TEORIA MODERNĂ A DESCHIDERILOR ÎN ŞAH

V. Ciocîltea
S. Samarian

V. CIOCÎLTEA ◆ S. SAMARIAN

TEORIA MODERNĂ A DESCHIDERILOR ÎN ŞAH

www.stere.ro

www.stere.ro

V. CIOCÎLTEA • S. SAMARIAN

TEORIA MODERNĂ A DESCHIDERILOR ÎN ŞAH

Tabelele 1—54

EDITURA UNIUNII DE CULTURA FIZICA ŞI SPORT

www.stele.ro

Materialul acestui volum
a fost elaborat de autori astfel:

S. SAMARIAN — Jocuri deschise (tabelele 1—25)
În cadrul jocurilor semi-deschise (tabelele 26—28, 52—54)

V. CIOCÎLTEA — Jocuri semi-deschise (tabelele 29—51)

COPERTA: C. GULUȚĂ

EXPLICAȚIA SIMBOLURILOR ȘI ABREVIERILOR UTILIZATE ÎN CARTE

$\pm$	**Albul stă mai bine**
$\mp$	**Negrul stă mai bine**
$\pm$	**Albul stă puțin mai bine**
$\mp$	**Negrul stă puțin mai bine**
$\pm\pm$	**Albul (sau negrul) are avantaj decisiv**
:	**Mutare bună**
?	**Mutare slabă**
!?	**Mutare discutabilă**
=	**Egalitate**
~	**Poziția este complicată și prezintă șanse pentru ambele părți**
TC	**Turneul candidaților**
$\frac{1}{2}$	**Semifinala**
MCO	**Modern Chess Openings**

www.stere.ro

CUVINT INAINTE

Cartea de față, prima de acest gen în literatura noastră șahistă, a necesitat multe strădanii pînă să ajungă în formă definitivă. Timp de aproape trei ani au fost selecționate mii de partide jucate în ultimele concursuri, sistematizate pe deschideri și variante, apoi comparate cu exemplele date în tratatele clasice, pentru a se ajunge în cele din urmă la o concluzie exprimată sub forma cea mai concisă, aceea de tabelă sinoptică.

Formula aleasă pentru prezentarea cît mai completă a vastului material pe care-l cuprinde teoria modernă a deschiderilor constituie, probabil, singura soluție practică pentru a comprima în cel mai mic spațiu posibil o cantitate cît mai mare de informație. Această formulă nu este nouă; ea a fost utilizată în clasica lucrare Handbuch des Schachspiels al lui P. R. v. Bilguer (1846), a cărei a 8-a ediție, complet refăcută de K. Schlechter, rămîne un model al genului. Similar Handbuch-ului este manualul englez Modern Chess Openings inițiat de Griffith și White în 1911 și ajuns actualmente (1965) la a 10-a ediție, editată de W. Korn și L. Evans.

Desigur, în încercarea de a realiza o lucrare de asemenea proporții ne-am izbit de unele dificultăți. Fiecare lucrînd separat asupra anumitor deschideri, în mod firesc materialul a fost selecționat în raport cu propriile vederi și concepții asupra valorii variantelor. Deși în principiu s-a urmărit realizarea unei obiectivități cît mai mari, totuși inevitabil cititorul va întîlni unele aprecieri subiective. Pe de altă parte este posibil ca autorii să fi omis unele variante, fie din pricină că nu le-au cunoscut, fie pentru că partida s-a jucat în intervalul de timp dintre elaborarea manuscrisului și apariția cărții. De aceea autorii vor fi recunoscători cititorilor care le vor comunica adaosurile pe care le consideră utile, pentru a ține seama de ele în viitor.

Sperăm că această lucrare, în paginile căreia este cuprinsă munca și cunoștințele noastre, va corespunde cerințelor unui manual de deschideri cuprinzător, atît de necesar în actuala fază de dezvoltare a șahului nostru.

V. CIOCÎLTEA, S. SAMARIAN

București,
1 noiembrie 1965.

www.stere.ro

INTRODUCERE

Lucrarea de față, elaborată de V. Ciocîltea și S. Samarian, prezintă într-o formă sistematizată teoria modernă a deschiderilor în șah. Făcînd o sinteză între lucrările clasice în acest domeniu (vezi bibliografia) și concepțiile moderne cuprinse în partidele și articolele din ultimii ani, autorii au căutat să dea o analiză clară a fiecărei deschideri. Bineînțeles, s-a ținut seama în primul rînd de interesul practic pe care-l prezintă deschiderile sau variantele, interes stabilit de frecvența utilizării în concursuri. Aceasta explică de ce Gambitul Regelui, atît de popular la sfîrșitul secolului trecut (Bilguer-ul îi acordă nu mai puțin de 138 pagini „in octavo") a fost comprimat într-un singur tabel, în timp ce deschiderile moderne — Spaniola, Siciliana, Indienele, Gambitul Damei, Engleza etc. — au fost tratate pe larg. Mai mult decît atît, în cadrul deschiderilor moderne au fost analizate mai amănunțit variantele actuale, jucate mai frecvent în concursuri.

Baza materialului informativ utilizat a constituit-o practica, adică partidele jucate în concursurile de maeștri sau prin corespondență. În mai mică măsură au fost utilizate analizele publicate în diferite reviste, dar încă nejucate. De aceea cititorul va găsi în numeroase variante paranteze conținînd o singură mutare (cu sau fără semnul !). Este vorba despre o propunere neverificată care necesită să fie studiată în detaliu. În afară de aceasta, în unele cazuri se dă o partidă pînă la un punct, se indică numele jucătorilor și concursul, după care varianta continuă. Aceasta înseamnă că este vorba despre o întărire a jocului față de respectiva partidă, în care s-a continuat altfel.

Avînd în vedere faptul că marea majoritate a cititorilor nu au la îndemînă materialul documentar care a stat la baza acestei cărți, autorii au considerat necesar să reproducă variante cît mai lungi, făcînd astfel posibilă înțelegerea trecerii din deschidere în jocul de mijloc. Uneori, cînd partidele erau scurte, ele au fost reproduse în întregime.

O problemă deosebit de importantă asupra căreia considerăm necesar să atragem atenția cititorilor este aceea a modului cum trebuie folosită această carte. Este vorba în primul rînd de procedeul de găsire rapidă a deschiderilor și variantelor, iar în al doilea rînd de buna lor interpretare.

Procedeul de găsire a unei deschideri, variante sau mutări este foarte simplu şi clar. Se consultă indexul de la pag. 291 care cuprinde toate deschiderile şi variantele principale, grupate după sistemul elaborat de către fostul campion mondial Dr. M. Euwe, care astăzi este cel mai răspîndit. În dreptul fiecărei deschideri şi variante este indicată tabela şi pagina unde aceasta poate fi găsită. Apoi se caută, în tabela respectivă, varianta care interesează şi se consultă notele explicative care o însoţesc.

Trebuie să menţionăm că în cadrul fiecărei deschideri tabelele sînt puse în ordinea lungimii variantelor, primul tabel conţinînd varianta cea mai lungă. Astfel, de exemplu, în Partida Spaniolă, Varianta deschisă (Tarrasch), tabelele 6—9 sînt puse în ordine — prima conţinînd variantele cu 9...Nc5, apoi diferite posibilităţi ale negrului la mutarea a 9-a, divergenţele albului la mutarea a 9-a etc.

Cititorul trebuie să aibă în vedere şi eventualele intervertiri de mutări. De exemplu, în tabela 15, în notele 12 şi 13 este citată aceeaşi partidă (Vasiukov—Liuboşin) la care se ajunge în diferite ordini de mutări. Trebuie observat, de asemenea, că aceeaşi poziţie poate surveni în mai multe tabele. De ex. după 1.d4 d5 2.Cf3 Cf6 3.c4 e6 4.Cc3 Ne7 continuarea 5.c:d5 este tratată în tabelele 65—66, iar 5.e3, 5.g3 sau 5.Nf4 în tabela 68, varianta 1.

1

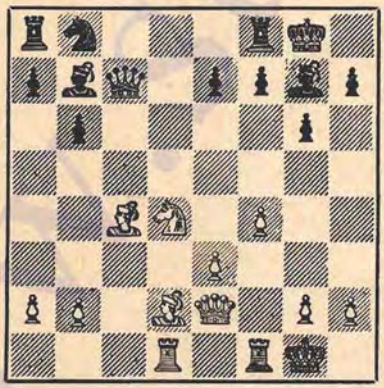

A doua problemă, aceea a interpretării variantelor este mai complicată, deoarece aci intră în joc o serie de elemente subiective: forţa de joc, preferinţele, răbdarea şi cunoştinţele. Semnele convenţionale care încheie variantele (±, ∓, ±, ∓, ∼) cu excepţia semnului ± ± (albul sau negrul cîştigă) nu trebuie interpretate rigid. Dacă la sfîrşitul unei variante găsim un ± (albul are avantaj) această apreciere a teoriei, bazată pe analize la nivel înalt, trebuie

să fie privită şi acceptată de fiecare jucător prin prisma forţei sale de joc. O poziţie în care pentru un mare maestru realizarea avantajului este o simplă problemă tehnică, pentru alt jucător poate prezenta mari dificultăţi.

De aceea, alegînd o variantă pentru a o juca nu trebuie să vă limitaţi la memorizarea ei. Analizaţi-o şi căutaţi să stabiliţi modul cum trebuie continuat jocul. Aceasta este cu atît mai valabil în cazurile în care variantele se încheie cu semnele $\sim$ (şanse de ambele părţi) sau $\pm$, $\mp$ (albul sau negrul are un mic avantaj). Iată un exemplu, dintre cele multe:

Poziţia din diagrama 1 survine după mutarea a 14-a a albului într-o analiză a lui Grünfeld şi Becker, dată în nota 40 din tabela 119 (Deschiderea Bird) şi se încheie cu semnul $\sim$.

Semnul acesta rezumă foarte bine situaţia de pe tablă. Într-adevăr, s-a ajuns la o poziţie de joc de mijloc cu şanse de ambele părţi. Albul are un mic avans de dezvoltare, dar figurile negrului sînt foarte bine plasate şi poziţia sa n-are slăbiciuni. Pentru negru se pune însă problema concretă a continuării jocului. Este evident că albul intenţionează să joace Nc3 urmat de e3—e4, după care centrul său de pioni îi creează perspective de atac. Trebuie luate în consideraţie diferite posibilităţi de apărare. În primul rînd înaintarea e3—e4 poate fi împiedicată mecanic prin Nb7—e4, urmat eventual de Db7 cu presiune pe diagonala mare. Această manevră prezintă avantajul de a elibera un cîmp bun pentru damă, prevenind astfel ameninţarea Cb5, care poate fi neplăcută (de ex. 14...Cc6 15.Cb5 Db8 16.Nc3 şi negrul are dificultăţi). O altă idee este mutarea preventivă 14...a6 pregătind 15...Cc6 cu presiune asupra centrului alb sau b6—b5 urmat de Db6, combinînd presiunea asupra centrului cu cea pe diagonala a7—g1. Toate aceste posibilităţi pe care le-am schiţat mai sus trebuie însă analizate înainte de a juca varianta şi nu în timpul partidei, făcînd economie de timp şi marcînd astfel asupra adversarului o reală superioritate de pregătire.

În afară de aceasta nu trebuie pierdut din vedere faptul că aceste semne, aceste aprecieri ale poziţiilor au o valoare relativă. Teoria deschiderilor este în continuă transformare. Fiecare concurs aduce modificări variantelor cunoscute, schimbînd adeseori radical aprecierea asupra unor variante sau poziţii. Uneori cîte o variantă este „răsturnată" şi dispare pentru un timp din practica turneelor, pînă cînd se găseşte iarăşi o întărire care o readuce la suprafaţă. Un exemplu de variantă care trece printr-o criză este Gambitul Iänisch, în care jocul negrului a fost pus în discuţie în partida Ciocîltea—Malich (Sinaia 1964), în urma inovaţiei lui Estrin 14.Dd4! (vezi tabela 16, varianta 3, nota 20). Chiar în cursul redactării acestei cărţi şi în timpul cînd ea era în curs de tipărire, unele variante au suferit modificări. Aceasta explică de ce în unele tabele apar note suplimentare (de ex. 20a, Apărarea Spaniolă, în tabela 13, Diferite posibilităţi ale negrului la mutarea a 4-a).

Desigur, în aprecierea pozițiilor care survin la sfîrșitul variantelor joacă un rol important cunoștințele generale de strategie și tactică care se aplică în toate fazele partidei. De aceea recomandăm antrenorilor și instructorilor să combine studierea deschiderilor cu aceea a jocului de mijloc ale cărui noțiuni de bază sînt expuse în lucrarea „Să învățăm metodic șahul" [1]. Foarte folositoare este în special cunoașterea așa numitelor „poziții-tip", în care se încadrează jocul de mijloc ce rezultă din diferite variante de deschidere (vezi „Să învățăm metodic șahul" pag. 150 și articolele despre jocul de mijloc publicate de S. Samarian în Revista de Șah în 1964 și 1965). Survin desigur și cazuri particulare care trebuie rezolvate prin analize proprii, ca în exemplul precedent.

O categorie specială de variante care necesită un studiu deosebit este aceea în care analizele efectuate merg pînă departe în jocul de mijloc. O astfel de variantă nu poate fi jucată decît după un studiu aprofundat, deoarece pozițiile fiind foarte bine analizate, cea mai mică eroare poate duce la pierdere. În plus, există întotdeauna pericolul ca adversarul să fi pregătit o întărire a jocului.

Exemple de acest fel există foarte multe. Astfel, în cunoscuta variantă: 1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 C:e4 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.d:e5 Ne6 9.c3 Nc5 10.Cbd2 0—0 11.Nc2 f5 12.Cb3 Na7 13.Cbd4 C:d4 14.C:d4 N:d4 15.c:d4 f4 16.f3 Cg3 17.Tf2 Dh4 18.Dd3 Tf5 19.N:f4 T:f4 20.Dc3 Ce4 21.N:e4 d:e4 22.Dc6 Taf8 23.D:e6+ Rh8 24.D:a6 e:f3 25.g3 Dg4 26.D:b5 (vezi tabela 6, varianta 5, nota 24) în poziția din diagrama 2, după părerea lui Pachman

2

Își poate realiza albul avantajul material?

[1] *„Să învățăm metodic șahul"*, de S. Samarian, ed. a III-a, Editura Uniunii de Cultură Fizică și Sport, 1965.

negrul n-are compensație pentru pionul în minus. O partidă recentă prin corespondență (astfel de variante se joacă de obicei în partidele prin corespondență) între Bannik și Altșuler a demonstrat însă că albul are mari dificultăți în realizarea avantajului său material, dacă în general îl poate realiza.

Partida citată a continuat astfel: **26...h5 27.e6 Te4 28.Dc5 Tf6 29.d5 h4 30.D:c7 Tg6 31.Rh1 Rh7** (nu 31...Dh3 32.Dc8+ Rh7 33.Dc3 h:g3 34.D:f3 Th4 35.Tg2) **32.e7 Dh3 33.Dc3! h:g3 34.D:f3 Dh4! 35.Te2** (după 35.Tg2 D:e7 negrul are contrajoc suficient, de ex. 36.T:g3 Te1+ 37.T:e1 D:e1+ 38.Rg2 Dd2+) **35...T:e7 36.Tg1 Th6 37.Tgg2 T:e2 38.T:e2** (38.D:e2 Dd4 și negrul are un joc activ) **38...Dc4! 39.Df5+ Tg6 40.Dh5+ Th6 41.Df5+ Tg6 42.De4 g2+ 43.Rg1 Dc1+ 44.Te1 D:b2** și curînd partida s-a dat remiză.

Un alt exemplu îl constituie interesanta variantă Dillworth (tabela 6, variantele 6—8), în care o serie de partide prin corespondență au demonstrat că — contrar părerii majorității teoreticienilor — șansele negrului nu sînt mai rele, ci din contra, albul este cel care trebuie să joace foarte atent pentru a evita dezavantajul (vezi partida Richter—Samarian, nota 33).

Din cele de mai sus reiese în mod clar necesitatea de a analiza și aprofunda pozițiile care rezultă în urma variantelor de deschidere prin prisma jocului de mijloc care urmează. Fiecare deschidere își are conținutul ei strategic, care stă la baza complexului de variante ce o compun. Acest conținut, ideile strategice și tactice care stau la baza fiecărei deschideri, idei subordonate principiilor generale ale jocului, trebuie bine însușite. Numai în felul acesta liniile de joc pe care le veți găsi în această carte vă vor fi cu adevărat folositoare și le veți putea aplica creator. Căci în fiecare partidă de șah, la un moment dat drumul bătătorit al teoriei este părăsit și cîmpul devine liber pentru creația originală, dar această creație este supusă legilor logice ale jocului și ea devine imposibilă fără cunoașterea a ceea ce s-a realizat în trecut. Cum a spus marele Nimzovici, teoria este practica maeștrilor și fără cunoașterea ei nu se poate merge înainte.

www.stere.ro

TABELA 1

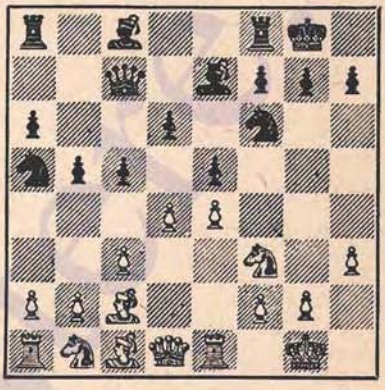

PARTIDA SPANIOLĂ

Varianta închisă (Cigorin)

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0—0 9.h3 Ca5 10.Nc2 c5 11.d4 Dc7

	12	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*	*20*	*21*	*22*	*23*	
1	b4 [1]	c:b4	Cbd2	C:e4	d5	b5	N:a4 [5]	Nc2	a4	Na3	Tb1	Nb4	=
	c:b4 [2]	Cc4 [3]	Nb7 [4]	b:c4	a5	a4	Da5	D:b5	Da5	Cd7	Na6 !	Dc7 [6]	
2	Cbd2	d:c5 [7]	Cf1 [8]	Ce3 !	De2	Cg5	a4 [11]	a:b5	h4 [13]	Cd5	Cf3	Nh6	=
	Cc6	d:c5	Ne6 [9]	Tad8 [10]	g6 [10a]	Nc8 [10b]	Db7 [12]	a:b5	Nd6	Ch5	f6	Tf7 [14]	
3		c:d4	Cb3 [16]	Ne3	Cbd2	a3 [19]	Te1 [21]	C:d4	N:d4	g3	e5	C:e4	~
	c:d4	Cc6 [15]	a5 [17]	a4	Ne6 ! [18]	d5 [20]	e:d4 [22]	C:d4	Df4	Dh6	Ce4	d:e4 [23]	
4	.....		Cf1 [24]	Nd3	d:e5 [26]	Cg3	e:f6	C:e4 [28]	N:e4	De2	Cd2 [29]	Df1	~
		Nb7	Tac8	d5 [25]	C:e4	f5 [27]	N:f6	d:e4	Tfd8	Te8	Dd7 [30]	Cc6 [31]	
5	.....	.....	.....	Te2 !	d:e5 [33]	Cg3 !	e:f6	C:e4	N:e4	T:e4	Dd5+!	Ce1 [35]	±
				d5 [32]	C:e4	f5 [33a]	N:f6	d:e4	N:e4	Dc2! [34]	Rh8		
6	.....	.....	.....	Nb1 !	e:d5 [36]	Ng5 !	Dd3	T:e7 !	Da3! [39]				±
				d5 [35a]	e:d4 [37]	Tfe8 [38]	Dc4	T:e7					
7		Cf1 [40]	c:d4	e:d5 [43]	Ng5	Tac1	Nh4	Ng3 !					±
	Td8	c:d4 [41]	d5 [42]	e:d4	h6 [44]	Dd6	C:d5						
8		Cf1 [46]	Ce3	N:e3	Cd2 !	f4	f:e5	d5	c4	a4	a5 [49]		±
	Nd7 [45]	Cc4 [47]	C:e3	Nc6	Tfe8	Tad8 [48]	d:e5	N:f7	Tb8	b4			

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	24	
9			Ce3 [50]	d:e5 [52]	Ch2	Df3	Chg4	h:g4 [53]	Cd5	e:d5	Td1 [55]	a4	=
		Tfe8	g6 [51]	d:e5	Tad8	Ne6	C:g4	Cc4 [54]	N:d5	Cb6	Td7 [56]	Te18 [57]	
10	.....	.....	.....	b4	c:b4	C:c4	Nd2 [58]	Tc1	C:d4	e:d5	N:e1	Ce2	=
				c:b4	Cc4 !	b:c4	Nf8 ! [59]	e:d4	d5 !	T:e1 +	Dd6	Te8 [60]	
11	.....	.....	.....	Nd2	Tc1 [61]	Cd5 ! [63]	e:d5	d:e5	b3	c4	Ne4	d6	+
				Nf8	Cc6 [62]	C:d5	Ca5 [64]	d:e5	Ng7	b:c4	Tab8	Dd8 [65]	=
12	.....		b3 !	Ng5	N:e7	Ce3	Cg5 [66]	c:14	Tc1 [69]				±
			g6 [66]	Ch5 [67]	T:e7	Cf6	c:d4	Te8					

NOTE:

1. O încercare de a evita variantele clasice care duce la un joc complicat şi încă insuficient analizat. Alte posibilităţi, mai rar jucate, sînt: a) **12.d5** Nd7 13.Cbd2 c4 14.Cf1 Cb7 15.Ne3 Cc5 16.C3d2 g6 17.f4 e:f4 18.N:f4 Ch5 19. Nh6 Cg7 ∓ (Mikenas—Keres, 1938) Vezi şi variantele după 12.Cbd2 urmat de d4—d5 (nota 7,c); b) **12.a4** Nd7! (12...Tb8 13.a:b5 a:b5 14.d:e5 d:e5 15. C:e5 D:e5 16.T:a5 Td8 17.De2 Ch5 18. Tf1 Cc4 ~ L. Steiner—Grünfeld, 1933) **13.Ng5!** (13.Cbd2? c:d4 14.c:d4 Tfc8! 15.a:b5 D:c2 16.D:c2 T:c2 17.T:a5 N:b5 = Kashdan—Reshevsky, meci, 1942) 13...Tfc8 14.d:e5 d:e5 15.a:b5 N:b5 16.Cbd2 Td8 17.Dc1 c4 18.Cf1 Cb3 19.N:b3 c:b3 20.C1d2 Nd3 = (L. Steiner—Gligorici, Budapesta 1948); c) **12.Ng5** h6 13.Nh4 Cc4 14.b3 Cb6 15.Cbd2 Nb7 16.Ng3 Cbd7 (L. Steiner—L. Szabó, Saltsjöbaden 1948) 17.Cf1 c4 18.Ce3! c:b3 19.N:b3! ± Mai bine însă 13...Cc6! (Purdy—Balogh, coresp. 1951—52); d) **12.b3** Te8 13.d5 Cb7 14. c4 Nd7 15.Nd3 Teb8 16.Ng5 Dd8 17. Nd2 b4 18.Ne3 g6 19.Cbd2 a5 = (Bronstein—Gligorici, Belgrad 1964).

2. Puţin analizată este continuarea **12...Cc4.** Un exemplu: 13.b:c5 d:c5 14. d5? (Cbd2!) Cd7 15.Cbd2 Cd6 16.Cf1 a5 17.Ce3 c4 18.Nd2 f6 19.h4 Cc5 ~ (Zagorovski—Rosenberg, coresp. 1960 —61).

3. După **13...Cc6** albul poate sacrifica cu şanse un pion prin **14.Nb2!**, de ex. 14...C:b4 15.Nb3 Cc6 (15...a5!? 16.a3 Cc6 17.Cc3 Db8 18.Cd5 Nd8 19. Tc1 Nb7 20.Dd3 ± Radovici—Grass, M. Lazne 1959) 16.Cc3 Nb7! 17.Tc1 Dd8 18.Cd5 C:d5 19.N:d5 Tc8 20.d:e5 d:e5 21.C:e5 C:e5 22.T:c8 D:c8 23.N:e5 Td8 = (Vasiukov—Minev, Moscova 1959). De considerat este şi refuzarea sacrificiului, de ex. 14...Te8 15.Nb3 Nf8 16.Cc3 C:d4 17.C:e4 e:d4 18.D:d4 Ne6 19.Tac1 Db7 20.f3 Tac8 = (Zagorovski —Röhrich, coresp. 1958—59).

4. Alte posibilităţi: a) **14...Nd7** (la aceeaşi poziţie se ajunge şi după 12.. Nd7 13.b4 c:b4 14.c:b4 Cc4, vezi nota 46) 15.C:c4 b:c4 16.Te3 (sau 16.Nd2 c3 17.Ng5 a5 18.b:a5 T:a5 19.Nb3 ± Zurahov—Gurghenidze, 1960) **16...a5** 17. b:a5 (sau 17.Nd2 e:d4 18.C:d4 Db6 19. Cf5 N:f5 20.e:f5 Cd5 21.T:e7 C:e7 22. f6 ± Herink—Kozma, Marianske Lazne 1959) 17...c3 18.Na3! D:a5 19.d:e5 D:a3 20.e:f6 N:f6 21.e5 ± (Suetin—Rabar, meci U.R.S.S.—Iugoslavia, Zagreb 1958); sau **16...Tfe8** 17.Nb2 Nf8 18.Tc1 (Nc3!) Db8 19.Nc3 g6 20.Tb4 Nh6 21. Te1 ± (Korcinoi—Ivkov, Zagreb 1958); b) **14...Ne6** 15.C:c4 N:c4 16. Nb2 Cd7 17.a3 Nf6 18.Ch2 g6 19. Dd2 Cb6 ~ (Kotkov—Rakov, 1958); c) **14...a5** 15.C:c4 b:c4 16.b5 a4 17.Tb1 Cd7 18.Ne3 Nb7 19.b6 C:b6 20.d:e5 ± (Bertok—Puc, 1958); d) **14...C:d2** 15. D:d2 Cd7 16.Nb2 Cb6 17.d:e5 Cc4 18. e:d6 C:d2 19.d:c7 C:f3+ 20.g:f3 N:b4 21.Ted1 ~ (Pîdevski—Ivkov, Dresda 1959).

5. Sau 18.Tb1 Cd7 19.Ne3 Cb6 = (Boleslavski).

6. Poate urma 24.Te3 Tab8 25.Tc3 Da7 = (Tal—Sanguinetti, München 1958).

7. Sau **a) 13.Cf1!?** (sacrificiul de pion al lui Lasker) 13...c:d4 14.c:d4 C:d4 (14...e:d4 15.Cg3! g6! 16.Nh6 Te8 17.Tc1 Db6 18.Nb3 Ca5 = Milici—Udovcici, Novisad 1955) 15.C:d4 e:d4 16.Cg3! (16.Ng5 Dc5! 17.Nh4 Ne6 18. Tc1 Db4 19.b3 Tac8 20.Cg3 d5! ∓ Lewis şi Rhead—Holmes şi Peacock, coresp. 1912); sau 16.Nb3 Db6 17.Ng5 Ta7! 18.Dd3 Cd7! ∓ Gecsey—Negyessy, 1953) 16...Cd7 17.Cf5 Nf6 18. Te2 Db6 19.Td2 Ce5! 20.T:d4 Cc4 = ; sau **18.Nb3!** (Pachman) Db6 19.Nd5 Nb7! 20.N:b7 D:b7 21.C:d4 d5 = ; **b) 13.a4** b4 14.d5 Ca5 15.Cf1 Nd7 16. c:b4 c:b4 17.Nd3 Tfb8 18.Ne3 Ne8 19. g4 Cd7 20.Cld2 Cc5 ∓ (Santasiere—Pinkus, S.U.A. 1944); **c) 13.d5** Ca5 14.b3 (14.Cf1 Cc4 15.Ce3 C:e3 16.C:e3 Te8 17.Cd2 Cd7 18.Rh2 c4 19.g3 Cc5 20.f4 a5 21.Df3 Na6 22.a3 b4 ∓ (Penrose—Pachman, Helsinki 1952) 14... Nd7 15.Cf1 Cb7 (Tfb8!) 16.c4 Tfb8 17. Ce3 b:c4 18.C:c4 Nf8 = (Alexander—Keres, Hastings 1937—38); sau **13...Cd8** 14.a4 Tb8 15.a:b5 (15.c4 b4 16.Rh2 Ce8 17.g4 g6 18.Tg1 f6 19.Cf1 Cf7 20.Cg3 Cg7 21.b3 Nd7 = Evans—Rossolimo, Long Beach 1955) 15...a:b5 16.c4! b4! 17.Cf1 Ce8 18.g4 g6 19.Cg3 Cg7 20. Rh1 f6 21.Ch2 Cf7 = (Nilsson—Grünfeld, coresp. 1937); **d) 13.Nb1** (Simaghin) 13...Nd7 (13...c:d4 14.c:d4 C:d4 15.C:d4 e:d4 16.Cb3 ± ; 13...Nd8 14 Cf1!) 14.Cf1 Tac8 15.Ce3 c:d4 16.Cd5! C:d5 17.e:d5 (Simaghin—Cehover, ½ 17 camp. U.R.S.S.) Ca5! =

8. Sau **a) 14.a4** şi acum: **a1) 14... Ne6!?** 15.Cg5 Nd7 (15...Tad8 16.a:b5 a:b5 17.C:e6 f:e6 18. De2! ± Gligorici—Unzicker, 1951) 16.Cf1 Tad8 17.De2 h6 18.Cf3 c4 19.a:b5 a:b5 20.Ch4 Tfe8 21. Df3 Ch7 22.Cf5 ± (Boleslavski—Kotov, Moscova 1944); **a2) 14...Tb8!** 15.a:b5 a:b5 16.Cf1 Nd6! 17.Ng5 (17.Ce3 Ce7!) 17...Ce8 18.Ce3 f6 19.Cd5 Df7 (vezi nota 9,b) 20.Ne3 Ce7 21.Ta7 Tb7 22. Ta8 Ne6 23.C:e7+ N:e7 24.Da1 Cc7 = (Smîslov—Bolbochan, Moscova 1956); **b) 14.Ch2** Ne6 15.Cdf1 Tfd8 16.Df3 Cd7 17.Ce3 Cd4 18.c:d4 c:d4 19.Chf1 d:e3 20.C:e3 Cb6 21.Nb3 ± (Ivkov—Lengyel, Beverwijk 1964). Vezi şi nota 9,b.

9. Sau **a) 14...Td8** 15.De2 (15.De1 Tb8 16.Ce3 g6 17.Ch2 Ne6 18.Cg4 Td6 19.Df3 C:g4 20.C:g4 N:g4 21.N:g4 ± Parma—Lengyel, Beverwijk 1964) **15...** Ch5 (15...Tb8 16.Ce3 g6 17.Cg5 ± Tal—Averbach, camp. U.R.S.S. echipe 1961, 17...Nb7 18.Nb3 Tf8! 19.Cd5 C:d5 20.N:d5 Nf6 ~ Suetin—Averbach, 32 camp. U.R.S.S., 1965) **16.a4** (16.g3 g6 17.h4! Ne6 18.Ce3 ± Fischer—Bisguier, S.U.A. 1964) 16...Tb8 17.a:b5 a:b5 18. g3 (18.C1h2 Cf6! 19.Cf1 Ch5 20.g3! g6 21.Rh2 c4 22.Nh6 Nf8 23.N:f8 R:f8 24. Ce3 Cf6 25.Cd5! ± Gligorici—Ivkov, Belgrad 1964) 18...g6 19.h4! Ne6 20. Ce3 c4 21.Cg5 N:g5 22.h:g5 Ca5 23. Cg4 N:g4 24.D:g4 Cb3 25.N:b3 c:b3 26.Ne3 ± (Fischer—Eliskases, Mar del Plata 1960); **b) 14...Nd6** 15.Ch4! Ce7 (15...g6 16.Nh6 Td8 17.Df3 Ce8 18.Ce3 f6 19.Cd5 Df7 20.Cb6! Tb8 21.C:c8 Tb:c8 22.g3 ± Smîslov—Botvinnik, meci 1957) 16.Df3 Td8 17.Ce3 Db7 18. Cg4! C:g4 19.h:g4 Cg6 20.Cf5 Ne6 21. g5 Nc7 22.Ne3 c4 23.Te1 ± (Fischer—Filip, Curaçao 1962); dacă 15.a4, atunci după 15...Tb8 16.Ng5 Ce8 17. a:b5 a:b5 18.Ce3 f6 19.Cd5 se ajunge la nota 8,b. Negrul poate continua şi cu 19...Db7 20.Ne3 Ne6 21.Cd2 Cc7 22. Cb3 c4 23.Cc5 N:c5 24.N:c5 Tfd8 25. Dh5 Nf7 26.Dh4 Ng6! = Lipniţki—Botvinnik, 20 camp. U.R.S.S.).

10. Sau 15...Tfd8 16.De2 Td7 17.Cg5 Tad8 18.a4 Db6 19.C:e6 f:e6 20.a:b5 a:b5 21.Nb3 c4 22.Nc2 ± (Rabar—Tomovici, Iugoslavia 1947).

10a. Şi mai bine pare să fie 16...c4! de ex. 17.Cg5 h6 18.C:e6 f:e6 19.b4? Cd4! 20.c:d4 e:d4 21.a3 d3 22.N:d3 T:d3 ∓ (Fischer—Holmov, Havana 1965); sau 17.Cf5 N:f5 18.e:f5 Tfe8 19.Cg5 Cb8! 20.Ne3 Cbd7 21.a4? Cc5 22.N:c5 N:c5 ∓ (Ivkov—Robatsch. Havana 1965).

10b. Mai slab este 17...Rg7 18.a4 c4 19.a:b5 a:b5 20.Td1 T:d1+ 21.D:d1 Td8 22.De2 Nc8 23.Cd5! ± (Matulovici—Minici, Belgrad 1964).

11. Mai tare decît **18.Nd2** Rg7 19. Tad1 h6 20.Cf3 Ne6 şi acum : **a) 21.a4** c4! 22.Nc1 Tfe8 =; **b) 21.Nb1** Td7 22. g4 Tfd8 23.Rh1 Cg8 24.Tg1 Rh8 25.h4 Nf8 ∼ (Bronstein—Alatorzev, 16 camp. U.R.S.S.). Continuarea **18.Cd5** duce după 18...C:d5 19.e:d5 T:d5 20.C:h7 R:h7 21.Dh5+ Rg8 22.N:g6 la şah etern (Estrin—Averbach, Moscova 1948).

12. Sau 18...c4 19.a:b5 a:b5 20.b3 Ca5 21.b:c4 b:c4 22.Na3! ± (Suetin—Kamîşov, Tbilisi 1951).

13. Levenfiş şi Simaghin au propus sacrificiul de pion 20.Cd5 C:d5 21.e:d5 T:d5 22.Df3, de ex. 22...Td6 23.Ce4 Te6 24.Ne3 c4 25.Cc5 N:c5 26.N:c5 Td8 27. Ne4; Sau 22...Tdd8 23.Ne4 Td6 24.Ne3; Sau 22...Td7 23.Ne4 Tc7 24.Nd5 şi albul are compensaţie suficientă pentru pion.

14. Smîslov—Botvinnik, a 10-a din meci, 1957.

15. **a) 13...Nd7** 14.Cf1 Tac8 (14... Tfc8 15.Ce3 Cc4 16.Nd3 ± Maroczy—Reti, New York 1924) 15.Te2 Tfe8 16. Cg3 g6 17.Dd2 (17.Ng5) 17...e:d4 18. D:d4 Cc6 19.Dd1 Ce5 = (Vasiukov—Iudovici, Moscova 1962). Sau 15.Ce3 Tfe8 16.d5 g6 17.b3 Cb7 18.b4 Ch5 = (Robatsch—Bisguier, Hastings 1961—62); **b) 13...Td8** 14.Cf1 d5 duce la varianta 7; **c) 13...g6** 14.Cf1 Rg7 15.Ce3 Nb7 16.d5 Cg8 17.b3 Nc8 18.Nd2 Cb7 19.Tc1 Cb6 20.g4 Nd7 ∼ (Dworzynski —Ziembinski, 1954).

16. **a) 14.Cf1** duce la nota 7,a; **b) 14.d5** Cb4 15.Nb1 a5 16.Cf1 (16.a3 Ca6 17.b4 Nd7 = Iudovici—Levenfiş, Leningrad 1939) 16...Nd7 17.Nd2 Ca6 18.Nc2 Cc5 19.g4 h5! ∓ (Rabinovici—Flohr, 1939, Ahues—Samarian, 1942); **c) 14.a3** a5 15.Nd3! Na6 16.d5 Cd8 17.b4! a4 18.De2 Db7 19.Cb1 Ce8 20. Cc3 ± (Pachman—Blau, Hilversum 1947).

17. Mai slab este 14...Nb7, de ex. 15.d5! Ca5 16.C:a5 D:a5 17.a4! ± (Larsen—Keres, Zürich 1959). Relativ mai bine este 15...Cb8; Sau 14...Td8 15.Nd2! ± (Smîslov—Keres, Moscova 1941).

18. Mai slab este : **a) 16...a3** 17.b:a3 T:a3 18.Dc1! Da5 19.Nb3 Nb7 20.Db2 ± (Aronin—Lisiţîn, Leningrad 1947); **b) 16...Cb4** 17.Nb1 Nb7 (17...Nd7 18. a3 Cc6 19.Nd3 Db8 20.b4! ± Boleslavski—Goldenov, Leningrad 1947) 18.a3 Cc6 19.Na2! Tac8 20.b3! ± Boleslavski —Gurghenidze, 1959); **c) 16...Nd7** 17. Tc1 Tfc8 18.Nb1 Db8 19.Cf1 Ca5 20. T:c8+ N:c8 21.Nd2 Cc4 22.Nb4 Ta7 23.b3 ± Keres—Sköld, Moscova 1956); **d) 16...Na6** 17.Tc1 Db7 18.a3 (18.Nb1!) Nd8 19.b4 a:b3 20.C:b3 Nb6 = (Boleslavski—Reshevsky, Zürich 1953).

19. Sau 17.Nd3 Cb4! 18.N:b5 Tfb8 cu contrajoc pentru pionul sacrificat, de ex. 19.N:a4 Cd3 20.Te2 T:a4! 21. D:a4 C:b2 22.Da6 Nc8 23.Da3 d5 ∓ ; Sau 19.Tc1 Dd8 20.Nc4 N:c4 21.C:c4 C:a2 22.Ta1 Dc7 ∼

20. În cîteva partide s-a jucat cu succes şi **17...Ca5** de ex. 18.Tac1 Tac8! (mai slab este 18...Db8 19.Nd3 b4 20. d5 Nd7 21.Cc4 C:c4 22.T:c4 b:a3 23. b:a3 Db3 24.D:b3 a:b3 25.Tb4 Ta3 26. Tb1! ± Parma—Sokolov, Novi Sad 1965) 19.Nd3 Db8 20.d5 (sau 20.De2 b4 21.Nb5 b:a3 22.b:a3 d5! Kotkov—Polugaevski, ½ camp. U.R.S.S. 1957 şi Koskinen—Nilsson, Jenköping 1959) 20...Nd7 21.T:c8 T:c8 22.Db1 Dc7 23.

Cf1 Cb3 24.Te2 Cc5 = (Parma—Antoșin, Zagreb 1955).

21. Sau 18.d:e5 C:e5 19.C:e5 D:e5 20.Cf3 Dh5 21.e5 Cd7 ~

22. Mai slab este 18...Db8? 19.e:d5 N:d5 20.d:e5 C:e5 21.Cg5 C:f3+ 22. C:f3 N:f3 23.D:f3 ±

23. Poate urma 24.Ne3 D:h3 25.N:e4 Tad8 (Filter—Henkin, Moscova 1958).

24. Alternativa **14.d5** Nc8 este foarte importantă, de ex. **a) 15.** Cf1 Nd7 16.Cg3 Tfc8 17.Nd3 Db7 18.De2 Nd8 19.Ne3 Cc4 20.N:c4 T:c4 = (Donner-Euwe, Beverwijk 1952); **b) 15. Tb1!** (Bronstein) 15... b4! 16.Cf1 (16.Nd3 Cd7 17.Cf1 Cc5 18.Nc2 Cc4 19.b3 Cb6 20.Ne3 f5 = Gligorici-Reshevskv, meci 1952) 16...Cb7 17.Ne3 Nd7 18.Tc1 Tfc8 19. Dd2 Da5 20.Nb1 Nd8 = (Gligorici-Reshevskv, meci 1952); **c) 15.Te3** Cb7 16. Tc3 Db8 17.b4 a5 18.Na3 Nd7 19.b:a5 Nd8 ~ (Panno—Eliskases, Mar del Plata, 1958).

25. Sau **a) 15...Cc6** 16.Cc3 Tfe8 17.Cf5 Nf8 18.Ng5 Cd7 19.Tc1 Db8 20.Nb1 C:d4 21.C3:d4 T:c1 22.N:c1 e:d4 23.Ch6+ ± (Fischer—Keres. Zürich 1959); **b) 15...Cd7** 16.Ce3 (16.d5 f5!) 16...e:d4 17.C:d4 Nf6 18.Cdf5 g6 (Smîslov — Keres, TC 1959) 19.Cg3 =.

26. Nu 16.e:d5 e4! 17.N:e4 C:e4 18. T:e4 N:d5 19.Te1 Db7 20.Ce3 (20.Nf4 Tfd8 21.Cld2 Nb4 22.Te3 f6! 23.b3 Na3 24.De2 Cc6 ∓ Verlinski—Panov, Moscova 1945) 20...N:f3 21.D:f3 D:f3 22.g:f3 Cc6! 23.Cd5 Nh4 24.Te4 Tcd8! ∓ (Unzicker—Euwe, 1951).

27. Sau 17...Nb4 (Trifunovici) 18.Te2 f5 19.e:f6 C:g3 20.f:g3 D:g3 21.Nf5 Tc7 (21...d4 22.N:c8! T:c8 23.f7+ R:f7 24.Cg5+ Rg8 25.Df1! ± Aronin) 22.Dd3! g:f6 23.Nh6 Td8 24.Te4! ± (Aronin—Stoliar, 1/2 camp. U.R.S.S. 1957).

28. Sau 19.N:e4 d:e4 20.C:e4 Tcd8! 21.De2 h6 22.Tb1 Rh8 23.C:f6+ T:f6 24.Ce5 Cc6 ∓ (Simaghin—Heemsoth, coresp. 1961—62). Deosebirea față de varianta 5 constă în faptul că albul nu are la dispoziție cîmpul e4 pentru a retrage dama.

29. Nu 22.Dd3? T:e4! 23.T:e4 Td8 24. De2 N:e4 25.T:e4 Td1+ 26.Ce1 De7! (0—1) Bolbochan—Maderba, Buenos Aires 1951.

30. De considerat este 22...Te7 (Novak).

31. Gheller—Keres, Amsterdam 1956. Negrul are compensație suficientă pentru pion.

32. Sau **a) 15...Ch5** 16.d5! Cf4 17.N:f4 e:f4 18.b3 ± (Pachman); **b) 15...Tfe8** 16.Cg3 g6 17.b3 Cc6 18.Nb2 Nf8 19.Dd2 Ng7 20.Tad1 ± (Matanovici—Keres, Viena 1957); **c) 15...Cd7** 16.Ce3 Tfe8 17.b3 Nf8 18.Nb2 Cc6 19. Tc1 Db8 20.Cd5 Cd8 21.Nb1 Ce6 (Szily—Keres, Budapesta 1952) 22. a3 ±; **d) 15...Cc6** (O'Kelly) 16.Cg3! Cb4 17.Nb3 a5 18.Nd2! Cc6 19.d5 Cb8 20.Cf5 Nd8 21.N:a5! ± (Samarian—Bergquist, coresp. 1962—63).

33. 16.e:d5 e:d4 17.C:d4 C:d5 18.Dd3 g6 19.Nh6 Tfd8 20.Cf5 Nf6 = (Cehover—Taimanov, 1948).

33a. O încercare este 17...Tfd8 18. Cf5!? Nc5 19.Nd3 Cc6 20.Nf4 Db6 ~ (Zlotnik—Doncenko, Moscova 1963).

34. 21...Cc4 22.Tb1 (Db3!) Da5 23. a3 Te8 24.T:e8 T:e8 25.Nf4! ± (Yanovski—Pachman, Saltsjöbaden 1948).

35. Albul are avantaj, de ex. 23...Dc6 24.D:c6 C:c6 25.Tb1 (Suetin—Blatny, Lyon 1955); Sau 23...Dc7 24.Nf4 Da7 25.Tb1 Cc4 26.b3 Tcd8 (26...Tfd8 27. De6!) 27.De6 Cd2 28.N:d2 T:d2 29. Te2 ± (Aronin).

35a. Intr-o partidă Bouwmeester—van Scheltinga (Amsterdam 1963) s-a încercat 15...Cd7 16.Cg3 (16.Ce3 cu ideea 16...e:d4 17.C:d4 Nf6 18.Cg4!) 16...Tfe8 (e:d4!) 17.Cf5 Nf8 18.d5 Cc4 19.b3 Ccb6 20.Nd2! ±.

36. 16.d:e5 duce la varianta 4.

37. Acum la 16...e4 ar urma 17.Cg5!

38. Sau a) **17...C:d5?** 18.N:e7 C:e7 19.N:h7+ R:h7 20.Cg5+ ± ; b) **17... h6?** 18.N:h6! Tfd8 (18...C:d5 19.N:g7! R:g7 20.D:d4+ Cf6 21.Ce3 Tfd8 22. Cf5+ Rf8 23.Dh4 Cg8 24.Dh8! Nf6 25.Cg5! N:h8 26.Ch7 mat, Kotkov—Razinkin, Moscova 1960; 18...g:h6 19. Dd2! Tfd8 20.D:h6 T:d5 21.Te4! ± Watzl—Egger, Viena 1952) 19.Ng5 T:d5 20.De2! ± ; c) **17...N:d5** 18.C:d4 Tfd8 19.Cf5 Ne6 20.Df3 Cc4 21.C:e7+ D:e7 22.Nf5! ± (Olafsson—Eliskases, Beverwijk 1959) ; d) **17...Tfd8** 18.Nf5! Ta8 19.Tc1 Dd6 20.D:d4 N:d5 21. Dh4! ± (Braune—Sielaff, coresp. 1961).

39. Manevra aceasta propusă de Svend Siim, dă albului avantaj clar, de ex. a) **20...Dc7** (20...h6 21.Nd2!) 21.d6 Cc4 22.d:c7 C:a3 23.b:a3 N:f3 24.g:f3 Tec7 25.Nf5 ± ; b) **20...De2** 21.Nd3 Cc4 22.N:c4 T:c4 23.N:f6 g:f6 24.Cg3 b4 25.Da5 D:b2 26.Dd8+ Rg7 27.Cf5 ± ; c) **20...Te2** 21.N:f6 g:f6 22. D:a5 d3 23.Da3 ±

40. Sau 13.d5 Nd7 14.Cf1 Tdb8 15. g4 h5! 16.C3h2 h:g4 17.h:g4 Ch7 18. Ce3 g6 ∓ (Livșin—Gheller, Kiev 1954).

41. 13...d5 14.d:e5! d:e4 (14...C:e4 15.Ce3 Ne6 16.De2 ±) 15.C1d2! e:f3 16.e:f6 N:f6 17.D:f3 ±

42. Vezi nota 15.

43. Șanse bune dă și **15.C:e5** d:e4 16.Cg3, de ex. 16...Nb7 (16...Nd6 17.De2 N:e5 18.d:e5 D:e5 19.Nd2! ±) 17. Cf5! Nd6 18.Cg4! C:g4 19.D:g4 g6 20.N:e4 Te8 21.Nh6! Nb4! 22.N:b7 D:b7 23.Dh4 f6 24.Tec1 ± (Unzicker—Pachman, Hastings 1954—55).

44. Sau 16...C:d5 17.Tc1 Dd6 (17... Da7 18.N:e7 C:e7 19.N:h7+ R:h7 20. Cg5+ ± Lilienthal) 18.Ne4! N:g5 19. C:g5 h6 20.C:f7! R:f7 21.Df3+ Cf6 22.N:a8 ± (Berbecaru—Carafiath, meci coresp. România—Ungaria, 1963). Varianta în continuare este o partidă Konstantinopolski—Abroșin, 3 camp. U.R.S.S. coresp.

45. Alte continuări : a) **12...Nb7** duce de obicei după 13.Cf1 c:d4 14.c:d4 Tac8 la variantele 4, 5, 6. După 13.d5 cel mai bine este 13...Nc8! după care rezultă poziția din varianta 2, nota 7.c ; b) **12...Te8** duce după 13.Cf1 Nd7 (interesant este și 13...Nf8, de ex. 14.Ng5 Cd7 15.b3 Cb6 16.Nd2 Cc6 17.d:c5 d:c5 18.Ce3 Ne6 19.a4 b:a4 20.b:a4 h6 ∼ Matulovici—Ivkov, Belgrad 1964) la varianta 8. Albul poate însă juca mai bine **13.b4!** de ex. 13...c:b4 14.c:b4 Cc6 15. Nb2 (sau 15.a3 a5 16.d5 Cb8 17.Cb3 a:b4 18.a:b4 T:a1 19.C:a1 Nd7 20.Nd3 Dc3 21.Db3 ± Böök—Nilsson, Helsinki 1959) 15...C:b4 16.Nb3 Cd3? (Cd7 sau e:d4) 17.N:f7+ ± (Tal—Gurghenidze, 29 camp. U.R.S.S.) ; c) **12...g6!?** 13. Cf1 Rg7 14.Ce3 Te8 15.b4! c:b4 16. c:b4 Cc4 17.C:c4 b:c4 18.Dd2 ± (Boleslavski—Suetin, Leningrad 1949) ; d) **12...Rh8** 13.b4 c:b4 14.c:b4 Cc6 15.a3 e:d4 16.Nb2 Cd7 (Smîslov—Filip, Amsterdam 1956) 17.Tc1 Nf6 18.Nb3 Nb7 19.N:d4 ±

46. a) **13.d:e5** d:e5 14.Cf1 Tad8 15. De2 Ne6 (sau 15...Ch5 16.C3h2 g6 17. Nh6 Tfc8 18.Ce3 Nc6 ∼ Levenfiș—Lisițîn, 1946) 16.C3h2 Tfe8 17.Ce3 Cc4 = (Simaghin—Konstantinopolski, 20 camp. U.R.S.S.) ; b) **13.b4!** c:b4 14. c:b4 Tac8 (14...Cc6 vezi nota 4) 15. b:a5 D:c2 16.Na3! Tfe8 17.d:e5 d:e5 18.N:e7 T:e7 19.D:c2 T:c2 20.Tec1 ± (Boleslavski).

47. Mai puțin precis este 13...Tad8 14. Ce3 g6 15.b4! c:b4 16.c:b4 Cc6 17.a3 Tfe8 18.Nb2 Nf8 19.Cd5! ± (Suetin—Liuboșciț, Tallin 1956).

48. Sau 17...c:d4 18.c:d4 Tac8 19.Tc1 Nf8 20.d5 e:f4 21.Nd4! ± (L. Szabó—Hajtun, Budapesta 1951).

49.Tal—Petrosian, 26 camp. U.R.S.S

50. a) **14.Ng5** h6 15.Nh4 Cc4 16.b3 Ca3 17.Nd3 c4 18.Ne2 e:d4 19.C:d4 C:e4 20.N:e7 T:e7 21.Nf2 Tae8 ∼

(Schmid—Ivkov, Viena 1957) ; **b) 14.a4** c:d4 15.c:d4 Cc6 16.Ce3 (16.a:b5 a:b5 17.T:a8 T:a8 18.d:e5 C:e5 19.C:e5 d:e5 = Gligorici—Tal, TC 1959) 16... Cb4 17.Nb3 b:a4 18.N:a4 N:a4 19.T:a4 a5 20.Cf5 Nf8 21.Ng5 Cd7 22.Ta3 (Keres—Gligorici, TC 1959) 22...Dc2 = ; **c) 14.Cg3** c:d4 15.c:d4 Tac8 16.Te2 Cc6 17.Ne3 e:d4 18.C:d4 d5 = (Keres—Matanovici, U.R.S.S. — Iugoslavia, 1961) ; **d) 14.d:e5** d:e5 15.C3h2 Tad8 16.Df3 Ne6 17.Ce3 (17.Cg4 C:g4 18. h:g4 Td7 ! 19.Ce3 Ng5 ! 20.Cd5 N:d5 = Pachman) 17...Cc4 (sau 17...g6 18.Chg4 C:g4 19.h:g4 Ce4 20.Cd5 N:d5 21.e:d5 Cb6 22.Td1 Td6 = Minici—Parma, Belgrad 1964) 18.Cf5 N:f5 19.e:f5 e4 ! 20.De2 (20.N:e4 Ce5 21.Dg3 Nd6 22.f4 c4 ! ∓ Aronin—Smîslov, 20 camp. U.R.S.S.) 20...Nd6 21.Cg4 Cd5 ! ∓ (Milev—Smîslov, Bucureşti 1953).

51. Mutarea aceasta este aproape exclusiv jucată. De considerat este însă şi **a) 14...Nf8**, de ex. 15.d:e5 d:e5 16.Ch2 Tad8 17.Df3 Ne6 18.Cg4 Cd7 19.Cd5 Db8 = (Fischer—Letelier, Mar del Plata 1959) ; **b) 14...c:d4** 15.c:d4 Tac8 16.b4 Cc6 17.c3 Nf8 18.Nb2 ± (Pîdevski—Bisguier, Zagreb 1965).

52. S-a încercat şi 15.a4 Nf8 16.d:e5 d:e5 17.Ch2 Ne6 18.a:b5 a:b5 19.Df3 (19.Chg4 C:g4 20.h:g4 Cc4 = Bogdanovici—Gligorici, Sarajevo 1958) 19... Ng7 20.Chg4 C:g4 21.h:g4 c4 22.Cd5 N:d5 23.e:d5 Dd6 24.Ne3 Cb7 = (Gligorici—Dimc, Sarajevo 1958).

53. Sau 19.C:g4 N:g4 20.h:g4 c4 21. g3 Cb7 22.Rg2 Cc5 23.Th1 f6 = (Fischer—Matanovici, Porto Roz 1958).

54. Nu 19...Dc6? 20.g5 ! Cc4 21.Cg4 N:g4 22.D:g4 f6 (22...Cb6 23.g3 c4 24. Rg2 Cd7 25.Th1 Cf8 26.b4 ! ± Fischer—Shocron, Mar del Plata 1959) 23.g:f6 N:f6 24.a4 ! Cb6 25.a:b5 a:b5 26.Ne3 Ta8 27.Ted1 ± (Fischer—Unzicker, Zürich 1959).

55. Sau 22.Ne4 Td6 23.Ne3 Cc4 24. Nc1 Cb6 remiză prin repetarea mutărilor. Dacă 25.Td1 Ted8 26.b3 c4 27.b4 f6 = Pirc propune 23...a5.

56. Sau **a) 22...a5** ! ? 23.a4 b4 24.c:b4 c:b4 25.Nb3 ± (Boleslavski—Barcza, R.S.S. Belorusă—Ungaria, 1957) ; **b) 22...Td6** 23.a4 Ted8 24.a:b5 a:b5 25.Ne4 c4 26.Ne3 Ca4 27.Nc2 Cc5 şi albul stă o nuanţă mai bine (Keres—Matanovici, Bled 1961).

57. Poate urma 24.a:b5 a:b5 25.Ne4 c4 26.Ta6 Db7 27.Ta5 C:d5 ! (mutare propusă de Marici. Se poate juca şi 27...Cc8 28.Ne3 Cd6 29.Ta7 Dc8 30.T7a1 Db7 = Gheller—Gligorici, Bled 1961. Greşit este 27...Ca4 ? 28.d6 ! Db6 29. d:e7 ! T:d1 + 30.Rh2 Rg7 31.Ng5 + +. O'Kelly—Matanovici, Utrecht 1961) 28. Nh6 (28.Ne3 C:e3 !) 28...Db6 29.N:d5 T:d5 30.T:d5 D:a5 31.T:e5 Nf8 32.N:f8 T:f8 = (Trifunovici — Ivkov, Halle 1963).

58. **a) 18.Te3** a5 ! (18...Nf8? 19.Nb2 Nh6 20.Ta3 ± Tal—Ivkov, Upsala 1956) 19.b:a5 c3 20.Nb3 Tec8 ∓ (Simaghin) ; **b) 18.Tb1** Tab8 19.Nd2 c3 20.Nh6 a5 21.b:a5 D:a5 22.Nb3 Na4! ∓ (Keres—Matanovici, U.R.S.S.—Iugoslavia 1956).

59. La aceeaşi poziţie se poate ajunge şi după 15.Nd2 Nf8 16.b4 c:b4 17.c:b4 Cc4 18.C:c4 b:c4 (vezi varianta 11). Mai slab este 18...c3 din cauza 19.Ng5! a5 20.b:a5 T:a5 21.Nb3 Tc8 (Da7) 22. Tc1 Ne6 23.N:e6 f:e6 24.Db3 Rf7 25.Te3 Tb8 26.Tec3 ! ± (Gufeld—Bannik, Kiev 1960).

60. Poate urma 24.Cc3 De5 25.Na4 N:a4 26.D:a4 Nd6 27.g3 Dg5 ∓ (Fischer—Matanovici, Bled 1961).

61. După **16.b4** c:b4 17.c:b4 poate urma **a) 17...Cc4** 18.C:c4 b:c4 şi se ajunge la varianta 10 ; **b) 17...e:d4** 18. C:d4 Cc6 19.Nc3 Ng7 20.Tc1 Tac8 21. Cb3 ! Ne6 (Db8 !) 22.Nb1 Db8 23.De2 Ce5 remiză (Parma—Milici, Amsterdam 1963). Negrul poate juca şi **16... e:d4** 17.c:d4 Cc4 19.C:c4 D:c4 20.Ng5

Ng7 = (Korcinoi—Gheller, 25 camp. U.R.S.S.).

62. Sau 16...Ng7 17.d:e5 d:e5 18.b4! ± (Konstantinopolski).

63. **a) 17.d:c5** d:c5 18.Ch2 Tad8 19. Df3 Ng7 20.Ted1 Ne6 21.Nb1 De7 22. Chg4 C:g4 23.C:g4 Ca5 = (Averbach—Smislov, Zürich 1953); **b) 17.Nb1** Ng7 18.b4 e:d4 ! 19.c:d4 c:d4 20.C:d4 Db7 = (Taimanov și Furman); sau 18.d:c5 d:c5 19.Ch2 Ne6 20.Df3 Tad8 21.Tcd1 Td7 22.Chg4 C:g4 23.C:g4 N:g4 24.D:g4 Ted8 25.Ng5 T:d1 26.T:d1 T:d1+ 27. D:d1 Nf8 = (L. Szabó—Matanovici, Moscova 1963).

64. Poate că mai bine este 18...Ce7 19.d:c5 D:c5 20.Cg5 Ng7 21.Nb3 Db6 22.Df3 f5 23.c4 b:c4 24.T:c4 a5! 25.Tc6 Db8 26.Ne3 e4 27.Dd1 a4! 28.N:a4 T:a4 29.D:a4 h6 ~ (Rittner—Watzl, R. D. Germană—Austria, coresp. 1964).

65. Suetin—Matanovici, U.R.S.S.—Iugoslavia 1963.

66. Sau **a) 14...c:d4** 15.c:d4 Cc6 (sau 15...Tac8 16.Ce3 Cc6 17.Nb2 Nf8 18.Tc1 Db7 ± Matanovici—Bisguier, Zagreb 1965) 16.Nb2! C:d4 17.C:d4 e:d4 18. Te1 Dd8 19.D:d4 ± (Tal—Gligorici, Reykjavik 1964); **b) 14...Cc6** 15.Ce3 e:d4 16.c:d4 c:d4 17.C:d4 C:d4 18.D:d4 Da7 19.Dd3 g6 20.Nb2 ± (Ivkov—Milici, Belgrad 1964); **c) 14...Tad8** 15.Cg3 c:d4 16.c:d4 Tc8 17.Te2 Cc6 18.Nb2 Nf8 19.Dd3 g6 20.Tad1 Ng7 21.Nb1 ± (Matanovici—Milici, Belgrad 1964); **d) 14...Tac8** 15.Nd3!? c4 16.b:c4 C:c4 ~ (Zuidema—Milici, Belgrad 1964).

67. Sau **a) 15...Ne6** 16.Ce3 Tad8 17. Tc1! Ch5!? 18.b4 Cc4 19.N:e7 D:e7 20.C:c4 N:c4 21.b:c5 d:c5 22.d5! ± (Gheller—Ivkov, Havana 1963); **b) 15...Rg7** 16.Ce3 Ne6 17.Dd2 Cg8 18. N:e7 (de considerat 18.Cf5+ g:f5 19. e:f5 Nd5 20.f6 cu atac; Keres) 18... D:e7 19.d:e5 d:e5 20.C:e5 N:h3 21.f4 ± (Keres—Zuidema, Beverwijk 1964).

68. Sau **a) 18.Dd2** Rg7 19.Tad1 Cb7 20.d:e5 d:e5 21.c4 ± (Gligorici—Matanovici, Belgrad 1964); **b) 18.Tc1** Cb7 19.b4 c4 20.a4 ± (Stein—Matanovici, Tel Aviv 1964).

69. Tal—Matanovici, Moscova 1963.

TABELA 2

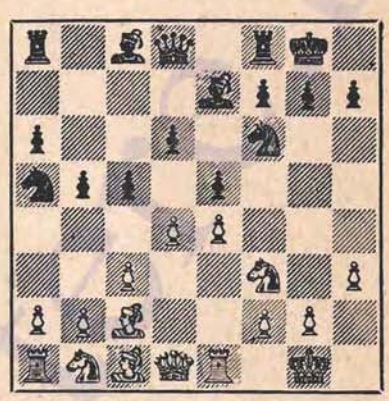

PARTIDA SPANIOLĂ

Varianta închisă (Cigorin)

Diferite posibilităţi ale negrului la mutarea a 11-a.

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0—0 9.h3 Ca5 10.Nc2 c5 11.d4

	11	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*	*20*	*21*	*22*	
1		Cbd2 [2]	c:d4	Cb3 [4]	Ne3 [5]	Cbd2 [6]	C:d4	N:d4	Cf1	Ce3	b3	N:b3	±
	Cd7 [1]	c:d4	Ce6 [3]	a5	a4	e:d4 [7]	C:d4	Ce5	Ne6	Tc8	a:b3	Ce4 [8]	
2	.....	.....	.....	.....	N13	d5 [10]	Nf1	a3	D:d5	N:b5	Dd3	D:b5	+
					Na6 [9]	Cb4	a4	C:d5	a:b3	Cf6	N:b5	Db8 [11]	=
3	.....	.....	.....	Cf1	C:d4	D:d4	f4 [14]	Df2	g3	Td1	Rh2	Nb1 [15]	=
				e:d4 [12]	C:d4	Ce5 ! [13]	Cc6	Nh4 !	Nf6	Dc7	Nb7		+
4		c:d4	Cbd2 [17]	d5 [19]	Nb1	De2 [20]	g4 [22]	a3	Cf1	Nh6	Nc2		~
	e:d4 [16]	Nb7	Cc6 [18]	Cb4	a5	Cd7 [21]	g6	Ca6	Cac5	Te8	a4 [23]		
5	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Cb3 !	D:b5	D:b4	Ne3	Dc3	N:e4	±
							a4	a:b3	Cc5	Ta4	T:e4 ! ?	C:e4 [24]	
6		Ne3 [25]	Cbd2	d:c5	a4	Cf1	De2	Ted1	a:b5	Ta3	N:c5	Ce3	=
	Cc6	Cd7 [26]	Nf6	d:c5	Nb7	De7	c4	Ca5	a:b5	Cc5	D:c5	g6 [27]	

NOTE:

1. Cu această mutare se începe un original sistem de apărare introdus de Keres la turneul candidaţilor, Curaçao 1962.

2. Alte posibilităţi : a) 12.d5 Cb6 13. Cbd2 (13.g4 ! ? h5 ! 14.C3h2 h:g4 15. h:g4 Ng5 ! 16.Cd2 g6 17.Cf3 N:c1 18. D:c1 Rg7 ∓ Fischer—Keres, Curaçao 1962) 13...f5 14.e:f5 N:f5 15.Ce4 Dd7 ∓

(Voronkov) **b) 12.Nd3** e:d4 13.c:d4 c:d4 (13...Cc6! 14.Nf1 Nf6 ∼ Mikenas) 14.C:d4 Nf6 15.Nf1 (Aronin—Novopaşin, 30 camp. U.R.S.S.) 15...Cc5! ∼; **c) 12.d:c5** d:c5 13.Cbd2 f6! 14.Ch2 (14. Cf1 Cb6 15.De2, Ivkov—Quinones, Amsterdam 1964, 15...Ta7! =) 14...Cb6 15.Df3 (15.De2 Ta7! 16.Ce3 Ne6 =) 15...Cac4 16.Cdf1 Ta7 17.Cg3 Tf7 = (Tal—Gruşevski, Spartachiada U.R.S.S., Moscova 1963); **d) 12.b3** e:d4! 13.c:d4 Cc6 14.Cc3 (sau 14.d5 Cb4 15.Cc3 Nf6 16.Nb2 C:c2 17.D:c2 Ce5 = Stein—Tal camp. U.R.S.S. echipe, 1964) 14...Nf6 15.Ne3 c:d4 16.C:d4 C:d4 17.N:d4 Nb7 18.Ce2 Te8 = (Stein—Darga, Amsterdam 1964).

3. Alte posibilităţi: **a) 13...Nf6** 14.d5 Cb6 15.Cf1 (15.b4 Cac4 16.C:c4 C:c4 17.a4 Nd7 18.Nd3 Tc8 19.De2 Db6 20. Ta2 Tc7 21.Tc2 Tfc8 = Matanovici—Averbach, Beverwijk 1963) 15...Nd7 16.b3 Cb7 17.g4 Tc8 18.Nd2 g6 19.Cg3 Tc7 = Saharov—Bronştein, 31 camp. U.R.S.S.). Dacă în loc de 14.d5 albul joacă 14.Cf1 se ajunge la poziţii din nota 12, de ex. 14...Cc6 15.Ne3 e:d4 16. C:d4 etc.; **b) 13...e:d4** 14.Cb3 Nf6 15. C:a5 D:a5 16.Ng5 Dd8 17.N:f6 D:f6 18.C:d4 Ce5 19.Nb3 Nd7 = (Spasski—Averbach, Harkov 1963).

4. Alte posibilităţi: **a) 14.d5!?** Cb4 15.Nb1 a5 16.a3! (16.De2 Tb8! 17.Cb3 Ca6! = Suetin—Aronson, Harkov 1963; sau 16.Cf1 Tb8 17.g4 Ca6 18.Cg3 g6 19.Rh2 Cac5 = Simaghin—Nei, ½ 31 camp. U.R.S.S.) 16...Ca6 17.b4 a:b4 (Cb6!) 18.a:b4 Cb6 19.Db3 Nd7 ∼ (Spasski—Tringov, Amsterdam 1964); **b) 14.a3** e:d4 15.Cb3 Cde5 16.C:d4 Nf6 17.Nd2 C:d4 18.C:d4 Cd3 (18...Cg6 19. Nc3 Ne5 20.Cc6 Dg5 21.C:e5 d:e5 22. Df3 Ne6 23.Tad1 Tfd8 24.Dg3 ± Bannik—Neistadt, 6 camp. U.R.S.S. coresp.) 19.Cc6 C:f2! 20.Dh5! (20.Df3? C:h3+ 21.Rh2 Ne5+ 22.C:e5 d:e5 23.Td1 Cf4! ∓ Tal—Kereş, Curaçao 1962) 20...Ch3+! 21.Rh2 g6! ∼; **c) 14.Cf1** e:d4 15.C:d4 C:d4 16.D:d4 Ce5 17.Dd1 Nf6 18.Ce3 (Nikolic—Nikolai, Novi Sad 1965) 18...Ne6 sau Ce4 =.

5. Mai slab este **a) 15.d5** Cb4 16.Nb1 a4 17.Cbd2 Cc5 18.Cf1 Nd7 ∓ (Cesnokov—Voronkov, Moscova 1964); **b) 15. a4** b:a4 16.T:a4 Cb6 17.Ta1 a4 18.Cbd2 Cb4! ∓ (Matanovici—Lengyel, Iugoslavia—Ungaria, 1964).

6. Într-o partidă Tal—Keres, Curaçao 1962, s-a jucat 16.Cc1 e:d4 17.C:d4 C:d4 18.N:d4 Nf6 19.Ce2 Nb7 şi cu 20.N:f6! C:f6 21.Cd4 Db6 22.Cf5 albul ar fi putut obţine avantaj (Tal). Mai bine este însă 16...a3! după care albul are dificultăţi.

7. Sau 16...Nf6 17.Cf1 e:d4 18.C:d4 C:d4 19.N:d4 Ce5 20.Ce3 Nb7 21.Dd2 a3 22.b4! Ng5 23.Tad1 ± (Gligorici—Tal, Amsterdam 1964). La 20...Ne6 poate urma, după Voronkov, 21.Dd2! ±.

8. După 23.Dh5! negrul a intrat treptat în poziţie grea (Gligorici—Reshevsky, Amsterdam 1964). Cu toate acestea, la Olimpiada de la Tel Aviv 1964, Reshevsky a jucat din nou această variantă contra lui Gligorici dar cu 20...Cc6 (în loc de 20...Tc8). A urmat 21.Nc3 (în loc de 21.b3) şi albul a obţinut de asemenea un joc ceva mai bun: 21...b4 22.Nd2 a3 23.b3 Nf6 24. Tb1 Nd4 25.Cd5 Ta5 26.Ne3 N:e3 27. T:e3 N:d5 28.e:d5 Ce5 29.Dd4 ±.

9. **a) 15...a4** 16.N:b5 a:b5 17.N:c6 T:a2 18.T:a2 b:a2 19.Da4 ±; **b) 15... Tb8** 16.De2! Na6 17.Nd2! (17.Ne3 a4 18.Cbd2 e:d4 19.C:d4 C:d4 20.N:d4 Ce5 21.Tc1 Nf6 = Stein—Lengyel, Amsterdam 1964) 17...e:d4 18.Cb:d4 C:d4 19. C:d4 Ce5 20.Tad1 Db6 21.Ne2 Db7 22. Cf5 ± (Tal—Reshevsky, Amsterdam 1964); **c) 15...Db6** 16.Ne3 Db7 17.a3 a4 18.d5 Ccb8 19.Cc1 Ca6 20.Ca2 Cdc5 ∼ (Koţ—Gufeld, camp. U.R.S.S. echipe, 1964); sau 19.Cbd2 Ca6 20.De2 Tb8 21.b4 Cf6 22.Tel ∼ (Lehmann—Lengyel, Beverwijk 1965).

10. Sau 16.Ne3 a4 17.Cc1 (17.Cbd2 Cb4 18.Nb1 e:d4 19.C:d4 Ce5 20.Cf1

Tc8 ∓) 17...e:d4 18.C:d4 C:d4 19.N:d4 Ce5 20.Nf1 Cc6 21.Ne3 Cf6 22.Tb1 Te8 23.Nd3 Cb4 ~ (Vasiukov—Bîhovski, camp. Moscovei 1964).

11. Ivkov—Pachman, Amsterdam 1964, Kavalek—Gheorghiu, Tel Aviv 1964. Ceva mai bine pentru negru este 19...Cf6 20.Dd1 a:b5 21.D:b3, sau 19... Cb6 20.Dd1 a:b3 21.D:b3 Dd7 (Voronkov).

12. Alte posibilități: a) **14...Nf6** 15. Ne3 e:d4 16.C:d4 Cde5 17.Nb2! Nd7! (17...C:d4 18.N:d4 Ne6 19.Ce3 Tc8 20. Te2 Te8 21.Td2 De7 22.Cd5 ± Stein—Novopașin, Spartachiada R.S.S. Ucrainiene, 1963) 18.Cg3 g6! 19.Cge2 (19. C:c6 N:c6 20.Tc1 Tc8! = Keres—Gruşevski, Spartachiada U.R.S.S., 1963) 19...Cc4 20.N:c4 b:c4 21.Cc3 Cb4! 22. Te2 Te8 ~ (Matanovici—Gheorghiu, Kecskemét 1964); b) **14...Cb6** 15.b3 Nf6 16.Nb2 Nd7 17.Ce3 Tc8 18.Dd2 e:d4 19.C:d4 Ne5 20.C:c6 T:c6 21.N:e5 d:e5 22.Tad1 Dc8 23.Rh2 Ne6 24.Nb1 f6 25.Cf5 Dc7 26.Tc1 Cc8 ~ (Tal—Keres, Moscova 1963).

13. Sau 16...Nb7 17.Cg3 Tc8 18.Cf5 Nf6 19.Dd1 Dc7 20.Te2 Ce5 = (Unzicker—Van Scheltinga, Oberhausen 1962) Mai tare 17.Nf4! ±.

14. O încercare riscantă de a obține avantaj. Mai prudent este **17.Dd1**, de ex. 17...Nf6! (17...Ne6 18.b3 Tc8 19. Nd2 Nh4 20.Tc1 Df6 21.Te2, Ghipslis—Novopașin, 31 camp. U.R.S.S., 21... Cg6! =; mai bine 18.Ce3 Nf6) **18.Ce3** Ne6 (Sau 18...Cc4 19.Tb1 Ne6 20.b3 C:e3 21.N:e3 Da5 = Spasski—Tal, Amsterdam 1964) **19.Cd5** (19.Nb3 Cc4! 20.Te2 Ne5 21.N:c4 b:c4 22.Tc2 D:h4! = Holmov—Novopașin, 31 camp. U.R.S.S.) 19...N:d5 20.D:d5 Tac8 21.Nb3 Cc4 22. Te2 Tc5 23.Dd1 d5! ∓ (Ivkov—Keres, Beverwijk 1964).

15. Negrul obține avantaj cu 22...Ca5 23.Ne3 Cc4 24.Nd4 N:d4 25.D:d4 Tfe8 (Voronkov).

16. Mai precis decît 11...Nb7, după care albul are mai multe posibilități (12.d:e5, 12.d5, 12.b4!).

17. Sau a) **13.b3** Cc6 14.Cbd2 e:d4 15.Nb2 Cd7 16.C:d4 C:d4 17.N:d4 Nf6 18.Cf3 Te8 = (Tal—Petrosian, Curaçao 1962); b) **13.d5** Nc8 14.Cbd2 g6 (Dc7) 15.b4! Cb7 16.a4 ± (Fischer—Weinstein, camp. S.U.A. 1963—64).

18. Mai slab este **13...Tc8** la care poate urma: a) **14.Cf1** !? d5! 15.d:e5 (15.e:d5 e:d4 16.Nf5 Tc5! 17.Nd2 Nd6 = Barczay—Gheller, Varna 1964) 15...C:e4 16.Cg3 Nc5! (16...f5 17.e:f6 N:f6 18. Ch5 ±) 17.C:e4 d:e4 18.D:d8 Tf:d8 19.N:e4 N:e4 20.T:e4 Td1+ 21.Te1 T:e1 22.C:e1 Cc4 = (Gheorghiu—Neamțu, București 1964); b) **14.d5**! Ch5 (14... Dc7 15.Nd3 Cd7 16.Cf1 f5 17.e:f5! N:d5 18.Cg5! ± Liberzon—Suetin, 1960; sau 15.Nb1 Cd7 16.Cf1 Cc4 17.g4 Cc5 18.b3 Cb6 19.Nd2! ± Ciocîltea—Neamțu, București 1964) 15.Cf1 Cc4 16.b3 Cb6 17.Ce3 g6 18.Nd2! (18.a4 Cf4 19. a:b5 a:b5 20.Ta7 Dc7 21.Nd3 Db8 22. Tal ~ Darga—Tal, Amsterdam 1964) 18...Cd7 19.a4! ± (Stein—Kluger, Kislovodsk 1964. Poate mai bine 18...Da7 19.Na5 Nd8 (Fuchs).

19. Sau a) **14.a3** e:d4 15.Cb3 Te8 16. Cb:d4 C:d4 17.C:d4 Nf8 18.Ng5! (18.f3 g6 19.a4 d5 20.e5 Nc5! 21.Ng5 Db6 = Kotkov—Borisenko, camp. R.S.F.S.R. 1960) 18...h6 19.Nh4 g6! ~ (Simaghin—Antoșin, Moscova 1963); b) **14.** Cf1 C:d4 15.C:d4 e:d4 16.Cg3 Tc8 17. Cf5 Te8 18.Ng5 Nf8 19.Df3 g6 20.C:d4 Ng7 21.Tad1 h6 22.Nh4 De7 = Unzicker—Antoșin, R. F. Germană—U.R.S.S., Hamburg 1960).

20. Sau a) **16.Cf1** Ca6 17.Cg3 Nc8 18.Nd3 Nd7 19.Ne3 Db8 20.Tac1 ~ (Fischer—Unzicker, Leipzig 1960); b) **16.a3** Ca6 17.Nd3 b4 18.a:b4 C:b4 19.Cc4 C:d3 (Matanovici—L. Szabó, Zagreb 1964).

21. Mai bine decît 16...Dd7 17.a3! (17.Cf1 Tfc8 18.Ce3 g6 19.Cc2 Ca6 20.

Ca3 b4 21.Cc4 Dd8 22.Ne3 Cc5 = Gligorici—Antoşin, Moscova 1963) 17... Ca6 18.Nd3 b4!? (Cc7) 19.Cb3 Db8 20.Nb5 Cc7 21.a:b4 a:b4 22.Ca5 ± (Matanovici—Antoşin, Moscova 1963).

22. Mai slab este 17.a3 Ca6 18.b4 Cc7 19.Cb3 a:b4 20.a:b4 T:a1 21.C:a1 f5! ∓ (Matulovici—Minici, Belgrad 1964).

23. Krogius—Forintos, R.S.F.S.R.—Ungaria, 1964.

24. A urmat 23.D:b3 Da8 24.a4 N:d5 25.Da3 f5 26.a5 f4 27.Nb6 ± (Matanovici—Minici, Belgrad 1964).

25. a) 12.Cbd2 Db6 (12...c:d4 13.c:d4 Nb7 duce la varianta 2, iar 12...Dc7 la tabela 1, varianta 1) 13.d:c5 d:c5 14. Cf1 Ne6 15.Ce3 Tad8 16.De2 g6 17.Cg5 c4 18.a4! ± Tal—Bronştein, 26 camp. U.R.S.S.); b) 12.d5 Ca5 13.Cbd2 Dc7 duce la tabela 1, varianta 2, nota 7; c) 12.d:c5 d:c5 13.Cbd2 Ne6 14.Ch2 Ta7! 15.a4 Td7 16.a:b5 a:b5 17.De2 Db8 ~ (Iudovici jr.—Borisenko, camp. R.S.F.S.R. 1957).

26. 12...c:d4 13.c:d4 Cb4 14.Nb3 Nb7 15.Cc3 C:e4 16.C:e4 N:e4 17.Nd2 d5 18.C:e5 Tc8 19.Tc1 ± (Bronstein—Borisenko, 25 camp. U.R.S.S.).

27. Gufeld—Smislov, 28 camp. U.R.S.S.

WWW.STEF

TABELA 3

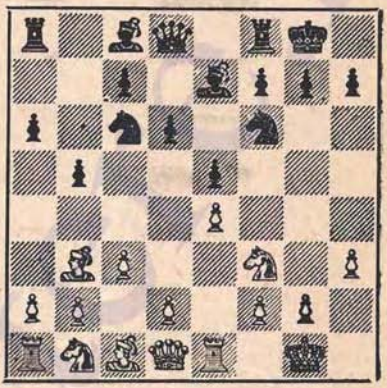

PARTIDA SPANIOLĂ

Varianta închisă (Cigorin)

Diferite posibilităţi ale negrului la mutarea a 9-a.

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0—0 9.h3

	9	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*	*20*	
1		d4 [1]	D:b3	Cbd2 [2]	a4 [3]	Dd1 [5]	b3	d5	b4	a5	Cf1	c:b4 [6]	±
	Ne6	N:b3	Dd7	Tfe8	Ca5 [4]	Nf8	c5	Teb8	Cb7	g6	c:b4		=
2	.....	.....	a:b3	c:d4	d5 !	d:c6	e5	Cc3	b:c3	Dd3	Ng5 !	N:e7	±
			e:d4 [7]	Cb4	c5 [8]	d5	Ce4	C:c3	C:c6	Dd7	Te8	C:e7 [9]	
3	.....	.....	.....		e5	Cc3	e:f6	C:e4	T:e4	Tg4	Ne3	Dd2! [12]	±
				d5 !? [10]	Ce4	f5	N:f6	d:e4	Dd5	Tad8 [11]	Cb4	h5 [13]	=
4		d4	c4	c5 [17]	c:d6	Ng5 [19]	N:f6 [21]	C:d4	Cf5 [22]	e:f5	Dh5	Cc3	~
	Cb8 [14]	Cbd7 [15]	c6 [16]	Dc7 [18]	N:d6	e:d4 [20]	g:f6	Cc5	N:f5	Tad8	Ne5 ? [23]	Td4 [24]	
5	.....	.....	Cbd2	Nc2	Cf1 [24 a]	Cg3 [24 b]	a4 [25]	Ne3 [26]	Dd2	c:d4	Ng5	Tac1	~
			Nb7	Te8	Nf8	g6	c5	Dc7	c:d4	Cb6	Ng7	Cc4 [27]	
6	.....	.....	Ch4	Cf5	Df3 [30]	Nc2	Dg3	d:e5 [31]	T:e5	C:d6	Te1	Ca3	~
			C:e4 [28]	Cdf6 [29]	Nb7	Cc5	Ce6	d:e5	Nd6	c:d6	d5	Te8 [32]	
7	.....	.....	Ng5	Cbd2	Nh4	Ng3	Nc2	a4	Nd3	Db3	Tac1	a:b5	~
			Nb7	h6	Te8 [33]	Nf8	g6	Ng7	c6	Dc7	Cb6	a:b5 [34]	
8	.....	d3	Cbd2	Cf1 [37]	Nc2	Cg3 [39]	b4 [41]	d4	a4 [43]	d:e5 [44]	C:e5	Ne3	=
		Cbd7 [35]	Nb7 [36]	Cc5 [38]	Te8	Nf8 [40]	Ccd7	g6 [42]	Ng7	C:e5	T:e5	Te8 [45]	

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
9		d4 [47]	Cb1 2 [49]	Cf1	Cg3 [50a]	Nh6	Dd2	Nc2	Dc1	b3	Dd2 [52]		~
	Cd7 [46]	Cb6 [48]	Nf6 [50]	Te8	g6	Nb7	Ca5	Cac4 [51]	Cd7	C4b6	e:f4		
10		d4	c:d4	e5	Cc3	Nc2	e:f6	C:e4	N:e4	T:e4	Tg4 [55]	Ng5	±
	Nb7 [53]	e:d4 [54]	d5	Ce4	Ca5	f5	N:f6	d:e4	N:e4	c5	c:d4	d3 [56]	=
11		d4 [57]	c:d4 [58]	Nc2	d5 ! [59]	Ca3 !	C:b5	Cb1 4	Te3	D:c2	Cc6	e5 [61]	±
	a5	e:d4	a4	Cb4	Cd7	Nf6 [60]	C 5	Na6	C:c2	Te8	Dd7		=
12		d4	Cbd2 [62]	d5 !	Cf1	e4	c5	a4	a:b5	b:a6	Ne3 [63]		±
	Dd7	Te8	Nf8	Ce7	g6	Ng7	Ch5	d:c5	Nb7	N:a6			=
13		d4 [64a]	Cbd2 [65]	Cf1 [67]	Cg3 [68a]	Nc2	d5	Ch2	Tf1	b3	f4	N:f4	~
	h6 [64]	Te8	Nf8 [66]	Nd7 [68]	Ca5 [68b]	c5 [69]	C:a [70]	g6 [71]	Ng7	Cb6	e:f4	D 7 [72]	

NOTE:

1. După 10.N:e6 f:e6 11.d4 Dd7 12. d:e5 d:e5 13.D:d7 C:d7 14.Ne3 Cc5 15. N:c5 N:c5 16.Cbd2 Nb6 partida Boleslavski—Botvinnik (Moscova 1947) s-a dat remiză.

2. Sau 12.Ng5 h6 şi acum **a) 13.Nh4** Ch5 14.N:e7 D:e7 15.a4 Ca5 16.Db4 Cc6 17.Db3 Ca5 remiză (Pavlov—Portisch, Halle 1963) ; **b) 13.N:f6** N:f6 14.d5 Ca5 15.Dc2 c6 16.d:c6 D:c6 17. Cbd2 Tfd8 18. Cf1 Cc4 19.Ce3 C:e3 = (Ghipslis — Holmov, comp. U.R.S.S. echipe 1964).

3. Sau 13.Cf1 h6 14.a4 Ca5 15.Dc2 Nf8 16.a:b5 a:b5 17.Ce3 c5 18.d:e5 d:e5 19.Td1 Dc7 20.Cd5 C:d5 21.T:d5 ± (Gligorici — Quinones, Amsterdam 1964).

4. Sau 13...Tb8 14.a:b5 T:b5 15.Dc2 e:d4 16.C:d4 C:d4 17.c:d4 a5 18.Te3 ± (Spasski—Bilek, Amsterdam 1964).

5. Sau 14.Dc2 Nf8 15.b4 Cc6, Matanovici—Holmov, Iugoslavia—U.R.S.S. 1962, 16.a:b5 a:b5 17.T:a8 T:a8 18. Dd3 ± (Rovner).

6. Spasski—Holmov, 30 camp. U.R.S.S.

7. Alte posibilităţi : **a) 11...Dd7** 12.d5 Cd8 13.c4 ±, de ex. 13...c6 (13...Cb7 14.Cc3 Tfb8 15.c:b5 a:b5 16.T:a8 T:a8 17.b4 ± Smîslov — Barcza, Bucureşti 1953) 14.Cc3 c:d5 15.C:d5 C:d5 16.D:d5 Cc6 17.Nd2 Db7 18.Tec1 b4 19.h4 ± (Aronin—Holmov, 24 camp. U.R.S.S.); **b) 11...Dc8** 12.Ng5 h6 13.Nh4 ! Te8 14. d5 Cb8 15.N:f6 N:f6 16.Ca3 Cd7 17.Cc2 Ne7 18.Cb4 Db7 19.Cc6 ± (Vasiukov—Bîhovski, Moscova 1962) ; **c) 11...Db8** (o idee interesantă) 12.Ng5 (12.d5 Cd8 13.c4 b4 ! ; sau 12.Cbd2 e:d4 13.c:d4 Db6 14.e5 Cd7 15.Cf1 d:e5 16.d:e5 Tad8 17.De2 Nb4 ! ∓ I. Zaiţev—Vasilciuk, 1/2, 31 camp. U.R.S.S.) 12...Ca5 13.Dd1 c6 14.Cbd2 Te8 15.b4 Cb7 16.Cf1 g6 17.N:f6 N:f6 18.d5 c5 = (Ghipslis—Nei, 31 camp. U.R.S.S.).

8. Pasiv este 13...Cd7 14.Cc3 Nf6 15. Ca2 C:a2 (15...c5 ! ?) 16.T:a2 Te8 17. Dc2 c5 ! ? 18.d:c6 Tc8 19.T:a6 Cb8 20. Ta8 C:c6 21.T:c8 D:c8 22.Nf4 ± (Kotkov—Holmov, 1962) ; sau 14.Ca3 ! c5 15.d:c6 C:c6 16.Ce2 Cc5 17.Cfd4 C:d4 18.C:d4 Nf6 19.Cc6 ± (Vasiukov—Iudovici, camp. U.R.S.S. echipe, 1964).

9. Suetin—Holmov, camp. U.R.S.S. echipe, 1962.

10. Cu această mutare se începe un joc de gambit în care este discutabil dacă negrul poate obţine compensaţie suficientă pentru materialul sacrificat.

11. Sau 18...h5 19.Tf4 Cb4 (19...g5? 20.C:g5! N:g5 21 D:h5 ± Bonci Osmolovski—Iudovici, Odesa 1952) 20.Ne3 Tad8 21.Dd2 c5 22.d:c5 Cd3 23.T:f6

T:f6 24.Td1 ± (Gheller—J. Bolbochan, Stockholm 1952).

12. Şi după 20.Tac1 c5 21.Dd2 h5 22. Tf4 şansele albului sînt mai bune, de ex. 22...Cc6 23.Dc2 C:d4 24.N:d4 N:d4 25.T:f8+ T:f8 26.b4 ! ± (Fischer—Bobotov, Leipzig 1960).

13. Suetin—Pîdevski, Debreţin 1961. Poate urma 21.Tf4, de ex. 21...c5 22. d:c5 Cd3 23.T:f6 ! g:f6 24.b4 ±.

14. Mutarea aceasta curioasă, propusă de Breyer acum o jumătate de secol, a fost reluată cu succes în ultimii ani.

15. Slab este 10...Nb7 11.d:e5! d:e5 (sau 11...C:e4 12.e6 f:e6 13.N:e6 Rh8 14.Nd5 Cc5 15.N:b7 C:b7 16.c4 ± Gligorici—Benkö, TC 1959) 12.D:d8 N:d8 13.C:e5 C:e4 14.Ne3 Nf6 15.Cg4 Cd7 16.Cd2 ± (Keres—Benkö, TC 1959).

16. Sau **a) 11...b4** 12.c5 ! Nb7 13.Dc2 e:d4 14.c6 ! d3 15.Dc4 Cb6 16. c:b7 C:c4 17.b:a8D D:a8 18.N:c4 C:e4 19.N:d3 d5 20.a3 Cc5 (20...a5 21.Ne3 Cc5 22.Nf1 b3 23.Cbd2 a4 24.Nf4 ± Gheller—Filip, TC, Amsterdam 1956) 21.T:e7 ! (Suetin) Cb3 22.T:c7 C:a1 23.a:b4 Db8 24.Nf4 D:b4 25.Ne5 Cb3 26.Cc3 ± ; **b) 11...Nb7** 12.Cc3 c6 (12... b4 13.Cd5 ± ; 12...b:c4 13.N:c4 Cb6 14.Nb3 e:d4 15.C:d4 Cfd7 16.Ne3 Cc5 17.Cf5 C:b3 18.D:b3 Tb8 19. N:b6 c:b6 20.Tad1 ± Gufeld—Koţ, ½ camp. U.R.S.S. 1963) 13.a3 ! h6 (13... e:d4! 14.C:d4 b:c4 15.N:c4 d5 16.Nd3 d:e4 17.C:e4 c5 = Keres) 14.Na2 Te8 15.Ne3 Nf8 16.d:e5 d:e5 17.b4 Ch7 18.c5 ± (Spasski — Jimenez, Havana 1962).

17. Sau **a) 12.a3** b:c4 13.N:c4 C:e4 ! 14.T:e4 d5 15.Tel d:c4 16.De2 Te8 17. Cbd2 =, de ex. 17...Cb6 18.C:e5 Ne6 (Matanovici—Barcza, Iugoslavia—Ungaria 1960) sau 17...e:d4 18.C:d4 Nb7 19.C:c4 Nf6 (Penrose—Unzicker, Elveţia 1963); **b) 12.a4** b:c4 13.N:c4 C:e4! 14.T:e4 d5 15.Tel d:c4 16.Ca3 e:d4 17.C:d4 Nf6 18.C:c6 Dc7 ~ (Lombardy—Matanovici, Leipzig 1960) ; **c) 12.Cc3** b4 13.Cb1 ! c5 14.d:e5 d:e5 15.Cbd2 Nb7 16.Na4 Dc7 17.N:d7 C:d7 18. Cf1 Tfe8 = (Gheller—Darga, Havana 1963).

18. Slab este **a) 12...Nb7** 13.Cc3 Dc7 14.c:d6 N:d6 15.Ng5 e:d4 16.C:d4 (16.e5 ! ? C:e5 17.N:f6 g:f6 18.C:d4 Cg6 ∓ Gilg—Unzicker, Freiburg 1961) 16...N:h2+ 17.Rh1 Nf4 18.Nh4 Tad8 19.N:f7+ ! ± (J. Duistermaat) ; **b) 12....d:c5** 13.d:e5 Ce8 14.e6 ! f:e6 15. N:e6+ Rh8 16.Cc3 Cc7 17.Nf5 ! ± (Averbach — Furman, 28 camp. U.R.S.S.).

19. Sau **a) 14.a4** Nb7 15.a:b5 a:b5 16.Cc3 e:d4 17.C:d4 Cc5 18.Cd5 N:d5 19.N:d5 Tac8 20.Ne3 Cc:e4 21.N:e4 C:e4 22.T:a6 = (Bronstein — Gligorici, Amsterdam 1964) ; mai bine **14...e:d4!** 15.C:d4 Cc5 16. a:b5 Td8! 17.Ne3 Ne5 18.Na2 Dd6 19.Te2 Cc:e4 ∓ (Quinones — Reshevsky, Amsterdam 1964) ; **b) 14.Cc3** e:d4 15.C:d4 Cc5 16.Df3 Ne5 17.Cf5 C:b3 18.a:b3 Ne6 = (Klovan — Korcinoi, 31 camp. U.R.S.S.) ; sau **14...b4** 15.Ca4 e:d4 16.C:d4 Te8 17. Nc2 Cb6 = (Gligorici — Bely, Hastings 1963-64).

20. Bine este şi **14...h6**, de ex. **15.Nh4** Ch7 16.Cc3 e:d4 17.C:d4 Cc5 = (Boleslavski — Pîdevski, Debreţin 1961) ; sau **15.d:e5** N:e5 16.C:e5 D:e5 17.Ne3 C:e4 ! 18.N:h6 Cdc5 19.Ne3 C:b3 20.a:b3 Ne6 = (Djurasevici — Karaklaici, Belgrad 1961).

21. Sau 15.D:d4 c5 16.De3 c4 17.Nc2 Te8 18.N:f6 C:f6 19.e5 Nb4 ! 20.Cc3 Nb7 ! = (Stein—Pachman, Amsterdam 1964).

22. Sau **a) 17.Dc2** (Kmoch) Td8 18. Tdl C:b3 19.C:b3 De7 20.Cc3 De5 21. Cd4 Dh2+ 22.Rf1 Ne6 23.C:e6 f:e6 24.Dd3 Td7 25. Df3 Tg7 26.Re2 Tf8 27.Td3 f5 28.Tf1 b4 29.Cb1 T:g2 0—1 (Pietzsch—Liberzon, Moscova 1963) ; **b) 17.Cd2** ! Td8 18.C2f3 C:b3 19.

D:b3 c5 20.Cf5 Ne6 21.Dc2 Ne5 22.C3h4 c4 ~ (Gufeld — Stein, 31 camp. U.R.S.S.).

23. Cu 19...b4! (Gligorici) sau 19... Cd3! (Kmoch) negrul putea obține avantaj.

24. Kmoch recomandă 20...N:c3 21. b:c3 C:b3 22.a:b3 Tfe8 urmat de Te5 (Gligorici—Petrosian, Los Angeles 1963).

24 a. Sau 13.b3!? Nf8 14.Nb2 g6 15.Nd3 Ng7 16.a4 c6 17.Nf1 Dc7 18.b4 d5~ (Filipovici—Durao, Tel Aviv 1964).

24 b. Sau 14.d:e5 d:e5 15.Cg3 g6 16.Ch2 Ng7 17.Cg4 C:g4 18.D:g4= (Dückstein—Kujpers, Tel Aviv 1964) sau 16...Cc5 17.Ng5 D:d1 18.Ta:d1 Ng7 19.Cg4 C:g4 20.h:g4 Ce6 21.Ne3 Nf8= (Djurasevici — Furman, Leningrad 1964).

25. Sau 15.Nb3 Ng7 16.a4 c5 17.d5 c4 18.Nc2 Cc5 19.Ne3 Dc7 20.Dd2 (Stein—Averbach, 31 camp. U.R.S.S.) 20...Tab8 ! sau 20...Cfd7 (Pachman) =.

26. Sau 16.d:e5 d:e5 17.Ng5 h6 18. Ne3 (Parma—Pachman, Sarajevo 1964) 18...c4 !=.

27. Keres—Szabo, Moscova 1963.

28. Sau **a) 11...g6** 12.Nh6 (12.Cf3 !, Ta1) 12...Te8 13.d:e5 C:e5 14.f4 Cc4 15.N:c4 b:c4 16.Cf3 d5 17.Cbd2 d:e4 18.C:e4 Ne6= (Darga—O'Kelly, Bordeaux 1964) ; **b) 11...Cb6** 12.Cf5 N:f5 13.e:f5 e:d4 14.c:d4 c5 ! 15.Cc3 c4 16. Nc2 b4 17.Ce4 C:e4 18.N:e4 Ta7 19.Ne3 Nf6 20.Dd2 a5 ~ (Penrose—Unzicker, Berlin 1965) ; Sau 12.d:e5 d:e5 13.Cf5 N:f5 14.D:d8 Tf:d8 15.e:f5 Cfd7 16.Cd2 a5 17.Cf3 ~ (Sianovski—Liberzon, camp. U.R.S.S. echipe 1964) ; Sau 12. d:e5 d:e5 13.D:d8 N:d8 14.Cd2 Nb7 15.Cf5 Cbd7 16.Cf3 C:e4 17.Nc2 Cc5 18.C:e5 C:e5 19.T:e5 Ce6 ~ (Tal—Spasski, meci 1965).

29. Mai slab este 12...Cef6 13.Df3 Tb8 14.Ng5 g6 15.C:e7+ D:e7 16.Cd2 Nb7 17.Dg3 Rh7 18.Dh4 h5 19.Cf1 De8 20. f4 ! ± (Simaghin—Estrin, Moscova 1961).

30. Albul nu obține nimic cu 13. C:e7+ D:e7 14.T:e4 C:e4 15.Nd5 din cauza 15...Nf5 ! 16.Df3 Ng6 ! 17.N:e4 e:d4 18.N:a8 De1+ 19.Rh2 D:c1 etc. ; sau 18.Cd2 N:e4 19.C:e4 Tae8 20.Cg3 De1+ 21.Rh2 d:c3 22.b:c3 Te6 cu am. Tf6 (Simaghin).

31. Intr-o partidă Vasiukov—Holmov (camp. U.R.S.S echipe 1964) s-a jucat 16.Nh6 Ce8? (Ch5! ~) 17.d:e5 d:e5 18. T:e5 Nf6 19.Te1 Cd6 20.Cd2 ±.

32. Saharov—Holmov, 32 camp. U.R.S.S., 1965

33. Mai artificial pare 13...Ch7 14. Ng3 Nf6 15.De2 Cg5 16.Tad1 Te8 17. d:e5 C:f3+ 18.C:f3 d:e5 19.Ch4 N:h4 20.Dg4 Cf6 21.T:d8 C:g4 22.T:a8 N:a8 23.N:h4 ± Tal—Krogius, 32 camp. U.R.S.S. 1965).

34. Vasiukov—Holmov, 32 camp. U.R.S.S. 1965.

35. Interesant este 10...c5, de ex. 11. Cbd2 Cc6 12.a4 b4 (de considerat este 12...Nb7) 13.Cc4 Tb8 14.Ng5 b:c3 15. b:c3 Ne6 16.Tb1 h6 17.N:f6 N:f6 18.Ce3 Ca5 19.Nd5 Dc7 20.Dc2 ± (L. Schmid—Radovici, Tel Aviv 1964) ; sau 11...Dc7 12.Nc2 Cc6 13.Cf1 d6 ! ? 14. Ce3! d:e4 15.d:e4 Td8 16.De2 g6 17. a4 ± (Stein—Evans, Amsterdam 1964).

36. De considerat este **11...a5 a) 12.** Cf1 a4 13.Nc2 Te8 14.Cg3 ! (14.d4 Nf8 15.Cg3 g6 16.Ng5 h6 17.Ne3 c5 = Medina—L. Szabó, Göteborg 1955) 14...g6 15.Nh6 Nf8 16.Dd2 Ng7 17.Tad1 De7 18.d4 N:h6 19.D:h6 Cf8 20.d5 ± (Vasiukov—Gufeld, Moscova 1964) ; **b) 12.a3!?** a4 13.Na2 Cc5 14.Dc2 Ne6 15. d4 N:a2 16.T:a2 Ccd7 17.Cf1 c6 18.Ng5 Te8 19.Ce3 g6 = (Unzicker — Reshevsky, Tel Aviv 1964).

37. Mai slab este 12.Nc2 c5 13.Cf1 Te8 14.Cg3 g6 15.Ng5 ± (Gheorghiu—Lengyel, Sinaia 1964).

38. Interesant este 12...Te8 13.Cg3 Nf8!? 14.Cg5 d5 15.e:d5 Cc5! 16.c4 ~ (Nejmetdinov—Forintos, Soci 1964).

39. Sau 14.b4 Cc6 15.a4 Nf8 16.Cg3 g6 17.Ne3 Ng7 18.Dc1 c5 19.b:c5 C:c5 20.a:b5 ~ (Bronstein—Krogius, 32 camp. U.R.S.S., 1965).

40. Mai slab este 14...g6 15.Nh6 Nf8 16.N:f8 R:f8 17.Dd2 Rg7 18.d4! Ccd7 19.Tad1 h6 20.Ch2 De7 21.f4 ± (Unzicker—Pîdevski, Tel Aviv 1964).

41. De considerat este și 15.Ng5, de ex. 15...Ce6 16.Ne3 c5 17.d4!? (Tel) c:d4 18.c:d4 e:d4 19.C:d4 Cc5! 20.f3 d5! ∓ (Kujpers—Portisch și Yanovsky—Unzicker, Tel Aviv 1964).

42. Sau 16...a5 (16...g6! Spasski) 17.a3 a:b4 (17...e:d4 18.C:d4 d5 19. Ng5 c5 20.e5 T:e5 21.T:e5 C:e5 22. b:c5 h6 23.Nf4 ± Ivkov—Lengyel, Amsterdam 1964) 18.c:b4 e:d4 (18...c5!? 19.b:c5 d:c5 20.d:e5 C:e5 21.C:e5 T:e5 22.Nb2 ± Vasiukov—Averbach, camp. Moscovei 1964) 19.C:d4 d5 20.Nf4 C:e4 21.C:e4 d:e4 22.C:b5 Tc8 23.Tc1 ± (Gufeld—Holmov, Leningrad 1963.

43. Sau a) **17.Nb3** Ng7 18.d:e5 C:e5 19.C:e5 T:e5 20.f3 Cd7 21.Ne3 Dh4 = (Parma—Spasski, Tel Aviv 1964); b) **17.a3** Ng7 18.Nb2 d5 19.e:d5 Remiză (Bradvarevici—Sokolov, Novi Sad 1965).

44. De considerat este 18.d5 (Euwe).

45. Gheorghiu—Pîdevski, Tel Aviv 1964.

46. O continuare veche recomandată încă de Cigorin.

47. a) **10.a4!** Nb7 (10...b4!? 11.Nd5 Nb7 12.c:b4 Tb8 13.b5 a:b5 14.a:b5 Cb4 15.N:b7 T:b7 16.Cc3 ± L. Schmid-Keres, Tel Aviv 1964) 11.d4 Ca5 12.Nc2 c5 13.Cbd2 Nf6 14.Cf1 c:d4 15.c:d4 Cc6 16.a:b5 a:b5 17.T:a8 D:a8 18.Ce3 Cb4! = (Boleslavski — Korcinoi, camp. U.R.S.S. echipe 1958); b) **10.d3** Nf6 11.Nc2 (11.Cbd2 Cb6 12.Cf1 Ne6 13.Ce3 Dd7 = Boleslavski—Botvinnik, Groningen 1946) 11...Ce7 12. Cbd2 c5 13.Cf1 (Pachman—Smîslov, Moscova—Praga 1946) 13...Nb7! =.

48. Mutare propusă de șahistul bulgar Balabanov, prin care negrul îngreuiază înaintarea a2—a4. Alte posibilități: a) **10...Nf6** 11.a4! Ca5! (11... Nb7 12.a:b5 a:b5 13.T:a8 N:a8 14.d5 Ce7 15.Ca3! ± Boleslavski—Smîslov, 18. camp. U.R.S.S.; sau 13...D:a8 14.d5 Ca5 15.Nc2 Ne7 16.Ca3 ± Tal—Stein, 32 camp. U.R.S.S., 1965); 11...Tb8 12.a:b5 a:b5 13.d5 Ce7 14.Ca3 b4 15. c:b4 T:b4 16.Nd2 Tb8 17.Nc3 g6 18. Cc4 ± Suetin—Sokolski, Minsk 1953) 12.Nc2 Cb6! 13.a:b5 a:b5 14.Cbd2 c5~ (Tal—Gheller, camp. U.R.S.S. echipe 1964; Tal—Averbach, 32 camp. U.R.S.S.); b) **10...Nb7** 11.Cbd2 Ca5 12. Nc2 c5 13.Cf1 c:d4 14.c:d4 Tc8 15.Ce3 g6 (Lutikov—Stein, 32 camp. U.R.S.S. 1965) 16.b3! ± sau 16.Nd2! ±.

49. Sau a) **11.Ne3** e:d4! 12.c:d4 Ca5! 13.Nc2 c5 14.Cc3 (14.e5 d:e5 15.C:e5 Cbc4 16.Dd3 f5 17.Nb3 f4 18.Nd2 C:b3!~ Tal—Panno, Porto Roz 1958) 14...Cac4 15.Nc1 c:d4 16.C:d4 Nf6~ (Gligorici—Olafsson, TC 1959); b) **11.** d:e5 C:e5! 12.C:e5 d:e5 13.Dh5 Nf6 14. Cd2 De7 15.Cf1 Ne6 16.Ce3 g6~ (Fischer—Keller, Zürich 1959); c) **11.a4** b:a4 12.N:a4 C:a4 13.D:a4 Nd7 14.Dc4 Dc8 15.Cbd2 Nb7 16.Cf1 e:d4 17.c:d4 Cb4 ∓ (Aronin—Antoșin, 24 camp. U.R.S.S.).

50. La **11...e:d4** 12.c:d4 d5 poate urma 13.e:d5 C:d5 14.Ce4 ±, de ex. 14.Cf6 15.Nc2 Cb4 16.C:f6+ N:f6 17. Ne4 Cd5 18.Dc2 h6 19.Ce5 Nb7 20.De2 Ng5 21.Df3 ± (Stein—Tarasov, 28 camp. U.R.S.S.); sau 14...Nf5 15.Nd2 a5!? 16.Tc1 Ccb4 17.De2 a4 18.N:d5 C:d5 19.D:b5 Tb8 20.D:a4 T:b2 ~ (Matanovici—Minev, Iugoslavia—Bulgaria, 1956) Mai tare este 13.Nc2! Ne6 14.e5 Dd7 15.Cb3 Nf5 16.Ng5 Tfe8 17.N:e7 T:e7 18.Tc1 Cb4 19.Cc5 Nc2 20.Dd2 ± (Fischer—Reshevsky, Santa Monica 1966)

50. a. În partida a 4-a a meciului Spasski—Gheller s-a încercat sacrificiul de pion 13.Ce3. După 13...e:d4 14. c:d4 T:e4 15.Dc2 De8 16.Nd2 C:d4 17. C:d4 N:d4 18.D:c7 Ne6 19.Cc2 T:e1+ 20.T:e1 Nc5 21.Db7 Dd7 22.Df3 albul a obținut o compensație suficientă. Sau 13...C1h2 e:d4 14.c:d4 Ca5 15.Nc2 c5 16.Cg4 N:g4 17.h:g4 ∼ (Spasski-Gheller, a 6-a din meci, 1965).

51. Mai bine 16...c5.

52. Stein—Gheller, 28 camp. U.R.S.S.

53. O variantă mai veche, reactualizată în stil de gambit de Flohr și Lilienthal.

54. Sau a) **10...Dd7** (cu ideea din varianta 12) 11.Ng5 (Cbd2!) Tad8 (11...h6 12.Nh4 Dd8 13.Cbd2 Cd7 14. N:e7 C:e7 15.Cf1 Cg6 16.Cg3 Cf6 17. a4 c5 = Dely—Averbach, Moscova 1962) 12.Cbd2 h6 13.Nh4 Ch7 14.Ng3 e:d4 15.c:d4 Ca5 16.Nc2 c5 17.d5 Nf6 18.Tb1 Tfe8= (Gheorghiu—Bilek, Kecskemét 1964); b) **10...Ca5** 11.Nc2 Cc4 12.b3 Cb6 13.Cbd2 Cbd7 14.Nb2 c5 15. Cf1 Te8 16.a4 Nf8 17.Cg3± (Keres—Gligorici, Zürich 1959).

55. Sau a) **19.d5** Cc4 20.Tb1 Dd7 21.b3 Df5 22.Dc2 Cb6! 23.d6 (Suetin—Bronstein, 27 camp. U.R.S.S.) 23... Cd5∼ (Flohr); b) **19.Ne3** Dd5 20.Dc2 (L. Schmid—Scheltinga, Lenzerheide 1956) 20...Cc4 21.d:c5 C:b2 22.Tb1 Cc4 23.Td1±.

56. 21.N:f6 D:f6 22.D:d3 D:b2 23. Dd5+ Rh8 24.Tae1 ± (Tal—Lehman, U.R.S.S.—R.F. Germană, 1960).

57. Sau a) **10.a4** b4 11.d4 b:c3 12. b:c3 Nb7!? (12...e:d4 13.c:d4 d5 14.e5 Ce1= Castillo—Bolbochan, Mar del Plata 1950) 13.Na3 Cd7 14. Cbd2 Nf6 15.Cc4 Te8∼ (Bigot—Tearà coresp. 1954); sau 11.d3! Na6 12.Dc2 Tb8 13.Cbd2 d5! 14.e:d5 C:d5 15.C:e5 C:e5 16.T:e5 Cf4 17.Nc4 Nd6 ∼ (Euwe); b) **10.d3 a4** 11.Nc2 Ne6 12.Cbd2 d5 13.e:d5 D:d5 14.De2 Tfe8 15.Cf1 = (Borsony—Bernstein, coresp. 1963)

58. Foarte bine este și 11.C:d4 C:d4 12.c:d4 Nb7 13.Dd3! b4 (Cd7 sau c5) 14.Cd2 Te8 15.Cf3 Nf8 16.d5!± (Ravinski—Estrin, camp. Moscovei 1955).

59. 13.a3 C:c2 14.D:c2 d5 15.Cc3 d:e4 16.Ce5 (Louma—Stulik, Praga 1949) 16...D:d4! 17.Cc6 Dc5 18.C:e7+ D:e7 19.Ng5 Nb7 20.C:b5 Ta5 =

60. După 14...C:c2 15.C:c2 urmat de Cb4 și Cd4, caii albi domină jocul.

61. Spasski — Keres, 29 camp U.R.S.S.

62. Sau a) **11.a4** Nb7 12.d:e5 C:e5 13.a:b5 C:f3+ 14.D:f3 a:b5 15.T:a8 N:a8 (Keres—Smîslov, TC 1959); b) **11.Ng5** Nb7 12.Cbd2 Nd8 13.d5 Ca7 14.Cf1 c6 15.Dd2 Cc8 16.Tad1 c:d5 17. N:f6 N:f6 18.N:d5 N:d5 19.D:d5 Cb6 20.Db3 Dc6 21.Ce3± (Vasiukov—Averbach, ½ 28 camp. U.R.S.S.); c) **11.Cg5** Cd8 12.f4 e:f4 13.N:f4 h6 14.Cf3 Nb7 15. Cbd2 Ce6 16.Nh2± (Djurovici—Ankerst, Novi Sad 1965).

63. Fischer—Wade, Buenos Aires 1960.

64. O ameliorare a lui Smîslov față de varianta 7.

64 a. Sau 10.d3 Te8 11.Cbd2 Nf8 12.Cf1 Ca5 13.Nc2 c5 14.Ce3 Nb7 15.b4 Cc6 16.a3 (Nejmetdinov—Iudovici, Baku 1964) 16...d5 =.

65. a) **11.Ne3** Nf8 12.Cbd2 Nb7 13. d5 (13.d:e5 C:e5 14.C:e5 d:e5 15.Df3 c5 16.Tad1 De7 17.c4 b4 18.Nc2 a5 = Tal—Smîslov, camp. U.R.S.S. echipe, 1961; 13.Nc2 e:d4! 14.C:d4 C:d4 15. N:d4 c5 sau 14.c:d4 Cb4! ∓) 13...Ce7 14.Ch2 c6 15.d:c6 N:c6 16.Cg4 Cg6 17. Df3 ± (Ivkov—van den Berg, Beverwijk 1963); b) **11.c4!?** C:d4 12.C:d4 e:d4 13.D:d4 Nf8 14.c:b5 a:b5 15.Cc3 c5 16.Dd1 (Makarov—Bîhovski, Moscova 1962) 16...Nb7!=; c) **11.d:e5** C:e5 12.C:e5 d:e5 13.Df3 Nb7 14.b4 Tad8 15.Cf1 c4 (Dely—Bîhovski, Moscova 1962).

66. Sau 11...Nb7 12.a3 Nf8 13.Na2 (13.Nc2 vezi 67, c) 13...Dd7 14.b4 Tad8 15.Nb2 g6 16.Db3 Ng7∼ (van den Berg—Portisch, Beverwijk 1964).

67. Alte posibilităţi: **a) 12.d5** Ce7 (Ca5) 13.a4 Nd7 14.c4 Cg6 15.a:b5 a:b5 16.T:a8 D:a8 17.c:b5 N:b5 18.Cb1 Tb8 19.Cc3 Nd7 20.Nc4 Ce7= (Gligorici—Spasski, Havana 1962); **b) 12.a4** Nb7 (12...Nd7 13.Nc2 g6 14.d5 Ce7 15.b4 Ch7 16.c4± Gheller—Matanovici, Varna 1962) 13.d5 Ce7!? (Cb8—d7—e5, Boleslavski; sau 13...Ca7 14.c4 c6 15 d:c6 N:c6∼ Pîdevski—Gligorici, Zagreb 1965) 14.c4 b4 15.c5!± (Şapoşnikov—Trionov, Moscova 1962); **c) 12. Nc2** Nb7! (12...Nd7 13.Cb3 a5 14.d:e5 d:e5 15.Ne3 Db8 16.Ch2 a4 17.Cc5∼ Keres—Blatny, Varna 1962) 13.d5 (13. a3 Cb8 duce la varianta d) **13...Ce7** 14.b3 Cg6 15.Nd3 Cd7 16.Nf1 c6!∓ (Savon—Holmov, 30 camp U.R.S.S.); **d) 12.a3** Nb7 (12...Nd7! 13.Na2 a5! 14.Db3 De7 15.Cf1 a4 16.Dc2 g6 17. Ce3 Ng7 ∓ Keres—Spasski, meci 1965) 13.Nc2 (13.Na2 vezi nota 66) 13...Cb8 14.b4 Cbd7 15.Nb2 Cb6 (sau 15...Db8 16.c4 e:d4 17.c:b5 a:b5 18.C:d4 c5 19. b:c5 C:c5 20.Cf5± Keres—Filip, Beverwijk 1964) 16.Te3! a5 (16...c6 17. d:e5 d:e5 18.c4 Dc7 19.c5 ± Johannsson—Haygarth, Tel Aviv 1964) 17. De2∼ Suetin—Spasski, Zonal, Moscova 1964) 17...c6!; **e) 12.d:e5** d:e5 13.De2 Ch5 14.Cf1 Ca5 15.Nc2 Df6= (Matanovici—Pachman, Havana 1962)

68. Sau 12...Nb7 13.Cg3 Ca5 14. Nc2 Cc4 (14...c5 15.d5! g6? — Cc4! — 16.b3! Nc8 17.Ne3 Ng7 18.Dd2 Rh7 19.Tf1 Tf8 20.De2± (Samkovici—Liberzon, camp. U.R.S.S. echipe, 1964) 15.a4 (b3) d5! 16.e:d5 e:d4 17.T:e8 D:e8 18.D:d4 N:d5 19.Ch5 C:h5 20. D:d5 Cf6 = (Stein—Spasski, Amsterdam 1964). S-a mai încercat 14...g6 (în loc de Cc4) 15.Ch2 Ng7 16.f4 e:f4 17.N:f4 c5 18.b3 Cc6 19.Cf3 Cf7 20.d5 Ce5 21.C:e5 N:e5 = (Gheorghiu—Panno, Mar del Plata, 1965); sau 14... d5!? 15.C:e5 d:e4 16.Ch5! ±.

68 a. Sau 13.d:e5 C:e5 14.C:e5 d:e5 15.Df3 c5 16.Td1 c4 17.Nc2 De7 cu joc egal (Keres—Spasski, meci 1965).

68 b. Sau 13...a5 14.Nd2 a4 15.Nc2 Ca5 16.b3 a:b3 17.a:b3 c6 18.Ne3 Dc7 19.Cd2 c5 20.d5∼ (Spasski—Arutiunian, camp. U.R.S.S. echipe, 1965).

69. 15.b3 Cc6 16.Ne3 Tc8 = (Unzicker—Filip, Varna 1962).

70. Boleslavski propune 15...Ch7! 16.Ch2 Ne7 17.f4 e:f4 18.N:f4 Cc4 19. b3 Ng5!

71. 16...a5!? 17.a4! Cb6 18.a:b5 N:b5 19.Cf5 Nd7 20.g4 Ch7 21.Rg2 Ne7 22. Cf3 Cf8 23.h4!± (Stein—Spasski, 30 camp. U.R.S.S.).

72.Tal—Smîslov, 29 camp. U.R.S ∓

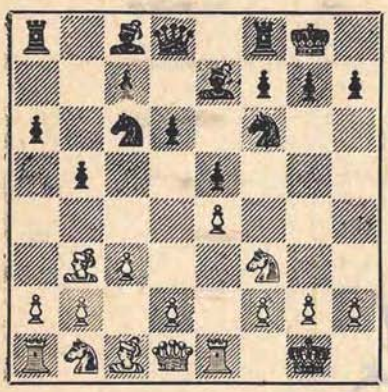

PARTIDA SPANIOLĂ

Varianta închisă (Cigorin)

Diferite posibilităţi ale albului la mutarea a 9-a.

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5[1] 7.Nb3 d6 8.c3 0—0[2]

	9	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*	*20*	
1	d4	Ne3 [4]	c:d4	Nc2	Cbd2	N:d4	Ne3	e:d5	h3	Ng5	Nb3		=
	Ng4 [3]	e:d4 [5]	Ca5	c5 ! [6]	c:d4	Cc6	d5 !	Cb4	Nh5	Dd7 !	Cf:d5 [7]		
2	a4	d4 [8]	c:d4	Ne3	Nc2	b3	Cbd2	Db1	Ta2				=
	b4	e:d4 [9]	Ng4	Ca5	c5	Cd7	Nf6	h6	Cc6 [10]				
3	d3	Nc2	Cbd2	Cf1	Ce3	e:d5	C:d5	d4 [15]	Ne4	c:d4	N:c6	C:d4	=
	Ca5 [11]	c5	Cc6 [12]	N:c6 [13]	d5 [14]	C:d5	D:d5	e:d4	Dd6	c:d4 [16]	D:c6	Dd5	
4	a3 !?	d4	D:b3	Cbd2	d5	Dc2	Cf1	d:c6	Ne3	N:b6	Ce3	Tad1	+
	Ne6	N:b3	Cd7 [17]	Nf6	Ca5	Cb6	c6	Dc7	Cac4	C:b6	D:c6	Tac8 [18]	=

NOTE:

1. In ultimul timp a fost reluată vechea continuare 6...d6, cu unele îmbunătăţiri pentru negru, de ex. a) 7.c3 şi acum **a1)** 7...Cd7 8.d4 Nf6 9.Ne3 0—0 10.Cbd2 g6 11.Nh6 Te8 12.Cf1 Cb6 13.Nb3 e:d4 14.C:d4 Ca5 = (Şianovski—Averbach, 29 camp. U.R.S.S); **a2)** 7...Ng4 8.h3 (la recomandaţia lui Alehin 8.d3 poate urma 8...Dd7 9.Cbd2 g5 10.Cf1 Tg8 11.Cg3 Ch5 cu atac. La 8.d4 poate urma 8...Cd7 9.Ne3 0—0 10.h3 Nh5 11.Cbd2 b5 12.Nb3 Ca5 13.Nc2 c5~ Bîvşev—Ragozin, ½ 22 camp. U.R.S.S.) 8... Nh5 9.N:c6 (9.d3 Dd7 10.Cbd2 g5 11.g4 Ng6 12.Cf1 h5 ∓ Koţ—Spasski, 29 camp. U.R.S.S.) 9...b:c6 10.d4

e:d4 (Cd7!) 11.c:d4 0—0 12.Cbd2 Te8 13.Dc2 ± (Şamkovici — Spasski, 29 camp. U.R.S.S.); **a3)** 7...0—0 8.h3 (8.d4 e:d4 9.c:d4 d5! 10.e5 Ce4 11. Cbd2 Nf5 =) 8...Nd7 9.d4 e:d4 10. c:d4 d5 11.e:d5 (11.e5 Ce4 12.Cbd2 Nf5 13.Nc2 C:d2 14.N:d2 Dd7 = Tal—Keres, camp. U.R.S.S. echipe, 1962) 11...Cb4 12.Nb3 Cb:d5 13.Cc3 c6 14.Dd3 Te8 15.Nd2 Cb4 = (Holmov—Maslov, camp. U.R.S.S. echipe, 1962); **b)** 7.N:c6+ b:c6 8.d4 Cd7 9.Cc3 (Sau 9.d:e5 d:e5 10.Cbd2 f6 11.Cc4 Cb6! 12.Ca5 D:d1 13.T:d1 Nd6! 14.Ne3 Ca4 15.Cc4 Ne7 16.Td3 a5 17.Tad1 Ne6 =, Novopaşin—Bannik, 30 camp. U.R.S.S.) 9...0—0 10.d:e5 C:e5 11.C:e5 d:e5 12.Ne3 Ne6 = (Bronştein — Smîslov, 29 camp. U.R.S.S.). Sau **8...e:d4** 9.D:d4 (9. C:d4 Nd7 10.Cc3 0—0 11.Df3! Te8 12. e5 d:e5 13.C:c6 N:c6 14.D:c6 Nb4∼ Keres—Spasski, camp. U.R.S.S. echipe 1962) 9...0—0 10.Cc3 c5 11.Dd3 Nb7 12.Nf4 Ch5 13.Ne3 Nf6 14.Cd5!± (Tal—Bannik, 30 camp. U.R.S.S.).

2. **a)** Forma veche a sistemului Cigorin, **8...Ca5**, este mai puţin precisă deoarece lasă albului posibilitatea de a economisi în multe variante mutarea h2—h3, de ex. 9.Nc2 c5 10.d4 Dc7 11. Cbd2 (Keres recomandă 11.a4) 11... Cc6 (11...0—0 12.Cf1! Ng4 13.d:e5! d:e5 14.Ce3 Ne6 15.De2 Tfe8 16.Cg5! c4 17.b4! ±, Alehin—Flohr, AVRO 1938) 12.a4 Tb8 13.a:b5 a:b5 14.d:c5 d:c5 15.Cf1 0—0 16.Ce3± (Rauzer—Riumin, Leningrad 1936. În această primă formă s-a jucat „Atacul Rauzer". Vezi tabela 1); **b)** O posibilitate interesantă este **8...Ng4**, de ex. 9.d3 Cd7 10.Ne3 0-0 **8...Ng4**, de ex. 9.d3 Cd7 10.Ne3 0—0 11.h3 Nh5 12.Cbd2 Rh8 13.Cf1 N:f3 14. D:f3 Ng5 15.Tad1 N:e3 16.C:e3± (Ivkov—Spasski, Havana 1962).

3. Sau 9...e:d4 10.C:d4 Ca5 11.Nc2 c5 12.Ce2 Cc6 13.Cg3 Dc7 14.Nf4 Ce5 15.Cd2 Cg6 16.Ng5∼ (Gheorghiu—Prame huber, Kecskemét 1964).

4. Aşa se juca pe vremea turneului de la New York, 1924. Alte posibilităţi sînt: **a)** 10.d5 Ca5 11.Nc2 c6 12.d:c6 Dc7 (12...C:c6 13.Ng5!) 13.Cbd2 (13. h3 Ne6 14.Ng5 Cc4! 15.Dc1 h6 = Bronstein—Pachman, Amsterdam 1964) 13...C:c6 14.h3 (14.Cf1 Tad8 15.h3 Ne6 16.Cg5 d5! 17.C:e6 f:e6 18.De2 =, Pachman) 14...Nh5 15.Cf1 Tfc8 16.Cg3 Ng6 17.Ch4 b4 18.Cf5 Nf8 = (Boleslavski—Keres, 17 camp. U.R.S.S.); **b)** 10.h3 N:f3 11.D:f3 (11.g:f3 Ca5 12 Nc2 Ch5 13.f4 C:f4 14.N:f4 e:f4 15. Dg4, Boleslavski—Flohr, 17 camp. U.R.S.S., 15...Dc8! 16.Df3 c5 17.d:c5 Cc4!∓, Henkin) 11...e:d4 12.Dd1! d:c3 13.C:c3 Ca5 14.Nc2 Te8 15.f4 b4 16. Cd5 C:d5 17.D:d5.c6 18.Dd3 g6 ∓, Bronstein—Keres, Budapesta 1950); **c)** 10. Dd3 N:f3 11.g:f3 Ca5 12.f4 C:b3 13.a:b3 Cd7 14.Ca3 e:d4 15.c:d4 c5! ∓ (Toluş—Bronstein, 25 camp. U.R.S.S.; **d)** 10.a4 Db8! 11.Ne3 Ca5 12.Nc2 Cc4 13.Nc1 c5 14.d5 b:a4 15.De2 Cb6 (Toluş—Gheller, 25 camp. U.R.S.S.).

5. **a)** 10...C:e4? 11.Nd5 Dd7 12.N:e4 d5 13.N:h7+! R:h7 14.d:e5 Df5 (14. De6 15.Nd4 ±) 15.Cd4 ±; **b)** 10...Te8 11.Cbd2 d5 12.h3 ±; **c)** 10...d5 11.e:d5 e:d4 12.N:d4 C:d4 13. D:d4 N:f3 14.g:f3 ± (Korcinoi).

6. Sau **12...Cc4** 13.Nc1 c5 14.b3 Ca5 (Cb6) 15.d5! Cd7 16.Cbd2 Nf6 17.Tb1 c4 18.h3 N:f3 19.C:f3 c:b3 20.a:b3 Dc7 (Fischer — Korcinoi, Stockholm 1962) 21.Te2 ±; sau 14.Cc3 c:d4 15.D:d4 Tc8! 16.Nd1 b4 17.Cd5 C:d5 18.D:d5 Nf6 19.Tb1 a5 20.Nb3 h6 = (Bronstein — Matanovici, Belgrad 1964).

7. Unzicker — Keres, meci 1956.

8. 10.a5 Tb8 11.Nc4 Nb7 12.d3 d5 ∓ (Puc — Smîslov, Moscova 1960).

9. Sau **10...b:c3** 11.d:e5 (11.b:c3 Ng4 12.Ne3! e:d4 13.c:d4 d5 14.e5 Ce4 15. h3 Nh5 16.Cbd2 Nb4 =, Toluş — Furman, 26 camp. U.R.S.S.) 11...C:e5 12.C:e5 d:e5 13.C:c3 a5 14.Cd5 C:d5

15.N:d5 Ta6 = (Keres — Smîslov, 23 camp. U.R.S.S.).

10. Keres — Levenfiş, Leningrad — Moscova 1939.

11. **a) 9...Ne6** 10.N:e6 f:e6 11.Cbd2 Dd7 12.Cf1 Tad8 13.De2 Ch5 14.d4 Cf4 15.N:f4 T:f4 16.a4 ± (Matanovici — Smîslov, Zagreb 1955); **b) 9...Ng4** 10.Cbd2 Ca5 11.Nc2 c5 12. h3 N:f3 13.C:f3 Cc6 14.d4 Dc7 15. Ne3 ± (Ivkov — Gereben, Beverwijk 1963); **c) 9...Cb8!?** 10.Cbd2 Cbd7 11. Cf1 Cc5 12.Nc2 Nb7 13.Cg3 Te8 14. d4 Ccd7 15.b4 Nf8 16.a4 ± (Nikitin — Bebciuk, Moscova 1964).

12. De considerat este **11...Cd7** 12. Cf1 Cb6, de ex. **a) 13.d4** Nf6 14.Ce3 Cac4 15.C:c4 C:c4 16.b3 Ca5 17.d:c5 d:c5 = (Ivkov—Matanovici, Zagreb, 1955); **b) 13.Ce3** Cc6! 14.h3 Ne6 15. d4 c:d4 16.c:d4 C:d4 17.C:d4 e:d4 18. D:d4 Tc8 19.Dd3 g6 20.Nb3 Cc4 = (Korcinoi — Petrosian, Curaçao 1962); 11...Ng4 duce la varianta 9, b.

13. **a) 12...d5** 13.e:d5 D:d5 14.De2 Nb7 15.Ng5! Tfe8 16.Nh4 Tad8 17. Nb3! ± (Pilnik — Kramer, Amsterdam 1951); **b) 12...Dc7** 13.Ce3 Te8! 14.d4 e:d4 15.c:d4 Nf8 16.b3!? Cb4 17.Nb1 C:e4 18.Nb2 Nb7 19.d5 ~ (Gheller — Kotov, 23 camp. U.R.S.S.); **c) 12...Te8** 13.Ce3 Nf8! 14.h3 (14.Cd5 h6!) Nb7 15.c4 g6 16.Ch2 Ng7 17. Df3 Cb8 18.a:b5 a:b5 19.T:a8 N:a8 = (Matanovici — O'Kelly, Zagreb 1955).

14. Alehin a propus 13...h6 urmat de Dc7 şi Tad8.

15. Sau 16.De2 Nf6 17.Ng5 N:g5 18.C:g5 Nf5 19.Ce4 (Keres — Reshevsky, Moscova — Leningrad 1939) 19...N:e4 20.d:e4 ~.

16. 18...Tad8 19.Cg5! ± (Smîslov — Benkö, Budapesta 1952).

17. Mai bine este 11...Db8! 12.Cbd2 Db6 13.d5 Ca5 14.Dd1 c5 15.b4 Cb7 16.Tb1 Tfc8 17.Cf1 a5 18.De2 a:b4 19. a:b4 Ta4 ∓ (Suetin—Keres, Tallin 1965).

18. Suetin — Stein (32 camp. U.R.S.S., 1965). Compară cu varianta 9.h3 Ne6 10.d4 N:b3 11.D:b3 (Deviatii ale negrului la mutarea a 9-a, tabela 3, varianta 1, nota 2).

TABELA 5

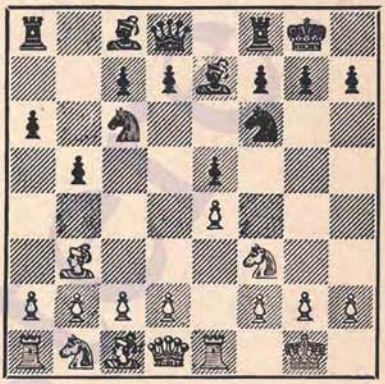

PARTIDA SPANIOLĂ

Atacul Marshall

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 0—0[1]

	8	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*	
1	a4[2]	d3[4]	Na2[6]	b4[7]	c3	e:d5	Ç:e5	T:e5	N:d5	Te1	a:b5	T:a8	∓
	Nb7[3]	Ça5 ![5]	d6	Çc6	d5 !	Ç:d5	Ç:e5	Nf6	N:d5	Dd7	a:b5	T:a8[8]	
2	c3	e:d5[10]	Ç:e5	T:e5	d4[11]	Te1[12]	h3	Df3[13]	Nd2 ![15]	g:h3	Rf1	N:g5	∼
	d5[9]	Ç:d5	Ç:e5	Cf6	Nd6	Cg4	Dh4	Ç:f2[14]	N:h3[16]	Ç:h3+	Çg5 ![17]	D:g5[18]	
3	.....	.....	.....		d4[20]	Te1	g3	Ne3[21]	Dd3	Çd2	N:d5[23]	a4	±
				c6[19]	Nd6	Dh4	Dh3	Ng4[22]	Tae8[22a]	Te6	c:d5	f5[24]	
4	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	f4	Df1	Çd2	±
									f5	Tae8[25]	Dh5	Rh8[26]	
5	.....		d:c6[27]	D:f3	Dg3	d4[28]	T:e8+[29]	De3	f3	Df2	Ng5 ![31]	Çd2[32]	∓
		e4	e:f3	Ng4	Te8	Nd6	D:e8	D:c6	Tae8	Te7 ![30]	De8	h6 ![33]	
6	.....	.....	.....	.....		f4[34]	d4[35]	T:e8+	Df2	h3	Ne3[36]	Çd2	∼
					Nd6	Te8	Çh5	D:e8	D:c6	Ne6 !	Te8	N:b3[37]	
7	.....	.....	.....	d4 !	Df3 ![39]	Ng5	a3	D:g2	Çd2[40]				±
				f:g2[38]	Te8	a5	Ng4	Nf5					

NOTE:

1. S-a încercat şi 7...Nb7 8.c3 d5!? 9.e:d5 C:d5 10.C:e5 C:e5 11.T:e5 Cf4 12.d4! C:g2 (Krogius — Minev, R.S.F.S.R. — Bulgaria, 1958) 13. De2! ±, de ex. 13...0—0 14.T:e7 Ch4 15.Cd2 Dd6 16.De5! Dg6+ 17.Dg3 ± (Şamkovici).

2. Alte posibilităţi de a evita atacul Marshall sînt: a) 8.h3 Nb7! (cu 8...d6 negrul poate intra în varianta principală) 9.Cc3 (mai slab este 9.c3 d5 10.e:d5 C:d5 11.d3! Dd6 12.Cbd2 Tad8 13.Ce4 Dg6 = Fischer — L. Szabó, Porto Roz 1958; sau 9.d3 d6 10.c3 Ca5 11.Nc2 c5 12.Cbd2 Dc7 13.Cf1 Tfe8 14.Ce3 g6 = Spasski — L. Szabó, Leningrad — Budapesta 1959) 9...d6 10.Cd5 Ca5 11.C:e7 D:e7 12.d3 C:b3 13.a:b3 Cd7 ~ (Taimanov — Lilienthal, 16 camp. U.R.S.S.); b) 8.d4 d6! (8...C:d4? 9.N:f7+ Rh8 10.C:e5 d6 11.D:d4 d:e5 12.D:d8 N:d8 13.Nb3 ± Michel — Sanguinetti, Buenos Aires 1947; 8...e:d4 9.e5 Ce8 10. Nd5 ±) 9.h3!? (mai bine 9.c3 treînd în variantele din tabela 4, varianta Cigorin, diferite posibilităţi ale albului la mutarea a 9-a) 9...C:d4 10 C:d4 e:d4 11.c3 Nb7! 12.D:d4 C:e4! 13. T:e4 Nf6 14.De3 N:e4 15.D:e4 Te8 16.Dc2 Te1 + 17.Rh2 Ne5+ 18.g3 Df6 ∓ (Foguelman—Wade, Buenos Aires 1960).

3. De considerat este a) 8...Tb8, de ex. 9.a:b5 a:b5 10.c3 d5 11.e:d5 C:d5 12.C:e5 C:e5 13.T:e5 Cf6 14.d4 Nd6 15.Te1 Cg4 16.h3 Dh4 ~ (Smailbegovici — Minici, Sarajevo 1957); b) 8...b4 9.d3 d6 10.Cbd2 Ne6 11.Cc4 Cd7 12.Ne3 d5 13.e:d5 N:d5 14.a5 Nf6 15.Ccd2 N:b3 16.a:b3 remiză (Djurasevici — Milev, Iugoslavia — Bulgaria, 1956).

4. Sau 9.c3 (9.Cc3 Cd4! =) 9...d5 10.e:d5 C:d5 11.a:b5 a:b5 12.T:a8 N:a8 13.d4 e:d4 14.C:d4 C:d4 15.D:d4 = (Bolbochan — Rossolimo, Mar del Plata 1950).

5. Sau 9...d6 10.Nd2 şi acum a) 10...Cd7 11.Cc3 Cc5 12.Nd5 b4 13.Ce2 Nf6 14.Ne3 Ce7 15.Nc4 Ce6 16.Cg3 Cg6 = (Gheller — Tal, Havana 1963); b) 10...Dd7 11.Cc3 Cd4 12.C:d4 e:d4 13.Ce2 c5 14.Cg3 d5 (14...g6 15. c3 d:c3 16.b:c3 d5 17.e5 Ce8 18.a:b5 a:b5 19.T:a8 N:a8 20.Nh6 Cg7 21.d4 ± Gheller — Korcinoi, Havana 1963) 15.e:d5 C:d5 16.h3 Tfc8 17.a:b5 a:b5 18.T:a8 N:a8 19.Dg4 D:g4 20.h:g4 c4 = (Gheller — Spasski, 31 camp. U.R.S.S.).

6. Sau 10.a:b5 a:b5 11.T:a8 D:a8 12.c3 Ca5 13.Nc2 c5 14.Cbd2 g6 15 Cf1 Te8 = (Scerbakov — Borisenko, 22 camp. U.R.S.S.).

7. Mai bine 11.Nd2 Cc6 12.Cc3 Ca7 ~ (Keres — Ivkov, U.R.S.S. — Iugoslavia, 1956).

8. 20.d4 Dc6 21.f3 h5 22.Nb2 Ta2 23.Dc1 h4 24.h3 Nb3 25.Ca3 g6 26. Dd2 Da6 27.Dh6 Ne6 28.d5 Nd7 29 Dc1 Dd6 0—1 (Gumprich — Estrin, coresp. 1960—61).

9. Cu acest sacrificiu de pion se începe clasicul atac Marshall, denumit astfel în urma partidei Capablanca — Marshall, New York 1918, în care a fost jucat pentru prima oară. După 45 de ani de analize şi joc practic nu s-a ajuns încă la o concluzie definitivă asupra acestui atac, care rămîne una din preferinţele jucătorilor combinativi.

10. Sau a) 9.d3 d:e4 (cu 9...Ng4 negrul poate juca la complicaţii) 10. d:e4 D:d1 11.N:d1 = (Boleslavski — Lilienthal, 15 camp. U.R.S.S.); b) 9.d4 d:e4! (9...C:e4 10.d:e5 Ne6 duce la varianta deschisă, vezi tabelele 6—9. Bine este 9...e:d4 10.e5 Ce4 11.c:d4 Ng4 =) 10.C:e5 Nb7 11.Ng5 C:e5! 12. d:e5 Cd7 13.e6 N:g5 14.e:d7 c5! ∓ (Gheller — Kavtorin, 1951).

11. Sau 12.h3 Nd6 13.Te1 Cg4! 14 d4! Dh4 şi se ajunge la aceeaşi poziţie. Dacă 14.h:g4 atunci 14...Dh4 15.Df3 Nh2+! (nu 15...Dh2+ 16.Rf1 N:g4 17.D:g4 Dh1+ 18.Re2 Tae8+ 19.Ne6!! şi albul cîştigă; analiza lui Palkin) 16.Rf1 N:g4 17.De4 Nf4! 18. g3 Dh2 cu am. Nh3+ şi Tae8 (Samkovici).

12. De considerat este şi 13.Te2 Ch7! (13...Cg4 14.h3 Dh4 15.Cd2 Nb7

16.Cf1 Cf6 17.a4 g5 ~ L. Schmid — Pfeiffer, Travemünde 1951) 14.Dd3! Df6! ~.

13. Mai slab este a) **15.h:g4?** Dh2+ 16.Rf1 Dh1+ 17.Re2 N:g4+ și negrul cîștigă; b) **15.Ne3?** Nh2+ 16.Rf1 Nf4! 17.Dd2 C:e3 18.f:e3 Ng3 19.Tc1 Nb7 20.Ca3 Tae8 ∓ (Toluș — L. Szabó, Balatonfüred 1958).

14. Insuficient este 15...h5 16.Ne3! Ch2!? din cauza 17.D:a8 Ng4 18.De4 Cf3+ 19.g:f3 D:h3 20.f4 Nf3 21.D:f3! D:f3 22.Cd2 Dg4 23.Rf1 ± (Suetin—Witkowski, R.S.S. Belorusă — Polonia, 1958).

15. Sau a) **16.D:f2?** Nh2+ 17.Rf1 Ng3 18.De2 N:h3 19.g:h3 Tae8 20.Ne3 N:e1 21.Cd2 D:h3+ ∓ (Matanovici—Matulovici, Belgrad 1954); b) **16.Te2** Cg4! (mai slab este 16...Ng4 17.h:g4 Nh2+ 18.Rf1 Ng3 19.T:f2 Dh1+ 20. Re2 N:f2 21.Nd2! ± Capablanca — Marshall, New York, 1918) 17.Te8! (17.Nf4 Nb7 18.D:b7 N:f4; sau 17. D:a8 Dg3 18.h:g4 Dh2+! 19.Rf2 N:g4 ∓) 17...Cf6! 18.T:f8+ R:f8 19.Cd2 Tb8 20.Cf1 Nb7 21.Df2 = (Tartakower); c) **16.Te8?** C:h3+ 17.g:h3 Nb7 18.T:f8+ T:f8 19.d5 De1+ 20.Df1 Nh2+ 21.Rg2 Dg3+ 22.Rh1 Te8! ∓ (Margareta Teodorescu—Hanka Jurcinska, România—Polonia, 1959).

16. Sau a) **16...C:h3+** 17.g:h3 N:h3 18.Te4 ± (Ristici — Potasman, 1947); b) **16...Nb7!?** 17.D:b7! (17.D:f2? Nh2+ 18.Rf1 Ng3 19.Dg1 Tae8 20.Te3 Te6! ∓ Vukcevici—Minici, Belgrad 1957) 17...Tae8!? (o întărire propusă de A. Pötzsch; 17...Cd3 18.Te2 Dg3 19.Rf1 Dh2 20.g4! D:h3+ 21.Dg2 ± Rostov—Penza, coresp. 1958) 18.Ca3 Te6!? ~,

17. 18...g5 19.Te4 Nf4 20.N:f4 C:f4 21.Cd2 Tad8 22.T:f4! ± (Aronin—Demuria, Tbilisi 1957).

18. Propunerea lui Lilienthal. Negrul are 3 pioni liberi pentru figură. Nu mergea 19.Dg2 Tae8! 20.Ca3 Ce4 ∓.

19. Avînd în vedere că în varianta 2 perspectivele negrului de a juca la cîștig (acesta este scopul gambitului!) nu sînt clare, în ultimul timp este preferată această mutare. O încercare interesantă este **11...Cf4!?** de ex. 12.d4 Cg6 13.Te1 Nb7 14.Cd2 c5 15.Cf3_c4 (15... N:f3 16.D:f3 c:d4 17.Td1) 16.Nc2 f5 17.Ce5 Dd5 18.f3 C:e5 19.T:e5 Dd7 20.Nf4 Nd6 21.N:f5 Dd8 22.De1 N:e5 23.Ne6+ Rh8 24.N:e5 ± (Bondarevski—Trajkovici, Olimp. coresp. 1962—1963).

20. a) **12.d3** Nd6 13.Te1 Nf5! 14. N:d5 c:d5 15.Cd2 N:d3 16.Cf1 Ng6 ~ (Smîslov — Sokolski, 17 camp. U.R.S.S.); b) **12.N:d5!** c:d5 13.d4 Nd6 14.Te3 f5 (14...Dh4 15.h3 g5 16.Df3 Ne6 17.Df6 Dh5 18.Te1 h6 19.Ne3 Tae8 20.Cd2 ± Carlsson) 15.Cd2 f4 16.Te1 f3! 17.C:f3 Ng4 18.Te3 Ta7! 19.h3 Nh5 20.g4! Ng6 21.Ce5 Dh4 22 De1! ± (Skotorenko—Nun, coresp. 1962).

21. Sau a) **15.Te4** g5! 16.Cd2 (16. Df1 Dh5 17.f3 Nf5! 18.N:d5 c:d5 19. Te1 Tae8 20.Ne3 Nh3 21.Df2 f5 ∓ (Rodriguez—Krylov, coresp. 1959—60) 16...f5! 17.Te3 f4 18.g:f4 Dh6! ∓ (Konstantinov); b) **15.Dd3** Cf6 (15...Nf5 16.Df1 Dh5 17.Ne3 Nh3! 18.Nd1 Df5 19.De2 Tae8 20.Cd2 c5 21.Cf3 ± Boleslavski—Saighin, 1951) 16.Cd2 Nb7 17.Df3 Tae8 18.Te3 Cg4 19.T:e8 D:h2+ 20.Rf1 Dh3+ remiză (Vasilciuk — Smirnov, Moscova 1963); c) **15.N:d5** c:d5 16.Df3 Nf5 17. Cd2! (17.D:d5 Tae8 18.Nd2 Nf4! 19.Dg2 T:e1 20.N:e1 Nc1! ∓ Sakhalkar-Barczay, coresp. 1959—60); 17.Dg2 Dh5 18.D:d5 Tad8 19.Dc6 Ne6 20.De4 Nd5 21.De2 Nf3 22.Df1 f5 ∓ Pachman) 17...Tae8 18.Te3 Te6 19.D:d5 Nd3 20.T:e6 f:e6 21.Dg2 Dh5 22.f3 e5 = (Trajkovici).

22. Pachman propune 15...Nf5, dar mutarea aceasta nu a fost încă verificată în practică.

22a. O încercare interesantă este 16...C:e3!? 17.T:e3 c5 18.Nd5! Tad8 19.Cd2 Nb8 20.Ng2 Dh5 21.Tae1 Ne6 22.b3 Nf5 23.Ne4 c:d4 24.c:d4 Nc8 25.Nf3 Dh6 26.Ng2 Na7 27.Cf3 ~ (Spasski—Gheller, meci 1965).

23. Sau **a) 18.a4!** Dh5 (18...b:a4 19.T:a4 f5 20.Df1! f4 21.D:h3 N:h3 22.T:a6! f:e3 23.T:e3 T:e3 24.f:e3 Ne7 25.T:c6 Ng5 26.e:d5 Nd2 27.d:c6+ Rh8 28.Ta1 ± Parma—Spasski, Iugoslavia—U.R.S.S., 1965) 19.a:b5 a:b5 20.c4 b:c4 21.C:c4 Nb4 22.Tec1 Ne2 23.Nd1 = (Tal—Spasski, meci 1965) 23...N:d3 24.N:h5 N:c4 25.T:c4 C:e3 26.f:e3 Nd2 cu remiză; **b) 18.Df1** Dh5 19.a4 b:a4 20.T:a4 f5 21.c4! (21.f4 Tfe8 22.T:a6 T:e3 23.T:e3 T:e3 24.T:c6 De8 25.N:d5+ Rf8 26.Ce4! ~ Dragunov—Konstantinopolski, 6 camp. U.R.S.S. coresp.) 21...f4! 22.c:d5 T:e3 23.f:e3 f:g3 24.d:c6+ Rh8 25.h:g3 T:f1+ 26.T:f5 Dg5 cu joc extrem de complicat (Suetin—Gheller, 31 camp. U.R.S.S.).

24. Poate urma 20.Df1 (20.f4 Tfe8 21.a:b5 N:f4 22.g:f4 Tg6! 23.T:a6 Ne2+ 24.T:g6 N:d3 25.Tg3 Dh6 ∓, Neiștadt) 20...Dh5 21.f4 Tfe8 (de considerat este 21...g5 22.a:b5 a5 23.Df2 De8 24.Cf3 N:f3 25.D:f3 Te4 26.Rh1 D:b5 27.Te2 Dd3 28.Tae1 g4 29.Df2 Tfe8 30.Rg1 a4 ~ Rozenberg—Smirnov, Moscova 1963) 22.Df2 (sau 22. Nf2 Te2 23.Dg2! — Boleslavski) 22... T8e7 (interesant este 22...Te2 23.Dg2 h6 24.a:b5 T:d2 25.b:a6 Nb8 26.T:e8+ D:e8 27.h3 ~ Kogan—Mitchell, camp. Europei coresp. 1963) 23.a:b5 a:b5 (23...De8 24.b:a6! Nb8 25.Cf1 Nh3 26. Nd2±) 24.Ta8+ Rf7 25.Td8 ± (Euwe).

25. 17...g5 18.Df1 Dh5 19.Cd2 Tae8 (19...Rh8 20.N:d5 c:d5 21.f:g5 f4 22. N:f4 N:f4 23.g:f4 Nh3 24.De2 D:e2 25.T:e2 T:f4 26.Cf1 Tg4+ 27.Cg3 T:g5 28.Tae1 ± Neiștadt—Antos, U.R.S.S.—Cehoslovacia, coresp. 1960-61) 20.Dg2 (20.f:g5 T:e3! 21.T:e3 f4 22.Tf3! N:f3 23.D:f3 D:f3 24.C:f3 f:g3 25.Rg2 = Pötzsch—Ulbricht, coresp 1959) 20...g:f4 21.N:d5+ Rh8 22. N:f4 N:f4 23.N:c6 Ne3+ 24.Rh1 Nh3 remiză (Boleslavski—Pogats, Dresda 1961). Dar 25.De2! Ng4 26.N:e8! T:e8 27.D:e3 ±.

26. Poate urma 21.Dg2 Te4 22.a4 g5 23.f:g5 Nh3 24.Df3 Tg4 25.a:b5! f4 (a5!) 26.N:f4 Tf:f4 27.D:d5 Dg6 28.b:a6! T:g5 29.a7! T:g3+ 30.Rh1 ± (Neiștadt—Mikula, U.R.S.S.—Cehoslovacia, coresp. 1960—61).

27. Mai slabă este (în sensul jocului la cîștig cu albul) continuarea 10.Cg5 Ng4! 11.f3 (11.Dc2 Ce5 12. C:e4 C:e4 13.D:e4 Nd6 14.d4 f5 15. Dc2 Cf3+! ± Korcinoi—Juravlev, ½ camp. U.R.S.S., 1951) 11...e:f3 12.g:f3 C:d5 13.C:h7 Nd6! 14.N:d5 N:h2 + 15.R:h2 Dh4+ 16.Rg2 Dh3+ 17.Rg1! Dg3+ 18.Rh1 Tae8! 19.Te3 Dh3 remiză (Gretschel—Pötzsch, coresp. 1960).

28. **a) 13.f4** duce la varianta 6; **b) 13.f3** Nd6! (13...Dd3!? 14.f:g4 Nc5+ 15.Te3 Cd5! 16.Ca3! C:e3 17 f:e3 N:a3 18.b:a3 Te6 19.e4! ± (Iudovici) 14.Df2 T:e1+ 15.D:e1 De8! 16.Df2! ~ (Euwe).

29. 14.f4 duce la varianta 6.

30. Mutarea aceasta propusă de Radcenko respinge încercarea albului de a obține avantaj.

31. **a) 18.f:g4** De8 19.Nd2 N:h2+ 20.Rh1 Ce4+ +; **b) 18.Nd2 De8** 19. Nd1 Nf5 20.Ca3 Nf4 21.Tc1 Te1+ ∓.

32. 19.Ca3 Te2! 20.Df1 Nh3! ± ±.

33. 20.N:f6 Te2 21.Ce4 T:f2 22.R:f2 (= Radcenko) Ne6 23.d5 Nf5 ∓ (Euwe).

34. Branitzky propune 13.Dh4 Te8 14.f3 dar după 14...Nf5! negrul are o inițiativă puternică (vezi varianta precedentă în care se analizează o poziție similară, cu Df2 în loc de h4).

35. Nu 14.Te5 N:e5! 15.f:e5 Ch5 16.D:g4 T:e5 ∓ (Sivohin—Juravlev, Kalinin 1952, şi Van den Berg—L. Szabó, Haifa 1958).

36. Sau 18.g4 (18.Nd1 Cf6 19.Nf3 Nd5 ∓) Cf6 19.N:e6 f:e6 20.Dg2 Cd5 21.Cd2 N:f4 22.Ce4 e5 23.d:e5 (N:f4!) Tf8 ∓ (Hakannen—Estrin, coresp. 1959).

37. 20.a:b3 g5 21.Cf3 (sau 21.Cf1 g:f4 22.Nd2 Cg3 =) 21...g:f4 22.Nd2 Cg3 ∼.

38. Sau **a) 11...Nd6** 12.D:f3! Te8 13.Nd2! ± (Barden); **b) 11...Ng4** 12.g:f3 Nh5 13.Nf4! Nd6 14.Ng3 ± (O'Kelly—Rohacek, Tr. Teplice 1949).

39. Mai complicat este 12.Ng5 Ng4 13.Dd3 Nh5 14.Dh3! Ng6 15.Cd2 Te8 16.Cf3 Ce4 17.T:e4! ± (Vasiukov—Karaklaici, Belgrad 1961). Vasiukov propune 13...Te8 14.Cd2 Ch5 la care Barden continuă cu 15.T:e7 T:e7 16.h3 Ne2 (16...Ne6! Euwe) 17.Df5! Cf6 18. N:f6 g:f6 19.Nc2 Te6 20.D:h7 + Rf8 21.Nf5 ±.

40. Vasiukov—Toluş, Moscova 1961.

WWW.STEREO

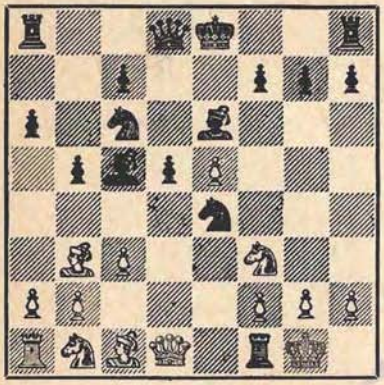

PARTIDA SPANIOLĂ

Varianta deschisă (Tarrasch)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 C:e4 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.d:e5 Ne6 9.e3 Ne5 !

	10	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*	*20*	*21*	
1	Dd3	Ne3 [2]	e:f6 [4]	Cbd2 [6]	D:e3	Cd4	D:d2	N:c4	a4	C:e6			=
	0—0 [1]	f5 [3]	D:f6 [5]	N:e3	Ca5	C:d2	Cc4	d:c4	e5	D:e6 [7]			
2	De2	Ne3	e:f6 [9]	Cbd2	a4	D:d2	C:e5	f4					=
	0—0	f6 [8]	D:f6	Nd6	C:d2	Ce5	D:e5	Dh5 [10]					
3	Cbd2 [11]	Nc2 [12]	e:f6	Cb3	Cg5 [15]	C:e6	Cd4	c:d4	Ne3	Te1	f3	Nf2 [17]	±
	0—0	f5 [13]	C:f6	Nb6 [14]	Dd7 [16]	D:e6	C:d4	Ce4	Tf6	c6	Cd6		=
4	.....	.....	Cb3	Cfd4	C:d4	e:d4 [19]	f3	h:g3	Dd3 !	D:f5 !	N:f5	Nh3	±
			Na7 [18]	C:d4	N:d4	f4	Cg3 !	f:g3	Nf5 !	T:f5	Dh4	D:d4 [20]	=
5	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Tf2 !	Dd3	N:f4 !	Dc3 ! [23]	N:e4	~
								Dh4	Tf5 [21]	T:f4 [22]	Ce4 !	d:e4 [24]	
6	.....		T:f2	e:f6 [26]	R:f2	Cf1 !?	Rg1 [29]	D:f3	g:f3	Ne3 ! [31]	Nc5 [32]		=
		C:f2 [25]	f6	N:f2+ [27]	D:f6	Ce5 ! [28]	C:f3+ [30]	D:f3	T:f3	Nb3	Te8 [33]		+
7	.....	.....	.....	.....	.....	Cb3 !?	Cc5 [35]	g:f3	C:e6	Nd2	Dh1		∓
						Ce5 [34]	C:f3	Tae8	D:e6	Dh3	Dh4+ [36]		
8	.....	.....	.....	.....	.....	Rg1 !	Cf1 [37]	Ne3	D:f3	g:f3	Nf2 [38]	Cg3 [39]	=
						Tae8	Ce5	C:f3+	D:f3	T:f3	Nh3		

NOTE:

1. Sau a) 10...Ce7 11.Ne3 Nf5 12. De2 N:e3 13.D:e3 c5 14.Td1 0—0 = (Trifunovici — Karaklaici, Belgrad 1954); b) 10...f6!? 11.e:f6 D:f6 12. N:d5!? (12.Ne3 0—0—0! ~ Radcenko) 12...0—0—0 13.N:e6+ D:e6 14.De2 The8 15.Ne3 C:f2 16.T:f2 D:e3 17.D:e3 Td1+ (0—1) Wade—Mardle, Bognor Regis 1960.

2. Mai slab este 11.Cbd2 f5 12. e:f6 C:f6 13.Cg5 Ce5 (13...Dd7? 14. C:e6 D:e6 15.Ce1 ±) 14.Dg3 Dd6 15.Te1 Cg4! 16.Ce4 d:e4 17.N:e6+ Rh8 18.Ne3 (18.C:e4 D:e6 19.C:c5 Cf3+, Breyer — Spielman, Pystian 1912) 18...C:f2! ∓ (Schelfhout—Euwe, Amsterdam 1942).

3. Sau 11...f6 cu aceeași continuare. Se poate juca și 11...N:e3 12. D:e3 Ce7 (8...Ca5, vezi nota 8, c) 13.Nc2 f5! 13...Cg6 14.Te1 f5 15.e:f6 D:f6 16.N:e4 d:e4 17.Cg5! Cf4 18.C:e4 Dg6 19.Dg3 Dh5 (D:g3 20.h:g3 Cd3 21.Te2 ± Pachman—Trifunovici, Praga 1946) 20.f3 (Rh1!) Nc4 ~ Gligorici—Trifunovici, Londra 1951) 14. Cd4 f4 15.Df3 Dd7 16.C:e6 D:e6 17 N:e4 d:e4 18.D:e4 Tae8 ∓ (MCO). De considerat este 13.Cbd2 Cf5 14.De2 C:d2 15.D:d2 c5 16.Tad1 Dc7! ~ (Teichmann—Samarian, coresp. 1965).

4. Sau 12.Cbd2 N:e3 13.D:e3 De8 14.Tad1 Td8 15.Tfe1 Rh8 16.Nc2 Ng8 = (Pilnik—Sliwa, 13 Olimp. München 1958).

5. Numai acest sacrificiu de pion propus de suedezul Eriksson face jucabilă varianta. La 12...N:e3 urmează 13.D:e3 D:f6 14.Cbd2 C:d2 15. D:d2 Tad8 16.Cd4! Nf7 17.Nc2 Ce5 18.f4! Cc4 19.Dd3 ± (Ivkov—Gheller, Zagreb 1955).

6. Acceptarea sacrificiului este primejdioasă, de ex. 13.N:d5!? Tad8 14. N:e6 (14.N:c5 C:c5 15.N:e6+ D:e6 16.Dc2 T:f3! 17.g:f3 Ce5 18.De2 Ccd3 19.Td1 Tf8 20.T:d3 Dg6+ ∓, Rausch-Behle, 1959; mai tare este 17...Td5!) 14...D:e6 ∓, de ex. 15.Cd4 C:d4 16. N:d4 T:d4 17.c:d4 C:d2 ∓; sau 15. Nd4 T:f3 16.D:f3 N:d4 17.c:d4 C:d4 18.Dd1 Cg3! 19.f:g3 Ce2+ 20.Rh1 T:d1 ∓. O altă posibilitate este 13. Nc2 și dacă negrul nu vrea să revină la varianta principală, atunci poate complica jocul prin 13...Nd6 14.Cbd2 Ce5 15.C:e5 D:e5 16.f4 Dh5 17.C:e4 d:e4 18.D:e4 Tae8 cu compensație suficientă pentru pionul sacrificat (Liebscher—Samarian, coresp. 1960—61).

7. Ellrich—Holasek, Haga 1961.

8. sau a) 11...De7 12.N:c5 D:c5 (12...C:c5 13.Cbd2 C:b3 14.a:b3 Ng4 15.Tfe1 f6 16.Dd3 ± Matanovici—Karaklaici, Novisad 1955) 13.Cbd2 Ng4 14.C:e4 d:e4 15.D:e4 N:f3 16.D:f3 C:e5 17.D:e4 Tad8 = (Matanovici—Gheller, Iugoslavia—U.R.S.S., 1958); b) 11...f5 12.N:c5 C:c5 13.Cbd2 d4 14. Tfd1 d:c3 15.Ce4 C:b3 16.T:d8 T:d8 17. Cf6+ g:f6 18.a:b3 N:b3 ~ (Djurasevici—Honfi, Iugoslavia—Ungaria, 1960). Cu 12.e:f6 se putea trece în varianta principală; c) 11...N:e3 12 D:e3 Ca5 (12...Ce7, vezi nota 3) 13. Cbd2 C:d2 14.C:d2 De7 15.Tad1 Tad8 16. Nc2 Dd7 17.f4 Nf5 18.N:f5 D:f5 ~ (Parma—Barcza, Hamburg 1965).

9. Sau 12.Cd4 N:d4 13.c:d4 f:e5 14.d:e5 De7 15.Cc3 C:c3 16.b:c3 C:e5 17.Nd4 Cc4 18.N:c4 d:c4 remiză (Gligorici—Unzicker, Oberhausen 1961).

10. Remiză (Bertok—Gheller, Stockholm 1962).

11. La 10.Nf4 negrul poate răspunde cu 10...g5 11.Ne3 N:e3 12.f:e3 g4 13.Cd4 C:e5 14.Cbd2 Cc5 ∓ (Metger—Tarrasch, 1887). La propunerea lui Kuzminîh 11.Nc1 g4 12.Cd4 C:e5 13.Cd2 Radcenko recomandă 13...N:d4 14.C:e4 d:e4 15.c:d4 Cd3 16.N:e6 f:e6 17.D:g4 Dd5 cu șanse de atac pentru

negru; de considerat este şi 11...0—0 12.Cbd2 C:f2 13.T:f2 f6.

12. Mai slab este 11.De2 Nf5! 12. C:e4 d:e4 13.Cg5! (13.Td1? e:f3 14. D:f3 Nd7 15.Dd5 Ng4∓ Boleslavski-Sokolski, 1942) 13...C:e5 14.C:e4 Ng4 15.Dd2 D:d2 16.N:d2 Nb6 = (Gligorici—Trifunovici, 1946).

13. Sau **a) 11...C:d2** 12.D:d2 f6! 13.e:f6 T:f6 14.Cd4 (14.Cg5 Nf5!) 14...C:d4 15.c:d4 Nd6! (15...Nb6 16. a4 Tb8 17.a:b5 a:b5 18.Dc3 Dd6 19. Ne3 ± Lasker—Rubinstein, Petţerburg 1914) 16.De2 (16.Dd3 Nf5 17. Db3 N:c2 =) 16...Dd7! = (Fridh), de ex. 17.Ng5 T6f8 18.a4 Tae8 = ; **b) 11...Nf5** 12.Cb3 Ng6 (12...Ng4 13. C:c5 C:c5 14.Te1 Te8 15.Ne3 Ce6 16. Dd3 g6 17.Nh6 Ce7 18.Cd4 Nf5 19.C:f5 C:f5 20.N:f2 Dh4 ∓ Fischer—Larsen, Santa Monica 1966) 13.Cfd4 N:d4 14. c:d4 a5 15.Ne3 a4 16.N:e4 d:e4 17.Cc5 Dd5 ∓ (Zaiţev—Bebciuk, camp. Moscovei 1964).

14. Sau **a) 13...Na7** 14.Cg5 Nf7 15.C:f7 T:f7 16.Ng5 Dd7 17.Cd4 N:d4 18.c:d4 ± (Bardeleben); **b) 13... Nd6!?** 14.Cg5! Dd7 15.C:e6 D:e6 ± (Keres).

15. **a) 14.a4** Ng4! de ex. 15. a:b5 Ce5! 16.Te1 N:f3 17.g:f3 Cfg4! 18.T:e5 C:e5 ∓ ; **b) 14.Cbd4** C:d4 15.C:d4 Ng4 16.Dd3 (16.f3 Nd7 17. Te1 c5 18.Cf5 N:f5 19.N:f5 c4+ 20.Ne3 Te8 Levenson—Lilienthal, Kuibîşev 1958) 16...c5 17.Cf5 Dd7 18.Cg3 c4 19.Dd2 Tae8 (Grecikin—Radcenko, 1951).

16. Interesant este **14...Ng4!?** 15. N:h7+ Rh8 16.Dc2 şi acum **a) 16... Ch5** 17.Ng6 Cf4 18.N:f4! (18.C:f7 T:f7 19.N:f7 Ce2+ 20.Rh1 Dh4 21.Ne3 N:e3 22.f:e3 Cg3+ = Radcenko) 18... T:f4 19.Cf7+ T:f7 20.N:f7 Ce5 21. Nh5! (21.Ng6 Dg5 22.Nd3 Cf3+ 23. Rh1 Dh5 24.h3 N:h3 25.Ng6 N:g2 0—1, Wainzirl—Kruk, coresp. 1962) 21...N:h5 22.Df5 Cf3+ 23.g:f3 Dh4 24.Tae1 ± (Moskalenko — Vladimirov, coresp. 1962); **b) 16...Dd6!** 17.Nf5 (17.Rh1) 17...Ce5! 18.Cd4 (18.h3 g6!) c5 19.Cde6 Ce4 20.N:e4 N:e6 21.N:d5 Nf5 22.Ne4 Dg6! ∓ (Derenkov—Radcenko, Novorosiisk 1963).

17. Malîşev—Druganov, coresp. 1954. După 21.Ng5 Df7 22.N:f6 D:f6 negrul are contraşanse pentru calitate.

18. Mai slab este **12...Nb6 13.a4!** şi acum **a) 13...b4** 14.a5 Na7 15.Cbd4 C:d4 16.C:d4 N:d4 17.c:d4 f4 18.f3 Cg3 19.Tf2 Dh4 20.Ta4! g5 (20...Tae8 21.T:b4 Nc8 22.Nb3 c6 23.Tc2 Nd7 Boleslavski—L. Szabó, Groningen 1946, 24.De1! g5 25.Tb7 Tf7 26.Na4 ±) 21.T:b4 g4 22.f:g4 N:g4 23.De1 Ch5 24.Dc3! ± (L. Schmid—Arnlind, II camp. mondial coresp.); **b) 13... Tb8** 14.a:b5 a:b5 15.Cfd4 Nd7! 16.f3 Cg5 17.Rh1 f4? (Rh8 sau b4) 18.Ce2! ± (L. Schmidt—Barda, coresp. 1954—56).

19. Mai slab este 15.D:d4 c5 16. Dd1 f4 17.f3 Cg5! 18.a4 b4 19.h4 Ch3+ 20.g:h3 Dh4 21.Tf2 N:h3 22. Th2 Tae8 23.D:d5+ Rh8 24.Nd2 T:e5 25.D:e5 Dg3+ = (Averbach—L. Szabó, Zürich 1953).

20. 22.Rh1 D:e5 23.Nd2! Din această poziţie s-au început (!) o serie de partide care par să arate că şansele albului sînt mai bune, de ex. **a) 23...D:b2** 24.Nf4 d4! 25.N:g3 d3 26.Tad1! d2 27.Tf2 Td8 28.Nf4! ± (Zbandutto—Salygo, coresp. 1954); **b) 23...c5** 24.Nc3! d4 25.Tae1 Df6 26. Na5 ± (Reshevsky) sau 24.Tfe1 D:b2 25.Ne6+ Rh8 (Rf8!) 26.N:d5 D:d2 27.N:a8 Dh6+ 28.Rg1 Dh2+ 29.Rf1 ± (van Scheltinga). Această variantă lungă şi complicată este jucată mai mult în partidele prin corespondenţă.

21. 18...Nf5 19.Dc3 N:c2 20.T:c2 ±

22. 19...D:f4? 20.h:g3 D:g3 21. f4 Dh4 22.g3 ±.

23. Mutarea cehului Cucka

24. 22.Dc6 Taf8 (Tff8 23.D:e6+ Rh8 24.Dg4) 23.D:e6+ Rh8 24.D:a6 e:f3 25.g3 Dg4 26.D:b5 ± Pachman) 26...h5 27.e6 Te4 28.Dc5 Tf6 29.d5 h4 30.D:c7 Tg6 31.Rh1 Rh7 32.e7 Dh3 33.Dc3! h:g3 34.D:f3 Dh4 ∼ (Bannik—Altșuler, 6 camp. U.R.S.S coresp.).

25. De corectitudinea acestei continuări propuse de englezul Dillworth depinde în mare măsură valoarea variantei 9...Nc5.

26. a) 13.De2 f:e5 14.Cb3 N:f2+ 15.R:f2 și acum: a1) 15...Nf5 16. N:f5 (16.Ne3 N:c2 17.D:c2 e4 18. Cfd4 Ce5! ∓, Mocete — Albareda, coresp. 1948) 16...T:f5 17.Dc5 Dd6 18.D:d6 c:d6 = (Zwetkov—Trifunovici, Hilversum 1947); a2) 15...e4 16.De1! Ng4! (16...Df6 17.Cfd4 Ce5 18.Ne3 Tae8 19.Cc5 ± Boleslavski—Sokolski, Kiev 1944) 17.Cfd4 Ce5 18. Cc5 Df6 19.Ne3 Tae8 20.Nd1 = (MCO); a3) Keres propune 15...Ng4 mutare care este bună și după 15.D:f2 (în loc de R:f2); b) 13.Cf1! N:f2+ 14.R:f2 f:e5 15.Rg1 Ng4 16.Ce3 N:f3 17.g:f3 Ce7 18.Dd3 g6 19.Cg4 ± (Janosevici—Honfi, Iugoslavia—Ungaria, 1964).

27. Mai precis decît 13...D:f6 la care poate urma 14.Df1! după care posibilitățile negrului sînt mai mici decît în varianta principală, de ex. a) 14...Ng4 și acum: a1) 15.Rh1 N:f2 16.D:f2 Tae8 17.h3 (17.Dg3 Ce5 18. Nd1 Cd3 19.h3, Smîslov—Botvinnik, Sverdlovsk 1943, 19...Db6 ∼; Romanovski propune 18...h5! 19.h3 h4 20. Df2 Cd3 21.Dg1 Te1! sau 19.h4 Cd3 ∼) 17...Nh5 18.Dg3 Ce5 19.Nd1 Cd3 20.Rh2 c5 21.Cf1 h6 ∼, Stoliar—Hasin, ½ 24 camp. U.R.S.S.); a2) 15.Dd3 N:f2+! 16.R:f2 Ce5! 17.D:d5+ (17.D:h7+ Rf7 18.Rg1! Tae8 19. Dh4 C:f3+ 20.C:f3 D:h4 21.C:h4 Te1+ 22.Rf2 Te2+ 23.Rg3 T:c2 24. R:g4 Te8 25.Nf4 T:b2 26.N:c7 Te2! ∓ MCO) 17...Rh8 18.De4 g6 19.h3 N:f3 20.C:f3 Tae8 21.Dd4 c5 ∓ (Klass—Spinks, coresp. 1946); a3) 15.h3 N:f2+ (15...h5 16.h:g4 h:g4 17. Dd3 N:f2+ 18.R:f2 g:f3 19.Dh7+ Rf7 20.Dh5+ g6 21.Dh7+ + Maistrovici—Karaklaici, 1947; 15...N:f3 16. C:f3 Ce5 17.Cd4! ± Gusev—Matvienko, 1960) 16.D:f2 Nh5 17.Nb3 Ce7 18. Dd4 De6 19.De5 ± (MCO); b) 14... Ce5 15.Cd4! Dh4 16.C2f3 C:f3+ 17. C:f3 ± (Pinkus). În afară de 14.Df1 s-a mai jucat și 14.Cb3!? N:f2+ 15. R:f2 Ce5 16.Rg1 (16.Dd4 Tae8 17. Ne3 Ng4 ∓ Pinkus) 17.Ne3 C:f3+ 18.D:f3 D:f3 19.g:f3 T:f3 20.Nc5 Nh3 21.a4!? Te2! 22.a:b5? T:c2, 0—1 (Spitzberger—Eriksson, coresp. 1960). Vezi și notele 34 și 35.

28. Nu 15...g5 16.h3 Tad8 17.Rg1! ± (MCO).

29. Mai slab este 16.Ne3 Tae8 17. Nd4? (17.Rg1 duce la varianta 8) 17...Ng4 18.C1d2 Dh4+ 19.Rg1 C:f3+ 20.g:f3 Nh3 21.Rh1 Te6 ∓ (MCO) sau 21...c5 22.N:c5 Dg5 23.Dg1 D:d2 24.N:f8 T:f8∓ Thomas — Young, coresp. 1948—49). O altă posibilitate este 17.Nc5 C:f3 18.g:f3 Tf7 19. Rg2 h5!? 20.Dd3 Dg5+ 21.Rh1 Nf5 22.D:d5 c6! 23.D:c6 Nd7 24.Dd6 Te6—. Dacă 25.Dd4? atunci 25...Te2! 26.Ce3 Nc6 27.Ne4 N:e4 28.f:e4 T:h2+! urmat de mat (Dr. Maly—Samarian, coresp. 1965—66).

30. Aici se vede diferența față de varianta 8. Negrul nu este obligat să joace 16...Tae8, cum recomandă Pachman, ci își rezervă această posibilitate. 16...Tae8 17.Ne3 C:f3+ etc. duce la varianta 8.

31. La 19.Nd2!? cum recomandă Euwe și MCO, negrul răspunde 19.. Taf8! cu avantaj, de ex. 20.Cg3? Tf2 21.Td1 Ng4 ∓; 20.Ce3 Tf2 21.Nc1 (21.Ne1 Te2) Nh3 ∓; sau 20.Te1 Nh3 21.Ce3 (21.Cg3 h5) 21...Tf2 22.Nc1 c5 23.Nd3 d4 24.c:d4 c:d4 ∓.

32. La 20.Nf2 urmează Taf8!

33. Euwe și MCO consideră poziția favorabilă negrului. Realizarea acestui avantaj nu este însă de loc ușoară. O partidă Dr. Richter—Samarian (coresp. 1960—62) a continuat astfel: 21.Cg3 g6 (cu 21...h5 22.Ng6 Te5 23.N:h5 T:g3+ 24.h:g3 T:h5 se ajunge la un final în care nebunii de culori diferite asigură albului remiza; după 22.C:h5 Te2 23. Nb3 c6 se ajunge la o poziție greu de apreciat; șansele negrului par a fi mai bune) 22.Td1 Te5 23.Nd3 Ng4!? 24.Td2 h5 25.Nf2! h4 26.Cf1 T:d3 27. T:d3 Ne2 28.Te3 Tg5+ 29.Cg3 h:g3 remiză.

34. Sau 15...Tae8 16.Rg1 Ce5 17. Nd3!? Ng4 18.Ne2 Tf7 19.Nd2 Cc4 20.h3 C:b2 21.Df1 Nh5 22.Df2 Cc4 ∓ (Michel—Medina, Mar del Plata, 1948); dacă 17.Ne3, vezi nota 27, partida Spitzberger—Eriksson; dacă 17.Cbd4, atunci 17...Ng4 18. Ng5!? C:f3+ 19.g:f3 D:g5 20.f:g4 De3+ 21.Rh1 Tf2++ (Stan—Rotaru, camp. României, coresp. 1963).

35. a) **16.Rg1** este relativ mai bine și duce la nota 34; b) **16.Cbd4?** Ng4 17.Nb3 c6 (Cc4 ∓ MCO) 18.a4 Tae8 19.Nd2 Rh8! 20.a:b5 c5! ∓ (Tums—Pupols, coresp. 1959—60); c) **16.Dd4** Tae8 17.Ne3 Ng4 ∓ (Pinkus).

36. MCO.

37. 16.Cb3 Ce5 duce la notele 34 și 27. MCO recomandă 16.Df1 Nf5 17.N:f5 (17.Nb3 Dd6 ∼) 17...D:f5 18. Cb3 Ce5 19.Cbd4 C:f3+ 20.C:f2 Dc2! 21.b3 D:c3 = (Medina—Mocete, coresp. 1947).

38. După 20.Nd4 Nh3 21.Cg3 Tef8 negrul obține avantaj (Albareda—Mocete, 1947).

39. Euwe consideră că „albul păstrează șanse mai bune". Practica arată însă că negrul are perspective cel puțin egale, de ex. 21...g6 22.Td! c6 23.Nd3! (mai slab este 23.Td3 Tf4 24.Td2 Tef8 25.Nd3 h5 26.Ne3 Tf3 27.Nc5 T8f7 28.Ne2 T3f6 29.Nd4 Te6 30.Nf2 h4 ∓ (Smith—Samarian, coresp. 1958—60) 23...Rg7 24.Nf1 N:f1 25.T:f1 Rh6 26.Rg3 Td3 27.h4 g5 remiză (Heilmann—Eriksson, coresp. 1960). Euwe propune 22.a4 la care poate urma 22...Te6! 23.a:b5 a:b5 24 Td1!? h5 ∓ (Store—Samarian, coresp. 1965—66).

TABELA 7

PARTIDA SPANIOLĂ

Varianta deschisă (Tarrasch)

Diferite posibilităţi ale negrului la mutarea a 9-a.

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 C:e4 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.d:e5 Ne6 9.e3

	9	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*	*20*	
1	Cc5	Ng4	Ne7 [3]	d4	d3	d:c2	T:d8 [15]						~
2	C:b3 [6]	Dd7	D:c6										±
3	Ne7	0—0 [9]	C:e5 !	Nd6 !	Ng4	c5	c:d4	Dh4	d3	D:f2 +	T:a8	f6 ! [12]	=
4	Cc5 [13]	d4	Nc4	d3	Dc8 [14]	Nd5 ![15]	N:f3	C:d3	Df5	Nc5			=
5	b4 [17]	C:e5 [18]	Ng4 ![19]	c5	c:d4	0—0 [20]	Nh5	Ng6	f6	f:e5	N:e4 [22]		±
6	0—0 [23]	Cc5 [24]	Dd7 [25]	C:d4	Cb7								±
7	0—0 [27]	C:d2 [28]	Dd7	Tad8	Tfe8 [30]	N:g5	Ce7	Nf5	C:f5	h6	Dc6 [31]		:
8				Ca5	Cc4	g6	Te4 [32]	Ca3 [33]	C:c2	Dd7	c5	f:e6	=

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
9	.....	.....	.....	.....	Cd4	N:c4	f4	f5	Ce2		~
					Cc4 [34]	d:c4	Nd7 [35]	c5			
10	.....	Cbd2	Nc2	e:f6 [38]	Cg5 [39]	f3	Te1				=
		0—0 [36]	f5 [37]	C:f6	Ng4	Nd7 [40]	De8 ! [41]				
11	.....	.....	De2 [42]	Cd4 [43]	C:b3 [44]	C:c6 [45]	Ne3 [46]	Tfd1	f3	Df2	=
			Cc5	C:b3	Dd7	D:c6	Nf5	Tfd8 [47]	Nf8	a5 [48]	

NOTE:

1. Mai slab este: a) **10.Te1** C:b3 11.a:b3 Ne7 12.b4 0—0 13.Cd4 C:d4 14.D:d4 a5 15.Nd2 a:b4 16.T:a8 T:a8 ∓ (Goldenov—Makogonov, 15 camp. U.R.S.S.); b) **10.Ng5** Dd7 11.Nc2 Ng4 12.Te1 Ce6 13.Nh4 Ne7 14.N:e7 C:e7 15.Cbd2 Td8 16.h3 Nh5 ∓ (Aronin—Smîslov; 15 camp. U.R.S.S.).

2. a) **11.h3** Nh5 (**12.Nf4** (Pilnik—Spasski, Amsterdam 1956) 12...d4! ∓, de ex. 13.g4 d3 sau 13.e:d4 N:f3 14. D:f5 C:d4 15.Dd1 C:c2 16.D:c2 Dd3 ∓ (Euwe); Sau **12.Te1** Ne7 13.b4 Ce6 14.a4 Tb8 15.a:b5 a:b5 16.Nb3 b4 17. Ta6 Dd7 18.N:e6 f:e6 19.T:c6 D:c6 20. Cd4 ~ Matulovici—Ujtumen, Soci, 1964); b) **11.Cbd2** Ne7 12.De1 0—0 13. Cd4 C:d4 14.c:d4 Ce6 15.Cb3 a5 16.De3 f5 ~ (Gligorici—Mjagmarsuren, Tel Aviv, 1964).

3. Riscant este **11...d4** 12.h3 Nh5 **13.e6** f:e6 14.c:d4 N:f3 15.D:f3 C:d4 16.Dh5+ g6 17.N:g6+ h:g6 18.D:h8 Cc2 19.Nh6 De7 (Unzicker—Lehmann, 1953) 20.Cc3 ± (Pachman). Vasiukov și Suetin au evitat această variantă jucînd, fără succes însă, **13.Ng5** D:g5 14.C:g5 N:d1 15.N:d1 Cd3 16.Nf3 0—0—0 17.N:c6 C:e1 18.C:f7 Cc2 19. C:h8 C:a1 20.Cf7 d:c3 21.C:c3 Td2 22.e6 T:b2 (Sau 22...Cc2 23.Cd5 Te2 24.Nd7+ Rb8 25.g4 Cd4, Suetin—Kliavin, ½, 24 camp. U.R.S.S.) 23.Cd5 Tb1+ 24.Rh2 Te1 25.Nd7+ Tb8 ∓ (Vasiukov—Kliavin, ½, 24 camp. U.R.S.S.). Întărirea găsită de Kliavin împotriva 13.e6 a rămas deci deocamdată necunoscută.

4. Pachman preferă continuarea 12. Ne3 0—0 13.Cbd2 Nh5 14.Db1 Ng6 15.Nf5 ± (Selesnev—Bogoliubov, Berlin 1919).

5. a) **16.C:a6?** Td1 17.Nf4 N:f3 18. g:f3 T:a1 19.T:a1 Rd7 20.Tc1 Ta8 ∓ (Fine); b) **16.Cb3** N:f3 17.g:f3 a5! (Euwe).

6. a) **10...C:e5** 11.f4 Cc4 (11...Ced3 12.f3 Nc8 13.Nc2 C:c1 14.Te1+ ± 12.Te1 Ce4 13.f5 Nd7 14.N:c4 b:c4 15. Cbd2 ±; b) **10...C:d4** 11.c:d4 C:b3 12.D:b3 c5 13.d:c5 N:c5 14.Dg3! ± (Ivkov—Lehmann, 1954); c) **10...Dd7** 11.Nc2 ±.

7. Analiza lui Euwe.

8. Rar se joacă: a) **10.Nf4** g5! 11. Ne3 g4 12.Cfd2 Cg5 (sau 12...Tg8 13. C:e4 d:e4 14.N:e6 f:e6 15.D:d8+ T:d8 16.Cd2 C:e5 17.C:e4 Cc4 18.Nc1 = Keres). O altă posibilitate este 12...Cc5 13.De2! Dd7 14.Td1! C:b3 15.C:b3 C:e5 16.C1d2 Nd6 17.Nd4 f6 18.Cc5 N:c5 19.N:c5 Rf7 20.f4 Cg6 21.f5! N:f5! 22.Tf1 ~ Averbach—Korcinoi, 25 camp. U.R.S.S.) 13.f4 g:f3 14.C:f3 C:f3+ 15.D:f3 C:e5 16.Dh5 Cg4 17. Nd4 Tg8 18.Cd2 c5 19.D:h7 Rd7 ∓ (Nagy—Eliskases, coresp. 1936); b) **10.Cd4!?** C:e5 11.f3 Cc5! 12.Nc2 Nd7 13.b4 Ca4 14.Te1 Cc4 15.De2 Rf8 ∓ (Engels—Kieninger, 1938). De considerat este propunerea lui Hennig: **11.** De2 de ex. 11...Ng4 12.f3 c5 13.C:b5 (13.f:g4 c:d4 14.c:d4 Cc4 15.Cc3 0—0 ∓ Gecsei—L. Szabó, 1954) 13...a:b5 14.D:b5+ Nd7 15.De2 c4 16.Nc2 ~; sau 11...Cc4! 12.a4 Nd7 13.a:b5 a:b5 14.T:a8 D:a8 15.f3 Cf6 16.Nc2 c5 17. Cf5 N:f5 18.N:f5 ~.

9. Mai slabă este așa-numita „variantă Peterburg": 10...Cc5 11.Nc2 Ng4 12.b4! (12.Cbd2 Ce6! 13.Cf5 Ng5 14.h3 N:c1 15.T:c1 Nh5 = Wolf—Grünfeld, coresp. 1913) 12...Ce6 13.a4 Tb8 14.a:b5 a:b5 15.Ta6 Dd7 16. h3! Nh5 17.Nb3 Td8! 18.Ca3 (bine este și D:d5) 0—0 19.Cc2 Cb8 20.Ta7 Dc6 (Teichman—Tarrasch, Breslau 1912) 21.Ccd4! ± (Gerbec).

10. Sau 11.Cbd2 Cc5 12.Cd4 C:d4 13. c:d4 Cd3! 14.Te3 (Gheller—Suetin, 18 camp. U.R.S.S.) Cf4 =. Varianta principală este cunoscută sub numele de „varianta Breslau".

11. Ceva mai slab este 14.Dd2 Dh4 15.h3 c5! 16.Df2! (16.h:g4 c:d4 17.Df2 D:g4 18.Nd1 Dg6 19.D:d4 Nc7 20.Ne3 d:e4 21.Cd2 f5 ∓) 16...D:f2+ 17.R:f2 Nd7! 18.Cf5 N:f5 19.e:f5 Cd3+ și albul mai are dificultăți.

12. În partida Teichman—John (Breslau 1912) s-a jucat 20...Te8 21. N:e5 T:e5 = Mutarea 20...f6 este mai precisă, deoarece evită posibilitatea 20...Te8 21.b4! (Fuderer).

13. 10...0—0 11.Nc2 duce la varianta 6.

14. Sau 14...Nd5 15.N:d3 N:f3 16 Ne2 Nd5 17.Nf3 N:f3 18.T:d8+ T:d8 19.g:f3 Cd3 20.De4 Cc:e5 (Fox—Turover, Bradley Beach 1929).

15. Mai slab este: a) **15...Df5?** 16. Cd4! C:d4 17.c:d4 Ce6 18.Dc3 ± (L. Szabó—Euwe, Soest 1939); b) **15...** Dg4 16.h3 Dg6 17.C:c4 b:c4 18.b3! ±.

16. Nu 16.Cd4 C:d4 17.c:d4 Dg4 ∓; 16. De3 Dg4 ∓; 16.b4 N:f3 17.g:f3 Ce6 sau chiar 17...Df5! 18.b:c5 C:e5 ∓.

17. Mai slab este 10...Tb8 11.a:b5 a:b5 12.Cd4! C:e5 13.f3 Cc5 14.Nc2 Nd7 15.b4 ± (Alehin—Rohacek, München 1941).

18. Sau a) **11...C:d4** 12.c:d4 c5 13. f3 Cg5 14.d:c5 (14.h4? Ch3+ 15.g:h3 c4 ∓ Kopriva—Louma, coresp. 1943) 14...N:c5+ =; sau 14.f4 c4! 15.f:g5 c:b3 16.D:b3 a5 = (Pachman); b) **11...** Dd7! 12.Nc2 C:e5 13.f3 Cd6 14.c:b4 Cc6 15.C:c6 D:c6 16.Cc3 0—0 17.Nb3 Db6+ 18.Rh1 c6 19.Ca2 Nf6 ∓ (Suetin—Korcinoi, camp. U.R.S.S. echipe, 1954); sau 12.f3 Cc5 13.Nc2 b:c3 14. b:c3 0—0! 15.f4 C:d4 16.c:d4 Ce4 17. Cd2 (Sanguinetti—Rossetto, Porto Roz 1958) 17...f5 ∼.

19. Np 12...Cc4? 18.De2! Ca5 14.Nc2 0—0 15.Cd2 Cf6 16.C:e6 f:e6 17.D:e6+ Rh8 18.Cf3 ± (Riumin).

20. 15...Tc8 16.Dd3 0—0 17.Cd2 Cg5 18.Tf2! Tc6 19.Cf1 ± (Keres—Levenfiș, 17 camp. U.R.S.S.).

21. 16.Cd2 (Keres) Ne2! 17.Te1 Tc8 18.Db1 Nh5 19.C:e4 Ng6 20.Cf6+ g:f6 (Guldin—Gurghenidze, 1955).

22. 21.d:e5 Rh8 22.T:f8+ N:f8 23. Td1 Dd7 24.h3 De6 25.Nd4 Dg6 26.Tc1 ± (Pîdevski—Gurghenidze, Varna 1958).

23. Mai slab este 10...Ng4 11.h3! N:f3 (11...Nh5 12.g4 Ng6 13.Nb3 ±) 12.g:f3 Cc5 13.f4 Dd7 (13...0—0 14.b4 Ca4 15.Te1 Te8 16.e6 Nf6 17.N:h7+ ± Euwe—Cortlever, Amsterdam 1945) 14. Df3 g6 15.Td1 Td8 16.a4 ± (Bannik—Sianovski, 30 camp. U.R.S.S.).

24. a) Van Seters recomandă **11...** Dd7! 12.Tfd1 f5 13.e:f6 C:f6 =; b) Riscant este **11...f6** 12.e:f6 T:f6 (12... N:f6 13.Cbd2! Nf5 14.C:e4 N:e4 15.N:e4 d:e4 16.D:e4 Dd7 17.Nf4 Tae8 18.Dc2 ± Bronstein—Korcinoi, meci Moscova—Leningrad, 1962) 13.Cg5 Nc5 14.C:e4 (14.C:e6 T:e6 15.Cd2 Cg5 16.Dg4 Df6 = Konstantinopolski—Zagorovski, 3 camp. U.R.S.S. coresp. 1955—57) 14... d:e4 15.Cd2 e3 16.f:e3 T:f1+ 17.C:f1 Dh4 18.Df2 ± (A. Steiner—Bogoliubov, Karlsbad 1939).

25. Aronin recomandă 12...C:d4 13. c:d4 Ca4! 14.b3 Cb6.

26. Bronstein — Korcinoi, camp. U.R.S.S. echipe, 1962.

27. Sau a) 10...Ca5 11.Cd4 0—0 12. f3! c5 13.Nc2! Cc4 14.Nc1 C:e5 15.b4 Cb7 16.f4 Cc4 17.Dd3 g6 18.f5 ± (Kunnert—Ohls. coresp. 1931); b) 10...Cc5 11.Nc2 Ng4 (Fletzer) 12.Cbd2 Ce6! 13.Db1 Nh5 14.a4 b4 15.a5 (15.c4 d4 16.Ne4 Ca5! Heilemann—Llorens, coresp. 1959) 15...Ng6 16.Cb3 b:c3 17. b:c3 Db8 18.Da2 0—0 19.N:g6 h:g6 (Gligorici—L. Szabó, Zürich 1953) 20 Tfb1 ± ; c) 10...Dd7 11.Cbd2 C:d2 12. D:d2 Ca5 (12...0—0 duce la varianta principală) 13.Ng5 c5 14.N:e7 D:e7 15. Tfe1 Tad8 16.Df4 h6 17.Nc2 ± (Keres—Pilnik, Buenos Aires 1964).

28. Mai slab este: a) 11...Ng4 12. C:e4 d:e4 13.Dd5! D:d5 (13...e:f3 14. D:c6 f:g2 15.D:g2 Dd7 16.Nh6 g:h6 17. f3 Nc5+ 18.Rh1 Tae8 19.Te1 ± Fine) 14.N:d5 e:f3 15.N:c6 f:g2 16.Tfc1 ± (Averbach); b) 11...f5 12.e:f6 C:f6 13. Cg5 Nf7! 14.C:f7 T:f7 15.Cf3 Dd7 16. Dd3 Nd6 17.Ng5 ± (Breyer—Tarrasch, Mannheim 1914); c) 11...Ca5 12.Nc2 C:d2 13.D:d2 vezi varianta principală; d) 11...Dd7 12.Nc2! (12.Cd4? C:d2 13. D:d2 C:e5 14.f4 Cc4 15.N:c4 d:c4 16.f5 Nd5 17.f6? N:f6 18.T:f6 g:f6 19.Ng5 Dg4∓ Tal—Korcinoi, Curaçao 1962) 12...f5 13.e:f6 C:f6 14.Db1 ∼ (Keres—Freideman, coresp. 1936); e) 11...Cc5 12.Nc2 Ng4 13.Db1 h6 14.h3± (Konstantinopolski—Zamihovski, Kiev 1935).

29. Sau a) 13.Dd3 Ca5 14.Nc2 g6 15.Nh6 Nf5 16.De2 Tfe8 17.Cd4 N:c2 18.C:c2! Nd6 19.f4 f6! = (Keres—Unzicker, meci 1956); b) 13.Tad1 Tad8 14.Dd3 Tfe8! (14...Nf5 15.De2 Ne4 16. Cg5 ±, Keres—Unzicker, meci 1956) 15.Tfe1 (15.Cg5 Nf5 16.De2 N:g5 17. N:g5 T:e5 18.Dd2 Ce7 =, Unzicker—Pachman, Moscova 1956) 15...g6 16. Ng5 Ca5 17.N:f6 C:b3 18.a:b3 Ng4 = (Matanovici—Pachman, Olimp. Moscova 1956).

30. 14...Ca5? 15.Nc2 Cc4 16.Dd3 g6 17.Dd4! Tfe8 18.Dh4 N:g5 19.C:g5 h5 20.b3 Cb6 21.Tad1 ± (Keres—Unzicker, Zürich 1959).

31. Pietzsch— Pachman, Varna 1962.

32. Nu 15...C:b2 16.De3! Te8 (16... Cc4 17.Df4 c5 18.N:f8 N:f8 ±) 17.Cd4 Dd7 18.f4 Cc4 19.Dg3 c5 20.f5! c:d4 21.f:g6 h:g6 22.N:g6 ± (Averbach—Zak, meci 1947).

33. Bine este și 16...Nf5 17.De2 N:c2 18.D:c2 Cb6 19.Tfe1 c5 20.Tad1 Tc8 21.Dd2 Tc6 = (Aronin—Minev, Moscova 1959).

34. Sau 13...c5 14.C:e6 f:e6 15.Nc2 Cc6! (15...Cc4 16.Dd3 g6 17.Nh6 Tf7 18.b3 C:e5 19.Dg3 ± Romanovski—Sozin, 1928; sau 18.Dg3 Nf8! 19.Ng5 Dc7 20.b3 C:e5 21.Tae1 Ng7! ∼. Becker—Bogoliubov, 1939) 16.f4 d4 17. c:d4 c:d4 18.Nf2 d3 19.Nb3 Dd7 20. Tad1 Rh8 21.Ne3 Tad8 ∼ (Clarke—Cortlever, München 1958).

35. 15...Nd5? 16.Tad1! Ne4 17.Df2 Dc8 18.f5 f6 19.Ce6 Tf7 20.Cc5 N:c5 21.e6! ± (Unzicker—Euwe, Dubrovnik 1950).

36. Mai slab este a) 10...Cc5 11. Nc2 d4 (11...Ng4 12.Cbd2 d4 duce la varianta 1; 11...0—0 12.Cd4 Dd7 13 f4 f5, sau 12...C:e5 13.Dh5! ±) 12.Ce4! d:c3 13.C:c5 N:c5 14.Ne4! Dd7 15.b:c3 sau 15.Dc2 ± (Capablanca—Chajes, 1915 și 1916); b) 10...C:d2 11.D:d2 Dd7 12. Td1 Td8 13.Df4 0—0 14.Dg3 ± (Henning—Michel, 1935).

37. a) 11...C:d2 12.D:d2 f6! 13.e:f6 N:f6 14.Cg5! ± (Keres); b) 11...Cc5 12.Cd4 vezi nota 36, 11...0—0).

38. Sau 12.Cb3 Dd7 13.Te1 a5 14. Nd3 Cd8 15.Cfd4 b4 16.f3 Cc5 17. C:c5 N:c5 = (Balogh—Rey, coresp. 1932); 13.Cbd4 C:d4 14.C:d4 c5 15.Ce2 Tad8 16.Cf4 Dc6 17.Dh5 Nc8 = (Bogoliubov—Euwe, meci 1928).

39. Sau 13.Cb3 Ng4! (13...Dd7 14. Cbd4 C:d4 15.C:d4 c5 16.C:e6 D:e6 ± Bogoliubov—Tarrasch, 1933) 14.Dd3 Nh5 15.Cbd4 C:d4 16.C:d4 Ng6 17.De2 N:c2 18.C:c6! De8! 19.C:e7+ Rh8 20.

D:c2 D:e7 = (Boleslavski—Euwe, Groningen 1946); sau 14...Ce4 15.Cbd4 C:d4 16.C:d4 Nd6 17.Nb3 Rh8 18.h3 Dh4 ∓ (Ghipslis—Suetin, ½ 27 camp. U.R.S.S., 1959).

40. Sau 14...Tc8 15.Te1 Dd6 16.De2 Nd7 17.Cb3 Tae8 18.C:e6 N:e6 19.D:e6 D:e6 20.T:e6 Nd6 = (Kotov—Averbach, Moscova 1952).

41. 16.Nb3 Rh8 17.De2 Nc5+ 18. Rh1 h6 ∓ (Euwe).

42. **a) 11.C:e4** d:e4 12.N:a6 f:e6 =; **b) 11.Cd4** C:d4 12.c:d4 C:d2 13.N:d2 c5 = (Keres—Fine, AVRO 1938); **c) 11. Te1** Cc5 12.Nc2 d4! 13.c:d4 C:d4 14. C:d4 D:d4 ∓ sau 12.Cf1 C:b3 13.a:b3 d4! 14.Cd4 C:d4 15.c:d4 c5 16.d:c5 N:c5 ∓; sau 12.Cd4 C:d4 13.c:d4 Cd3! 14. Te3 Cf4 15.Nc2 c5! ∓ (Flamberg—Alehin, Mannheim 1914, Vasiukov—Suetin, 32 camp. U.R.S.S.); **d) 11.De1** Cc5 12.Cd4! Dd7 13.Nc2 f6! 14.C:e6 C:e6 15.Cf3 f:e5 (Tae8!) 16.C:e5 C:e5 17. D:e5 Nd6 = (Keres—Euwe, meci 1939—40).

43. 12.Nc2 d4 ∓.

44. De considerat este 13.C:c6 C:c1 14.Ta:c1 Dd7 15.C:e7+ D:e7 16.f4! f5 17.a3 c5 18.Cf3 Tfd8 19.Tfd1 ~ (Goldberg—Furman, Tbilisi 1951).

45. **a) 14.Nd2** Cd8 15.Ne3 Cb7 16. f4 c5 17.C:e6 f:e6 = (Seibold—Dyckhoff, coresp. 1932); **b) 14.f4** C:d4 15. c:d4 a5 16.Df2 a4 = (Seibold—Keemink, coresp. 1930).

46. Sau 15.f4 Nf5 16.Ne3 Dc4! (16... Dg6? 17.Df2 f6 18.e6! ± Boleslavski—Keres, 15 camp. U.R.S.S.) 17.Df2 f6 = (Boleslavski).

47. Sau 16...Dg6 17.f3 c6 18.Df2 Tfe8 = (Keres—Averbach, 19 camp. U.R.S.S.).

48. Botvinnik — Euwe, Leningrad 1934.

WWW.SAHOO

TABELA 8

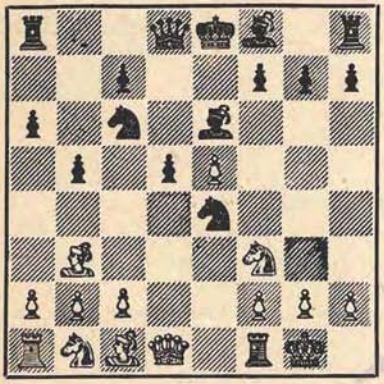

PARTIDA SPANIOLĂ

Varianta deschisă (Tarrasch)

Diferite posibilităţi ale albului la mutarea a 9-a

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 C:e4 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.d:e5 Ne6

	9	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*	*20*	
1	Cbd2[2]	c3	c:d4	C:d4	N:e6	Df3	a4	a:b5 !	Dc6+	D:d7+			=
	Cc5[3]	d4	C:d4[4]	D:d4	C:e6	Td8	Nb4 !	a:b5	Dd7	T:d7[5]			
2	De2[6]	Td1	c4	N:c4	T:d8	Cc3[10]	b:c3	Ne3					~
	Ne7[7]	0—0[8]	b:c4	d:c4[9]	Tf:d8	C:c3	h6 !	Tab8[11]					
3	....	c4 !?	Na4	Cc3	e6	N:c6	Ce5	Dh5+	C:g6	D:h8+	Dg7	Ce2	~
		b:c4[12]	Nd7	Cc5 !	f:e6	N:c6	Dd6	g6	h:g6	Rd7	d4	e5[13]	
4		Td1	a:b3	c4 ![15]	c:b5	T:a8	Nd2 ![17]	Cd4 ![18]					±
	Cc5 !	C:b3[14]	Dc8	Cb4[16]	a:b5	D:a8	c6						
5	.....		Ne3[19]	c4	N:c4	N:d5[22]	b4[22a]	g:f3[23]					~
		Ne7 !	0—0[20]	b:c4[21]	Ca5	N:d5	N:f3						
6	.....	.....	c4	c:b5[24]	Df1[25]	a:b3	T:a8	Ne3	N:c5	T:d3	T:d8		~
			d4	d3	N:b3[26]	a:b5[27]	D:a8	0—0	N:c5	Td8	D:d8[28]		
7	.....	.....	.....		a:b3[29]	T:a8	C:d4[30]	T:d4	D:b5	Td1	Cd2	Cc4	=
				C:b3 !	a:b5	D:a8	C:d4	0—0	c5	De4	D:e5	De2[31]	
8	.....	.....	N:d5	Cc3	T:d8+	De3 ![33]	b3	Ce4	Ce1	Nb2[35]	De2	N:a1	~
			N:d5	Nc4[32]	T:d8	b4	Ne6[34]	Td1+	Cd4	C:c2	T:a1	C:a1[36]	

NOTE:

1. Mai slab este 8...Ce7 9.a4! Tb8 10.a:b5 a:b5 11.Cd4 Cc5! (11...Nd7 12. N:d5 C:d5 13.Df3 ; 11...c6 12.C:c6! C:c6 13.N:d5 ; 11...c5 12.C:b5 T:b5 13.Na4 Nd7 14.f3 ±) 12.Ng5 Dd7 13.Ta7! Tb7 14.Ta8 ± (Belavenet).

2. Sau a) **9.a4** b4 (9...Ca5 10.a:b5! C:b3 11.c:b3 a:b5 12.T:a8 D:a8 13.Cd4 ± Simaghin—Taimanov, 1947) 10.a5 (mai bine 10.Ne3 Ne7 11.Cbd2 C:d2 12.D:d2 Ca5 =) 10...Cc5 11.Ng5 Ne7 12.N:e7 C:e7 13.Cd4 (13.Cbd2 Cf5!) 13...0—0 14.Cd4 Cd7 15.f4 c5 16.C:e6 f:e6 ∓ (Dittman—Kirschner, Dresda 1892); b) **9.Cc3** C:c3 10.b:c3 Ce7 11.a4 c5 12.Na3 c4 13.Na2 Cf5 14.N:f8 R:f8 15.a:b5 a:b5 16.g4 Ch4 17.Cd4 h5 ∓ (Bogoliubov—Tarrasch, Vilna 1922) ; c) **9.Ne3** Ca5! 10.Cbd2 C:d2 11.D:d2 c5 12.c3 Ne7 ∓ (Rosselli—Canal, Triest 1923).

3. 9...Ne7 duce la tabela 7, variantele 10—11.

4. O încercare interesantă este 11.. C:b3!? 12.C:b3 Ne7! 13.Ne3 0—0 14. Tc1!? Nc4 15.Te1 Cb4 16.Ca5 C:a2 17.T:c4 b:c4 18.Cc6 Dd7 19.C:e7+ D:e7 20.Da4 Cb4 21.Ng5 f6 22.e:f6 Dd6 23. f:g7 Tfb8 24.Ne7 Dc6 ∓ (Vistanetkis —Kliavin, ½ 27 camp. U.R.S.S.).

5. Finalul este egal (Nenarokov).

6. Mutarea lui Howell (1922) reluată cu succes de Keres la T.C. în 1948.

7. Sau a) **9...Ca5** 10.Cd4 Dh4!? 11. c3! C:b3 12.a:b3 Nd7 13.f3 Cg5 14 N:g5 D:g5 15.e6! Nc8 16.f4 ± (Pedersen—Hansen, Odensee 1957) ; sau 10.. c5 11.C:e6 f:e6 12.c3 C:b3 13.a:b3 ± ; sau 10.Td1 Ne7 11.Cd4! c5 12.Cf5! N:f5 13.N:d5 C:g5 14.N:g5 N:g5 15.Df3! ± (Romanovski) ; b) 9...g6!? 10.a4 (Td1!) Tb8 11.a:b5 a:b5 12.Cc3 C:c3 13.b:c3 Ce7 14.Cd4 c6 15.Ng5 Df6 16. Nf6 Tg8 17.De3 ± (Hasin—Toluș, Leningrad 1957); c) **9...g5?** 10.c4! b:c4 (10...g4 11.c:d5 N:d5 12.Cg5 Cd4 13. De3 Nc5 14.N:d5! Cf3+ 15.D:f3 g:f3 16. C:e4 ± Nikitin — Saveliev, U.R.S.S. 1962) 11.Na4 Nd7 12.e6! f:e6 13.N:c6 N:c6 14.Ce5 ± (Boleslavski-Stoltz, Saltsjöbaden 1948) ; d) 9...Nc5 (Bronstein) **10.Ne3** (10.c4 b:c4 11.Na4 Nd7 12.e6 f:e6 13.N:c6 N:c6 14.Ce5 0—0! 15.C:c6 Dd6 ; Hönlinger a analizat pe larg varianta **10.Cbd2** C:d2 11.D:d2! d4! 12.Dd3 Cb4 13.De4 N:b3 14.a:b3 Dd5 15.D:d5 c:d5 16.Td1 Cb4 17.c3 d:c3 18.b:c3 Cc6 19.Td5 ±) 10...De7 11.Th1 Ca5 12. Cbd2 N:e3 13.D:e3 C:d2 14.T:d2 c6 ± (Fuderer) ; sau 10...0—0 11.Td1 (11.c3 N:e3 duce la nota 8 c. din tabela 6) 11...Ca5 12.N:c5 C:c5 13.Cc3 c6 14.N:d5 c:d5 15.b4 ± (Hübner—Honfi, Hamburg 1965).

8. 10...Cc5 duce la variantele 5—7.

9. Sacrificiul de damă al lui Radcenko. Continuarea 12...Nc5 13.Ne3 N:e3 14.D:e3 Db8 15.Nb3 Ca5 16.Cbd2! C:d2 17.T:d2 dă avantaj albului (Keres—Euwe, TC 1948).

10. a) **14.Nd2** Nd5 15.Cc3 C:c3 16. N:c3 Cb4! =; b) 14.h3 Cc5 15.Ng5 h6 16.N:e7 C:e7 17.Cc3 Cd3 = (MCO); c) **14.Cbd2** Cc5 15.h3 Cd3 16.b3 Cd:e5! ∓ (Holmov—Grecikin, 1949).

11. Ulianov—Radcenko, 1950. „Cu toată superioritatea materială nu este ușor pentru alb să-și realizeze avantajul deoarece figurile negrului sînt așezate foarte activ" (Sokolski) ; „Joc neclar" (Pachman).

12. La 10...Cc5 urmează 11.c:d5! C:b3 12.d:e6 C:a1 13.e:f7+ R:f7 14. e6+ Rg8 15.De4 ± (Radcenko). Mai bine este 11...N:d5 12.Td1 C:b3 13.a:b3 0—0 14.Cc3 N:f3 15.g:f3 Dc8 16.Cd5! (Keres—Alatorzev, Leningrad, 1947) 16...Nd8 =.

13. 19.Dg7 d4 20.Ce2 e5 21.Ng5 Ce6 22.D:e7+ D:e7 23.N:e7 R:e7 24.Tfc1 Tb8 ∓ (Abroșin—Radcenko, 1954).

14. Sau 10...b4 11.Ne3 C:b3 12.a:b3 Dc8 13.c4 d:c4 14.b:c4 h6 (14...Ne7 15

Ng5! ± Smîslov—Castillo, Veneția 1950; 14...Ng4 15.h3 Nh5 16.Td5 Ne6 17.g4 ± Zbandutto—Rozinov, 1949) 15.Cbd2 Ne7 16.Cb3 0—0 17.Nc5 Ng4! 18.De4 N:f3 19.g:f3 De6 (Smîslov—Reshevsky, TC, 1948) 20.f4 ±

15. Mai tare decît a) **12.Ng5** h6 13. Nh4 Nc5 14.Cc3 g5 15.Ng3 Db7 16. C:d5 0—0—0 ~ (Keres—Reshevsky, TC 1948)'; b) **12.Cc3** Cb4 13.Ce! c6 14.Ne3 Ne7 15.Cd3 C:d3 16.c:d3 c5 ∓ (Lokvenc—Euwe, Veneția 1948).

16. Propunerea lui Simaghin. Slab este **12...d:c4** 13.b:c4 N:c4 14.De4 Cb4 (14...Ce7 15.Ca3 ± Smîslov—Euwe, TC 1948) 15.Ca3! Nb3 16.C:b5 N:d1 17.C:c7+ D:c7 18.D:a8+ Rd7 19.Ng5! ± (Ghipslis—Haag, Pecs 1964).

17. Mutarea cehului Pisek. Simaghin continua cu 15.D:b5 c6 =.

18. Amenință 17.C:e6 f:e6 18.Dg4 și 17.C:b5 a:b5 18.Nb4. O partidă Pisek—Rastolistka (Praga 1957) a continuat 16...Ca6 17.b4! Cc7 18.Tc1 Nd7 19.Dd3 Ce6 20.Cc3 C:d4 21.D:d4 Ne6 22.Ce2 Ne7 23.Dc3 0—0 24.Cd4 Tc8 25. C:e6 f:e6 26.Dh3 ±.

19. Sau **11.Cc3** C:b3 12.a:b3 (12.c:b3 0—0 13.Ne3 Dd7 14.Tac1 Tad8 15.Ng5 Tfe8 16.N:e7 (16.h3! Jovcici—Samarian, coresp. 1965) C:e7 17.b4 Ng4 18.h3 N:f3 19.D:f3 c6 = Boleslavski—Ravinski, Sverdlovsk 1950) 12...0—0 13.Ne3 Cb4 14.Ca2 C:a2 15.T:a2 c5 16.b4 d4 17.Taa1 Nc4 18.De1 (Aronin—Keres, 17 camp. U.R.S.S.) 18...Dc8 =

20. Mai slab pare a fi **11...C:b3** 12. a:b3 Dc8 13.Cc3 (13.Ng5! ± Euwe și Pachman) 13...Cb4 14.Ng5 h6 (poate mai bine 14...N:g5 15.C:g5 0—0 16.Dd2 c5 ~ Budowski-German, Mar del Plata 1962) 15.N:e7 R:e7 16.Cb1 c5 17.c3 Cc6 18.De3 ± (Matanovici—Rabar, camp. Iugoslaviei 1952); o idee interesantă este 12.c:b3 Ca5! (Stahlberg) 13.Dc2 0—0 14.Nc5 b4! ~.

21. Slab este 12...C:b3 13.a:b3 Cb4 14.Cc3 c6 15.Tac1 Db8 16.Ng5! ± (Keres—Alexander, U.R.S.S.—Anglia, 1947.

22. După 14.N:c5 N:c5 15.N:a6 f6! negrul are o inițiativă puternică pentru pion. Mai slab este 14.b4 C:c4 15.N:c5 N:c5 16.b:c5 De7 ∓ (Donner—Euwe, meci 1955).

22a. Sau 15.Cc3 N:f3 16.D:f3 Db8 17.b4 Ce6 18.b:a5 Td8 19.Dc6 Nf8 20. f4 ~ (Ghipslis—Klovan, 31 camp. U.R.S.S.); sau 16...De8 17.b4 Ca4 18. C:a4 D:a4 19.b:a5 Tad8 = (Jansa—Milev, Tel Aviv 1964).

23. 16.D:f3 Cd7 17.b:a5 C:e5! urmat eventual de Nd6. După părerea lui Euwe, după 16.g:f3 De8! negrul are compensație suficientă pentru pionul sacrificat, de ex. 17.N:c5 N:c5 18.b:c5 Dc6 19.Cc3 Tae8 20.Cd5 f6; sau 16. b:c5 f6 17.e6 Dc6 18.Nd4 Tfe8.

24. **12.Cbd2** Cb4 13.Ce1 C:b3 14. a:b3 0—0 = (MCO); sau 12...Nf5! 13.Cf1 b4! 14.Cg3 Ng6 15.Ne3 d3 16. De1 C:b3 17.a:b3 0—0 ∓ (Boleslavski—Toluș, 18 camp. U.R.S.S.).

25. Mai slab este a) **13.De1**, de ex. 13...N:b3 (13...a:b5 14.N:e6 f:e6 15. Ne3 Cb3 16.Dc3! C:a1 17.D:c6+ Rf7 18.Ca3 b4 19.Cb5 T:a2 20.C:c7 Dc8 21.Cd4 ±, Tronin—Klompus, coresp U.R.S.S., 1956) 14.a:b3 Cb4 15.Dc3 0—0 16.Ta4 a5 17.Cbd2 Dd5 18.Cc4 D:b3 ∓ (Janosevici—Karaklaici, camp. Iugoslaviei 1951); b) **13.De3** C:b3 14. a:b3 Cb4 15.Cd4 Ng4! ∓ (Mross—Euwe, Berlin 1950).

26. Sau a) **13...C:b3** 14.a:b3 (14. T:d3 a:b5! 15.T:d8 C:d8 16.a:b3 T:a1 17.D:b5+ c6 18.Dd3 0—0 ~) 14...Cb4 15.Nd2 Cc2 16.T:a6 T:a6 17.b:a6 N:b3 18.Nc3 Nc4 ~ (Șahmatî); b) **13...** Cd4! (Euwe) 14.C:d4 D:d4 15.N:e6 f:e6 16.b:a6 0—0 ~; c) **13...N:b3** 14. a:b3 Cb4 15.Ne3 0—0 16.Ce1 Dd7! 17. N:c5 N:c5 18.b:a6 Tfd8 (Konstantinov—Lutikov, 1954).

27. După 14...Cb4 15.Nd2! (Boleslavski) albul are avantaj.

28. 20.D:b5 Dd1+ 21.Df1 D:b3 22. De2 Cd4 23.C:d4 N:d4 24.Cc3 N:c3 25.Dd3 Db8 = (Koskinen—Isakson, 13 Olimpiadă).

29. Dacă **13.b:c6!?** atunci 13...C:a1! (Nu 13...C:c1 14.T:c1 Nf5 15.Cbd2 0—0 16.Dc4 d3 17.Tc3 Tb8 18.Tb3 a5 19 Cd4 ± Novopașin—Zaițev, 30 camp. U.R.S.S.) 14.C:d4 Dc8 15.Cc3 0—0 16. Ne3 f6! 17.f4 (17.e:f6 N:f6 18.T:a1 De8 19.Te1 Nf7) 17...f:e5 18.f:e5 Nc5 19. T:a1 Nd4 20.N:d4 De8 21.De4 Td8 ∓.

30. Sau 15.D:b5 0—0 ∓.

31. Zurahov — Kondratiev, ½ 22 camp. U.R.S.S.

32. La 12...Cb4 urmează 13.Ce1! (Niephaus) 13...Dd7 14.a3 Dc6 15.a:b4 Nc4 16.Dg4 Ce6 17.Ce4 Nd5 18.Cg3 g6 19.Nh6 0—0—0 20.c3 Nb3 21.Tdc1 Rb7 22.Ta3 ± (Kotkov—Gurghenidze, ½ 24 camp. U.R.S.S.).

33. La 14.De1 Cb4! ∓.

34. 15...b:c3 16.Na3! ±.

35. **18.Nd2** C:c2! 19.D:c5 T:e1+ 20 T:e1 N:c5 21.Tc1 Ne7 22.T:c2 Nf5! 23.Tc4 N:e4 24.T:e4 c5 = (Euwe).

36. Radcenko propune 20...C:e1 21. D:e1 C:e4 22.D:e4 0—0 ∼. În practică s-a jucat mereu 20...C:a1, după care au fost întîlnite următoarele continuări: 21.C:c5 N:c5 22.Cd3! (mutarea lui Niephaus; mai slab este 22.Dd1 C:b3 23.a:b3 0—0 24.Cd3 Td8 25.Dc2 Nf8 ∓ Milev) și acum: a) **22...Ne7** 23.Cf4! Nf5 24.Df3 Nd7 25.Dd1 a5 26.D:a1 = Kaliwoda—Maricici, coresp. 1954—55; b) **22...C:b3** 23.Dc2! 0—0 24.a:b3 Nd4 — (Ekman—Högborg, coresp. 1951); c) **22...Nb6** (continuarea cea mai frecventă) **23. C:b4 0—0 24.Cc6!** (24.Dd1 c5 25.Cc6 Te8 26.b4 c:b4 27.D:a1 a5 28.Dd1 Nc5 29.C:a5 N:a2 ∓ Swenson—Hartmann, coresp. 1953) **24...f6** (24... Nd7 25.Ce7+ Rh8 26.Dd1 Td8 27.Cc6! ±); 24...Rh8 25.Dd1! ± Boleslavski—Gurghenidze, ½ camp. U.R.S.S., 1956) **25.h4** (sau 25.h3 Rh8! 26.Rh2 C:b3 27.a:b3 f:e5 28.D:e5 N:b3 29.Ce7 T:f2 30.Cf5 T:f5 31.D:f5 a5 = Lukici—Matulovici, camp. Iugoslaviei 1956) **25...** f:e5! (nu 25...Rh8? 26.Rh2 Nd7 27.e:f6 N:c6 28.De7! Tg8 29.f:g7+ T:g7 30. Df8+ Tg8 31.Df6+ Tg7 32.h5! ± Boleslavski — Karaklaici, Leningrad 1937; Milev propune 25...C:b3 26.a:b3 f:e5 27.D:e5 N:f2+ 28.Rh2 N:b3 29. Ce7+ Rh8 30.Cf5 T:f5 =) **26. D:e5 Tf6! 27.g4** (sau 27.C:d8 N:f2+ (Nc8! =) 28.Rh2 Ng4! 29.D:a1 Th6 30.g3 Tf6! 31.Dc3 h5 32.Dc4 Rf8 =; 27. D:a1 N:f2+ 28.Rh2 Tf4! 29.g3 Tg4 ∓; 27. Cd4 Nf7 = Analiza lui Ravinski. O partidă Suetin—Boleslavski, Riga 1958, a continuat cu 28.Cf3 Cc2 29.De4 Ng6 30.Dd5+ Rf8 31.h5 Ne8 32.De4 N:h5 =) **27...N:f2+ 28.Rh1 N:h4.** În partida Suetin—Gheller, 25 camp. U.R.S.S. a urmat acum 29.Ce7+ Rf8 30.Cf5 N:f5 31.g:f5 C:b3 cu șanse egale. Maestrul iugoslav Rabar analizează continuarea 29.g5 Tf1+ 30.Rg2 Te1 31.Ce7+ Rf7 32.Df4+ cu avantaj pentru alb după 32...Re8 33.D:h4 Cc2 34.D:h7. Antoșin a arătat însă că după 32...R:e7! 33.D:h4 Nd5+! 34.Rf2 Th1 „nu se mai poate vorbi despre vreun avantaj al albului". De considerat este 27...Rh8 (Gheller). De ex. 28.Rh1 Nd7 29.Cd4 Cc2! 30.C:c2 Nc6+ ∓.

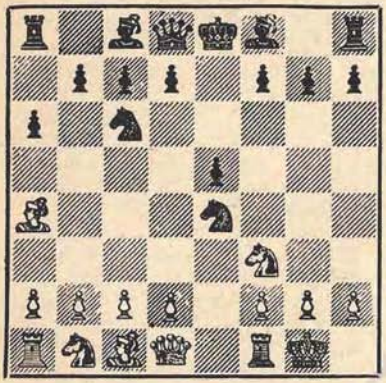

PARTIDA SPANIOLĂ

Varianta deschisă (Tarrasch)

Divergenţe la mutarea a 6-a

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 C:e4

	6	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	
1	d4	Nb3	C:e5	d:e5	c3 [2]	Ne3	Cd2	D:d2	Tfe1	Tad1	Ng5		
	b5	d5	C:e5	c6 [1]	Ne7 [3]	0—0	C:d2	Nt5	Dd7 [4]	De6	Nc5 [5]		=
2	.....	.....	a4 [6]	C:d4	a:b5 [8]	c3	c:d4	Ce3	b:a6	T:a6	Te1		
			C:d4 ![7]	e:d4	Nc5 !	0—0 [8a]	Nb6	Nb7	T:a6	N:a6	Nb7 [9]		=
3	.....	d5 [10]	d:c6	Te1	c4	D:a4	Cbd2 [13]	b4					=
		b:a4 [11]	d6	Cf6 [12]	Ne6	Ne7	0—0	Ch5 [14]					+
4		Te1	C:d4 [16]	C:c6	Rh1 [17]	T:e4 +	Dd8+	C:d8+	R:h2	Ne3	Ce3	g4 !	
	e:d4 [15]	d5	Nd6	N:h2+	Dh4	d:e4	D:d8	R:d8	Ne6	f5	Re7	g6 [18]	+ =
5	Te1 [19]	N:c6 [21]	d4 [22]	C:e5	Ne3 [23]	c4 [24]	Cf3	Nd2	Ce3	C:g5	f3	Ca3 [25]	
	Cc5 [20]	d:c6	Ce6	Ne7	0—0	f6	f5 !	f4	Cg5	N:g5	Nf5		~

NOTE:

1. Sau a) 9...Nb7 10.Ne3 (10.c3 Nc5 11. Cd2 De7 12.C:e4 d:e4 13.e6! f6 14.Nf4 Td8 15.Dg4 Nd6 = Darga—Milev, München 1958; de considerat 11...Dh4 = Vasiukov—Djanoev, 1960) 10...Nc5 11. Cbd2! (11.Dg4? N:c3 12.D:g7 Dg5!! ∓ Honan—Mardle, coresp. 1958; Sau 11. N:c5 C:c5 12.Cd2 0—0 13.Dh5 d4 14.f4 C:b3 15.a:b3 Dd5 16.Tf2. Savon—Sianovski, 30 camp. U.R.S.S., 16.. Tae8 ∓) 11...N:e3 (11...C:d2 12.D:d2 d4 13.Ng5 Dd7 14.e6! ± ; 11...d4 12

C:e4 N:e4 13.Dg4 d:e3 14.N:f7+! R:f7 15.f:e3+ Re8 16.D:e4 ± Ravinski) 12.C:e4 d:e4 13.f:e3 0—0 14.D:d8! Ta:d8 15.Tad1! T:d1 16.T:d1 ±; **b)** 9...Ne6 10.c3 (10.Ne3 Ne7 11.c3 f5 12.e:f6 C:f6 13.Cd2 0—0 14.De2 Rh8 15.Ng5 Ng8 16.Tad1 Nd6 17.Nh4 Dd7 18.Ng3 Tae8 = Bondarevski—Gurghenidze, Rostov 1960) 10...Ne7 11.Ne3 Dd7 12.Cbd2 Cc5 13.Nc2 Ca4 14.Db1 c5 15.Cb3 (Sau 15.Td1 Td8 16.Cf1 g6 17.Nh6 f5 18.e:f6 N:f6 19.Cg3 Dc6 20.f4 Nf7 = Ciocîltea—Gurghenidze. România—R.S.S. Gruzină, 1961) 15... g6 16.f4 Dc7 17.Tf2 0—0—0 18.f5! ± (Kotkov—Gurghenidze, camp. Spartak 1962).

2. Interesant este 10.Ne3 Cc5 (10... Nc5 11.Cd2 C:d2 12.D:d2 N:e3 13.D:e3 De7 14.a4 b4 15.c4 b:c3 16.b:c3 0—0 17.Nc2 ± Neikirch—Prahov, Camp. Bulgariei 1957; de considerat este 10... Ne7, de ex. 11.Cd2 Nf5 12.C:e4 N:e4 13.Dg4 Dd7! 14.D:g7 0—0—0 15.f3 Thg8 16.Dh6 Tg6 17.Dh5 Nf5 18.Rh1 Tdg8 19.Tf2 De6 ∓, Klovan—Juravlev. Camp. R.S.S. Letonă, 1963) 11.Cd2 d4 12.Nf4 Nf5 13.Df3 Dd7 14.a4 C:b3 15. C:b3 Tc8 16.a:b5 a:b5 17.Tfe1 Ne7 18.c3 ±, Doroşkevici—Saveliev, 1962).

3. Sau **a)** 10...Nf5 11.Nc2 Dd7 12. a4! Tc8? (b4) 13.a:b5 a:b5 14. Ne3 Cc5 15.Cd2 N:c2 (Ne7) 16.D:c2 Ne7 17.f4 0—0 18.f5! Tfe8 19. Nd4 ± (Bronstein — Pachman, Porto Roz 1958); **b)** 10...Nc5! 11.Cbd2 C:d2 12. N:d2 Nf5 13.Df3 Dd7 14.Ne3 N:e3 15. D:e3 0—0 = (Petrosian—Teschner, Oberhausen 1961).

4. Sau 14...Dc7 15.Ng5 Tfd8 16. Df4!? Ng6 17.a4 Tac8 18.a:b5 a:b5 19. Dh4 Tde8 20.N:e7 T:e7 = (Samarian—Ditt, coresp. 1961—63).

5. Trifunovici—Donner, Wageningen 1957.

6. Foarte interesantă este mutarea uitată a suedezului Harksen **8.c4!?**, de ex. **a)** 8...b:c4!? 9.Na4 Nd7 10.d:e5 (Harksen a recomandat 10.N:c6 N:c6 11.C:e5 Nb7 12.Dh5 Df6 13.f3 Cd6 14. Te1 ±) 10...Cc5 11.e6! C:e6 (11...f:e6 12.N:c6 N:c6 13.Ce5) 12.D:d5 Ce5 (forţat) 13.C:e5 N:a4 14.Df3 f6 15.Dh5+ g6 16.C:g6 h:g6 17.D:h8 ± (Bonci Osmolovski—Eltov, 1936); **b)** 8...d:c4 9.Nc2 f5! 10.De2 C:d4 (10...Ne7 11.N:e4 f:e4 12.D:e4 Nb7 13.d:e5 0—0 14.Cc3 ±) 11.C:d4 D:d4 12.Td1 D:f2+ 13.D:f2 C:f2 14.R:f2 Nc5+ 15.Ne3 ± (Harksen); **c)** 8...Ng4 9.c:d5! C:d4 10.Te1 f5 11.h3 C:f3+ 12.g:f3 Dh4! 13.T:e4 f:e4 14.f:g4 Nc5! 15.Dc2! Dg3+ 16. Rf1 D:h3+ remiză (Kogan—Pogrebîsski, camp. R.S.S. Ucrainiene 1949).

7. Alte mutări sînt mai slabe, de ex. 8...b4 9.a5 C:d4 10.C:d4 e:d4 11. D:d4 c6 12.Cd2 ± (Pillsbury—Tarrasch, Viena 1898); sau 8...Tb8 9.a:b5 a:b5 10.d:e5 şi coloana „a" deschisă constituie un avantaj pentru alb faţă de varianta principală.

8. Sau **a)** 10.D:d4 Ne6 11.c3 c5 12. De5 (Lasker—Schlechter, meci 1910) 12...Nd6 13.D:g7 Rd7 ∓; **b)** 10.Cc3 C:c3 11.b:c3 c5 12.a:b5 Ne7 13.Df3 Ne6 14.c:d4 c4 15.Na4 0—0 ∓ (Keres).

8a. Sau 11...d3 12.D:d3 Ne6 13.b:a6 0—0 (Stein—Suetin, U.R.S.S. 1962) 14.Cd2! ∼.

9. Lasker—Schlechter, meci 1910.

10. 7.C:e5 C:e5 8.d:e5 d5 9.Nb3 duce la varianta 1; 9.e:d6 N:d6 10 De2 Nb7 11.Cc3 0—0 12.C:e4 Te8 ∓ (Fine).

11. Sau 7...Ce7 8.Te1 b:a4! (8...Cc5 9.C:e5 d6 10.Cc6 Dd7 11.Ng5! Dg4 12. D:g4 N:g4 13.N:e7 C:a4 14.N:d6+ Rd7 15.N:f8! 1—0, K. Richter-Cortlever, 1941; 8...Cf5 9.d6! c:d6 10.Nb3 Nb7 11.Cg5! ±) 9.T:e4 d6 = (Keres).

12. 9...Cc5 10.Ne3 Ce6 11.c4 Ne7 12.Cc3 0—0 13.c5 ± (K. Richter—Eliskases, 1935).

13. Sau 12.Cc3 0—0 13.Cg5 Nf5 14. f3 Cd7 15.c:d7 (Eliskases—Znosko-Borowski, 1937) 15...N:g5 =.

14. Goodwin—Dutton, coresp. 1947—1948 (MCO).

15. Slab este 6...d5 7.C:e5 Nd7 8. C:f7! R:f7 9.Dh5+ Re6 (9...g6 10. D:d5+ Rg7 11.D:e4 Nf5 12.De3 D:d4 13.N:c6 ± Konstantinopolski—Şumilin, Kiev 1937) 10.Cc3 C:c3 11.Te1+ Ce4 12.T:e4+ d:e4 13.d5+ Rd6 14.Nf4+ Rc5 15.d:c6+ 1—0 (Obernhagen—Unger, coresp. 1956); la 6...Ne7 urmează 7.De2 ±.

16. Berger a propus 8.Ng5 dar după 8...Ne7 9.N:e7 R:e7! (Krause) se ajunge la o poziţie în care şansele sînt greu de apreciat, de ex. 10.N:c6 b:c6 11.C:d4 (MCO recomandă 11.D:d4 ± dar fără a demonstra) 11...Rf8 12.f3 Cf6 13.C:c6 Dd6 14.Cd4 c5 15.Ce2 g6 16.Cd2 Ne6 17.b3 Td8 18.Dc1 Rg7 19. Db2 The8 20.Tad1 d4 21.c3!? d3 22. Cg3 c4! 23.C2e4 Db6+ 24.Rh1 C:e4 25.C:e4 Nd5 26.Cf2 d2!! 27.T:e8 D:f2! 28.D:d2 D:d2 29.T:d2 Te8 0—1 (Troianescu—Samarian, Bucureşti 1950).

17. a) 10.R:h2 Dh4+ remiză; b) 10.Rf1 Dh4! ∓.

18. 18.Rg3! ± (Capablanca—Ed. Lasker, New York 1915).

19. Sau a) 6.De2 Cc5 7.N:c6 d:c6 (merge şi 7...b:c6 8.d4 Ce6 9.d:e5 Ne7 10.Cc3 0—0 11.Ne3 Tb8 12.b3, Holmov— Gurghenidze, 1957, 12...d5 =) 8.d4 Ce6 9.d:e5 Cd4 10.C:d4 D:d4 11. h3 Ne7 12.Cd2 Nf5 13.Cf3 De4 =; b) 6.c4!? d6 (6...Nc5 7.De2 ±; 6...Df6 7.De2 Cc5 8.N:c6 ±) 7.d4 Nd7 8.Te1 (MCO recomandă 8.De2 f5 9.N:c6 b:c6 10.d:e5 Ne7 11.Cbd2 ±) 8...f5 9.Cc3 Ne7 10.d:e5 C:c3 11.b:c3 0—0 12.e6 Ne8 = (Alehin—Lupi, Lisabona 1945).

20. Mai slab este 6...Cf6 7.d4 e4 8. d5 b5 (8...Ce7 9.Ng5) 9.Nb3 Ca5 10. Ng5 ± (Keres).

21. Sau 7.C:e5 Ne7 8.Cc3 0—0 9. N:c6 d:c6 =.

22. Sau 8.C:e5 Ne7 9.d4 Ce6 cu intervertire de mutări.

23. Sau 10.c3 0—0 11.f4 f6 12.Cf3 f5 = (MCO).

24. Sau 11.Cc3 f6 12.Cf3 Te8 13.Ce2 Nd6 = (Soler—Mitchell, 1932).

25. Ghipslis—Averbach, 25 camp. U.R.S.S.

TABELA **10**

PARTIDA SPANIOLĂ

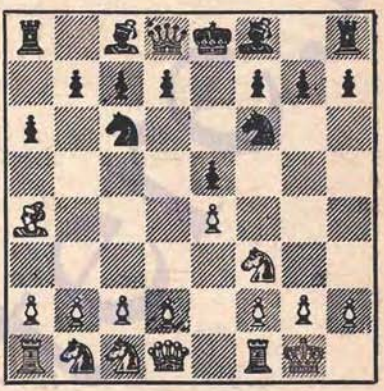

Diferite posibilităţi ale negrului la mutarea a 5-a

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0

	5	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	
1		c3[2]	d4	Tel	Cbd2[4]	C:e4	Ng5	T:e4	d:e5	Tf4 !	N:f4	Nb3+[7]	±
	Ne5[1]	Na7 !	C:e4[3]	f5	0—0[5]	f:e4	De8	d6	Dg6[6]	T:f4	Ng4		
2		Nb3	d4 !	c3[11]	h3 ![13]	D:f3	Dg3 !	Nh6	Nd5	Td1[16]	c:d4	Dc3	±
	b5 !?[8]	Ne7[9]	d6[10]	Ng4[12]	N:f3[14]	e:d4	0—0[15]	Ce8	Dd7	Rh8	g:h6		
3		Tel	Nb3	d4	a:b3	d:e5[18]	e:d6	Dd4	Cc3 !	Ng5	C:e4	T:e4	±
	d6	b5[17]	Ca5	C:b3	Nb7	C:e4 !	N:d6	De7	f5	Dd7[19]	f:e4	N:e4[20]	
4	....	N:c6+	d4	Tel	d:e5	Cd4[22]	f3[24]	c3	g3 !	De2[25]	Rg2	c:d4	∼
		b:c6	C:e4[21]	f5	d5	Nc5[23]	Dh4	Cf2	Dh5	Ch3+	N:d4	f4[26]	
5	....	c3	d4	Tel[28]	Cbd2	c:d4	N:d7[30]	Cf1[31]	a3 ;	d5[32]	C:e5	Ce3 ![33]	∼
		Nd7[27]	Ne7[27a]	0—0	e:d4[29]	Cb4	D:d7	c5[31a]	Cc6	Ce5	d:e5		

NOTE:

1. Sistemul lui Möller, considerat actualmente ca nefavorabil pentru negru.

2. Bine este şi 6.C:e5 C:e5 7.d4 C:e4 8.De2! Ne7 9.D:e4 Cg6 10.c4 0—0 11. Cc3 f5 12.Dd3 ±.

3. După 7...b5 8.Nb3 De7 9.Nd5! (Fuderer) apărarea negrului este grea, de ex. 9...e:d4 10.Ng5 h6 11.N:f6 D:f6 12.e5 ±.

4. Sau 9.T:e4! f:e4 10.Ng5 Ce7 11. C:e5 0—0 12.N:d7! N:d7 13.Db3+ Rh8 14.Cf7+ T:f7 15.D:f7 De8 16.D:e7 ± (Radcenko—Vasiliev, Krasnodar 1958).

5. Şi după 9...C:d2 10.C:e5! albul are avantaj.

6. Sau 13...Nf5 14.Te1 ±.

7. Capablanca—Millner Barry (Margate 1939); Samarian—G. Alexandrescu (Bucureşti 1942).

8. În acest fel negrul urmăreşte să reducă posibilităţile albului la mutarea a 6-a (N:c6). Prin intervertire de mutări se ajunge însă la varianta clasică, într-o formă favorabilă albului (fără mutarea Te1).

9. După **6...d6** albul trebuie să joace 7.Te1 sau 7.c3, trecînd în variantele obişnuite. Încercarea 7.Cg5?! nu dă nimic, de ex. 7...d5! 8.e:d5 Cd4 9.c3! C:b3 10.D:b3 Nd6! 11.d3 Nf5 12.c4 0—0 13.c:b5 Tb8 14.a4 a:b5 15.a5 h6 16.Cf3 Cd7 ∓ (Kupper—Lombardy, Zürich 1960); sau 10...C:d5 11.Te1 f6 12.Cf3! Ne7 13.d4 e:d4 14.C:d4 c5 15. Cc6 c4 16.Dd1 Dd7 ∓ (Lapin—Perfiliev, coresp. 1953). Interesant este 6... Nb7 7.Te1 Nc5!? 8.c3 d6 9.a4 Nb6 10. d4 0—0 11.Ng5 h6 12.Nh4 Te8 13.a:b5 a:b5 14.T:a8 N:a8 15.d5 Ce7 ∼ (Gufeld—Baghirov, 31 camp. U.R.S.S.).

10. **a) 7...e:d4** 8.e5 Ce4 9.Nd5 Cc5 10.C:d4 Nb7 11.Cf5 ± (Silwa—Cuellar, München 1958); **b) 7...C:e4** 8.d:e5 Cc5 9.Nd5 Nb7 10.Cc3 0—0 11.Ne3 d6 12.Te1 ± (Keres—Stoltz, Stockholm 1954).

11. Sau 8.d:e5 d:e5 9.De2 Ng4 10. c3 0—0 11.h3 Nh5 12.Td1 Nd6 13.Ng5 ± (Dubinin—Sapoşnikov, 3 camp. U.R.S.S. coresp.).

12. Poate mai bine 8...0—0 9.Cbd2 Ng4 10.h3 Nh5 11.d5 Ca5 12.Nc2 Dd7 13.b4 Cb7 14.Tb1 c6 15.c4 Tfc8 ∼ (Gheller—Darga, U.R.S.S.—R. F. Germană, 1960).

13. Un sacrificiu de pion care dă albului perspective excelente. După 9 Ne3 0—0 10.Cbd2 d5! negrul obţine joc bun.

14. Sau 9...Nh5 10.d5 Ca5 11. Nc2 c6 12.d:c6 Dc7 (Gheller—Keres, 15 camp. U.R.S.S.) 13.Cbd2 ±.

15. **a) 11...g6** 12.Nd5! Dd7 13.Nh6 ± (Tal—Teschner, Viena 1957); **b) 11...** Ce5 12.c:d4 Cg6 13.e5 Ce4 14.N:f7+! ± (Olafsson—Magnusson, Reykjavik 1960); **c) 11...Dd7** 12.D:g7 0—0—0 13 D:f7 Rb7 14.Ne6 De8 (Pietzsch—Spasski, Havana 1962) 15.Nh6 ±.

16. Sau 14.Dg4 D:g4 15.h:g4 g:h6 16.N:c6 d:c3 17.C:c3 ± (Gligorici—Rossetto, Porto Roz 1958).

17. **a) 6...Ne7** duce la tabela 4 nota 1; **b) 6...Nd7** duce la varianta 2. Albul poate însă juca şi 7.Cc3 b5 (Ne7) 8.Nb3 Ne7 9.Cd5 ± **c) 6...Ng4** 7.c3 Cd7 8.h3 N:f3 9.D:f3 Ne7 10.d4 0—0 11.Ne3 Ng5! 12.d5! Cb8 13.Cd2 N:e3 14.D:e3 ± (Unzicker — Averbach, Stockholm 1952); sau 7...Ne7 8.d4, vezi tabela 4 nota 1.

18. Sau 10.Ng5 h6 11.Nh4! Ne7 (11...g5 12.Ng3 C:e4 13.C:e5! d:e5 14. N:e5 f6 15.Dh5+ Re7 16.Ng3 D:d4 17.Cc3 f5 18.Tad1 ± Tarrasch) 12. Cc3! Cd7 13.N:e7 D:e7 14.d:e5 d:e5 15.Cd5 Dd6! =.

19. 14...Df7 15.C:e4 f:e4 16.T:e4+! N:e4 17.D:e4 Rd7 18.Cd4 ± (Alehin).

20. 17.D:e4 Rf7 18.Te1 Tae8! (18... The8 19. Dd5+ Cf8 20.Te5! T:e5 21. C:e5 De8 22.Cd7+! şi albul cîştigă — Bondarevski) 19.Dd5+ Rf8 20.Te5 T:e5 21.C:e5 De8 22.Df3+ Rg8 23. Ne7!! ± (Bondarevski), de ex. 23. h6 24.Dd5+ Rh7 25.Dd3+ g6 26. N:d6 c:d6 27.D:d6 Tf8 28.g3 ±, sau 23...g6 24.Nf6 N:e5 25.Dd5+ Rf8 26.N:e5 Tg8 27.g3 (Bondarevski).

21. **a) 7...e:d4** 8.C:d4 (8.D:d4 Ne7 9.e5 d:e5 10.D:d8 N:d8 11.C:e5 Nb7 12.Cc4 Ne7 13.Ca5 0—0—0 14.C:b7 R:b7 15.Cd2 ± Tringov—Bhend, Kecskemét 1964) 8...c5 9.Cf3 Ne7 10.Cc3 0—0 11.Te1 Nb7 12.Ng5 ± (Smîslov—Botvinnik, meci 1954, vezi şi varianta Steinitz, tabela 17); **b) 7...Cd7** 8.Ca3

(sau 8.d:e5 d:e5 9.Dd3 Nd6 10.Ng5 f6 11.Ne3 ± Gligorici—Stalda, Veneția 1949) 8...f6 (a5!) 9.Cc4 a5 10.Te1 Cb6 11.Ce3 Ne7 12.c4 Ne6 13.c5 ± (Rauzer—Savițki, Leningrad 1933); c) **7... Ng4!?** 8.d:e5 C:e4 9.e:d6 (9.h3 Nh5 10.De2 d5!; 10.e:d6 N:d6 11.De2 f5 și se ajunge la varianta cu 9.e:d6) 9.. N:d6 10.De2 (10.h3 Nf5! 11.Cd4 Ng6! 12.C:c6 Dd7 13.Cd4 0—0 ∓ Zurahov) 10...De7 (10...f5!? 11.h3! Nh5 12.g4 Ng6 13.g:f5 N:f5 14.Cg5 0—0 15.Ce4 De8 ~ Konstantinopolski) 11.Te1 Cc5 12.D:e7 N:e7 13.Cd4! ± ; d) **7...Ne7!?** 8.d:e5 C:e4 9.Cbd2 (9.e:d6 C:d6) 9... C:d6 10.N:d2 Ng4 11.Cc3 d5 12.h3 Nh5 13.Dd3 c5 = (Gurghenidze—Spasski, 29 camp. U.R.S.S.).

22. Bine este și **10.Cc3**, de ex. a) **10...Nc5** 11.Ne3 N:e3 12.T:e3 0—0 13. Cd4 De8 14.f3 f4 15.Te1 C:c3 16.b:c3 ± (Boleslavski—Smîslov, Moscova 1941); b) **10...Nb4** 11.Cd4! C:c3 (11...N:c3? 12.b:c3 c5 13.Ce2 c6 14.Ne3 De7 15. Dc1! h6 16.Cf4 Rf7 17.e6+ Rf6 18.Da3 The8 19.f3 Cg5 20.N:c6 Negrul cedează: Altșuler—Bratkovski, ½ camp. U.R.S.S. coresp. 1956) 12.b:c3 N:c3 13.Na3 Dh4! 14.C:c6! N:e1 (Euwe propune 14...Ne6 urmat de Da4) 15.D:e1 Nd7 16.Ce7! ± (Christoffel—Trifunovici, 1953).

23. a) **10...c5** 11.Ce2 cu am. 12. Cf4 ±, de ex. **11...c6** 12.Cf4 g6 13.c4! d4 14.Da4 ± ; b) **10...Dh4** 11.g3! Dh3 12.Cc3 ± (Fine) deoarece după 12... C:f2 13.R:f2 D:h2+ 14.Rf3 albul se apără.

24. Obligă pe negru să intre într-o variantă periculoasă. După 11.c3 merge 11...0—0 12.f3 Cg5 13.Rh1! N:d4 14. N:g5! D:g5 15.c:d4 Tb8 16.b3 Dh4 17.Cc3 ± (Eltov, Sneghirev, Smîslov—Levenfiș, consultație, Moscova 1938).

25. Consecințele continuării 14.R:f2 D:h2+ 15.Re3 nu sînt analizate, dar se pare că albul poate respinge atacul, cum s-a întîmplat în partida Bonci-Osmolovski—Estrin, Moscova 1945.

26. Analiza lui Belavenet în „Sovremennîi Debiut".

27. În ultimul timp, pentru a ajunge la așa-numita variantă Kecskemet se folosește ordinea de mutări 4...d6 5.c3 Cf6 (vezi tabela 12) pentru a evita varianta 4. Un timp s-a jucat aci 6... C:e4 7.d4 Nd7 8.Te1 și acum a) **8...** Cf6 9.d:e5 d:e5 (9...C:e5 10.Nf4! N:a4 11.D:a4+ Dd7 12.Dd4 ± Pilnik—Averbach, Stockholm 1952) 10.N:c6 N:c6 11.D:d8+ T:d8 (11...R:d8 12.C:e5 Nd5 13.Ng5 ± Lilienthal-Alehin, Hastings 1933—34) 12.C:e5 Ne4 13.Cd2 Ne7 14. C:e4 C:e4 15.Nh6! ± (Boleslavski—Sliwa, R.S.S. Belorusă—Polonia, 1955); b) **8...f5** 9.d:e5 d:e5 10.Cbd2 (10.N:c6 N:c6 11.D:d8 T:d8 12.C:e5 Nc5 ∓) 10...C:d2 11.N:c6 N:c6 12. C:e5 Ne4! 13.N:d2 Df6 14.Nf4 Nd6 15.Dh5+ g6 16.Cg4 ~ (Abroșin—Aronin, 4 Camp. U.R.S.S. coresp 1958—61); Sau 11.C:e5 C:e5 12.T:e5+ Ne7 13.Nd2 0—0 ~ (Sagalovici—Policarpov, Minsk 1964).

27a. Sau 7...C:e4!? 8.Te1 f5 (8... Cf6 9.N:c6 N:c6 10.d:e5 d:e5 11.D:d8+ T:d8 12.C:e5 Ne4 13.Cd2 Ne7 14.C:e4 C:e4 15.Nh6! ±) 9.d:e5 d:e5 10.Cbd2! C:d2 (10...Df6 11.C:e4 f:e4 12.Ng5 Df5 13. Dc2 Nd6 14.N:e4 Dg4 15.Dd3 Dh5 16. Dc4 h6 17.N:c6 N:c6 18.T:e5+! ± Kupper-Christoffel, Zürich 1961) 11.C:e5! (11.N:c6 N:c6 12.C:e5 Ne4! = Abrosin-Aronin, 4 camp. U.R.S.S. corespondență) 11...C:e5 12.T:e5+ Ne7 13.N:d2 0—0 14.Nf4! N:a4 15.D:a4 Nd6 16.Td5 ± (Ivkov—Jovanovici, camp. Iugoslaviei 1964).

28. a) **8.De2!** 0—0 9.Nc2! e:d4 10. c:d4 Cb4 11.Cc3! C:c2 12.D:c2 Ng4 13. Ce1 (13.Ne3 N:f3 14.g:f3 Dd7 15.Ce2 c6 16.Rg2 g6 17.Tg1 Ch5 18.Nh6 Cg7 ~ Hort—Matanovici, Kecskemét 1964) 13...c6 14.h3 Nd7 15.Ne3 Te8 16.Tad1 Nf8 17.f3 h6 18.Cd3 Ch7 19.g4 ± (Brinckman — Bogoliubov, Aachen 1933); b) **8.d5** Cb8 9.Nc2 Ng4 10.c4 Cbd7 11.h3 Nh5 12.Cc3 0—0 13 Ne3 ~.

28a. Sau 9.a3 b5 10.Nc2 Ng4 11. d5 Ca5 12.Cbd2 c5 13.b4 Cb7 14.h3 Nd7 15.Cf1 Dc7 16.Nd2 Tfc8 17.Ce3 a5 18.Rh2 Ta7 19.Tc1 a:b4 20.a:b4 c4 = (Ivkov—Rossetto, Amsterdam 1964).

29. **a) 9...Ne8** (vezi varianta Kecskemét clasică) duce la un joc pasiv, de ex. 10.Nb3 Cd7 11.Cf1 Nf6 (mai bine Rh8 urmat de f6) 12.Ce3 Ce7 13.Cg4 Cg6 14.g3 Ne7 15.h4 Cf6 16.Cg5 ± (Smîslov — Liublinski, 17. Camp. U.R.S.S.) ; **b) 9...Te8!** 10.a3 (10.Cf1 h6 11.Cg3 Nf8 12.h3 Ca5 13.N:d7 D:d7 14.d:e5 d:e5 15.Ch5 Dc6 = (Unzicker-Smîslov, Moscova 1956) 10...Nf8 11.b4 d5! 12.Nb3 Ng4 13.h3 (sau 13.e:d5 C:d5 14.Nb2 Rd7 15.N:d5 D:d5 16.c4 ~ Smîslov—Gligorici, U.R.S.S.—Iugoslavia, Kiev 1959) 13...Nh5 14.d:e5 C:e5 15.g4 C:f3+ 16.C:f3 d:e4 17.g:h5 e:f3 18.T:e8 D:e8 19.D:f3 De1 + 20.Rg2 = (Fischer—Gligorici, TC, 1959) ; **c) 9... b5?!** 10.Nb3 e:d4 11.c:d4 Cb4 12.d5! Cd3 13.Te3 C:c1 14.T:c1 ± (Boleslavski).

30. Sau **a) 11.Nb3** c5 12.Cf1 Nb5 13.Cg3 d5 (sau 13...c4 14.Nc2 C:c2 15. D:c2 d5 =) 14.e5 Ce8! 15.Cf5 c4 16. Nc2 C:c2 17.D:c2 Nd7 ~ (Keres) ; **b) 11.Cf1** N:a4 12.D:a4 d5! 13.e5 Ce4 14.Db3 (14.Cg3 C:g3 15.h:g3 c5 16. d:c5 N:c5 17.Ne3 Db6 18.Tad1 Tad8 ~ Damianovici — Bhend, Kecskemet 1964) 14...a5 15.a3 a4 16.Dd1 Cc6 17. Cg3 C:g3 18.h:g3 Dd7 ∓ (Zbandutto-Sokolski, Camp. U.R.S.S. coresp. 1950)

31. **a) 12.Db3** a5 13.a3 Ca6 14.Cf1 d5 15.e5 a4! 16.Dd3 Ce4 17.Cg3 C:g3 18.h:g3 c5! = (Sokolski) ; **b) 12.d5** a5 13.Cf1 Tfe8 14.a3 Ca6 15.Cg3 g6 16. Ng5 ± (Saighin—Lipnițki, ½, 18. Camp U.R.S.S.).

31a. Sau 12...d5 13.Ce5 De6 14.a3 Cc6 15.C:c6 D:c6 16.e5 Ce4 17.Ce3 Dd7 18.Dd3 c6 19.f3 Cg5 20.Cf5 ± (Gligorici—Spasski, Belgrad 1964).

32. Euwe este de părere că din punct de vedere pozițional cel mai bine este 12...d5 și dă ca exemplu partida sa cu L. Szabo (Budapesta, 1940) : 13. Ce5! De8 (13...Dd8 14.a3 Cc6 15.C:c6 b:c6 16.e5 Cd7 17.Ce3 ± Suetin—Aronin, Tula 1952) 14.a3 Cc6 15.C:c6 D:c6 16.e5 Ce4 (16...Ce8 17.Ce3 Dd7 18.Df3 c6 19.Cf5 ± Smîslov—Barcza, Budapesta 1952) 17.Ce3 Dd7 (17...f5 18.Db3 Tad8 19.e:f5! ± Suetin—Lipnițki, Tbilisi 1951) 18.f3 Cg5 19.f4 Ce4 20.f5 Tfe8 = Sokolski și alți autori consideră însă că după 17.Ce3 „negrul are o poziție grea".

33. **a) 16.Cg3** Ce8 (c4!) 17.f4 Nd6 (f6!) 18.Cf5 f6 19.g3 g6 20.Ch6+ Rh8 21.f5 ± (Averbach—Smîslov, 19 camp. U.R.S.S.) ; **b) 16.f4** Nd6 17.Df3 c4 18. Ne3 b5 19.f5 Tfc8 20.g4 c3 21.b3 c2 ∓ (Bălănel—L. Szabo, Moscova 1956). După 16.Ce3 (Bronstein) poate urma 16...C:e4 17.Cc4 Df5 18.Dc2 Cd6 19. D:f5 C:f5 20.T:e5 Cd6 (20...g6 21.g4 b5 22.Cb6 ±) 21.T:e7 C:c4 22.T:b7 Tfd8 ~ (Keres).

TABELA **11**

PARTIDA SPANIOLĂ

Varianta cu a7—a6

Diferite posibilităţi ale albului la mutarea a 5-a.

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6

	5	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	
1	d3	c3[2]	0—0[4]	Te1[4a]	Nc2	Ng5	Nh4						=
	d6[1]	g6[3]	Ng7	b5[5]	0—0	h6	d5 ![6]						
2	Cc3[7]	0—0	Nb3	Cd5 ![9]	C:f6+[11]	Nd5	Te1	c3	N:b7	d4	b3	d:e5	=
	Ne7[8]	b5	d6	Nb7[10]	N:f6	De8	0—0	Ca5[12]	D:b7	c5	Tfe8	d:e5	
3	d4[13]	0—0	Te1	e5[16]	T:e5[17]	Tg5[19]	T:g7[20]						~
	e:d4[14]	Ne7	b5[15]	C:e5 !	d6 ![18]	b:a4	Ch5[21]						
4	....	....	e5	Te1[22]	N:c6	C:d4	Cc3	Cce2[25]	C:e6	T:d1	Cd4		=
			Ce4	Cc5	d:c6	0—0[23]	f5[24]	Ce6	D:d1	N:e6	Ne8 ![26]		+
5	....	....	....	C:d4	D:d4	Cc3	Ne3[28]	Tad1	e:d6	Db4	D:b6	Nb3	=
				C:d4[27]	Cc5	0—0	d6[29]	Ne6[30]	D:d6	Db6	c:b6	C:b3[31]	
6	....	....	....	Cf5[32]	N:c6[33]	C:e7+	Te1	f3	Cc3	e:f6	N:g5	=	
				0—0	d5	b:c6	D:e7	f6	Cg5 !	Tb8	D:f6	D:g5[34]	+
7	De2	Nb3	c3[37]	0—0	d3[39]	Ng5	Nh4						=
	b5[35]	Ne5[36]	0—0	d6[38]	Ne6[40]	h6[41]	Te8						
8	....		0—0[42]	a4	c3	h3 ![45]	d3[47]	Nc2	a:b5	Ne3	Cbd2		=
		Ne7	d6	Ng4 ![43]	0—0[44]	Nd7[46]	Ca5	c5	a:b5	De7	d5 ![48]		
9	....	....	....	c3	d4[60]	Td1[52]	c:d4	e5[53]	Cc3	b:c3	Ne2	Dd3	~
				0—0[49]	Ng4[51]	e:d4	d5	Ce4	C:c3	Ca5[54]	Dd7	g6[55]	

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
10	....	....	0—0	c3[56]	e:d5[57]	C:e5	De4	d4![59]	D:b7	Rh1	T:c1	Tf1	~
				d5	C:d5[58]	Cf4	C:e5!	Nb7!	Ce2+	C:c1	Cd3	c5[60]	
11	....	....	....	....	d3	c:d4	C:d4	Ne3	Cc3[64]	N:e6	a4[65]	Tfd1	~
					d4[61]	C:d4[62]	D:d4	Dd6[63]	Ne6	f:e6	c6	Tfd8[66]	

NOTE:

1. Continuarea 5...b5 6.Nb3 Ne7 (6... d6 7.Cg5 d5! 8.e:d5 Cd4 9.c4 ±) 7. 0—0 (7.a4 Nb7! 8.c3 d5 9.Cbd2 0—0 =) 7...d6 (7...0—0 8.Nd5! C:d5 9.e:d5 Cb4!? 10.c4 ± Makogonov—Pogrebîsski, 1949) 8.a4 (8.c3 0—0 9.Te1 Ca5 duce la tabela 3 var. 3. Diferite posibilităţi ale albului la mutarea a 9-a) 8...Ng4 9.c3 0—0 10.Cbd2 Ca5 11.Nc2 c5 12.Te1 b4 13.h3 Ng6 14.g4 Ng6 15. Ch4 ~ (Damianovici—Prameshuber, Kecskemét 1964).

2. Sistemul Duras, 6.c4 permite negrului să egaleze uşor, de ex. 6...Ne7 (Se poate juca şi 6...g6 sau 6...Ng4) 7.h3 (7.Cc3 0—0 8.d4 Ng4! 9.N:c6 b:c6 10.d:e5 Cd7! 11.e:d6 N:d6 ∓, Duras—Teichman, Karlsbad 1907) 7...0—0 8.Ne3 Cd7 9.g4 Cc5 10.N:c6 b:c6 11.N:c5 d:c5 12.Cc3 = (Louma).

3. Sau 6...Ne7 şi acum a) 7.Cbd2 0—0 8.Cf1 b5 9.Nc2 d5! 10.De2 (Alehin propune 10.Cg3; se poate juca 10. Nd2 Te8 11.Cg3 Ne6 =; sau 10.e:d5 C:d5 11.Ce3 C:e3 12.f:e3 f5 13.e4 Ne6 14.Nb3 N:b3 15.D:b3+ = Levenfiş-Alatorzev, meci 1939) 10...Ne6 11.h3 d4 =; b) 7.0—0 0—0 8.Te1 Te8 (sau 8...Cd7 9.Nc2 Nf6 10.Cbd2 Cb6 11.Cf1 d5 12. e:d5 C:d5 13.Cg3, Ivkov—O'Kelly, Zagreb 1955, 13...Ne6 14.Ce4 h6! =) 9. Cbd2 Nf8 10.Cf1 b5 11.Nb3 h6 12.Cg3 Ca5 13.Nc2 c5 14.d4 Dc7 15.h3 Tb8 = (Yates—Bogoliubov, Londra 1927).

4. Sau a) 7.h3 Ng7 8.Ne3 0—0 9. Dc1 b5 10.Nc2 Te8 11.Nh6 Nh8 12. Cbd2 d5 13.Cb3 Dd6 14.g4 Cd8 15.De3 Ce6 16.C:e5 (Duras—Tarrasch, San Sebastian 1912) 16...d:e4! 17.d4 c5! ∓; b) 7.Cbd2 Ng7 8.Cf1 0—0 9.Cg3 b5 10.Nc2 d5 11.De2 Te8 (Treybal—Grünfeld, Teplitz—Schönau 1922); c) 7. Ng5 Ng7 8.Dc1 h6 9.Ne3 Ng4 10.Cbd2 De7 11.0—0 0—0 12.h3 Nd7 13.Te1 Ch5 14.Cf1 g5 ~ (Goldenov—Dubinin, 15 camp. U.R.S.S.); d) 7.d4 b5 8.Nb3 De7 9.0—0 Ng7 = (Spielman—Brinckman, Magdeburg 1927).

4a. Un plan interesant este 8.d4 0—0 9.d5 Ce7 10.Te1 c6 11.d:c6 b:c6 12.c4 Dc7 13.Cc3 Ne6 14.De2 c5 15.Td1 Tab8 16.h3 h6 17.b3 Cc8 18.Cd5 ± (Stein—Korcinoi, 32 camp. U.R.S.S.)

5. Sau 8...0—0 9.Cbd2 Ch5 (9...Cd7 10.Cf1 Cb6 11.Nc2 d5 = Boleslavski—Trifunovici, Moscova 1947) 10.Cf1 Cf4 11.N:f4 e:f4 12.d4 Nd7 13.Nc2 Df6 14. h3 Tad8 = — Boleslavski—Smîslov, 15 camp. U.R.S.S.)

6. Sau 11...De8 12.Cbd2 Ch5 13.Cf1 g5 14.Ng3 (Smîslov—Euwe, Groningen 1946) 14...Cf4 sau 14...f5 =.

7. Tarrasch considera această mutare ca cea mai bună. Mai tîrziu ea a fost jucată cu succes de Alehin şi Keres, de obicei în ordinea de mutări 5.0—0 Ne7 6.Cc3.

8. Sau a) 5...b5 6.Nb3 Nc5 (6...Ne7 duce la varianta principală; 6...b4 7. Cd5 C:e4 8.d4 ±; 6...d6 7.Cg5 d5 8.C:d5 Cd4 9.Cc3 C:b3 10.a:b3 b4 11.Cb1 ± Alehin) 7.C:e5! C:e5 8.d4 Nd6 9.d:e5 N:e5 10.f4 N:c3+ 11.b:c3 Nb7! 12.e5 Ce4 = Bisguier—Turner, New York 1955); b) 5...d6 6.N:c6+! b:c6 7.d4 Cd7 8.0—0 Ne7 9.d:e5 d:e5 10.Ca4 0—0 11.Ne3 Nd6 12.c4 De7 13 Dc2! De6 14.Tad1 Te8 15.Ce1 ± (Keres—Udovcici, U.R.S.S. — Iugoslavia. Leningrad 1957); c) 5...Nc5 6.C:e5 C:e5 7.d4 Nd6 8.f4 Cc6 9.e5 Nb4 10. e:f6 D:f6 11.Ne3 0—0 12.0—0 N:c3 13. b:c3 d5 = (Bardeleben); d) 5...Nb4 6. Cd5! Ne7 7.0—0 0—0 8.Te1 ±.

9. Sau 8.a4 b4! 9.Cd5 Ca5 10.Na2 C:d5 11.N:d5 c6 12.Na2 c5 13.c3 Tb8 14.d4 b3 15.Nb1 Dc7 16.Ce1 = (S. Bernstein—Smith. coresp. 1953).

10. Sau **a)** 8...0—0 9.c3 C:e4 10.c4 Cf6! (10...Nb7? 11.Dd3! Cf6 12.Cg5± Paoli) 11.Te1 Nb7 12.C:e7+ D:e7 13. Ng5 h6 14.Nh4 Tad8 (14...e4 15.N:f6 D:f6 16.Cd2 =) 15.Db1 Tfe8 16.Nd5 Ca5 17.N:b7 C:b7 18.d:e5 d:e5 19.C:e5 Td6 20.Cf3 Te6 = (Rozenfeld—Türn, Tallin 1957); **b)** 8...Ng4 9.c3 0—0 10. h3 Ne6 11.d4 ± (Alehin — Barcza, München 1942); **c)** 8...Ca5 9.C:e7 D:e7 10.d4 0-0 11.Ng5! Ng4 12.d:e5 d:e5 13.De2 h6 14.Nh4 Tfd8 15.De3 N:f3 16.D:f3 Td6 17.Tad1 Tad8 = (Ciocîltea—Euwe, Varna 1962); **d)** 8...C:e4!? 9.C:e7! C:e7 10.d4 ±.

11. Sau 9.C:e7 D:e7 10.Te1 Ca5 11. d4! C:b3 12.a:b3 C:e4 (12...N:e4 13. C:e5 ± Keres—Spasski, Amsterdam 1956) 13.Dd3 f5 14.c4 0—0 15.c:b5 a:b5 16.T:a8 N:a8 17.d:e5 d:e5 (Cc5) 18. D:b5 Te8 19.b4 ~ (Nei—Portisch, Beverwijk 1964).

12. 12...Ce7 13.Nb3! c5 14.d4 Dc7 15.a4! Nc6 16.a:b5 a:b5 17.T:a8 T:a8 (N:a8!) 18.Ng5 ± (Keres—Gligorici, U.R.S.S.—Iugoslavia, Zagreb 1958, turul 2. Varianta în continuare este o partidă între aceiași adversari, jucată în turul 4 al meciului.

13. La aceeași poziție se ajunge și după 5. 0—0 Ne7 6.d4.

14. **a)** 5...b5 6.Nb3 e:d4 7.e5 Ce4 8. Nd5 Nb4+ 9.c4 d:c3 10. 0—0! ± (Keres); **b)** 5...C:d4 6.C:d4 e:d4 7.e5 Ce4 8.D:d4 Cc5 9.Cc3 Ne7 (9...C:a4 10.D:a4 Ne7 11.Nf4 ±) 10. Dg4 ~ (L. Szabó—Pachman, Spindleruv Mlyn 1948) 10...Rf8 ±; **c)** 5...C:e4 6.De2! f5 7.d5 Cb8 8.C:e5 Df6 9.Cd3 Ne7 10.Cd2! ±.

15. Sau **a)** 7...0—0 8.e5 Cc8 9.Nf4 (9.c3 d3! 10.D:d3 d6 11.Nc2 g6 12.e:d6 C:d6 13.Nh6 Te8 14.Ca3 Cf5 = Kopetzky—Hoffman, Viena 1955; 9.C:d4 C:d4 10.D:d4 d5 11.e:d6 N:d6 12.c3 Nf5! 13.Nf4 c5 ∓ Perez—Keres, München 1958) 9...d5 (9...f6 10.N:c6 d:c6 11.D:d4 D:d4 12.C:d4 ± Rellstab) 10. N:c6 b:c6 11.C:d4 Nd7 12.Cb3 g6 13. Cc3 Cg7 14.Nh6 Te8 15.N:g7 R:g7 16.Ca4 ± (Tringov—Stein, Amsterdam 1964); **b)** 7...d6 8.e5 d:e5 9.C:e5 Nd7 10 C:c6 N:c6, 11.N:c6+ b:c6 12.De2 Dd7 13.Nd2 Cd5 14.c4 d:c3 15.C:c3 0—0 16.C:d5 D:d5 = (Heilemann—Mainz, coresp. 1960—62).

16. Mai slab este 8.Nb3 d6 9.Nd5 Nd7 10.C:d4 C:d5 11.C:c6 N:c6 12. e:d5 Nb7 13.Ng5 f6 14.Ne3 0—0 15. Cc3 f5 16.Ce2 Ng5 ∓ (S. Bernstein, MCO).

17. Sau 9.C:e5 b:a4 10.D:d4 0—0 11.D:a4 (11.Ng5 Te8 12.D:a4 Tb8 13. Cc3 h6 14.Ne3 Tb4 Krause—Tarrasch, Londra 1927) 11...Tb8 12.Cd3 Cd5 13. Nd2 Nf6 14.Ca3 d6 = (Reshevsky—Unzicker, Dubrovnik 1950).

18. Mai slab este 9...b:a4 10.C:d4 0—0 11.Cc3 Tfe8 12.Ng5 Nb7 13.Cf5 Nf8 14.T:e8 D:e8 15. N:f6 g:f6 ± (L. Szabó—Bălănel, București 1954).

19. Mai bine 10.Te1 b:a4 11.C:d4 =

20. Sau 11.C:d4 0—0 12.Cc3 Nd7 13. Cf5 N:f5 14.T:f5 a3 15.b3 Dd7 16.Df3 Tae8 ∓ (Perez—Spasski, Amsterdam 1964).

21. Reshevsky—Euwe, Dubrovnik 1950.

22. Sau **a)** 8.c3!? d:c3 9.Nc2 d5 10. C:c3 C:c3 11.b:c3 Ng4 12.Te1 ~ (K. Richter—Ahues, 1940); **b)** 8.b4!? 0—0! (N:b4 9.De2!) 9.C:d4 C:d4 10.D:d4 d5 11.c4 Ne6 12.f3 c5 13.Dd3 c:b4 ∓ (Stepanov—Radcenko, Krasnodar 1963).

23. Sau 10...Ce6 11.Cf5 D:d1 12.T:d1 Nd8 13.Cc3 0—0 14.Cg3 b6 15.f4 f5 16.e:f6 N:f6 = (K. Richter—Eliskases, Stuttgart 1939).

24. 11...Te8 12.Ne3 Nf8 13.Dh5! g6 14.Dg5 D:g5 15.N:g5 h6 16.Nf6 ± (Teschner—Keres, Helsinki 1952).

25. 12.f4 Ce6 13.Cf3 Nb4! 14.Ne3 N:c3 15.b:c3 c5 ∓ (Darga—Ivkov, Hastings 1955—56).

26. Pachman.

27. Sau **8...Cc5** 9.Cf5! 0—0! (9...C:e4 10.C:g7+ Rf8 11.Nh6 Rg8 12.Dg4+ +); 9...Nf8!? 10.Te1! C:a4 11.Cd6+ N:d6 12.e:d6+ Rf8 13.b3 Df6 14.b:a4 D:a1 15.d:c7! ± L. Szabó) 10.Dg4 g6 11. Nh6! Te8 12.Cc3 d6 (12...C:a4 13.Cd5!) 13.C:e7+ T:e7 (13...D:e7 14.Df3 D:e5 15.Cd5) 14.Df3 T:e5 15.N:c6 b:c6 16. Tae1 Tf5 17.De3 ±.

28. **a) 11.Ng5** N:g5! 12.D:c5 Ne7 13.De3 d5 14. Tad1 c6 15.Ce2 Da5! 16.Nb3 Ng4 17.h3 Nc5 18.Dd3 (Honfi—Krogius, Hamburg 1965) 18...N:e2! 19. D:e2 Tae8 20.Rh1 f6! = (Boleslavski); **b) Cd5 d6!** 12.C:e7+ D:e7 13.e:d6 D:d6 14.D:d6 c:d6 15.Nb3 C:b3 16.a:b3 Ne6 = (Karaklaici—Gheller, Zagreb 1955; 16...Nf5 Kavalek — Korcinoi, Bucureşti, 1966); sau 11...C:a4 12.D:a4 d6 13.C:e7+ D:e7 14.e:d6 D:d6 = (Tringov—Damianovici şi Hort—Tringov, Kecskemét 1964).

29. Nu 11...C:a4 12.D:a4 d5 13.e:d6 N:d6 14.Tad1 ± (Lombardy—Horowitz, New York 1956).

30. 12...C:a4 13.D:a4 Nd7 14.Dd4 Ne6 (14...Nc6 15.Nf4! d:e5 16.D:e5 Nd6 17.D:d4 N:f4 18.D:f4 Dc8 19.Tfe1 ± Evans) 15.Nf4 d:e5 16.D:e5 Dc8 17.D:c7 D:c7 18.N:c7 Tfc8 19.Ne5 Nb4 20.a3 N:c3 21.N:c3 Td8 ± (Fichtl—Brzozka, 1954).

31. Persitz—Dunkelblum, Haiffa 1958.

32. Sau **a) 9.c3** C:e5 10.Te1 d5 11.f3 Nd6! 12.f:e4 Ng4 13.Dd2 Dh4∓; **b) 9.c4** Cc5 10.Nc2 C:e5 11.Dh5 Cg6 12.b4! Nf6! = (Keres); **c) 9.C:c6** d:c6 10.c3 Dd5! =; **d) 9.Te1** Cc5 10.N:c6 duce la varianta 4.

33. **a) 10.e:d6** N:f5 11.d:e7 C:e7 12.De2 Dd4! 13.Nb3 Tad8 14.Cc3! Cc6 (14...C:c3 15.b:c3 Dg4 16.D:b7 ± Saidman—Moskovitz, Bentnor City 1944) 15.C:e4 N:e4 16.Te1 Nd5 17.c4 Ne6 = (Zagorovski—Samkovici, 16 camp. R.S.F.S.R., 1956); **b) 10.C:e7+** C:e7 11.c3 c6 12.Cd2 Cc5 13.Nc2 Nf5 = (Karaklaici—Rabar, Zagreb 1955).

34. 17.b3 Tb4! 18.De2 Tbf4 19.Rh1 h5! 20.De7 Dg6 21.D:c7 h4 ∓ (Hovorka—Vesely, Praga 1955).

35. **a) 5...Nc5?** 6.N:c6 d:c6 7.C:e5 Dd4 8.Cd3 ±; **b) 5...d6** 6.c3 Ne7 7.0—0 0—0 8.d4 Nd7 9.Nc2! duce la varianta 28a din tabela 10. (Diferite posibilităţi ale negrului la mutarea a 5-a).

36. **a) 6...d6** 7.c3! (7.Cg5? Cd4! ∓) 7...Ca5 8.Nc2 c5 9.0—0 Ne7 trecînd în varianta 8; **b) 6...Ne7** 7.0—0 duce la varianta 8. Albul poate încerca şi **7.a4**, de ex. 7...b4 8.d4 (8.a5!? 0—0 9.0—0 d5 10.d3 Ng4 11.Ne3 d:e4 12. d:e4 Cd4 = Matanovici—Lukici, Belgrad 1956) 8...d5 9.e:d5 C:d4 10.C:d4 e:d4 11.Dc4 Nb7 12.D:d4 N:d5 13.N:d5 D:d5 14.D:d5 D:d5 15.Cd2 ±; sau 7...Tb8 8.a:b5 a:b5 9.d4 d5! 10.d:e5 (10.e:d5 C:d4 11.C:d4 e:d4 12.0—0 0—0 13.Nf4 Nb7 14.Ne5 C:d5 ∓, Kviatkovski—Lozev, Sofia 1955) 10...C:e4 11.c3 Cc5 12.Nc2 d4 13.C:d4 C:d4 14 c:d4 D:d4 15.0—0 0—0 = (Lozev); **c) 6...Ca5** (Milev) 7.d4 (7.C:e5 C:b3 8.a:b3 De7 9.d4 d6 10.Cf3 D:e4 ∓; 7.Cc3 C:b3! 8.a:b3 Nb7! 9.d4 Nb4! ~ Nikitin) 7...d6 8.0—0 C:b3 9.a:b3 Cd7 10.Td1 (Nd2 şi Na5) 10...f6 11.c4 b:c4 12.D:c4 Cb6 13.De2 De7 (Ng4!) 14.Ne3 Nb7 15.Cc3 Df7 16.d:e5 d:e5 17.N:b6 c:b6 18.Cd5 ± (Zinn—Milev, Varna 1962).

37. Sau 7.a4 Tb8 (7...b4 8.N:f7+ R:f7 9.Dc4+) 8.a:b5 a:b5 9.Cc3 0-0 10.d3 d6 11.Ng5 h6 12.N:f6 D:f6 13.Cd5 Dd8 14.0—0 b4 = (Bogoliubov—Eliskases, meci 1939).

38. Interesantă este continuarea **8... d5!?** 9.e:d5 e4 10.d:c6 (10.Cg5 Ng4 11.De1 Ce5 12.d4 Cd3 13.De3 Nd6 14 C:e4 C:c1 15.T:c1 Te8 16.f3, Milev—Karaklaici, Sofia 1957 — 16...Nf5! 17. Cbd2 N:e4 18.C:e4 N:h2+! ∓) 10... e:f3 11.D:f3 Ng4 12.Dg3 Ne2 13.d4 Nd6 14.Dh4 N:f1 15.R:f1 Te8 16.Ne3 Te4 17.Dg5 (Fischheimer—Bisguier, 1957) 17...De8! ∓.

39. Sau 9.Td1 De7 10.d3 (10.h3 Nb6 11.d4 Nb7 12.b5!? Ca5 13.Nc2 c6! ∓ Aronson — Nejmetdinov, 24 camp. U.R.S.S.) 10...Ne6 11.Nc2 Nb6 12.h3 d5 13.e:d5 N:d5 14.Ng5 Tae8 15.Cbd2 h6! 16.Ne3 remiză (Pachman—Bisguier, Göteborg 1955). Barcza recomandă 16...Cd4! ∓.

40. a) 9...Ce7 10.d4! (10.Ng5 Cg6 11.Ch4 C:h4 12.N:h4 h6 13.Rh1 g5 ∓ Thomas—Rubinstein, Hastings 1922) 10...e:d4 11.c:d4 ± (Alehin); b) 9... Ng4 10.Ne3 Dd7! 11.Cbd2 Rh8 12.h3 Nh5 13.Rh2 Tad8 = (Perlis—Marshall, Karlsbad 1911).

41. 10...De7? 11.Nd5! Dd7 12.N:f6 g:f6 13.d4 e:d4 14.N:c6 d3 15.D:d3 D:c6 16.Cbd2 ± (Spasski—Söderborg, Reykjavik 1957).

42. Varianta aceasta este importantă şi mult mai frecvent jucată decît varianta 7, deoarece rezultă de obicei în ordinea de mutări 5.0—0 Ne7 6.De2 b5 7.Nb3. Nimic nu dă **7.a4**, de ex. 7...b4 8.a5 0—0 9.0—0 d5 10.d3 (10. e:d5 Ng4) 10...Ng4 11.Ne3 d:e4 12.d:e4 Cd4 13.N:d4 N:f3 14.D:f3 D:d4 ~ (Matanovici—Lukici, camp. Iugoslaviei 1956). Interesant este însă **7.d4**, de ex. 7...d6 8.d:e5 d:e5 9.0—0 Ng4 10.c3 0—0 11.h3 Nh5 (11...Nd7 12.Tfd1 De8 13.Cbd2 Rh8 14.Cf1 Cg8 15.Ce3 Tad8 16.Cd5 Nd6 17.Ng5 ± Buslaev—Antoşin, Tbilisi 1956) 12.Cbd2 Nd6 13.Td1 Ng6 14.Ch4 Ca5 15.Nc2 Ch5 16.Cdf3 Df6 17.g3 Tfc8 18.Rh2 h6 19.Cg2 ± (Gurghenidze—Klovan, Erevan 1959).

43. Sau 8...Tb8 (8...b4 9.Dc4 ±) 9.a:b5 a:b5 10.c3 Ng4 11.d3 ± (Euwe).

44. Se poate juca şi 9...b4, de ex. 10.Dc4 Ca5 11.D:f7+ Rd7 12.Cg5 C:b3 13.D:b3 h6 14.f3 h:g5 15.f:g4 T:h2! ∓ (Baghirov—Halilbeili, 1958).

45. a) 10.a:b5 a:b5 11.T:a8 D:a8 12.D:b5 (12.d3 =) Ca7! 13.De2 D:e4 14.D:e4 C:e4 15.d4 N:f3 16.g:f3 Cg5 ∓ (Fine—Keres, AVRO 1938); b) 10. Nc2!? b4 11.h3 Nh5 12.d3 Cd7 13.a5? Cc5 14.Cbd2 d5 15.Cb3 Ce6 ∓ (Tears—Paroulek, Olimp. coresp. 1954).

46. a) 10...Nh5 11.g4 Ng6 12.d3 Ca5 13.Nc2 ± (Alehin—Sämisch, Garmisch 1937); b) 10...Ca5!? este o variantă mult analizată. Linia principală de joc este: 11.Nc2 Ne6 12.a:b5 a:b5 13.d4 Nc4 14.Nd3 N:d3 15.D:d3 Cc4 16.T:a8 D:a8 17.b3 Da2! 18.b:c4 b:c4 19.De3 D:b1 20.d:e5 C:e4 21.Te1! Cc5 22.Na3 Db6 23.Dd4 Ta8! 24.e:d6 N:d6 25.Dd5 Db7 26.D:c4 Db3 = (L. Szabó—Cuellar, Moscova 1956). Negrul poate juca însă şi altfel, de ex. 11...N:f3 12.D:f3 d5 13.a:b5 a:b5 14.De2!? Cb3 15.T:a8 C:c1 16.T:c1 D:a8 17.e:d5 D:d5 18.d4 Nd6 ~ (Karker—Schönherr, camp. R.F.G. coresp. 1958—60); c) 10...N:f3! 11.D:f3 Ca5 12.Nc2 c5 (12...d5 duce la „b" cu N:f3) 13.d3 Ce8 (13...b4 14.Cd2 b:c3 15.b:c3 d5 16.g4 d4 17.c4 Ce8 18.Dg3 Nd6 ~ Kashdan—Adams, 1948) 14. Cd2 Cc7 15.Te1 Ng5 = (Unzicker—Eliskases, Buenos Aires 1960).

47. Dacă 9.d4 b4!

48. Lasker—Rabinovici, Moscova 1935.

49. Mai slab este 8...Ca5 9.Nc2 c5 10.a4! Tb8 (10...b4 11.d3 Cc6 12.Cbd2 0—0 13.Td1 h6 14.Cc4 ± Keres—Tarnowski, Helsinki 1952) 11.a:b5 a:b5 12.d4 Cc6! ~ (Euwe).

50. Sau a) 9.Td1 Ca5 (9...Ng4 10. h3! Nh5 11.d3 ±) 10. Nc2 c5 11.d4 (11.d3 Ne6! 12.Cbd2 Cd7 13.Cf1 Cb6, Pavey — Petrosian, S.U.A.—U.R.S.S., 1955, 14.d4 Dc7 15.d5 Nc8 ~) 11...Dc7 12.d:e5 (12.Ng5 c:d4 13.c:d4 Ng4 =; 12.h3 c:d4 13.c:d4 Nd7 14.d:e5 d:e5 = Fine—Reshevsky, Syracusa 1934) 12... d:e5 13.Ng5 Ne6 (Sau 13...Ng4 14. Cbd2 Tfd8 15.N:f6 N:f6 16.Cf1 T:d1 17. T:d1 Td8 18.Ce3 T:d1 19.D:d1 = Samarian — Vecsey, ½ camp. mondial coresp. 1962) 14.Cbd2 Tfd8 15.h3 Ch5 16.Ne3 h6 17. Cg2 Cf6 18.Df3 Td7 19.Te1 Tad8 = (Spasski—Unzicker, Göteborg 1955); b) 9.a4 Ng4! duce la varianta 8.

51. De considerat este 9...e:d4 10. c:d4 Ng4 11.Td1 d5 ajungînd la varianta principală fără a permite continuarea 10.d5; la 10.C:d4 urmează 10...C:d4 11.c:d4 Ne6 12.Cd2 N:b3 13. C:b3 Te8 14.Td1 Dc8 15.Nf4 Nf8 16.f3 c5 = (Keres—Unzicker, U.R.S.S.—R.F.Germană, 1960).

52. Sau 10.d5 Ca5 11.Nc2 c6 12.d:c6 C:c6 (Dc7!) 13.h3 Nd7 14.Ne3 ± (Spielman—Rubinstein, Berlin 1928).

53. 12.e:d5 Ca5! 13.Nc2 Te8 14.Cc3 Nb4 15.Dd3 Nh5 16.Ng5 Ng6 17.Dd2 Cc4 18.Dc1 N:c3 19.b:c3 D:d5 20.N:f6 g:f6 21.Nd3 Te6 = (Antoșin—Smîslov, 22 camp. U.R.S.S.).

54. Poate mai bine este 14...Dd7 15.h3 Nh5 16.Nc2 Ng6 17.Ce1 Cd8 18. Cd3 Ce6 = (Bronstein — Ulvestad, U.R.S.S.—S.U.A., 1946).

55. Teoria consideră poziția egală în baza unei partide Reti—Stoltz, meci 1929. Negrul trebuie să joace însă foarte atent pentru a nu intra în dezavantaj, de ex. 17.De3 Tfb8 18.h3 Nf5!? (poate mai bine 18...Cc4 19.Dh6!? Nf8 20.Df4 Ne6 21.Cg5 De7 22.h4 c5 23.h5 Tb6 ~ Samarian—Carbulițki, coresp. 1958) 19.N:f5 D:f5 20.g4 Dc8!? 21.Dh6 Df8 22.Df4 Tb6 23.g5! ± (Werle—Samarian, coresp. 1948—49).

56. a) 8.d3 d6 9.c3 Ca5 10.Nc2 c5 11.Td1 Dc7 12.Cbd2 Cd7 13.Cf1 Cb6 14.Cg3 Ce6 15.h3 Ne6 16.Ch2 d5 = (Ciocîltea—Holmov, Dresda 1956); b) 8.d4 C:d4 9.C:d4 e:d4 10.e5 Ce8 11.c3 c5 12.c:d4 c4 13.Nc2 d5 14.f4 f5 15.Ne3 Ne6 ∓ (Liublinski—Gheller, Sverdlovsk 1951); c) 8.a4 b4 (sau 8...d5 9.d3 Ng4 10.c3 d4 11.h3 N:f3 12.D:f3 d:c3 13.b:c3 b4 = Keres—Unzicker, Olimp. Moscova 1956) 9.d4 (9.a5 d5! 10.e:d5 e4 11.d:c6 Ng4 12.Te1 Nd6 ∓, Poliak—Estrin, Leningrad 1953. Se poate juca și 9...d6 10.c3 Tb8! 11.Nc4 d5! 12.e:d5 C:d5 13.d3 Nf6 14.De4 Cde7 15. Cg5 Nf5 16.De3 N:g5 17.D:g5 Dd6 18.N:a6 Ta8 19.Nb5 C:a5! ∓ Tringov-Smîslov, Amsterdam 1964) 9...d5! 10.d:e5 C:e4 11.Td1 Ne6 = Vezi varianta deschisă, continuarea 9.De2. Mutările a2—a4, b5—b4 sînt favorabile negrului deoarece îngreuiază înaintarea c2—c4.

57. Acceptarea acestui sacrificiu de pion propus de Schlechter dă negrului un atac foarte periculos.

58. De considerat este și 9...Ng4 10. d:c6 e4 11.d4 e:f3 12.g:f3 Nh5! 13.Nf4 Te8 14.Ng3 ~ (Panov—Zagorovski, 1950); sau 10.h3 N:f3 11.D:f3 e4 12. De2 Ca5 13.Nc2 D:d5 ~ (Hjorth—Keres, Linköping 1944).

59. 12.D:a8 Dd3! sau 12.D:f4 (D:e5) Nd6 dau negrului un atac foarte puternic (Schlechter)

60. Pentru pionul sacrificat negrul are compensație suficientă (Alehin).

61. a) 9...Te8 10.Te1 (10.Cbd2 Nb7 11.a4 Nf8 12.Te1 Ca5 13.Nc2 c5 14.a:b5 a:b5 15.e:d5 C:d5 ∓ Bilek—Benkö, Amsterdam 1964) 10...Nb7 11.Cbd2 Dd7 12.Cf1 Tad8 13.Ng5 (Cg3!) 13...Ca5! 14.Nc2 d:e4 15.d:e4 Cc4 16.Ce3! (Keres—Gheller, Budapesta 1952) 16...C:e3 17.D:e3 Cg4! =; b) 9...d:e4 10.d:e4 Ng4 11.h3 Nh5 12.Ng5 Ce8 13.N:e7 N:f3 14.D:f3 D:e7 15.Td1 ± (Alehin—Junge, München 1942); c) 9...Ng4 10.h3 Nh5 11.Ng5! ± (Keres).

62. Mai slab este 10...Ng4 11.d:e5 Cd4 12.De3 N:f3 13.e:f6 N:f6 14.g:f3 Ng5 15.D:d4! D:d4 16.N:g5 D:b2 17. Cd2 ± (Estrin).

63. 12...Dd8 13.Cc3 c6 14.h3 Cd7 15.Tac1 Nb7 16.Dh5 ± (Keres—Lilienthal, Pernau 1948).

64. a) 13.Cbd2 Td8 14.Cf3 Ng4 15. Tac1 a5 16.h3 N:f3 17.D:f3 a4 18.Nc2 c5 ~ (Keres—Pytlakowski, Szczawno Zdroj 1950); b) 13.Tc1 Cg4!? (Nb7) 14.Nd5 C:e3 15.D:e3 Tb8 16.Da7! c5 17.b4! ± (Szily—L. Szabó, Budapesta 1954).

65. Sau 15.f4 e:f4 16.N:f4 e5 = (Keres—Euwe, Haga 1948).

66. 17.h3 h6 18.Dc2 Cd7 19.d4 ~ (Teschner—Unzicker, Bad Pyrmont 1950).

TABELA 12

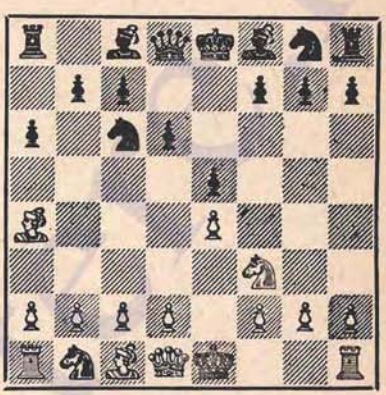

PARTIDA SPANIOLĂ

Varianta Steinitz întîrziată

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6

	5	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	
1	d4 [1]	Nb3	C:d4	c3 [2]	C:c3 [4]	De2	Nf4	Td1	Ng3	Nc2	0–0		~
	b5	C:d4 !	e:d4	d:c3 [3]	Nb7 [5]	c5	Ce7	Cg6	c4	Db6	Ne7		
2	c4	Cc3 [7]	h3	D:f3	d3 [9]	Ne3	Cd5	N:c5	N:c6	C:e7+	0–0	b3	~
	Ng4 [6]	Cf6 [8]	N:f3	Ne7	0–0	Cd7	Cc5	d:c5	b:c6	D:e7	Tab8	Dg5 [10]	
3	0–0 [11]	h3	c4 ! [14]	Db3 !	N:c6	Ch2 [17]	d4 !	Cf3	Cbd2	Da4	Cb3	D:a6+	±
	Ng4 [12]	h5 [13]	Df6 [15]	0-0-0 [16]	b:c6	Ne6	e:d4 [18]	Ce7 [19]	Cg6	Cf4	c5	Rd7 [20]	
4	N:c6+	d4	Ne3 [22]	Cc3	Dd3 [24]	h4 [26]	0–0–0	Tdg1	d:e5	g3	Ng5	N:e7	+ =
	b:c6	f6 [21]	Ce7 [23]	Cg6	Ne7 [25]	h5	a5 [27]	Nd7	f:e5	Db8	Db6 [28]	C:e7 [29]	
5	....	....	c4	Cc3	d:c5	D:d8+ [32]	Ne3	0-0-0+	Ce1	f4			=
			Ce7 [30]	c5 [31]	d:c5	R:d8	Cc6	Nd7	Cd4	Nd6			
6	c3	e:f5 [34]	d4	Cg5 [35]	f3 [36]	f4 ! [38]	0-0 ! [40]	Cf3	Ce5	f:e5	De1	Tf2	~
	f5 [33]	N:f5	e4	d5	e3 ! [37]	Nd6 [39]	Cf6 [41]	b5 [42]	C:e5	Ng4	e2	b:a4 [43]	
7	....	....	0–0	Te1 [45]	Te3 [47]	Ce1 [48]	Th3 [50]	C:d3	T:d3	Th3	Ca3	Cc2	~
			Nd3 ! [44]	Ne7 [46]	e4	Ng5 [49]	Cf6 [51]	e:d3	0–0	De7	Tae8	Ce4 [52]	
8		d4	Nb3 [54]	Cbd2 [55]	Cc4	0–0 [57]	Ce3 [59]	N:e3	Ce1 [61]	f3 [62]	c:d4	N:f4	=
	Nd7 [53]	Cge7	h6	Cg6 [56]	Ne7	Ng5 [58]	N:e3	Df6 [60]	Cf4	e:d4	C:d4	C:b3 [63]	

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
9	....	....	....	Ch4	c:d4	D:d4	Dd5 [66]	D:f7+	Cc3	Dd5 [67]	0—0	Dd1 [68]	=
				e:d4 [64]	C:d4	Cc6	D:h4	Rd8	Ce5 [66]	Tg4 !	Nc6		
10	....	....	....	De2	Dc4	d5	De2	Nd1 [70]	b4	d:c6	a4	Nc2	~
				Cg6	De7 [69]	b5	Ca5	c6	Cc4	N:c6	Db7	Ne7	
11	....		0—0 [71]	d:e5 [72]	Ne3	Cbd2	Te1 [76]	Ng5	Nh4	Nc2	b4	a4	=
		g6	Ng7	d:e5 [73]	Cf6 [74]	0—0 [75]	Te8 !	h6	b5 [77]	Ca5	Cb7	De7 [78]	
12	....	....	....	....	Ng5 [79]	Cbd2 [81]	b4	Nb3	Cc4				~
					Cf6 [80]	De7 [82]	0—0	Ne6 ! [83]	h6 !				

NOTE:

1. Nimic nu dă 5.Cc3 Nd7 6.0—0 g6 7.d4 Ng7 8.d:e5 C:e5 9.N:d7+ D:d7 10.C:e5 N:e5 11.Cd5 Ce7 = (Tartakower—Capablanca, Berlin 1928).

2 Numai această continuare de gambit justifică mutarea 5.d4. Mai slab este **8.Nd5** (8.D:d4? c5 9.Dd5 Ne6 10. Dc6 Nd7 11.Dd5 c4 ± ±) 8.Tb8 9.Nc6+ Nd7 10.N:d7+ D:d7 11.D:d4 Cf6 12.0—0 Ne7 13.Cc3 0—0 și acum **a) 14.Nd2** Tfe8 15.Dd3 b4 16.Ce2 Dc6— (Alehin—Stoltz, Bled 1931); **b) 14.a4** Tfe8 15.Dd3 b4 16.Cd5 a5 17.b3 C:d5 18.e:d5 Nf6 = (Hort—Keres, Oberhausen 1961); **c) 14.Te1** Tfe8 15.Nf4 b4 16.Cd5 C:d5 17.D:d5 Nf6 = (Kliavin—Keres, Pernau 1960); **d) 14.Ng5** b4 15.Cd1 Tfe8 16.Te1 c5 17.Dd3 C:e4 18.N:e7 T:e7 19.Ce3 Tbe8 = (Ghipslis—Keres, Pernau 1960).

3. Sau **a) 8...d3** 9.a4! Tb8 (9...Nd7 10.a:b5! N:b5 11.Ca3 Nd7 12.D:d3 ± ; Nu 10...a:b5 11.Dh5 g6 12.Dd5 ±) 10.a:b5 a:b5 11.D:d3 ± ; **b) 8...Nb7** 9.c:d4 Cf6 (9...N:e4 10.0—0 Ne7 11.Te1 Nb7 12.Cc3 Cf6 13.De2 ±) 10.f3 c5 11.Ne3 Ne7 12.Cc3 0—0 13.d:c5 d:c5 14.0—0 Dc7 15.De1 Tfe8 16.Td1 c4 ~ (Șahov—Nejmetdinov, camp. R.S.F.S.R. 1959). Sau **8...Nb7** 9.c:d4 Cf6 10.f3 Ne7 11.0—0 0—0 12.Cc3 c5 13.Ne3 c4 14. Nc2 d5 15.e5 Ce8 16.f4 f5 ~ (Bisguier—Ciocîltea, Tel Aviv 1964).

4. Sau **a) 9.Dd5** Ne6 10.Dc6+ Nd7 11.Dd5 remiză; **b) 9.Dh5** Dd7! 10.C:c3 Cf6 11.De2 Ne7 12.0—0 0—0 13.Td1 De8 14.Nf4 Ng4 15.f3 Ne6 16.Cd5 C:d5 17.N:d5 N:d5 18.T:d5 Dd7 ~ (L. Szabó — Gligorici, Oberhausen 1961).

5. Sau 9...Cf6 10.0—0 Ne7 11.De2 0—0 12.Td1 De8 după modelul din nota 4, b. Partida în continuare este Stoltz—Flohr, meci 1931.

6. Sau **a)** 5...Nd7 6.Cc3 g6 7.d4 e:d4 (pentru a nu permite albului după 7...Ng7 continuarea 8.Ng5! f6 9.Ne3 Cge7 10.d5 ±, Boleslavski) 8.C:d4 Ng7 și acum **a1) 9.Ne3** Cge7 10.0—0 0—0 11.h3 C:d4 12.N:d7 Ce2+ 13.C:e2 Dd7 14.Nd4 N:d4 15.D:d4 Cc6 = (Keres — Capablanca, Buenos Aires 1939); **a2) 9.C:c6** b:c6 10.0—0 Cf6! 11.Ng5 h6 12.Nh4 0—0 13.h3 Te8 14. Df3 Tb8 15.Tab1 Tb4 16.b3 Te6 17.a3 Tb8 = (Unzicker—Keres, Hastings 1954—55); **b) 5...f5** 6.e:f5! N:f5 7.d4 e4 8.Cg5 ca în varianta 6.

7. Sau **a) 6.h3** N:f3 7.D:f3 Cf6 8.d3 (8.d4 e:d4 9.e5 Cd7!) 8...Cd7 9.N:c6 b:c6 10.Ne3 g6 11.Cc3 Ng7 ~ (Prins—Thomas, Olanda—Anglia, 1948); **b) 6.d3** Cf6 7.Cc3 Cd7 8.h3 N:f3 9.D:f3 Ne7 10.0—0 0—0 11.Ce2 Cc5 12.N:c6 b:c6 13.Cg3 Ng5 = (Prins—Rossolimo, Veneția 1953); sau 9...g6 10.Cd5 Ng7 11.Ng5 f6 12.Nd2 Cd4 13.Dg3 c6 14.Cc3 Dc7 15.Nd1 f5! ∓ (Loeffler—E. Meyer, coresp. 1954).

8. Mai slab este 6...Cge7 7.h3 N:f3 8.D:f3 Cg6 9.Cd5! Tb8 10.Cb4 Cge7 11.Cc3 Dd7 (Keres—Reshevsky, Haga 1948) 12.b4! ±.

9. Sau 9.Ce2 0—0 10.N:c6 b:c6 11. d4 (0—0) d5! 12.d:e5 Nb4+ 13.Cc3 C:e4 14.0—0 N:c3 15.b:c3 De7 ∼ (Boleslavski — Smîslov, 15 camp. U.R.S.S.); sau 11...Cd7 12.0—0 Ng5 = (Schweber—Spasski, Tel Aviv 1964).

10. Goldenov—Iudovici, 15 camp. U.R.S.S. Pionii triplați sînt compensați de coloanele deschise „b" și „d".

11. Un timp s-a crezut că mutarea aceasta nu este bună din cauza legării Ng4 și nebunul nu poate fi alungat prin h2—h3 din cauza sacrificiului de figură h7—h5. Analize recente au pus însă în discuție corectitudinea acestui sacrificiu, astfel că actualmente unii maeștri consideră că 5.0—0 este cea mai bună continuare a albului, deoarece amînă cu o mutare alegerea planului de joc.

12. Sau a) 5...Cf6 duce la tabela 10, variantele 3—5; b) 5...b5 6.Nb3 Ca5 (vezi tabela 13); c) 5...Nd7 6.d4! b5 (6...Cge7!? 7.d5 Cb8 8.c4 Cg6 9. Ne3 Ne7 10.Cbd2 0—0 11.b4 c5 12. b:c5 d:c5 ± Gheller—Bondarevski, 31 camp. U.R.S.S.) 7.Nb3 C:d4 8.C:d4 e:d4 9.c3! d:c3 10.Dh5! și negrului îi lipsește mutarea Dd7 (vezi 4, b) de ex. 10...Df6 11.C:c3 Ce7 (11...g6? 12. De2 Ng7 13.Cd5 Dd8 14.Ng5 ± Nikolaevski—Kofman, Kiev 1957) 12.Te1 g6 13.Cd5 g:h5 14.C:f6+ Rd8 15.e5! ± (Ragozin—Kan, Moscova 1936). Bine este și 10.C:c3 Cf6 11.f4! Ne6 (11...Ne7 12.e5) 12.Df3 N:b3 13.a:b3 b4 14.e5 Cd7 15.Cb5 d5 16.D:d5 ± (Gufeld—Konstantinov, Moscova 1963); d) 5... g5? 6.d4 g4 7.N:c6+ b:c6 8.Ce1 e:d4 9.D:d4 Df6 10.Da4 Cge7 11.Cc3 Nd7 12.Da5 ± (Suetin—Bondarevski, 31 camp. U.R.S.S.); e) 5...Cge7 6.c3 Nd7 7.d4 Cg6 duce la nota 54, e.

13. Sau 6...Nh5 7.c3 Cf6 (7...Df6? 8.g4! Ng6 9.d4 N:e4 10.Cbd2 Ng6 11. N:c6+ b:c6 12.d:e5 d:e5 13.C:e5 Nd6 14.C:g6 D:g6 15.Te1 ± Fischer—Gheller, Bled 1961) 8.d4 Cd7 9.Ne3 Ne7 10. Cbd2 0—0 ∼ (Vasiukov—Șianovski, 29 camp. U.R.S.S.).

14. Sau a) 7.d3 Df6 8.Ne3 (8.h:g4 h:g4 9.Cg5 Dh6 10.f4 f6 11.D:g4 f:g5 12.f:g5 Dh2+ 13.Rf2 ∼ Euwe) 8...Ne7 9.Cbd2 g5 10.Te1 Dh6 11.c3 Nd7 ∼; b) 7.N:c6+ b:c6 8.d4 Df6 9.Cbd2! (9.h:g4!? h:g4 10.Cg5 Dh6 11.f4! Dh2+ 12.Rf2 Cf6! ∼ ; 9.d:e5 d:e5 10. h:g4 h:g4 11.Ng5 De6 12.Ch2 g3 ∼ Sianovski—Klovan, camp. U.R.S.S. echipe 1961—62) 9...Ce7 (de considerat 9...Dg6 10.d:e5 N:h3 11.Ch4 Dg4) 10.Te1 Nd7! 11.C:c4 De6 12.Dd3 f6 13.d:e5 d:e5 14.Ne3 Cg6 = (Matanovici—Ciocîltea, Havana 1962); c) 7.d4! Df6 8.d:e5 (8.N:c6 vezi b) 8...d:e5 9.h:g4 (9.N:c6+ b:c6 10.Cbd2, Unzicker—Ciocîltea, Varna 1962, 10... Nc5! ∼) 9...h:g4 10.Ng5 De6 11.Ch4 (sau 11.Dd5 g:f3 12.D:e6+ f:e6 13. N:c6+ b:c6 14.g:f3; sau 11.Ch2 g3 12.f:g3 Nc5+ 13.Rh1 Dg6 14.Nh4! Suetin) 11...Ne7 12.Nb3! ± (Barstatis—Klovan, Tbilisi 1962).

15. Nu 7...b5? 8.c:b5 Cd4 9.b:a6+ c6 10.C:d4! N:d1 11.N:c6+ Re7 12. Cf5+ Rf6 13.N:a8 D:a8 14.T:d1 D:e4 15.Cc3! Da8 16.Ce3 ± (Grabczewski—Bzuszka, Varșovia 1961).

16. Nu 8...N:f3 9.D:b7 Dg6 10. N:c6+ Re7 11.g3 Dg4 12.d4 Rf6 13. Db3 Tb8 14.h:g4 h:g4 15.D:f3+ g:f3 16.Cd2 1—0 (Havski—Korolev, camp. Leningrad 1962).

17. Se putea juca și 10.h:g4 h:g4 11.Ch2 Dh6 12.Dg3 f5 13.d4 Dh5 14.f3 și nu merge f4 din cauză că pionul g4 se ia cu șah.

18. Sau 11...g5 12.d5 c:d5 13.c:d5 Nd7 14.De3 g4 15.Da7 Nb5 16.Cc3 N:f1 17.R:f1 g:h3 18.D:a6+ Rd7 19. Cb5 h:g2+ 20.Rg1 Ce7 21.C:c7 R:c7 22.Da7+ și albul cîștigă (Holmov).

19. 12...Dg6 13.C:d4 D:e4 14.C:e6 f:e6 15.Da4 Rb7 16.Cd2! ± (Holmov)

20. 17.Db5+ Re7 18.e5! Df5 19.N:f4 D:f4 20.Tfe1 ± (Holmov—Klovan, 31 camp. U.R.S.S.)

21. Negrul foloseşte faptul că nu a mutat calul la f6 şi adoptă o schemă de apărare foarte solidă, recomandată încă de Alapin. După 6...Cf6 se ajunge la tabela 10, varianta 4, iar 6...e:d4 duce la Apărarea Steinitz (tabela 17). De considerat este **6...Ng4**, cum a jucat Keres în cîteva partide recente, de ex. 7.d:e5 (7.Ne3 Db8 8.b3 f6 9.Dd3 Ce7 10.Cc3 Cg6 11.Dc4 Db7 = Mnaţakanian—Nejmetdinov, ½, 28 camp. U.R.S.S.) 7...d:e5 8.D:d8+ (sau 8.Cbd2 f6 9.De2 Ce7 10.h3 Ne6 11.Cc4 Db8 12.0—0 Cg6 13.Ne3 Ne7 14.b3 0—0 15.a4 Nb4 ~ Jimenez—Keres, Moscova 1963) 8...T:d8 9.Cbd2 Nd6 10.0—0 Ce7 11.h3 Nh5 12.Cc4 f6 13. Ne3 Nf7 14.Cfd2 Tb8 15.c3 c5 = (Hecht—Keres, Varna 1962).

22. Mai slab este 7.Cc3 g6! (sau 7...Ce7 8.Dd3 Cg6 9.h4 h5 10.d:e5 f:e5 11.Dc4 Nd7 12.Cg5 Df6 13.Ne3 Ne7 ~ Fuchs—Sliwa, R.D. Germană—Polonia, 1958) 8.Ne3 Ch3 9.h3 Cf7 10.Dd2 Ng7 (Teichman—Schlechter, Monte Carlo 1902).

23. Sau **a) 7...g6** 8.Dd2 Ng7 9.Cc3 Nd7 10.0—0 Ce7 11.h3 0—0 12.Tad1 Db8 13.b3 Db7 14.Nh6 ~ (Romanovski—Capablanca, Moscova 1925); **b) 7...Tb8** (Keres) 8.b3! (8.Cc3 T:b2 9. d:e5 f:e5 10.C:e5? Df6 11.Nd4 d:e5 12.Dh5+ Dg6 13.D:e5+ Ce7 ∓ Gusev—Golovko, Moscova 1960 sau 9.Dd3 Tb8 10.0—0 Ce7 11.Tab1 Ta8 12.Tfd1 Ne6 13. d:e5 d:e5 ~ Kotkov-Bonci Osmolovski, Poltava 1956) 8...Ce7 9.Cc3 Cg6 (mai bine 9...Ne6 10.Dd3 Da8) 10.Dd3! Ne7 11.0—0—0 a5 12.h4 ~ (Kupper—Keres, Zürich 1961) 12...h5 ~.

24. **a) 9.De2** Ne7 10.0—0—0 Nd7 11.h4 h5 12.d:e5 f:e5 13.Cg5 Dc8 14. Dc4 N:g5 15.h:g5 Db7 16.g3 Tb8 17.b3 Db4 ~ (Spasski—Ciocîltea, Havana 1962); **b) 9.Dd2** Ne7 10.h4 h5 11. 0—0—0 Ne6 (11...Ng4 12.Ce2 Db8 13. d:e5 f:e5 =) 12.d:e5 f:e5 13.Cg5 N:g5 14.N:g5 Db8! (Ivkov—Smîslov, Iugoslavia—U.R.S.S., 1956) 15.f4 e:f4 16. N:f4 0—0 17.Ng3 = (Smîslov); **c) 9.h4** h5 10.Dd3 e:d4 11.C:d4 Ce5 12. De2 a5 13.0—0—0 Na6 14.De1 Dd7 15.f4 Cg4 16.b3 Rf7 17.f5 Te8 ~ (Matulovici—Bronstein, Belgrad 1964).

25. Sau **a) 9...Nd7** 10.0—0—0 Dc8 11.h4 h5 12.Dc4 Ne7 13.d:e5 f:e5 14. Ng5 Nf6 = (Matanovici—Smîslov, Moscova 1956); **b) 9...Ne6** 10.h4 h5 11.0—0—0 Ne7 12.d:e5 C:e5 13.C:e5 f:e5 14.De2 g6 15.g3 Nf6 16.f3 De7 17.a3 Df7 = (Blau—Medina, Tel Aviv 1964).

26. Sau 10.0—0—0 Ne6! (10...a5 11.h4 Na6 12.Dd2 h5 13.d:e5 f:e5 14. Cg5 ± Pîdevski—Kieninger, 1957) 11.h4 h5 12.d:e5 C:e5! ~ Prahov—P. Ivanov, Sofia 1957).

27. Sau 11...Ng4 12.Tdg1 Dd7 13. Cd2 e:d4 14.N:d4 Ce5 15.Df1 ± (Matanovici—Poulsen, Moscova 1956).

28. Mai bine 15...Nf6!

29. 17.Cg5 Tf8 18.Tf1 Tb8 19.b3 Nc8 20.Ca4 Db4 21.f4 ± (Matanovici—Blau, München 1958).

30. **a) 7...c5?** 8.d:c5 d:c5 9.D:d8+ R:d8 10.Ne3 Nd6 11.Cc3 Nd7 (Aitken—Lokvenc, München 1958) 12.Cd2! ±; **b) 7...g6** (!) 8.Cc3 Ng7 (8...Ch6 9.d:e5 f:e5 10.Ng5 Dd7 11.Nf6 ± Lipniţki—Smirnov, Moscova 1949) 9.Da4 Nd7 10.c5 Ch6! 11.d:e5 f:e5 12.Ng5 Db8 13.0—0—0 Cf7 14.h4 h6 15.Ne3 Db7 16.Dc4 Tb8 17.b3 Db4 ~ (Toluş—Lutikov, camp. U.R.S.S. echipe, 1958).

31. Deşi se joacă mai frecvent, după **8...Cg6** negrul are de rezolvat probleme mai grele, de ex. 9.Ne3 Ne7 10. Da4 (sau 10.h4 h5 11.Da4 Nd7 12.c5 Db8 13.0—0—0 a5 14.d:e5 d:e5 (Walter—Keres, Zürich 1959) 15.a3 ±; sau 10.c5 Nd7 11.Cd2 d:c5 12.d:c5 0—0 13.0—0 a5 14.Cc4 Dc8 15.Ca4 Ne6 16.Tc1 Td8 ~ (Bertok—Filip, Zagreb 1955) 10...Nd7 11.c5 (bine este şi 11. Da5 Ng4 12.Cd2 0—0 13.f3 Ne6 14.d5 c:d5 15.C:d5 c6 16.Nb6 Dd7 17.C:e7 C:e7 ~ Walter—Gligorici, Zürich 1961) 11...d5 (poate mai bine 11...0—0

12.0—0—0 Db8, Beni—Filip, Sofia 1957, 13.h4! ~) 12.0—0—0 Tb8 (sau 12...0—0 13.h4 d:e4 14.C:e4 e:d4 15. D:d4 Ne6 16.h5 Ce5 17.Dc3 Nd5 18.h6 g6 19.C:e5 f:e5 20.f4 ± Heilemann—Spitzenberger, coresp. 1960—61) 13.h4 Dc8 14.h5 Cf4 15.d:e5 Db7 16.b3 Ce6 17.h6 g6 18.Da5 ± (Dubinin—Siţki, 2 camp. U.R.S.S. coresp.).

32. Sau 10.Nd2 Cc6 11.Cd5 Nd6 = (Cistiakov—Golovko, camp. Moscovei 1959). În continuare partida Fuderer—Donner, Opatija 1953).

33. Mutarea aceasta a fost jucată cu succes în turneul de la Budapesta 1929 de către Capablanca. Ea duce la mari complicaţii în care albul, dacă vrea să lupte pentru iniţiativă, este obligat să sacrifice material, cu consecinţe neclare.

34. Mai slab este 6.d4 f:e4, de ex. **a)** 7.C:e5 d:e5 8.Dh5+ Re7 9.N:c6 b:c6 10.Ng5+ Cf6 11.d:e5 Dd5 12.Nh4 Re6 13.N:f6 g:f6 14.De8+ Rf5 15. Dh5+ şah etern (Foltys—Kottnauer, Amsterdam 1950); **b)** 7.Cg5 e:d4! 8. C:e4 Cf6! 9.Ng5 Ne7 10.N:f6 N:f6 11. Dh5+ Rf8! =; sau 8...Nf5! 9.D:d4 De7 10.f3 b5 11.Dd5 Nd7 12.Nb3 Cf6 13.Dg5 C:e4 14.D:e7+ N:e7 ∓ (Cirici—Suetin, Sarajevo 1965).

35. **a)** 8.0—0!? (un foarte interesant sacrificiu, propus de Bronstein şi Konstantinopolski) 8...e:f3 9.D:f3 N:b1!? (sau, conform unei analize iugoslave, 9...Cge7 10.Te1 Dc8! 11.h3 Rd8 12.Nb3 d5 13.Ng5 h6! 14.D:d5+ Dd7! sau 14.Dh4 g5! 15.Ng3 Dd7 =) 10.Te1+ Ne7 11.T:b1 (prea riscant este 11.Ng5 Ng6 12.Nb3 Cf6 13.N:f6 g:f6 14.Te3 Rf8 ∓ Nejmetdinov—Sianovski, 29 camp. U.R.S.S.) 11...Cf6 12.N:c6+ b:c6 13.D:c6+ Rf7 14.Ng5 Tb8 15. D:a6 ~ (Levin—Sianovski, 1961); **b)** 8.Ng5 Ne7 9.Ch4 Ne6 10.N:e7 D:e7 11.Dh5+ Nf7 12.Dg4 Cf6 13.De2 0—0 ∓ (Samkovici—Sianovski, 1961).

36. De considerat este 9.c4!? d:c4 (sau 9...h6 10.c:d5 D:d5 11. Cc3 Nb4 = Samkovici) 10.N:c6+ b:c6 11.Da4 Dd7 12.Cc3 Cf6 13.0—0 c5 14.D:d7+ R:d7 15.Ne3 c:d4 16.N:d4 Nd6 17.Tad1 Rc6 = (Samkovici—Sianovski, 29 camp. U.R.S.S.).

37. Merită atenţie 9...h6 10.f:e4 h:g5 11.e:f5 Nd6 12.Cd2! (12.De2+ Rf8 13.h3 g4! 14.D:g4 Th4! ∓ Şaposnikov—Estrin, coresp. 1964) 12...Df6! 13.Cf3! (13.Nc2!? 0—0—0 14.Cf3 Te8+ 15.Rf2 g4 16.Ng5 Df7 17.Ch4 Dh5 18. Dd2 g3+! 19.h:g3 Te2+ 20.D:e2 N:g3+ 21.Rf1 D:g5 + + Castaldi—Porecca, Italia 1958) 13...g4 14.De2+! (Aronin—Guldin, Moscova 1948) Rd7! 15.Ce5+ N:e5 16.d:e5 D:f5 17.Tf1 De6 18.Nf4 ±.

38. 10.N:e3 h6 11.Ch3 N:h3 12.g:h3 Nd6 ∓.

39. Sau 10...Cf6 11.0—0 Nd6 12.Cf3 trecînd în varianta principală.

40. **a)** 11.N:e3 De7 12.De2 Ch6! 13.Cf3 Ng4 (Levin—Sianovski, camp. R.S.S. Ucrainiene 1961) 14.0—0 N:f4 15.Te1 = ; **b)** 11.Dh5+ ! g6 (11...Ng6 12.Df3 Df6 13.D:e3+ Cge7 14.De6!) 12.Df3 Df6 13.D:e4+ Cge7 ± (Euwe).

41. **a)** 11...N:f4? 12.Ch3! N:h3 13. Dh5+ g6 14.D:h3 ± (Sköld—Keres, Stockholm 1959); **b)** 11...h6 12.Ch3 Dh4 13.De1! ±.

42. Sau 12...0—0 13.N:c6 b:c6 14. N:e3 Tb8 15.b4 De8 16.Ce5 c5 ~. (Zuidema—Ciocîltea, Tel Aviv 1964).

43. Bannik—Gufeld, 28 camp. U.R.S.S.

44. **a)** 7...Ne7 8.d4 e4 9.d5 e:f3 10. d:c6 b5 11.Nb3 f:g2 12.Te1 d5 13. D:d5 D:d5 14.N:d5 ± (Panov—Levenfiş, 16 camp. U.R.S.S.); **b)** 7... Ng4 8.d4 b5 9.Nb3 Df6? 10.Nd5 Cge7 11.d:e5 d:e5 12.Ng5 ± (Panov—Melihov, Moscova 1948).

45. 8.Db3 b5! 9.Dd5 (sau 9.De6+ Cge7! 10.Cg5 N:f1 11.Df7+ remiză) 9...Cd4! (Radcenko) 10.c:d4 Ce7 11. De6 N:f1 12.Nb3 Nc4 13.N:c4 b:c4

14.Cg5 e:d4 15.Df7+ Rd7 16.De6+ remiză (Minev — Damianovici, Bad Liebenstein 1963).

46. 8...e4 9.Te3 Cge7 (9...Ne7 duce la varianta principală) 10.Ce1 Cf5! 11.Th3 Ne7 12.C:d3 e:d3 13.Nb3! (13. Df3 0—0 14.D:d3 Rh8 15.Nc2 g6 16. De2 Ng5 = Zvorikina—Rojdestvenski, Minsk 1957) 13...Ce5 14.f4 Cg6 15.T:d3 C:f4 16.Tf3+ (Euwe).

47. **a) 9.Db3** şi acum **a1) 9... b5!** 10.Dd5 Dd7 11.D:d3 b:a4 12.Dc2 (12.De2 Cf6 13.d4 e4 14.d5 Nejmetdinov—Nikolaevski, 1961) 12...Cf6 13. D:a4 0—0 14.d3 (Gheller—Lutikov, 28 camp. U.R.S.S.) 14...d5 ∼ ; **a2) 9...Tb8!?** (Radcenko) 10.Dd5 e4 11. Cg5 (11.N:c6+ b:c6 12.D:c6+ Rd7 13.Cd4 d5 ∓ Nahamkin—Radcenko, Volgograd 1961) ; mai bine însă 11. Nb3 Ch6 12.Cg5 Ce5 13.C:e4 Tf8 !) 11...N:g5 12.D:d3 Cf6 13.Dg3 Nh6 14. d4! N:c1 15.D:g7 Tg8 16.T:e4+ C:e4 17.D:g8+ ± Martînov-Saplinov, coresp. 1963—65) ; **b) 9.Nc2** N:c2 (9...e4 10. N:d3 e:d3 14.Db3 ± Kliavin—Juravlev, 1961) 10.D:c2 Cf6 11.Cg5 Dd7 12.d4 e:d4 13.Ce6 Rf7! 14.Cg5+ Rg8 15. Db3+ d5 16.D:b7 Te8 17.Cd2 a5! (Ghipslis — Sianovski, 29 camp. U.R.S.S.) ; **c) 9.Ca3** Cf6 10.Nc2 N:c2 (e4!) 11.C:c2 0—0 12.d4 ± (Holmov—Muratov, ½ camp. U.R.S.S., 1961).

48. Sau 10.Cd4 Dd7 11.C:c6 b:c6 12.Dh5+ g6 13.Dh3 Cf6 14.Ca3 d5 15.Cc2 Nc5 16.Cd4 N:d4 17.c:d4 Nb5 18.Nd1 a5 19.a4 Nd3 20.b3 D:h3 21. T:h3 Rd7 = (Damianovici—Ciocîltea, Bad Liebenstein 1963).

49. 10...N:b1 11.T:b1 Cf6 12.d3 d5 13.Nb3! Ce5 (Dd7) 14.Te2 ±.

50. **a) 11. C:d3?** N:e3 12.Cb4 N:f2+ 13.R:f2 Dh4+ 14.Rg1 Ch6 15. g3 (15.C:c6 0—0 !) 15...Dh3 16.d4 Cg4 17.De2 0—0 18.Nf4 g5 ∓ (Kliavin—Mikenas, Riga 1959) ; **b) 11.Tg3** Nh6 (poate mai bine 11...Ch6, de ex. 12.Dh5+ Cf7! 13.C:d3 e:d3 14.T:d3 0—0 15.Th3 h6 ∼) 12.C:d3 e:d3 13.T:d3 Cf6 14.Th3 De7 15.d4 N:c1 16.D:c1 0—0—0 17.N:c6 b:c6 18.Df1 Rb7 19. Cd2 Tde8 20.Te3 Df7 21.Cb3 ± (Tringov—Ciocîltea, Varna 1962).

51. De considerat este 11...De7 12. C:d3 e:d3 13.T:d3 0—0—0 14.N:c6 b:c6 15.Th3!? Te8 16.Df1 Cf6 17.Ca3 Thf8 18.d4 Cg4 19.N:g5 D:g5 ∓ (Larusson—Johanessen, Reykjavik 1960).

52. 17.Nb3+ Rh8 18.f3 Cc5 19.d4 N:c1 20.d:c5 Ne3+ 21.C:e3 D:e3+ 22.Rh1 d:c5 23.Nc2 h6 24.Ne4 Ce5 = (Smislov—Lutikov, 28 camp. U.R.S.S.)

53. 6...Cf6 (Sau 5...Cf6) duc la tabela 10, varianta 5 ; 6...Df6? 7.Ne3 h6 8.Cbd2 g5 9.d5 Cb8 10.N:d7+ C:d7 11.Dd3 b6 12.Dc4 Dd8+ (Boleslavski—Gusev, ½, 22 camp. U.R.S.S.)

54. **a) 7.d:e5** d:e5? (C:e5) 8.Cg5 Cg8 9.Db3 ± ; sau 8...h6 9.Dh5 g6 10.Nb3! ± ; **b) 7.Cbd2** Cg6 (7...g6 8. d:e5 d:e5 9.h4!? Botvinnik—Ciocîltea, Moscova 1956, 9...Ng7 10. h5 Cc8 ∼ Uusi) 8.Cf1 Ch4! 9.C:h4 D:h4 10.Cg3 g6 11.0—0 Nh6 12.N:h6 D:h6 13.d:e5 d:e5 14.Dd5 Dg7 15. Tfd1 0—0—0 = (Boleslavski—Bondarevski, Rostov 1960) ; **c) 7.Ne3** Cg6 (L. Schmid recomandă 7...h6 urmat de Cg6 şi Df6) 8.h4 Ne7 (8...h5 9.Cg5!; 8...Ng4 9.N:c6+ b:c6 10.Cbd2 Ne7 11.Da4 C:h4 12.C:h4 N:h4 13. T:h4! ± Damianovici—Mestrovici, camp. Iugoslaviei 1964) 9.h5 Cf4 (9...Ch4 10.C:h4 N:g4 11.d5 Cb8 12. N:d7+ C:d7 13.Dg4 Nf6 şi acum fie 14.h6 cum recomandă Barden, fie 14. Cbd2 ∼, Cirici—Mestrovici, camp. Iugoslaviei 1964) 10.Rf1 Nf6 11.d5! Cb8 12.N:d7+ D:d7 13.Ca3 g6 14 h:g6 h:g6 15.T:h8+ N:h8 16.Cg1 ∼ (Kliavin—Pasman, Riga 1960) ; **d) 7.h4** e:d4! 8.e:d4 d5 9.e5 Ng4! ∼ (Keres) ; **e) 7.0—0** Cg6 (7...h6 8. Nb3! Cg6! 9.Ce1 Ca5 10.Nc2 Ne7 11. Cd2, Boleslavski—Ciocîltea, Debreţin 1961, 11...c5 =; Sau 10.f4 C:b3 11. D:b3 e:f4 12.N:f4, Gufeld—Uusi, ½, 28 camp. U.R.S.S., 12...Tb8 ∼) 8.d5

(8.Cbd2 Ne7 9.Te1 0—0 10.Cf1 Ch4 11.C:h4 N:h4 12.Ne3 Nf6 13.f4 e:d4 14.c:d4 Ca5 15.Nc2 Cc4 = Smîslov—Goldenov, 15 camp. U.R.S.S.) 8...Cb8 9.c4 Ne7 10.Cc3 0—0 (10...h6 11.Ne3 Ng5 12.Te1 N:e3 13.T:e3 0—0 14.Tc1 a5 15.Ce1 Ca6 = Keres—Trifunovici, U.R.S.S.—Iugoslavia, 1956) 11. N:d7 C:d7 12.Ne3 h6 (12...f5 13.e:f5 T:f5 14.Ce4 ± Darga—Gheller, Bled 1961; de considerat 12...Ch4) 13.b4 Cf6 14.Ce1 a5 15.a3 a:b4 16.a:b4 T:a1 17.D:a1 Cg4 18.Dc1 Ng5 = (Perez—O'Kelly, Zevenaar 1961).

55. a) **8.Cg1!?** Cg6! 9.Ce2 Dh4 (9... Ch4! 10.0-0 g5! Suetin) 10.Dd3 Ca5 11. Nc2 Ne7 12.Cd2 c5 13.d5 0—0 14. Dg3 b5 15.D:h4 N:h4 ~ (Nejmetdinov—Keres, Vilnius 1958); b) 8.0—0 g5!? (8...Cg6 duce la nota 54, e, partida Boleslavski-Ciocîltea) 9.d:e5 d:e5 10.N:g5 h:g5 11.C:g5 Cd5! 12.D:d5 (Euwe recomandă 12.C:f7! R:f7 13. D:d5+ Rg7 14.f4 cu atac puternic) 12...D:g5 13.D:f7+ Rh8 14.Cd2 Nd6 15. Tfd1 Dh4 16.Cf3 Dh6 17.Td3 Ng4 18. Tad1 Rc8! 19.h3 Tf8 ∓ (Gheller—I. Szabó, Dresda 1959).

56. Meritä atenţie **8...g5** de ex. 9. d:e5 (sau 9.Cf1 Cg6 10.Ce3 Ng7 11. d:e5 Cg:e5 12.h4 g4 13.C:e5 C:e5 14. Cd5 Nc6 15.Ne3 Dd7 16.Dc2 0—0—0 17.0—0—0 De8! 18.h5 Nd7 19.c4 c5 ~. Aronin—Dubinin, 4 camp. U.R.S.S. coresp.) 9...d:e5 10.Cc4 Cg6 11.Ce3 Ng7 12.Cd5 Cf4 13.0—0 C:d5 14.e:d5 Ce7 15.Te1 Cg6 = (Baturinski—Dubinin, 4 camp. U.R.S.S. coresp.).

57. De considerat este 10.Ce3 Ng5 11.h4 (11.0—0 duce la varianta principală) 11...N:e3 12.N:e3 (Olafsson—Räisä, Varna 1962) 12...Df6 = (Boleslavski).

58. Manevra lui Bondarevski; se poate juca şi 10...0—0 11.Ce3 Te8! 12.Cd5 Nf8! 13.Te1 Ce5 14.Nc2 f6 15.Ce3 = (Milev—Bobekov, Sofia 1952).

59. De considerat este 11.C:g5 D:g5 (h:g5!) 12.h4! Dd8 13.Df3 0—0 14.Cf5 e:d4 15.C:h6+! g:h6 16.N:h6 Rh7 17. Ng5 1—0 (Altşuler—Spitzenberger, ½ 5 camp. mondial coresp.).

60. Sau 12...0—0 13.Cd2 (13.h3 Te8 14.Ch2 De7 ∓ Fischer—Pachman, Mar del Plata 1959) 13...Ca5 14.Nc2 Nb5 15.Te1 Cc4 16.C:c4 N:c4 17.Df3 Ne6 = (Keres — Bondarevski, 19 camp. U.R.S.S.).

61. 13.Dd2 Ca5 14.Nd5 c6 15.Nb3 Ng4 16.Ce1 0—0 17.f4 C:b3 18.a:b3 e:f4 19.N:f4 De7 ∓ (Unzicker—Keres, meci 1956).

62. La 14.Rh1 negrul poate efectua aceeaşi combinaţie ca în varianta principală. După 18.D:b7 0—0 nu merge 19.D:c7 din cauza Nb5! cu contrajoc puternic.

63. 17.D:b3 D:f4 18.D:b7 De3+ 19.Tf2 Da7 20.D:a7 T:a7 = (Boleslavski—Bannik, 23 camp. U.R.S.S.).

64. a) **8...Cg8!?** 9.N:f7+ R:f7 10. Dh5+ g6 11.C:g6 (11.D:g6+ Re7 12. d5 Ca5 13.Dg3 Ne8 ∓ Lipniţki—Kasparian, 1951) 11...Rg7 12.C:h8 R:h8 13.d5 Ce7 14.Ca3 Cf6 15.De2 c6 16.d:c6 b:c6 17.0—0 Cg6 18.Cc4 Ne6 19.Te1 Rh7 20.f3 Ta7 ∓ (Juhoviţki—Mnaţakanian, Tbilisi 1957); b) 8...Cc8 9.Cf5 g6 10.Cg3 Ng7 11.0—0! e:d4 12.f4 d:c3 13.C:c3 ± (Gheller—Keres, 18 camp. U.R.S.S.); c) 8...Ca5 9.Nc2 g5 (H. Müller propune 9...Cg6 10.Cf5 Ch4! =; 9...c5!? 10.d:c5 d:c5 11.Cd2 g5 12.Cf5 C:f5 13.e:f5 Suetin—Bondarevski, 1951) 10.Cf5 C:f5 11.e:f5 Cc6 (11...Df6 12.d5! c6 13.Ca3! b5 14.b4 Cb7 15.Cb1! Cd8 16.a4 b:a4 17. c4! ± Keres—Tarve, coresp. 1951—52) 12.0—0 Ng7 13.d5 (13.d:e5 N:e5! 14. Dh5 Df6 15.f4 g:f4 16.N:f4 0—0—0 17.Cd2 d5 18.Df3 Thg8 19.Tad1 N:f4 20.D:f4 Ce5 21.Dd4 Nb5 22.Tf2 Dd6! ∓ Liavdanski—Aratovski, 1957) 13...Ce7 14.Df3 f6 15.c4 h5 16.N:g5! Dc8! 17. Cc3 f:g5 18.f6 0—0 19.D:h5 T:f6 20. Nh7+ Rf8 21.Ce4 Th6 22.Df3+ Nf5

~ (Konstantinopolski—Aratovski, 3 camp. U.R.S.S. coresp.); d) 8...g5? 9. Dh5 Th7 10.N:g5 e:d4 11.f4 Dc8 12. f5! ± (Tal—Letelier, Havana 1963).

65. 11.N:f7+? R:f7 12.Dd5+ Ne6 13.Dh5+ Rg8 14.0—0!? (f4) Ce5! ∓ (Tal—Bannik, 23 camp. U.R.S.S.).

66. **13...Dg4** 14.Ne3! D:g2? (Mai bine 14...Ce5 15.Dd5 trecînd în nota 67) 15.0—0—0 Ce5 16.Dd5 Rc8 17. f4 ± (Jansa—Herink, camp. Cehoslovaciei echipe, 1962).

67. **14...g5** 15.Ne3 Dg4 16.h3!? D:g2 17.0—0—0 Df3 18.Thg1 Dh5 19.f4 g:f4 20.N:f4 ~ (Suetin—Ciocîltea, Debreţin 1961).

68. Vasiukov—Gurghenidze, 26 camp. U.R.S.S.

69. Sau 9...Df6 10.d5 b5 11.De2 Ca5 12.Nd1! Ne7 (12...Cf4? 13.N:f4 D:f4 14.Cbd2 Ne7 15.0—0 g5 16.a4 0—0 17.a:b5 a:b5 18.g3 Df6 19.h4! ± Vasiliev—Nejmetdinov, ½ 17 camp. U.R.S.S.; mai bine 12...c6) 13.g3 0—0? (Nh3 14.a4! ±) 14.h4! ± (Fischer—Ciocîltea, Varna 1962).

70. Poate mai bine 12.Nc2, profitînd de faptul că presiunea asupra punctului f2 este mai slabă (12...Ng4 13.h3!) şi cîştigînd un tempo faţă de partida Karner—Guldin (Spartachiada U.R.S.S. 1963) care urmează în varianta principală.

71. **a) 7.Ng5** Ne7! (7...f6 8.Ne3 Ng7 9.h4 Ch6 10.h5 Cg4 11.Nc1 Ca5 12. Ch4 b5 13.Nc2 f5 14.e:f5 g:h5 15.d:e5 N:e5 16.Cf3 0—0 17.T:h5 ± Keres—Clarke, Hastings 1957—58) 8.N:e7 (8. h4 Cf6 9.Cbd2 h6 10.N:f6 N:f6 11.d5 Ce7 12.N:d7+ D:d7 13.h5 Dg4 14.h:g6 f:g6 15.g3 h5 16.De2 0—0—0 ~ Djurasevici—Gligorici, camp. Iugoslaviei 1958) 8...D:e7 9.0—0 Cf6 10.Cbd2 0—0 11.Te1 Tad8 = (Krogius—Nejmetdinov, camp. R.S.F.S.R. 1959); **b) 7.d:e5** d:e5 8.Ng5 Ne7! (sau 8...f6 9.Ne3 Ch6 10.Cbd2 Cg4 11.Cf1! b5 12.Nc2 C:e3 13.C:e3 Nh6 14.De2 N:e3 15.D:e3 0—0 = Bronstein—Saharov, 27 camp. U.R.S.S.) 9.N:e7 D:e7 10.Cbd2 Cf6 = (L. Szabó—Bronstein, Göteborg 1955).

72. **a) 8.Ne3** Cf6! (8...b6 9.d5! Cce7 10.N:d7+ D:d7 11.c4 h6 12.Cfd2 f5 13.f3 Cf6 14.Cc3 ±, Boleslavski—Nejmetdinov, ½ 25 camp. U.R.S.S.) 9.d5 (9.d:e5 C:e5 10.C:e5 d:e5 11.N:d7+ D:d7 12.D:d7+ C:d7 13.Cd2 0—0—0 = Larsen—Bronstein, Porto Roz 1958; Sau 9...d:e5 10.Cbd2 0—0 11.b4 Ch5 12.Nb3 h6 13.a4 Df6 14.Dc2 Ng4 = Kliavin—Şişkin, Tallin 1959) 9...Cb8 10.N:d7 Cb:d7 11.Cfd2 0—0 12.c4 Ce8 13.Cc3 f5 14.f3 f4 15.Nf2 g5 16.De2 h5 17.Tfc1 C8f6 18.Rf1 g4 ~ (Jezek—Lutikov, R.D. Germană, 1960); **b) 8.d5** Cce7 9.N:d7+ D:d7 10.c4 h6! 11.Cc3 f5 12.e:f5 g:f5 13.Ch4 Cf6 14.f4 e4 15.Ne3 0—0 16.h3 c5! ~ (Fischer—Filip, Curaçao 1962); **c) 8.Te1** Cge7 (8...Cf6 9.d:e5 C:e5 10.C:e5 d:e5 11. Ng5 c6 12.Cd2 b5 ~ Kotkov—Nejmetdinov, camp. R.S.F.S.R. 1959) 9.d:e5 (9.Ne3 b6 10.d5 Cb8 11.N:d7 C:d7 12. c4 h6 13.Cfd2 0—0 14.Cc3 f5 ~ Zurahov—Sianovski, Kiev 1959) 9...d:e5 10.Ne3 (10.Ng5 h6 11.Ne3 b6 12.Cbd2 0—0 13.Ch4 Rh7 14.g3 Cc8 15.Cg2 Cd6 ∓ Ostrauskas—Usov, camp. R.S.S. Lituaniene 1960) 10...b6 11.Te2 Dc8 12.Td2 h6 13.Ca3 Ne6 14.Ce1 0—0 15.b4 f5 16.f3 Rh8 = (Nejmetdinov—Sianovski, R.S.F.S.R.—R.S.S. Ucraineană, 1960).

73. Mai slab este 8...C:e5 9.C:e5 d:e5 10.f4!, de ex. 10...Ce7 (Romanovski propune 10...Nb5 11.N:b5 a:b5 12. Db3 Dd7 13.f:e5 N:e5 14.Ca3 c6 ~) 11.f5 f6 12.Ne3 N:a4 13.D:a4+ Dd7 14.D:d7+ R:d7 15.c4 Thd8 16.Cc3 ± (Keres—Goldenov, 20 camp. U.R.S.S.).

74. 9...Cge7 10.Nc5! b6 11.Na3 b5 12.Nc2 0—0 13.Cbd2 a5 14.Nc5 a4 15.b3 ± (Boleslavski—Nejmetdinov, 25 camp. U.R.S.S.).

75. De considerat este 10...De7 11. b4 b6 12.Ng5 0—0 13.Nb3 Ne6 14.Dc2 h6 15.Nh4 Tfd8! ~ (Jansa—Marşalek, Jablonec 1962).

76. **a) 11.Nc5!?** Te8 12.Te1 (12.Nb3 Ca5 13.Cg5 ± Parma) 12...b6! 13.Na3 Dc8! 14.Cf1 b5 15.Nc2 Db7 16.Nc5 Tad8 17.Dc1 Ch5 18.g3 Ca5 19.Ce3 Nh6 20.Db1 Dc6 = (Tal—Filip, Oberhausen 1961); **b) 11.b4** Te8 12.Nb3 h6 13.a4 Ne6 14.Dc2 Cg4 15.N:e6 T:e6 16.Cc4 De8 17.h3 C:e3 18.C:e3 Ce7 19.Cd2 c5 20.b5 ± (Nikitin—Pitskaar, ½ 26 camp. U.R.S.S.); **c) 11.Dc2** De7 12.b4 b6 13.Nb3 a5 14.b5 Cd8 15.a4 Cb7 16.Tfe1 Tad8 17.Cc4 Cc5 18.N:c5 D:c5 19.Cc:e5 Cg4 20.C:d7 T:d7 21. Tac1 Nh6 ∼ (Nicolaevski—Sianovski, camp. R.S.S. Ucrainiene, 1960).

77. Sau 13...De7 14.Cf1 Tad8 15. Ce3 g5 16.Ng3 C:e4 17.Cd5 Dd6 18. T:e4 Nf5 19.Td4! C:d4 20.C:d4 Ne4 21. N:e8 D:d5 22.N:f7+! R:f7 23.Dh5+ Rg8 24.f3 Nh7 25.Cb3 ∼ (Vasiukov—Lutikov, ½ 26 camp. U.R.S.S.).

78. 17.Cf1 Nc6! 18.C3d2 Dd6 19.Df3 a5 20.a:b5 N:b5 21.b:a5 C:a5 22.Ted1 Dc6 23.Tdb1 Ch5 = (Suetin—Saharov, 27 camp. U.R.S.S.).

79. 9.De2 Cge7 10.Td1 0—0 11.Cbd2 Cd4 12.C:d4 N:a4 13.C4b3 Dd6 14.Cc4 De6 15.Ce3 N:b3 16.a:b3 remiză (Keres—Filip, Hastings 1957—58).

80. Continuarea mai frecventă 9.. Cge7 pare a nu fi satisfăcătoare, de ex. **a) 10.Dc1** h6 11.Ne3 Ca5 (11...Dc8 12.Td1 Ng4 13.Cbd2 0—0 14.h3 Ne6 15.Cf1 Rh7 16.Nc5 Td8 17.Ce3 T:d1+ 18.D:d1 ± Filip—Sliwa, Varșovia 1956) 12.Td1 b5 13.Nc2 Cc8 14.Cbd2 Cd6 15.b4 Cab7 16.a4 ± (Evans—Bronstein, S.U.A.—U.R.S.S., 1955). Mai bine însă 10...0—0 11.Td1 De8 12.Nh6 Td8 = (Tringov—Medina, Tel Aviv 1964); **b) 10.De2** h6 11.Ne3 0—0 12. Tfd1 Dc8 13.Cbd2 b6 14.Cf1 Ne6 15. Cg3 ± (Keres—Medina, Göteborg 1955).

81. Nimic nu dă 10.N:c6 N:c6 11. C:e5 D:d1 12.T:d1 C:e4 13.Nf4 (Keres) din cauza 13...Cd6! 14.C:c6 b:c6 15 N:d6 0—0—0! (Ekström).

82. 10...0—0? 11.N:c6 N:c6 12.C:e5 N:e4 13.C:f7! T:f7 14.N:f6 ±.

83. Mai slab este 12...h6 13.Ne3 Tfd8 14.Dc2 Ne6 15.Cc4 ± (Gligorici—Sliwa, Moscova 1956).

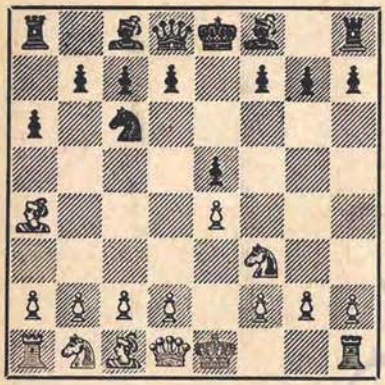

PARTIDA SPANIOLĂ

Diferite posibilităţi ale negrului la mutarea a 4-a

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4

	4	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	
1		Cc3[1]	Nb3	Cd5 !?[3]	d4[4]	D:f3	Ng5[5]	C:f6+[7]	d:e5[8]				±
	f5	b5	b4[2]	f:e4	e:f3	Ne7	Nf6[6]	C:f6					=
2	....	d4 !	e5 !?[10]	0–0[11]	Nb3[12]	e:d6	Te1	Cbd2	a4	a:b5	Cf1[15]	c3	
		e:d4[9]	Nc5	Cge7	d5[13]	D:d6	h6	b5[14]	Tb8	a:b5	Rd8[16]	Nd7[17]	±
3		Nb3	0–0[19]	d4	a:b3	Cc3	Ch4[22]	f4	Cf3	d:e5	D:d7+	f:e5	
	b5[18]	Ca5	d6[20]	C:b3[20a]	f6[21]	Nb7	Dd7[23]	0–0–0	Ce7 !	d:e5	T:d7	b4[24]	=
4	.....	.....	.....	.....	.....	c4	Ne3[25]	Cbd2[26]	d5[28]	Ce1	Cd3	h3	
						b4	Nb7	c5[27]	g6	Ch6	Nc8	Cf7[29]	~
5	.....	.....	.....	....	.....	d:e5[30]	De2[32]	Td1	Cc3	Ch4	Ne3 !	Dd2	
						d:e5[31]	Nc5[33]	De7	c6	g6	Nd6	Nc7[34]	±
6	.....	.....	d4	D:d4	a:b3	Ng5 ![36]	Nh4[28]	0–0	e5 !?[39]				
			e:d4	C:b3[35]	Ce7	f6[37]	Nb7	d5					±

NOTE:

1. Fără pretenţii este **5.d3**, de ex. 5...f:e4 6.d:e4 Cf6 7.0—0 d6 8.Cc3 b5 (Ne7!) 9.Nb3 Ca5 10.Cd5! C:b3 11.a:b3 Ne7 12.c4 ± (Nejmetdinov—Zagorovski, 19 camp. R.S.F.S.R., 1959).

2. Euwe recomandă **6...f:e4!** 7.C:e4 d5 şi acum a) 8.Cc3 Cf6 9.d4 Ng4! 10.d:e5 C:e5 11.C:d5 N:f3 12.g:f3 c6 ~; b) 8.C:e5!? C:e5 9.Dh5+ Cg6 10.N:d5 Tb8 11.0—0 Ng4! 12.Nc6+ Nd7 13. Nd5 Cf6 14.C:f6+ D:f6 15.Te1+ Rd8 ∓.

3. Mai slab este 7.Cb1 f:e4 8.C:e5 Dg5! ∓ (Blau—O'Kelly, Hilversum 1947).

4. De considerat este și 8.Cg1 Cf6 9.d3 e:d3 10.D:d3 Cd4 11.Ng5 Ne7 12.N:f6 N:f6 13.Cf3 C:b3 14.D:b3 d6 15.0—0—0 ± (Dubinin—Arseniev, ½ camp. R.S.F.S.R., 1958).

5. Sau 10.0—0 C:d4 11.C:c7+ D:c7 12.Df7+ Rd8 13.D:g7 C:b3 14.D:h8 Dc4 15.a:b3 De6 16.Ta5 ~ (Lombardy—Sherwin, camp. S.U.A., 1958).

6. Mai bine este, probabil 10...Cf6 11.N:f6 N:f6 12.d:e5 (12.0—0—0 0—0! Moiseev) 12...N:e5 13.De4! Rf8 ~ „Deși albul păstrează inițiativa, continuări forțate nu se văd". (Șahmatî)

7. 11.Df5+ g6 12.Df3 N:g5 13. C:c7+ Re7 14.Df7+ Rd6 15.Ce8+ D:e8 16.D:e8 C:d4 ∓ (Moiseev).

8. Albul își recîștigă figura și stă mai bine, de ex. 12...h6 13.N:f6 g:f6 14.Dh5+ Re7 15.e:f6+ R:f6 16.Df7+. Varianta a fost mult analizată de către șahistul polonez Kostro, dar nu a fost verificată în practică.

9. 5...f:e4 6.C:e5 Cf6 7.Ng5 ±.

10. Mai solid dar și cu perspective mai puține este 6.C:d4 C:d4 7.D:d4 c5 8.De5+ De7 9.D:e7+ N:e7 10.c4 f:e4 11.Cc3 b6! 12.0—0 Nb7 13.Te1 Cf6 14.Ng5 0—0—0 15.Nc2 h6 = (Sabena — Zagorovski, Germania — U.R.S.S., coresp. 1958—60); sau 10 Nb3 f:e4 11.Cc3 Cf6 12.Cd5 Nd8 ~ (Soloviev—Zagorovski, 1958).

11. a) 7.c3!? (riscant) 7...d:c3 8. C:c3 Cge7 9.Nb3 d5! 10.C:d5 (10.0—0 duce la nota 12; 10.e:d6 D:d6 11.De2 Ca5 12.0—0 C:b3 13.a:b3 0—0 ∓ Arseniev—Zagorovski, Petrozavodsk 1958) 10...C:d5 11.D:d5 D:d5 12.N:d5 Cb4 13.Nb3 Nd7! (13...Cd3+ 14.Re2 C:f2 15.Tf1 Ce4 16.e6! ± Genin—Bilup, Leningrad 1961) 14.0—0 0—0—0 ~ (Euwe); b) 7.h4!? Cge7 8.h5 h6 9.Nf4 d5 10.e:d6 N:d6 11.N:d6 D:d6 12.D:d4 D:d4 13.C:d4 Nd7 ∓ (Urbanec—Estrin, Cehoslovacia—U.R.S.S., coresp. 1962—63).

12. Sau 8.c3!? d:c3 9.C:c3 d5 10 Nb3 Ne6 (vezi și nota 11, a) 11.Cg5 (11.Ce2 Dd7 12.Cf4 0—0—0) Ng8 12. Dh5+ (12.e6 Cd4 13.Te1 h6 14.Cf3 C:f3 15.D:f3 c6 16.Nf4 Nd6 = Sadomski—Andreev, 5 camp. U.R.S.S. coresp. 1960—63) 12...g6 (12...Rf8? 13 Ne3 N:e3 14.f:e3 De8 15.Dh4 Dg6 16. Tad1 ± Soloviev—Nozdracev, 1961) 13.Dh6 C:e5 14.Ce2 C7c6 15.Dg7 De7 16.D:h8 0—0—0 (L. Steiner—Mattison, Karlsbad 1929) 17.Nd2! f4 ~ Euwe propune 18.h4 f3 19.Cf4! Nd4 20.Nc3 Cf7 21.C:f7! ± Varianta este foarte complicată și insuficient verificată.

13. 8...Ca5 9.c3 C:b3 10.D:b3 d5 11 e:d6 D:d6 12.c:d4 Nb6 13.Te1 ± (Fuderer—O'Kelly, Bled 1951).

14. 11...Df6 12.Cc4 Ne6 13.Cd6+! N:d6 14.N:e6 g5 15.c3 d:c3 16.b:c3 Cd8 17.Cd4 ± (Pietzsch—Kosto, Halle 1960).

15. 14.De2 Nd7 15.Cf1 Rd8 16.c3 Te8 17.c:d4 C:d4 18.C:d4 N:d4 ~ (Caputto—Zagorovski, coresp. 1960).

16. 14...Nd7! 15.c3! d:c3 (15...d3 16.Ne3; 15...Rd8 16.c:d4 C:d4 vezi nota 17) 16.Dc2 c:b2 17.N:b2 ± (Euwe).

17. 16.c:d4 N:d4 17.Te2 f4 18.Td2 Ng4 19.C:d4 N:d1 20.C:c6+ C:c6 21. T:d6+ c:d6 22.N:d1 ± (Maseev—Andreev, 5 camp. U.R.S.S. coresp. 1960—1963).

18. Mutarea aceasta, analizată de Schlechter în 1901, și reluată recent de Taimanov, duce la un joc foarte interesant.

19. a) 6.N:f7+? R:f7 7.C:e5+ Re7 8.d4 Cf6 9.Df3 Nb7 10.b4 Cc4 11.De2 C:e5 12.d:e5 Ce4 13.f3 Re8! 14.0—0

Cg5 15.f4 Ce4 16.Cd2 C:d2 17.N:d2 Dh4 18.Tae1 Rd8 ∓ (Rabar—Taimanov, Iugoslavia—U.R.S.S., Belgrad 1956); b) 6.C:e5!? C:b3 7.a:b3 Dg5 8.d4!? (Vatnikov propune 8.Cf3 D:g2 9.Tg1 Dh3 10.Cc3 Nb7 11.d3! Cf6 12. Nf4 ∼; nu însă 11.d4 d6 12.Dd3 g6 13.Nf4 Ng7 ∓ Schlechter) 8...D:g2 9.Df3 D:f3 10.C:f3 Nb7 11.Cbd2 f5 12.e5 c5 13.0—0 g5 ∓ (Pavlov—Johanesen, Halle 1963); c) 6.Nd5 c6 7.N:f7 + R:f7 ∼ (de Haan). Ideea aceasta nu a fost încă experimentată; d) 6.d3 d6 7.Cc3 Cf6 8.Ce2 C:b3 9. a:b3 Ne7 10.c3 0—0 11.0—0 Ng4 12. Ng3 c6 13.h3 Nd7 14.b4 Dc7 15.Te1 Tfe8 16.b3 h6 17.c4 ± (Maroczy—Brody, 1902). Drimer recomandă 7... Ce7 urmat de Ng7, 0—0 și f5 sau d5.

20. La aceeași poziție se poate ajunge din varianta Steinitz întîrziată: 4...d6 5.0—0 b5 6.Nb3 Ca5.

20a. Ultima noutate este aci 7... e:d4! 8.C:d4 Nb7 9.Nd2 și acum a) 9...C:b3 10.a:b3 (10.C:b3 Ce7! 11.Te1 Cc6 =) 10...g6 11.c4! c5 (Pachman propune 11...Ng7 12.Nc3 Cf6 =) 12. Cf3 b4 13.Nf4 (Pachman—Evans, Havana 1964) 13...Dc7! =; b) 9...c5 10. Nd5 N:d5 11.e:d5 c:d4 12.De1 + De7 13.N:a5 D:e1 14.T:e1 + Ce7 15.Cd2 Rd7 16.Cb3 d3! ∼ (Smîslov—Evans, Havana 1964). De considerat este 15. a4! Ce7 16.Td1 C:d5 17.T:d4 Ce7 18. Nc3 Cc6 19.Tf4 b4 20.N:b4 C:b4 21. T:b4 ± (Stein—Zuidema, Tel Aviv 1964). Mai tare este însă 9.c4! (Giustolisi), de ex. 9...C:c4 (9...C:b3 10 D:b3) 10.N:c4 b:c4 (Giustolisi—Donner, Roma 1964) 11.Cc3! Cf6 12.Ng5 Ne7 13.Cf5 0—0 14.Dd4 ±.

21. 8...e:d4!? 9.D:d4 Cf6 10.e5! d:e5 11.D:e5 + Ne6 12.T:a6! ± (Fichtl—Nielsen, Amsterdam 1954).

22. a) 10.De2! Ce7 11.Td1 Dc8 12.Ch4 De6 13.Ne3 Tad8 14.d5 Dd7 15.Df3 ± (Simaghin—Taimanov, 22 camp. U.R.S.S.); b) 10.Ne3 Ce7 11. Ch4 g6 12.f4 e:f4 13.N:f4 Ng7 14.De2 0—0 15.Cf3 Dd7 16.Tae1 Tae8 17.Dd2 f5 = (Pavlov—Robatsch, Halle 1963).

23. 10...Ce7!? 11.d:e5 d:e5 12.Df3 Dd7 13.Td1 De6 14.Ne3 h5 (14...g5? 15.C:b5! a:b5 16.Dh5 + Df7 17.T:a8 + N:a8 18.Td8 + 1—0, Spasski—Taimanov, 22 camp. U.R.S.S.); 15.Nc5 Dg4 16.D:g4 (Dg3) h:g4 17.N:e7 N:e7 18. Cf5 g6 19.Ce3 Nd6 20.C:g4 0—0 21. Ce3 f5 ∼ (Langeweg—Johannessen, Beverwijk 1965).

24. Unzicker—Taimanov, Moscova 1956.

25. Sau a) 10.Ce1 Nb7 11.d5 c5 12. d:c6 N:c6 13.Cc2 a5 14. Dd3 Dc7 15. Ce3 Ce7 16.Td1 ± (Ivkov—Johanesen, Halle 1963); b) 10.Ch4! g6 11.f4 e:f4 12. N:f4 ± (Spasski—Saharov, camp. U.R.S.S. echipe, 1960.

26. 11.d5 c5 12.d:c6 N:c6 13.Cbd2 g6 14.Ce1 Nh6 15.De2 N:e3 16.D:e3 Ce7 17.Cd3 a5 18.Dh6 Rf7 19.f4 ± (Kavalek—Johanesen, Halle 1963).

27. 11...Ne7 12.c5 ± (Suetin—Goldenov, Minsk 1955).

28. Suetin propune sacrificiul de figură 12.d:e5 d:e5 13.C:e5 f:e5 14.Dh5 + Rd7 15.Tfd1 (sau D:e5) „și albul are un atac periculos care compensează, după părerea noastră, dezavantajul material".

29. 16.f4 e:f4 17.C:f4 De7 18.Ce6 N:e6 19.d:e6 Ce5 ∼ (Gligorici—Johanesen, Olimp. Leipzig 1960).

30. Continuarea aceasta a fost propusă și analizată de maestrul Drimer. Interesant este și 9.Ch4, de ex. 9...Ce7 10.f4 e:f4 11.N:f4 (Poxlla—Kullamaa, R.S.S. Estonă 1963) 11...g5! 12.Dh5 + Rd7 13.N:g5 h:g5 14.D:g5 Tg8 ∼ (∓).

31. După 9...f:e5 10.Cc3 Nb7 poate urma fie 11.Cg5 Dd7 12.f4 „și după deschiderea coloanei „f" negrul nu poate evita pierderile de material", fie chiar 11.C:e5 d:e5 12.Dh5 + Rd7 (12... Re7 13.D:e5 + Rd7 14.Td1 + Nd6 15. Df5 + Re8 16.e5; 15...Rc6 16.Dd5 + Rb6

17.Ne3+; 13...Rf7 14.Ng5 Cf6 15.Df4) 13.D:e5 cu atac foarte puternic (analiza lui Drimer în Revista de Şah Nr. 10/1958).

32. Obiectiv mai bine este 10.D:d8+ R:d8 11.Td1+ Re8 (11...Nd7 12.c4) 12.Cc3 Nb7 13.Ne3 g6 14.Ce1 „şi albul pătrunde pe cîmpul c5 obţinînd o poziţie dominantă" (Drimer).

33. Sau 10...Nb7 11.Ch4 Dd7 12.Td1 De6 (12...Df7 13.Cc3 Nc6 14.C:b5 N:b5 15.D:b5 a:b5 16.T:a8+ ±) 13.Cc3 Ce7 14.Ne3 g6 15.Nc5 Rf7 16.Td3 ± (Ghiţescu—Johanesen, Marianske Lazne 1961).

34. 16.b4! De6 17.Nc5 Ce7 18.Dh6 Df7 19.Td3 g5 20.N:e7 R:e7 21.Cf5 N:f5 22.e:f5 Thd8 23.Th3 Th8 24.Ce4 Tad8 25.Tc3 Thf8 26.T:c6 (1—0, Drimer—Branicki, România — Polonia, 1958).

35. Sau 7...Ce7! 8.c3? C:b3 9.a:b3 Nb7 10.Nf4 d5! 11.e5? c5! 12.Dd3 (12. D:c5 Cf5) 12...Cg6 13.Ng3 Ne7 14. Cbd2 Cf8 15.0—0 Ce6 16.Tad1 g5! ∓ (Addison — Fischer, camp. S.U.A. 1963—64); mai bine 8.Ng5 d6 9.e5 c5 10. Dd2 C:b3 11.a:b3 d:e5 12.D:d8+ R:d8 13.C:e5 Ne6 14.Cc6+ Rd7 ∼ (Euwe).

36. Sau a) 9.Cc3 Cc6 10.Dd3 Nb4 11.0—0 (11.Nd2) N:c3 12.b:c3 0—0 13.c4 (13.Cd4 ∼ Kinnmark—Johanesen, Halle 1963) 13...b:c4 14.D:c4 Df6 15.Na3 Te8 (Teschner—van den Berg, R. F. Germană — Olanda, Dortmund 1957) 16.Tad1! ±; b) 9.0—0 Cc6 10. Dd5 Nb7 11.c4 (11.Ce5 De7 12.Nf4 Cd8 13.Dd2 Ce6 14.Ng3 d6 15.Cd3 Dd7 16.Cc3 Ne7 17.f4 f5! ∼ Antoşin—Taimanov, 22 camp. U.R.S.S.) 11...Ne7 12.Td1 (Cc3) 0—0! 13.Cc3 Ca5 14. D:d7 C:b3 15.Tb1 D:d7 16.T:d7 Nd6 ∼ (Ghipslis—Taimanov, 25 campionatul U.R.S.S.).

37. 9...Cc6 10.N:d8 C:d4 11.C:d4 T:d8 12.C:b5 ±.

38. 10.Ne3 Cc6 11.Dd2 Nb7 12.Cc3 Nb4 13.0—0 d6 14.De2 N:c3 15.b:c3 0—0 = (Niephaus—Lindblom, Wageningen 1957).

39. Sokolov — Johanesen, Belgrad 1962.

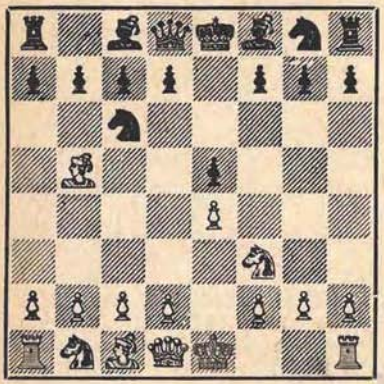

PARTIDA SPANIOLĂ

Varianta schimbului — la mutările 4, 5 şi 6

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5

	3	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
1		Na4	0–0	N:c6[1]	Del!?	C:e5	Cd3	Cf4	Cd5[5]	e:d5	Cc3	b3	=
	a6	Cf6	Ne7	d:c6[2]	c5[3]	Dd4	c4[4]	g5!	C:d5	D:d5	Df5	Ne6[6]	
2	....	....	....	....	d3	Cbd2[8]	Cc4	d4[10]	C:d4	C:e5	Cb3	Ne3[11]	~
					Cd7[7]	0–0	f6[9]	e:d4	Ce5	f:e5	De8	b6[12]	
3	....	....	....	....	Cc3	d4	Ne3	De2	Tfd1	Ce1	C:e2	Cd3	~
					Cd7[13]	f6[14]	0–0	De8[15]	Dh5	D:e2	Nd6	Te8[16]	
4	....	....	N:c6	d3[17]	Cbd2	De2	Cc4	d:c4	g3	Ne3			=
			d:c6	Nd6[18]	Ne6	Ch5	N:c4	Df6	De6	c5[19]			
5	....	N:c6	Cc3[21]	d4[23]	D:d4	C:d4	Ne3	0–0–0	Cb3				=
		d:c6[20]	f6[22]	e:d4	D;d4	Nd6	Cge7	Nd7	0-0-0[24]				+
6	....	....	0–0	h3	d3[27]	Cbd2[28]	Te1	d4	e5	C:d4	C:e6	Df3	~
			Ng4[25]	h5![26]	Df6	g5[29]	Ne6	e:d4	Dg7	0–0–0	f:e6	Nb4[30]	

NOTE:

1. Acest tabel cuprinde variantele caracterizate prin schimbul la c6, la mutările 4, 5 sau 6. Ideea strategică a albului este de a obţine o structură de pioni favorabilă care să ducă în cele din urmă la un final cîştigat. Negrul obţine în schimb perechea de nebuni, ceea ce s-a dovedit a fi o compensaţie suficientă în jocul de mijloc. Efectuarea schimbului la mutarea a 5-a sau a 6-a (şi nu la a 4-a, cum prefera Lasker) are de scop eliminarea

posibilității negrului de a apăra solid pionul e5 prin f7—f6, cîmpul f6 fiind ocupat de cal. În plus, efectuînd schimbul la mutarea a 6-a, albul evită și o eventuală dezvoltare mai bună a nebunului, în loc de e7. În legătură cu problemele strategice rezultate în urma schimbului N:c6, vezi articolul autorului „Poziții tip cu pioni dubli", publicat în Revista de Șah Nr. 10/1964.

2. Mai slab este 6...b:c6 7.d4 sau 7.C:e5 C:e4 8.Dg4.

3. Principial, acesta este cel mai bun răspuns deoarece împiedică d2—d4. Alte posibilități sînt: **a)** 7...0—0? 8.C:e5 Dd4 9.Cf3 D:e4? (9...Da4 10.Cc3!) 10. D:e4 C:e4 11.Te1 ±; **b)** 7...Cd7 8.d4 e:d4 9.C:d4 0—0 10.Cc3 ±, de ex. 10...Ce5 11.Cde2 f5 12.f4 Cg6 13.e5 Nc5+ 14.Rh1 Ne6 15.Dg3 ± (L. Schmid—Penrose, Amsterdam, 1954) sau 10...Cb6 11.Ne3 Cc4 12.Td1 De8 13.b3 C:e3 14.D:e3 Nb4 15.Cce2 ± (Karaklaici—O'Kelly, Zagreb 1955); **c)** 7...Nd6 8.d4 De7 9.d:e5 N:e5 10.C:e5 D:e5 11.Dc3 ±; **d)** 7...Cg4 8.h3 h5 9.d3! Nc5 10.Cc3 Cf6 11.De2 ±; **e)** 7...Ne6 8.b3 Cd7 9.Nb2 f6 10.d4 Nd6 11.c4! (bine este și 11.Cc3) 11...c5 (11...e:d4 12.C:d4 De7 13.Ca3! 0—0—0 14.Cac2 Te8 ± L. Schmid—Kaliwoda, 2 camp. mondial coresp.) 12.d:c5 C:c5 13.De3 Ne7 14.Na3 Cd7 = (Damianovici—Pachman, Kecskemét 1964).

4. **a)** 9...D:e4!? 10.D:e4 C:e4 11.Te1 c4! 12.Cf4 Cf6 13.b3 c:b3 14.a:b3! Rf8 (14...Rd8 15.Nb2 Nf5 16.d3 Rd7 ± Liskov—Voronkov, 1952) 15.Nb2 Nf5 16.d3 Nd6 17.N:f6 g:f6 18.Ce2 Te8 19. Cd2 Nb4 ∼ (Hecht—L. Szabó, Kecskemét 1964); **b)** 9...C:e4 10.b3! Cf6! (10...D:a1 11.Nb2 D:a2 12.D:e4 Ne6 13.Ca3 c4 14.C:c4 N:c4 15.b:c4 Da5 16. N:g7 ±; 10...Nf5 11.Nb2 Dd6, Klaman—Furman 1951, 12.N:g7! ±) 11. Nb2 Dd6 12.Cc3 Nf5 13.Ce5 0—0 14.d3 Tfe8 15.Ce4 Dd5 16.Cg3 Nc8 17.f4 Cg4 18.Ce4! ± (L. Schmid—Salm, coresp. 1954—56); **c)** 9...g5!? 10.b3! (10.e5 Cd5) 10...D:a1 11.Cc3 c4 12. b:c4 Na3 13.N:a3 D:e1 14.T:e1 ∼ (Kuznețov și Neiștadt).

5. **a)** 11.c3 Dd8 12.e5 Cd5 sau 12. Ch3 N:h3 13.g:h3 Dd3 ∓; **b)** 11.Ce2 D:e4 12.d3 c:d3 13.c:d3 (13.Cb3 Dg6 14.c:d3 Ne6) 13...D:d3 (Dg6) 14.N:g5 Tg8 15.N:f6 (15.Cf4 Df5 16.N:f6 D:f6 17.Cd5 T:g2+!) 15...T:g2+! 16.R:g2 Nh3+ 17.Rg1 Df3 18.Cf4! și negrul dă șah etern (Kuznețov și Neiștadt).

6. 15.b:c4 N:c4 16.Na3 De6 = (L. Schmid—Puig, Berna 1962).

7. Mai slab este 7...Ng4 8.h3 N:f3 9.D:f3 0—0 10.Cd2 Cd7 11.Cc4 ± (Euwe—Kramer, meci 1941).

8. **a)** 8.d4 e:d4 9.C:d4 0—0 10.Cc3 Nf6 11.f4 Cb6 12.e5 Ne7 ∼ (Euwe—Bogoliubov, meci 1941); **b)** 8.Cc3 0—0 9.d4 Nd6 10.Ne3 De7 11.h3 f5! ∓ (Liublinski—Dubinin, 1949).

9. Sau 9...Nf6 10.b3 (Un alt plan este 10.Ne3 Te8 11.Dd2 Cf8 12.h3 Cg6 13.Tae1 b6 14.Dc3 c5 ∼ Florian—Cucka, Praga 1960) 10...Te8 11.Nb2 c5 12.a4 g6 13.Rh1 Ng7 14.De1 De7 15.Cg1 f6 16.f4 Cb8 ∼ (Gligorici—Reshevsky, meci 1952).

10. Sau **a)** 10.b3 c5 11.Nb2 Cb8 12.Ce3 Cc6 13.Ch4 g6 14.f4 f5 ∼ (Bogdanas—Novopașin, 1959); **b)** 10. a4 Cc5 11.b3 Ng4 12.Ce3 Nc8 13.Nb2 g6 14.Cd2 Ce6 15.Rh1 Nc5 = (Nejmetdinov—Kluger, București 1964); **c)** 10.Ch4 Ce5 11.Cf5 N:f5 12.e:f5 Te8 13.Ne3 e4! ∓ (Jansa—Smîslov, Oberhausen 1961).

11. 14.De2 Dg6 15.f3 Ne6 = (Vukovici—Gligorici, Zagreb 1949).

12. 15.c4 a5 16.De2 Ne6 17.Cc1 Dg6 18.Rh1 Ng5 19.N:g5 D:g5 20.Cd3 ± (Gurghenidze—Krogius, 1958).

13. Sau 7...Ng4 8.h3 Nh5 9.De2 (9.g4 C:g4!) 9...Dc8! 10.d3 h6 11.Cd1 Ch7 12.g4 N:g4 13.h:g4 D:g4 14.Rh2 Dh5+ remiză (Tal—Keres, Bled 1961)

14. Sau 8...e:d4 9.D:d4 0—0 10.Nf4 Cc5 11.De3 Ce6 12.Tad1 De8 13.Ng3 Nc5 14.De2 f6 = (Tal—L.Szabó, Olimp. Leipzig 1960).

15. Sau 10...e:d4 11.C:d4 Ce5 12. Tad1 De8 13.h3 Nd7 14.f4 Cf7 15.a3 Td8 16.Cb3 Nc8 ∼ (Holmov—Nurmamedov, Rostov 1960).

16. 15.f3 b6 16.d:e5 f:e5 17.Cg3 Cf6 18.c4 c5 ∼ (Robatsch—Averbach, Viena 1961).

17. Sau 6.Cc3 Ng4 7.h3 Nh5 8.d3 Cd7 9.Ne3 Nb4 10.Nd2 De7 11.a3 Nd6 = (Flohr—Euwe, meci, Semmering 1937).

18. Sau a) 6...Cd7 7.Cd2 Ne7 8.Cc4 Nf6 9.De2 c5 10.Nd2 0—0 11.g4 b5 12.Ce3 g6 13.h4 Cb8 14.0—0—0 Cc6 15.Tdg1 (Gufeld — Tal, 26 camp. U.R.S.S.); b) 6...De7!? 7.Cbd2 c5 8. Cc4 Cd7 9.b3 g6 10.Nb2 Ng7 11.0—0 0—0 12.De2 b6 13.Cfd2 Nb7 = (Beilin—Ravinski, Moscova 1955).

19. Flohr—Reshevsky, Kemeri 1937.

20. Reluarea cu pionul „b" este considerată mai slabă și se joacă foarte rar, deși o demonstrație clară în favoarea albului nu există, de ex. 5.d4 e:d4 6.D:d4 Df6! 7.e5 (7.0—0 D:d4 8.C:d4 Tb8 9.Cb3 Ce7! 10.Nd2 Cg6 11.Nc3 Cf4! 12.Te1 Ne7 13.Cld2 0—0 14.Cc4, Duras—Alehin, Mannheim 1914, 14...d6! =) 7...Dg6 8.0—0 Nb7 (8...D:c2 9.Cc3 ±, Alehin) 9.Cbd2 (9. e6 f:e6 10.Ce5 D:g2+ 11.R:g2 c5+) 9...0—0—0 10.Cb3 c5 11.Dc3 f6 ∼ (Krogius—Lutikov, Leningrad 1955).

21. Sau 5.d4 e:d4 6.D:d4 D:d4 7. C:d4 Nd7! 8.Ne3 0—0—0 9.Cbd2 (9. Cc3 Te8 10.0—0—0 Nb4 11.Cde2 f5 = Smîslov—Keres, Moscova 1940) 9.. Cge7 10.0—0—0 Tde8! 11.The1 (11.f3 Cc3 12.Nf2 Nc5 13.C2b3 Nd6 14.g3 h5 ∓, Schönman—Keres, coresp. 1936) 11...Cg6 12.Ce2 Nd6 13.h3 f5 ∓ (Petterson—Alehin, Oerebro 1935).

22. a) 5...Ng4 6.d3 Nc5 7.Ne3! N:e3 (7...Dd6 8.N:c5 D:c5 9.Dd2!) 8.f:e3 De7 9.0—0 0—0—0 10.De1 Ch6 11.Tb1! f6 12.b4! Cf7 13.a4 ± (Capablanca—Yanovsky, Peterburg 1914); b) 5... Dd6 6.d4 (d3!) e:d4 7.C:d4 Dg6 8.Df3 Ng4 9.Dg3 0—0—0 10.h3 Nd7 11. D:g6 h:g6 ∼ (Goldenov—Bronstein, 19 camp. U.R.S.S.).

23. Sau 6.d3 Nd6 7.Ne3 c5 ∓, de ex. 8.Ce2 Ce7 9.Cg3 Ne6 10.c3 Dd7 11.0—0 0—0 12.Dc2 Cc6 13.Cd2 Tad8 14.Tad1 b6 15.f3 Ne7 ∼ (Romanovski—Botvinnik, Moscova 1935). Pachman propune 7.Cg1!? Ce7 8.Cge2, de ex. 8...Cg6 9.0—0 0—0 10.f4 e:f4 11. C:f4 Nc5+ 12.Rh1 Ce5 13.De1 Te8 14.Ne3 Nf8 15.Dg3 Rh8 16.Tae1 c5 = (Orbaan—Donner, Olanda 1950).

24. Rabinovici—Levenfiș, Leningrad 1937.

25. După 5...f6 se ajunge la un joc asemănător celui din varianta 5 într-o formă mai bună pentru alb, de ex. 6.d4 e:d4 7.C:d4 c5 8.Cb3 D:d1 9.T:d1 Nd7 (9...Nd6 10.Ca5! b5 11.c4 ± Barendregt—L. Szabó, M. Lazne 1961; sau 11.a4 Ce7 12.Cc3 Tb8 Peres—Spasski, Havana 1962) 10.Nf4! 0—0—0 11.Cc3 Te8!? 12.Cd5! ± (Barendregt—Sliwa, M. Lazne 1961, Fucs—Malich, Berlin 1962, Barendregt—Teschner, Olanda 1960).

26. a) 6...N:f3 7.D:f3 Dd7 8.d3 Ce7 9.Cc3 Cg6 10.Ne3 Nd6 11.Ce2 0—0 12 Cg3 Cf4 13.d4 Ce6 14.d:e5 N:e5 15. Cf5 ± (Bernstein—L. Steiner, Franța—Australia, meci prin radio, 1946); b) 6...Nh5!? 7.g4 Ng6 8.C:e5 Dh4 9. Df3 f6 10.C:g6 h:g6 11.d3 0—0—0 12. Rg2 Nd6 13.Th1 Ce7 ± (Fuchs—Udovcici, Berlin 1962).

27. Sau 7.d4!? (Barendregt) N:f3 (7...e:d4 8.h:g4 h:g4 9.Cg5) 8.D:f3 D:d4 (8...e:d4 9.Td1) 9.Cc3 ∼.

28. Euwe recomandă 8.h:g4 h:g4 9.Cg5 Dh6 10.Cb3 Dh4 11.Ng5 Dh5 12.Ne3 g:h3 13.D:h5 T:h5 14.g4 Th8 „și albul are șanse de a obține joc egal".

29. Euwe recomandă 8...Ce7!

30. 15.c3 Ne7 16.Cb3 Ch6 17.Cd4! T:d4 18.c:d4 Cf5 19.Db3 Dg6 20.Ne3 ± (Barendregt — Portisch, Amsterdam 1963).

TABELA **15**

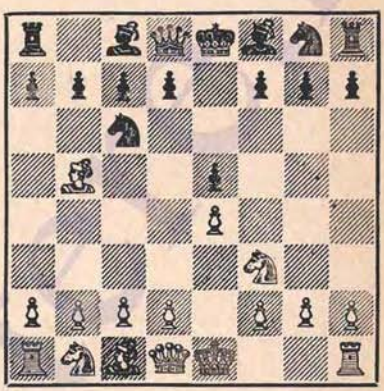

PARTIDA SPANIOLĂ

Sisteme fără 3...a7—a6 (Cordel, Bird)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5

	3	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
1	Nc5 [1]	0—0 [2] / Cd4 [3]	C:d4 [3a] / N:d4	c3 / Nb6	d4 / c6	Na4 [4] / d6	Ca3 ! [5] / Cf6 [6]	Nc2 ! / 0—0 [7]	Ng5 / h6	Nh4 / De7	Cc4 [8]		±
2	....	c3 ! / Cge7 [9]	0—0 [10] / Nb6	d4 / e:d4	e:d4 / d5	e:d5 / C:d5	Te1+ [11] / Ne6	a4 [12] / a6	N:c6+ / b:c6	Ng5 / Dd6	Cbd2 [13]		±
3	....	d4 [15] / f5 [14]	N:c6 [17] / f:e4 [16]	Cfd2 [18] / d:c6	Nd6 [19] / e3 !	d:e5 / Nc5	f:e3 / g6	Dh5+ / Dh4+ [20]	Df3 / Dh3	g3 / Ng4	Ce4 / Nb6 [21]	Df1	∓
4	....	.... / e4	e:f5 / Nb6	d4 / C:e5 [22]	Ce5 / Dh4	d:e5 / c6	0—0 / d5	Na4 [23] / Rf7 !	f6 ! / R:g7	f:g7 / Ch6	Ne3 / a:b6 [24]	N:b6	∓
5	....	....	....	e:f3	d:c5 / De7+	Ne3 / f:g2	Tg1 / Cf6	Df3 [25] / 0—0	Cd2 / d6	c:d6 / c:d6	0—0—0 / Ce5	D:g2 / N:f5 [26]	∓
6	....	Cf6	0—0 [26a] / 0—0	d4 / Nb6 !	Ng5 [27] / h6 [28]	Nh4 / d6	N:c6 [29] / b:c6	d:e5 / d:e5	Cbd2 [30] / Ng4	Cc4 / g5	Ng3 / C:e4	D:d8 / Tf:d8 [31]	∓
7	....	....	....	....	d:e5 / C:e4	Dd5 / Cc5	Ng5 / De8	Ca3 [32] / a6	Nc4 / Na7 [33]	b4 / Ce6	De4 / Ce7	Tae1 [34]	±
8	....	....	....	....	....	....	Ce7	Dd1 [35] / Ce4	Nh4 [36] / d5	Cbd2 / c6 [37]	Nd2 / Nf5 [38]	Dc2 / C:d2 [39]	∓

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
9	....	....	d4 !	e5 [41]	0—0 [43]	e:d6 [44]	d:c7	N:c6	c:d4	Te1	Cc3	C:e4	
			e:d4 [40]	Ce4 [42]	d5	0—0	Df6 [45]	b:c6	Nd6 [46]	Nf5	Tfe8	N:e4 [47]	±
10		C:d4 [49]	0—0 [50]	Nc4 [52]	Te1 [54]	c3 [55]	Db3	N:b3	b:c3 [57]	e5 [58]	T:e5	Te3	
	Cd4 [48]	e:d4	c6 [51]	Cf6 [53]	d6	Db6 [56]	D:b3	d:c3	Ne7	d:e5	Cd7	Rf8 [59]	+ =

NOTE:

1. Mutarea acesta poartă numele teoreticianului Cordel, care a analizat-o pe larg. Un timp ea a fost considerată ca nesatisfăcătoare pentru negru, dar în ultimii ani au fost găsite noi continuări care o reabilitează.

2. La 4.C:e5 negrul răspunde, după recomandația lui O'Kelly 4...Cd4!

3. a) **4...Cf6** duce la tabela precedentă, variantele 6 și 7; b) **4...Cge7** 5.b4! (5.c3 Nb6 duce la varianta 2) 5...N:b4 6.Nb2 d6 7.d4 e:d4!? 8.D:d4 Nc5 9.D:g7 Tg8 10.D:h7 Ne6 11.Cc3 Dd7 12.Cd5 N:d5 13.e:d5 Dg4 14.Ch4 0—0—0 15.d:c6 Cg6 (Kudriașov—Tarasov, Alma Ata 1963) 16.C:g6 T:g6 17.g3 ±; c) **4...Df6** 5.Cc3! (5.c3 Cge7 6.Te1 a6 7.Na4 Na7 8.d4 h6 9.Ne3 d6 10.d5 b5 ~ Vasiukov—Robatsch, Gotha 1957) 5...Cge7 6.Cd5 C:d5 7.e:d5 Cd4 8.C:d4 N:d4 9.c3 Nb6 10.d4! 0—0 11. d:e5 D:e5 12.Te1 Df6 13.Ne3 d6 14.N:b6 a:b6 15.De2 ± (H. Müller—Meesen, coresp. 1932).

3a. Zaițev propune continuarea 5. b4!?, de ex. 5...N:b4 6.C:d4 e:d4 7.Nb2 Ce7 (7...Df6!? 8.c3 Nc5 9.Dh5 Nb6 10.c:d4 N:d4 11.e5 Db6 12.e6! ±) 8. N:d4 0—0 9.c3 Na5 10.Dg4 ~.

4. Sau **8.Nc4** d6 și acum a) **9.Rh1** Cf6 10.f4 (10.Dd3 0—0 11.Ng5 h6 12.Nh4 De7 ~ Florian—Pachman, București 1949) 10...e:d4 11.e5 Cg4 12.De2 d5 13.Nd3 C:h2 14.R:h2 Dh4+ 15.Rg1 d:c3+ 16.Tf2 Dg3∓ (Muratov—Hasidovski, Novgorod 1961); b) **9.a4** Cf6 10.d:e5 C:e4 (sau 10...d:e5 11.D:d8+ N:d8 12.Te1 ~ Nejmetdinov—Filip, București 1954) 11.e:d6 0—0 12.Nd3 Cd6 ~ (Nejmetdinov—Klaman, 1957).

5. Mutarea lui Vasiukov. Se poate juca și 9.Ne3 Cf6 10.d:e5 d:e5 11. D:d8+ N:d8 12.f3 Cd7 13.Cd2 Nb6 14.N:b6 C:b6 15.Nb3 Re7 = (Toluș—Spasski, 23 camp. U.R.S.S.).

6. a) **9...De7** 10.d5! Nd7 11.Cc4 c5 12.f4! f6 13.f:e5 d:e5 14.d6 De6 15. N:d7+ D:d7 16.C:e5! ± (Vasiukov—Taimanov, camp. U.R.S.S. echipe, 1954); b) **9...Ce7** 10.Cc4 e:d4 11.C:b6 D:b6 12.Nf4 d5 13.e:d5 C:d5 14.Te1+ Ne6 15.Ne5 0—0—0 16.D:d4 ± (Cistiakov—Volkevici, Moscova 1958); c) **9...Nc7!?** 10.f4 Dh4 11.Nd2 Cf6 12.De1 D:e1 13.T:e1 0—0 14.d:e5 d:e5 ~ (Parma—Zuidema, Beverwijk 1964).

7. Sau **10...Ne6** 11.Ng5 (11.f4 e:f4 12.N:f4 Cg4 13.Df3 ± Zatulovskaia—Zvorîkina, Spartachiada U.R.S.S., 1963) 11...h6 12.N:f6 D:f6 13.d5 Nd7 14.Cc4 Nc7 15.Dd3 ± (Portisch—Spasski, Budapesta—Leningrad, 1961)

8. Euwe.

9. Continuarea recomandată de Alehin **4...Df6** este încă insuficient analizată; teoria consideră că albul obține avantaj, de ex. a) **5.d4** e:d4 6.e5 Dg6 7.c:d4 Nb4+ 8.Cc3 D:g2! (8...d5 9. 0—0 Cge7 10.Db3 N:c3 11.b:c3 ± Blackburne + Pillsbury—Schiffers + Steinitz, Nürnberg 1896) 9.Tg1 Dh3 10.T:g7 Cge7 ~ (Vasiliev—Karasian, 1962); b) **5.0—0** Cge7 6.d4 e:d4 7.N:c6 d:c3 8.b4! b:c6 (8...N:b4 9.Nd5) 9.b:c5 c2 10.D:c2 D:a1 11.Cc3 Na6 12.Te1 Tb8 13.Na3 ± (Tribușevski—Arseniev, 1954).

10. Mai puține șanse dă **5.d4** e:d4 6.c:d4 Nb4+ 7.Nd2! N:d2+ 8.D:d2 și acum a) **8...d5** 9.e:d5 C:d5 10.N:c6 b:c6 11.0—0 0—0 12.Cc3! C:c3 13. D:c3 Ne6 14.Ce5 Nd5 15.C:c6 N:c6 16.D:c6 D:d4 17.b3 Tfd8 remiză (Ghips-

lis—Vasiukov, 29 camp. U.R.S.S.); b) 8...a6 9.Na4 d5 10.e:d5 D:d5 11.Cc3 (0—0!) De6+ 12.Rf1 Dc4+ 13.Rg1 0—0 14.d5 Ca7 15.Te1 Cf5 16.h3 Cb5! ~ (Tal—Fischer, Curaçao 1962).

11. 9.Ce5 Df6! (Canal) 10.Cc3 C:c3 11.b:c3 0—0 12.Na3 Td8 ~ (Barden).

12. a) 10.Ce5 Cde7! 11.Ne3 0—0 12.N:c6 C:c6 13.C:c6 b:c6 14.Cc3 Df6 15.Da4 Nd5 = (Evans—Fischer, Buenos Aires 1960); b) 10.Cc3 0—0 11. N:c6 b:c6 12.Ng5 C:c3! 13.b:c3 Dd5 = (Pietzsch—Florian, Dresda 1959); c) 10.Ng5! Dd6 11.Cbd2 (de considerat 11.Cc3 h6 12.C:d5 D:d5 13.Te5 Dd6 14.d5 h:g5 15.d:e6 0—0—0! 16.D:d6 c:d6 17.T:g5 f:e6 18.Tc1 Td7 19.N:c6 b:c6 20.T:c6+ Rb7 21.Tc2 ~ Holmov—Minici, U.R.S.S.—Iugoslavia, 1962) și acum c1) 11...0—0 12.Cc4 Db4 13.a4 a6 14.N:c6 b:c6 15.Tc1 Tfe8 16.Nd2 Df8 17.C:b6 a:b6 18.T:c6 ± (Vasiukov—Liuboșin, ½ camp. U.R.S.S., 1958); c2) 11...f6 12.Cc4 De7 13.N:c6+ b:c6 14.De2! 0—0 15.D:e6+ D:e6 16. T:e6 f:g5 17.C:b6 a:b6 18.C:g5 ± (Vasiukov și Florian); c3) 11...Db4 12 N:c6! b:c6 13.Dc2! (Rawie); c4) 11...h6! 12.Ce4! Db4 13.N:c6 b:c6 14. Dc2 (Zaițev propune 14.Dc1) 14...h:g5 (14...0—0 15.a3! Db5 16.a4 Cb4 17. Dd2 Dd5 18.N:h6! ± Nejmetdinov—Golenișcev, Spartachiada R.S.F.S.R., 1963) 15.D:c6+ Re7 și acum albul obține avantaj decisiv atît după 16.a3! (Euwe), cît și după 16.Cf:g5! D:d4 17.Cc5! (Zaițev) Cf4 (17...D:c5 18.T:e6+) 18. Cg:e6 f:e6 19.T:e6+ etc.

13. Dacă negrul joacă acum 13... 0—0, atunci se ajunge prin intervertire de mutări la partida Vasiukov—Liuboșin (vezi nota 12, c1): 14.Cc4 Db4 15.Tc1 Tfe8 etc. Dacă 15...Na7, atunci 16.Nd2 Db8 17.Dc2 Cb4 18. Db3 Cd5 19.Da3! ± (Altșuler—Brilla Banfalvi, ½ camp. mondial coresp 1961—63). Dacă însă 13...h6, atunci poate urma 14.Cc4 Db4 15.Nd2 D:c4 16.T:e6+ f:e6 17.Ce5 D:d4 18.Dh5+ ± (Altșuler). După cum se vede, mutarea 10.a4! întărește simțitor jocul albului.

14. Mutarea aceasta duce la un joc foarte complicat și încă insuficient analizat. Principial, răspunsul f7—f5 după c2—c3, așa cum se vede și în varianta similară din apărarea Steinitz întîrziată (tabela 12) trebuie să dea negrului contrașanse suficiente.

15. a) 5.0—0 f:e4 6.N:c6 (6.C:e5 C:e5 7.Dh5 Cf7!) 6...d:c6 7.C:e5 Cf6 8.d4 e:d3 9.C:d3 Ne7 10.Te1 0—0 = (Keres); b) 5.C:e5 C:e5 6.d4 De7! (6... Dh4 7.d:c5 f:e4 8.Dd4 Cg6 9.D:g7 C8e7 10.Dh6 Dg4 11.Dg5 De6 12.Ne3 ± Romanovski—Bogatîrciuk, camp. U.R.S.S., 1923) 7.0—0 f:e4 = (Keres); c) 5. N:c6 d:c6 6.C:e5 Nd6 (6...Dh4 7.0—0 f:e4 8.Db3! De7 9.d4 Nd6 10.Nf4 Cf6 11.Cd2 De6 12.Tae1 D:b3 13.a:b3 Nf5 14.f3! ±) 7.d4! (7.Dh5+ g6 8.C:g6 Cf6 9.Dh4 Tg8 10.e5 T:g6 11.e:f6 Ne6 ∓) 7...f:e4 (la aceeași poziție se ajunge și după 5.d4 f:e4 6.N:c6 d:c6 7.C:e5 Nd6) 8.Dh5+ g6 9.De2! Dh4 10.h3! Ne6! 11. Cd2 N:e5 12.d:e5 Dg5! 13.0—0 N:h3 14.D:e4 Nf5 ~ Albul poate juca și 8.0—0 Dh4, de ex. 9.Cd2 Cf6 10.Te1 N:e5 11.d:e5 Cg4 = (Euwe) sau 9.Db3 N:e5 10.d:e5 Ce7 11.Ne3 (11.f3 e:f3 12.T:f3 Tf8! Mecikarov) 11...Cd5! 12.c4 Cb6 13.Cc3 Ne6 14.N:b6 a:b6 15.Tae1 e3! 16.f4 b5! ~ (Nikitin).

16. Mai slab este 5...e:d4 de ex. 6.e5! d:c3 7.C:c3 Cge7 8.0—0 d5 9.e:d6 D:d6 10.Da4 Nd7 11.Td1 Df6 (11...De6 12.Nc4 Rd8 13.Db3 Db6 14.Dc2 Ce6 15.T:d7! R:d7 16.Ca4 N:f2+ 17.Rf1 Dd6 18.R:f2 ± Milici—Kuprianov, camp. Iugoslaviei 1962) 12.Ng5 Df8 13.T:d7! R:d7 14.Ce5+ Rc8 15.N:e7 D:e7 16. C:c6 b:c6 17.N:c6 ± (Moisini—Marcovici, Iași 1962).

17. a) 6.Cfd2 Nb6 și acum: a1) 7. N:c6 b:c6 8.Dh5+ Rf8 9.D:e5 Cf6 10. 0—0 Na6 11.Te1 Nd3 ∓ (Yates—Rabinovici, Baden—Baden, 1925); a2) 7. d5 Cf6! 8.0—0 Ce7 9.De2 c6! 10.d6 Cf5 11.C:e4 C:e4! 12.D:e4 Df6 13.Ng5 C:d6

∓ (Colle—Vidmar, Bled 1931) ; a3) 7.C:e4 d5 8.Dh5+ (Ng5!) Rf8 9.Df3+ Cf6 10.C:f6 D:f6 11.N:c6 b:c6 12.d:e5 D:f3 13.g:f3 Rf7 ∼ (Alehin) ; b) 6.Cg5 Nb6! (6...Ne7 7.d:e5! N:g5 8.Dh5+ g6 9.D:g5 D:g5 10.N:g5 C:e5 11.Nf4 ±) 7.d5 e3! 8.Ce4! (8.Dg4!? Cf6 9.Dg3 e:f2+ 10.Rf1, Veinger—Golenișcev, 1961, 10...0—0 11.d:c6 b:c6 ∓ ; 8.d:c6 b:c6 9.N:e3 N:e3 10.Ce4 Dh4 11.Nd3 Nb6 12.Cbd2 d5 13.Cg3 Cf6 ∓, Trapl—Riha, Praga 1962) 8...Cf6! (Bondarevski) 9.d:c6 b:c6 10.Nd3 C:e4 11.Dh5 ∼ ; c) 6.C:e5 C:e5 7.d:e5 c6! 8.Nc4 Dh4 9.0—0 d5! 10.Ne2 Ce7 11.b4 Nb6 12.g3 Dh3 13.c4 0—0 14.Ne3 N:e3 15. f:e3 T:f1 16.D:f1 De6 ∓ (Jilin—Arseniev, camp. R.S.F.S.R. 1961) ; d) 6.d:c5 e:f3 7.D:f3 Df6 (7...De7 8.Dh5+ g6 9.De2 d6 10.0—0 Cf6 11.Ng5 0—0, Gligorici—Spasski, Amsterdam 1964, 12.c:d6 c:d6 13.Cd2 ±) 8.0—0 (8.Ng5 0—0 9.Cd2 De8 10.Ce4 C:e4 11.D:e4 d6 12.c:d6 Nf5! ∓ Bîvșev—Arțukevici, Leningrad 1963) 8...0—0 9.Cd2 d5 10. c:d6 c:d6 11.N:c6 b:c6 12.D:c6 Nf5 ∼. (Golenișcev, Kotkov). Konstantinopolski recomandă 9...Cf6.

18. 7.C:e5 Nd6 duce la nota 15, c.

19. De considerat este și 7...Dg5 (Cordel), de ex. 8.d:c5 Cf6! (8...D:g2 9.Dh5+!) 9.De2 (9.C:e4 D:g2 10.C:f6+ g:f6 11.Tf1 Nh3 12.Cd2 0—0—0 13.Di3 D:f3 14.C:f3 N:f1 15.R:f1 Td1+ ∓) 9...D:g2 10.Df1 Dg5 11.Tg1 Dh5 12. Cc4 h6 13.Dg2 Ne6 14.Ce3 0—0—0 15. Cd2 Td3 16.Cdf1 g5 ∼ (Șu—Rauș, 4 camp. U.R.S.S. coresp.).

20. a) 11...Ne6 12.Ce4 Nd5 13.e6! Dh4+ 14.g3 De7 15.Df7+ Rd8 16.C:c5 N:h1 17.e4 D:f7 18.e:f7 Cf6 19.Ng5 Re7 20.e5 ± ; b) 11...Nf5 12.Cb3 (12. 0—0 Dd5!) 12...Nb6 13.Cd4 Ch6 14. 0—0 0—0 15.e4 N:d4+ 16.c:d4 D:d4+ 17.Ne3 D:b2 18.N:h6 ± (Popov).

21. Poate urma 15.D:h3 (15.Df4? Dg2 16.Cf2 Ch6! 17.Tf1 Tf8! 18.Da4 Df3 ∓ Abakarov—Ghiterman, camp. U.R.S.S. echipe 1958) 15...N:h3 16.Cf2 Ne6 17.0—0 (17.e4 h5 18.h4 0—0—0 19.Nf4 Ch6 20.Cd2 Cg4 21.Cb3 c5 ∓ Ioșkar Ola—Severodvinsk, telegraf interorașe, 1963) 17...Ch6 18.Cd2 0—0 19. Rg2 Tf7 20.e4 Taf8 ∼ (Norilsk—Arhanghelsk, telegraf inter-orașe, 1962).

22. Continuarea aceasta, propusă de teoreticianul bulgar Mecikarov, duce la un joc complicat în care, după părerea noastră, șansele negrului nu sînt mai rele. Continuarea veche 7...Cf6 8.g4! 0—0 9.g5! C:e5 10.d:e5 Ce8 11.f6 c6 12.Ne2 d6 13.Ne3 este evident în favoarea albului (Fine).

23. a) 10.Nc4 d5 11.e:d6 Cf6 12.Ne6 N:e6 13.f:e6 0—0 14.e7 Cg4 ∓ (Mecikarov) ; b) 10.Ne2 d5 11.e:d6 Cf6 12. Ca3! este o propunere a lui Golenișcev și Kotkov care nu a fost încă verificată.

24. Poate urma 15.Nb3 Ng4!? 16.f3 e:f3 17.Dd4 Cf5 18.D:b6 f:g2 19.Tf2 Thf8 20.Cbd2 Rh8 21.Db4 Nh3 22.D:h4 C:h4 23.Tae1 Cg6! 24.Te3 T:f2 25.R:f2 Tf8+ 26.Tf3 Cf4 ±± (Krylov—Samarian, ½ camp. mondial coresp. 1962—63).

25. Sau 10.T:g2 d5 11.c:d6 c:d6 12. Df3 0—0 13.Cd2 Ce5 14.De2 N:f5 15. 0—0—0 a6 16.Nc4+ d5 17.Nd4 Tae8 18.D:e5 D:e5 19.N:e5 T:e5 20.f4 Te3 21.Cf1 Tf3 ∓ (Kellner—Purdy, camp. Australiei 1954).

26. Vasiukov—Arseniev, Moscova 1962.

27. a) 7.Te1 e:d4 (sau 7...d6 8.h3 Ce7 9.Cbd2 c6 urmat de Cg6 = Gligorici) 8.e5 (8.c:d4 d5 9.e5 Ce4 10.Cc3 Ng4 11. N:c6 b:c6 12.C:e4 d:e4 13.T:e4 T:f3 14. D:f3 N:d4 15.Ne3 N:b2 16.Tab1 f5! 17. e:f6 remiză, Unzicker—Fischer, Leipzig 1960) 8...Ce8 (foarte interesant este 8... Cg4, de ex. 9.h3 C:f2!? 10.R:f2 f6 11.Rg3 f:e5 12.Rh2 e4 13.T:e4 d5 14.Tf4 Dd6 15.g3 Nd7 16.c:d4 g5 ∓ Pogats—Litvinov, Ungaria — R.S.S. Bielorusă, 1962) 9.Ng5 f6 10.e:f6 C:f6 11.c:d4 d6 12.h3 h6 13.Ne3 Ce7 14.Cc3 ∼ (Suetin—Estrin, ½ camp. U.R.S.S., 1958);

b) 7.d5 Ce7 8.Nd3 d6 9.Ca3 c6 10.c4 = (Bannik—Klaman, 1957) ; **c) 7.N:c6** d:c6 8.C:e5 (8.Ng5 Ng4!) 8...C:e4 9.Te1 Cd6! = (L. Schmid) 10.Nf4 a5 11.c4 f6 12.c5 f:e5 13.N:e5 Cc4 14.c:b6 C:b6 15.Cc3 d6 16.Ng3 Df6 17.Tf1 Nd7 18 Db3+ Df7 19.D:f7+ remiză (O'Kelly-Karaklaici, Bognor Regis 1960).

28. Sau 7...d6 8.N:c6! b:c6 9.d:e5 d:e5 10.Da4! ± (Gligorici). Această idee a fost aplicată neprecis în partida Gligorici—Alexander (Hastings 1962—63) sub forma 8.Da4, la care negrul ar fi putut răspunde 8...e:d4! 9.c:d4 h6 10.N:f6 D:f6 11.Nc6 b:c6 12. D:c6 Ng4 13.Cbd2 N:d4 ∼.

29. Alte posibilităţi : **a) 9.d:e5** C:e5 10.Cbd2 a6 11.Ne2 Cg6 12.Ng3 Te8 13 Dc2 Ch5 14.Cc4 Na7 15.Cd4 Chf4 ∓ (Jilin—Spasski, ½ camp. U.R.S.S., 1958) ; **b) 9.Dd3!?** De7 10.Cbd2 Cb8! 11.Tfe1 c6 12.Nc4 Td8! 13.Cf1 Cbd7 14.Dc2 Cf8 15.Ce3 Cg6 16.Ng3 Ch5 = (Lein—Suetin, Harkov 1963) ; **c) 9.a4!** a5 10.Te1 e:d4 (10...De7 11.Ca3 Ng4 12.Cc4 g5 13.Ng3 Cd7 14.Ce3 Nh5 15. Cd5 Dd8 16.C:b6 c:b6 17.Dd3 ± Spasski—Quinones, Amsterdam 1964) **11. C:d4** C:d4 12.c:d4 g5 13.Ng3 d5 14.e:d5 C:d5 15.Cc3 c6 16.Nc4 Ne6 17.Ce4 Cf4 18.N:f4 N:c4 19.Ne5 f6 20.Dh5 Rg7 21. Nd6 ± (Gligorici—Zuidema, Belgrad 1964). Mai bine **11.N:c6!** b:c6 12.C:d4 (Gligorici şi Spasski). După **11.c:d4** Ng4 12.N:c6 b:c6 13.Cc3 N:f3 14.D:f3 (Kavalek—Zuidema, Tel Aviv 1964) egalează 14...g5!

30. **a) 11.D:d8** T:d8 12.C:e5 Na6 13. Te1 C:e4 ∓ (Keres) ; **b) 11.Da4**, ca în nota 28, merită atenţie.

31. Poate urma 15.Cf:e5 Ne6 16.Tfe1 C:g3 17.h:g3 Nc5 ∼ (Smîslov—Spasski, Moscova—Leningrad 1958).

32. **a) 10.Cbd2?** d6! 11.e:d6 Ne6 12. N:c6 b:c6 13.Dd4 f6 14.Tae1 Dg6! 15. Nh4 Nd5∓ (Ghipslis—Spasski, Riga 1959); **b) 10.Te1** De6 11.D:e6 C:e6 12. Nh4 f6 13.e:f6 g:f6 14.Cbd2 d5 15.c4 Ced4 = (Matanovici—Ivkov, 1962).

33. **a) 11...Ce6** 12.De4! (12...C:g5 13.C:g5 g6 14.Dh4) ± ; **b) 11...Ce7** 12.Dd2 Na7 urmat eventual de b5 şi Nb7 (Zuidema—Gebauer, Zürich 1962); **c) 11...De6** (Sokolov) este de considerat.

34. Smîslov—Spasski, Moscova—Leningrad 1960.

35. Sau **10.Dc4** Ce6 11.Nh4 d5 12. e:d6 D:d6 13.Cbd2 Cf5 14.Ce4 Df4 15. Ng5 Cd6! ∼ (Boleslavski—O'Kelly, Bucureşti 1953) ; mai tare este 10... a6! 11.Dh4 Cg6! 12.N:d8 C:h4 13.N:h4 a:b5 14.Ca3 Cd3 ∓ (Gufeld—Baghirov, 31 camp. U.R.S.S.).

36. 11.Nf4!? d5 12.Cbd2 c6 13.Nd3 f5 14.Dc2 C:d2 15.N:f5 C:f1 16.N:h7+ Rh8 17.T:f1 Dd7 18.Te1 De6 19.Nd3 Tae8 20.Ng5 Dd7 ∓ (Polugaevski—Boleslavski, Spartachiada U.R.S.S., 1963).

37. De considerat este 12...Nf5 13. Cb3 (Cd4) c6 14.Nd3 Dd7 15.Te1 Tad8 = (Konstantinov—Hasidovski, Spartachiada U.R.S.S., 1963).

38. S-a încercat şi 13...f5, de ex. 14.e:f6 C:f6 15.Dc2 g6 16.Tae1 Nf5 ∼ (Bronstein—O'Kelly, Hastings 1953—1954; Tal—Quinones, Amsterdam 1964).

39. **15.N:f5** şi acum **a) 15...C:f3+!** 16.g:f3 Rh8 17.Tae1 Dc7 18.Nh3 Tae8 19.f4 f5 20.e:f6 Cg6! 21.Ng3 g:f6 22. Ne6 Dg7 23.f5 Ch4! 24.Rh1 Cf3 remiză (Gheller — Spasski, camp. U.R.S.S. echipe, 1962); **b) 15...C:f1** 16.N:h7+ Rh8 17.T:f1 Dd7 **18.e6** f:e6 19.Ce5 Dc7 (19...Dd6? 20.Te1 Cf5 21. N:f5 e:f5 22.Ne7! De6 23.N:f8 T:f8 24.Cf3 ± Aronin—Stein, Riga 1962) şi acum la 20.Te1 Cf5 21.N:f5 merge T:f5. De aceea este mai bine **18.Te1!** (în loc de 18.e6), de ex. 18...De6 19 Nd3 Tae8 20.Ng5 Dd7 (Polugaevski—Boleslavski, Spartachiada U.R.S.S. 1963) 21.Da4! ±.

40. O'Kelly recomandă **5...Nb6** la care poate urma 6.C:e5 (6.0—0 0—0 vezi nota 8, iar la 6.Ng5 urmează

6...h6 7.Nh4 g5 8.Ng3 C:e4 9.N:e5 C:e5 10.C:e5 c6! 11.Nd3 d5 = O'Kelly) 6...C:e5 7.d:e5 C:e4 8.Dg4! N:f2+ 9. Rd1! Dh4 10.D:g7 Tf8 11.b4/ (Barcza) Dh5+ (11...f6? 12.e6! Dh5+ 13.Rc2! ±) 12.Rc2 Nh4! (12...Dg6 13.D:g6 f:g6 14.Cd2 C:d2 15.N:d2 ±) 13.Nh6 Ne7 14.Tf1 (14.Cd2! C:d2 15.R:d2 Euwe) 14...b6! 15.e6 Cd6! 16.e:d7+ N:d7 17. Te1 0—0—0 18.Na6+ Rb8 19.T:e7 Na4+ ∓ (Ree—Zuidema, Olanda 1962).

41. **a) 6.c:d4** Nb4+ 7.Cc3 C:e4 8. 0—0 N:c3+ (8...C:c3 9.b:c3 Ne7 10.d5 cu atac) 9.b:c3 0—0 10.d5! C:c3 11. Dd3 Cb5 12.D:b5 Ce7 13.d6 ~ (Keres); **b) 6.0—0** C:e4 7.c:d4 Nb6 8.Dc2 Cd6! (8...Cf6 9.Te1+ Ce7 10.Ng5 c6 11. N:f6 g:f6 12.d5! d6 13.d:c6 0—0 14. c7! ± Dely—Fichtl, 1955).

42. **6...Cd5?** 7.0—0 0—0 8.c:d4 Nb6 9.Nc4 Cce7 10.Ng5 De8 11.Db3! c6 12.Cbd2 h6 13.N:e7 C:e7 14.Ce4 ± (Smîslov—Barcza, Helsinki 1952).

43. 7.c:d4 Nb4+ 8.Nd2 C:d2 9.C:d2 0—0 10.0—0 a6 11.Na4 d6 12.a3 N:d2 13.D:d2 Ce7 = (Jimenez—Fischer, Leipzig 1960).

44. Sau **8.C:d4** 0—0 9.N:c6 b:c6 10. f3 Cg5 11.Ne3 f6 12.Rh1 (f4) N:d4 13.N:d4 f:e5 14.N:e5 Na6 ~ (Gligorici— Fischer, Buenos Aires 1960); sau **9.f3** Cg5 10.Ne3 Ce6 11.f4 f6 12. Rh1 N:d4 13.c:d4 f:e5 14.d:e5 d4 15.Nc1 Ce7 16.Nc4 ± (Nejmetdinov—Valitinov, 22 camp. R.S.F.S.R., 1963).

45. După 9...D:c7 10.c:d7 negrul nu are compensație suficientă pentru pion. de ex. **a) 10...Td8** (10...Nd6 11.Cc3 Nf5 12.Te1 ± Kupper—Paoli, Amsterdam 1954) 11.Dc2! C:d4 12.C:d4 T:d4 13.Ne3 Tb4 14.Nd3 De5 15.N:e4 N:e3 16.Cc3! Nd4 17.Tfe1 ± (Gufeld—Balitinov, Sverdlovsk 1963); **b) 10...Nb6** 11.Cc3 C:c3 12.b:c3 Ng4 13.Ng5! f6 14.Nh4 Tad8 15.Db3+ Rh8 16.Ng3 ± (Samarian—Kowol, ½ camp mondial coresp. 1962—63).

46. Euwe propune 11...Nb6 12.Te1 Nf5 13.Cc3 Tfe8 14.C:e4 N:e4 15.Ng5 Dd6! 16.Nd8 N:c7 17.N:c7 D:c7 „și nu este ușor pentru alb să-și valorifice pionul în plus".

47. Poate urma 15.Ng5! N:f3 16. T:e8+ T:e8 17.D:f3 D:f3 18.g:f3 N:c7 19.Tc1 ± (Stein—Spasski, 28 camp U.R.S.S.).

48. Mutarea lui Bird, care deși contravine principiilor clasice ale jocului în deschidere, totuși pînă acum nu a fost răsturnată. Albul obține totuși un joc ceva mai bun.

49. **a) 4.Nc4** d6 5.C:d4 e:d4 6.0—0 Cf6 7.c3 Ne7 8.c:d4 d5 = (MCO); **b) 4.Na4** Nc5 5.0—0 C:f3+ 6.D:f3 Ce7 7.d3 0—0 8.Ne3 Nb6 9.Cc3 d6 10. Tad1 ~ (Reti—Spielman, Budapesta 1913).

50. Mai slab este 5.Nc4 Cf6 6.De2 Nc5 7.0—0 0—0 8.e5 d5 9.e:f6 d:c4 10.D:c4 Nd6 11.d3 Ne6 12.Db5 c5 13. c4 Df6 ~ (Dubinin — Klaman, 15 camp. U.R.S.S.).

51. **a) 5...Ce7** 6.Nc4! (6.Dh5!? Cc6 7.Dd5! a6! 8.Na4 Ne7 9.c3 0—0! Barcza—Köberl, Budapesta 1952) 6...Cc6 7.d3 d6 8.c3! Ne7 9.c:d4 C:d4 10.Ne3! Ne6 11.Cc3 c6 12.a4 0—0 13.a5 ± (Bonci Osmolovski—Goldberg, ½ 25 camp. U.R.S.S.); **b) 5...Nc5** 6.c3 c6 7.Na4 d6 8.d3 Cf6 9.b4 Nb6 10.Nb2 Cg4 11.h3 d:c3 12.C:c3 Ce5 13.d4 Cc4 14.Nc1 0—0 ~ (Bobolovici—Holodkevici, Moscova 1959); **c) 5...g6** 6.c3 Ng7 7.c:d4 N:d4 8.d3 Ce7 9.Cc3 c6 10.Nc4 d6 11.Ne3! Ng7 12.Df3 0—0 13.Nb3! ± (Tarrasch — Blackburne, Petersburg 1914); **d) 5...h5?** 6.d3 Nc5 7.Cd2 c6 8.Nc4 d5 9.Nb3 Rf8? 10.c4! d:c3 11.b:c3 Ng4 12.Dc2 ± (Michel—Rossetto, Mar del Plata 1947).

52. **a) 6.Ne2** Nc5 7.d3 Ce7 8.Cd2 d5 9.e5 Ne6 10.Cb3 Nb6 11.a4 a5 12.Ng4 0—0 13.Ng5 Dd7 ∓ (Gurghnidze—Spasski, Spartachiada U.R.S.S., 1959); **b) 6.Na4** d5 (6...Nc5 7.c3 Ce7 8.d3

0—0 9.Cd2 d:c3 10.b:c3 d5 11.d4 Nb6 12.Na3 Te8 13.Nc2 Nc7 14.e5 Cf5 15. Db1 ! ± (Smîslov—Lutikov, Moscova 1960) 7.e:d5 D:d5 8.Nb3 Df5 9.Te1 + Ne7 10.d3 Nd7 11.Cd2 Rf8 12.Cf3 Nf6 13.c3 d:c3 14.b:c3 g6 15.d4 Te8 16.Ce5 N:e5 17.T:e5 T:e5 18.d:e5 ± (Ciocîltea—Rossetto, Belgrad 1962).

53. 6...d5 (6...Ce7 7.Te1! Keres) 7.e:d5 c:d5 8.Nb5+ Nd7 9.Te1+ Ce7 10.N:d7+ D:d7 11.Dh5 Tc8 12.d3! Tc6 13.Nd2! ± (Sokolski).

54. **a)7.De2** d6 8.e5 d:e5 9.D:e5 Ne7 10.Te1 b5 11.Nb3 a5 12.a4 Ta7! 13.Dc5 (13.a:b5 0—0! ∓ Gheller—Holmov, 17 camp. U.R.S.S.) 13...Tc7! 14.d3 Ne6 ∼ (Euwe); **b) 7.e5** d5 8. e:f6 d:c4 9.f:g7 N:g7 10.d3 c:d3 11. c:d3 Ne6 12.Cd2 Dc7 13.Ce4 0—0—0 ∓ (Kopîlov—Toluș, Leningrad 1950)

55. Sau 8.d3 Ne7 9.Cd2 (9.Ng5) 0—0 10.Cf3 ± (Panov).

56. a) **8...Ne7** (8...d:c3 9.Db3! Dc7 10.a4 ±) 9.c:d4 d5 10.e:d5 C:d5 11. Cc3 0—0 12.d3 Nf6 13.Ne3 Cb6 14. Df3 ± (Lipnițki—Bondarevski, Moscova 1951); **b) 8...Cg4!?** 9.h3 Ce5 10. Nf1 d3 11.Te3! (11.f4 Db6+ 12.Rh1 h5!) 11...g5! 12.N:d3 g4 ∼.

57. Sau 11.d:c3 Ne7 12.Ca3 0—0 13.Cc2 Te8 14.Cd4 Nf8 15.f3 d5 = (Szabó—Toluș, București 1953).

58. Filip recomandă 12.Na3 Cd7 13. d4 urmat de Cb1—d2—c4.

59. Poate urma 15.d4 Cb6 16.Na3 N:a3 17.C:a3 Nd7 18.c4 ± (Lipnițki—Toluș, Moscova 1952).

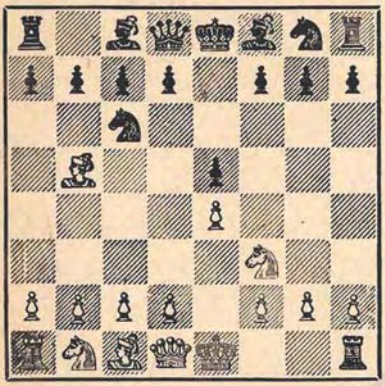

PARTIDA SPANIOLĂ

Sisteme fără 3...a7—a6 (Iänisch etc.)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5

	3	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
1		d3[2]	d:e4	0—0[3]	Cc3[4]	Nc4[4a]	Ne3	a3	Ne2	Cd2	Nc4	De2	
	f5[1]	f:e4	Cf6	d6	Ne7	Ng4	Dd7	h6	g5	Ne6	Cd8	c6[5]	=
2	....	d4 !	N:c6[6]	C:e5	De2[8]	h3[9]	Cc3	g3[12]	g4	Cf3	D:e6		
		f:e4	d:c6	Dh4[7]	Cf6	Ne7[10]	Ne6[11]	Dh5	Dh4	e:f3			±
3	....	Cc3	C:e4	C:e5[15]	C:c6	c4 !	C:a7+[17]	N:d7+	Dh5+[18]	De5+	Cb5	Dd4 ![20]	
		f:e4[13]	d5[14]	d:e4	Dd5 ![16]	Dd6	Nd7 !	D:d7	g6[19]	Rf7	c6		±
4	....		e:f5[22]	C:b5	d4[25]	Cg5	d5	Cd4	Dd2[27]				
		Cd4[21]	C:b5[23]	d6[24]	e4	N:f5	Cf6[26]	Ng4					± =
5	....		e:f5[28]	C:e5 ![30]	0—0	Cf3 !	C:d4	Na4[32]	Ce2	d4[33]	Nf4[34]		
		Cf6	Nc5[29]	Cd4[31]	0—0	c6	N:d4	d5	Nb6	N:f5			±
6		d4[36]	C:d4	D:d4	e5[38]	D:b6[39]	Nf4[40]	Nd3[41]	e:f6	Cc3			
	g6[35]	C:d4[37]	e:d4	Df6	Db6 !	a:b6	Ta5	f6	d6	C:f6			=

NOTE:

1. Această continuare de gambit poartă numele lui Iänisch, care a analizat-o încă în 1847.

2. **a)** 4.De2 f:e4 5.D:e4 Cf6 6.De2 Nd6 ! ? (6...d6 7.d4 e4 8.d5 C:d5 9. Cd4 Cde7 10.D:e4 ±, Marco—Bernstein, Stockholm 1909) ; 7.d4 (7.N:c6 d:c6 8.C:e5 0—0) 7...e4 8.Cg5 De7

9.c3 h6 10.Ch3 g5! 11.Cd2 b6 12.Cc4 Nb7 13.C:d6+ D:d6 14.f4 g4 15.Cf2 0—0—0 ∓ (Konstantinov—Zak, Leningrad 1959); b) **4.N:c6** d:c6 5.C:e5 Dd4! =; c) **4.e:f5** e4 5.De2 De7 6.N:c6 b:c6 7.Cd4 Cf6 8.Cc3 c5 9.Cb3 d5 = (Szily—Bronstein, Budapesta—Moscova, 1949).

3. a) **6.Cc3** Nb4 (6...Cf6 7.h3 a6 8.Nc4 Ca5 9.Ne2 c5!? 10.g4! ±, Taimanov—Kopilov, Leningrad 1950) 7.Dd3 d6 8.Nd2 N:c3 9.N:c3 0—0 10. 0—0—0 De8 11.h3 a6 12.Nc4 + Ne6— (Nejmetdinov—Bronstein, 26 camp. U.R.S.S.); b) **6.Nc4** Nc5 7. 0—0 d6 8.c3 Ng4 9.b4 Nb6 10.a4 a5 11.b5 Ce7 ∼ (L. Szabó—Bronstein, Moscova 1956).

4. Sau 7.Dd3 Ng4 8.Ng5 Ne7 9.Cbd2 Dd7 = (Wolf—Tarrasch, Monte-Carlo 1903).

4a. Mai tare este 8.Cd5! 0—0 (8... C:e4 9.C:e7 D:e7 10.Dd5) 8...0—0 9.Cg5 Cg4 10.h4 Rh8 11.Nc4 Ca5 12.f4 ± (Altşuler—Neiştadt, coresp. 1964).

5. Nejmetdinov—Holmov, 29 camp. U.R.S.S..

6. Sau 5.C:e5 C:e5 6.d:e5 c6 şi acum: a) **7.Ne2** Da5+ 8.Nd2 D:e5 9.Nc3 De6! 10.Nh5+ Rd8 =; b) **7.Nc4** Da5 + 8.Cd2 D:e5 9.N:g8 T:g8 ∓ Holmov—Bronstein, Moscova 1948; c) **7.Cc3!?** c:b5 8.C:e4 d5 9.e:d6 Cf6 10.Dd4! C:e4 11.D:e4+ Rf7 12.Dd5+ Ne6 13.D:b7+ Rg6 14.h4 ± (Coifman—Cernov, U.R.S.S. 1961).

7. a) **6...Cf6!?** 7.Ng5 c5 8.Cc3 Nf5 9.f4 c:d4 10.N:f6 D:f6 11.D:d4 Db6 12.Da4 + c6 13. 0—0—0 Db4 14.g4 D:a4 15.C:a4 ± (Schönman—Liublinski, R. F. Germană—U.R.S.S., coresp. 1958—60); b) **6...Nd6!?** 7.Dh5+ g6 8.C:g6 Cf6 9.Dh6 Tg8 10.Ce5 T:g2 11.Ng5 N:e5 12.d:e5 Ng4 13.Cc3! ± (Agrinski—Ciubukov, U.R.S.S. 1962).

8. Sau 7. 0—0 Nd6 (7...Cf6 8.f3 Nd6 9.Del Dh5 10.Cc3 ±, Rellstab—Toluş, Viena 1957) 8.f3 e:f3 9.C:f3 Dh5 10.Tel + Ce7 ∼.

9. De considerat este 8.Cc3.

10. 8...Ne6 9.g3 Dh5 10.g4 Dh4 11.Nf4 ± (Kasparian—Ghipslis, 1955).

11. 9...0—0 10.g3! Dh5 11.g4 Dh4 12.Nf4 ± (Pietzsch).

12. Mai slab este 10.Ne3 0—0 11.g3 Dh5 12.g4 Dh4 13.0—0—0 Nb4 14.Tdfl N:c3 15.b:c3 Cd7 16.f4 e:f3 17.C:f3 De7 18.Ng4 Da3+ 19.Rd2 Tae8 20.Tel D:a2 21.Dd1 Dd5 22.Ce5 Tf2+ 23.Re3 Tef8 24.Nh4 C:e5 25.N:f2 Cc4+ 0—1 (Henning—Möhring, camp. R. D. Germane, 1963). Varianta în continuare este recomandată de Pietzsch.

13. De considerat este **4...Nb4**, de ex. 5.d3 (5.e:f5) f:e4 6.d:e4 N:c3+ 7.b:c3 d6 8.0—0 Cf6 9.Dd3 Nd7 10.Ng5 h6 11.N:f6 D:f6 12.c4 a6 13.Na4 0—0—0 14. Tabl Cb8 15.N:d7+ C:d7 16.Cd2 Cc5 (Nash—Liublinski, coresp. 1962).

14. a) **5...Cf6** 6.C:f6+ g:f6 7.d4 d6 (7...e4 8.Cg5! Nb4+ 9.c3 f:g5 10. Dh5+ Rf8 11.N:g5 Ce7 12.Nc4 d5 13.N:d5! 1—0, (Brinckmann—Kieninger, Ludwigshafen 1932) 8.0—0 Nd7 9.Tel De7 10.d:e5 d:e5 11.N:c6 N:c6 12.C:e5! d:e5 13.Dh5+ Df7 (Sergeant—Spielman, Margate 1938) 14.D:e5+ Rd7 15.Dd4+! Nd6 16.Dg4+ (Keres); b) **5...Ne7** 6.d4 e:d4 7.0—0! d5 (7...Cf6 8.C:f6+ N:f6 9.Tel+ Ce7 10.Cg5 0—0 11.C:h7!± Trifunovici-Kostici, 1937) 8.Ceg5 h6 (8...Dd6 9.D:d4 Nf6 10. Da4 Ce7 11.Nf4 ± Milici—Dückstein, Zagreb 1955) 9.N:c6+ b:c6 10.Cf7! R:f7 11.Ce5+ Rf6 12.D:d4! c5 (12...De8 13. Tel Nf5 14.b4! h5 15.h4! Ne4 16.f3 Nd6 17.Ng5+ 1—0, Csar-Salan, coresp. Ungaria 1961) 13.Df4+ Nf5 14.Cg4+ Rg6 15.Ce5+ Rf6 16.g4 Dc8 17. Tel Nd6 18.h4 g6 19.b4! ± (Kondratiev-Bîkov, Leningrad 1963).

15. O încercare interesantă este **6.Cg3**, de ex. a) **6...Ng4** (6...Nd6? 7.C:e5!) 7.h3 N:f3 8.D:f3 Cf6 9.0—0

Nd6 10.Ch5 C:h5 (10...e4 11.Df5 Dd7 12.D:f6! g:f6 13.C:f6+ Re7 14.C:d7 R:d7 15.d3 ± Nejmetdinov—Berghin, Spartachiada U.R.S.S. 1963); 11.D:h5 g6 12.Df3 a6! (12...e4 13.Dc3! Rd7 14.d3, Koniuhov — Ivanov, Spartachiada U.R.S.S., 1963) 13.Na4 Dh4 14.c4 D:c4 15.Df6 Tf8 16.De6+ Rd8 17. Nb3 Cd4 18.N:c4 C:e6 19. N:d5 Cc5 = (Lepeşkin — Bebciuk, camp. Moscovei 1963). De considerat este 9.Ch5 (în loc de 0—0) Dd6 10.C:f6+ g:f6 11.Dh5+ Dd7 12.c3 De6 13.d3 Nd6 14.Nd2 a6 15.Na4 b5 16.Nb3 ± (Lebedev—Zaiţev, Moscova 1963); b) 6...e4? 7.Cd4! Dd6 8.d3! e:d3 9.D:d3 Ce7 10.0—0 Nd7 11.N:c6! b:c6 12.Te1 ± (Ekström—Strömberg, coresp. 1964)

16. a) 7...b:c6 8.N:c6+ Nd7 9.Dh5+ Re7 10.De5+ Ne6 11.f4! e:f3 (11...Ch5 12.D:e4! Tb8 13.d4 Rf7 14. f5! ± Estrin) 12.0—0 Tb8 13.d4 Tb6 ± (Vukovici); b)7...Dg5 8.De2! Cf6 9.f4! Dh4+ şi acum: b1) 9...Dh4+ 10.g3 Dh3 11.C:a7+ (Euwe recomandă 11.Ce5+ c6 12.Ne4 Nc5 13.c3 ±) 11...Nd7 12.N:d7+ D:d7 13.Cb5 Nc5 (sau 13...c6 14.Cc3 0—0—0 15.b3 Nb4 16.a3! N:c3 17.d:c3 e3 18.0—0! The8 19.Nb2! Dd2 20.Tae1 ±) 14.b3 0—0—0 15.Nb2 Cg4 16.0—0—0! Cf2 17. Dc4! ± (Estrin); b2) 9...D:f4 10.C:a7+ (sau 10.Ce5+ c6 11.d4 Dh4+ 12.g3 Dh3 13.Nc4 Nd6 14.Nf4 ± Löchner—Rubesov, R. F. Germană—U.R.S.S., coresp. 1958—60) 10...Rd8 11.C:c8 R:c8 12.d4 Df5 13.Nc4 Nd6 14.Tf1 Da5+ 15.Nd2 Db6 16.0—0—0! ± (Suciko—Miasnikov, Moscova 1962).

17. 9.Dh5+ g6 10.De5+ D:e5 11. C:e5 c6 12.Na4 Ng7 13.d4! e:d3 14.Nf4 Ne6 15.0—0—0 0—0—0 16.The1 Td4 17.Nd2 N:c4 18.Nc3 d2+ ~ (Volciok—Olifer, camp. R.S.S. Ucrainiene 1962).

18. Mai slab este 11.Cb5 Cf6 12.0—0 Nc5! (12...c6 13.Cc3 Nc5 14.d4 e:d3 15.Te1+ Rf7 16.Ne3 N:e3 17.T:e3 Tad8 18.Df3 The8 19.Ce4 ±, Spasski—Holmov, 29 camp. U.R.S.S.; mai bine este 15... Ne7 16.Ne3 0—0 17.f3 Nd6 18.Rh1 Df5 19.Ng1 Tad8 20.Ce4 C:e4 = Bednarski—Möhring, Marianske Lazne 1962); 13.d4 e:d3 14.Te1+ Rf7 15.Ne3 N:e3 16. T:e3 Tad8 17.Df3 (17.Db3 The8 18.Td1 c5 19.Cc3 T:e3 20.f:e3 De7 21.Cd5 T:d5! 22. c:d5 D:e3+ ∓, Matohin—Asaturian, Moscova 1962) 17...Thg8 18.Td1 c6 19. Cc3 Dd4 20.T:e8 T:e8 (Kosenkov—Asaturian, Moscova 1962). Negrul are un tempo în plus faţă de partida Spasski—Holmov, citată mai sus.

19. 11...Rd8 12.Da5! Re8 13.0—0 Cf6 14.d4! e:d3 15.Ne3! ±.

20. Întărirea lui Estrin; Mai slab este a) 14.Cc3 Te8 15.Da5 Cf6 16.h3 Nd6 17.c5, Ciocîltea—Zinn, R. D. Germană—România 1961. 17...Df5! ∓! b) 14.D:h8 Cf6 13.Cc3 Te8 16.b3 Nc5 17.D:e8+ C:e8 18.0—0 Dd3 19.Nb2 D:d2 20.Ca4 Nd4 ~ (Kavalek—Möhring, Marianske Lazne 1962). Pietzsch propune 21.Tad1 N:f2+ 22.Rh1 Df4 23.N:f6 D:f6 24.Tde1 Df5 25.Te2 e3 26.T:e3. Într-o partidă Ciocîltea—Malich, Sinaia 1964, inovaţia lui Estrin a adus un punct echipei României: 14...Df5 15.Cd6+ D:d6 16.D:d6 Cge7 17.0—0 Thd8 18.Db4 Td3 19.D:b7 Tad8 20.b3 T8d7 21.Db8 T7d8 22.Db6 Dg5 23.Na3 Cf5 24.Dc7+ T3d7 25.De5 şi albul şi-a valorificat avantajul material.

21. După afirmaţia lui Euwe, mutarea aceasta a fost propusă de Alehin. În ultimul timp ea a fost mult analizată de către şahiştii bulgari.

22. a) 5.Na4 c6! (5...Cf6 6.0—0! Nc5 7.C:e5 b5 8.C:b5 f:e4 9.c3 c:b5 10.N:b5 0—0 11.d4! ± Bălănel—Krogius, Ploieşti 1957; sau 7...0—0 8.e:f5! d5 9.Ce2! De7 10.C:d4 D:e5 11.Cf3 D:f5 12.d4 Nd6 13.c3 Ce4 14.Ne3 c6 15.Nc2 Dg6 16.Ch4 Df6 17.Dh5 g6 18. Dh6 ± Zurahov—A. Zaiţev, Leningrad 1963); 6.0—0 (6.e:f5 Da5! 7.0—0 d6 8.b4 D:b4 9.Tb1 Da5 ~ Milici—

Minev, Zagreb 1955) 6...b5! 7.Nb3 C:b3 8.a:b3 b4! 9.C:e5 Cf6 10.Ce2 f:e4 11.d3 Dc7! 12.Nf4 Nd6 ~ (Mecikarov); b) 5.Nc4 c6 6.0—0 d6 (6...Cf3+? 7.D:f3 Df6 8.d4 e:d4 9.e5 Dh4 10.Ce2 Nc5 11.b4! ± Bogoliubov—Reti, Stockholm 1919) 7.Te1 (7.C:d4 e:d4 8.Ce2 f:e4 9. C:d4 Df6 —) 7...C:f3 8.D:f3 f4 9. g3 Df6 10.d4! (10.g:f4 D:f4 11.D:f4 e:f4 12.d4 g5 = Mecikarov) 10...g5 11.d:e5! d:e5 12.Dh5+ ± (Estrin).

23. 5...Cf6 6.0—0 Nc5 (6...c6 vezi nota 28) 7.C:e5 duce la varianta 5. După 6...C:b5 urmează 7.C:b5 c:b5 8. Cc3 d6 9.d4 e4 10.Cg5 N:f5 11.Cg:e4! ± (Suetin—Soloviev, Minsk 1957).

24. Nikitin propune 6...e4 7.De2 d5 sau 7...De7 ~ ; dar după 7.Ce5! (Popov) Cf6 8.Cg4 albul obține avantaj.

25. Nu 7.Ch4!? D:h4 8.C:c7+ Rd8 9.C:a8 De4+ ∓.

26. Sau 9...c5 10.Cc3 Cf6 11.f3 De7 12.f:e4 C:e4 13.Cg:e4 N:e4 14.0—0 ±.

27. Nikitin.

28. Sau a) 5.De2!? Cd4! 6.C:d4 e:d4 7.e5 Cg4 8.h3 Ch6 9.Cd1 De7 10. c3 c6 11.Nd3 d:c3 12.d:c3 Cf7 13.N:f5 D:e5 14.Ce3 Nc5 15.0—0 d5 ∓ (Spasski—Bisguier, Göteborg 1955) ; b) 5.d3 f:e4 6.d:e4 d6 7.0—0 Ne7 8.Nc4 Ng4 9.h3 Nh5 10.Dd3 Cb4 11.De2 N:f3 12. g:f3 Dd7 ∓ (Mikenas—Toluș, 1957).

29. a) 5...e4!? 6.Cg5! Cd4 7.Na4 c6 8.d3 ; b) 5...Cd4 6.0—0 (6.C:e5 Nc5 7. 0—0 0—0 8.Cf3 c6 duce la varianta principală) 6...c6 7.Ne2 d6 8.Te1 C:f5 9.d4 ± (Matanovici—Toluș, Iugoslavia—U.R.S.S., 1957).

30. 6.0—0 0—0 7.C:e5 C:e5! (7...Cd4 duce la varianta principală) 8.d4 N:d4 9.D:d4 d6 10.Ng5 N:f5 = (Castillo—H. Steiner, Veneția 1950).

31. 6...C:e5 7.d4 N:d4 8.D:d4 0—0 9.Ng5 d6 10.Ce4 N:f5 11.C:f6+ g:f6 12.Nh6 Tf7 13.0—0—0 ± (Arulaid—Heinra, Tallin 1957).

32. a) 10.Nd3 d5! (10...Nb6 11.b3 d5 12.Na3 ± Milici—Marici, Skoplje 1956) 11.Ce2 Ne5 12.Cg3 Ce4 13.N:e4 d:e4 14.d3 e:d3 15.D:d3 D:d3 16.c:d3 N:g3 17.h:g3 N:f5 = (Tal—Spasski, 24. camp. U.R.S.S.) ; b) 10.Ne2! d5 11.d3 (Sau 11.Nf3 N:f3 12.Ce2 Nb6 13.d4 ± Vasilciuk—Stein, Moscova 1956) N:f5 12.Nf4 Dd7 13.Dd2 Tae8 14.Tae1 Ng4 15.N:g4 C:g4 16.Cd1 Df5 17.Ng3 g5 18. c3 Nb6 19.d4 ± (Gligorici—Matulovici, Iugoslavia 1957).

33. Sau 12.Cg3 Ce4 13.C:e4 d:e4 14. Nb3+ Rh8 15.Ne6 N:e6 16.f:e6 T:f2 17.T:f2 Df6 18.De1 Tf8 19.d4 D:d4 20. e7 ± (Arseniev—Kovalenko, ½ camp. R.S.F.S.R., 1958).

34. Unzicker—Nievergelt, Zürich 1959.

35. Mutarea aceasta este rar jucată în turneele moderne deși nu este rea și în trecut a fost preferată de jucători mari ca Steinitz, Rubinstein. Pillsbury și Alehin. Alte posibilități ale negrului: a) 3...Nb4!? (Alapin) 4.c3 (sau 4.0—0 Cge7 5.c3 Na5 6.N:c6 C:c6 7.b4 Nb6 8.b5 Ca5 9.C:e5 0—0 10.d4 d5 11.Na3 Tc8 12.Dh5 ± Gheller—Taimanov, Zürich 1953) 4...Na5 5.Ca3! (5 0—0? Cge7 6 d4 e:d4 7.c:d4 d5! 8.e5, Pietzsch—Pogats, București 1951, 8... 0—0 ∓) 5...Cge7 6.Cc4 f6 7.C:a5 C:a5 8.d4 ± ; b) 3...Cge7 4.d4 e:d4 5.C:d4 g6 6.C:c6 C:c6 7.N:c6 d:c6 8.D:d8+ R:d8 9.Ng5+ Ne7 10.N:e7 R:e7 11. Cc3 ± ; c) 3...Df6!? (Paulsen) 4.Cc3 Cge7 5.d3 Cd4 6.C:d4 e:d4 7.Ce2 c6 8.Na4 d5 9.0—0 g6 10.b4! Dd6 11.a3 Ng7 12.Nb2 ± (Bogoliubov— Lasker, New York 1924) ; d) 3...g5!? (Brentano) 4.d4 C:d4 5.C:d4 e:d4 6.D:d4 Df6 7.e5 Dg7 8.Cc3 Ne7 9.Cd5 Nd8 10.0—0 c6 11.Nd3 ± (Adam—Herzog, coresp. 1937).

36. Sau 4.c3 (4.Cc3 Cd4! Rubinstein) 4...d6 5.d4 Nd7 6.0—0 Ng7 7.d:e5 C:e5? 8.C:e5 d:e5 9.Db3! ± (Gheller—Trifunovici, Belgrad 1956).

37. Sau 4...e:d4 5.Ng5 ! (5.C:d4 Ng7 6.C:c6 b:c6 7.Nc4 Ce7 8.Cc3 d6 9.0—0 Ne6 10.Nb3 0—0 11.Ne3 c5 = Lasker—Pillsbury, Hastings 1895) 5...Ne7 ! 6. N:e7 Cg:e7 7.C:d4 0—0 (d5, Boleslavski) 8.Cc3 a6 9.C:c6 b:c6 10.Nd3 d5 11.0—0 Dd6 12.Te1 Ne6 ± (Matanovici—Trifunovici, Skoplje 1956).

38. 7.Dd3 Ng7 8.Nc4 Ce7 = (Tarrasch—Alehin, Karlsbad 1923).

39. Maroczy a propus 8.Dd3 !, de ex. 8...a6 9.Nc4 Da5+ 10.Cc3 D:e5+ 11. Ne3 Nh6 12.0—0 N:e3 13.Tfe1 ± (Rosse—Doesburgh, Hastings 1945) ; sau 8...c6 9.Nc4 Da5+ 10.Cc3 D:e5+ 11.Ne3 d5 12.C:d5 c:d5 13.Ng5+ ~ (Sergeant—Horne, 1948).

40. **a) 9.Cc3** Ta5 ! vezi varianta principală ; **b) 9.0—0** ! Ta5 10.Nd3 (Keres) și albul sacrifică un pion pentru atac, de ex. 10...f6 11.Nd2 T:e5 12.Nf4 Tc5 13.b4 Tc6 14.b5 Tc5 15.Cd2 ~.

41. **a) 10.Cc3** Nb4 11.Nd3 (11.Nc4 Tc5 ; 11.a4 c6) 11...f6 12.e:f6 d6 13.0—0 N:c3 14.b:c3 Ne6 15.Tfe1 Rf7 ∓ (Rubinstein) ; **b) 10.Nc4** f6 11.N:g8 T:g8 12.e:f6 d6 13.Cc3 Tf5 14.Ng3 T:f6 15. Cd5 Tf7 16.0—0—0 Nf5 17.The1+ Rd7 ∓ (Rubinstein).

WWW.ste

TABELA **17**

PARTIDA SPANIOLĂ

Sisteme fără 3...a7—a6

(Apărarea Steinitz, berlineză etc.)

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5

	3	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
1		d4	Cc3	0—0 [4]	Te1 [6] !	C:d4	b3 [9]	D:d4	C:b5	e:d5	Na3	Dd3	
	d6 [1]	Nd7 [2]	Cf6 [3]	Ne7 [5]	e:d4 [7]	0—0 [8]	C:d4 !	N:b5	d5	C:d5	Nf6	N:a1 [10]	~
2	.....	.....	.....	N:c6 [11]	Dd3	C:d4	Ng5	0—0—0 !	f4 [14]				
				N:c6	e:d4 [12]	Nd7 [13]	Ne7	0—0					±
3		0—0 [16]	d4 ! [17]	N:c6 [18]	d:e5	D:d8+	Cc3 [19]	Ce2	Cf4	C:d5	g4	Nf4	
	Cf6 [15]	C:e4	Cd6	d:c6	Cf5	R:d8	Re8 [20]	Ne6	Nd5	c:d5	Ce7	Cg6 [21]	~
4	.....	.....		De2 !	N:c6	d:e5	Cc3	Cd4 [25]	Td1	T:d4	e:d6	! b4 [29]	
			Ne7 [22]	Cd6 [22a]	b:c6	Cb7 [23]	0—0 [24]	Nc5 [26]	N:d4 [27]	d5 [28]	c:d6		±
5	.....	.....	.....	.....		d:e5	Td1	e6	Ce5	Dh5+	C:g6	Dh6 [30]	
					d:c6	Cf5	Nd7	f:e6	Nd6	g6	Cg7	Cf5 [31]	=
6	.....		C:e5 [32]	De2	d4 [34]	d:e5	Td1 ! [35]	Nc4	a4 !	Ta3 ! [36]			
		Nc5 !?	C:e4 [33]	C:e5	Ne7 [34a]	Cc5	0—0	c6	Rh8				±
7	.....	.....	.....	C:f7 [37]	Dh5+	Dd5+	N:c6 [38]	Na4	Dd3	g3	b4 !	Dc3+	
				R:f7	g6	Rg7	Te8	c6	Dh4	Dh3 [39]	C:f2	Rg8 [40]	±

NOTE:

1. Aceasta este una dintre cele mai vechi linii de apărare a negrului în Partida Spaniolă (Lopez, 1561). Datorită analizelor lui Iänisch şi mai ales ale lui Steinitz ea a fost foarte mult jucată la sfîrşitul secolului trecut. Ac-

tualmente „varianta Steinitz" este considerată prea pasivă și de obicei este jucată în ordinea de mutări 3...Cf6 4.0—0 d6 pentru a evita varianta 2.

2. a) 4...e:d4 5.D:d4 Nd7 6.N:c6 N:c6 7.Ng5 ! ± (Morphy—Harrwitz, meci, Paris 1858) ; b) 4...Ng4 ! ? 5.d5 ! a6 6.Na4 b5 7.d:c6 b:a4 8.c4 ±

3. a) 5...e:d4 6.C:d4 Cf6 7.0—0 Ne7 duce la varianta 1, evitînd posibilitatea 6.N:c6 ! din varianta 2. Încercarea albului 7.N:c6 b:c6 8.Df3 nu dă nimic din cauza 8...Tb8 ! (Keres) ; b) 5...Cge7 (Steinitz) 6.Nc4 ! dă albului un joc bun.

4. Continuarea clasică a cărei cunoaștere este necesară deoarece ea poate surveni și în altă ordine de mutări : 3...Cf6 4.0—0 d6 5.d4 Nd7 6.Cc3 etc.

5. Foarte frecvent se joacă și 6...e:d4 7.C:d4 Ne7, de ex. a) 8.N:c6 N:c6 9. Df3 0—0 10.e5 Cg4 ! 11.C:c6 C:e5 12. C:e5 d:e5 13.Td1 Dc8 14.De2 f6 15.Ne3 Ne6 ~ (Tal—Böök, Stockholm 1960—61) ; b) 8.b3 C:d4 ! 9.D:d4 N:b5 10. C:b5 Cd7 ! 11.Na3 (11.Dc4 c6 !) a6 12. Cc3 Nf6 13.De3 0—0 14.Tad1 N:c3 ! 15.D:c3 Te8 16.Tfe1 Tc8 17.Dh3 Ce5 18.Nb2 Dg5 ! = (Lasker—Capablanca, New York 1924) ; c) 8.Nf4 ! ? C:d4 (8...0—0 9.h3 Ce5 10.N:d7 D:d7 11.N:e5 d:e5 12.Cf5 ± (Zubarev—Slonim, 1928) 9.D:d4 0—0 10.Tad1 N:b5 11.C:b5 a6 12.Cc3 Te8 13.Nc1 Dc8 14.b3 De6 15. Tfe1 ± (Holmov—Sandor, București 1954).

6. a) 7.N:c6 b:c6 8.Dd3 Cd7 ! 9.Ne3 e:d4 10.N:d4 0—0 11.Tad1 Nf6 = (Lasker—Rabinovici, Moscova 1925) ; b) 7.d:e5 d:e5 (C:e5) 8.Ng5 0—0 9.Te1 h6 10.Nh4 Nd6 11.Cd5 Rh7 12.N:f6 g:f6 13.Ch4 Ne6 14.c3 f5 15.C:f5 N:f5 16. e:f5 Dh4 17.Te4 ± (Ivkov—Toran, 1955).

7. O greșeală clasică este 7...0—0 ? 8.N:c6 N:c6 9.d:e5 d:e5 10.D:d8 Tf:d8 (10...Ta:d8 11.C:e5 N:e4 ? 12.C:e4 C:e4 13.Cd3 ! f5 14.f3 Nc5+ 15.C:c5 ! C:c5 16.Ng5 ! ++ Tarrasch—Marco, Dresda 1892. Albul a gîndit în total 4 minute!) 11.C:e5 N:e4? 12.C:e4 C:e4 13.Cd3 f5 14.f3 Nc5+ 15.Rf1 ! ±

8. S-a încercat și 8...C:d4 dar albul obține avantaj, de ex. 9.D:d4 ! N:b5 10. C:b5 0—0 11.Dc3 ! ± (Capablanca).

9. a) 9.N:c6 b:c6 ! 10.Ng5 Te8 11.Dd3 h6 12.Nh4 Ch7 13.N:e7 T:e7 (Capablanca—Lasker și Lasker—Capablanca, partidele 3 și 6 din meci, Havana 1921) ; b) 9.Nf1 Te8 10.h3 Nf8 11.Ng5 h6 12.Nh4 g5 13.Ng3 C:d4 14.D:d4 Ch5 15.Nh2 Ng7 = (Kashdan—L. Steiner, meci 1931) ; c) 9.Ng5 h6 10.Nh4 Ch7 11.N:e7 D:e7 12.Cd5 Dd8 13.c3 Cf6 14. Nf1 Te8 15.Df3 C:d5 16.C:c6 N:c6 17. e:d5 Nd7 = (Ianovski—Lasker, meci 1909).

10. 15.N:f8 a6 16.T:a1 a:b5 ~ (Tylor—Keres, Hastings 1937).

11. Schlechter a recomandat 6.d:e5 C:e5 (6...d:e5 7.Ng5 ± vezi și 6,b) 7.N:d7+ D:d7 8.Cd4 ±

12. Mai slab este 7...Cd7 8.Ne3 ! (8. Ng5 !) e:d4 9.N:d4 ! f6 (9...Cc5 10.N:c5 d:c5 11.De3 ! ± Keres) 10.Ch4 Ce5 11.De2 Dd7 12.Cf5 ± (Nimzovici—L. Steiner, Bad Niendorf 1927).

13. Sau 8...g6 9.Ng5 ! Ng7 10. 0—0—0 ! ± (Alehin—Brinckmann, Kecskemét 1927).

14. Spielman—Maroczy, Göteborg 1920.

15. Așa-numita „Variantă berlineză", care dă negrului un joc satisfăcător. În ultimul timp mutarea 3...Cf6 se joacă în legătură cu trecerea în varianta Steinitz (vezi varianta 1) sau în varianta Cordel (vezi tabela 15).

16. Sau 4.d4 (4.Cc3 duce la Jocul celor patru cai) C:e4 5.d5 (5.0—0 Ne7 6.De2 duce la varianta 3) 5...Cd6 ! 6. Cc3 C:b5 ! 7.C:b5 a6 8.Cc3 Cb8 9.C:e5 d6 (Keres).

17. De considerat este şi 5.Te1 Cd6 6.C:e5 Ne7 7.Nd3 0—0 (sau 7...C:e5 8.T:e5 0—0 = Keres—Lengyel, Beverwijk 1964) 8.Cc3 Ce8 (8...C:e5 9.T:e5 c6! 10.Df3 g6 11.b3 f6 12.T:e7 D:e7 13.Na3 De5 14.Dg3 D:g3 15.h:g3 ~ Iudovici—Bondarevski, 15 camp. U.R.S.S.) 9.Cd5 Nf6 10.Cg4 d6 = (Ianovski—Lasker, 1896).

18. Interesantă este şi continuarea 6.d:e5 C:b5 7.a4, de ex. a) 7...d6 8.e6 (Ianovski) N:e6 (teoria recomandă 8...f:e6 9.a:b5 Ce7 10.Cc3 Cf5! dar continuarea aceasta n-a fost verificată) 9.a:b5 Ce5 10.Cd4 Nd7 (sau 10...Ne7 11.f4 Cd7 12.f5 Nd5 13.Cc3 ±, Vasiukov—Şamkovici, Moscova 1962) 11.f4 Cg6 (11...Ne7 12.f4 Cg4 13.Cd5 0—0 14.f5 ±, Didier—Pillsbury, Paris 1900) 12.Cc3 Ne7 (Spasski—Antoşin, 1957) 13.f5! Ce5 14.Cd5 ± ; b) 7...Cbd4 8. C:d4 C:d4 9.D:d4 d5 10.e:d6 (Euwe recomandă 10.Cc3 c6 11.Ne3 Nf5 12.f4) 10...D:d6 11.Dc3 Ne6 12.Ca3 c6 13.Ne3 Db4 15.De5 = (Spasski—Sanguinetti, Varna 1962).

19. Sau 9.Ng5+ Re8 10.Cc3 h6 11. Nd2 Ne7 12.Ce4 Ne6 13.a3 b6! 14.Nc3 Td8 15.Tad1 Td7 ∓ (Gracs—Fichtl, 1956).

20. Mai slab este 9...Ne7 10.Ng5 h5 11.Tad1+ Re8 12.Ce2 Ne6 13.Cf4 ± (L. Schmid-Toran, München 1958) ; sau 9...h6 10.Nd2 Ne6 11.Ce2 c5 12. Nc3 ± Tarrasch—Lasker, Hastings 1895).

21. Poate urma 15.Ng3 h5 (15...Nc5 16.Rg2 Cf8 17.Ce1 g5 18.Cd3 Ce6 19. f4 ± Panno—Benkö, Porto Roz 1958) 16.g:h5 T:h5 17.Tad1 c6 18.Tfe1 Nc5 19.Te2 Ce7 20.e6 f6 21.a3 a5 22.a4 Cf5 23.Td3 g5 ~ (Novopaşin—Anoşin, 1959).

22. 5...e:d4 6.Te1 d5 7.D:d4! Dd7 8. N:c6 D:c6 9.c4! ± (Fine).

22a. Trifunovici a jucat de câteva ori şi 6...d5, de ex. 7.C:e5 Nd7 8.C:d7 (Sau 8.N:c6 N:c6 9.Te1 Nd7 10.Nf4 c6 11.C:d7 D:d7 12.Cd2 f5 13.C:e4 f:e4 14.Dh5+ g6 15.Dh6 Nf6 ~ Samkovici—Trifunovici, Sarajevo 1963. Euwe propune 10.Cd2, de ex. 10...Cd6 11.C:d7 D:d7 12.Cf3 ±) 8...C:d4! 9.Ce5+ c6 10. N:c6+ C:c6 11.Cf3 0—0 ~ (Nemet—Trifunovici, Vrnjaka Banja 1963).

23. Mai slab este 8...Cf5 9.De4 g6 10.Cd4! C:d4 11.D:d4 0—0 12.Nh6 Te8 13.Cc3 c5 14.Dd2 ± (Gligorici—Trifunovici, Budapesta 1948).

24. 9...Cc5!? 10.Cd4! Na6 11.Dg4 N:f1 12.D:g7 Tf8 13.R:f1 Ce6 14.C:e6 ±

25. Mutarea lui Pillsbury, 10.Te1 dă albului un avantaj minimal : 10...Cc5 11.Cd4 Ce6 12.Ne3 C:d4 13.N:d4 c5! 14.Ne3 d5 15.e:d6 N:d6 16.Ce4 Nb7 17.C:d6 c:d6 ~ (Tarrasch—Lasker, meci 1908).

26. 10...Cc5 11.Td1 De8 12.Cf5 f6 13. Nh6 Ce6 14.Dg4 ±

27. De considerat este : a) 11...De8 12.Nf4 N:d4 13.T:d4 Cc5 14.Ng3 f6 15.e:f6 D:e2 16.C:e2 T:f6 17.Cf4 d6 = (Vukovici—Vidmar, Liubliana 1957) ; b) 11...Te8! 12.Dh5 (12.C:c6!? Dh4 13.g3 Dh3 14.Cd4 d6) 12...De7 13.Cf3 d5 = Altşuler—Karlsson, ½ camp. mondial coresp. 1962—64).

28. 12...Te8 13.Dh5! ± (Keres).

29. a) 14...Df6 15.Ne3 Nf5 16.Tad1 a6 17.g4 ± (Schlechter-Reti, Viena 1914); b) 14...Te8 15.Ne3 Ne6 16.Df3 Dd7 17.Ce4 (Keres—Unzicker, meci 1958).

30. 14.Dh3 e5! =

31. Poate urma 15.Dh3 Tg8 16.D:h7 Tg7 17.Dh5 Df6 18.Ce5+ Re7 19.Cg4 Dg6 20.D:g6 T:g6 21.h3. Varianta aceasta a fost analizată încă la începutul secolului de către Schlechter, care a considerat această poziţie favorabilă albului. Într-o partidă Ivkov—Trifunovici (Sarajevo 1963) a urmat însă 21... e5! 22.Cc3 Cd4 23.Cce4 N:g4 24.h:g4 C:c2 25.Ng5+ T:g5 26.C:g5 C:a1 27. T:a1 Tg8 28.Ce4 T:g4 şi negrul stă chiar puţin mai bine.

32. După 5.c3 0—0 se ajunge la varianta Cordel (tabela 15). Nimic nu dă 5.d3 Cd4 6.C:d4 N:d4 7.c3 Nb6 8.Rh1 c6 9.Na4 (Toluș—Vasiukov, Moscova 1963) 9...d5! =

33. **a)** 5...C:e5 6.d4 c6 7.d:e5 C:e4 8.Nd3 d5 9.e:d6 Cf6! 10.Ng5! D:d6 (10...N:d6 11.Cc3 Ne7 ±) 11.Cc3 Ne6 12.N:f6 g:f6 13.Ce4 De5 14.C:c5 D:c5 15.Df3 Dg5 16.a4 0—0—0 17.a5 Nd5 18.Ne4 N:e4 19.D:e4 ± (Samkovici—Aronin, Moscova 1962); **b)** 5...Cd4 6. Nc4 d6 7.Cf3! ± (van Scheltinga).

34. 7.D:e4 De7 8.d4 Cc6 (8...Cg6 9. N:d7+!) 9.N:c6 d:c6 10.Te1 D:e4 11. T:e4+ Ne7 12.Nf4 Nf5 13.Te2 Td8 ~

34a. Sau 7...De7 8.D:e4 Cc6 9.D:e7+ N:e7 10.c3 a6 ~ (Saharov—Suetin, 31 camp. U.R.S.S.).

35. Mai slab este **a)** 9.Dg4 0—0 10. Nh6 Ce6 11.Nd3 f5 = (Keres—L. Szabó, Budapesta 1960); **b)** 9.Cc3 c6 10. Nc4 d5 11.e:d6 D:d6 12.Ng5 Ne6 13. Tad1 Dc7 14.Ne3 De5 ~ (Hasidovski—Cesnauskas, ½, 29 camp. U.R.S.S. Novgorod 1961).

36. O'Kelly—Dückstein, Zürich 1960.

37. Continuarea aceasta a fost considerată multă vreme ca insuficientă. Analize recente par să arate că albul obține totuși avantaj.

38. Nu 9.D:e4? d5 10.Da4 Tf8! 11. N:c6 b:c6 12.D:c6 De7! 13.d4 T:f2!! ∓ (Draxl—Poschauko, Walensee 1953 și Ștefaniu—Șuta, camp. României, coresp. 1962—63).

39. De considerat este 12...C:f2! (Caswell) 13.Dc3+ Dd4 14.D:d4 N:d4 15.c3 Nb6 16.d4 și negrul poate egala cu 16...Cg4 sau 16...Ce4.

40. Într-o partidă Kuznețov—Spasski (Kislovodsk 1960) a urmat 15.D:c5? Cg4 16.Nb3+ d5 17.N:d5 Ne6 ∓. Mult mai tare este însă 15.b:c5! Cg4 16. Nb3+ d5 17.c:d6 Ne6 18.Tf2! ± (Serghienko).

TABELA **18**

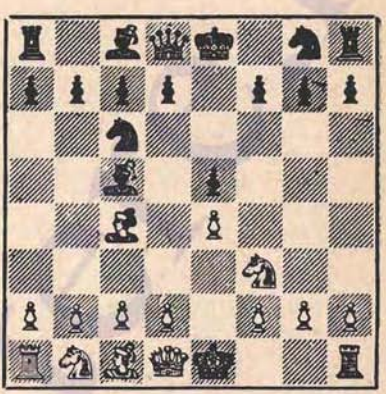

PARTIDA ITALIANĂ
GAMBITUL EVANS

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Ne5[1]

	4	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	
1	b4[2]	c3	d4[5]	d:e5[7]	Dd5	h3	N:h6[8]	0—0	e:d6				⩲
	N:b4[3]	Ne7[4]	Cf6[6]	Cg4	0—0	Ch6	g:h6	d6	N:d6[9]				+
2	Cc3[10]	d3	Ng5[11]	N:f6	Cd5	c3	a4	0—0	d4	C:d4	N:d5	Dd3	=
	Cf6	d6	h6[12]	D:f6	Dd8[13]	0—0	a5	Ce7	e:d4	C:d5	Df6	Ne6[14]	
3	c3	d4	c:d4[15]	Nd2[16]	Cb:d2	e:d5	Db3	0—0	Tfe1	a4[19]	Tac1	Ce4	=
	Cf6	e:d4	Nb4+	N:d2+[17]	d5[18]▲	Ç:d5	Cce7[18]	c6	0—0	Dc7	Df4	Nf5[20]	
4	.....	.....	.....	Cc3	0—0	d5![21]	Te1	T:e4	Ng5	C:g5	C:h7!	Dh5+	—
				C:e4	N:c3	Nf6[22]	Ce7	d6[23]	N:g5	0—0[24]	R:h7[25]	Rg8[26]	
5	.....	.....	.....	.....		b:c3	c:b4	Te1+	Ng5[28]	De2!	Nf4	D:c4+	±
					C:c3	d5[27]	d:c4	Ce7	f6[29]	Ng4	Rf7	Cd5[30]	⩱
6		d4	0—0	h3[32]	Te1	Ça3![31]▲	Cc2[35]	b3	Nf1[36]	Ce3	Cd5	e4	~
	De7	Nb6[21]	d6	Cf6	0—0[33]	Rh8[34]	Cd8	Ne6	Cg8	f6	Df7	Na5[37]	
7	.....	.....	a4	d5[38]	0—0[40]	Cbd2	Ne2	b4	Na3				~
			a6	Cd8[39]	d6	Ng4	Cf6	0—0	Cd7[41]				

NOTE:

1. Apărarea Ungară 3...Ne7 duce după 4.d4 d6! (4...e:d4 5.C:d4 Cf6 6. Cc3 d6 7.0—0 0—0 8.Te1 Nd7 9.f4 ± Toluș—Kopaev, Moscova 1938) 5.d5 (foarte bine este și 5.d:e5 d:e5 6.D:d8+ N:d8, de ex. 7.Ne3 Cf6 8.Cc3 a6 9.h3 Ne7 10.0—0—0 Nd6 11.a3 Ne6 12.Cd2

b5 13.N:e6 f:e6 14.Ce2 0—0 15.f3 ± Baghirov—Bondarevski, 31 camp. U.R.S.S.) 5...Cb8 6.Nd3 Cf6 (6...c5!? 7.h3 Ca6 8.Nb5+ Nd7 9.N:d7+ D:d7 10.0—0 Cf6 11.De2 0—0 12.a4 Cc7 13. Cbd2 ± Konstantinopolski—Alatorzev, 20 camp. U.R.S.S.) 7.c4 (7.h3 c6 8.c4 b5 9.Cc3 b4 10.Ce2 0—0 11.Ne3 c:d4 12.c:d4 Cfd7 13.g4 Ca6 14.Cg3 Cac5 ~ Korcinoi—Smîslov, ½ 19 camp. U.R.S.S. 7...0—0 8.h3 Cbd7 9.Cc3 Cc5 (9...Ch5? 10.g3 Chf6 11.De2 c6 12.Ne3 Dc7 13. 0—0—0 ± Sokolski—Lisiţin, 13 camp. U.R.S.S.) 10.Nc2 a5 11.0—0 Nd7 la un joc mai bun pentru alb. În general Apărarea Ungară duce la un joc pasiv pentru negru.

2. Celebrul gambit al căpitanului Evans care în secolul trecut s-a bucurat de o extraordinară popularitate.

3. Refuzarea gambitului nu este recomandabilă: 4...Nb6 5.a4! a6 6.Cc3! (Sokolski) 6...Cf6 7..Cd5 C:d5 8.e:d5 e4 9.d:c6 0—0 10.Nb2! ± (Sokolski—Goldenov, ½ 14 camp. U.R.S.S., Kiev 1945).

4. Continuarea aceasta (recomandată de Pachman şi Euwe) are calitatea de a fi solidă şi de a evita labirintul de variante care survine după 5...Na5 sau 5...Nc5, în care albul are incontestabile şanse practice, de ex: a) 5...Nc5 6.d4 e:d4 7.0—0! d6! (7...d:c3 8.N:f7+ ; 7...d3 8.Cg5 Ch6 9.C:f7!) 8.c:d4 Nb6 (aşa-numita „poziţie normală") 9.Cc3! (9.d5 Ca5 10.Nb2 Cge7! 11.Nd3 0—0 12.Cc3 Cg6 13.Cc3 Cg6 ∓ Andersen—Zukertort, Berlin 1868 şi Maliutin—Cigorin, Peterburg 1904) 9...Ca5! 10.Ng5 f6 11.Nf4 şi albul are atac pentru pionul sacrificat; b) 5...Na5 6.d4 (6.0—0 d6 7.d4 Nb6! ∓, de ex. 8.d:e5 d:e5 9.D:d8+ C:d8 10.C:e5 Ne6 ∓, sau 8.a4 e:d4 9.c:d4 Ng4 10.Nb2 Df6 11. Nb5 N:f3 12.g:f3 a6 ∓) 6...d6! (nu 6...e:d4 7.0—0! d:c3 8.Db3 Df6 9.e5! Dg6 10.C:c3 Cge7 11.Na3 ±) 7.Db3 (7.Ng5 f6! 8.Db3 Cge7 9.Nf7+ Rf8 ∓ Panov) 7...Dd7! (7...C:d4 8.C:d4 e:d4 9.N:f7+ Rf8 10.0—0 De7 11.Nc4 Cf6 12.c:d4 C:e4 13.Df3+ Cf6 14.Cc3 ±, Thomas—Unzicker, Hastings 1950) 8. d:e5 d:e5 (8...Nb6 9.Cbd2! Ca5! 10. Dc2 C:c4 11.C:c4 d:e5 12.Cf:e5 De6 13.Da4+ Nd7 14.C:d7 D:d7 15.C:b6 c:b6 16.Db4 Ce7 17.Na3 Cc6 18.Dc4 0—0—0 19.0—0 The8 = Sokolski—Korelov, Sverdlovsk 1963; sau 9.e:d6 Ca5 10.Db5 C:c4 11.D:c4 D:d6 12.Na3 Ne6 13.Db5+ Dd7 14.Db4 c5 15.Db2 Dd3! = Mnaţakanian—Korelov, 30 camp. U.R.S.S.) 9.Na3 (Sau 9.0—0 Nb6 10.Td1 De7 11.a4! a6! 12.a5 Nc5 13. Na3 N:a3 14.C:a3 ~) 9...Nb6 10.0—0 Ca5 (de considerat este 10...Ch6 11.Td1 Dg4 12.Nb5 f6 13.h3 D:e4 14.Nd3 Df4 15.Dd5 N:h3 16.Nb5 Dg3! ∓ J. Hašek—E. Richter, Praga 1949) 11.C:e5! C:b3 12.a:b3 De6! 13.N:e6 N:e6 14.Cbd2 ~ (Levenfiş).

5. 6.Db3 Ch6 7.d4 Ca5 8.Da4 C:c4 9.D:c4 e:d4 10.N:h6 g:h6 11.c:d4 d5! 12.e:d5 0—0 ~ (Konstantinopolski). Ravinski propune 9...Cg4! 10.h3 (10. d:e5 d6!) Cf6 11.d:e5 d5!

6. La 6...Ca5 poate urma 7.Ne2! d5 8.d:e5 d:e4 9.Da4+ c6 10.D:e4 Dd5 11.Da4 Ne6 12.Cbd2 ± (MCO). H. Müller propune 7...e:d4 8.c:d4 d5!

7. 7.N:f7+ R:f7 8.C:e5+ C:e5 9.d:e5! d5! 10.e:f6 N:f6 11.e:d5 Te8+ 12.Ne3 Te5 ∓ (Aicher—H. Müller, coresp. 1953).

8. Mai bine este 10.Nf4.

9. Root—Olafsson (Lyon 1955).

10. Sau 4.0—0 Cf6 5.d4!? (5.d3 sau 5.Cc3 duc la varianta principală) 5... N:d4 6.C:d4 C:d4 7.f4 d6 8.Ng5 Ne6 (Panov).

11. a) 6.Ne3 Nb6 7.Dd2 Ne6 =; b) 6.Ca4 Nb6 7.C:b6 a:b6 8.Ng5 h6 9.Nh4 0—0 10.h3 De7 11.Ch2 g5 12.Ng3 Ca5 13.De2 C:c4 14.d:c4 Rg7 = (Benkö—Pytlakowski, M. Lazne 1951).

12. a) 6...Ca5 7.N:f6 (7.Cd5 C:c4 8.d:c4 c6 9.C:f6+ g:f6 10.Nh4 Tg8 11.

0—0 Ne6 12.Dd3 De7 ∼ Eliskases—Bronstein, Mar del Plata, 1960) 7...g:f6 8.Ch4 C:c4 9.d:c4 f5 10.C:f5 N:f5 11. e:f5 Dh4 12.Df3 ! D:c4 13.D:b7 ± (Cortlever—Trifunovici, Olanda — Iugoslavia 1950) ; 6) **6...Ne6** 7.Cd5 (7. Nb3 0—0 8.0—0 =) 7...N:d5 8.N:d5 h6 ! 9.N:f6 D:f6 10.c3 0—0 11.N:c6 b:c6 12.0—0 Tfe8 13.d4 e:d4 14.c:d4 Nb6 = (Tartakower—Vidmar, Karlsbad 1911) ; sau 12.Da4 d5 13.0—0 Tfe8 14.Tae1 Nb6 15.Te2 Te6 = (Grob—Blau, Lucerna 1948).

13. Se poate juca și 8...Dg6 ! ? 9.De2! (9.C:c7+? Rd8 10.C:a8 D:g2 11.Tf1 Ng4 ∓) 9...Ng4 ! 10.c3 ! (10.C:c7+ Rd7 11.C:a8 Cd4 12.Dd1 N:f3 13.g:f3 Dg2 ∓) 10...Nb6 11.a4 f5 (11...Ca5 12. Na2 c5 13.h3 N:f3 14.D:f3 ± (Keres) 12.b4 ! ∼

14. 16.Cb3 Nb6 17.Cd2 c6 18.N:e6 f:e6 = (Canal—Capablanca, Karlsbad 1929).

15. a) **6.e5** d5 7.Nb5 Ce4 8.c:d4 Nb4+ =; b) **6.b4** ! ? (o continuare foarte interesantă și puțin cunoscută) 6...Ne7 (6...Nb6 7.e5 d5 8.e:f6 d:c4 9.b5 Ca5 10.De2+ Ne6 11.f:g7 Tg8 12.Ng5 Dd5 13.Cbd2 d3 14.De5 D:e5 15.C:e5 T:g7 16.Ce4 Nf5! 17.Cf6+ Re7 18. h4! ∓ Euwe) 7.e5 Ce4 8.b5 Ca5 9.Nd3 C:c3 10.C:c3 d:c3 11.Dc2 h6 12.D:c3 b6 13.0—0 0—0 (teoria consideră această poziție ca fiind egală, ceea ce este inexact) 14.Nc2 d6 15.Dd3 g6 16.N:h6 Te8 17.Tc1 Ne6 18.Cd4 Nc4 19.Dg3 Nh4 20.Dg4 T:e5 21.Cf3 N:f1 22.N:g6 și albul câștigă (Samarian—Soininen, coresp 1948).

16. 7.Rf1 ! ? d5 ! 8.e:d5 C:d5 9.Cg5 Cce7 (merge și 9...Nf5) 10.Cc3 c6 11. Df3 0—0 12.h4 Cf6 13.Dd1 Ced5 14. Dc2 Te8 15.Nd2 Nf8 ∓ (E. Meyer—Paroulek, coresp. 1954).

17. 7...C:e4 8.N:b4 C:b4 9.N:f7+ (9. Db3 d5 10.D:b4 d:c4 11.0—0 Dd5 12. Ca3 ± Stalda) 9...R:f7 10.Db3+ d5 11.Ce5+ Re6 12.D:b4 c5 13.Da3 c:d4 14.Cf3 Db6 = (Krause).

17a. Mai slab pare a fi **8...C:e4** ! ?, de ex.**9.De2** (de considerat este și 9.d5 C:d2 10.D:d2 Ce7 11.d6 ! e:d6 12.D:d6 0—0 13.0—0—0 ! Nimic nu obține albul cu 9.N:f7+ R:f7 10.Ce4 d5 ! 11.Ceg5+ Rg8, sau cu 9.C:e4 d5 10.N:d5 D:d5 11.0—0 Ng4 12.Cc3 N:f3 ! 13.C:d5 N:d1 14.Tfe1+ Rd7 = Miliani—Rubinstein, Meran 1924) 9...d5 10.C:e4 0—0 11. 0—0—0 Ng4 12.h3 N:f3 13.g:f3 d:c4 14.D:c4 Dh4 15.Rb1 Df4 16.d5 Ce5 17. D:c7 Tac8 18.Dd6 Tcd8 19.Dc7 Tc8 20. Dd6 Tfd8 21.De7 C:f3 22.d6 Ce5 23.The1 Td7 (Mednis—Fischer, camp. S.U.A. 1964) 24.Cc5 T:e7 25.d:e7 Te8 26. Td8 ±.

18. 10...0—0 ! ? (Bronstein) 11.N:d5 Ca5 12.N:f7+ T:f7 13.Dc3 ± (Panov).

19. Sau a) **13.Ce4** Cb6 ! 14.Cc5 C:c4 15.D:c4 b6 16.Cd3 Dd6 17.Cg5 Dd5 18.D:d5 C:d5 19.Tac1 Nb7 20.Ce4 Tfd8 = (Levenfiș) ; b) **13.Ce5** D~6 14.N:d5 c:d5 15.D:b6 a:b6 16.a3 Nf5 17.Ce4 Tad8 18.Cf3 Nc8 19.Te4 Tfe8 =

20. 16.Cc5 b6 17.Cd3 N:d3 18.N:d3 Tad8 (Schlechter—Breyer, Baden Baden 1914).

21.Clasicul atac al lui Möller, care se mai joacă din când în când în cîte o partidă prin corespondență, deoarece la tablă foarte puțini au curajul să se aventureze în complicațiile care urmează.

22. Pentru a evita complicațiile, este bună apărarea propusă de Lasker : 9...Ce5 10.b:c3 C:c4 11.Dd4 f5 ! 12.D:c4 d6 13.Cd4 0—0 14.f3 Cc5 15.Tfe1 Rh8 dar negrul este obligat să se apere. de ex. 16.Na3 b6 17.Cc6 Na6 18.Dd4 Dg5 19.N:c5 d:c5 20.De5 Nc4 21.Tad1 ± (Romanov—Kotikov, coresp. U.R.S.S., 1964).

23. După 11...0—0 12.d6 (12.g4 d6 13.g5 Ne5 14.C:e5 d:e5 15.T:e5 Cg6 ∼) 12...c:d6 13.D:d6 Cf5 14.Dd5 Ce7 negrul poate forța remiza prin repetarea mutărilor.

24. La 13...h6 urmează 14.Nb5+! Nd7 (14...c6 15.C:f7! R:f7 16.Df3+ ± Sozin) 15.De2 Rf8 16.Tae1 Cg8 17.Cf3 ±

25. Sokolski recomandă 14...Nf5! 15. T:e7! D:e7 16.C:f8 T:f8 cu remiză. Dacă 15.Th4 atunci Te8! și „șansele sînt mai curînd de partea negrului" (Sokolski). Keres propune însă 16.Cg5! Cg6 17.Th5 cu joc complicat în care albul păstrează inițiativa.

26. După 16.Th4 f5! survine o poziție care a fost extrem de profund analizată. Euwe, Bogoliubov, Keres, Becker și o serie întreagă de jucători prin corespondență au căutat un cîștig pentru alb, dar fără succes. După cît se pare, albul trebuie să forțeze remiza în varianta 17.Dh7+ Rf7 18.Th6 Tg8! 19. Te1 Df8 (19...Rf8 20.Th3! Nd7 21.The3 Cc8 22.Nd3 ±) 20.Nb5 Th8! 21.D:h8 g:h6 22.Dh7+ Rf6 23.T:e7! D:e7 24. D:h6+ remiză prin șah etern. La **17.Te1** poate urma 17...Cg6! 18.Th3 Tf6 19. Dh7+ Rf7 20.Te6 N:e6 21.d:e6 T:e6 22.N:e6+ R:e6 23.D:g6+ Df6 24.Te3+ remiză; la **17.Ne2** negrul se apără cu 17...Te8 18.Te1 Rf8 19.Nb5 Nd7! **20.** Te6! N:b5 21.Tf6+ g:f6 22.Dh6+ remiză, iar la **17.Th3** (Keres) cu 17...f4 18.Dh7+ remiză (18.g4 N:g4! 19.D:g4 Dc8 ∓ Campbell—Mendoza, corresp. 1946).

27. Luarea celui de-al doilea pion este riscantă, de ex. 9...N:c3 10.Na3! d5 (10...d6 11.Tc1 Na5 12.Da4 a6 13.Nd5 Nb6 14.T:c6! Nd7 15.Te1+ Rf8 16. T:d6! ±; 10...N:a1 11.Te1+; 10...Ce7 11.Db3 d5 12.D:c3 d:c4 13.Tfe1 Ne6 14. N:e7 R:e7 15.d5 D:d5 16.Tad1 Dc5 17. Te5 Db6 18.T:e6+ D:e6 19.Te1 ± Keres) 11.Nb5 N:a1 12.Te1+ Ne6 13.Da4 Tb8 14.Ce5 Dc8 15.N:c6+ b:c6 16.D:c6 și negrul cedează (Corte—Bolbochan, Parana 1946).

28. Bogoliubov a propus 12.De2 Ne6 13.Ng5 Dd5 14.N:e7 R:e7 15.Dc2 f6 16. Cg5! f:g5 (16...D:g5 17.De4 The8 18. d5!) 17.Te5 D:d4 18.Tae1 Tae8 19. T:e6+ Rd7 20.Td1 D:d1+ 21.D:d1 R:e6 22.Dg4+ Rf6 și, după părerea lui Euwe, negrul obține ușor remiza.

29. 13...f:g5 14.D:c4! urmat de Te5 cu atac decisiv.

30. „Collijn's Lärobock". Nu merge acum 16.N:c7? din cauza 16...Tc8! 17. N:d8 T:c4 18.Na5 b6. Albul păstrează însă avantaj cu 16.Cd2! Ne6 17.Ng3 Te8 18.Ce4 ± (Zaharov).

31. 5...e:d4 6.0—0! d:c3 7.C:c3 ±; sau 6...d3 7.b4 Nb6 8.e5! d6 9.Ng5 ±, de ex. 9...f6 10.e:f6 g:f6? 11.Te1 Ce5 12.C:e5 d:e5 13.Dh5+ ± (Estrin—Jivțov, Moscova 1945).

32. Sau 7.a4 a6 8.h3 Cf6 9.Te1 0—0 10.b4 (10.Ng5 h6 11.Ne3 Dd8! Tarrasch—Alehin, Baden-Baden 1925) 10...Cd8 (10...e:d4 11.c:d4 C:b4 12.e5 ±; de considerat este 10...Rh8! 11.Na3!? e:d4 12.c:d4 C:e4 13.Cbd2 f5 14.b5 a:b5 15.a:b5 C:d4 16.C:d4 Dh4 17.C:e4 t:e4 18.Dd2 Ta4! ∓ Klovan—Aronin, Sverdlovsk 1963) 11.Na3 Cd7. O partidă Samarian—Czerniaków, coresp. 1948, a continuat 12.Cbd2 Df6 13.Cf1 Ce6 14. Ce3 Cg5 15.C:g5 D:g5 16.a5 Na7 17. Nc1 b5? 18.Cf5 Df6 19.Nd5 și negrul a cedat. Dacă 8.Ca3 (în loc de h3) atunci poate urma 8...Ng4 9.Cc2 N:f3! 10.g:f3 Df6! 11.Ce3 Cge7 ∓ (Keres).

33. De considerat este 8...h6 9.Ca3 g5 10.Cc2 g4 11.h:g4! N:g4 ∼

33a. 9.Ng5 h6 10.Nh4 Rh7? 11.Nd3 Rh8 12.d5 Cb8 13.Cfd2 g5 14.Ng3 h5 15.Cc4 h4 ∼ (Baghirov—Nei, 31 camp. U.R.S.S.).

34. Propunerea lui Euwe. După 9... Cd8 10.Nd3 c6 11.Cc4 Nc7 12.b3! b5 13. d:e5 d:e5 14.Na3 albul obține avantaj (Rossolimo—Mühring, Hastings 1949).

35. Sau **a)** 10.Ng5 Cd8 11.Nh4 h6 12. Nf1 g5 13.Ng3 Ch5 14.Cc4 C:g3 15. f:g3 g4 16.Ch4 Tg8 ∓ (Callego—Euwe, Gijon 1951); **b)** 10.Nf1 a6 11.Cc4 Na7 12.Dd3 Cg8 13.Ce3 f6 14.b3 ∼ (Castaldi—Blau, 1951).

36. 12.Nd3 Cg8 13.Ce3 f6 14.Cd5 Df7 15.c4? N:d4 16.C:d4 e:d4 17.Nc2 c6 18.Cf4 c5 19.Dd3 g5 ∓ (Rossolimo—Euwe, Gijon 1951).

37. 16.Te2 Cc6 17.Nb2 e:d4 18.C8d4 C:d4 19.N:d4 Dd7 ~ (Bouwmeester—Euve, 1952).

38. Înaintarea aceasta poate fi efectuată și direct la mutarea a 6-a, dar intercalarea mutărilor a4 și a6 constituie o întărire a jocului alb (slăbirea punctului b6).

39. După 7...Cb8 ! ? sacrificiul de pion al lui Eisinger **8.d6** ! dă avantaj albului, de ex. **a) 8...D:d6** 9.D:d6 c:d6 10. Nd5 ! (sau 10.Cg5 ! Ch6 11.Ca3 urmat de Nd5 și Cc4, Haberditz) 10...Cc6 11.Ca3 Nc7 12.Cc4 b6 13.b4 Tb8 14.b5 Ca5 15.Cfd2 ± (Estrin—Prohorovici, Moscova 1959) ; **b) 8...c:d6** 9.Nd5 (și aci este de considerat 9.Cg5) 9...Cf6 ! ? 10.Ng5 ! Cc6 11.Ch4 g6 12.Df3 Nd8 13. Cbd2 ± (Kinzel—Bouwmeester, Viena 1955).

40. 8.d6? D:d6 9.D:d6 c:d6 10.Nd5 Cc6 ! (Panov) 11.Ca3 (11.Cg5 Ch6 12. Ca3 Nc7 13.Cc4 Ca5!) 11...Cce7 12.Cc4 Nc7 ∓ (Panov).

41. După părerea lui Euwe, negrul are suficiente resurse de apărare.

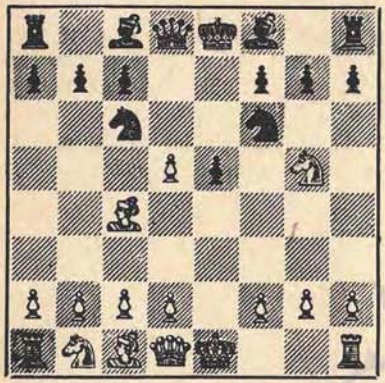

JOCUL CELOR DOI CAI

Varianta clasică:

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.Nc4 Cf6 4.Cg5 d5[1] 5.e:d5

	5	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	
1		c3[3]	Nf1 ![5]	Ce4[7]	N:b5+	Da4[9]	d4	Rf1	d:e5	Cg5 !?	Ç:e6	N:d7	∓
	Çd4 ![2]	b5[4]	C:d5 ![6]	Ce6[8]	Nd7	Cdf4[10]	C:g2+	Çgf4	Cd3	Ç:c1	f:e6	D:d7[11]	
2		d3[12]	Cf3	De2[14]	d:c4	h3[15]	Ch2	d:c6	N:e3	f:e3	0–0	Df3	∓
	Ca5	h6	e4[13]	C:c4	Nc5	0–0	c6 ![16]	e3 !	N:e3	Çe4	Cg3	C:f1[17]	
3	.....	.....	.....	.....	.....	Cfd2 ![18]	Cb3	Df1	c3[20]	h3	Cd4[21]	g4	~
						0–0	Ng4	Nb4+[19]	Ne7	Nh5	Çd7	Ng6[22]	
4	.....	Nb5+	De2	Cc3[24]	N:d7	0–0 !	d:c6	Cge4 !	D:e4	Cd5	[c4	Dh4	±
		Nd7	Nd6[23]	0–0	D:d7	c6	Ç:c6	C:e4	Tad8	Nb8	f5	Cd4[25]	
5	.....		d:c6	Df3[26]	[Nd3 !	0–0	Nf5	d3	Dh3	Ne4[30]			±
		c6 !	b:c6	Dc7[27]	Ne7[28]	0–0[29]	Nb7	c5	g6				
6	.....	.....	.....		Nd3 !	Ce4	Cg3[31]	0–0[31a]	Cc3[32]	Ne2	C:d5	Da3	~
				Tb8 !	h6 !	Cd5	g6	Ng7	0–0	Tb4	c:d5	Cc6[33]	±
7	.....	.....	.....	Ne2	Cf3[34]	Ce5	f4 ![36]	C:f3	0–0	d4	Cc3		~
				h6	e4	Nd6[35]	e:f3[37]	0–0[38]	c5	Dc7[39]	a6[40]		

NOTE:

1. **a) 4...C:e4?** 5.N:f7+ ! Re7 6.d4 d5 7.Cc3 ! C:c3 8.b:c3 Dd6 9.a4 Rd8 10.N:g8 ! Re8 11.N:h7 ±; **b) 4...Nc5! ?** Varianta Traxler, care duce la mari complicații. Albul trebuie să joace foar-

te atent pentru a nu se expune unui atac decisiv. Iată cîteva variante caracteristice: b1) 5.C:f7 N:f2+ 6.Rf1 De7 7.C:h8 d5! 8.e:d5 Cd4 9.h3! (Palkin) 9...Ng3! (sau 9...Nh4 10.c3 b5 11.c:d4 b:c4 12.d:e5 D:e5 13.Cc3 Nf5 14.d3 c:d3 15.Nd2! Ne4! 16.Ne1 N:g2 șah etern, Rohlicek) 10.c3 Cf5!? (Cg4? 11.c:d4 e4! 12.Re2! Cf2 13.Da4+ Nd7 14.Nb5 C:h1 15.N:d7+ D:d7 16.D:d7+ R:d7 17.Cf7 Tf8 18.Ce5+ +±) 11.d4 Nd7 12.De2? (Ng5 ~) Nh2! 13.Rf2 Cg3 14.De1 Cfe4+ 15.Rf3 Cd2+ 16.C:d2 Df6+ 0—1; Estrin—Nun, coresp. 1965; sau 6.R:f2 C:e4+ 7.Rg1 Dh4 8.g3 C:g3 9.C:h8! (9.h:g3 D:g3+ 10.Rf1 Tf8 11 Dh5 d5!! 12.N:d5 Cb4 13.Nb3 C:c2! 14.Dh2 D:h2 15.T:h2 C:a1 ∓, Rohlicek) 9...C:h1! 10.Df1 Dg4+ 11.R:h1 De4+ 12.Rg1 Dg4+ 13.Rf2 Dh4+ șah etern; b2) 5.d4!? d5!! 6.N:d5 C:d4! 7.C:f7 (7.N:f7+ Re7 8.Cc3 c6 9.Nc4 Tf8! ∓) 7...De7 8.C:h8 Ng4 și negrul are un atac puternic, de ex. 9.Dd2 C:d5 10.e:d5 Nf5 11.0—0 C:c2 12.Dg5 (12.g4 Cd4 13.Dd1 Nc2! ∓) 12...Nd3 13.Td1 e4 ∓; b3) 5.N:f7+ Re7 6.Nd5 (6.Nb3 Tf8 7. 0—0 h6 8.Cf3 d6 9.h3 De8! ∓) 6...h6 (Rohlicek recomandă 6...d6 și nu merge 7.Cf7 din cauza Df8!) 7.Cf3 d6 8.N:c6 b:c6 9.d3! ± (Neiștadt). Această ultimă variantă este mai puțin analizată și prezintă, probabil, cele mai bune șanse pentru alb.

2. Varianta Fritz. Mai slab este 5...C:d5, de ex. a) 6.C:f7 R:f7 7.Df3+ Re6 8.Cc3 Cb4! (8...Ce7 9.d4!) 9.a3! C:c2+ 10.Rd1 C:a1 11.C:d5 Rd6 12.d4 c6 13.Nf4! e:f4 14.D:f4+ Rd7 15. Te1! ± (Listîn); b) 6.d4 Nb4+! (6...e:d4 7.0—0 Ne7 8.C:f7! R:f7 9. Dh5+! g6 10.N:d5+ Re8 11.Df3 Tf8 12.N:c6+ b:c6 13.D:c6+ Nd7 14.Dc4! ±) 7.c3 Ne7 8.C:f7! R:f7 9.Df3+ Re6 10. De4 ±. Mutarea lui Ulvestad 5...b5 duce după 6.Nf1! Cd4! la varianta Fritz. Mai slab este 6.N:b5 D:d5 7.N:c6 D:c6 8.Df3 e4! 9.Db3 Nc5 10.D:f7+ Rd8 ∓ (van Scheltinga—Prins, Rotterdam 1946 și Sandin—Wliss, coresp. 1963) sau 6.d:c6 b:c4 7.De2 Dd5 8.f4 h6 9.D:e5+ D:e5 10.f:e5 h:g5 11.e:f6 g:f6 12.Cc3 Nd6 ∓ (Mieses—H. Steiner, Hastings 1945).

3. a) 6.d6? D:d6 7.N:f7+ (7.C:f7 Dc6!) 7...Re7 8.c3 (8.Nb3 C:b3 9.a:b3 h6 10.Cf3 e4 11.Cg1 Rf7, Bogoliubov—Rubinstein, Stockholm 1919) 8...h6 9. c:d4 h:g5 10.Nb3 e:d4 11.d3 Ng4 12.f3 Te8! 13.Rf2 T:h2 ∓ (Koț—Estrin, Moscova 1947); b) 6.Cc3 h6 7.Cf3 Ng4! 8.Ne2 N:f3 9.N:f3 Nb4 10.0—0 0—0 11. Te1 Te8 12.a3 N:c3 13.d:c3 C:f3+ 14. D:f3 D:d5 = (Estrin).

4. Mai slab este 6...Cf5 7.d4! e:d4 8.0—0 Cd6 9.Nb3 d:c3 10.Te1+! Ne7 11.De2! h6 12.Cf3 c:b2 13.N:b2 ±

5. 7.c:d4 b:c4 8.Da4+ (8.d:e5 D:d5! 9.Cf3 Cd7 10.0—0 Nb7 11.Te1 0—0—0 12.b3 Cc5! ∓ Denk—Grünfeld, coresp. 1947) 8...Dd7 9.D:c4 C:d5 10.0—0 Cb6 11.De2 Ne7 12.Cf3 e:d4 = (Hodjaev—Lipnițki, Tbilisi 1951).

6. Mai slab este 7...h6 8.c:d4 h:g5 9.d:e5 C:d5 10.N:b5+ Nd7 11.N:d7+! D:d7 12.Cc3! ± (Kopîlov); la 11. Da4+ Cb4 12.N:d7+ D:d7 13.D:d7+ R:d7 14.Ca3 negrul poate juca 14...Nc5! (Romanov).

7. a) 8.C:f7!? R:f7 9.c:d4 e:d4 10. N:b5! (10.Df3+? Cf6! 11.N:b5! Ne6 12.0—0 Tb8! 13.Nc6 Dd6 14.h3 g5! 15.Ne4 g4 ∓, Estrin—Ghilman, coresp. 1948; nu 11.D:a8? Nc5 12.N:b5 Te8+! 13.Rf1 Na6 14.Dc6 De7 ∓∓, Semenenko—Perfiliev, coresp. 1947) 10... De7+! 11.De2 D:e2+ 12.N:e2 Cb4 13. Nc4+ Ne6 14.N:e6 R:e6 ~ (Suetin—Ravinski, Moscova 1949); b) 8.c:d4 D:g5 9.N:b5+ (9.Db3 e:d4 10.N:b5+ Nd7 11.N:d7+ R:d7 12.0—0 Nd6 ∓, de ex. 13.Da4+ c6 14.D:d4 Cf4! 15.De4 Dh5 16.g3 The8 ∓, Radcenko; sau 9. Cc3 Nb7 10.N:b5+ Rd8 11.Df3 e:d4 12.0—0!? Df4! 13.Dh3 Cf6 = Drumev—Neikirch, Sofia 1960) 9...Rd8 10. 0—0 (10.Df3 Nb7 11.Cc3 e:d4 12.Ce2

Tb8 13.D:f7 Cf6 14.Dc4 Nd5 ∓ Ciocîltea—Sefc, Dresda 1956) 10...Nb7 11. Df3 Tb8 12.d3 Dg6 13.Dg3 e:d4 14.Nc4 Nd6 ∓, de ex. 15.Dh3 The8 16.Ca3 Te5 17.Dg3 Te2 18.D:g6 h:g6 19.Nb3 Ce3 20.N:e3 d:e3 21.Cc4 e:f2+ 22.T:f2 Nc5 23.d4 T:f2 24.R:f2 N:d4+ 25.Rf1 Na6 Albul cedează (Melzer—Samarian, coresp. 1956—58); c) 8.Cf3 C:f3+ 9. D:f3 Tb8 10.Dg3 Tb6! 11.a4 Tg6 12. Dd3 e4 ∓ (Hodjaev—Estrin, Riga 1951); d) 8.h4 Cf5 9.N:b5+ Nd7 10. Da4 Cb6 11.N:d7+ C:d7 12.De4 Cd6 13.De2 Ne7 ∓ (Paoli—Pîdevski, Liubliana, 1955).

8. Mai slab este 8...Dh4!? 9.Cg3 Ng4 (9...Nb7!? 10.c:d4 0—0—0 11.d3 Cf4 12.N:f4 e:f4 13.Ce4 T:d4 14.Cbc3 f5 15.Cd2 ±, Cogan—Berezin, Moscova 1958) 10. f3 Cf5 11.N:b5+ (11.De2 Nd6! 12.Df2 C:g3 13.N:b5+ Nd7 14. N:d7+ R:d7 15.D:g3 Cf4 16.D:h4 C:g2+ 17.Re2 C:h4 ∼ Kopîlov—Kovalenko, Leningrad 1951) 11...Rd8 12. 0—0 Nc5+ 13.d4 e:d4 14.Ce4! Cde3 15.Db3! ± (Kopîlov).

9. 10.N:d7+ D:d7 11.d4 e:d4 12.0—0 d:c3 13.Cb:c3 C:c3 14.C:c3 D:d1 15. T:d1 Nc5 = (Ciocîltea—Minev, M. Lazne, 1954).

10. Sau 10...f5 (Grünfeld) 11.N:d7+ D:d7 12.D:d7+ R:d7 13.Cg3 Cc5 14.d4 (14.C:c5 Cd3+) 14...e:d4 15.c:d4 Te8+ 16.Rd2! Ce4+ 17.C:e4 T:e4 ∓ (Beni—Grünfeld, coresp. 1946—47).

11. 17.D:d7+ R:d7 18.Rg2 Tb8 19. Thd1+ Rc6 20.b4 Ce2 21.Rf3 Tb5 22. R:e2 T:e5+ 23.Rf1 Nd6 24.Cbd2 Thf8 ∓ (Lagland—Samarian, ½ camp. mondial coresp. 1958—60).

12. Mutarea lui Max Lange, jucată mult de Morphy și Cigorin.

13. De considerat este și 7...C:c4 8. d:c4 Nd6 (8...e4 9.Cd4) 9.h3 0—0 10. Cc3 c6 11.a3 c:d5 12.c:d5 Te8 13.Ne3 Nf5 14.0—0 Tc8 15.Te1 Nb8 ∓ (Rossetto—Gligorici, Buenos Aires 1955).

14. Riscant este 8.d:e4!? C:c4 9.Dd4 Cb6 10.c4 Nb4+ (10...c5? 11.Dd3 Ng4 12.Cbd2 Ne7 13.0—0 și albul are șanse de atac, Bronstein—Rojahn, Olimp. Moscova 1956) 11...0—0 12.0—0 Te8 13. a3 Nf8 14.b3 c6 15.e5 Cfd7 16.b4 c:d5 17.c:d5 Cb8! 18.d6 Cc6 ∓, (Matkevici—Romanovski, Harkov 1956).

15. O încercare interesantă este 10. Nf4!?, de ex. 10...g5 11.C:g5 h:g5 12. N:g5 Nf5 13.Cd2 De7 14.Cb3 Nd6 15. 0—0—0 Tg8 16.h4 ∼ (Jdanov—Klovan, camp. R.S.S. Letone, 1963).

16. a) 11...b5 12.0—0! b:c4 13.Cc3 Na6 14.Td1 De7 15.a3 Tad8 16.Ne3 Nb6 17.Cf1 ±; b) 11...Te8 12.Ne3 N:e3 13.f:e3 Dd6 14.Cc3 ± (Korcinoi—Gheller, Moscova 1952); c) 11...e3 12.N:e3 N:e3 13.f:e3 Ce4 14.0—0 (14.Cf1 Dh4+ 15.g3 Df6 16.c3 Nf5 17.Df3 Tfe8 ∓) 14...Cg3 15.Dd3 C:f1 16.C:f1 Dg5 17. Rh1 Nf5 18.De2 Te8 19. Cc3 ∼ (Steinitz).

17. 17.C:f1 Db6 18.b3 b:c6 ∓ (Kopîlov—Kondratiev, Leningrad 1955).

18. a) 10.0—0 0—0 11.Cfd2 Ng4 12. De1 Dd7! 13.Cb3 Nf3! ∓; b) 10.c3 b5! 11.b4 Ne7 12.Cfd2 Ng4 ∓ (Grob—Keres, Dresda 1936).

19. Cu scopul de a lua calului alb cîmpul e3. Interesant este sacrificiul 12...C:d5!?, de ex. 13.c:d5 (13.C:c5? Cb4!) 13...D:d5 14.Cc3 (14.Nd2 e3!) 14...Nb4 15.Nd2 N:c3 16.N:c3! (16.b:c3 f5 17.h3 Nh5 18.Tg1 f4 ∓ Novotelnov—Sajaev, camp. R.S.F.S.R. 1956) 16... Tad8 17.Cd2 b5! 18.h3 Nh5 19.g4 Ng6 20.0—0—0 ±.

20. a) 13.Cc3? b5 14.h3 N:c3+ 15. b:c3 Nc8! 16.Na3 Te8 17.0—0—0 e3! 18.f:e3 Ce4 19.Df3 b:c4 20.Ca5 c5! ∓ (Honfi—Negyessy, Budapesta 1951); b) 13.Nd2 N:d2+ 14.C:d2 Te8 15.h3 e3! (Keres).

21. Sau 15.Ne3 Cd7! 16.g4 Ng6 17. C1d2 Ce5 18.0—0—0 b5 19.c:b5 Cd3+

20.Rb1 (Salve—Marshall, Viena 1908) 20...a6! ∓ (Keres).

22. 17.De2 Ce5 18.Ne3 c6 19.d:c6 b:c6 20.Rf1 Dd7 ∼ (Bahmatov—Borisenko, Rostov 1957). „Pentru pionul sacrificat negrul are o poziție activă" (Estrin).

23. La 7...Ne7 cel mai bine este 8.d4! (8...e:d4? 9.b4 0—0 10.b:a5 Nb4+ 11. Rd1! ± Estrin).

24. 8.N:d7+ D:d7 9.c4 c6! 10.d4 0—0 ∓ (Keres).

25. Milev—Stoltz, București 1953.

26. Mutarea aceasta propusă încă în secolul trecut nu este mai slabă decît continuarea obișnuită 8.Ne2. Alte posibilități: a) 8.Na4 h6 9.Cf3 e4 10.De2 (10. Ce5 Dd4! 11.N:c6+ C:c6 12.C:c6 Dc5 13.C:a7 T:a7 ∓) 10...Ne6 11.Ce5 Dd4! 12.N:c6+ C:c6 13.Db5 Nc5! 14.D:c6+ Re7 15.Db7+ Rd6! 16.f4 e:f3 17.C:f3 Df2+ 18.Rd1 D:g2 19.Te1 Ng4 ∓ (Estrin); b) 8.Nd3 Cd5! 9.Ce4 f5 10. Cg3 Cf4 11.Nf1 Nc5 12.c3 Nb6 ∓ (Castaldi—Keres, Stockholm 1937); c) 8. Nf1 h6 9.Ch3 Nc5 10.d3 Db6 11.De2 Ng4 12.f3 N:h3 13.g:h3 0—0—0 ∓ (Steinitz—Cigorin, meci 1892).

27. Mai slab este a) 8...c:b5?! 9. D:a8 Dd7! 10.b4 Cc6 11.a4 C:b4 12. 0—0 C:c2 13.Nb2 b4 (13...C:a1 14.Tc1 Rd8 15.C:f7+) 14.Tc1 b3 15.Db8 Db7 16.D:e5+ Ne7 17.Ca3 ± (Durao—Prins, Malaga 1954); b) 8...h6 9.Ce4! Cg4 10.h3! h5 11.b4! ± (11...N:b4 12. h:g4 N:g4 13.D:g4! h:g4 14.T:h8+!! Nf8 15.Na3 ± Estrin).

28. a) 9...Nd6 10.Cc3 0—0 11.Nf5 N:f5 12.D:f5 h6 13.Cge4 Cd5 14.d3! ± (Kottnauer—Taimanov, Szczawno Zdroj, 1950); b) 9...h6 10.Ce4 Cd5 11.Cg3 g6 12.Ne4! Ne6 13.Cc3! 0—0—0 14.0—0 f5 15.N:d5 c:d5 16.d4 ± (Estrin—Gorodețki, Tiumen 1955); c) 9...Ng4 10. Dg3 h5 11.Cc3 Cb7 12.f3 h4 13.Df2 Nd7 14.Nc4 Cd6 15.Nb3 ± (Ufimțev—Borisenko, Leningrad 1953).

29. 10...h6 11.Ce4 Cd5 12.Cg3 g6 13. Ne4 Ne6 14.Cc3 Td8 (Estrin—Novopașin, Moscova 1958) 15.d4! e:d4 16. C:d5! ±

30. Kamîșov—Sopkov, Iaroslavl 1949.

31. Mai slab este 11.Cbc3 Cf4 12.Nf1 f5 13.Cg3 g6 14.d3 Ng7 15. Cge2 Ce6 16.Dg3 Rf7 17.b3 f4 ∓ (Paoli—Kluger, București 1954).

31a. Sau 12.b3 h5! 13.0—0 Ng7 14. Na3 Ng4 15.De4 f5 16.De1 h4 ∓ (Honfi—Zagorovski, Olimpiada coresp. 1962—64).

32. Estrin recomandă 13.c3! și dacă 13...Cf4 14.Nc2 Na6 15.d3! și nu merge 15...N:d3 16.Td1 ±

33. 17.d3 h5 ∼ (Estrin—Ragozin, Moscova 1955). „Poziția negrului merită un pion" (Estrin).

34. 9.Ch3?! Nc5! 10.0—0 0—0 11.c3 Cb7 12.Da4 N:h3 13.g:h3 Dd6 14.d3 Cd5 ∓ (Steinitz—Cigorin, meci 1892); sau 11.d3! N:h3 12.g:h3 Dd7 13.Nf3! D:h3 14.Cd2! ± (Fischer—Bisguier, New York 1963); mai tare însă 11... Cd5! 12.Nf3 Cb7 13.Cc3 Nb6 14.Rh1 Cc5 15.Ne3 Tb8 (Ciocîltea—L. Szabó, Sinaia 1964) 16.d4! ∼

35. a) 10...Dc7 11.f4 (11.Cg4 N:g4 12.N:g4 Nc5! 13.Ne2 Td8 14.c3 Cb7 15.0—0 h5 ∓ Ciocîltea—Nejmetdinov, București 1954) 11...Nc5 (11...Nd6 și 11...e:f3 duc la varianta principală) 12. d4! e:d4 13.c:d4 0—0 14.Nd2 Cb7 15. Da4 ± (Euwe); b) 10...Dd4 11.f4 Nc5 12.Tf1 Dd8! 13.c3! (13.d4 Nb6! 14.Ne3 Cd5 15.Ng1 0—0 16.c4 Cb4 ∓ Ragozin—Gheller, 17 camp. U.R.S.S.) 13... Cd5 14.Da4! 0—0 15.b4! Dh4+ 16. Rd1 Td8 17.Rc2 ± (Bahmatov—Stein, Kaluga 1955); c) 10...Nc5 11.c3 (11. 0—0 Dd6! 12.Cg4 N:g4 13.N:g4 h5 14.Ne2 Cg4 15.g3 h4! 16.N:g4 h:g3 ∓ Koch) 11...Dc7 12.d4 e:d3 13.C:d3 Nd6 14.b4! Cb7 15.h3 0—0 16.0—0 ∼ (Panov).

36. **a) 11.Cg4** C:g4 12.N:g4 Dh4! 13. N:c8 T:c8 14.De2 0—0 15.Cc3 Tce8 ∓ (Estrin); **b) 11.d4** e:d3 12.C:d3 Dc7 13.Cd2 (13.h3 0—0 14.0—0 Nf5! 15. Cd2 Tad8 16.b3 Tfe8 17.Cf3 c5 18.Te1 c4 ∓ ; sau 13.f4 0—0 14.0—0 Te8 15. Cc3 Nf5 16.De1 Cd5 17.C:d5 c:d5 18. Dd1 Tac8 19.Ce1 Cc4 ∓ Belov— Hohlovkin, Iaroslavl 1954) 13...Ne6! (13... 0—0 14.b4! Cd5! 15.Nb2 C:b4 16.C:b4 N:b4 17.0—0 Td8! 18.Nd3 Df4 ∓ Spielmann—Cohn, Stockholm 1909) 14. Cf3 0—0 15.b3 Tad8 16.Nb2 Ce4 17.0—0 c5 18.c4 Cc6 ~ (Veresov— Makogonov, 13 camp. U.R.S.S., 1944). Interesant este 13.b3 (în loc de 13. Nd2), de ex. 13...0—0 14.Nb2 Cd5 15. Cc3 Cf4 ~ (Honfi—Tal, Sarajevo 1966).

37. **a) 11...Dc7** 12.0—0 0—0 (12... N:e5 13.f:e5 D:e5 14.d4 Dc7 15.b3 Cb7 16.Na3 ± Saidman—Finkelstein, New York 1945) 13.Cc3 N:e5 14.f:e5 D:e5 15.d4 e:d4 16.D:d3 ±; **b) 11...g5?** 12.d4 g:f4 13.N:f4 Cd5 14.0—0! Db6 15.Cc3! (Estrin) C:f4 16.T:f4 f5 17.Nh5+ Rf8 18.Rh1 D:b2 19.Df1! ± (Iakovlev— Tepliakov, coresp. 1952).

38. 12...Cg4 13.0—0 Dc7 14.h3 h5 (14...Nh2+ 15.Rh1 h5 16.d4 Ng3 17. Nd3! Ne6 18.De2 0—0—0 19.c4! Estrin) 15.d4 Ne6 16.Cc3 0—0—0 17. Ce4 Nh2+ 18.Rh1 Nd5 19.Cfg5 Cf6 20. Nf3 ± (Estrin—Krasnov, Moscova 1955).

39. Interesant este 14...c:d4 15.Rh1 Nc5 16.Ch4 Te8 17.Nd2 Cb7 ~ (Estrin—Altşuler, 6 camp. al U.R.S.S. coresp. 1963—64).

40. **a) 16.d5** Te8 17.Rh1 Tb8 18.a3 Cg4! 19.h3 Ce3 20.N:e3 T:e3 21.Tdb1 De7 ~ (Estrin—Levenfiş, Leningrad 1949); **b) 16.Rh1** Nb7 17.Ne3 Tad8 18.Ng1! Tfe8 19.Te1 Cc6 20.d5 Cb4 21. Nc4 T:e1 22.C:e1 N:e5 23.Df3 Cb:d5 = (Spasski—Gheller, Göteborg 1955).

TABELA **20**

JOCUL CELOR DOI CAI

Varianta modernă

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.d4[1] e:d4

	5	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*13*	*15*	*16*	
1	Cg5[2]	e:d5	Rf1[15]	D:d4	D:c4	D:c5	c4[7]	Re2	Cc3[38]	Ne3	Cf3	f:e3	=
	d5[2]	De7+[4]	Ce5	C:c4	Dc5[6]	N:c5	Nf5	0–0	Tfe8+	h6[9]	N:e3	Cg4[10]	+
2	e5	0–0[12]	e6[14]	Cg5	N:e6	N:c8	Dh5+	Dh3	Ce6	C:d4	g:h3	f4	=
	Cg4[11]	d6[13]	f:e6	Cge5[15]	h6	T:c8	g6	Dd7	Cd8	D:h3	Ng7	Cec6[16]	+
3	—	Nb5	C:d4	N:c6	0–0	f3	f4	f5	Cc3 !	b:c3	Cb3	Cd4[22]	+
	d5	Ce4	Nd7[17]	b:c6[18]	Ne7[19]	Cc5	Ce4[20]	0–0[21]	C:c3	c5	c4		=
4	....	....	....	....	—	f3[23]	Ne3	f4	C:f2	Ce2	D:d2	Nf2	~
					Nc5	Cg5	Nb6 ![24]	Ce4	c5	C:d2	d4	0–0[25]	
5	0–0	e5	e:f6	Te1+	Cg5	Cc3	Cce4[28]	g4	C:e6	f:g7[29a]	Nh6 !	c3	~
	Nc5	d5[26]	d:c4	Ne6	Dd5[27]	Df5	0–0–0[29]	De5	f:e6	Thg8	d3	Ne7[30]	
6	—	Te1[31]	Cc3 ! ?	N:d5	N:e4	De2	N:b2	T:e1	Db5	Na3	D:b7		∓
	C:e4 !	d5	d:c3[32]	Ne6 !	Nb4 ![33]	c:b2	N:e1[34]	0–0	h6	Te8	Nd5 ![35]		
7	....	....	N:d5	Cc3	C:e4[37]	Ceg5[38]	C:e6	T:e6	De2[39]	h3	Nd2	C:d4	=
			D:d5	Da5[36]	Ne6	0–0–0	f:e6	Nd6 !	Dh5	Tde8[40]	Ce5 !	D:e2[41]	+
8	...	...	....	...	...	Nd2	Ng5	Nh4[44]	b4[45]	C:d4	D:d4	D:g7	∓
						Df5[42]	h6 ![43]	Nc5	N:b4	C:d4	N:e1	Rd7[46]	

NOTE:

1. **a) 4.d3** Nc5 duce la partida italiană; **b) 4.Cc3** C:e4 5.C:e4 d5 6.N:d5 D:d5 7.Cc3 Dd8 9.d3 Ne7 ∓.

2. La **5.C:d4** poate urma 5...C:e4 6.N:f7+ (6.Dh5 De7!) 6...R:f7 7.Dh5+ g6 8.Dd5+ Rg7 9.C:c6 b:c6 10.D:e4 De8! 11.D:e8 Nb4+ ∓.

3. Sau 5...Ce5 6.Nb3 h6 7.f4 h:g5 8.f:e5 C:e4 9.D:d4! d5! 10.e:d6! (10. N:d5 Cg3 11.Da4! + ±, de ex. 11... c6 sau 11...Nd7 12.N:f7+ R:f7 13. Db3+ și 14.D:g3 ±; sau 11...Dd7 12. N:f7+ Rd8 13. N:g5+ Ne7 14.Df4 C:h1 15.Cc3 ±, Anohin) 10...C:d6 11. 0—0 Cf5 = (Estrin).

4. 6...Ce5 7.De2! De7 8.0—0 Ng4 9.f3 C:c4 10.D:c4 Nf5 11.Nf4! Dc5 12. Te1+ Rd7 13.Ca3! ± (Sokolski—Konstantinopolski, 1 camp. U.R.S.S., coresp. 1950).

5. Sau **a) 7.Ne2** C:d5 8.0—0 h6 9. Cf3 Df6 (Sokolski—Keres, 17. camp. U.R.S.S.) 10.Nb5 =; **b) 7.De2** Cb4! 8.D:e7+ N:e7 9.d6 C:c2+ 10.Rd2 Nf5 11.d:e7 C:a1 ∼ (Poletaev—Rozinov, 3 camp. U.R.S.S. coresp. 1954).

6. Poate mai precis este 9...h6 10. Cf3 (10.Cc3? h:g5 11.N:g5 Dc5! ∓) Dc5 ∼ „și poziția negrului face un pion" (Estrin). Jocul poate continua ca în varianta principală.

7. Sau 11.Cc3 Nf5 12.Nf4 0—0 13. h3 Tac8 14.g4 N:c2 = (Naglis—Cogan, Moscova 1939); și bine 11...h6 12. Cge4 Nd4! ∼ (Euwe).

8. 13.Td1 Tfe8 14.Rf1 Ce4! ∓.

9. 14...Cg4 (Schlechter) 15.Cd1 Nc2 16.Rd2! (Haberditz).

10. 17.Cd1 Nc2 ∓ (Haberditz).

11. Estrin consideră că această mutare „nu dă negrului șanse mai puține decît 5...d5". De considerat este și **5...Ce4**, de ex. 6.Nd5 Cc5 7.0—0 Ce6 8.c3 (8.Cbd2 Ne7 9.Cb3 0—0 10.Te1 Cb4 11.Ne4 c5 12.c3 d:c3 13.b:c3 Cc6 14.Dd3 h6 15.Ne3 d6 16.e:d6 D:d6 ∓ Witkowski—Gheller, Dresda 1959) 8... d:c3 9.C:c3 Ne7 ∼, de ex. 10.Da4 (10.Ce1 0—0 11.f4 f5!) 10...0—0 11.a3 (11.Te1 d6 =! Ianosevici—Gligorici, camp. Iugoslaviei 1960) 11...d6! 12. N:c6 Cc5 13.Dc2 b:c6 14.b4 Ce6 15.Ne3 a5 (Coifman — Mucinic, Moscova 1960).

12. **a) 6.N:f7+** R:f7 7.Cg5+ Rg8! 8.Df3 (8.D:g4 g6 9.Cf3 d6 =) 8... Nb4+ 9.c3 Cg:e5! 10.Dd5+ Rf8 11.f4 Cd3+ 12.Rd2 Df6 13.R:d3 d6! 14.c:d4 Nf5+ 15.Rc4 h6 16.Ce4 Dg6 ∓ ∓ Estrin); **b) 6.De2!** De7! 7.Nf4 d6 8. e:d6 D:e2 9.N:e2 N:d6 10.N:d6 c:d6 11.Ca3! ±.

13. 6...d5 7.Nb5 a6 8.N:c6 b:c6 9.h3 ± (Haag—Marsalek, Reykjavik 1957).

14. **a) 7.e:d6** N:d6 8.Te1+ Rf8! (Pachman); **b) 7.Ng5** Ne7 8.N:e7 D:e7 9.e:d6 D:d6 10.Te1+ Ne6 11.h3 Cf6 12.Cg5 Cd8 ∓ (Duimakaev—Berezin, Piatigorsk 1958).

15. 8...d5 9.D:g4 d:c4 10.C:e6 N:e6 11.D:e6+ Ne7 12.Te1 Dd7 13.D:c4 0—0—0 = (Pachman).

16. Borisov—V. Kuznețov, Kalinin 1961.

17. 7...Nc5 8.0—0 Nd7 9.N:c6 b:c6 duce la varianta principală.

18. 8...N:c6 9.0—0 Nc5 10.Ne3 (10. C:c6 b:c6 11.Dg4 Dd7! Radcenko) urmat de 11.f3 ∓.

19. **a) 9...Dh4** 10.f3 Cc5 11.f4 g6 12.Ne3 Ce6 (Knezevici—Cisar, Leningrad 1960) 13.Cd2! ±; **b) 9...c5** 10. Cb3! Nc6 11.f3! Cg5 12.Ca5 Nd7 13. D:d5 Ce6 14. Cc6 Dc8 15.Td1 a5 16. Ne3 Ta6 17.Cb8 ± (Grabczewski—Szukszta, 15 camp. Poloniei); sau **10...** c6 11.c4 d:c4 (11...d4 12.f3 Cg5 13.f4 Ce6 14.f5 și 15.e6!) 12.C3d2 C:d2 13. C:d2 Ne6 14.Da4 Db6 15.Dc2! Da6 16.Ce4 0—0—0 17.Ne3 Db5 18.Cg5 Td5 19.C:f7 N:f7 20.Df5+ ± (Estrin—Sadomski, 5 camp. U.R.S.S. coresp.)

20. Mai slabe sînt continuările: a) **11...f5** 12.b4! Ce4 (12...Ce6 13.C:f5 N:b4 14.Cg3 Dh4 15.c3 Na5 16.f5 Cc5 17. e6 ± Sarkisian—Efremov, ½ 3 camp. U.R.S.S. coresp.) 13.e6! Nc8 14.C:c6 Dd6 15.C:e7 Db6+ 16.Rh1 R:e7 17. De1! Dd4 18.c3 Df6 19.Ne3 D:e6 20. Nd4 ± (Golovko—Grecikin, 5 camp. U.R.S.S. coresp); b) **11...f6** 12.f5! 0—0 13.e6 Nc8 14.Cc3 Ce4 15.C:e4 d:e4 16. Ne3 Tb8 17.Cf3 D:d1 18.Tf:d1 c5 19. C:c5 T:b2 20.Cd7 ± (Estrin—Celover, Leningrad 1954) sau 16...g5 17. f:g6 h:g6 18.Nh6 ± (Haag—Lengyel, Budapesta 1955); c) **11...Ce6** 12.f5 C:d4 13.D:d4 Db8 14.e6 f:e6 15.D:g7 Tf8 16.Nh6 ± (Prahov—Kostov, 15 camp. Bulgariei); d) **11...0—0** 12.f5 Ng5 13.Cc3 Te8 14.b4! Ce4 15.C:e4 d:e4 16.Nb2 De7 17.Cb3 Tab8 18.De1 D:b4 19.Dg3 Nh6 20.e6! f:e6 21.N:g7! ± ± (Haag—Negyessy, Budapesta 1957); e) **11...g6** (Aronin) 12.f5 g:f5 13.Dh5! ± (Grabczewski—Galevici, 15 camp. Poloniei).

21. a) **12...Nc5** 13.e6! f:e6 14.f:e6 N:e6 15.Dh5+ Rd7 16.Ne3 De7 17. Cc3! ± (Berezin—Neiștadt, Moscova 1953); b) **12...c5** 13.Cb3 ±

22. a) **16...c5** 17.Ce2 Nc6 (17... Na4 18.Cf4 d4 19.f6! g:f6 20.Ch5 Rh8, Makarov—Liublinski, ½ 18 camp. U.R.S.S., — 21.Nh6! Tg8 22.e:f6 ±; **17...Nc8** 18.Cg3 Te8 19.Dh5 Nf8 20 Ng5 Dc7 21.Tae1 Na6 22.f6 g6 23.Dh4 Te6 24.Cf5 ± Maseev—Kotkov, ½ camp. coresp. U.R.S.S.) 18.Cf4 d4 19. f6 g:f6 20.e:f6 N:f6 21.Ch5 Ne5 (Liublinski—Lipnițki, 18 camp. U.R.S.S.) 22.Tf5 f6 23.Dg4+ Rf7 24.C:f6! N:f6 25.Ng5 ± (Estrin); b) **16...Te8** 17. Df3 c5 18.f6 c:d4 19.f:e7 D:e7 20.c:d4 Ne6 21.Dg3 ± (Estrin—Poliak, Moscova 1957).

23. Sau 10.Ne3 De7! (10...Nb6 11. Cd2 C:d2 12.D:d2 0—0 13.Ng5! ± Haag—Varnusz, Budapesta 1958) 11. Te1! (Henkin) N:d4 12.N:d4 c5 13.Ne3 Nc6 = (Estrin)

24. 11...0—0 12.f4 Ce4 13.Cd2 C:d2 (13...f5 14.C:e4 f:e4 15.Dd2 Nb6 16. Cb3 a5 17.a4 De7 18.Rh1 ± Vistanetkis—Uusi, Vilna 1960; 13...f6 14.C:e4 d:e4 15.De2 De7, Estrin—Dommes, Vologda 1959, 16.Cb3! N:e3 17.D:e3 f:e5 18.D:e4 ±) 14.D:d2 De7 15.Cb3! Nb6 16.Dc3 f6 17.Cc5 ± (Pogats—L. Szabó, 11 camp. R.P.U.).

25. Vorobeț—Bannik, Kiev 1956.

26. 6...Cg4 7.Nf4! (Euwe) 7...d6 8.e:d6 N:d6 9.Te1+ Rf8 10.N:d6+ D:d6 11.c3 d:c3 12.C:c3 ± Varianta principală constituie clasicul atac al lui Max Lange, astăzi foarte rar jucat.

27. Nu 9...D:f6? 10.C:e6 f:e6 11. Dh5+, nici 9...0—0 10.T:e6! f:e6 11. Dh5 h6 12.f7+ Rh8 13.Dg6.

28. 11.g4 Dg6 12.f:g7 (12.Cce4 Nb6 13.f4 0—0—0! ∓) 12...D:g7 13.C:e6 f:e6 14.T:e6+ Rd7 15.Nh6 Dg8 16. T:c6 b:c6 17.Ce4 Ne7 18.D:d4 Dd5 ~ (Sheipl—Schwarz, coresp. R.F. Germană, 1955).

29. a) **11...Nb6** 12.f:g7 Tg8 13.g4! Dg6 14.C:e6 f:e6 15.Ng5! T:g7 16.Df3! ± ± (Cigorin—Teichman, Londra 1899); b) **11...Nf8** 12.C:f7! R:f7 13. Cg5+ Rg8 14.g4! Dg6! 15.T:e6 (15. f:g7 Nd5! Rubinstein) 15...g:f6 16.Df3! Rg7 (Tartakower) 17.Nf4! ± (Estrin).

29.a. Intr-o partidă Prasad—Kalyanasundoram (coresp. India 1964) s-a jucat 14.Ng5! g6 15.f7 ±.

30. a) **17.Df3** Dd5 18.Df7 Nh4 19. Tad1 Ce5 20.Df4 Cg6 21.Df7 Ce5 remiză (Feilitzsch — Seibold, coresp. 1933); b) **17.f4** (Sokolski) Db5 18.Dd2 Td7 19.Te3 Cd8 ~ (Markelov—Ostroverhov, coresp. U.R.S.S.). În loc de 16...Ne7 negrul poate juca și 16...d2, de ex. 17.Te2! Td3! 18.C:c5 D:c5 19. T:d2 Ce5! 20.T:d3 C:d3 21.Rg2! Dd5+ 22.Rg3 ~ (Keres).

31. **6.Cc3!?** C:c3! (6...d:c3 7.N:f7+! R:f7 8.Dd5+ Re8 9.Te1 ±) 7.b:c3 d5 8.Nb5 Ne7 9.C:d4 Nd7 10.Ce2 a6

11.Ca4 Ca5 ∓ (Novopașin—Nejmetdinov, Kislovodsk 1956).

32. Sau 7...d:c4 8.T:e4+ Ne7! (8... Ne6 9. C:d4 C:d4 10.T:d4 ± de ex. 10...Dc8 11.Ng5 Nd6 12.Ce4 0—0 13. Cf6+ (Canal—Johner, Triest 1923) 9. C:d4 f5 10.Tf4 (de considerat este sacrificiul lui Hartlaub f0.Nh6!? ca și continuarea recomandată de Grünfeld 10.T:e7+!? în ambele cazuri cu complicații foarte primejdioase pentru negru) 10...0—0 11.C:c6 D:d1 12.C:d1 b:c6 13.T:c4 Nd6 = (Ragozin—Botvinnik, Leningrad, 1930).

33. Sau 9...D:d1 10.T:d1 c:b2 11. N:b2 f6 12.Te1! Rf7 13.Cd4 C:d4 14 N:d4 ∼.

34. Nu 11...0—0 12.Ted1 De7 13. Db5 ± (Estrin—Tiuev, 1956).

35. Poate urma 16.N:d5 D:d5 17.c4 T:e1 (sau 17...Da5 18.Ne7 Db6 ∓ Maghilnikov) 18.C:e1 Te8 19.Db1 D:c4 ∓ (Mikkov—Arulaid, camp. R.S.S Estone 1960).

36. Sau a) 8...Dh5 9.C:e4 Ne6 10. Ng5 Nb4! 11.C:d4 D:d1 12.Te:d1 C:d4 13.T:d4 Ne7 = (Keres); b) 8...Dd8 9.T:e4+ Ne7 10.C:d4 f5 11.Tf4 0—0 12.C:c6 D:d1+ =.

37. Mai slab este 9.C:d4 (9.T:e4+ Ne6 10.C:d4 0—0—0) 9...C:d4 10.D:d4 f5 11.Nd2 (11.Nh6!? Henkin) 11...Dc5 12.Da4+ Nd7 13.C:e4 f:e4 14.D:e4+ Rd8! 15.D:b7 Tc8 ∓ (Rozinov—Zbandutto, ½, 3 camp. U.R.S.S., coresp.).

38. 10.Ng5 Nb4! 11.Te2 0—0 13.a3 Nd6! 13.C:d6 c:d6 14.Nf4 Ng4 = (Cortlever—Euwe, Amsterdam 1938).

39. 13.Ng5 Td8! 14.De2 Rd7! ∓.

40. Mutarea aceasta este recomandată de toate manualele. Se poate juca foarte bine și 14...The8, deoarece la 15.Ng5 (Euwe) poate urma 15...Ce5!, de ex. 16.T:e8 T:e8 și mutarea Ng5 își pierde sensul; la 16.N:d8 T:e6 și negrul cîștigă o figură, iar la 16.T:e5 N:e5! 17.C:e5 D:g5 și negrul cîștigă calitatea. La 16.g4 negrul cîștigă cu 16...C:f3+ etc. Mutarea 14...The8 a fost jucată într-o partidă Georgescu—Samarian, București, 1951.

41. 17.T:e8+ T:e8 18.C:e2 Cc4 19. Ne3 C:b2 20.Rf1 Cc4 21.Nd4 Te7 22. Td1 c5 ∓ (Solmanis—Neiștadt, Riga 1955).

42. Mai frecvent se joacă 10...Ng4, după care însă continuarea 11.C:d4! C:d4 12.c3 dă șanse albului, de ex. a) 12...Dd5 13.c:b4 0—0 14.Tc1 b6 (Tad8 15.Tc5! ±) 15.T:c7 Tad8 16.Nc3 Cb5 17.Df3 ± (Marici—Gligorici, Sombor 1957); b) 12...Ne7 13.c:d4 Dd5 (13...Df5 14.Nb4 N:b4 15.Da4+ Nd7 16.Cd6+ ± Trifunovici) 14.Nb4 N:b4 15.Da4+ Dc6 16.D:b4 0—0—0 = (Sefc—Alster, Praga 1960).

Bine este și 10...Dd5, de ex. 11.Ng5 Nd6! (se poate juca și 11...Ne7 12. N:e7 R:e7 13.c4!? d:c3! 14.D:d5 N:d5 15.C:c3 Ne6 ∓ Kapengut—Klovan, meci R.S.S. Bielorusă—R.S.S. Letonă, 1963; sau 13.Dd3 Tad8! 14.Tad1 Rd7 15.C:d4 Rc8 16.C:c6 D:c6 17.De3 T:d1 18.T:d1 D:c2 ∓ Cafferty—Gligorici, Hastings 1960) 12.Nf6 0—0 13.C:d4 C:d4 14.D:d4 D:d4 15.N:d4 Tfd8 16.C:d6 T:d6 17.Ne3 Tad8 18.h3 h6 19.b3 a6 20.f3 Td5 = (Zaițev—Averbach, camp. 1964).

Mai slab este 10...Db6 11.Ng5 h6 12.Nh4 Ne7 13.N:e7 R:e7 14.Cg3 g6 15.Dd2 Tad8 16.Tad1 Td7 17.Df4 ± (Radulov—Drumlev, 15 camp. al Bulgariei).

43. 11...Nc5? 12.Ch4 Dd5 13.c4! ±.

44. 12.Dd3 Da5 13.Nh4 g5 ∼ (Mecikarov); dacă 13...Nb4, atunci 14.Te2 g5 15.c3 Ne7 16.Ng3 0—0—0 17.C:d4 Dd5 18.De3 C:d4 19.c:d4 The8 20.Tac1 ± (Gudjev—Kiprov, coresp. Bulgaria 1963).

45. 13.Ng3 0—0—0 14.Ch4 Dd5 =

46. 17.T:e1 b5! ∓, de ex. 18.g4? D:g4 19.D:g4 N:g4 20.Cf6+ Rc6 21. C:g4 Thg8 (0—1) Tinnesand—Watzl, coresp. 1959.

TABELA **21**

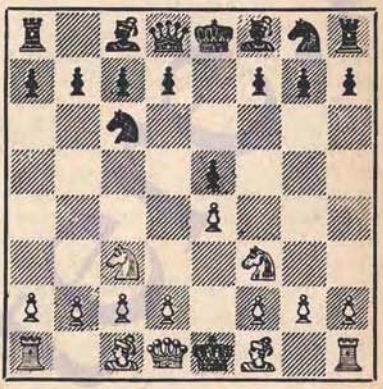

JOCUL CELOR TREI ȘI PATRU CAI

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Cc3

	3	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
1		d4	Cd5 !?[2]	Ng5	Nc4[3]	C:e7	0–0	C:d4	Nh4	Ng3	e:d5	c3[4]	
	g6[1]	e:d4	Ng7	Cce7 !	c6	C:e7	0–0	h6	g5	d5	C:d5		~
2		d4	C:e5[5]	Dd3 !	d:e5	Nd2	0–0–0	f3	g4 !?				
	Cf6	Nb4	De7 !?[6]	C:e5	D:e5	0–0	d6[7]	Nd7					~
3	....		Cd5[9]	De2	Cg5[11]	c:d3	Dh5+	Dh4	d:e4[14]	e:d5[15]	Rd1[17]	Nc4 !	
		e:d4	C:e4[10]	f5	d3 !?[12]	Cd4	g6[13]	c6 !	c:d5	Da5+[16]	D:d5	D:c4[18]	~
4	....	Nb5	0–0	d3[20]	Ng5[22]	b:c3	Te1[25]	d4	Nc1 !	d:e5[29]	Nc4	Nd5	
		Nb4[19]	0–0	d6[21]	N:c3[23]	De7[24]	Cd8[26]	Ce6[27]	c5[28]	d:e5	Td8[30]	C:d5[31]	~
5	....		Na4[33]	C:e5[35]	Cd3[36]	Cf4[37]	d3	f3	f:g4[38]	g3	Cg2	h:g3	
		Cd4 !?[32]	Nc5[34]	0–0	Nb6	d5	Ng4	Ch5	Dh4+	C:g3	Df6	Cf3+	=

NOTE:

1. a) **3...Nb4** 4.Cd5 Cf6 5.C:b4 C:b4 6.C:e5 d6 7.Cf3 C:e4 8.c3 Cc6 9.d3 Cf6 10.d4 ± (Tartakower); b) **3...Nc5** 4.C:e5 C:e5 5.d4 Nd6 6.d:e5 N:e5 7.f4! ±; c) **3...d6** 4.Nb5 duce la Partida Spaniolă, varianta Steinitz; la 4.Nc4 poate urma 4...Ng4 5.h3 N:f3 6.D:f3 Cf6 7.Ce2 g6 ∼.

2. Sau **5.C:d4** Ng7 6.Ne3 Cf6 și acum: a) **7.Nc4** 0—0 8.0—0 (8.C:c6 b:c6 9.e5 Ce8 10.e6 f:e6 11.N:e6+ Rh8 ∓ · Prameshuber—Keres, Olimp. München 1958) 8...Te8 9.Te1 d6 10.f3 a6

11.C:c6 b:c6 12.Dd2 Ne6 13.N:e6 T:e6 = (Hort—Keres, Moscova, 1963); b) 7.Ne2 0—0 8.0—0! (8.Dd2 Te8 9.f3 d5! 10.C:c6 b:c6 11.e:d5 C:d5! ∓ Rossetto—Keres, Mar del Plata, 1957) 8... Te8 9.C:c6 b:c6 10.Nf3 Nb7 11.Dd2 d6 12.Ng5 Db8 13.Tfe1 Cd7 14.Tab1 Na6 15.b3 Ce5 = (Baghirov—Keres, Spartachiada U.R.S.S., 1963).

3. a) 7.C:d4 c6 8.Cc3 (8.C:e7 C:e7 9.Dd2 h6 ~ Keres) 8...h6 9.Nf4 (9.Nh4 d5! 10.e:d5 Db6 11.Cb3 Db4 = Keres) 9...d5 10.Dd2 Cf6 11.0—0—0 C:e4 12. C:e4 d:e4 13.Nc4 Cf5 14.Cb3 D:d2+ 15.C:d2 = (Lehmann—Keres. R. F. Germană—U.R.S.S., Hamburg 1960); b) 7.C:e7 C:e7 8.Nc4 h6 9.Nh4 0—0 10.0—0 d5 11.e:d5 g5 12.Ng3 C:d5 ∓ (Simaghin—Keres, 22 camp. U.R.S.S.); c) 7.e5 h6 8.N:e7 C:e7 9.D:d4 C:d5 10. D:d5 d6! 11.0—0—0 0—0! ~ (Keres).

4. Honfi—Radovici, Kecskemét 1962.

5. Sau 5.d5 Ce7 6.C:e5 şi acum: a) 6...d6 7.Nb5+ (sau 7.Cf3 C:e4 8. Dd4 N:c3+ 9.b:c3 Cf6 10.c4 0—0 11. Ne2 Nf5 12.0—0 Cg6 = Drimer—Cosma, Reykjavik 1957) 7...Rf8! (7...c6 8.d:c6 0—0 9.Cd7! ± Cortlever) 8.Cf3 C:e4 9.Dd4 C:c3 10.b:c3 Nc5 11.Dh4 Nd7! = (Euwe); b) 6...0—0!? 7.Nd3 (7.Dd4 N:c3+ 8.b:c3 Te8!); b1) 7... Ce:d5 8.e:d5 Te8 9.0—0 T:e5 10.d6 (10. f4 Te8 11.Df3 c6 12.d:c6 b:c6 13.Ne3 d5 14.Nd4 Ce4 15.Tad1 f5 ∓ Kuzmicev—Klovan, Riga 1963) 10...N:d6 11. Cb5 Nf8 12.Nf4 Tc5 13.Ne3 Te5 14. Nf4 Tc5 remiză (Mnaţakanian—Klovan, Alma Ata 1963); b2) 7...De8 8. De2 c6 9.d:c6 d5 10.c:b7 N:b7 11.Cd2 d:e4 12.C:e4 N:d2+ 13.C:d2 Ced5 14. 0—0—0 Cf4! ~ (Mnaţakanian—Liberzon, camp. sindical, Moscova 1964).

6. 5...C:e4!? 6.Dg4! C:c3 7.D:g7 Tf8 8.a3 Na5 9.C:c6 d:c6 10.De5+ De7 11.D:e7+ R:e7 12.Nd2 Nf5 13.N:c3 Euwe propune 13.b:c3 N:c3+ 14.b:c3 N:e2 15.Rd2 Ng6 ~ (Bogoliubov). Negrul poate sacrifica un pion prin 5... 0—0, cu joc complicat.

7. Slab este 9...N:c3 10.N:c3 D:e4 11.Dg3! ± (Spielman—Bogoliubov, Stockholm 1919). Euwe consideră că după 9...d6 negrul egalează.

8. După această mutare negrul trebuie să joace foarte prudent pentru a nu intra în dezavantaj. La mutarea naturală 11...Nc6? poate urma 12.Cd5! N:d2+ 13.D:d2 şi negrul are dificultăţi (Kapic—Samarian, camp. mondial coresp. 1961—64).

9. Gambitul Belgrad, mult analizat de către jucătorii iugoslavi. După 5. C:d4 Nb4 se ajunge la Deschiderea Scoţiană.

10. Mutarea aceasta duce la varianta principală a gambitului. Alte posibilităţi sînt: a) 5...C:d5? 6.e:d5 Nb4+ (6...Cb4 7.Nc4 De7+ 8.Rd2! ±) 7. Nd2 De7+ 8.De2 N:d2 + 9.R:d2 D:e2+ 10.N:e2 Ce7 11.d6 c:d6 12.Cd4 ± (Trajkovici—Radoicici, Belgrad 1945); b) 5...Ne7! (continuarea cea mai solidă) 6.Nf4! (6.Nb5 d6 7.C:d4 Nd7 8. 0—0 C:d5 9.e:d5 C:d4 10.N:d7+ D:d7 11.D:d4 0—0 = Sefc—L. Szabó, Tr. Teplice 1949) 6...d6 (o încercare interesantă este 6...0—0, de ex. 7.Cb5 C:d5 8.e:d5 Ce5 9.Dd2 Cg6 11.Ne3 c5 ~ Bernstein—Di Camillo, New York 1958) 7.C:d4 C:d5 8.e:d5 C:d4 9.D:d4 Nf6 10.De4+ De7 11.D:e7 R:e7 12.0—0—0 „şi albul stă ceva mai bine" (Euwe).

11. Sau 7.Nf4 d6 8.0—0—0 Ne6 9. C:d4 C:d4 10.T:d4 c6 ∓ (Slastelin).

12. 7...Ne7 8.C:e4 f:e4 9.D:e4 0—0 10.Nd3 g6 11.Nh6 ± (Karaklaici—Potasman, Belgrad 1946).

13. 10...Cc2+? 11.Rd1 C:a1 12.d:e4 c6 13.e:f5 c:d5 14.Dd4 ± .

14. 11.Cc3 C:c3 12.D:d4 De7+ ∓.

15. Mai slab este 12.e:f5 C:f5 13. Dg4 Nc5 14.Nd3 De7+ 15.Rd1 0—0 ∓ (Mc. Cormick—L. Evans, coresp.).

16. a) 12...Cc2+ 13.Rd1 C:a1 14. Dd4 Tg8 15.d6 ± ; b) 12...Ng7! 13.Rd1

h6 14.Cf3 C:f3 15.D:d8+ R:d8 16.g:f3 g5 ~ (Euwe).

17. 13.Nd2 Da4! 14.Dg3 f4! 15.N:f4 Cc2+ 16.Rd2 Nb4+ 17.Rd3 C:a1 ∓ (Zabelin).

18. 15.Te1+ Ne7 16.T:e7+ R:e7 17 Ce4+ **Re6** (17...Rf8 18.Nh6 ±) 18. Df6+ Rd5 19.Cc3+ Rc5 20.b4+ R:b4 21.Dd6+ Ra5 (21...R:c3? 22.Da3+ Cb3 23.Db2+ Rd3 24.a:b3 Dd5 25.Ta4 negrul cedează: Slastelin—Selivanovski, Moscova 1960) 22.Da3+ Rb6 23. Dd6+ Ra5 remiză (Varady—Larsson, coresp. 1960—61).

19. **a) 4...a6** 5.N:c6 d:c6 6.C:e5 C:e4 7.C:e4 (7.De2 C:c3 8.d:c3 Ne6! 9.f4 Dh4+ 10.g3 De7! ∓) 7...Dd4 8.0—0 D:e5 9.d4 Df5! 10.De2 (sau 10.Te1 Ne6 11.Ng5 h6! 12.Dd3 Rd7 13.Nh4 Db5 14. Dd2 Tae8 15.b3! Rc8 16.c4 Dh5 17. Ng3 ± Belavenet) 10...Ne6 11.Cg5 0—0—0 12.C:e6 f:e6 ± (Sliwa—L. Szabó, Olimp. München 1958); **b) 4... Nc5** 5.0—0 (sau 5.C:e5 C:e5 6.d4 Nd6 7.0—0! c6 8.d:e5 N:e5 9.Nd3 0—0 10. f4 N:c3 11.b:c3 d5 12.e5 Cg4 13.De1 ±) 5...0—0 (5...d6 6.d4 e:d4 7.C:d4 Nd7 8.Cf5! ±) 6.C:e5 C:e5 7.d4 Nd6 8.f4 Cc6 9.e5 Nb4 10.d5! a6! 11.Ne2 Nc5+ 12.Rh1 C:d5 = (Şapoşnikov—Borisenko, coresp. 1956) 14.D:d5 ±.

20. **a) 6.Cd5!?** C:d5 7.e:d5 e4! 8. Ce1 Cd4 ∓ (Romenski—Sokolski, Omsk 1943); **b) 6.N:c6** (Nimzovici) d:c6! 7.d3 Cd7 8.De2 Te8 9.Cd1 (9.Ng5 f6 10.Ne3 N:c3 11.b:c3 c5 12.Cd2 b6 Sokolski—Poliak, camp. R.S.S. Ucrainiene 1948) 9...Cf8 10.Ng5 f6 11.Ne3 Ng4 = (Sokolski—Kasparian, Leningrad 1938).

21. **a) 6...d5!?** (Marshall) 7.C:d5! C:d5 8.e:d5 D:d5 9.Nc4 Dd8! ± (Tarrasch); **b) 6...Cd4** 7.Nc4 c6 8.C:d4 e:d4 9.Ce2 Nc5 10.Ng5 h6 11.Nh4 g5 12.Ng3 d5 13.e:d5 C:d5 ~ (Duras); **c) 6...N:c3** 7.b:c3 d5 (Svenonius). Interesant este 7...De7 8.Nc4 d6 9.Ng5 h6 10.Nh4 Ca5 ~. Levenfiş—Alatorzev, meci 1939) şi acum: **c1) 8.N:c6** b:c6 9.C:e5 Dd6 (9...d:e4! 10.Na3 Te8 11. C:c6 Dd7 12.Cd4 Cd5 13.Dd2 Nb7! 14. Tae1 Dg4 ~ Cohn—Marshall, Karlsbad 1911) 10.Nf4 Te8 11.e:d5! T:e5 12. d4 Te1! 13.N:d6 T:d1 14.T:d1 c:d6 15. d:c6 Ne6! 16.Tb1 Tc8 17.Tb7! ± (Keres); **c2) 8.e:d5!** D:d5 (8...C:d5 9.N:c6 b:c6 10.C:e5 C:c3 11.Dd2 Cd5 12.c4 Cb6 13.Na3 Te8 14.C:c6 Df6 15.Ca5 ± Euwe) 9.c4! Dd6 10.N:c6 b:c6 11.Nb2 Te8 12.De1! Ng4 13.C:e5! Cd7 14.f4 f6 15.Dg3 ± (Karu—Frydman, coresp. 1938).

22. Bine este şi 7.Ce2 Ce7! (Bogoliubov recomandă 7...Nc5 8.c3 Nb6 9 Cg3 Rh8! 10.Ne3 Cg4! 11.N:b6 a:b6 12.d4 f6 = ; rău este 7...Ng4? 8.c3 Nc5 9.Cg3 Ch5 10.Cf5 Nb6 11.d4! ± Canal—Euwe, Veneţia 1948) 8.c3 Na5 9.Cg3 c6 10.Na4 Cg6 11.d4 Te8 (11... Ne6 12.Nb3!) 12.Nb3 e:d4 13.c:d4 Ne6 14.Cg5 N:b3 15.D:b3 Dd7 16.f3 h6 17. Ch3 (Alehin—Euwe, Amsterdam 1935) 17...Nb6 =.

23. **a) 7...Ng4?** 8.Cd5! Cd4 9.C:b4 C:b5 10.Cd5 Cd4 11.Dd2! ±; **b) 7...Ce7** (Yanovsky) 8.Ch4! c6 9.Nc4 d5! 10. Nb3 (10.N:f6 g:f6 11.Nb3 a5! 12.a4 N:c3+ 13.b:c3 d:e4 14.d:e4 D:d1 15. Tf:d1 ~ Lundquist—Bernstein, coresp. 1954) 10...Dd6 11.f3! ± (vezi şi nota 24, a).

24. **a) 8...Ce7** 9.Ch4 c6 10.Nc4 d5 11.Nb3 Dd6 12.f4 d:e4 13.d:e4 Dc5+ 14.Rh1 Cg4 15.f5! ± (Euwe); **b) 8... h6** 9.Nh4 a6 (9...Ng4 10.h3 N:f3 11. D:f3 g5 12.Ng3 Cd7 13.d4 f6 14.Dg4 Rh8 15.h4 ± Capablanca—Lasker, Peterburg 1914) 10.Nc4 Ng4 11.h3 N:f3 12. D:f3 g5 13.Ng3 Ca5 14.Nb3 De7 15.d4 Ce8 16.Tfd1 C:b3 17.a:b3 ± (Spasski—Smislov, 28 camp. U.R.S.S.); sau 10. N:c6 b:c6 11.d4 ± (Sokolski—Alatorzev, 18 camp. U.R.S.S.). De considerat este 9...Nd7 (vezi „c" cu mutările h6 şi Nh4 în plus); **c) 8...Nd7** 9.Te1 (9. Tb1 Te8 10.Te1 h6 11.Nh4 a6 12.Nc4 Ca5 13.Nb3 De7 14.d4 Nc6 15.Dd2 C:b3 16.a:b3 ~ Estrin—Novopaşin, ½.

31 camp. U.R.S.S.) 9...Ce7 10.N:f6!? (10.N:d7 C:d7 11.N:e7 D:e7 12.d4 =) 10...N:b5 11.Ng5 f6 12.Nd2 Cg6 13.Tb1 Nc6 14.c4 Dd7 15.Nc3 f5 ∓ (Guba—Ceremisin, 1959).

25. a) 9.N:c6 b:c6 10.c4 c5 11.Cd2 h6 12.N:f6 D:f6 13.Te1 Tb8 14.Cf1 Ne6 15.Tb1 Tb6 16.Ce3 De7 = (Keres—Lilienthal, 15 camp. U.R.S.S.); b) 9. Cd2 Cd8 10.f4 e:f4 11.N:f4 Ng4 12.De1 d5? (12...Ce6!) 13.Ng5! Dc5 + 14.d4 D:b5 15.N:f6 g:f6 16.Dg3 ± (K. Richter—Teschner, Berlin 1948).

26. Cu această mutare se începe sistemul de apărare propus de Metger (1893).

27. Mai slab este 10...Ng4, de ex. 11.h3 Nh5 12.g4 (sau 12.Nd3 Ce6 13. Ne3 Cd7 14.Tb1 b6 15.Rh2 ∼. Ivanovo—Novosibirsk, telegrat 1954) 12... Ng6 13.d5! c6 14.Nf1 Tc8 (Keres) 15.Te3! c:d5 16.e:d5 Dd7 17.N:f6 g:f6 18.Ch4 f5? 19.g:f5 N:f5 20.Nb5! D:b5 21.C:f5 negrul cedează: Nikitin—Estrin, Leningrad 1957; sau 15.c4 b6 16.a4 Cb7 17.Ta3 Cc5 18.Cd2 h6 19. Nh4 Nh7 20.f3 a5 21.Cb1 ± (Batik—Ragozin, camp. mondial coresp. 1956—58); Mai tare este 14...c:d5 15.e:d5 Dc7! 16.N:f6 g:f6 17.Te3 b6 18.Ch4 Cb7 19.Nd3 Cc5 = (Altșuler—Veltmander, coresp. 1958—60).

28. Aceasta este continuarea clasică. Alte posibilități: a) 11...c6 12.Nf1 Dc7 (12...Td8 13.g3 Dc7 14.Ng2! ±) 13. Ch4 Te8 14.Dd3 Nd7 15.g3 Tad8 16 Ng2 Tc8 17.f4 e:f4 18.g:f4 Cf8 ± (Duras—Rubinstein, Karlsbad 1907); b) 11...Td8 12.Nf1! (12.Ch4 d5! 13.Cf5 Df8 = Fuchs—Holmov, Dresda 1956) 12... Cd7! (12...c5 13.d5 Cc7 14.c4 Nd7 15. a4 b6 16.g3 Cfe8 17.Ng5 f6 18.Nd2 = Gorenstein—Zamihovski, camp. R.S.S. Ucrainiene 1958; 12...Cf8 13.Ch4 Cg4 14.g3 Df6 15.f3 Ch6 16.Ne3 ± Botvinnik—Reshevsky, Moscova 1948) 13.g3 Cdf3 14.Ch4 Df6 15.Ne3 Cg6 16.C:g6 D:g6 17.Ng2 c5! = (Alexander—Barcza, Olimp. München 1958).

29. a) 12.d5 Cc7 13.Nd3 b5! (Keres) 14.Ng5 h6 15.Nh4 Nd7 urmat de Tfb8 și Cce8 = ; b) 12.g3 Dc7 13.d5! c4 14.d:e6 N:e6 15.Ng5! a6 16.N:f6 g:f6 17.Na4 b5 18.Ch4! b:a4 19.Dh5! Tfb8 20.g4 Tb2 21.Dh6! De7 22.Cf5! N:f5 23.g:f5 Df8! remiză (Goldstein—Purdy, coresp. Australia 1939); c) 12.Nf1 Dc7? (Cc7) 13.d5! Cd8 14.Ch4 Ce8 15. g3 De7 16.Cf5 N:f5 17.e:f5 Dd6 18. Dg4 De8 19.Ng5 ± (Petrosian—Lilienthal, 17 camp. U.R.S.S.).

30. Panov propune 13...Cc7 14.Nd5 Tb8 15.c4 b5 16.Nb2 Cd7 sau 16.Ng5 Ce6 ∼ Într-o partidă Cvachoucek—Leder (coresp. Cehoslovacia 1960) s-a jucat 14...Cc:d5 15.e:d5 Ng4! 16.h3 N:f3 17.D:f3 Ce8! 18.Na3 b6 19.De2 Cd6! 20.c4 Tae8! 21.f4 remiză.

31. Mai slab este 14...Cf4? (14...Cc7 15.c4 b5 16.De2 Tb8 17.Nb2! ±) 15.c4 Ng4 16.h3 Nh5 17.N:f4 e:f4 18.e5 C:d5 19.c:d5 Dd7 20.c4 b5 21.d6! ± (Ravinski—Mikenas, ½ camp. U.R.S.S., 1958). După 14...C:d5 poate urma 15. e:d5 f6 16.c4 Cc7 17.a4 Ce8 = (Fichtl—Rabar, M. Lazne 1959).

32. Mutarea lui Rubinstein, considerată ca cea mai bună linie de apărare a negrului.

33. a) 5.C:d4 e:d4 6.e5 d:c3 7.e:f6 D:d6 (7...c:d2 + 8.N:d2 D:f6 9.0—0 Ne7 10.Nc3 ±) 8.d:c3 De5 + 9.De2 D:e2 + = ; b) 5.C:e5 De7! 6.f4 C:b5 7.C:b5 d6 8.Cf3 D:e4 + 9.Rf2 Cg4 + 10.Rg1 (10.Rg3? Dg6! cu atac câștigător, de ex. 11.Ch4 Dh5 12.C:c7 + Rd8 13.h3 Cf6 14.C:a8 D:h4 + !! 15.R:h4 Ce4! și negrul câștigă; sau 11.De2 + Rd8 12. Te1 Nd7 13.Cd4 Ce3 + 14.Rf2 C:c2 15. C:c2 D:g2 ∓ Spielman—Rubinstein, Baden-Baden 1925) 11...Dc6 12.De2 + Ne7 13.a4 Cf6 ∓ (MCO); c) 5.0—0 C:b5 6.C:b5 c6 7.Cc3 d6 8.d4 Dc7 9.h3 b5! 10.a3 a6 = (Euwe); d) 5.Nc4 Nc5! (5...C:f3 + 6.D:f3 d6 7.d3 Ne6 8.Nb3 Ne7 9—0 0—0 =) 6.C:e5 De7! 7.Cf3 (7.N:f7? Rf8! ∓ ; 7.C:f7? d5! ∓ ; 7.Cd3 d5! 8.C:d5 D:e4 + 9.Ce3 Nd6

10.0—0 b5 11.Nb3 Nb7 ∓) 7...d5! 8. C:d5! D:e4+ 9.Ce3 Ng4 10.Ne2 C:e2 11.D:e2 0—0—0 12.d3 De6 13.0—0 Cd5 14.Te1 Cf4 (14...The8 15.Nd2 f5 16.Dd1 C:e3 17.N:e3 N:e3 18.T:e3 Db6 = Schubert—Aristov, R.F. Germană—U.R.S.S., coresp. 1958—1960) 15.Dd1 Nh5! ∓ (Schubert—Henriksken, ½ camp. mondial coresp. 1958).

34. a) 5...c6 6.0—0 (6.C:e5 d5 7. 0—0 Nd6 8.f4 0—0 ∼ Euwe) 6...b5! 7.Nb3 a5! 8.C:e5 De7 9.Cd3! a4 10.e5! a:b3 11.e:f6 D:f6 12.c:b3 Ne7 ∼ (Kerkhoven); b) 5...C:f3+ 6.g:f3! Nc5 7.f4 De7 8.d3 c6 9.De2 d6 10.h3 Nd7 11. Nb3 Ne6 12.f:e5 d:e5 13.Ng5 Nb4 14. Nd2 0—0—0 15.0—0—0 ± (Dubinin—Maseev, 4 camp. U.R.S.S. coresp.).

35. La un joc egal duce 6.d3 0—0 7.0—0 d6 8.h3 c6 9.C:d4 N:d4 10.Ce2 Nb6 11.Cg3 Ce8 = (Botvinnik—Fine, AVRO 1958).

36. Mai slab este 7.d3 (7.Cf3 d5!) 7...d5 8.Ng5 c6 9.Dd2 Te8 10.f4 b5 11. Nb3 h6 12.Nh4 C:e4 13.N:d8 C:d2 14. R:d2 T:d8 ∓ (Tarrasch—Rubinstein, San Sebastian 1912).

37. Albul este pus în faţa unor probleme dificile. Nici alte mutări nu par să fie satisfăcătoare, de ex. a) 8.e5 Ce8 9.0—0 d6 10.e:d6 C:d6 (bine este şi Cf6) 11.Rh1! c6 12.Ce2!? (Ce1) C:e2 13.D:e2 Dh4 14.Nb3 Ng4 ∓ (Tylor—Vlagsma, Anglia—Olanda, 1958); b) 8.0—0 (Panov) 8...d5 9.C:d5 C:d5! (9...C:e4 10.Cc3 ±) 10.e:d5 Dh4! 11. Rh1 (11.Ce5 f6 12.Cd7 Te8! 13.C:b6 Ce2+ 14.Rh1 Te5! ∓ Ravinski) 11... c6! 12.d6 (12.d:c6 Ng4 13.f3 Nc7) Te8 13.c3 Ce2 14.Te1 Ng4 ∓ (Ravinski).

38. Soluţia şahului etern pare a fi cea mai bună. După 11.C:h5 N:h5 12. C:d5 c6! (Keres) 13.C:b6 a:b6 14.Nb3 Dh4+ 15.Rf1 C:b3 16.c:b3 f5 negrul are un atac foarte puternic.

DESCHIDEREA ȘI GAMBITUL SCOȚIAN DESCHIDEREA PONZIANI

1.e4 e5 2.Cf3 Cc6

	3	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
1	d4[1]	C:d4[2]	Cb3[3]	a4	De2	Cc3	g3	Ng2	0–0	Rh1	Cb5	Ne3	±
	e:d4	Nc5[3]	Nb6[5]	Dh4[6]	a5[7]	Cge7	Df6	d6	0–0	Dg6	f5	f:e4[8]	=
2	.....		C:c6[9]	e5[10]	De2	c4[12]	Cd2[13]	b3	Nb2	0–0–0[15]	f4	Df2 !	±
		Cf6	b:c6	De7[11]	Cd5	Na6	Cb6[14]	0–0–0	g6	Ng7	The8	d6[16]	=
3	.....	.....	Cc3	C:c6	Nd3[18]	e:d5[19]	0–0	Ng5	Cb5 !?[22]	a3[24]	b4	a:b4[26]	±
			Nb4[17]	b:c6	d5	c:d5[20]	0–0	Ne6[21]	c5[23]	Na5	c:b4[25]	N:b4[27]	=
4	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....		Df3[28]	Tae1	N:h6	De3	=
								c6	Ne7[29]	h6[30]	g:h6	d4[31]	
5	.....	c3[32]	C:c3[33]	Nc4[36]	0–0[37]	b:c3	e5[39]	C:e5	Db3	Na3	Nb5+ !	f4[41]	~
		d:c3[34]	Nb1[35]	Cf6	N:c3[38]	d6	C:e5[40]	d:e5	De7	c5	Rf8	Ne6 !	
6	c3[42]	d4	d5	Nd3[46]	C:e5	C:d3	0–0	Df3	Te1	Cd2			=
	Cf6[43]	C:e4[44]	Cb8[45]	Ce5	C:d3+	Ne7	d6	0–0	Cd7	Cf6			

NOTE:

1. Deschiderea scoțiană, menționată încă de Lolli (1763) își datorește numele faptului că a fost jucată într-un meci prin corespondență între Edinburgh și Londra, în 1824. În turneele moderne această deschidere este jucată destul de rar, deoarece deschide-

rea rapidă a centrului duce la simplificări. În ultimul timp au fost făcute încercări interesante de a întări jocul albului atît în varianta clasică a celor patru cai, cît şi în gambitul scoţian.

2. După 4.Nc4 cel mai bine pentru negru este trecerea în jocul celor doi cai prin 4...Cf6. Riscant este 4...Nb4+ 5.c3 d:c3 6.0—0! c:b2 7.N:b2 cu atac puternic. La 4...Nc5 poate urma 5.c3 d3 6.0—0 d6 7. b4 Nb6 8.a4 a6 9.a5 Na7 10.Db3 Df6 11.b5 ± (Zaiţev—Aronin, 1964).

3. **a) 4...C:d4** 5.D:d4 Ce7 6.Nc4 Cc6 7.Dd5 Df6 8.0—0 ± ; **b) 4...d5** 5.C:c6 b:c6 6.e:d5 D:d5 7.De2+ ± ; **c) 4... Dh4** (Steinitz) 5.Cb5 (sau 5.Cf3 D:e4+ 6.Ne2 Nc5 7.0—0 Cge7 8.Cc3 Dg6 9.Te1 0—0 10.Nd3! ±) 5...D:e4+ 6.Ne2 Nb4 7.C1c3 N:c3 8.C:c3 Dd4 9. Nd3 ± (MCO).

4. Continuarea clasică 5.Ne3 nu dă nimic albului, de ex. 5...Df6 6.c3 (6. Cb5 N:e3 7.f:e3 De5! 8.Dd5 Rd8 9. D:f7 Ch6 ∓, Bronstein) 6...Cge7 7.Ce2 (7.Nc4 Ce5 8.Ne2 Cg6 9.0—0 d5 10.e:d5 Nh3 11.Nf3 0—0—0 ∓ ; 7.f4 N:d4! 8.c:d4 d5 = Rovner—Borisenko, Minsk 1953) 7...N:e3 8.C:e3 0—0 9.Ne2 d6 10.0—0 Ne6 11.Cd2 d5! = ; sau 7...d6 8.Cd2 Dg6 9.N:c5 d:c5 10.f4 f5 = (Bastrikov—Borisenko, 1958).

5. Sau **a) 5...Ne7** 6.g3 Cf6 7.Ng2 0—0 8.0—0 Te8 9.h3 a5 10.a4 Nb4 11.c3 Nf8 12.C1d2 d6 13.Cd4 ± (Bastrikov—Bannik, ½, 22 camp. U.R.S.S.); **b) 5... Nb4+** 6.c3 Ne7 7.g3 d6 8.Ng2 Cf6 9.0—0 Ng4 10.f3 Ne6 11.Cd4 C:d4 12. c:d4 Dd7 13.Dc2 c6 14.Cc3 Nh3 15.f4 N:g2 16.R:g2 0—0—0 ~ (Kliavin—Borisenko, ½, 24 camp. U.R.S.S.).

6. **a) 6...a6** 7.Cc3 (7.g3 d6 8.Ng2 Ne6 9.a5 Na7 10.Ta4 Cf6 11.Cc3 Cg4 12.0—0 0—0 13.h3 Cge5 14.Cd5 Dd7 15.Rh2 N:d5 16. e:d5 ~ Jidkov—Sedov, ½ camp. R.S.F.S.R. 1958) 7...Df6 8.De2 Cge7 9.Cd5 C:d5 10.e:d5+ Ce7 11.h4 h6 (11...Dd6 12.a5 Na7 13.Th3 D:d5 14.Ta4 f6 15.Nf4 d6 ~ Pogrebîsski—Zamihovski, 1955) 12.a5 Na7 **13.Ta4** 0—0 14.g4 C:d5 15.g5 Dc6 16. Tc4 C:c3 17.b:c3 D:h1 18.g:h6 d5 19. h:g7 R:g7 20.Dc5+ Rg8 21.Dg5+ Rh7 (Şianovski—Gherşunski, 1955) 22. Tf4! ±; **b) 6...Df6** 7.De2 a6 8.Cc3 Cge7 9.Cd5 C:d5 10.e:d5+ Ce7 11.h4 h6 12.a5 Na7 **13.Th3 (vezi a)** d6 14.Tg3 0—0 15.c4 Nd7 16.Tf3 Cf5 17.Dd3 ± (Sefc—Beni, Praga 1956); **c) 6....a5** 7. Cc3 Df6 8.De2 Cge7 9.Ne3 Cb4 10. N:b6 D:b6 11.0—0—0 0—0 12.g3 d6 13.Ng2 Ne6 14.Cd4 Cec6 15.De3 = (Benkö—Smîslov, Amsterdam 1964).

7. La 7...Cf6 urmează 8.a5 Nd4 (8... Cd4 9.C:d4 N:d4 10.Ta4! ± Troianescu—Sandor, Bucureşti 1954) 9.Ta4! Ne5 10.g3 Dg4 11.f4 Nd6 12.e5! ± (Estrin—Berezin, Leningrad 1953). Poate mai bine este 7...a6.

8. 15.N:b6 c:b6 16.N:e4 ± (Narodiţki—Panov, ½ camp. Moscovei, 1962).

9. În ultimul timp această continuare veche a lui Mieses a fost reluată încercîndu-se diferite întăriri ale jocului alb.

10. Multă vreme continuarea aceasta a fost considerată ca favorabilă negrului. Alte posibilităţi: **a) 6.Nd3** d5! 7.e5 Cg4 8.0—0 Nc5! 9.Nf4 f6! 10. e:f6 0—0! ∓ (Keres); **b) 6.Cd2** d6 7.Nd3 g6 8.0—0 Ng7 9.Cf3 0—0 10. Ng5 h6 11.Nd2 Te8 12.Te1 Cd7 13. Tc1 Rh7 14.Tb1 a5 ∓ (Bilek—L. Szabó. 1954).

11. **a) 6...Ce4** 7.Df3 Dh4 (sau 7... Cc5 8.Nc4 Ce6 9.0—0 Dh4 10.Cd2 Ne7 ~ Wade—Bălănel, Bucureşti 1954) 8.g3 Cg5 9.De2! (9.De3 Dd4 10.Ng2 Ce6 11.D:d4 C:d4 12.Rd1 d5 13.e:d6 Ng4+ ∓ Troianescu—Rădulescu, Bucureşti 1955) 9...De4 10.N:g5! D:h1 11.Cc3 h6 12.Nf4 D:h2 13.Ce4 Ne7 14.0—0—0 0—0 15.Df3 d5 16. e:d6 c:d6 17.C:d6 ± (Gusakov—Efimov, ½, 19 camp. R.S.F.S.R., 1959); **b) 6...Cd5** 7.c4 Cb6 8.Nd3 Na6 9.De2 Ne7 10.0—0 0—0 11.Cc3 Te8 12.Dg4

d5 13.e6 f:e6 14.D:e6+ Rh8 15. Dh3 ± (Certkov—Utiaţki, ½ camp. Moscovei 1962).

12. 8.Cd2 g6 (8...Nb7 9.Cb3 0—0—0 10.c4 Cb6 ∓ Mieses—Tarrasch, 1916) 9.Cf3 Ng7 10.c4 Cb6 11.Ng5 De6 12. 0—0—0 0—0 13.h4 Tb8 14.Dc2 d6 15. Cd4 De8 16.e:d6 c:d6 17.Nf4 c5 18.Cb5 Nf5 19.C:d6 N:c2 20.C:e8 N:d1 21. N:b8 T:e8 22.N:a7 Cd7 23.Rd1 Ta8 ∓ (Troianescu—Robatsch, Varna 1957).

13 9.De4 Cb6 10.Nd3 N:c4! 11.N:c4 d5 =.

14. a) **9...Cb4** 10.Cf3 d5 11.a3! N:c4 12.Dd1 N:f1 13.R:f1 Ca6 14.Da4 Cb8 15.Ng5! ± (Kopaev—Juhoviţki, ½, 14 camp. U.R.S.S.); b) **9...0—0—0** 10. Cf3 Te8 11.Dc2 Cf6 12.h3 d6 13.c5 Nb7 14.c:d6 c:d6 15.Na6 Dc7 16.N:b7 R:b7 17.Ne3 ± (Estrin—Liberzon, camp. Moscovei 1958).

15. Mai bine decît 12.Ce4 Ng7 13. f4 The8 14.Dd2 d6! ~ (Lutikov—Nejmetdinov, Celiabinsk 1952). MCO propune 15.f5!

16. 15.c5! N:f1 16.D:f1 d:c5 17.Da3+ Rb8 18.Cc4 ± (Naroditki—Makarov, ½ camp. Moscovei 1962).

17. Varianta principală este importantă deoarece poate surveni şi din jocul celor patru cai (1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Cc3 Cf6 4.d4 e:d4 5.C:d4 Nb4) şi este mai des jucată. Alte posibilităţi sînt: a) **5...C:e4!?** 6.C:e4 (6.C:c6 C:c3 7.C:d8 C:d1 8.C:f7 C:f2 9.C:h8 C:h1 10.Ne3 b6! 11.0—0—0 Nb7 12.Nb5 c6 13.T:h1 c:b5 14.Te1 0—0—0 ~ MCO) 6...De7 7.f3 d5 8.Nb5 Nd7 9.0—0 d:e4 10.N:c6 b:c6 11.Te1 f5 12.f:e4 f:e4 13.De2 g6! ~ (Cortlever—Barendregt, camp. Olandei 1954); b) **5...Nc5!?** 6.Ne3 Nb6 7.C:c6 b:c6 8.e5 N:e3 9.e:f6 Nh6 10. De2+ Rf8 11.f:g7+ N:g7 12.0—0—0 Dg5+ 13.Dd2 Df6 14.f4 Tb8 ~ (Bîhovski—Lilienthal Moscova 1958).

18. 7.Dd4 De7 8.f3 Nc5 9.Dd3 Tb8! 10.Ca4 Nb4+! 11.c3 Nd6 12.Ne3 0—0 13.0—0—0 Te8 14.Dc2 Cd5! ∓ (Bondarevski—Smîslov, Moscova 1944).

19. Mutarea lui van Scheltinga 8.e5 se combate prin 8...Cg4! 9.0—0 0—0 (9...Nc5 10.Nf4 g5 11.Nd2 ±) 10.Nf4 f6! 11.e:f6 C:f6! =.

20. Sau 8...De7+ 9.De2 c:d5 (9... C:d5 10.D:e7+ R:e7 11.a3 Na5 12.b4! ± Czerniak) 10.D:e7+ (10.0—0 D:e2 11.C:e2 c5 = Spielman—Bogoliubov. Pystian 1922) 10...R:e7 11.0—0 Td8 12.a3 Nc5 13.b4 Nd4! 14.Nd2 Nb7 15. Tae1+ Rf8 16.Cb5 Nb6 17.Nf4 Ce8 18.N:h7 d4! 19.a4 a5 ~ (Czerniak—Portisch, Amsterdam 1963). De considerat este 9.Rf1 (în loc de De2). de ex. 9...c:d5 10.Ng5 c6 11.Df3 h6? (0—0) 12.Nb5! 0—0 13.N:f6 g:f6 14. N:c6 N:c3 15.D:c3 Na6+ 16.Rg1 Tac8 ~ (Velimirovici—Lukici, camp. Iugoslaviei 1962).

21. a) **10...N:c3** (Capablanca) 11 b:c3 h6 12.Nh4 Te8 13.c4 ±; b) **10... Ne7!?** 11.N:f6 N:f6 12.Dh5 g6 13.D:d5 Ne6! (13...D:d5 14. C:d5 N:b2 15.Tab1 Ne5 16.Tfe1! Nd6 17.Cf6+ Rg7 18.Ce8 ± Czerniak — Tarnowski, Helsinki 1952) 14.Da5 c6 15.Da6 Dc7 16.Nc4 Nc8! ~ (Kan—Ragozin, Moscova 1945). Mutarea 10...Ne6 este considerată de multe manuale ca cea mai bună dar în lumina ultimelor analize se pare că totuşi este de preferat 10... c6.

22. a) **11.Ce2** (Czerniak) 11...Ne7 (11...Nd6 12.f4 c5 13.c4! d:c4? 14.Ne4 Tb8 15 N:f6 g:f6 16.Cg3 ± Czerniak—Neikirch, Olimp. Amsterdam 1954; 11... Ng4 12.c3 Ne7 13.Dc2 h6 14.Ne3 Nd6 15.Cf5 N:f5 16.N:f5 Te8 17.Tad1 Dc7! ~ Alexander — Smîslov, Hastings 1954—55) 12.Cf4 Ng4 (12...Dd6 13.Te1 Tab8? 14.Df3! h6 15.C:e6 f:e6 16.Nf4 Db6 17.Dh3 ± Czerniak—Ed. Lasker, Viena 1951) 13.f3 Nc8 14.De1 h6 15 N:h6!? (15.Nh4? g5 16.Dg3 Ce8 17 Ch5 Cg7! 18.N:g5 Nc5+ 19.Rh1 C:h5 ∓ Tal — Zurahov, ½, 24 camp. U.R.S.S.) 15...g:h6 16.Dh4 Rg7 17.Tfe1 (Bebciuk—Baranov, Rostov 1957) 17... Te8! ~. Mutarea 11.Cb5! a fost analizată de Trajkovici şi Bastrikov; b)

11.Te1 Ne7 12. Df3 Tb8 13.b3 Nb4 14.Nd2 c6 15.h3 Cd7 16.a3 Nd6 17.Ni4 N:f4 18.D:f4 ± (Bastrikov—Gruşevski, Frunze 1959) ; c) 11.Df3 Ne7 12.Tae1! (12.h3 c6 13.b3 h6 14.Nd2 Cd7 15. Tfe1 Cc5 16.Tad1 Te8 17.Ne3 Da5 18. N:c5 N:c5 ~ Şişov—Bannik, ½, 23 camp. U.R.S.S.).

23. Sau **11...Ne7** 12.Cd4! Ng4! (12... Dd6 13.Te1! Cg4 14.g3! N:g5 15.C:e6 f:e6 16.D:g4 ±) 13.Cc6 (sau 13.Dc1 Nd7 14.Cf5 N:f5 15.N:f5 ±) 13...N:d1 14.C:d8 N:d8 (14...N:c2 15.Cc6 Nd3 16.C:e7+ Rh8 17.Tfd1 ±) 15.Ta:d1 ± (Vukovici).

24. Foarte bine este şi 12.c3 Na5 13.Da4! Nb6 14.Dh4 h6 15.N:h6! g:h6 16.D:h6 Ce4 17.N:e4 f:e4 18.Tae1 Nf5 19.Te3 Ng6 20.h4 c4 21.Th3 Df6 22.h5 Dg7 ~ (Ivkov—Matanovici, camp. Iugoslaviei, 1955).

25. a) **13...a6** 14.Cd4! c:d4 15.b:a5 h6 16.Nh4 g5 17.Ng3 D:a5 18.Ne5 Cd7 19.N:d4 ± ; b) **13...Nb6** 14.c3 (mai slab este 14.b:c5 N:c5 15.Df3 Tc8 16. c3 h6 17.Nf4 Ce4 18.N:e4 d:e4 19.D:e4 Nc4 20.Tfd1 N:f2+ 21.R:f2 Dh4+ 22.Rg1 N:b5 ~ Marici—Ianoşevici, camp. Iugoslaviei, 1956). Sokolov recomandă 14.Df3 Tc8 15.c3 ±) 14...h6 15.Nh4 Tc8 16.Ng3 Ce8 17.Ne5 ± (Asaturian—Trofimov, coresp. 1962—1963).

26. Interesantă este şi continuarea propusă de Selivanovski : 14.Cd4! cu ameninţarea 15.Cc6.

27. Dacă 14...Nb6, atunci 15.Ta6! urmat de Da1. Analiza lui Bebciuk şi Sokolov continuă astfel : 15.T:a7! T:a7 16.C:a7 Ne7 (16...Db6 17.N:f6 D:a7 18.N:h7+ R:h7 19.Dh5+) 17.Cc6 Dc7 18.C:e7+ D:e7 19.Da1! ±.

28. a) **11.Ce2** (Nimzovici) 11...Te8! 12.Cd4 Dd6 13.Nh4 (13.Dc1? Ce4 14.c3 Nc5 15.Ne3 Nb6 16.Ce2 Cc5 17.N:c5 N:c5 18.Dc2 g6 19.Tae1 Nd7 20.Rh1 Nb6 ∓, Nemet—Gligorici, camp. Iugoslaviei 1963) 13...Ce4 14.c3 Nc5 15. f3 Dh6! 16.f:e4 D:h4 ∓ (Nimzovici—Rubinstein, Hamburg 1910); b) **11. Ca4!?** Dd6 12.Nh4 Df4 13.Ng3 Dh6 14.c3 Ne7 15.Te1 Te8 16.Dc1 D:c1 17. Ta:c1 Nd7 18.b4 ± (Bastrikov—Lilienthal, ½, 22 camp. U.R.S.S.).

29. Aceasta este varianta cea mai jucată dar de considerat este şi a) **11...Nd6(!)**, de ex. 12.Nf5 Ne5 13.Tfe1 Dd6 14.Rh1 N:c3 15.b:c3 N:f5 16.D:f5 Ce4 ∓ (Leinwerber—Grünfeld, Viena 1958); sau 12.N:f6 D:f6 13.D:f6 g:f6 14.Ce2 c5! ∓ (Alexander—Gligorici, Hastings 1956—57); b) **11...Te8** 12. N:f6 D:f6 13.D:f6 g:f6 14.Ce2 Ng4 = (Spielman—Balogh, Bucureşti 1934).

30. Sau a) **12...Tb8** 13.Cd1 Te8 14. h3 h6 15.Nh4 Ne6 16.b3 Tb4 = (Singer—Sämisch, Rogaska Slatina 1930); b) **12...Te8** 13.Te5 Ne6 14.Tfe1 Rh8 15.Ce2 Cd7 16.N:e7 (Cortlever—Ortega, Helsinki 1952) 16...C:e5 17.Dh5 C:d3 18.N:d8 C:e1 ~ (Euwe).

31. 15.D:h6 Dd6 16.Dg5+ Rh8 remiză prin şah etern. Încercarea lui D. Drimer, 17.T:e7, a avut un succes neaşteptat în partida cu Sales (camp. mondial studenţesc, Leningrad 1960), deoarece adversarul ...a cedat! Cum s-a demonstrat ulterior, după 17...D:e7 18.Ce4 Cg8! 19.Dh5+ Rg7 20.f4 f5 atacul alb se termină (Euwe).

32. Gambitul Scoţian a revenit „la modă" acum cîţiva ani datorită analizelor maestrului englez Penrose.

33. Negrul poate refuza gambitul : a) **4...d3** 5.N:d3 Nc5 6.0—0 d6 7.Cbd2 a5 8.Te1 Cge7 9.Cf1 0—0 10.Ne3 N:e3 11.C:e3 Cg6 = (Penrose — Keres, Olimp. Moscova 1956); b) **4...d5** 5.e:d5 D:d5 6.c:d4 Ng4 7.Ne2 0—0—0 ~.

34. Sau 5.Nc4 d6 6.C:c3 Cf6 (6... Ne6 7.N:e6 f:e6 8.Db3 Dc8 9.Cg5 Cd8 10.f4 Ne7 11.f5! N:g5 12.N:g5 Cf7 13.f:e6 C:g5 14.Db5+ c6 15.D:g5 ± Liskov—Soloviev, Moscova 1958 ; sau 10...Ch6 11.f5 Chf7 12.C:f7 R:f7 13.f:e6 ± Stein—Muratov, ½, 27 camp. U.R.S.S.) 7.Db3 Dd7 8.Cg5 Ce5 9.Nb5 c6 10.f4

Ceg4 (10...c:b5 11.f:e6 Cg4 12.0—0! C:e5 13.Nf4 Cd3 14.C:b5 Cc5 15.Dc4 ± Ciaplinski—Dementiev, ½, 19 camp. R.S.F.S.R., 1959; 10...Cg6 11.Nc4 d5 12.e:d5 Nc6 13.Nd2 De7+ 14.Rd1 0—0 15.h3 b5 ∼ Lutikov—Lisiţin, 20 camp. U.R.S.S.) 11.Ne2! (11.h3 c:b5 12.h:g4 h6 13.Ne3 b4 14.D:b4 Ne7 ∓ Bronştein—Fuderer, U.R.S.S.—Iugoslavia 1959) 11..h6 12.Cf3 d5! 13.e:d5 Nc5 ∼.

35. 5...d6 6.Db3 Cf6 7.Nc4 Dd7 sau 6.Nc4 (vezi nota 34).

36. Sau **6.Ng5** Cge7 7.Dc2 d6 8. 0—0—0 N:c3 9.D:c3 0—0 10.h4 Ne6 11.h5 h6 12.Ne3 De8 13.g4 f6 14.Tg1 Df7 15.a3 d5 16.e5 ∼ (Gufeld—Stein, camp. R.S.S. Ucrainiene 1959).

37. **a) 7.e5** d5! 8.Nb3 Ce4 9.0—0! N:c3! 10.N:d5! Nf5 11.b:c3 (11.Db3 0—0 12.Td1 Ca5! 13.Da3 Ne6! 14.b:c3 Cc4, Keller) 11...C:c3 (Nievergelt—Keller, Berna 1959) 12.N:c6+! (12. N:f7? R:f7 13.Db3+ Cd5 ∓); **b) 7. Ng5?!** h6 8.Nh4 0—0 9.Dc2 Te8 10. 0—0—0 N:c3 11.b:c3 De7 12.The1 Ce5 13.C:e5 D:e5 14.Ng3 Dc5 15.Db3 ± (Lîskov—Golovko, Moscova 1948).

38. Poate mai bine 7...0—0 8.e5 N:c3 9.b:c3 d5! 10.e:f6 d:c3 11.f:g7 R:g7 = (Meitner—Krüger, 1893).

39. Mai slab este 9.Na3 Ng4! 10. Nb5 0—0 11.N:c6 b:c6 12.e5 Cd5 13. Dd3 Te8 14.e:d6 (14.Cd4 d:e5 15.C:c6 Dd7 ∓) 14...C:f4 15.Dc4 Ce2+ 16.Rh1 N:f3 17.g:f3 c:d6 18.D:c6 Tc8! 19.D:d6 Dh4 ∓ (Penrose—Smîslov, München 1958) Este interesant că aceeaşi poziţie poate surveni şi din Gambitul Central.

40. Sau 9...d:e5 10.Cg5 Ne6! (10... 0—0 11.Na3 D:d1 12.T:d1 Nf5 13.N:f8 T:f8 14.Tfe1 h6 15.Cf3 Ng4, Iuhtman—Tal, Tbilisi 1959, 16.Nb5! ±) 11.N:e6 (11.C:e6 f:e6 12.N:e6 D:d1 13.T:d1 Re7! 14.Nb3 Thd8!) 11...f:e6 12.Db3 Dd5 13.C:e6 D:b3 14.a:b3 Rf7 15.C:c7 Tad8! = (Aronin).

41. Smederevac—Minici, camp. Iugoslaviei 1959.

42. Deschiderea Ponziani, reactualizată de o serie de analize sovietice şi bulgare.

43. 3...d5 este mai întreprinzător dar implică sacrificiul unui pion, cu consecinţe insuficient de clare, de ex. **4.Da4** Nd7 (sau 4...Cf6 5.C:e5 Nd6 6. C:c6 b:c6 7.d3! 0—0 8.Ne2 Te8 9.Ng5 h6 10.N:f6 D:f6 11.Cd2 ∼ Panov) 5. e:d5 Cd4 6.Dd1 C:f3+ 7.D:f3 Cf6 8. Nc4 Nd6 (sau 8...c6 9.d:c6 N:c6 10. De2 e4 ∼) 9.d3 Ng4 10.Dg3 h5 11.Ng5 Dd7 12.h3 Nf5 13.Cd2 0-0-0 14.0-0-0 ± (Dückstein—Fuderer, Zagreb 1955). Albul poate juca şi **4.Nb5** d:e4 5.C:e5 Dd5 (5...Dg5 duce la mari complicaţii cu consecinţe neclare) 6.Da4 Cge7 7.f4 Nd7 8.C:d7 R:d7 9.Nc4 Df5 10.0—0 Tad8 11.d4 e:d3 12.N:d3 Dc5+ 13.Rh1 Rc8 14.Ne4 ± (Panov).

44. **a) 4...d6** 5.d5 (5.Nb5 duce la Partida Spaniolă) 5...Cb8 6.Nd3 g6 7.h3 Cbd7 8.Ne3 Nf7 9.Cbd2 (9.c4 şi 10. Cc3 duc la Indiana Regelui) 9...Ch5 ∼ (Toluş—Petrosian, Moscova 1957); **b) 4...d5!?** 5.Nb5 e:d4 (5...C:e4 6.C:e5 Nd7, Estrin—Vasilciuk, 29 camp. al Moscovei 1961, 7.Db3! ±) 6.e5! Ce4 7.C:d4 Nc5 (7...Nd7 8.N:c6 b:c6 9.0—0 duce la Jocul celor doi cai cu mutarea c3 în plus la alb) 8.0—0 0—0 9. N:c6 b:c6 10.Ne3 Nd7 11.Cd2 C:d2 12. D:d2 De7 13.Tfe1 ± (Fuderer—Pachman, Göteborg 1955).

45. **a) 5...Nc5** 6.d:c6 N:f2+ 7.Re2 b:c6 8.Da4! f5 9.Cbd2 (9.Rd1? 0—0 10. C:e5 Nb6 11.Rc2 Cf2 12.Nc4+ d5! 13. C:c6 Dd7 14.N:d5+ Rh8 15.c4 C:h1 16. N:f4 Nb7 ∓ Mecikarov—Vukcevici, 1957) 9...0—0! 10.C:e4 f:e4 11.D:e4 Nb6 12.Rd1! ± (Maroczy); **b) 5...Ce7** 6.C:e5 Cg6 7.Nd3 Cc5 8.N:g6 h:g6 (Minev—Barcza, Zagreb 1953) 9.Ne3 ±

46. 6.C:e5 Nc5 7.Dg4 0—0 8.D:e4 d6 9.Nd3 f5 10.Dc4 b5! 11.D:b5 De7 12.0—0 d:e4 13.Nc4 Rh8 14.Ne3 Nd6 ∓.

TABELA 23

APĂRAREA RUSĂ, APĂRAREA PHILIDOR, GAMBITUL LETON etc.

Diferite posibilităţi ale negrului după 1.e4 e5 2.Cf3

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	Cf6[1]	C:e5[2]	Cf3	De2	d3	Ng5	Cc3	N:e2	Nh4[6]	0–0–0	Cb5	The1	=
		d6[3]	C:e4	De7	Cf6	Cbd7[4]	D:e2+[5]	h6	g6[7]	Ng7	Rd8	Te8[8]	
2	.....	.....	.....	d4	Nd3	0–0	Te1	c4[11]	c:d5	Cc3	Ne4		=
				d5	Ne7[9]	Cc6 ![10]	Ng4	Cf6	C:d5	0–0	Ne6[12]		
3	.....	.....	.....	c4 !	Cc3	d4	Nd2	D:d2	c:d5	b:c3			~
				d5[13]	Ne5[14]	Nb4	C:d2	0–0	N:c3[15]	D:d5			
4	.....	d4	Nd3[16]	C:e5	0–0[18]	c4[19]	Cc3	b:c3	d:c5	N:c4	T:d1[22]		±
		C:e4	d5	Nd6[17]	0–0	c6[20]	C:c3	N:e5	d:c4	D:d1[21]			
5	.....		e5[23]	D:d4[24]	e:d6	Cc3[25]	Df4[25a]	Nd2[27]	0–0–0	Nd3[29]	h4	Dh2	=
		e:d4 !	Ce4	d5	C:d6	Cc6	g6[26]	Ng7	Ne6[28]	0–0	Df6 !	Ce5[30]	
6	.....	.....	.....	.....	.....	Nd3	Df4	0–0[31]	Te1 +[34]	Da4[35]	Ng5	Cc3	=
						Cc6[31]	g6[32]	Ng7	Ne6	0–0	Dd7	h6[36]	
7		d4	Nc4	0–0[40]	d:e5	Cg5[42]	Dh5	D:g5	N:g5[44]				±
	d6[37]	Cd7[38]	c6 ![39]	Ne7[41]	d:e5	N:g5[43]	g6	D:g5					
8	.....		d:e5	Cbd2[45]	N:d2	Nd3[47]	De2[48]	0–0–0	C::5	Cc4	De5	C:e5	=
		Cf6	C:e4	C:d2 !	Ne7 ![46]	Cc6	Ne6	d:e5	Dd5	Dd4	D:e5	0–0[49]	

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
9	....	....	Cc3	Nc4	d:e5[50]	N:f7+[52]	Cg5+	h4[54]	f4	Ce2	e5[55]	∓
			Cbd7	Ne7	d:e5[51]	R:f7	Rg6[53]	h5	e:f4	Nd6	C:e5[56]	
10		C:e5[58]	Cc4[59]	Cc3	d3 !	Nd2	N:c3	d:e4	Nd3 ![62]			±
	f5[57]	Df6	f:e4	Dg6[60]	Nb4	N:c3	Cf6[61]	C:e4				
11		C:e5[64]	Nc4	N:f7+	d4	Tf1	Nc4	Nf4	Cc3[66]			±
	d5[63]	d:e4[65]	Dg5	Re7	D:g2	Nh3	Cf6	Cbd7				

NOTE:

1. Apărarea Rusă, analizată și jucată în prima jumătate a sec. XIX de către Petrov și Jänisch.

2. Rar se joacă: a) 3.Cc3 Nb4 (3... Cc6 duce la Jocul celor patru cai) 4. C:e5 0—0 5.Ne2 Te8 6.Cd3 ± ; b) 3. Nc4 C:e4 4.Cc3 Cf6 5.C:e5 d5 = ; c) 3.d3 (un fel de Apărare Philidor la alb) 3...Cc6 4.Ne2 d5 5.Cbd2 Nc5 6.c3 ∼.

3. Nu 3...C:e4? 4.De2 De7 5.D:e4 d6 6.d4 f6 7.Cc3 d:e5 8.Cd5 Dd6 9.d:e5 f:e5 10.Nf4 c6 11.0—0—0 cu atac câștigător.

4. Lasker și Capablanca au obținut multe succese valorificînd după 7.. D:e2+ 8.N:e2 Ne7 9.Cc3 h6! 10.Nh4 Nd7 11.0—0—0 minimalul avantaj pozițional al albului. La un joc dificil duce și 7...Ng4 8.N:f6! g:f6 9.D:e7+ N:e7 10.Cbd2 Cc6 11.0—0—0 0—0—0 12.g3 Ce5 13.Ng2 d5 14.Tde1 C:f3+ 15.N:f3 Ne6 16.Nh5! ± (Sokolski—Roizman, Minsk 1953) sau 7...Ne6 8. 0—0—0 h6 9.Nh4 g5!? 10.Ng3 Ch5 11. d4 ± (Lasker—Marshall, Peterburg 1914).

5. Se poate juca și ordinea de mutări 8...h6 9.Nh4 (sau f4) D:e2+ 10. N:e2.

6. Sau 10.Nf4 (10.N:f6 C:f6 11.Cb5 Rd8! =) 10...g6! 11.0—0—0 Ng7 12. h3 Cb6 13.Cd2 Cd5! ∓ (Trifunovici—Bronstein, Iugoslavia—U.R.S.S., 1957).

7. Sau 10...g5 11.Ng3 Ch5!? 12. 0—0—0 (12.Cd5! Rd8 13.d4 Sokolov) Ng7 13.d4 C:g3 14.h:g3 Cb6 (Minici—Trifunovici, camp. Iugoslaviei 1961).

8. 14.Cfd4 Cf8 15.f4 Nd7 16.Cc3 Rc8 17.Nf3 c6 18.C:e4 C:e4 19.d:e4 Rc7 20.Ce2 Ce6 remiză (Holmov—Bronstein, 29 camp. U.R.S.S.).

9. Continuarea preferată de Marshall, 6...Nd6, poate duce la complicații cu șanse practice, pe care însă teoria le apreciază ca defavorabile negrului, de ex. 7.0—0 0—0 8.c4 c6 (8...Ng4!? 9. c:d5 f5 10.h3 Nh5 11.Cc3 Cd7 12.C:e4 f:e4 13.N:e4 Cf6 14.Nf5 Rh8 15.g4 C:d5 16.Ne6 Nf7 17.Cg5 N:e6 18.C:e6 Dh4 19.Db3 ±. Analiza lui Alexander) 9.Dc2 Ca6! 10.N:e4 d:e4 11.D:e4 Te8 12.Dd3 Ng4 13.Ng5! f6 14.Nh4 ±.

10. Mai slab este 7...0—0 8.Te1! Cf6 (8...Nf5 9.c4 c6 10.Db3!) 9.Ce5 ±. Foarte bine este și 8.c4!

11. a) 9.N:e4 d:e4 10.T:e4 N:f3 11. D:f3 C:d4 12.Dd3 Ce6 = ; b) 9.c3 f5 10.Db3 (10.c4 Nh4!) 10...0—0! 11.D:b7 Tf6 12.Db3 Tb8 13.Dc2 Tg6 ∓ (Keres)

12. Mai slab este 12...Nb4? din cauza 13.C:d5! N:e1 14.D:e1 f5 15.Ng5 ± (Cigorin și Schiffers — Alapin și Petrovski, partidă în consultație).

13. După 5...Ne7 6.d4 0—0 7.Nd3 d5 8.0—0 se ajunge la varianta din nota 10.

14. 6...C:c3 7.d:c3 c6 8.Dd4 Ne6 9. Cg5! ± (Keres—Ribeiro, Leipzig 1960)

15. Continuarea aceasta propusă de Barcza n-a fost verificată practic. Slab este 10...Cd7 din cauza 11.a3! Te8 12. Ne2 Nf8 (12...N:c3 13.b:c3 b5 14.0—0 a6 15.a4! b:a4 16.c4 ±) 13.0—0 Cb6 14.Tac1 Nf5 15.Tfe1 ± (Keres—Keller, Zürich 1959).

16. După 4.d:c5 cel mai bine pentru negru este 4...d5, deoarece după 4...Nc5 (Keres) poate urma 5.Nc4! C:f2 6. N:f7+! Rf8 7.Dd5 C:h1 8.D:c5+ R:f7 9.Dd5+ Rf8 10.Cc3 d6 11.Ng5! ± (Simaghin—Haciaturov, Moscova 1959)

17. Sau 5...Ne7 6.0—0 0—0 (6...Cd7 7.c4 C:e5 8.d:e5 c6 9.c:d5 D:d5 10.De2 Cc5 11.Nc2 Ne6 12.Cc3 Dc4 13.De3 0—0—0 14.b3 ± Bogdanovici—Udovcici, camp. Iugoslaviei 1962) 7.c4 Cf6 (7...c6? 8.c:d5 c:d5 9.N:e4 d:e4 10. Cc3 ±) 8.Cc3 Cbd7 (8...Ne6 9.c5 ± Alehin—Levițki, Petrograd 1913. Mai bine 8...c6) 9.Ng5 d:c4 10.N:c4 Cb6 11. Nb3 Cfd5 12.N:e7 C:e7 13.Df3! ± (Gligorici — Gudmundsson, Amsterdam 1950).

18. Sau 6.Cc3 C:c3 7.b:c3 Dh4!? (Cd7) 8.0—0 0—0 9.Te1 Cd7 10.g3 Dh3 11.Nf1 Df5 12.Cg4 ± (Smîslov—Lilienthal, Moscova 1941).

19. De considerat sînt și mutările 7.Te1 sau 7.Cd2. După 7.f3 Cf6 8.Ng5 Cc5! (Keres) negrul egalează.

20. De considerat este **a) 7...Cc6**, de ex. 8.C:c6 b:c6 9.c5 Ne7 10.Cd2 Nf6! ~ (Keres); sau 8.c:d5 C:d4 9.N:e4 (9.Cc4, Keres) N:e5 = Alehin—Alexander, Hastings 1933—34); sau 8.f4 N:e5 9.f:e5 C:d4 = (Keres); **b) 7...N:e5** (Trifunovici) 8.d:e5 Cc6 9.f4 Cb4 (Nf5!) 10.c:d5 D:d5 11.N:e4 D:e4 = (Damianovici—Trifunovici. Vrnjacka Banja 1963)

21. 11...De7 12.a4 Td8 13.Dh5 ± (Cigorin—Lebedev, Moscova 1901).

22. De ex. 12...Nf5 13.Na3 Te8 14. f4 ± (Keres).

23. Interesant este gambitul lui Urusov (1853): 4.Nc4!?, de ex. 4...C:e4 5.D:d4 Cc5? (5...Cf6 6.Ng5 Ne7 7.Cc3 c6 8.0—0—0 d5 9.The1 ~ Sokolski) 6.Ng5! f6 7.Ne3 c6 8.Cc3 d5 9.0—0—0 Ne7 10.Dh4! Cbd7 11.C:d5! c:d5 12. Dh5+ cu atac decisiv (Estrin—Taimanov, ½, 17 camp. U.R.S.S.).

24. **a) 5.De2** (Steinitz) și acum: **a1) 5...Nb4+** 6.Cbd2! (6.Rd1 d5! 7. e:d6 f5 8.Cg5 0—0 9.Dc4+ Rh8 10 D:b4 Cc6 11.Da3 C:f2+ 12.Re1 C:h1 13.d:c7 De8+ 14.Ne2 f4 ∓ Steinitz—Pillsbury, Peterburg 1895) 6...C:d2 7 N:d2 N:d2+ 8.D:d2 d6 9.D:d4 Cc6 10. Nb5 Nd7 11.N:c6 N:c6 12.0—0—0 ± (Boleslavski); nu merge 6...d5 din cauza 7.e:d6 0—0 8.d:c7 D:c7 9.D:e4 ±; **a2) 5...Cc5** 6.C:d4 Cc6 7.C:c6 b:c6 8. Cc3 Na6! (8...Tb8 9.f4 Ne7 10.Df2 d5 11.Ne3 Cd7 12.0—0—0 0—0 ± Fischer—German, Stockholm 1962; sau 9. a3 Ne7 10.Ne3 d5 11.e:d6 c:d6 12.N:c5 d:c5 13.De5 Dd6 14.D:g7 ± Keres—Bolbochan, Buenos Aires 1964) 9.De3 N:f1 10.T:f1 Dh4 =; sau 9.Dg4 N:f1 10.T:f1 d6 11.Ne3 Dd7 12.Dg3 d:e5 = (Boleslavski); **b) 5.Nb5** Cc6! trecînd în Apărarea Spaniolă; dacă 5...c6, atunci 6.D:d4 d5 7.e:d6 C:d6 8.Nd3 și negrul n-are mutarea Cc6; interesant este 5...Nb4+ 6.c3 d:c3 7.0—0 c:b2 8:N:b2 cu joc complicat.

25. Sau **7.Ng5** f6 (7...Cc6 8.Dc3 f6 9.Nf4 De7+ 10.Ne2 Ne6 11.Cbd2 0—0—0 =; sau 8.De3+ Ne7 9.Cc3! Cf5 10.N:e7 Cc:e7 11.De5 0—0 12.Td1 = Konstantinopolski—Smîslov, Sverdlovsk 1943) 8.Nf4 Cc6 9.De3 (9.Dd1 De7+ 10.Ne2 Ng4 11.0—0 0—0—0 12. Te1 g5 13.Nd2 Dg7 14.Cc3 Cf5 = Smîslov—Mai, Spartachiada U.R.S.S., 1963) 9...De7 10.Cc3!? (D:e7) Ng4 11. Ne2 D:e3 12.N:e3 Cf5 13.Cd5 0—0—0 14.0—0—0 C:e3 15.C:e3 Nd7 16.Nd3 Nc5! (Stoltz—Alehin).

25a. 8.Da4 Nf5 9.Nb5 De7+ 10.Ne3 C:b5 11.C:b5 Db4+ 12.D:b4 N:b4+ 13.c3 Na5 14.b4 Nd3! ~. (Stein—Holmov, zonal, Moscova 1964).

26. **a) 8...Nf5** 9.Nb5 De7+! 10.Rf1 (10.Ne3 C:b5 11.C:b5 Db4+ 12.D:b4 N:b4+ 13.c3 Na5 14.b4 Nd3! = Kotkov—Efimov, 1958 și Stein—Holmov, zonal, Moscova 1964) 10...Ne4 11. N:c6+ N:c6 12.Ce5 0—0—0 13.C:c6 b:c6 14.Da4 Cb5 15.Ne3 Db4 16.Da6+ Rb8 17.D:c6 Cd4 ~ (Suetin—Holmov, zonal.

Moscova 1964); b) 8...Ne6 9.Nb5 (9. Nd2 g6 10.h4 Ng7 11.0-0-0 h6 12.Nd3 Df6 13.D:f6 N:f6 14.Tde1 Rd7 15.Ca4 b6 16.Rb1 Nd5 17.Cc3 N:f3 18.g:f3 The8 = Akopian—Vistanețkis, Spartachiada U.R.S.S., 1963) 9...C:b5 10.C:b5 Nd6 11.De4 Dd7 12.Nf4 N:f4 13.D:f4 0—0—0 = (Boleslavski—Maslov, Spartachiada U.R.S.S., 1963).

27. a) 9.Nb5 Ng7 (Nd7) 10.N:c6+ b:c6 11.0—0 0—0 12.Ne3 ± (Bronstein—Maslov, Spartachiada U.R.S.S., 1959); b) 9.Cd4 Ng7 (Nd7) 10.C:c6 b:c6 11.Ne2 0—0 12.0—0 Nf5 13.Da4 a5 14.Nf3 Ta6 15.Cd1 ± (Maslov—Mikenas, Vilnius 1959).

28. Mai precis decît 10...0—0 11.h4! (11.Nd3 Ne6 12.h4 Df6! 13.Dh2 Ce5! duce la varianta principală) 11...h6 (11...Df6 12.D:f6 N:f6 13.Cd5 ±; 11... Ne6 12.h5 Df6 13.D:f6 N:f6 14.Cg5 ±) 12.Nd3 Ne6 13.The1 Te8! (13...a5 14. a3 Tb8 15.Ce4 ± Zaharov—Furman, Kiev 1957) 14.a3 Df6 15.D:f6 N:f6 16 N:h6 N:c3 17.b:c3 Ng4 ∼. Boleslavski—Trifunovici, U.R.S.S.—Iugoslavia, 1958).

29. Sau 11.Cg5 (11.Cb5 a6! 12.Nc3? a:b5 13.N:g2 T:a2! 14.T:d6 c:d6 15. N:h8 Da5 ∓ Konstantinopolski și Fridștein) 11...0—0 12.h4 h6 13.Cge4 De7 14.C:d6 c:d5 15.Nc4 Tac8 16.Nb3 (Nikolaevski—Vistanețkis, Moscova 1959) 16...Cd4! ∓.

30. a) 14.C:e5 D:e5 15.d:e5 N:e5 = (Boleslavski — Alatorzev, Moscova 1945); b) 14.Ng5!? C:f3 15.g:f3!? (15. N:f6 C:h2 16.N:g7 =) 15...D:f3 16.h5!? D:h5 17.D:h5 g:h5 18.T:h5 f5 19.Tdh1 Tf7 ∓ (Krogius—Holmov, Tbilisi 1959).

31. Mai slab este 7...De7+ 8.Ne3 Nf5 (8...Cf5? 9.N:f5 N:f5 10.Cc3!; 8... Cc6 9.Df4 g6 10.Cc3 Ne6 11.Cd4! ±) 9.Cc3 Cc6 10.Df4 N:d3 11.c:d3 Dd7 12. Ce5! C:e5 13.D:e5+ De6 14.Da5 b6 15.Da4+ Dd7 16.Dd4 ± (Suetin—Mikenas, R.S.S. Belorusă—R.S.S. Lituaniană, 1959).

32. a) 8...De7+?! 9.Ne3 g6 10.Cc3 Ne6 11.0—0 (sau 11.Cd4 Ng7 12.C:c6 b:c6 13.0—0 0—0 14.Nd4 Tab8 15.N:g7 R:g7 16.b3 Df6 17.D:f6 ± Spasski—Rossetto, Amsterdam 1964) Ng7 12. Tfe1 0—0 13.Nc5! ± (Matanovici—Kieninger, Hamburg 1955); b) 8...Ne7 9.Cc3 Ne6 10.0—0 0—0 11.Ne3 (11. Td1, Euwe) 11...Nf6 (Ce8!) 12.Tad1 ± (Boleslavski — Zamihovski, Moscova 1942); sau 11.b3 Nf6 12.Nb2 Ce7! ∼

33. Șau 9.Cc3 Ng7 10.Ne3 0—0 (10... Ne6! 11.0—0—0 Df6! 12.D:f6 N:f6 13. Cb5 C:b5 14.N:b5 0—0 ∼ (Panov).

34. 10.Cc3 0—0 11.Ne3 Ne6 12.Nc5! (12.Tad1 Df6 = Unzicker—Alexander, Hastings 1954—55) 12...b6 13.Na3 Ce7 14.Tad1 ± (Yanovsky—German, Stockholm 1962); mai precis 10...Ne6! 11.Ne3 Df6 ∼.

35. 11.Cg5 0—0 12.C:e6 f:e6 13.Dg4 Nd4! 14.D:e6+ Rh8 15.Te2 Dh4 16.g3 Dh5! și negrul are compensație suficientă pentru pion.

36. 14.Nf4 a6 = (Milici—Trifunovici, camp. Iugoslaviei 1958).

37. Apărarea Philidor, destul de rar jucată în turneele moderne deoarece duce de obicei la un joc pasiv.

38. a) 3...f5!? (Philidor) 4.Nc4! f:e4 (4...e:d4 5.Cg5! Ch6 6.C:h7 T:h7 7. Dh5+) 5.C:e5! d5 (5...d:e5 6.Dh5+ Rd7 7.Df5+ Rc6 8.D:e5 ±) 6.Dh5+ g6 7.C:g6 Cf6 8.De5+ Ne7 9.Nb5+ c6 10.C:e7 D:e7 11.D:e7+ R:e7 12.Ne2 Tg8 13.g3 ±; b) 3...e:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 Ne7 6.Nf4 0—0 7.Dd2 Te8 8 0—0—0 Nf8 9.f3 ±.

39. a) 4...Ne7? 5.d:e5 C:e5 6.C:e5 d:e5 7.Dh5 ±; b) 4...Cgf6? 5.d:e5 C:e5 (d:e5 6.Cg5) 6.C:e5 d:e5 7.N:f7+ R:f7 8.D:d8 Nb4+ 9.Dd2 ±; c) 4...h6 5.d:e5 d:e5 6.N:f7+! R:f7 7.C:e5+ Rf6 8.Dd5 ±.

40. a) 5.Cg5 Ch6 6.f4 (6.0—0 Cb6! 7.Nb3 Ne7; nu 6...Ne7? 7.Ce6!; 6.a4 Ne7? 7.N:f7+ R:f7 8.Ce6 Db6 9.a5

Db4+ 10.c3 Dc4 11.Cc7+ Rd8 12.Ca3 ±. Trebuie 6...Df6 7.c3 Ne7) 6...Ne7 7.0—0 0—0 8.c3 d5! 9.e:d5 c:d5 10. N:d5 e:d4 11.c:d4 Cf6 12.Nb3 Cf5 ∓ (Keres); b) 5.Cc3 duce la aproximativ aceleași variante ca și 5.0—0, dar atacul este mai greu, de ex. 5...Ne7 6.d:e5 d:e5 7.Cg5 Ch6 8.Ce6! f:e6 9. N:f6 Cb6 10.Dh5+ Rf8 11.Nb3! (11. Ne2 g:h6 12.Td1 Nd7 13.D:h6+ Rg8 14.Td3 Nf6 15.f4 e:f4! ∓ Cu 5.0—0 în loc de 5.Cc3, albul ar câștiga acum cu 16.T:f4) 11...g:h6 12.Td1 Dc7! (12.. De8? 13.D:h6+ Rf7 14.Td3 Tf6 15.Tf3 Cd7 16.g4 Rg8 17.g5 Rf7 18.g:f6 și negrul a cedat: Matulovici—Tomovici, camp. Iugoslaviei 1957) 13.D:h6+ Rg8 14.Td3 Nf8 15.N:e6÷ N:e6 16. D:e6+ Df7 17.Tg3÷ Ng7 18.D:e5 h6 ~ Euwe); c) 5.c3 b5 6.Nb3 Ne7 7.Cg5! N:g5 8.Dh5 g6 9.D:g5 D:g5 10.N:g5 ± (Keres); d) 5.a4 Ne7 6.Cc3 Cf6 7.0—0 Dc7 8.Nb3 0—0 9.De2 h6 10.h3 (Alehin—Marco, Stockholm 1912) 10...e:d4 11.C:d4 Ce5 = (Keres).

41. 5...h6? 6.d:e5 d:e5 7.N:f7+ R:f7 8.C:e5+ R:e6 9.Cg6±.

42. 7.De2 Cgf6? 8.Td1 Dc7 9.Cg5 0—0 10.N:f7 T:f7 11.Dc4 ± ; 7...b5 8.Nb3 a6 9.Cg5 revenind la varianta principală.

43. 7...Ch6 8.Ce6! dă albului un atac câștigător, de ex. 8...f:e6 9.N:h6 g:h6 10.Dh5+ Rf8 11.f4 ± ; sau 9...Cb6 10. Dh5+ Rf8 11.f4 ±. Vezi și nota 40, b.

44. Avantajul pozițional al albului obligă pe negru la o apărare dificilă. Keres citează o partidă jucată în 1929: 10...h6 (Panov recomandă 10...Ce5 11. f3 Ne6) 11.Nd2 g5 12.Nc3 f6 13.Cd2 Cb6 14.Nb3 Ne7 15.a4 a5 16.Tfd1 Cg6 17.Cc4 ±.

45. Keres consideră că și după 5. Dd5 Cc5 6.Ng5 Dd7 (6...f6? 7.e:f6 g:f6 8.Ne3 Ne6 9.Dh5+ Nf7 10.Dh4 ±) 7.Cc3 c6 8.Dd2 d5 9.Cd4 ± albul poate obține un joc bun. Și mai bine pare a fi însă 7.e:d6 N:d6 8.Cc3 0—0 9. 0—0—0, de ex. 9...a6 10.Ne3 Ce6 11. Ce5 De8 12.Nc4 ± (Gusev—Bakulin, Moscova 1959); sau 9...Dg4 10.h3 Dh5 11.Ne2 (11.g4!? N:g4 12.Ne2 Ne6 13.Dd2 f6 14.Nf4 Cc6=Haciaturov—Gusev, meci 1959) 11...h6 (11...Ne6 12.Dd2 h6 13. Nf4) 12.Ne7 D:d5 13.C:d5 N:e7 14 C:e7+ Rh8 15.C:c8 T:c8 16.The1 ±.

46. 6...d:e5 7.Nc4! Ne7 8.C:e5 0—0 9.Dh5 Ne6 10.N:e6+ f:e6 11.Nc3 ± (Sokolski).

47. Sau 7.e:d6 D:d6 8.Nc3 0—0 9. D:d6 N:d6 10.0—0—0 Ng4 11.Ne2 Te8 12.The1 Cc6 13.h3 Nd7 14.Nc4 T:e1 15.T:e1 Te8 remiză (Boleslavski—Keres, camp. U.R.S.S. echipe, 1962).

48. Sau 8.Nf4 (8.e:d6 D:d6 9.0—0 Ng4) 0—0 9.0—0 d:e5 10.C:e5 C:e5 11.N:e5 Nf6 = (Voronkov).

49. 14.Nc3 Cf5 15.The1 Nc5 remiză (Klovan—Heuer, camp. U.R.S.S. echipe, 1962).

50. Continuarea liniștită 6.0—0 0—0 dă albului o ușoară inițiativă, de ex. a) 7.a4 c6 8.Te1 Dc7 9.h3 h6 10.d:e5 d:e5 11.Ch4 Cc5 12.Cf5 Ne6 13.N:c6 C:e6 14.Df3 Rh7 15.Ne3 Cg8 16.h4 g6 ~ (Keres—Penrose, Hastings 1957—58). Vezi și nota 40, d. Schimbul la e5 pregătește sacrificiul de la mutarea următoare; b) 7.De2 c6 8. a4 Dc7 9.h3 b6 10.Td1 Nb7 11.d:e5! d:e5 12.Ch4 Tfe8 13.Cf5 Nf8 14.Df3 ± (Klompus—Schönman, 1/2 camp. mondial coresp. 1961—63).

51. 6...C:e5 7.Ne2 C:f3+ 8.N:f3 0—0 9.0—0 Te8 10.Te1 h6 11.b3 Nf8 12. Nb2 g6 13.Cb5! ± (Pachman—Dunkelblum, Dublin 1957).

52. Interesant este 7.Cg5 0—0 8. N:f7+ T:f7 9.Ce6 De8 10.C:c7 Dd8 11. C:a8 și albul are șanse să păstreze avantajul material (11...b5 12.Cd5).

53. 8...Rg8 9.Ce6 De8 10.C:c7 Dg6 11.C:a8 D:g2 12.Tf1 Cc5 13.De2 Nh3 14.Ne3 ± (Kan—Riumin, Moscova 1931 și Pachman—Guimard, Göteborg 1955).

54. Keres propune 9.f4 e:f4 10.Ce6 Dg8 11.C:c7 Tb8 12.N:f4 cu un atac primejdios.

55. 12.N:f4 Ce5 ∓ (Riumin). Mutarea 12.e5 a fost propusă de Keres.

56. O analiză a lui Voronkov continuă cu 13.C:f4+ Rh6 14.Cf7+ C:f7 15.Ce6+ Rh7 16.C:d8 T:d8 ∓. În această interesantă variantă trebuie verificate posibilitățile albului la mutarea a 7-a (Cg5) și a 9-a (f4).

57. Gambitul Leton, mult analizat de J. Behting din Riga. Greșit este 2...f6? 3.C:e5 De7 (3...f:e5 4.Dh5+ g6 5.D:e5+) 4.Cf3 d5 5.d3 ±.

58. După cît se pare albul obține avantaj și prin **3.e:f5** e4 4.Ce5 Cf6 5.Ne2 d6 6.Nh5+ Re7 7.Cf7 De8 8.Cc3 C:h5 9.Cd5+! Rd7! 10.D:h5 Rg8 11.f6 Ca6 12.0—0! cu atac puternic (Keres); la mari complicații — după părerea lui Keres, favorabile albului — duce 3.Nc4.

59. Sau 4.d4 d6 5.Cc4 f:e4 6.Cc3 Dg6 **7.Nf4** Cf6 8.Ce3 Ne7 9.Nc4 c6 10.d5 ± (Thomas—Tartakower, 1926); sau **7.De2** Cc6 8.Ne3 Ne7 9.0—0—0 Cf6 10.d5! Cb4 11.Ca5 0—0 12.Dc4 Ca6 13.h3 Rh8 14.Ne2 ± (Kofman—Vișniațki, Kiev 1947).

60. 5...d6 6.Ce3 Dg6 7.d3 e:d3 8.N:d3 Df7 9.0—0 ± (Keres).

61. **a) 8...d5** 9.Ce5 Df5 10.d:e4 D:e4+ 11.Ne2 Cf6 12.0—0 c6 (0—0) 13.Nh5+ Rf8 14.Te1 Dh4 15.Ng6! Ca6 16.De2 Nh3 17.Cf8! negrul cedează (Smîslov—Kamîșov, Moscova 1944); **b) 8...Ce7** 9.d:e4 D:e4+ 10.Ce3 0—0 11.Dh5 Dg6 12.Nc4+ Rh8 13.Dh4! ± (Ghilman—Golovko, coresp. 1948).

62. Analiza lui Keres.

63. Acest gambit central jucat de negru cu un tempo în minus nu poate fi corect.

64. Keres consideră că aceasta este cea mai bună continuare a albului. Foarte tare este și **3.e:d5** e4 4.De2 Cf6 5.Cc3 Ne7 6.C:e4 C:d5 7.d3 0—0 8.Dd1 ± (Richter și Teschner); sau 5.d3 Ne7 6.d:e4 0—0 7.Cc3 (7.Dc4 c6!) Te8 8.Nd2! Nb4 9.0—0—0 N:c3 10.N:c3 Ce4 11.Dc4! ± (Konstantinopolski—Hove, 1954).

65. 3...De7 4.d4 f6 5.Cd3! ± (Boleslavski—Lilienthal, Moscova 1941).

66. Albul are un avantaj incontestabil, de ex. 10...Cb6 11.Ne2 Cbd5 12.Dd2 ± (Keres).

TABELA 24

DESCHIDEREA VIENEZĂ
GAMBITUL CENTRAL etc.

1.e4 e5

	2	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	
1	Cc3	Nc4[2]	d3	Ng5[!a]	N:f6	b:c3	Ce2	Dd2	Nb5	Cg3	N:c6	c4	=
	Cc6[1]	Cf6[3]	Nb4[4]	h6	N:c3+	D:f6	d6	Ne6	Dg5	0-0	b:c6	Tab8	
2		Nc4[5]	Db5	Nb3[7]	Cb5	Df3	Dd5	C:c7+	C:a8	d4[10]	Cf3	Ng5	∓
	Cf6 !	C:e4[6]	Cd6	Cc6[8]	g6	f5	De7[9]	Rd8	b6	C:d4	Nb7	C:f3+[11]	
3	....	f4	f:e5	d3[12]	b:c3	Cf3	Ne2	0-0	De1	Dg3	Nh6	C:e5	±
		d5	C:e4	C:c3[13]	d4[14]	c5[15]	Ne7	0-0	f6	f:e5	Nf6	N:e5[16]	
4	d4[17]	D:d4[18]	De3	Cc3[20]	Nc4	Dd2[23]	a3	Cge2	b4	Nb2	0-0	Nb3	~
	e:d4	Cc6	Cf6[19]	Ne7[21]	Cb4[22]	0-0[24]	Cc6	Nc5	Nb6	a5	Ce5	d6[25]	
5	Nc4[26]	d4[27]	Cf3	e:d5	c3								=
	Cf6	e:d4	d5[28]	Nb4+	De7+								

NOTE:

1. Slab este 2...Nc5 3.Cf3 (3.Ca4 N:f2+!) 3...d6 4.d4 e:d4 5.C:d4 Cf6 6.Ng5 h6 7.Nh4 Cc6 8.C:c6 b:c6 9.Nd3 De7 10.0—0 ±.

2. După 3.f4 e:f4 se ajunge la variante asemănătoare gambitului regelui, cu mutările Cc3 și Cc6 în plus, ceea ce este în favoarea negrului, de ex. a) **4.Cf3** Cf6 (mai complicat este 4...g5!? 5.d4 g4 6.Nc4 g:f3 7.0—0 d5! 8.e:d5 Ng4 9.Te1 Cge7 10.g:f3 Nh3 11. N:f4 Tg8÷ etc. Keres) 5.e5 (5.d4 Nb4! 6. d5 Ce7) 5...Ch5 6.Nc4 d6 7.d4 d:e5 8.0—0 Ng4 ∓ (Panov); b) **4.d4** (Gambitul

Steinitz) 4...Dh4+ 5.Re2 d6 6.Cf3 Ng4 7.N:f4 f5! 8.e5 N:f5 9.R:f3 Dg4+ 10. Re3 d:e5 ∓ (E. Schmidt).

3. 3...Nc5 4.Dg4 (4.d3 duce la partida Italiană) 4...g6! 5.Dg3 d6 6.Cf3 (6.d3 Cd4 7.Nb3 Ne6 =) 6...Ne6 7. N:e6 f:e6 8.0—0 Cf6 9.d3 De7 ∼. Interesant este 5.Df3, de exemplu 5...Cf6 6.Cge2 d6 7.d3 Ng4 8.Dg3 N:e2 9.C:e2 Ch5 10.Dg4 Ca5 11.Nb3 C:b3 12.a:b3 Df6 13.0—0 0—0 14.Nh6 Tfe8 15.Rh1 De6 16.D:e6 T:e6 (f:e6) 17.Ne3 (17. g4! ∓) remiză (Estrin—Ravinski, camp. Moscovei, 1964).

4. 4...Nc5 5.f4 duce la o variantă a Gambitului Regelui refuzat (tabela 25, var. 7, nota 47). Varianta în continuare este o partidă Bronstein—Tal, Amsterdam 1964).

4a. Sau 5.Cf3 d6 6.0—0 N:c3 7. b:c3 Ca5 8.Nb3 C:b3 9.a:b3 0—0 10.c4 b6 (sau 10...De7 11.Cd2 Cd7 12.Dh5 Cc5 13.f4 e:f4 14.T:f4 De5 15.D:e5 d:e5 16.Tf2 Ce6 ± Larsen—Lengyel, Amsterdam 1964) 11.De2 Cd7 12.Ng5 f6 13.f4 e:f4 14.T:f4 De5 15.f4 e:f4 16.N:f4 Cg6 17.Ng3 Ce5 = (Larsen—Gligorici, Amsterdam 1964).

5. Interesant este 3.g3, de ex. 3... Nc5 (Euwe recomandă 3...d5) 4.Ng2 Cc6 5.Cf3 d6 6.d3 a6!? 7.Ne3 Cg4 8. N:c5 d:c5 9.Dd2 Dd6 10.Cd5 0—0 11. h3 Cf6 12.Ce3 Rh8 13.0—0 Cg8 14.Cc4 Df6 15.De3 ± (Averbach—Klovan, 31 camp. U.R.S.S.); sau **6...Ng4** 7.Ca4 Cd7 8.d3 Nh5 9.c3 N:f2 ± 10.R:f2 b5 11.b4 b:a4 12.D:a4 Ce7 13.Ch4! 0—0 14.Cf5 f6 15.Ne3 ± (Averbach—Spasski, 31 camp. U.R.S.S.); sau 6...0—0 7.h3 a6 8.0—0 Ne6 9.Rh2 h6 10.Ne3 N:e3 11.f:e3 d5 12.e:d5 C:d5 13.C:d5 N:d5 14.e4 Ne6 = (Kolobov—Bîhovski, camp. Moscovei 1964).

6. **a) 3...Nc5** 4.d5 (4.Cf5 vezi partida Italiană; 4.f4 N:g1! 5.T:g1 d5! 6.e:d5 0—0 7.d3 Te8 8.f5! e4! ∓ Havin—Poliak, Kiev 1948) 4...d6 5.f4 Cc6 6.f5 Cd4 7.Cf3 c6 8.C:d4 N:d4 9.Df3 d5! = (Keres); **b) 3...Nb4** 4.a3 (4.d3 c6 5.Cge2 d5 6.e:d5 e:d5 7.Nb5+ Nd7 8.N:d7+ C:d7 9.0—0 0—0 = Ravinski—Smîslov, Moscova 1942) 4...N:c3 5.d:c3 d6 6.De2 Ne6 7.Ng5 h6 8.Nh4 Cbd7 = (Klaman—Lilienthal, 15 camp. U.R.S.S.); **c) 3...c6** 4.f4 (4.Cf3 d5 5. e:d5 e:d5 6.Nb5+ Nd7 ∓) 4...d5 5.e:d5 C:d5 6.N:d5 c:d5 7.f:e5 d4 8.Ce4 Cc6 9.Cf3 Ng4 10.De2 Dd5 11.0—0 0—0—0 ∓ (Gladstone—H. Steiner, camp. S.U.A. 1944).

7. Obiectiv mai bine este 5.D:e5+ De7 6.D:e7+ N:e7 7.Nb3 Cf5 8.Cf3 c6! 9.d4 d5 10.0—0 0—0 11.Te1 Nf6 12. Ce2 = (Millner Barry—Kramer, Anglia—Olanda, 1948) dar justificarea mutării 3.Nc4 constă tocmai în acceptarea de către alb a complicațiilor care urmează.

8. Mai slab este 5...Ne7 6.Cf3 Cc6 7.d3 (7.C:e5 0—0! 8.Cd5 Cd4 9.0—0 C:b3 10.a:b3 Ce8 = (Alehin) 7...0—0 8.Cg5! ±.

9. 8...Df6 9.C:c7+ Rd8 10.C:a8 b6 11.d4! C:d4 12.Cf5 Nb7 13.D:d4! e:d4 14.Ng5 ± (Cernîșev—Sorokin, Moscova 1958).

10. **a) 11.Cf3** Nb7 12.d4 C:d4 13.Ng5 duce la varianta principală; **b) 11.d3** Nb7 12.h4 f4 13.Df3 Cd4 14.Dh3 Nh6 15.Nd2 e4! 16.0—0—0 e3 17.Ne1 e:f2 18. N:f2 C:b3+ 19.a:b3 N:g2! 20.Dh2 N:a8 ∓ (Naftalin—Estrin, Leningrad 1959); **c) 11.C:b6** a:b6 12.Df3 Nb7 13.Dd1 Cd4! 14.Cf3 N:f3 15.g:f3 e4 16.f4 Nh6 17.d3 The8 ∓ (Keres).

11. 14.D:f3 D:g5 15.Nd5! Na6! (sau 15...c4 16.Db3 Dh6! 17.0—0 f4! 18.N:b7 f3 19.g3 Dg4! 20.Dc3 Tf8, Rădulescu—Bălănel. București 1958. — 21.Dc7+ Re8 22.D:d6 Dh3 23.De5+ remiză) 16.Dc5 (16.Td1! Df4! 17.D:f4 e:f4 18.Td4 Rc8 19.Ta4 Nb7 20.T:a7 N:d5 21.C:b6+ Rb8 ∓, Koch—Seic, Praga 1958) 16. Cb5 17.Dc4 Nc5 18.0—0 Cc7 19.Db3 N:f1 20.T:f1 Dd2! 21.C:c7 R:c7 22.c4 Te8 25.a3 e4! (Estrin).

12. **a) 5.Df5** Cc6 6.Nb5 (6.C:e4? Cd4! 7.Df4 d:e4 8.Nc4 Nf5! 9.c3 g5! ∓ Boros—Lilienthal, Budapesta 1933) 6...C:c3 7.b:c3 Ne7 8.d4 0—0 9.Nd3 f6 10.Dh5 g6 11.N:g6 h:g6 12.D:g6+ remiză (Hromadka—Lasker, Moravska—Ostrava, 1923); **b) 5.Cf3** (continuarea cea mai frecventă) 5...Ne7 6.d4 (6.d3 C:e3 7.b:c3 0—0 8.d4 f6 9.Nd3 f:e5 10. C:e5 De8 = Florian—Lilienthal, Budapesta—Moscova, 1949; 6.De2 C:c3 7. d:c3 0—0 8.Nf4 c5 9.0—0—0 Cc6 10.c4 d4 11.De4 Te8 12.h4 ~ Janoşevici—Gligorici, Belgrad 1964) 6...0—0 7.Nd3 f5 8.e:f6 N:f6! (8...C:f6 9.0—0 Cc6 10. Ng5 Ng4 11.De1! ± Euwe—Reti, meci 1922; 8...C:c3 9.b:c3 N:f6 10.0—0 Cc6 11.De1! Ng4 12.Tb1! ± Zbandutto) 9. 0—0 Cc6 10.C:e4 d:e4 11.N:e4 C:d4 12. Cg5 Nf5! =

13. **a) 5...Dh4+** 6.g3 C:g3 7.Cf3 Dh5 8.C:d5! Ng4 (8...C:h1 9.C:c7+ Rd8 10.C:a8 Ne7 11.Ng2 Nh4+ 12.Rf1 Cc6 13.N:h1 Nh3+ 14.Ng2 = Millner Barry—Penisse, 1950) 9.Ng2! (9.Cf4 N:f3 10.C:h5 N:d1 11.h:g3 Nf3! 12.Th2 Cc6 13.Nf4 Cd4 14.c3 N:h5 15.c:d4 Nb4+ 16.Rf2 Ng4 ∓ ∓ Anagnoston—Coverdos, Atena 1954) 9...C:h1 10. C:c7+ Rd7! 11.C:a8 Cc6 12.Ne3! f6 13.d4 f:e5 14.d5 ± (Keres); **b) 5...Nb4** 6.d:e4 Dh4+ 7.Re2 şi acum **b1) 7... N:c3** 8.b:c3 Ng4+ 9.Cf3 d:e4 10.Dd4 Nh5 **11.Re3** N:f3 12.g:f3 De1+ 13.Rf4 Dh4+ =; sau 12.Nb5+ c6 13.g:f3 c:b5 14.D:e4 (14.Na3 Dh6+ 15.f4 Dh3+ 16.R:e4 Cc6 ∓, Persitz—Hooper, Ilford 1954) 14...D:e4+ 15.R:e4 Cd7 ~ (Cigorin—Caro, Viena 1898); Heidenfeld recomandă **11.Rd2!** (în loc de 11.Re3) 11...Dg4! (11...N:f3? 12.g:f3 Cc6 13.D:e4 Df2+ 14.Rd1 0—0—0+ 15.Nd3 C:e5 16.Ne3 = Heidenfeld—Isaakson, 1959) 12.h3 Df4+ 13.Re1 Dg3+ 14.Df2 D:f2+ 15.R:f2 e:f4 16.g:f4 ±; **b2) 7...Ng4+** 8.Cf3 N:c3 9.b:c3 d:e4 10. Dd4 Nh5 duce la b1; **b3) 7...d:e4** 8.g3! Ng4+ (8...Dg4+ 9.Re1!) 9.Rf2 Nc5+ 10.Rg2 ± (Heidenfeld).

14. De considerat este 6...Cc6 7.Cf3 d4 8.Ne2! (8.Nb2!? Ng4 9.Ne2 d:c3 10. N:c3 Nc5 11.Dd2 0—0 12.0—0—0 Dd5 ∓ Sapoşnikov — Korcinoi, camp. R.S.F.S.R. 1958) 8...Nc5 9.0—0 0—0 10.Rh1 d:c3 11.De1 Cd4 12.Nd1 C:f3 13.N:f3 Te8 14.Dg3 Tb8 15.Nh6 Nf8 16.Ne3 ± (Madaev—Moghilevski, Moscova 1963).

15. Şi aci se poate juca 7...Cc6 trecînd în varianta din nota 14.

16. Albul are un atac puternic, de ex. 14.D:e5 Tf6 (14...g:h6 15.T:f8+ D:f8 16.Tf1 urmat de 17.Tf3) 15.N:g7 Te6 16.Dh5 De7 17.Nh6 Cd7 18.Ng4 Te5 19.Dh3 Cb6 20.Tf8+ D:f8 21.N:f8 R:f8 22.D:h7 (1—0) Millner Barry—Hänninen, Olimp. Moscova 1956.

17. În general Deschiderea Centrală este considerată ca nesatisfăcătoare pentru alb (din punctul de vedere al jocului la cîştig) deoarece ieşirea prematură a damei albe în centru permite negrului să egaleze uşor sau chiar să preia iniţiativa. Practic, însă, negrul trebuie să joace atent deoarece dominaţia temporară a albului în centru poate da loc la numeroase combinaţii.

18. Gambitul Nordic (sau Danez) **3.c3** este foarte periculos şi necesită o apărare precisă, de ex. **a) 3...d:c3** 4.Nc4 Cf6! (4...c:b2!? 5.N:b2 d5! 6. N:d5 Cf6 7.N:f7+ R:f7 8.D:d8 Nb4+ 9.Dd2 N:d2+ 10.C:d2 Te8 ~; într-o partidă Stein—Spasski, Tallin 1959, s-a jucat (cu mutările Cf3 şi Cc6 în plus) 6...Nb4+ 7.Cc3 Cf6 8.e5 d5 9.e:f6 D:f6 10.0—0 N:c3 11.N:c3 D:c3 12.De2+ şi cu 12...Ce7! negrul putea obţine avantaj. De considerat este şi **4.C:c3** (în loc de 4.Nc4) de ex. 4...Cc6 5.Cf3 Nb4 6.Nc4 Cf6 7.0—0 N:c3 8.b:c3 d6 şi se ajunge la o poziţie din Gambitul Scoţian; **b) 3...d5** 4.e:d5 Cf6 (mai bine 4...D:d5 5.c:d4 Cc6 6.Cf3 Ng4 7. Ne2 Cf6 8.Cc3 Da5 9.Ne3 Nd6 =) 5.Nb5+! c6 (mai bine 5...Nd7 6.Nc4 d:c3 7.C:c3 Nb4) 6.d:c6 b:c6 7.Nc4 Nc5 8.De2+! De7 9.D:e7+ R:e7 11.

c:d4 N:d4 11.Cf3 ± (Gusev—Haciaturian, 1959).

19. De considerat este **4...g6**, de ex. 5.Nc4 Ng7 6.Ce2 Cf6 7.Cbc3 0—0 8 0—0 Ca5 9.Nd3 d5 10.e:d5 C:d5 11 Dg3 Cf6 12.Ng5 h6 ~ Antoșin—Zurahov, 23 camp. U.R.S.S.).

20. 5.e5 Cg4 6.De4 d5! 7.e:d6 Ne6 8.Na6!? (8.d:c7 D:d1+ 9.R:d1 C:f2+ ∓) 8...D:d6! 9.N:b7 Db4+ 10.D:b4 C:b4 11.Ca3 Tb8 12.Ne4 Nc5 ∓ (Levin—Beilin, 1949).

21. Sau **5...Nb4** 6.Nd2 0—0 7.0—0—0 Te8 8.Nc4 (8.Dg3 T:e4! 9.Ng5 N:c3 10.D:c3 h6 11.f3 Te8 12.Nh4 d6 ∓, Glikman—Fuderer, Zagreb 1959) 8...d6 (sau 8...Ca5 9.Nd3 d5! Keres) 9.Cf3 (9.f3 Ce5 10.Nb3 Ne6 Spielman—Eliskases, meci 1937) 9...Ne6 10.N:e6 T:e6 11.Cg5 Te8 12.f4 h6 13.h4 Dc8! 14.Df3 Rf8 15.Cd5 C:d5 ∓ (Tartakower—Reshevsky, Kemeri 1937).

22. Sau 6...0—0 7.Nd2 (7.Cge2!? Cg4! 8.Dd2 Nc5 9.Cd1 De7 10.f3 Dh4+! 11.g3 Cge5! 12.g:h4 C:f3+ 13.Rf1 d5! ∓ Troianescu—Spasski, București 1953) 7...d6 8.0—0—0 Ne6 = (Panov).

23. 7.De2 d5 8.e:d5 C:d5 =.

24. Mai slab este 7...c6 8.a3 d5 9. Nb3 d4 10.Cce2 Ca6 11.e5 Cd7 12.Cf3 c5 13.c3 d:c3 14.D:c3 ± (Gusev—Borisenko, ½, 22 camp. U.R.S.S.).

25. 14.Cd4 c5 15.Cf3 a:b4 16.a:b4 T:a1 17.N:a1 c:b4 18.Cd5 C:f3+ 19. g:f3 C:d5 20.N:d5 Dh4 ∓ (Soloviev—Iudovici, ½, 22 camp. U.R.S.S.).

26. **2.Ce2** (Alapin) 2...Cf6 3.f4 (3 Cbc3 d5) 3...e:f4 4.C:f4 d5 5.c:d5 C:d5 6.e:d5 D:d5 7.Cc3 De5+ 8.De2 D:e2+ 9.N:e2 = Heinra—Arulaid, Tallin 1948).

27. 3.d3 c6! 4.De2 (4.f4 e:f4 5.N:f4 d5 —) 4...d5! 5.e:d5 c:d5 6.D:e5+ Ne7 7.Nb5+ Cc6 ∓ (Keres).

28. Continuarea aceasta este recomandată de Panov. Foarte bine este 4...Cc6 trecînd în Jocul celor doi cai. Desigur, nu este rău nici 4...C:e4, dar aceasta necesită o bună cunoaștere a analizelor publicate încă în secolul trecut de către Urusov. Pentru pionul sacrificat albul capătă o inițiativă periculoasă.

TABELA **25**

GAMBITUL REGELUI

1.e4 e5 2.f4[1]

	2	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	
1		Cf3	h4[3]	Ce5[4]	d4[6]	Cd3	N:f4[7]	Cc3	b:c3	Ne2	0–0	N:g4	~
	e:f4	g5[2]	g4	Cf6 ![5]	d6	C:e4	Ng7 ![8]	C:c3	c5[9]	c:d4	Cc6	0–0[10]	
2	....		e5	d4[12]	De2[14]	g3	g:f4	Ne3	Rd2[17]				±
		Cf6[11]	Ch5	d6[13]	d5[15]	Ng4[16]	Ne7	Nh4+					
3	....		e:d5	Nb5+[20]	d:c6	Nc4[23]	0–0 ![25]	Cc3 ![27]	Ce4	Nb3	d4	c4	~
		d5[18]	Cf6 ![19]	c6[21]	b:c6[22]	Cd5 ![24]	Nd6[26]	Ne6[28]	Nc7[29]	0–0	Cd7	Ce3[30]	
4	....		Nc4	e5[32]	Cc3[33]	e:d6[34]	De2+	D:e7+	Cd5+	d4	Rf1		~
		Ne7	Cf6[31]	Cg4	d6	N:d6[35]	De7	R:e7[36]	Rd8	Te8+	f6 ![37]		
5	....	....	Cc3	e5	d4 !	N:e3	Nc4	0–0	Dd3	e:d6	Tae1	T:e3	±
			Cf6[38]	Cg4[39]	Ce3	f:e3	d6	0–0	Cc6	c:d6	Ng4	Rh8[40]	
6	....	Nc4[41]	Cc3	Df3[43]	e:d5	d3[44]	Df2	N:f4	Rf1	Nb3	Cce2	N:d5	=
		Cf6 ![42]	c6 !	d5	Nd6	Ng4	0–0	Te8+	b5	b4	C:d5	c:d5[45]	
7		'Cf3	c3 ![47]	d4[49]	c:d4	Cc3[50]	Nb5	0–0	e5	f:e5	C:d4	De1	~
	Nc5[46]	d6	Cf6[48]	e:d4	Nb6	Cc6	Nd7	0–0	d:e5	C:d4	Ng4	D:d4+[51]	
8½		e:d5[52]	d3[55]	De2[57]	Cc3[59]	D:d3	a3	Dd4	b4				~
	d5[52]	e4 ![54]	Cf6[56]	Ne7 ![58]	e:d3	Ca6 !	Cc5	0–0	Tfe8[60]				

NOTE:

1. În secolul trecut Gambitul Regelui constituia piatra de încercare a măiestriei șahiste. Complexul său de variante conținînd un foarte mare număr de combinații frumoase a fost analizat și jucat în mii de pagini și partide. Numai în clasicul „Bilguer" analiza Gambitului Regelui ocupă nu mai puțin de 138 pagini, iar Keres i-a consacrat jumătate din volumul II al seriei sale de monografii asupra deschiderilor. Actualmente deschiderea aceasta „romantică" se joacă destul de rar. Aceasta se datorește faptului că jucătorii moderni nu se mai lasă antrenați în labirintul de variante care rezultă în cazul cînd negrul acceptă gambitul și încearcă să păstreze pionul, ci își bazează apărarea pe contralovitura centrală d7—d5 (acceptînd sau nu gambitul), ceea ce în practică s-a dovedit a fi foarte eficace. Aceasta nu înseamnă cîtuși de puțin că Gambitul Regelui ar fi o deschidere incorectă — un pion pentru inițiativă se sacrifică în numeroase alte deschideri, uneori cu perspective mult mai reduse. Și astăzi unii jucători cu înclinație spre jocul tactic păstrează în „arsenalul" lor acest gambit și-l folosesc din cînd în cînd cu succes. Unul dintre ei este Spasski, care a reușit să cîștige cu această „armă secretă" chiar la Fischer.

2. Aceasta este apărarea clasică împotriva Gambitului calului, care se joacă astăzi foarte rar. Mutarea lui Becker, 3...h6 duce după 4.Nc4 g5 5.h4 sau 5.0—0 la varianta 4...Ng7 din nota 3. Albul poate juca însă și 4.d4 g5 5.d4 (de considerat este 5.g3 f:g3 6.Cc3!) 5...Ng7 6.h:g5 h:g5 7.T:h8 N:h8 8.g3! d5! 9.g:f4 g4 10.Cg5 f6 11.f5!? f:g5 12.D:g4 Cf6 (Nd4 ∼) 13.Dh3 Ng7 14.N:g5 (14.e5? g4! 15.Dh4 N:f5 ∓ Rellstab—Pfeiffer, Hamburg 1954) 14... d:e4 15.Cc3 b6 ∼. O altă continuare interesantă este 5.Cc3 (în loc de 5.h4), de ex. 5...Ng7 6.g3 f:g3 7.h:g3 d5 8. C:d5 Ng4 9.Nc4 Cc6 10.Ce3 Dd7 11. c3 0—0—0 12.0—0 ± (Spasski—Gibbs, camp. mondial studențesc, 1960).

3. După 4.Nc4 g4 5.0—0! survine faimosul și foarte complicatul Gambit Muzio, despre care Znosko—Borowski a scris o carte întreagă. Varianta principală este 5...g:f3 6.D:f3 Df6! 7. e5! D:e5 8.d3 Nh6 9.Cc3 Ce7 10.Nd2 Cbc6 11.Tae1 Df5! (12...Dc5+ 13.Rh1 0—0 14.N:f4 Ng7 15.Ne3 Cd4 16.N:f7+ Rh8 17.De4! ±) 12.Cd5 Rd8 13.De2! (mutarea lui Mac Lean) 13...De6! 14.Df3 Df5 remiză prin repetarea mutărilor. În turneele moderne Gambitul Muzio nu se mai joacă de loc, astfel că — cum se exprimă maestrul Panov — „el prezintă un interes pur academic". La 4...Nc4 negrul poate răspunde și cu 4...Ng7, după care 5.d4 h6 6.d4 d6 7.c3 Cc6 8.Db3 De7 9.0—0 duce la „poziția critică" a Gambitului Greco—Philidor, de la care abia se încep analize aprofundate, de asemenea de interes „academic". O altă continuare este 5.0—0 h6 6.d4 d6 7.c3 Ce7! 8.g3 Cg6! 9.g:f4 g:f4 10.Rh1 Cc6 11.Cg1 De7 12.Df3 Nd7 13.N:f4 C:f4 14.D:f4 0—0—0 ∓ Dașevski—Selivanovski, Moscova 1961)

4. Riscant este Gambitul Allgaer, 5.Cg5, de ex. 5...h6 6.C:f7 R:f7 7.Nc4+ d5 8.N:d5+ Rg7! 9.d4 f3! ∓ ; sau 7. d4 f3! 8.Nc4+ d5 9.N:d5+ Rg7 10 g:f3 Cf6! 11.Cc3 Nb4 12.Nc4 g:f3 13. Tg1+ Cg4 14.D:f3 D:h4+ 15.Tg3 Tf8 16.Nf4 (Marco—Schlechter, 1903). După 16...Ne7! Keres consideră că negrul are avantaj. Selivanovski recomandă 5...d5 6.e:d5 Cf6! de asemenea în favoarea negrului.

5. **a) 5...Ng7** (Paulsen) 6.d4 Cf6 7. Cc3 d5 8.N:f4 C:e4 9.C:e4 d:e4 10.Nc4 0—0 11.c3 Cd7 12.C:f7! ± (Lutikov—Șahzade, Tașkent 1950) ; sau 6...d6 7.C:g4!? N:g4 8.D:g4 N:d4 9.c3 Ne5 10.N:f4 N:f4 11.D:f4 Df6 12.g3 Cd7 13.Cd2 D:f4 14.g:f4 ± (Lutikov—Furman, Tbilisi 1959) ; **b) 5...d6** 6.C:g4 h5 (6...Cf6! 7.C:f6+ D:f6 8.Cc3 c6 ∼) 7.Cf2 Cf6 8.d4 Nh6 9.Cc3 Cg4 10.Df3

Ce3 11.N:e3 f:e3 12.Cfd1 Ng4 13.Dg3 Df6 14.e5! d:e5 15.Cd5! (Rubinstein) Df4! 16.C:f4 N:f4 17.D:e3 N:e3 18.C:e3 e:d4 19.C:g4 h:g4 ± ; c) 5...h5 6.Nc4 Th7 7.d4 Nh6 (sau Nd6) 8.Cc3 Cc6 9.C:f7 T:f7 10.N:f7+ R:f7 11.N:f4! ± (Bronstein — Dubinin. 15 camp. U.R.S.S.).

6. Mai slab este **6.Nc4** (6.C:g4 C:e4 7.d3 Cg3!) 6...d5 7.e:d5 Ng7 8.d4 Ch5 9.0—0 (9.Cc3 0—0 10.Ce2 c5 ∓) 9... Dh4 10.De1 D:e1 11.T:e1 0—0 12.Cc3 Cd7 13.Cb5 c6 14.Cc7 c:d5 15.C:a8 d:c4 ∓ (R. Byrne—Keres, S.U.A.—U.R.S.S., 1955).

7. Keres consideră mai precis 8.De2 De7 9.N:f4 trecînd în varianta din nota 8 şi evitînd varianta principală.

8. Majoritatea manualelor dau continuarea 8...De7 9.De2 Ng7 10.c3 Nf5 11.Cd2 Cc6! 12.0—0—0 0—0—0 şi, după Panov, negrul are avantaj, dar varianta nu a fost verificată practic.

9. Keres recomandă 9...0—0.

10. Spasski—Fischer, Mar del Plata 1960. Deşi Fischer a pierdut această partidă, şansele negrului nu sînt mai rele.

11. Analize recente par să arate că această mutare, considerată multă vreme ca una dintre cele mai bune apărări este nesatisfăcătoare.

12. Albul dispune şi de alte posibilităţi interesante: a) **5.Ne2** g5 6.0—0 Tg8 7.d4 g4! 8.Cc3! d5 9.Ce1 Nh6 10.Nd3 Ne6 (Lowtzky—Nyholm. Abazzia 1912) 11.Ce2! =; b) **5.De2** (Keres) 5...Ne7 6.d4 0—0 7.g4!? f:g3 8.Dg2! d6 9.h:g3 Ng4 10.Ch2! C:g3! 11.Tg1! Nf5! 12. Nf4 Ne4 13.Cf3 Ch5! ∓ (Panov); c) **5.Cc3** d5 6.d4 c6! (6...g5 7.g4!? Cg7 8.h4 N:g4 9.h:g5 Ce6 10.Nh3 N:h3 11. T:h3 Cc6 ∓ Sokolski; 6...Cc6 7.Ne2 g5 8.0—0—0 Tg8 9.Dd3 Tg6 10.Db5) 7.Ne2! Tg8! 8.0—0 g5 9.Dd3 Th8! 10.g3 Cg7! 11.g:f4 Nf5 12.Dd1 g4 13.Ce1 h5 ∓ (Galnbek); d) **5.g4!?** f:g3 6.d4 Ne7! 7.Dd3 (7.De2 0—0 8.Dg2 duce la varianta „b") 7...g6 8.Cc3 d5 9.Nh6 ∼. (Ceremişin).

13. Sau **5...d5** şi acum a) **6.c4** Cc6 (Sokolski recomandă 6...c6) 7.c:d5 D:d5 8.Cc3 Nb4 9.Ne2! (Ceremişin) 9...Ng4 10.0—0 N:c3 (sau 10...Da5 11.a3! N:c3 12.b:c3 0—0—0 13.Nd2 ±) 11. b:c3 0—0 12.h3! ± (Panov); b) **6. Ne2!** g5 (6...Ng4 7.0—0 Ne7 8.Ce1 N:e2 9.D:e2 g6 10.Cd3) 7.C:g5 D:g5 8.N:h5 D:g2 9.Df3! D:f3 10.N:f3 Ne6 11. N:f4 ± (Zak).

14. a) **6.Cc3** d:e4 7.De2 Ng4 8. D:e5 Ne7! (8...De7 9.Cd5 ± Reti—Szekely, Abazzia 1912) 9.Cd5 Cc6 10.Nb5 0—0! 11.N:c6 Nd6 ∓; sau 9.Cb5 0—0 10.D:c7 Nh4+ ∓; 9.N:f4 0—0 10. D:c7 N:f3 11.g:f3 D:d4 ∓ (Galnbek); b) **6.Nc4** Cc6! 7.Cc3 (7.0—0 d:e4 8. De2 Ng4 9.Cc3 N:f3 10.T:f3 D:d4+ 11.Ne3 Dd7 ∓ Galnbek) 7...d:e4 8.De2 Ng4! 9.d5 N:f3 10.D:f3 Dh4+ 11.g3 Cd4 12.De4 C:g3 13.h:g3 D:g3 14.Rd1 0—0—0 ∼ (Galnbek).

15. 6...Ne7? 7.e:d6 urmat de 8.Db5+

16. 7...f:g3 8.Cg5 g6 9.Df3 Ne6 10 h:g3 Ne7 11.C:e6 f:e6 12.Nh6 ±.

17. Albul continuă cu Dg2 şi Nd3 (Zak).

18. Una dintre cele mai bune apărări.

19. 4...Nd6!? 5.Cc3 Ce7 6.d4 0—0 7.Nd3 Cd7 8.0—0 (Spasski—Bronstein, Leningrad 1960) 8...Cg6 9.Ce4 Cf6 10. C:d6 D:d6 11.c4 Ng4 ∼.

20. a) **5.c4** c6! 6.d4! Nb4+ (5... Nd6 6.d4 0—0 7.c5 Te8+ 8.Ne2 Nf8 9.N:f4 C:d5 ∼ Berger—Farkas, Budapesta 1961) 7.Cc3 c:d5 8.N:f4 0—0 9. Nd3 (9.Ne2 Cc6 10.0—0 Ng4! =, Johanessen—Gragger, M. Lazne 1961) Te8 10.Ne5 Cc6 11.0—0 C:e5 12.C:e5 d:c4 13.N:c4 Ne6 ∼ (Panov); b) **5.Cc3** C:d5 6.C:d5 D:d5 7.d4 Ne7! 8.Nd3 (8. c4! De4+ 9.Ne2! Cc6 10.0—0 Nf5 11. Te1 0—0—0 =) 8...g5 9.De2 Nf5 ∓; c) **5.Nc4** C:d5 6.0—0 Ne6 7.De2 Ne7

8.d4 0—0 9.Nb3 Nf6 10.c4 Ce3 11.N:e3 f:e3 12.D:e3 c5 13.d5 Ng4 14.Cc3 ∼. (Spasski—Bannik, Rostov 1960).

21. a) 5...Cbd7 6.0—0 C:d5 7.c4 Cf6 (7...Cb6 8.Te1 + Ne7 9.c5 c6! 10.c:b6 c:b5 ∼) 8.d4 Ne7 (8...c6 9.Na4 Nd6 10.Te1 + Rf8 11.Cc3 ±) 9.N:f4 0—0 10.Na4! Cb6 11.Nb3 Ng4 12.Cc3 0—0 13.Dd2 ± (Bronstein—Ragozin, Saltsjöbaden 1948); b) 5...Nd7 6.De2 + (6. Nc4 De7 + ! 7.De2 D:e2 + 8.R:e2 Nd6 9.d4 0—0 ∓) 6...Ne7 7.d6!? (Nc4) c:d6 8.d4 0—0 9.Cc3 (9.N:d7 Cb:d7 10.N:f4 Cd5 11.Ng3 Db6 12.c4 Nf6 ∓ jöbaden 1948); b) 5...Nd7 6.De2 + (6. Te8 10.0—0 Nf8 11.Dd3 Cc6 12.a3 a6 13.Nc4 Da5 14.N:f4 Nf5 = (Mucinic—Panov, Moscova 1962).

22. 6...C:c6 7:d4 (7.De2 + Ne7 8.d4 0—0 9.N:c6 b:c6 10.0—0 Nd6 ∼. Orienter—Grünfeld, Viena 1944) 7...Da5 + 8.Cc3 Nb4 9.0—0 N:c3 10.De2 + Ne6 11.b:c3 ± (Pachman—Vymetal, Praga 1953).

23. Pachman propune 7.Ne2 Nd6 8.b3 0—0 9.Ca3 urmat de Cc4 și Nb2.

24. Mutarea lui Botvinnik. Mai slab este 7...Nd6 8.De2 De7 + (Furman propune 8...Rf8!?) 9. D:e7 + R:e7 10.0—0 Ne6 11.Te1 Cbd7 12.d4 The8 13.N:e6 f:e6 14.Cbd2 ± (Bhend—Barcza, Zürich 1959).

25. O întărire a lui Spasski față de continuarea mai veche 8.d4 Nd6 9.0—0 0—0 10.Cc3 C:c3 11.b:c3 Cd7 (11...Ng4 12.Dd3 Cd7 13.g3 Cb6 14.Nb3 c5 ∓ Bronstein—Botvinnik, 20 camp. U.R.S.S.) 12.Nd3 c5 13.Cd2 c:d4 14.c:d4 Cf6 15. Ce4 Ng4! 16.Dd2 Nc7 17.c3 Cd5 ∓ (Bronstein—Lilienthal, Moscova 1953).

26. 8...Ne6 9.Nb3 Nd6 10.c4 Cf6 11. d4 0—0 12.c5 N:b3 13.D:b3 Nc7 14. Cc3 ±.

27. Mai slab este 9.Nb3 0—0 10.c4 Cf6 11.d4 c5! 12.d5 Ng4 13.Cc3 Cbd7 14.Cb5 Ne5 ∓ (Lutikov—Gheller, 27 camp. U.R.S.S.).

28. a) 9...C:c3 10.Te1 + ! ± ; b) 9... 0—0 10.C:d5 c:d5 11.N:d5 Nc5 + 12.d4 D:d5 13.d:c5 D:c5 14.Rh1 ±.

29. Mai slab este 10...Ne7 11.Nb3 0—0 12.d4 Cbd7 13.De2! g5 14.c4 C5b6 15.h4 h6 16.h:g5 h:g5 17.Cf:g5 N:g5 18.N:f4 ± (Spasski—Saharov, 27 camp. U.R.S.S.).

30. 14.N:e3 f:e3 15.Cfg5 Cf6 16. C:f6 + g:f6 17.C:e6 f:e6 18.c5 Rh8 19. Dd3 e5 20.D:e3 D:d4 21.D:d4 = (Tal—Haubt, simultan prin radio, 1961).

31. Rar se joacă continuarea veche 4...Nh4 + 5.Rf1! d5 6.N:d5 Cf6 7.Cc3, deși încercarea lui Purdy 7...0—0 8.d4 C:d5 duce la un joc foarte tăios și greu de apreciat, de ex. 9.C:d5 f5 10. C:h4 f:e4! 11.Dh5 Ne8 12.c4 c6 13. C:f4 (Larson—Kretschmar, coresp. 1961—62) 13...D:d4 ∼.

32. 5.Cc3 C:e4 6.Ce5 (6.N:f7 + R:f7 7.Ce5 + Rg8 8.C:e4 Nh4 + 9.g3 De7! ∓) 6...Cg5! 7.d4 d6 8.Cd3 f3! 9.g:f3 Ch3 10.Ne3 0—0 11.Rd2 Cc6 12.Df1 Nf6 13.Ce2 Te8 ∓ (Nei—Ciukaev, ½, 23 camp. U.R.S.S.).

33. a) 6.0—0 Cc6 (interesant este și 6...d5 7.Nb3 c5 8.h3 h5 9.h:g4 h:g4 10.d4 g5 11.Cc3 Ne6 ∼ Pogrebîsski—Lipnițki, camp. R.S.S. Ucrainiene 1948) 7.d4 d5 8.e:d6 N:d6 9.Te1 + (9.Cc3 0—0 10.Ce2 Ce3 11.N:e3 f:e3 12.a3 Df6! ∓ Keres — Alatorzev, 18 camp. U.R.S.S.) 9...Ce7 (9...Rf8! Panov) 10. h3 Ch6 ∓ ; b) 6.d4 d5 7.Nb3 Nh4 + 8.Rf1 b6 ∓ (Kramer—Euwe, 1941) ; c) 6.De2 0—0 7.Cc3 d6 8.d4 c5 9.e6 f:e6 10.N:e6 Rh8 11.0—0 Cc6 ∼ (Vasilciuk—Mucinik, Moscova 1958).

34. 7.d: d:e5 8.d:e5 D:d1 + 9.C:d1 Ne6 =.

35. Sokolski și Bronstein recomandă 7...D:d3, dar această continuare nu a fost verificată în practică. Panov consideră că după 8.d4 Ce3 9.N:e3 f:e3 10.0—0 Ne6 11.Ce4! „albul are o poziție activă". Bronstein propune 8.De2.

36. 9...N:e7 10.d4 Nd6 11.Ce4! Cd7 12.C:d6+ c:d6 13.N:f4 ± (Bronstein—Lemoine, München 1958).

37. După Panov, „albul poate spera cel mult la egalitate".

38. Aprecierea acestei variante depinde în mare măsură de consecințele continuării 4...Nh4+ 5.Re2 și acum a) 5...Ng5 6.d3 (Sau 6.d4 Nh6 7.g3! f:g3 8.h:g3 N:c1 9.D:c1 ± Ceremișin) 6...Nh6 7.Cd5 Cf6 8.C:f4 0—0 9.Rf2 ± (Zak); b) 5...Ne7 6.d4 g5 7.h4 (sau 7.Rf2 d6 8.Nc4! ± Ceremișin) 7...g4 8.Cg1 N:h4 9.N:f4 ± (Zak); c) 5...d5 6.C:d5 Cf6 7.C:f6+ D:f6 8.d4 Ng4 9.c3! Cc6 10.Dd2 g5 11.Rd1 0—0—0 12.Rc2 N:f3 13.g:f3 ± (Zak); d) 5...f5 6.d3! f:e4 7.d:e4 d6 8.N:f4 Ng4 9.Dd3 Cc6 10.Rd2 ± (Zak).

39. Mai bine 5...Ch5.

40. 14.Cd5 Ng5 15.C:g5 D:g5 16. Tg3 ± (Spasski—Holmov, 31 camp. U.R.S.S., meciul final).

41. a) 3.Df3!? (Breyer) Cc6! 4.c3 (sau 4.D:f4 d5! 5.e:d5 Cb4 6.De4+ De7 7.D:e7+ N:e7 8.Rd1 = Keres) 4...Cf6 5.d4 d5 6.e5 Ce4 7.N:f4 f6 ∓ (Keres—Johansson, coresp. 1937—39); b) 3.Cc3 Dh4+ (sau 3...Cc6 4.d4 Dh4+ 5.Re2 d6 6.Cf3 Ng4 7.N:f4 f5 8.Dd2 Cf6!? 9. e:f5 0—0—0 10.g3 Dh5 11.Ng2 d5 ∼, Averbach—Trifunovici, U.R.S.S.—Iugoslavia, 1963) 4.Re2 d5 5.C:d5 Nd6 6. Cf3 Ng4 7.d4 Cc6 8.e5 0—0—0 9.N:f4! Cge7 10.c4 ∼ (Spasski—Furman, ½, 27 camp. U.R.S.S.); c) 3.d4 d5! 4.e:d5 Dh4+ 5.Rd2 Nd6 6.De2+ Ce7 7.c4 c5 8.Cf3 Dh6 9.d:c5 N:c5 10.Cc3 Nf5 ∓ (Terpugov—Brazilski, Moscova 1959).

42. a) 3...d5 4.N:d5 Cf6! 5.Cc3 Nb4 6.Cf3 N:c3 7.d:c3 c6 8.Nc4 D:d1+ 9. R:d1 0—0 10.N:f4 C:e4 = ; b) 3...Dh4+ 4.Rf1 d6 5.Cc3 Ne6 6.De2 c6 7.Cf3 De7 8.d4 N:c4 9.D:c4 g5 10.e5 d5 11.Dd3 Ca6 12.Ce2 Cb4 13.Dd1 0—0—0 14.c3 Ca6 15.h4! g4 16.Ch2 h5 17.f4 ± (Fischer—Evans, camp. S.U.A. 1964).

43. a) 5.De2 d5! 6.e:d5+ Ne7 7. d:c6 C:c6 8.Cf3 0—0 9.0—0 Nc5+ 10. Rh1 Ng4 ∓; b) 5.Cf3 b5! 6.Nb3 b4 7.Ca4 C:e4 8.De2 De7 ∓ (Bogoliubov)

44. a) 7.Cge2 0—0 8.0—0 Ng4 9. Df2 c:d5 ∓; b) 7.d4 0—0 8.N:f4 Ng4 9.Dg3 Te8 10.Rf1 N:f4 11.D:f4 c:d5 12. Nd3 Cc6 ∓.

45. Analiza lui Bogoliubov.

46. a) 2...Cf6!? 3.f:e5 C:e4 4.Cf3 Cg5 5.c3! d6! 6.d4 (6.C:g5 D:g5 7.d4 Dh4+; 6...Nc4 C:f3+) 6...C:f3+ 7.D:f3 Dh4+ 8.g3 Dg4 9.D:g4 N:g4 10.Ng2 c6 = (Ravinski); b) 2...Cc6 3.Cf3 Nc5 4.f:e5 C:e5 (d6) 5.C:e5 Dh4+ 6.g3 D:e4+ 7.De2 D:h1 8.d4! Ne7 9.Cf3 ±.

47. a) 4.Nc4 Cf6 5.d3 Ne6! 6.N:e6 f:e6 7.f:e5 d:e5 8.Cc3 Cc6 = (Spielman—Nimzovici, 1907); b) 4.Cc3 Cf6! 5.Nc4 Cc6 6.d3 a6 7.f5 Cd4! 8.Ng5 c6 9.C:d4 N:d4 10.Dd2 h6 11.N:f6 D:f6 12.Nb3 Nd7 13.Cd1 0—0—0 ∼ (Stahlberg—Bogoliubov, meci 1930); c) 4.b4!? Nb6!? 5.d4 e:d4 6.Nd3 a5 7.b5 d5 8. e:d5 Cf6 9.De2+ Rf8 10.c4 ± (Hohlovkin—Ladijenski, Rostov 1959).

48. a) 4...Ng4 5.f:e5 d:e5 6.Da4+ Nd7 7.Dc2 Cc6 8.b4 Nd6 9.Nc4 Cf6 10. d3 De7 11.0—0 ± (Bronstein—Panov, 1947); b) 4...Cc6 5.d4 e:d4 6.c:d4 Nb4+ 7.Cc3 Cf6 8.d5! N:c3 9.b:c3 Cb8 10. Nd3 ± (Sagalovici—Alexeev, Minsk 1951); c) 4...f5!? 5.f:e5 d:e5 6.d4 e:d4 7.Nc4! Cc6! 8.b4 Nb6 9.Db3 Ch6 ∼.

49. 5.f:e5 d:e5 6.C:e5 De7 7.d4 Nd6 8.Cf3 (sau Cc4) C:e4 9.Ne2 0—0 10 0—0 c5 =

50. Sau 7.e5 Cd5 8.Nc4 Na5+ 9.Nd2 N:d2+ 10.D:d2 Cb6 11.Nb3 d:e5 12. f:e5 Ne6 13.Cc3 N:b3 14.a:b3 0—0 = (Zelevinski—Brazilski, 1959).

51. 14.Rh1 Cd5 15.Dg3 f5 16.h3 C:c3 17.b:c3 Dc5 18.a4 Nh5 19.Na4 De3 = (Reti—Schlechter, Viena 1911).

52. Contragambitul Falkbeer, considerat ca unul dintre cele mai bune răspunsuri la Gambitul Regelui.

53. Continuarea 3.Cf3 permite albului să evite contragambitul, de ex. 3... d:e4 (3...e:f4 duce la varianta 3) 4. C:e5 Cd7! 5.d4 e:d3 6.C:d3 (sau 6. N:d3 C:e5 7.f:e5 Dh4+ 8.g3 Dg4 9. D:g4 N:g4 10.Ne3 Ce7 11.Cc3 Cc6 12. Nb5 Nd7 = (Konstantinopolski—Botvinnik, Sverdlovsk 1943) 6...Cgf6 7 Cc3 Cb6 8.Ne2 Nd6 9.0—0 0—0 10. Nf3 c6 = (Lutikov—Nikitin, 26 camp. U.R.S.S.).

54. Interesant este **3...c6!?** (Nimzovici) de ex. 4.Cc3! e:f4 (4...c:d5 5.f:e5 d4 6.Ce4 Dd5 7.Nd3! ±) 5.Cf3 Cf6 6.d4 Nd6! (Estrin) 7.De2+ (7.d:c6 C:c6 8.Nd3 0—0 =) 7...De7 8.D:e7+ R:e7 9.Nc4 Nf5 10.0—0 N:c2 11.Ce5 b5! (Estrin) 12.Nb3 N:b3 13.a:b3 b4 14.Ce2 C:d5 =.

55. a) **4.Cc3** Cf6 şi acum **a1) 5.De2** Nd6 6.d3! 0—0 7.d:e4 C:e4 8.C:e4 Te8 9.Df3 f5 10.Ne3 f:e4 11.Df2! = ; **a2) 5.Nc4** Nc5 6.d4 e:d3 7.D:d3 0—0 8.h3 (8.Cge2 Cg4 9.Df3 Te8 10.h3 Ce3 11.N:e3 T:e3 12.Df1 Dh4 13.Rd2 Te8 ~ Spasski—Tumurbator, Leipzig 1960; Grünfeld recomandă 8...g6) 8...c6 9.Cge2 Dc7! 10.Nd2 b5 11.Nb3 Na6! ∓ Gorenstein—Miroşnicenko, 1955).

56. Mai slab este 4...e:d3 5.D:d3! Cf6 6.Cc3 Nc5 7.Nd2 0—0 8.0—0—0 ± (Leonhardt—Marshall, San Sebastian 1911).

57. a) **5.Cd2** (Keres) 5...e:d3! (la un joc complicat şi dificil pentru negru duce 5...Nf5 6.d:e4 C:e4 7.De2 sau 7. Cgf3!) 6.N:d3 C:d5 7.De2+ Ne7 (Sau 7...De7 8.Ce4 Cb4!) 8.Ce4 Cc6 = ; b) **5.d:e4** C:e4 6.Ne3!? (mutarea lui Bronstein. La 6.De2 urmează 6...D:d5 7.Cbd2 f5 8.g4!? Cc6! ∓ ; mai bine este 6.Cf3 Nc5 7.De2 Nf5! 8.Cc3 De7 cu joc egal) 6...Dh4+ 7.g3 C:g3 8. Cf3 (8.h:g3 D:h1 9.De2 Nb4+ 10.c3 Nd6 11.Ng2 Dh6 12.Nd4+ Rd8 13.Cf3 Ng4 14.Df2 Te8+ 15.Rf1 Cd7 ∓ (Tal—Trifunovici, Havana 1963) 8... De7 9.h:g3 D:e3+ 10.De2 D:e2+ 11. N:e2 Ng4 12.Cc3 Nb4 13.Cg5 N:e2 14. R:e2 N:c3 15.b:c3 h6 16.Rd3 ~ (Spasski—Matanovici, Belgrad 1964).

58. a) **5...Ng4** 6.Cf3 (6.De3 Nb4+ 7.c3 0—0! ∓, Persitz) 6...Nb4+ 7.c3 0—0 8.d:e4 Te8 9.e5! Na5 10.Ca3 C:d5 11.Nd2 ~. (Filţev—Şişov, Moscova 1958); b) **5...Nf5** 6.h3! h5 7.g3 c6! 8.d3 c:d5 9.d:e4 d:e4 10.Nd2! Cc6 11.0—0—0 ± (Zak); c) **5...Nd6** 6.d3 0—0 7.d:e4 C:e4 8.C:e4 Te8 9.Df3 f5 10.Ne3 ± (Rubinstein).

59. Zak propune 6.b3 C:d5 7.C:d5 D:d5 8.Nb2 0—0 9.De3 cu ameninţarea 10.Nc4.

60. Havski—Knîsenko.

TABELA **26**

APĂRAREA SICILIANĂ
Varianta Dragonului

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 g6

	6	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	
1	g3[1]	Ng2	D:d4	0–0[4]	Dd3[5]	Nd2[6]	b3	Tac1	Cd5	e:d5	Ne4	D:e4	=
	Cc6[2]	C:d4[3]	Ng7	0–0	Ne6	Dc7	a6	Tfd8	C:d5	Nf5	N:e4	Nb2[7]	
2	f4	C:c6	e5	e:d6[10]	Ne3[11]	Dd4[13]	D:g7	Ne2	Tf1	Td1			=
	Cc6[8]	b:c6	Cd7[9]	e:d6	De7[12]	Ng7[14]	D:e3+	Tf8	Rd8	Rc7[15]			
3	....	Nb5	N:c6	e5	f:e5	C:e4	0–0	Te1	c3	Nf4 !	Da4+		=
		Nd7[15a]	N:c6[16]	d:e5	Ce4[17]	N:e4	Ng7	Dd5[18]	D:e5	D:f4	b5 ![19]		
4	Ne2	Ne3[20]	Cb3[21]	f4	g4	f5[24]	e:d5[25]	Nf3[26]	a3[27]	Ng2[28]	Dd3 ![29]		~
	Ng7	Cc6	0–0	Ne6[22]	d5[23]	Nc8	Cb4	g:f5	f:g4	Ca6			
5	....	....	....		a4	0–0[30]	Dd2	c:b3	N:c5	D:d8			=
				a5 !	Ne6	Cfd7 !	N:b3	Cc5	d:c5	Ta:d8[31]			
6	....	....	0–0	Dd2[32]	e:d5[34]	C:d5[35]	c4	f4	f:e5	D:e2	Tad1	D:c4[36]	~
			0–0	d5[33]	C:d5	C:d4	e5 !	Ne6	C:e2+	N:d5	N:c4	Dc8	
7	....	....	....	Cb3	f4	h3[39]	Cd4[41]	N:d4	f5	e5	f6	e:f6[42]	~
				Ne6[37]	Dc8[38]	Td8[40]	C:d4	Nc4	d5	Ce4	e:f6	Nf8	

NOTE :

1. a) 6.Cd5!? Ng7! (6...C:e4? 7. Nb5+ Nd7 8.De2 f5 9.f3 Cc6! 10.Cb3 Cec5 11.C:c5 d:c5 12.Nf4 Tc8 13 0—0—0 ± Estrin—Govbinder, Moscova 1943; 6...C:d5 7.Nb5+ Nd7 8. e:d5 N:b5 9.C:b5 Ng7 10.0—0 0—0 11

Tfe1 Cbd7 12.Ng5 Cf6 13.Cc3! Tac8 14. Ce4! C:e4 15.T:e4 Tfe8 16.De2 Tc7 17. c3 ± Koblenz) 7.Nb5+ Nd7 8.0—0 Cc6 9.Cb3 0—0 10.Te1 a6 11.Nf1 Tc8 12.Ne3 C:d5 13.e:d5 Ce5 14.Nd4 Nf5 15.c3 g5 ∓ (Estrin—Averbach, Moscova 1939); **b) 6.Ng5** Ng7 7.Dd2 Cc6 8.0—0—0 0—0 (8...C:e4 9.C:e4 N:d4 10.Nb5 Ng7 11.De3 0—0 12.N:c6 b:c6 13.C:d6 Da5 14.N:e7 D:a2 ∼. Ragozin) **9.C:c6** (9.Cb3 Ne6 10.Rb1 Tc8 11.f3 Te8 12.g4 Ce5 13.Ne2 Cfd7 14.Nh6 Nh8 ∓ Panov—Kan, 10 camp. U.R.S.S. Tbilisi 1937) 9...b:c6 10.e5 Ce8 11.e:d6 C:d6 12.N:e7 D:e7 13.D:d6 Dg5+! 14. Dd2 (Rauzer—Kan, Moscova 1936) 14...D:d2+ 15.R:d2 Nh6+ ∓ (Ragozin); **c) 6.C4e2** (Opocensky) 6...Ng7 7.Cf4 Cc6 8.Ne2 b6 9.Cd5 C:d5 10.e:d5 Cd4 11.Ne3 C:e2 12.D:d2 e5 = ; **d) 6. h3** (Lasker) 6...Ng7 7.Ne3 Cc6 8.g4 0—0 9.g5 Ce8 10.h4 Cc7 11.f4 e5! 12. Ce2 Ng4! ∓; **e) 6.Nc4** Ng7 7.h3 0—0 8.Nb3 Cc6 9.Ne3 (Cirici—Parma, Liubliana 1960) 9...Nd7 urmat de Ca5 ∼.

2. Sau **a) 6...Ng4** 7.f3 (7.Dd3 Dc8 8.Ng2 Cbd7 9.0—0 Cc5 =) 7...Nd7 8. Ne3 Cc6 9.Dd2 Ng7 10.0—0—0 0—0 11.g4 Tc8 12.Rb1 Ce5 13.h4 b5! ∼ (Boleslavski—Gheller, Zürich 1953); **b) 6...Ng7** 7.Ng2 Cc6!? 8.C:c6 b:c6 9. e5 d:e5 10.N:c6 Nd7 11.N:a8 D:a8 12.f3 e4! 13.0—0 e:f3 14.D:f3 Nc6 15.De2 Cd7 ∼ (Euwe—Rhodin, Berlin 1949).

3. Sau 7...Nd7 8.0—0 Ng7 9.h3 (9. Cde2 0—0 10.h3 Tc8 11.Rh2 a6 12.b3 b5 13.a3 Dc7 14.Nb2 Tfd8 = Pachman) 9...0—0 10.Ne3 Ce5! (10...Dc8 11.Rh2 Ce5 12.Cce2? Cc4 13.Nc1 e5! ∓ Reicher—Barda, București 1953) 11.De2 Dc8 12.f4 Cc4 ∓ (Cistiakov—Levenfiș, 1/2, 20 camp. U.R.S.S.).

4. 9.Ne3 0—0 10.Dd2 Cg4 11.0—0 (Nf4 =) C:e3 12.D:e3 Ne6 13.Cd2 a5! 14.c3 Tab8 15.Tad1 b5! 16.f4 b4! ∓ (Evans—Reshevsky, Havana 1952).

5. Sau 10.Dd1 Ng4 11.Cce2 Ne6! 12.h3 Cd7 13.Cf4 Nc4 14.Te1 a5 ∓ (Sokolski—Furman, 1954).

6. Sau 11.Cd5 Tc8 12.c3 Tfe8 13.Ne3 Da5 14.h3!? (14.a4! N:d5 15.e:d5 a6 =) 14...Da4! 15.Tfe1 b5 ∓ (Teschner—Tal, Viena 1957).

7. Keres—Gligorici, Zürich 1953.

8. **a) 6...Ng7!?** 7.e5! și acum: **a1) 7...Cg4?** 8.Nb5+ Rf8 9.h3 Ch6 10.Ne3 Cc6 11.e:d6 C:d4 12.N:d4 D:d6 13. N:g7+ R:g7 14.D:d6 e:d6 15.0—0—0 ± Levenfiș—Rabinovici, Moscova 1939); **a2) 7...Ch5!?** 8.Nb5+ Nd7 9.e6! f:e6 10.C:e6 N:c3+ 11.b:c3 Da5 12.Nd2! (12.N:d7+ R:d7! ∓, Ciocîltea—Tomovici, Smederevska Palanka 1956) 12... N:b5 13.c4 ±; **a3) 7...Cg8?** 8.Nb5+ Nd7 9.e6! ±; **a4) 7...Ng4** 8.Nb5+ Rf8 9.Dd3 Ce8 10.0—0 Cd7 11.h3 d:e5 12. f:e5 C:e5 13.h:g4 ±; **a5) 7...d:e5** 8.f:e5 Cfd7 9.e6 Ce5 10.Nb5+ Cc6 11.e:f7+ R:f7 12.0—0 ± (Kamîșov—Averbach, Moscova 1948); **b) 6...Cbd7** 7.Ne2 Ng7 8.Ne3 0—0 9.0—0 a6 10.Nf3 Dc7 11. Rh1 Tb8 12.a4 b6 13.e5! d:e5 14.Cc6 ± (Horowitz — Reshevsky, New York 1944).

9. **a) 8.Ng4!?** 9.Ne2 N:e2 10.D:e2 d:e5 11.f:e5 Cd5 12.e6! f5 13.C:d5! D:d5 14.Ng5! ± (Euwe); **b) 8...Cg4** 9.Df3 Db6 10.e:d6 e:d6 11.Nd2 Ng7 12.0—0—0 13.h3 Cf6 14.g4 ± (Schwarz); **c) 8...d:e5** 9.D:d8+ R:d8 10.f:e5 Cg4! 11.Nf4 Ne6! 12.h3 Nh6 13.N:h6 C:h6 14. g4 ± (Levenfiș).

10. **a) 9.Nc4** Cb6! 10.e:d6 D:d6 11.D:d6 e:d6 =; **b) 9.Df3** Ng7! 10. Nb5! 0—0 11.D:c6 Tb8 12.Ne3 a6 13 Na4 d:e5 14.0—0—0 Da5 15.Nb3 e:f4 ∓ (Bronstein—Vasiukov, Tbilisi 1959).

11. **a) 10.Dd4** Cf6 11.Ne3 Ne7 12. Ne2 0—0 13.0—0 c5 14.Dd2 d5 15. Nf3 Nb7 = (L. Szabó—Reshevsky, Helsinki 1952); **b) 10.De2+** De7 11.Ce4 De6! 12.Nd2 Ne7 13.Nc3 0—0 14.g3 d5 15.Cf2 Nf6 = (Koblenz).

12. Mai activ decît 10...Ne7 11.Dd2 0—0 12.0—0—0 și negrul trebuie să lupte pentru egalare.

13. De considerat este 11.Dd2 Ng7 12.0—0—0 0—0 13.Nd4 N:d4 14.D:d4 d5 15.Nd3 ∼.

14. Mai slab este 11...Cf6? 12.0—0—0 Ng7 13.D:d6! D:e3+ 14.Rb1 ± (Kmoch).

15. Ultimele mutări au fost recomandate de H. Müller. La 16.Tf3 urmează 16...Dg1+!, iar la 16.f5 Na6!

15a. Poate şi mai bine este 7...Dc7 8.Cd5 C:d5 9.e:d5 a6 10.N:c6+ b:c6 11.C:c6 Ng7 12.Ne3 Nb7 13.Nd4 N:d4 14.D:d4 0—0 15.0—0 N:c6 = (L. Schmid—Parma, Malaga 1963).

16. Sau 8...b:c6 9.e5 d:e5 10.f:e5 Cg4 11.e6 N:e6 12.Df3! (12.C:e6 D:d1+ 13.C:d1 f:e6 14.Ce3 Cf6 = Gheller—Pogrebîsski, camp. R.S.S. Ucrainiene 1949) 12...Dd7 13.Nf4 Ng7 14.0—0—0 ∼ (Nejmetdinov).

17. Sau 10...Cd5 11.e6! f5 12.0—0 Cf6 13.C:c6 D:d1 14.T:d1 b:c6 15.Ng5 ± (Poliak—Tarasov).

18. Sau 13...Nc6 14.Ng5! Db6 15.c3 Td8 16.De2 Td5 17.Nf6! ± (Kavalek—Jansa, Praga 1962). De considerat este 13...Nd5.

19. Nu 16...Nc6? 17.T:e7+! Rf8 18. Ce6±! ± ± (Penrose—Barden, Hastings 1957—58). După 16...b5! nu merge 17.D:b5+ Rf8 18.Ce6+ f:e6 19.Tf1 D:f1+ 20.T:f1 Nf6 ∓.

20. Sau 7.Cb3 (Alehin) Cc6 8.0—0 0—0 9.Rh1! (9.f4 b5! 10.Nf3 b4 11.Cd5 C:d5 12.e:d5 Ca5 13.C:a5 D:a5 14.Te1 Nf6 = Rauzer) 9...a5!? (Panov recomandă 9...b6 10.f4 Nb7 11.g4 Cb4! 12. Nf3 d5 13.e5 Ce4 =) 10.a4 Ne6 11.f4 Db6 12.f5 N:b3 13.c:b3 Db4 14.Ne3 Cd7 15.Nc4 Cb6 ∼ (van den Berg—Larsen, Beverwijk 1959).

21. a) 8.h4 0—0 9.h5 d5! 10.h:g6 h:g6 11.e:d5 C:d5 12.C:d5 D:d5 13.Nf3 Dc4 = (Botvinnik—Smîslov, meci 1958); b) 8.Dd2 Cg4 (sau 8...0—0 9. 0—0—0 C:d4 10.N:d4 Da5! 11.Rb1 e5 12.Ne3 Ne6 =) 9.N:g4 N:g4 10.Cd5 Tc8! 11.c4 Da5 12.Cc3 0—0 13.b3 N:d4 14.N:d4 b5! ∼; c) 8.f3 0—0 9.Cb3 d5! 10.e:d5 Cb4 11.d6 D:d6 12.Nc5 D:d1+ = (Belavenet—Levenfiş, Moscova—Leningrad 1939).

22. a) 9...e5! (o mutare rar jucată dar care merită atenţie) 10.0—0 (10. Dd2 a5! 11.a4 e:f4 12.N:f4 Te8 13.0—0 Ce4 ∓) 10...a5 11.a4 e:f4 12.N:f4 Te8 13.Nf3 Ce5 = (Pachman).

23. 10...Ca5 11.f5 (Sau 11.g5 Cd7 12. Nd4 f6! 13.h4 Cc6 ∼) 11...Nc4 (11... Nc8 12.C:a5 D:a5 13.0—0 ± Sókolski) 12.e5! N:e2 13.D:e2 Cd7 14.f6 e:f6 15. e:d6 ± (Leonidov—Suşkevici, Moscova 1953).

24. 11.e5 d4! 12.C:d4 C:d4 13.N:d4 C:g4 = (Levenfiş—Botvinnik, Moscova 1936).

25. Interesant este atacul lui Rabinovici 12.f:g6 h:g6 13.e:d6 Cb4 14.Nf3 şi acum: a) 14...e6 15.Nc5 Cf:d5 16. C:d5 C:d5 17.0—0 Te8 18.c4 Cb6 19. De2 ± Sozin—Judro, coresp. 1937); b) 14...N:g4! 15.N:g4 C:g4 16.D:g4 C:c2+ 17.Rf2 C:a1 18.T:a1 şi cu 18... Tc8 sau 18...Dd6 (Kavalek) negrul obţine contrajoc.

26. a) 13.f:g6 duce la nota 25; b) 13. d6 D:d6 14.Nc5 Df4 15.Tf1 D:h2 16 N:b4 C:g4! 17.N:g4 Dg3+ 18.Tf2 Dg1+ 19.Tf1 Dg3+ remiză (Alehin—Botvinnik, Notthingham 1936).

27. La mari complicaţii duce 14.g5!? Cg4 15.Nc5 Ca6 16.Nd4!? (16.h3 Ce5 17.Nd4 ∼ Keres) 16...e5! 17.d:e6 D:g5 18.e:f7+ T:f7 19.Nd5 (Bondarevski—Alatorzev, Tbilisi 1937) 19...Dh4+ 20. Rf1 f4! 21.N:f7+ R:f7 22.Df3 N:d4 23. C:d4 Ce3+ 24.Rg1 Nd7 ∓ (Lisiţîn).

28. Pachman propune 15.a:b4 g:f3 16.D:f3 Ng4 17.Dg2 Nh5 18.Nd4 Ng6 19.0—0—0 ±.

29. a) 16...Cd7 17.Nd4 Ce5 18.Dg3 Dd6 19.Ce4 Dc7 20.0—0 (Louma—Maximovici, Praga 1943) 20...f5! =; b) 16...Dd6 17.0—0—0 Nd7 18.Thf1 Tc8

19.Nd4 (Nei—Pitskaar, Tallinn 1951) 19...b5 ∼.

30. **a) 11.g4** d5! 12.f5 Nc8 13.e:d5 Cb4 14.f:g6 h:g6 15.d6 D:d6 ∓ (Niephaus—Heinicke, meci 1951); **b) 11. Cd4?** Db6! 12.C:e6 D:e3 13.C:f8 Cg4 ∓ (Makievski—Veresov, Minsk 1954).

31.Beni—Trifunovici, Helsinki 1952

32. Riscant este gambitul 9.f4 Db6! 10.e5!? (10.Dd3 Cg4 11.Cd5 N:d4 12. C:b6 N:e3+ 13.Rh1 N:b6 ∓; Sau 12. N:g4 N:e3+ 13.D:e3 D:b2 14.N:c8 Ta:c8 ∓) 10...d:e5 11.f:e5 C:e5 12.Cf5 D:b2! 13.C:e7+ Rh8 14.Nd4 Db4 15.C:c8 Td8 ∓ (Palda—Galia, Viena 1947).

33. Sau **9...Cg4** 10.N:g4 N:g4 și acum: **a) 11.f4** C:d4 (11...Nd7 12.Tad1 Tc8 13.f5! Ce5 14.Nh6 Cc4 15.Dc1 C:b2 16.N:g7 C:d1 17.Dh6 ± Unzicker—Giustolisi, Lugano 1959) 12.N:d4 e5 13. Ne3 e:f4 14.T:f4 Ne6 15.Tf2 Ne5 16. Nd4 De7 17.Tad1 Tfd8 = (Matanovici—Trifunovici, Belgrad 1952); **b) 11.Cd5** Tc8 12.c4 Nd7 13.b3 Ce5 14.h3 e6 15.Cc3 Da5 16.Tfd1 a6 17.Tac1 Tfd8 18.Nh6 ± (Bonci Osmolovski—Ragozin, ½, 19 camp. U.R.S.S.); **c) 11.f3** Ne6 12.C:c6 b:c6 13.Nd4 f6! 14.b3 Da5 15.Cb1 D:d2 16.C:d2 Nh6 ∓ (Bernstein—Botvinnik, Groningen 1946); **d) 11.Rh1** Tc8 12.f4 Ne6 13.f5 (Tad1) Nc4 14.Tf3 d5 15.e5!? (C:c6 =) C:e5 16.Tg3 Na6! ∓ (Darga—Larsen, Amsterdam 1964); **e) 11.h3** Nd7 12.Tad1 Tc8 13.b3 Te8 14.Cce2 a6 15.c4 b5 16. c:b5 Cd4 17.C:d4 N:b5 18.C:b5 a:b5 = (Neikirch—Pavlov, Sinaia 1964).

34. Sau **a) 10.C:c6** b:c6 11.e5 Ce4! 12.C:e4 d:e4 13.Dc3 Dc7 14.Nd4 Td8 15.f4 (Tad1) e:f3 16.Ne4 T:d4 17.D:d4 N:e5 18.Dh4 Nf6! 19.Dh6 De5 ∓ (Ravinski—Rovner, Moscova 1949); **b) 10.Tfd1** C:d4 11.D:d4 C:e4 12.D:d5 Cd6 13.Df3 Ne6 14.Cd5 Cf5 ∼ (Vasiukov—Gufeld, 1959).

35. Sau **11.Tfd1!** (Solmanis) C:e3! 12.C:c6 D:d2 13.C:e7+ Rh8 14.T:d2 N:c3! 15.b:c3 Cf5 ∼ (Solmanis—Renter, 1946) 16.Cd5! b6 ∼.

36. Gheller — Averbach, Szczawno Zdroj 1950.

37. Sau 9...a5 10.a4 Ne6 (11.f4 tre cînd în varianta principală) 11.Cd4 d5 12.e:d5! N:d5 13.C:d5 C:d5 = (Spielman—Alehin, Margate 1938).

38. Multă vreme s-a jucat aproape exclusiv **10...Ca5**, după care însă apărarea negrului este mai dificilă, de ex. 11.f5 Nc4 12.C:a5 N:e2 13.D:e2 D:a5 14.g4! (atacul lui Millner Barry) și acum: **a) 14...Tac8** 15.g5 T:c3! 16. g:f6 T:e3 17.D:e3 N:f6 ∼ (Simaghin); **b) 14...Cd7** 15.Cd5 Tae8 16.b4! Dd8 17.Tad1 e6! 18.f:e6 f:e6 19.T:f8+ C:f8 20.Cf4 ∼ (Ragozin). Albul poate juca și **12.Nd3** (în loc de C:a5), de ex. 12...N:d3 13.c:d3 d5! 14.C:a5 D:a5 15.e5 d4! 16.N:d4 Cd7 17.f6 e:f6 18. e:f6 N:f6 ∼.

39. Sau **a) 11.De1** a5 12.Td1 (12.a4 Cb4 13.Cd4 Nc4 14.f5 Cd7 15.Dd2 Ce5 = Pachman — Gadalinski, M. Lazne 1948) 12...Ng4 13.h3 N:e2 14. D:e2 a4 15.Cd4 C:d4 16.N:d4 Dc6 17. Tf3 Tac8 ∼ (Ragozin—Arnlind, 2 camp. mondial coresp.); **b) 11.Rh1** (Lasker) Td8 (11...a5 12.Cd4! C:d4 13.N:d4 Nc4 14.Nd3 ±) 12.Nf3 Nc4 13.Tf2 e5 14.Td2 e:f4 15.N:f4 Ce5 16. Ce2 Na6 17.N:e5 d:e5 = (Matanovici—Gheller, Belgrad 1957).

40. Sau 11...a5 12.Cd4 C:d4 13.N:d4 Nc4 14.Nd3 e5 (Dc7) 15.f:e5 d:e5 16. Ne3! Dc6 17.Ng5 Ch5 = (Alexander—Euwe, Haga 1939).

41. Sau **a) 12.Nf3** Nc4! 13.Tf2 e5! 14.Td2 e:f4 15.N:f4 Ce5 = (Parma); **b) 12.Rh2** d5! 13.e5 Ce4 14.Cb5 g5! ∓; **c) 12.g4** d5 13.e5 Ce4 14.C:e4 d:e4 15.De1 f6 ∓; **d) 12.Nd3** d5 13.e5 d4! 14.e:f6 N:f6 15.Ce4 d:e3 16.C:f6 e:f6 17.Tf3 N:b3 18.a:b3 Te8 ∓ (Blau—Rabar, 1950).

42. Gheller—Lipnițki (½, 18 camp. U.R.S.S., 1950).

TABELA 27

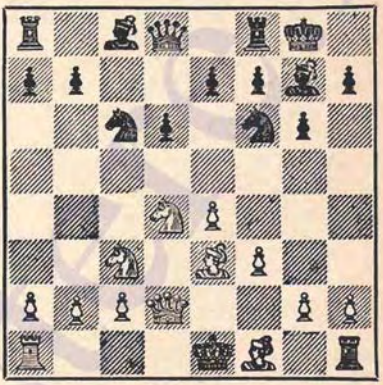

APĂRAREA SICILIANĂ

Varianta Dragonului

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 g6 6.Ne3[1] Ng7 7.f3[2] 0—0[3] 8.Dd2 Cc6[4]

	9	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*	*20*	
1	0–0–0[5]	N:d4	Rb1 !?[7]	g4	h4	a3	b5	h:g6[9]	Cd5 !?[10]	T:d2	N:g7	e:d5	±
	C:d4[6]	Ne6	Dc7 !?[8]	Tfc8	Da5	Tab8	b5	h:g6	D:12	C:d5	R:g7	Nd7[11]	=
2	....		Rb1[12]	Ne3	Ne2 !?[13]	a3	Ng5[16]	Cd5	T:d2	N:f6 !	T:d5	Thd1	±
		Da5	e5	Ne6	Tfc8[14]	a6[15]	Te6	D:d2	N:d5	N:f6	Ne7	f5[17]	=
3		Rb1[18]	C:e6[20]	Nc4[21]	Nb3	De2	Ca4 !?[23]						±
	Ne6	Tc8[19]	f:e6	Dd7	Ce5[22]	a6							
4		e:d5	C:c6	Nd4 !?[25]	Nc5	Nc4 !?[29]	D:c3	Ne3	N:e6	D:c6	De4	Rb1 !?[30]	±
	d5 !?[24]	C:d5	b:c6	e5[26]	Ne6[27]	C:c3[29]	Dg5+	D:g2	f:e6	Tac8	T:f3		=
5	Nc4[31]	N:d4	Nb3[33]	0–0–0[34]	Rb1	The1[37]	c:b3	N:f6[39]	N:c3	b:c3	Te3	T:c3	±
	C:d4[32]	Ne6[32a]	Da5	b5[35]	Tfc8[36]	N:b3[38]	b4	b:c3	N:c3[40]	T:c3	Tac8	D:c3[41]	
6		Nb3	a:b3[42]	h4	h5	Nh6	D:h6[44]						±
	Ca5	C:b3	Nd7[43]	a6	b5	N:h6							
7		0–0–0[45]	Nb3	De2[47]	h4	h5	h:g6	Rb1 !	a:b3	D:e3	f4 !	f:e5	±
	Cd7	Cb6	Ca5[46]	Nd7[48]	Tc8	Cbc4	f:g6[49]	C:b3	C:e3	De8 !?	e5	D:e5 !?[50]	
8		0–0–0	Nb3	h4[52]	N:c4[53]	h5 !	Cd:b5	C:b5	Da5				~
	Nd7	Tc8[51]	Ce5	Ce4	T:c4	b5[54]	N:b5	Db8	Tfc8[55]				
9	....	h4[56]	Nb3	h5[57]	0–0–0	N:c4	g4	Nh6 !	D:h6	g5 !	T:h5	Th1[60]	±
		Tc8	Ce5	C:h5[58]	Cc4[59]	T:c4	Cf6	N:h6	T:e3	Ch5	g:h5		

NOTE:

1. 6.f3 Ng7 7.Ne3 nu constituie decît o intervertire de mutări.

2. La **7.Nc4** poate urma **7...Cg4** 8.Nb5+ Rf8 9.Dd2 a6 10.Nc4 Cc6 11. C:c6 (Cde2) 11...b:c6 12.h3 C:e3 13. D:e3 Tb8 14.Nb3 Db6 15.Df3 Nf6 ~ (Sköld—Botvinnik, Stockholm 1962); sau **7...Cc6** 8.f3 0—0 9.Nb3 Cd7 10.h4 Cc5 11.h5! C:b3 12.a:b3 Nd7 13.Dd2 Te8 ~ (Spasski — Lebedev, ½, 31 camp. U.R.S.S.). Sistemul care se începe cu 7.f3 este considerat actualmente ca cel mai eficace împotriva „dragonului". Numeroasele succese înregistrate cu ajutorul lui au avut ca urmare o scădere considerabilă a popularității acestei variante, care însă continuă să fie destul de mult jucată, mai ales că în multe cazuri se ajunge la aceeași poziție plecînd de la varianta Simaghin (1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 g6 5.Cc3 Ng7 6.Ne3 Cf6 7.Nc4 0—0 8.Nb3 d6 9.f3).

3. Pentru a întîrzia declanșarea atacului alb pe flancul regelui s-a încercat amînarea rocadei prin **7...a6**, după care poate urma: a) **8.a4** Cc6 9.Cb3 Ca5 10.C:a5 D:a5 11.Ne2 ± (Euwe); b) **8.Nc4** b5 9.Nb3 Nb7 10.Dd2 Cbd7 (10... h5? 11.0—0! ± Bisguier—Reshevsky, meci 1957) 11.0—0—0 Cc5 12.Rb1 C:b3 13.c:b3 0—0 14.Nh6 N:h6 15.D:h6 b4 (Littlewood—Botvinnik, Hastings 1961—62) 16.Ca4 e5 17.Cc2 a5 18.Ce3 ~ = (Barden); c) **8.Dd2** Cbd7 (8.. b5? 9.a4 b:a4 10.C:a4 0—0 11.Ne2 Cbd7 12.0—0 Nb7 13.c4 ± (Boleslavski—Ufimțev, 16 camp. U.R.S.S.) 9. Nh6! N:h6 10.D:h6 b5 11.0—0—0 Nb7 12.Rb1 Db6 13.Cb3 Tc8 14.Nb3 (Bastrikov—Hasin, Moscova 1961). O altă posibilitate interesantă este **7...Cc6** după care poate urma: a) **8.Nc4** Db6!? 10.Cd5 (sau 10.g4 a6 11.Na4 e6 12. Dd2 0—0 13.Nb3 b5 14.C:c6 D:c6 15. 0—0—0 a5 16.a4 b4 17.Ce2 Na6 18. Cd4 ± Suetin—Gheller, Zonal, Moscova 1964) 10...C:d5 11.e:d5 a6 12.N:c6+ b:c6 13.C:c6 0—0 14.0—0 Nb7 ~ (Kudriașov—Kapengut, camp. studențesc, Moscova 1964); b) **8.Dd2** Nd7 9.0—0—0 Tc8 10.g4 0—0 11.h4 C:d4 12.N:d4 Da5 13.Rb1 e5 14.Ne3 Ne6 15.Cd5 D:d2 16.C:f6+ N:f6 17.T:d2 = Iudovici—Averbach, camp. Moscovei 1964).

4. a) **8...d5!?** 9.e5! Ce8 10.f4 f6 11.0—0—0! f:e5 12.f:e5 Cc6 (12...N:e5 13.Cf3 N:c3 14.D:c3 Cf6 15.h4 ±) 13 Cf3 Ng4 (13...e6 14.Nb6 Dc7 15.Cb5 Df7 16.N:g7 R:g7 17.h4 ± Aronin—Boleslavski, 20 camp. U.R.S.S.) 14. C:d5 T:f3 15.g:f3 N:f3 16.Ng2! N:d1 17.T:d1 N:e5 18.Nc5 e6 19.Ce7+ Rg7 20.C:c6 D:d2+ 21.R:d2! b:c6 22.Te1! ± (Rosinov—Dr. Meyer U.R.S.S.—Germania, coresp. 1958—60); b) **8...a6** 9.Nc4 (sau 9.0—0—0 b5 10.Nh6 Nb7 11. N:g7 R:g7 12.e5 Ce8 13.h4 h5 14.Cf5+ Rg8 15.Dg5 Cc6 16.Cd5 ± Konstantinopolski—Rudakovski, coresp. 1937) 9.. b5 10.Nb3 Nb7 11.0—0—0 b4 12.Ca4 a5 13.h4 Cbd7 14.h5! C:h5 15.g4 Chf6 16.Nh6 d5 17.N:g7 R:g7 18.Dh6+ Rh8 19.g5 Ch5 20.T:h5! g:h5 21.g6 f:g6 22. Ce6 ± ± (Stein — Sianovski, Kiev 1960); c) **8...Ne6** 9.C:e6 f:e6 10.e5 Ce8 11.Nh6 (11.e:d6 e:d6 12.0—0—0) 11. Cc6 12.N:g7 R:g7 13.e:d6 e:d6 14.h4 Cf6 15.0—0—0 d5 16.Te1 Dd7 = (Ianoșevici—Velimirovici, Belgrad 1963).

5. În ultimii ani s-a jucat mai mult 9.Nc4, în special pentru a evita complicațiile care survin după sacrificiul de pion 9...d5. Alte posibilități sînt: a) **9.Cb3** Ne6 10.Cd5 N:d5! (sau 10...a5 11.a4 N:d5 12.e:d5 Cb4 13.c4 Cd7 = Pachman) 11.e:d5 Ce5 12.0—0—0!? Dc7 13.Rb1 Tfc8 14.c3 a5 15.Cd4 Cc4 16.N:c4 D:c4 17.Cc2 (Barcza—Filip, București 1953) 17...Dc7 ∓; b) **9.g4** C:d4 10.N:d4 Da5 11.h4 Td8 12.Nc4 e5 13.Ne3 Ne6 = (Schwartz).

6. În afara liniilor principale de joc (variantele 1—4) s-a mai încercat: a) **9...Ca5?** 10.Nh6! Ne6 11.h4 Nc4 12.h5 ± (Bhend—Zimmerman, Berna 1954); b) **9...a6** 10.g4 C:d4 11.N:d4 Ne6 12.Rb1 Dc7 13.h4 Tfc8 14.h5 b5 15.h:g6 h:g6 (f:g6!) 16.Nd3 Da5 17. Dh2 Tc5 18.e5! ± (Sverdlovsk—Ivanovo. coresp. 1955); c) **9...Nd7** 10.g4 a6 11.h4 C:d4 12.N:d4 Da5 13.Rb1 Ne6 (Tfc8) 14.Cd5 Td8 15.C:f6+ e:f6 16.g5 Tc8 17.Nh3 Tc6 18.f4 De7 19.f5 Nc8 20.Tdf1 g:f5 21.g:f6 N:f6 22. Thg1+ Rh8 23.Dg5 d5 24.Dg7+ N:g7 25. h:g7+ Rg8 26.Nf6 mat (Juravlev—Romanov, Kalinin 1952).

7. La 11.g4 poate urma 11...Da5 12. Rb1 Tfc8! 13.N:f6 T:c3! 14.D:c3 D:a2 15.Rc1 N:f6 16.Da3 Ng5 ∓ (Ilivițki); Mai bine 12.a3! Tab8 (12...Tfc8 13.h4 Tab8 14.h5 b5 15.h:g6 h:g6 duce la o poziție asemănătoare celei din varianta principală — fără Rb1 la alb) 13.h4 b5 14.h5 b4! ∼.

8. a) **11...Tc8** (11...Da5 12.Cd5! ±) 12.g4 Te8 13.Cd5 N:d5 14.e:d5 a6 15.h4 e6 16.h5 ± (Mohrlok—Jäger, Berlin 1960); b) **11...a6** 12.g4 b5 13.h4 Dc7 14.h5 Tfc8 15.h:g6 f:g6 16.Dh2! Rf8 17.Nd3 Ng8 18.Cd5! ± (Pachman—Sajtar, Varșovia 1947).

9. Vukovici propune 16.Nh6 Nh8 17.N:f6 e:f6 18.Cd5 ±.

10. La 17.Dg5 urmează 17...Dc7 18.e5 Ce4 19.f:e4 d:e5 20.Nf2 b4 21. a:b4 T:b4 și negrul are un atac puternic.

11. Poate urma 21.Tdh2 Th8 22.T:h8 T:h8 23.T:h8 R:h8 24.g5 ± (Henkin—Filipov, Moscova 1959).

12. a) **11.Nc4!** Ne6 12.Nb3 N:b3 13. c:b3 Tfd8 14.Rb1! Td7 15.g4 Tad8 16. De2! ± ; b) **11.a3** Ne6 12.g4 Tfc8 vezi nota 7.

13. a) **13.Cd5** D:d2 14.C:f6+ N:f6 15.T:d2 Ne7 16.c4 f5 = ; b) **13.a3** Tad8 14.Cb5? D:d2 15.T:d2 d5 16.e:d5 C:d5 17.N:a7? Ce3+ 18.Rc1 Nh6 ∓ ; c) **13.g4** Tfc8 14.a3 Tab8! (Kotov).

14. Mai slab este 13...Tfd8 14.g4 a6 15.h4 b5 16.h5 Dc7 (Tac8) 17.Ng5 b4 18.Cd5 N:d5 19.e:d5 Tdc8 20.Nd3 Nb7 21.N:f6 N:f6 22.g5! ± (Milici—Gligorici, Belgrad 1952).

15. a) **14...Ce8** 15.g4 a6 16.Cd5 D:d2 17.T:d2 N:d5 18.T:d5 Tc6 19.Thd1 Nf8 20.c4 Cc7 21.T5d3 Ce6 22.Tb3 Tc7 23.Tb6 ± (Ivkov—Kupper, Opatija 1953); b) **14...Tc6** 15.Cb5! D:d2 16 T:d2 d5 17.C:a7 Tc7 18.Cb5 Td7 19 Ng5 ± (Milici—Burstein, 1956).

16. Sau 15.g4 Tc6 16.g5 Ch5 17.Cd5 D:d2 18.Ce7+ Rh8 19.T:d2 Tc7 20. Cd5 N:d5 21.T:d5 ± (Ivkov—Flores, Mar del Plata, 1955).

17. 21.c3 Tf8 22.Nd3 Rg7 23.Nc2 Tc7 24.Te1 f4 25.Ted1 g5 26.T1d3 h5 27.Nd1 Rf6 28.b4 ± (Ivkov—Toran, Mar del Plata 1955).

18. Sau 10.C:e6 f:e6 și acum : a) **11.Nh6** N:h6! 12.D:h6 Ce5 13.Rb1 Tc8 14.h4 Db6 15.Ra1 Da5 16.Dd2 Cc4 ∓ (Sherwin—Reshevsky, Long Beach 1955) ; b) **11.Nc4** Dc8 12.Nh6 N:h6 13.D:h6 Cd8 14.Ne2 Dc5 15.h4 Ca5 16.Dd2 Tac8 ∼.

19. a) **10...Da5?** 11.C:e6 f:e6 12. Nc4 Cd8 13.Cd5! D:d2 14.C:f6+ N:f6 15.T:d2 ± (Averbach—Larsen, Porto Roz 1958) ; b) **10...C:d4** 11.N:d4 duce la varianta 2.

20. Sau 11.g4 Da5 12.Cb3! N:b3 13.c:b3! Cd7 (13...Tfd8 14.a3! Td7 15.b4 Dd8 16.g5 Ch5 17.f4 e6 18.e5 Nc8 19.Ce4 d5 20.Nc5 ± Arnlind—Kjellander, coresp. 1958) 14.Cd5 D:d2 15.T:d2 Cf6 16.g5! C:d5 (16...Cd7 17.Nb5) 17.e:d5 Ce5 18.f4 și 19.N:a7 ± (Barden).

21. Sau 12.Nh6 N:h6 13.D:h6 Ce5 14.Dh3 Rf7 15.f4 C5g4 ∼ (Fichtl—Toluș, Varșovia 1961).

22. a) **13...Rh8** 14.g4! cu atac puternic ; b) **13...b6** 14.Nh6 Ce5 15.N:g7

R:g7 16.h4 b5 17.h5 ± (Lepeşkin—Vasilik, Moscova 1962).

23. Mutarea aceasta a lui Sokolov dă avantaj albului (se amenință Cb6, Cc5 și f3—f4—f5). Mai slab este 15.f4 T:c3 16.f:e5 C:e4 17.e:d6 e:d6 18. Nd4 T:b3 19.a:b3 d5 ~ (Matanovici—Larsen, Porto Roz 1958).

24. Un sacrificiu de pion propus de Konstantinopolski, care duce la mari complicații.

25. Acceptarea sacrificiului dă negrului contrajoc, de ex. 12.C:d5 c:d5 13.D:d5 Dc7! 14.Dc5 (14.D:a8!? Nf5 15. D:f8+ R:f8 16.Td2 Db8 17.Nb5 h5 18. Thd1 N:b2+ . 19.R:b2 D:b5+ 20.Ra1 Dc4 ∓, Smîslov—Lutikov, 27 camp. U.R.S.S.) 14...Db7 15.Da5 (15.Nd4? Nf5 16.Db5 Dc7 17.Dc5 Df4+! 18.Ne3 Da4 19.Dc4 Da5 20.Dd5 Tfc8! 21.Db3 Tab8 22.Nd3 T:b3 23.a:b3 N:d3 albul cedează, Schöne—Becher, R.F.Germană 1959) 15...Nf5 16.Na6 Dc7 17.Dc5 Db6! 18.D:b6 a:b6 19.Nc4 Tfc8 20.Nb3 T:a2! = (Averbach). Interesant este 14...Db8 15.b3 Nf5 16.Nd3 Tc8 17. Da5 Nc3 18.Db5 Dd6 19.Rb1 Nd7 20. Da6 De5 21.Ne4 Nb5 22.Da3 și albul a păstrat avantajul material și pînă la urmă a cîștigat (Evans—Pîdevski, Havana 1964).

26. După 12...N:d4 13.D:d4 Ne6 14. Nc4 C:c3 15.D:c3 Dc8 16.N:e6 D:e6 17.The1 albul are final superior (Schwarz).

27. Un sacrificiu de calitate propus de Averbach. După 13...Te8? 14. C:d5 albul cîștigă un pion fără a lăsa negrului contrașanse.

28. a) **14.Ce4** (14.N:f8? D:f8 15.Rb1 Tb8 ∓) 14...Te8 (de considerat este 14...f5 15.Cg5 Nh6 16.h4 Te8 ~ Keres—Hartson, simultan Londra 1962) 15.Nh6 Dc7 16.g4 Tfd8 17.De1 Cf6 = (Keres—Averbach, 27 camp. U.R.S.S.); b) **14.C:d5** c:d5 15.N:f8 D:f8 16.Da5 De7 17.Td3 e4 18.Tb3 d4 ∓ (Tokorbov—Gufeld, 1957).

29. Sau a) 14...Te8 15.C:d5 c:d5 16.N:d5 N:d5 17.D:d5 Dg5+ (17...Df6 18.Rb1 Tad8 19.De4 De6 20.g4 ± Gligorici—Taimanov, 1956) 18.Dd2 Df6 19.c3 Tec8 20.Ne3 ± (Milev—Gheller, Moscova 1956); b) 14...Dh4!? 15.N:d5 Tfd8 (15...c:d5 16.C:d5 Dc4 17.Da5 Tfb8 18.b3 De2 19.Td2 Nh6 20.f4 Db5 — Savon—Gufeld, Kiev 1959 — 21.Cf6+! Rg7 22.Nf8+! R:f8 23.Td8+ ±) 16.g3! Df6 17.Ce4 D:f3 18.Thf1 Dh5 19.N:e6! T:d2 20.N:f7+ Rh8 21.T:d2 Nh6 22.Ne7 N:d2+ 23. R:d2 Rg7 24.Ne6 ± (Lukici).

30. După părerea lui Barden, albul păstrează șanse bune de cîștig, de ex. a) 20...a6 21.h4 Tcf8 22.h5 g:h5 23. Thg1 Dh3 24.D:e5 ± (Sorokin—Lapenis, Celiabinsk 1960); b) 20...Tf2 21.D:g2 T:g2 22.Td2 T:d2 23.N:d2 Tf8 24.Ne3 a6 25.Rc1 ±.

31. Varianta cea mai jucată, deși în ultima instanță nu se știe dacă oferă șanse mai bune decît 9.0—0—0 (în special dacă linia de joc din varianta 4 va fi confirmată de practică ca favorabilă albului).

32. a) 9...a5 10.g4! Cd7 11.h4 Cb6 12.Ne2 Ce5? (d5) 13.b3 d5 14.h5 d:e4 15.C:e4 ± (Gragger—D. Byrne, Varna 1962); b) 9...a6!? 10.Nb3 Da5 11. 0—0—0 Nd7 12.h4! Tfc8 13.g4 Ce5 14.h5 Cc4 15.N:c4 T:c4 16.Cb3 Dc7 17.h:g6 f:g6 18.e5! d:e5 19.Cd5! ± (Minici—Czerniak, Belgrad 1962). Mai bine este 10...Ca5 11.h4 b5 12.Nh6 N:h6 13.D:h6 e5 14.Ce2 C:b3 15.a:b3 b4 16.Ca2 d5 ~ (Filep—Honfi, camp. Ungariei 1963); c) 9...Nd7 10.0—0—0 Tc8 11.Nb3 Ce5 12.h4! h5 13.Rb1 Cc4 14. Dd3 C:e3 15.D:e3 Db6 16.Td3! ± (Larsen—Westerinen, Halle 1963).

32a. Interesant este planul 10...Da5 11.0—0—0 Ne6 12.Nb3 Tfc8 13.Rb1 Tc6 (în loc de b5, ca în varianta principală) 14.h4 b5 15.a3 Tac8 16.g4 Ta6 17.g5 Ch5 18.N:g7 C:g7 19.De1 Tac6 ~ (Ghipsîs—Averbach, 31 camp. U.R.S.S.).

33. Nimic nu dă 11.N:e6 f:e6 12.e5 (12.0—0—0 Da5 13.h4 e5 14.Ne3 Ca5 ~) 12...d:e5 13.N:e5 D:d2+ 14.R:d2 Tfd8+ 15.Re2 Tac8 = (Euwe).

34. Sau 12.0—0 Tfd8 13.Tfd1 Tac8 14.De3 Cd7 15.Cd5 N:d4 16.D:d4 Dc5 = (Janosevici—Gufeld, Kiev 1959).

35. a) **12...a6** 13.Rb1 Tfc8 14.The1 b5 15.N:f6 N:f6 16.Cd5 D:d2 17.C:f6+ Rg7 18.Ch5+ Rh6 19.T:d2 R:h5 20. e5! ± (Euwe). Într-o partidă Tal—Portisch, Oberhausen 1961, s-a jucat 12...a6 13.h4 şi apoi ca în varianta principală; b) **12...Tfc8** 13.Rb1 Tc6 14.h4 b5 duce la 32a.

36. Sau 13...b4 14.Cd5 N:d5 15.e:d5 Db5 16.The1 a5 17.De2 D:e2 18.T:e2 a4 19.Nc4 Tfc8 20.b3 Rf8 21.g4 Ce8 22.Nb5 a:b3 23.c:b3 N:d4 24.T:d4 Cc7 25.Nc6 ± (Tall — Hasin, 29 camp. U.R.S.S., Estrin—Blehţin, Leningrad 1959, Liberzon—Tomson, Moscova 1959); sau 23...Tab8 24.Nc6 N:d4 25. T:d4 Tb6 26.Tee4 Tcb8 27.N:e8 N:e8 28.g5 ± (Stanciu—Avner, Sinaia 1965).

37. Sau 14.h4 b4 15.Ce2 N:b3 (15... Db5 16.h5 Nc4 17.N:c4 T:c4 18.h:g6 f:g6 19.b3 Db5 20.Nb2 a5 21.Cf4 a4 22.N:f6 a:b3 23.c:b3 N:f6 24.Dd5+ D:d5 25.C:d5 ± Pavlov—Kanko, Halle 1963) 16.c:b3 Tc6 17.a3 e5 18.Ne3 Tab8 19.Tc1! ± (Minici—Sofrevski, Belgrad 1960).

38. La 14...Nc4 urmează 15.N:f6, ca în nota 35. Sau 14...b4 15.Cd5 N:d5 16.e:d5 Tc7 17.a4! Nf8 18.h4! Tac8 19.N:f6 e:f6 20.Te4 Tb7 21.g4 Tbb8 22.Tde1 ± (Baghirov—Gufeld, Leningrad 1960).

39. 16.Cd5 C:d5 17.N:g7 Ce3! ~ (Pîdevski).

40. 17...T:c3? 18.Te2! ±.

41. 21.D:c3 T:c3 22.Tc1! ± În partida Tal—Portisch (vezi nota 35) cu mutările a7—a6 şi h2—h4 în plus, albul a cîştigat luşor: 23.Tc1 Te3 24.Tc7 a5 25.Rb2 Rf8 26.Tc3 Te1 27. Tc1 Te3 28.Tc8+ Rg7 29.Tc3 Te1 30.a3 etc.

42. Sau 11.C:b3 Ne6 12.0—0—0 a5 13.Cd4 Nc4 14.Nh6 N:h6 15.D:h6 e5 16.Cb5 Ta6 (Ghipslis—Gurghenidze, 29 camp. U.R.S.S.) 17.a4 ±.

43. Nu 11...d5 12.Cdb5! d:e4 13.D:d8 T:d8 14.Cc7 Tb8 15.N:a7 ±.

44. Pogats—Honfi, Budapesta 1961

45. a) **10.h4** Cde5 (10...Cb6 11.Nb3 Ca5 12.Dd3 C:b3 13.a:b3 d5 14.Cde2! Ne6 15.0—0—0 d:e4 16.D:e4 Dc8 17. Cd4 Nd7 18.h5 ± Vukcevici—Cuderman, Sarajevo 1958) 11.Nb3 Ca5 12. h5!? (De2) Cec4 13.Df2 C:b3 14.a:b3 C:e3 15.D:e3 Db6 16.0—0—0 a6 ~ (Savfav—Honfi, Varna 1962); b) **10. Nb3** Cc5!? (mai bine 10...Cb6 trecînd în varianta principală sau în „a") 11. h4 C:b3+ 12.a:b3 e6 13.h5 d5 14.e:d5 e:d5 15.0—0—0 Te8 16.C:c6 b:c6 17. Nd4 ± (Minici—Haag, Belgrad 1962); sau 11.0—0—0 C:b3+ 12.c:b3 Nd7 13. h4 f5 14.h5 Tf7 15.h:g6 h:g6 16.e:f5 g:f5 17.Th5! ± (Parma—Honfi, Belgrad 1962).

46. a) **11...a5** 12.a4 Ce5 13.De2 Nd7 14.f4 Cg4 15.Ng1 Nh6 16.g3 ± (Vasiukov—Averbach, Moscova 1955); b) **11...Ce5** 12.De2 Nd7 (Estrin—Voronkov, Moscova 1956) 13.h4! ±.

47. Alte posibilităţi: a) **12.h4** Cbc4 13 De2 C:e3 14.D:e3 C:b3+ 15.a:b3 Nd7 16.h5 e6 17.Cde2 Nc6 18.Rb1 De7 ~ (Lebedev—Bîhovski, Moscova 1962); b) **12.Nh6?** Cac4 13.Dg5 e5! 14.Cde2 Nf6 Albul cedează! (Fuchs—Honfi, coresp. 1962); c) **12.Dd3** C:b3+ 13. c:b3 d5 14.e:d5 C:d5 15.Cc2 e6 ~ (Matanovici—Pîdevski, Moscova 1963).

48. 12...C:b3+ 13.c:b3! a5 14.a4 ± (Barden). De considerat, ca în nota precedentă (c), continuarea 13...d5.

49. Sau 15...h:g6 16.Nh6! N:h6 17 T:h6 e5 18.Tdh1! e:d4 19.Cd5 f5 20. Th8+ Rf7 21.T1h7+ Re6 22.Cf4+ Rf6 23.T:f8+ D:f8 24.T:d7 şi albul cîştigă

(Voronkov); sau (cu dama la d3): 15...h:g6 16.Nh6! e6 17.f4 e5 18.Cf5! N:f5 19.e:f5 C:b2 20.R:b2 e4 21.N:g7! R:g7 22.C:e4. Negrul cedează (Fischer-Purevjav, Varna 1962).

50. 21.Cf3 Da5 22.Cd5 Tfe8 23.Cg5 h5 24.Df2! Negrul cedează (Gligorici—Haag, Havana 1962).

51. De considerat: a) **10...Dc7** 11. Nb3 Tfc8 12.h4 Ca5 13.h5 C:b3+ 14. c:b3 b5 15.Rb1 Db7 16.h:g6 f:g6 17.g4 b4 18.Cd5 C:d5 19.e:d5 D:d5 20.Dh2 Rf7 21.Df4+ Rg8 = (Zaițev—Vasiukov, Moscova 1960). Varianta aceasta poate fi evitată intervertind mutările: 10.Nb3 Tc8 11.0—0—0 etc.; b) **10...Db8** 11.h4 (11.g4!? b5! 12.Nd5 Tc8 13.N:c6 N:c6 ∓ Mach—Gufeld, Novosibirsk 1962; 11.Nb3 a5 12.Cbd5 a4!? 13.C:a4 Ca5 14.De2 C:b3+ 15.a:b3 d5!? 16. e:d5 ± Savon—Stein, 30 camp. U.R.S.S.) 11...Tc8 12.Cd5 C:d5 13.N:d5 e6! ∓ (Sokolov).

52. a) **12.g4** Cc4 13.De2 C:e3 14.D:e3 Db6 15.Dd2 Dc5 16.h4 b5 17.h5 (17. g5 Ch5 18.Cd5 Tfe8 ~ Smith—Parma, Belgrad 1961) 17...b4 18.Cce2 e6 19. h:g6 h:g6 20.Cf4 De5 21.De3 Tfd8 ~ (Egorov—Krasnov, Moscova 1960); b) **12.Nh6** N:h6! 13.D:h6 T:c3! 14.b:c3 a5 15.a4 Dc7 16.De3 Tc8 17.The1 Cc4 18.De2 Ce5 19.c4 C:c4 20.D:c4 D:c4 21.N:c4 T:c4 ∓ (Gufeld—Kostcenko, Kiev, 1959).

53. **13.De2** (sau Dd3) C:e3 14.D:e3 Db6 15.Dd2 Dc5 16.h5 (16.g4 b5 duce la nota 52, a) 16...b5 17.h:g6 h:g6 ~ (Zaițev—Honfi, R.S.F.S.R.—Budapesta, 1963).

54. a) **14...Da5!?** 15.Cb3 Da6 (15... Dc7 16.Nh6 N:h6 17.D:h6 T:c3 18.b:c3 D:c3 19.h:g6 f:g6 20.e5 ± Djurasevici—Averbach, Baden 1957) 16.Nh6 Tfc8 17.N:g7 R:g7 18.h:g6 f:g6 19.Rb1 Ne6 20.g4 Ng8 21.Dh6+ Rf7 22.g5 Ch5 23.f4 ± (Sokolov—Tomovici, Belgrad 1960); b) **14...Dc7** (Pirc) 15.g4! cu șanse de atac pentru alb.

55. Negrul are contrașanse pentru pionul sacrificat (Minici—Tomovici, Belgrad 1961).

56. O încercare de a cîștiga timp nefăcînd rocada mare.

57. 12.Nh6 N:h6 13.D:h6 T:c3! 14. b:c3 Da5 15.Dd2 Tc8 16.a4 b5! 17.c4 b4! 18.0—0 C:c4 19.Df2 Ce5 20.Tfd1 Cc5 = (Bogdanovici—Parma, Vrnjacka Banja 1962); sau 16.0—0 T:c3 17. Tae1 Dc5 18.Te3 N:e3 19.D:e3 b5! 20.c3 a5 21.a4 b:a4 22.Na2 Cc4 = (Vasiukov—Parma, U.R.S.S. — Iugoslavia 1962).

58. 12...Cc4 13.N:c4 T:c4 14.h:g6 f:g6 15.Nh6 cu atac cîștigător (Parma).

59. Nu este satisfăcător nici 13... Da5, de ex. 14.Nh6 N:h6 15.D:h6 T:c3 (Gaprindașvili—Lee, Hastings 1964—65) 16.T:h5! ±± (Kujpers).

60. Analiza lui Parma.

TABELA **23**

APĂRAREA SICILIANĂ

Atacul Rauzer

1.e4 c5 2.Cf3 Ce6 3.d4 e:d4 4.C:d4 Cf6 5.Ce3 d6 6.Ng5 e6[1]

	7	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	
1	C:c6	e5[2]	Df3	D:c6+[4]	Df3	C:e4	N:e7	c3[5]	b:c3				∓
	b:c6	d:e5[3]	Ne7	Nd7	e4 !	C:e4	Da5+	C:c3	R:e7				
2	Dd2[6]	N:f6 !	0–0–0[7]	f4[9]	Ne2[10]	Rb1	Cb3 !	Thf1	Tf3	Nf1	Tfd3	a3	±
	h6	g:f6	a6[8]	Nd7	h5	Db6	0–0–0	Ne7[11]	Tdg8	Rb8	Nc8	h4[12]	=
3		0–0–0	Nf4[13]	C:c6[14]	f3	Nc4 !	The1[16]	Nb3	Ng3	Rb1	Nf2	De3	±
	a6	h6	Nd7	N:c6	Db6[15]	0–0–0	Ne7	g5	Rb8	Ra8	Dc7	b5[17]	
4	....		f4[17a]	Cf3[19]	N:f6[21]	f5	Ce2	Cg3	Nc4	Nd5	Rb1	Df2	~
		Nd7	Ne7[18]	b5[20]	g:f6	b4[22]	e5	h5	Ca5	Tb8	Dc7	Cc4[23]	
5	....	....		Nh4	De1[24]	Cf5 !	C:d6+	T:d6	Td1 ![28]	Nc4[29]	Ce4 !	N:e6	±
		h6	C:e4	Cf6[25]	Da5[26]	N:d6	0–0–0[27]	e5	e:f4	Ne6	f:e6[30]	=	
6	....	....	....		Cf3	Nd3[32]	Ce2	Thg1	g4 ! !	c:b3	Rb1	N:f6	∓
				Ne7	b5[31]	b4	0–0	a5	b3 !	Cb4	Nc6	N:f6[30]	
7	....	....	....		Cf3	Rb1[34]	e5[35]	e:f6	f:g7	g:h8D	a3	C:d2 ![36]	±
				Tc8	Da5	b5	b4	b:c3	c:d2	Cb4	C:c2	C:a3+[37]	
8		0–0–0	D:d4	f4	Nh4[39]	Nc4[40]	Thf1	g3	f5 !	e:f5	Tde1	T:e7	∓
	Ne7	C:d4[38]	0–0	h6	Da5	Td8[41]	Dh5[42]	Nd7	e:f5	N:f5	d5	d :c4[43]	
9	....		Cb3[44]	f3	Ne3	Df2	e:d5	C:d5	Rb1	Cd4			=
		0–0	Db6[45]	Td8[46]	Dc7	d5 ![47]	C:d5 !	e:d5	Nf6	Te8[48]			

NOTE:

1. **a) 6...Nd7** 7.Dd2 C:d4 8.D:d4 Da5 9.N:f6 g:f6 10.0—0—0 Tac8 11.f4 ± (Tal—Klaman, 24 camp. U.R.S.S.): Mai bine este 7...a6 8.N:f6 g:f6 9. 0—0—0 e6 10.f4 h5 11.Rb1 Ne7 12. Ne2 Dc7 13.The1 0—0—0 14.C:c6 N:c6 15.Nf3 Rb8 16.Te3 h4 17.Td3 şi albul stă ceva mai liber (Boleslavski—Furman, 18 camp. U.R.S.S.); **b) 6...g6** 7.N:f6 e:f6 8.Nc4! (sau 8.Nb5 Nd7 9. Cde2 Ne6 10.Dd2 Ng7 11.Td1 0—0 12 0—0 f5 13.Cf4 ± Fichtl—Gromek, 1959) 8...Ng7 9.Cdb5 0—0 10.D:d6 f5 11. 0—0—0 Da5 12.Dc7! ± Csusici—Udjvarlici, 1960); **c) 6...a6** 7.N:f6 g:f6 8.Ne2 (8.Cb3 e6 9.Ne2 Nd7 10.0—0 Db6 11.a4 ± Zuharov — Averbach, 1956) 8...f5 9.C:f5 N:f5 10.e:f5 Ng7 11.Dd2 0—0 12.0—0 Da5 13.Nd3 Ce5 14. Tae1 Tfc8 15.Te3 Rf8 16.Tg3 ± (Zagorovski—Wikström, coresp. 1962-63); **d) 6...Db6** 7.Cb3 e6 8.Nd3 Ne7 9.0—0 0—0 10.Rh1 h6 11.Ne3 Dc7 12.f4 a6 13.Df3 b5 14.Tae1 b4 15.Cd1 Nb7 16. Cf2 e5 17.f5! ± (Gligorici—N. Littlewood, Hastings 1964—65); sau 8.Dd2 Ne7 9.0—0—0 0—0 10.f4 a6 11.N:f6 N:f6 12.D:d6 Td8 13.Dc5 D:c5 14. T:d8+ N:d8 15.C:c5 Nb6 16.Cd3 Ne3+ 17.Rb1 b5 ~ (Estrin—Vasiukov, camp. Moscovei 1964).

2. Sacrificiul de pion al lui K. Richter.

3. Mai slab este **8...Da5** 9.Nb5!? (9.N:f6 g:f6 10.e:d6 De5 11.De2 N:d6 12.0—0—0 Tb8 13.D:e5 N:e5 ∓ Dalquist—Lundin, 1934) 9...c:b5 10.e:f6 b4 11.Ce4 De5 12.f3 (12.De2 Nb7!) 12... d5! 13.Dd2 h6! 14.Nh4 g5! (14...D:b2? 15. 0—0 g5 16.Nf2 Na6 17.Tfd1 Tc8 18. Tac1 ± Troianescu—Szily, Budapesta 1952) 15.Ng3 D:b2! 16.Td1 Na6! 17. Cd6+ N:d6 18.N:d6 Tc8 19.Tc1 Tc4! ∓ (Nilsson — Gheller, Stockholm 1954).

4. Sau **a) 10.N:f6** N:f6 11.Td1 (11. D:c6 Nd7 12.Df3 0—0 13.Nd3 Tb8 ∓) 11...Db6 12.Nd3 0—0 13.0—0 Nb7 14. Tfe1 Tad8 ∓ (Fedorov—Cistiakov, 1940); **b) 10.Nb5** 0—0 11.N:c6 Tb8 12.0—0 T:b2 13.Tfd1 Dc7 14.Cb5 e4! ∓ (Bezrukov—Cistiakov, Moscova 1937).

5. 14.b4 De5! ∓ ∓ Troianescu—Samarian, meci 1940.

6. **a) 7.Cb3** Ne7 8.Df3 0—0 9.Ne2 a6 10.Dg3 b5 11.0—0—0 b4 12.N:f6 N:f6 13.D:d6 D:d6 14.T:d6 b:c3 15. T:c6 c:b2+ 16.Rb1 (Strekalovski—Artukevici, ½, 21 camp. U.R.S.S.); **b) 7.Dd3** a6 8.Td1 (Sau 8.Ne2 h6 9.Nh4 Nd7 10.0—0 Ce5 11.Dd2 Dc7 12.N:f6 g:f6=) 8... Nd7 9.Ne2 Ne7 (9... Da5 10.f4 b5 11.a3 Db6 12.Cb3 Td8 =) 10.0—0 0—0 11.Dg3 Dc7 12.Cb3 Rh8 13. Nf4 Ce5! 14.Nc1 Nb5! 15.f4 Cc6 = (Keres—Stahlberg, Budapesta 1950); **c) 7.Ne2** Ne7 8.0—0 0—0 9.Dd3 (9.C4b5 a6 10.N:f6 g:f6 11.Cd4 Rh8 12.Rh1 Nd7 13.f4 b5 — Taimanov — Juhovitki, 1949) 9...h6 10.Nc1 Rh8 11. a3 C:d4 12.D:d4 Nd7 = (Keres—Bronstein, Budapesta 1950); **d) 7.Nb5** Nd7 8.0—0 h6 9.Ne3 a6 10.Ne2 Ne7 11.Cb3 Dc7 12.f4 g5! 13.Ng3 e:f4 14. T:f4 Ce5 15.Df1 Ch7 16.Tf2! 0—0 = (Alehin—Foltys, Margate 1937).

7. 9.Ne2 C:d4 (Sau 9...h5) 10.D:d4 Da5! urmat de h6 şi Dc5! (Dubinin—Koblenz, ½, 16 camp. U.R.S.S.).

8. 9...Db6 duce la nota 9.

9. 10.Ne2 Nd7 11.f4 Db6 (11...h5 duce la varianta principală) 12.Nh5! C:d4 13.D:d4 D:d4 14.T:d4 Tg8 15.g3 Ne7 16.Thf1 Nc6 17.f5 (Bondarevski—Botvinnik, 19 camp. U.R.S.S.).

10. Sau 11.Nc4 h5 12.Rb1 Db6 13. Thf1 D:d4 14.D:d4 C:d4 15.T:d4 Tc8 16.Nb3 Tg8 17.Td2 h4 18.f5 ± (Suetin—Botvinnik, 20 camp. U.R.S.S.).

11. Sau 14...Ca5 15.Tf3 C:b3 16.a:b3 Rb8 17.Ca4 (Keres—Botvinnik, Moscova 1956) 17...N:a4 18.b:a4 ±.

12. Tal—Nievergelt, Zürich 1959 (19.Ca4! Dc7 20.De3 ± Tal.)

13. a) **9.Nh4** Nd7 10.f4 duce la varianta 5. Continuarea 9...C:e4!? duce la complicații, de ex. 10.Df4! g5 (10... Cg5! 11.C:c6 b:c6 12.Da4! Db6 13.f4! Ch7 14.f5 Ne7! 15.Ce4! Tb8! 16.Da3 Db4 = O'Kelly—Simaghin, coresp. 1962—64) 11.D:e4 g:h4 12.C:c6 b:c6 13.D:c6+ Nd7 14.De4 Tb8 15.Nc4 Df6! și negrul are contrajoc (Sokolski); b) **9.Ne3** Nd7 **10.f4!** Ne7 11.Nd3! (11.Ne2 b5 12.Nf3 b4 13.Cce2 Da5 14. Rb1 e5 15.C:c6 N:c6 16.Cg3 ± Gligorici—Olafsson, Dallas 1957) 11...Cg4 12.C:c6 N:c6 13.Ng1 Dc7 14.Rb1 0—0—0 15.De2 ± (Baghirov—Suciko, 1962). Sau **10.f3!** b5 11.C:c6 N:c6 12. Df2 Dc7 13.Nd3 b4! 14.Ce2 d5 15.e5! Cd7 16.f4 Nb5 17.Rb1 N:d3 18.c:d3 b3 19.Tc1 ± (Rittner—Simaghin, coresp. 1962—64).

14. Sau a) **10.Cb3** b5 11.N:d6!? b4 12.Cd5! e:d5 13.e:d5 Ce4! 14.Te1! (14.De3 N:d6 15.d:c6 N:c6 16.Nd3 f5 17.Rb1 0—0 18.N:e4 f:e4 ∓ Mednis—Hearst?) 14...N:d5 15.d:c6 N:c6 16.f3! Dc7! 17.g3 0—0 18.f:e4 Tad8 ∓ (Chess Review); b) **10.Ng3** Ne7! 11. f3 Ce5 (Tc8) 12.f4 Ch5 = (Dückstein—Botvinnik, Olimp. München 1958).

15. Sau 11...d5 12.De1! Ne7 (12...Nb4 13.a3 N:c3 14.D:c3 0—0 Keres—Aronin, 18 camp. U.R.S.S. 15.h4! ±) 13. e:d5 e:d5 14.Ce2! 0—0 15.Cd4 Nd6 16.Dd2 ± (Keres—Wexler, 1957).

16. Sau 13.Ne3 Dc7 14.Df2 Cd7 15.f4 b5 16.Ne2 Db7 17.a3 ± (Tal—Djurasevici, 1958).

17. 19.Cd5! ± (Hasin—Titenko, ½ camp. Moscovei 1962).

17a. 9.Ne2 Ne7 10.f4 b5 11.Nf3 Tc8 12.The1 0—0 13.c5 d:e5 14.f:e5 Cd5 15.N:e7 Cd:e7 16.Cb3 Cb8 17,Ce4 Nc6 18.Cd6 Tc7 19.Cd4 Td7 = (Aronin—Jdanov, 4 camp. U.R.S.S. coresp.).

18. a) **9...b5** 10.N:f6! g:f6! (10... D:f6 11.N:b5!) 11.f5! C:d4! 12.D:d4 Nh6+ 13.Rb1 Nf4 14.Cce2 Ne5 15. Dd2 ~ (Tal—Malich, Olimp. München 1958) 15...Nc6! ~; b) **9...Tc8** 10.Cf3 Da5 11.Rb1 b5 12.e5 b4 13.e:f6 b:c3 14.f:g7 Tb8 (Lehman—Minev, 1956) 15.b3! ±; c) **9..Dc7** 10.N:f6 g:f6 11.Ne2 0—0—0 (h5) 12.Nh5 Nh6 13.g3 Ne8 14.Rb1 ± (Bivșev—Kuzminih, ½, 20 camp. U.R.S.S.).

19. Sau 10.De1 Dc7 (10...C:d4 11. T:d4 Db6 12.Td3 Nc6 13.f5 Cg4 14. N:e7 R:e7 15.Dh4 ± Estrin—Borisenko, 1962) 11.Cf3 0—0—0 12.Rb1 Rb8? 13.e5 d:e5 14.f:e5 Cg8 15.Ne3 Ch6 16. Nd3 Cb4 17.Dd1 ± Iudovici jr.—Hasin, Moscova 1959).

20. Sau 10...h6 11.N:f6 g:f6 12.f5 Dc7 13.Rb1 0—0—0 14.Nc4 ~ (Spasski—Juhoviţki, ½, 25 camp. U.R.S.S.).

21. Sau a) **11.e5** b4! 12.e:f6 b:c3 13. D:c3 g:f6 14.Nh4 d5! 15.Rb1 Cb4 16. Cd4 Tc8 17.De3! Db6 18.a3 Cc6 = (Matanovici—Perez, Olimp. München 1958); b) **11.Nd3** Da5 12.Rb1 b4 13 Ce2 0—0 14.Thg1 Cg4 15. N:e7 C:e7 16.Ced4 Cc6 17.h3 Cf6 18.g4 ~ (Olafsson—Toluș, Hastings 1953—54); c) **11.a3** b4 12.a:b4 C:b4 13.Nc4 (13. Rb1 Nc6 14.Nc4 0—0 ∓ Vasiukov—Wade, Moscova 1962) 13...Dc7 14.De2 Tc8 (0—0) 15.Nb3 0—0 16.e5 d:e5 17. f:e5 Cfd5 18.N:e7 C:e7 = (Tal—Borisenko, camp. U.R.S.S. echipe 1964).

22. a) **12...Db6** 13.g3 0—0—0 14. Nh3 Dc5! 15.Ce1 Ce5 16.Cd3 C:d3+ 17.D:d3 Rb7 18.f:e6 f:e6 19.Ce2 De5 20.Cf4 ± (Clemens—Bielicki, Zürich 1959); b) **12...Da5** 13.Rb1 Tc8 14.Nd3 Cb4 15.Cd4 C:d3 16.D:d3 b4 17.Cce2 e5 18.Cb3 Db5 ~ (Dückstein—Gheller, Zagreb 1955).

23. Nikitin—Malich, 1959.

24. 11.C:e4!? Dh4 12.C:c6 N:c6 13 C:d6+ N:d6 14.D:d6 Td8 15.D:d8+

D:d8 16.T:d8+ R:d8 ∓ (Haciaturov—Toluş, 1940).

25. 11...g5 12.C:e4 g:h4 13.Dc3! ±.

26. Mai slab este 12...Db8 13.N:f6 g:f6 14.Ce4! d5 15.C:f6+ Rd8 16. Dd2 ±.

27. a) 14...Cb4? 15.a3 Cdb5 16. De5! Nc6 17.f5 Dc7 18.C:d5! C:d5 19. D:g7 ± (Karaklaici—Nedeljkovici, Belgrad 1954); b) 14...Dc7 15.Td2! (15. Dd2 0-0-0 16.N:f6 g:f6 17.Ce4 Ce7! 18. C:f6 Nc6 19.T:d8+ T:d8 20.Ce3 Cg6 = L. Schmid—L. Szabó, Amsterdam 1954) 15... D:f4 16.Ne2! (16.Nd3 Cb4! = ; de considerat este 16.N:f6 D:f6 17.Ce4! De5 18.Cd6+ Re7 19.Df2! ~ Blau—Kupper, Zürich 1956) 16...Ce4 17.C:e4 D:e4 18.Df2 e5 19.Thd1! Ng4 20.Dc5 ±.

28. Sau a) 15.N:f6 g:f6 16.Dh4 Ce7! 17.Td2 Df5 18 Nd3 Cg6 19.Df2 D:f4 20. N:g6 D:f2 21.T:f2 f:g6 22.T:f6 ± (Korcinoi—Averbach, 21 camp. U.R.S.S.); b) 15.Ne2 Ce7 16.N:f6 g:f6 17.Nf3 Nc6 18.T:d8+ T:d8 19.N:c6 C:c6 20.De3 = (Estrin—Averbach, Moscova 1960); c) 15.Dd2 Ce7 16.Nd3 Nc6 17.T:d8 T:d8 = (Gligorici—Averbach, Zürich 1953); d) 15.Df2 Ce7? 16.T:a6! b:a6! 17.Da7 Tde8 18.N:a6+ Rd8 (Bilek—Drimer, Budapesta 1961) 19.Db8+ Cc8 20. C:e8 Re7 21.Td1 ± ±.

29. 16.f:e5 The8 17.Ng3 C:e5 18. Cb5! Ng4! 19.Cd6+ T:d6 20.T:d6 Cd3+ 21.N:d3 T:e1 22. T:e1 D:a2 ~ (Darga).

30. 19.Cd6+ (Matanovici—Darga, Iugoslavia—R. F. Germană, 1956) 19... Rb8 20.D:e6 Thf8 ±.

31. a) 11...Dc7 12.e5! d:e5 13.f:e5 Cd5 14.C:d5 e:d5 15.N:e7 Cc:e7 16.Nd3 0—0—0 17.The1 ± (Kamişov—Cistiakov, Moscova 1947); b) 11...Tc8 12.g4 (12.e5 d:e5 13.f:e5 Cd5 14.C:d5 e:d5 15.N:e7 D:e7 16.Nd3! ±) 12...b5 13. Nd3 Cb4 14.Rb1 C:d3 15.c:d3 Nc6 16. Thg1 b4 ~ (Ravinski—Koblenz, 1/2. 18 camp. U.R.S.S.).

32. Compară cu varianta 4. Albul poate juca desigur N:f6 sau f4—f5. De considerat este şi e4—e5 (ca în nota 21).

33. O'Kelly—Unzicker, Olimp. Amsterdam 1954.

34. De considerat este 12.Nc4!?, de ex. 12...b5 13.Nb3 b4 14.N:f6 g:f6 15. Ce2 Db6 16.f5 e5 17.Na4! ± (Matanovici—Sherwin, Porto-Roz, 1958).

35. Mai prudent este 13.Nd3 b4 14. Ce2 Ne7 15.Ced4 0—0 16.Cb3 (16.g4 sau 16.The1 dau mai multe şanse) 16...Db6 17.Nf2 Dc7 18.De2 e5! = (Trifunovici—Gheller, Leningrad 1957).

36. 18.T:d2 C:a3+ 19.b:a3 e5! 20 Df6 D:a3! 21.Tb2 Ne6 22.D:e6+ (22. Nb5+ a:b5 23.C:e5 d:e5 albul cedează: Pidevski—Minev, Sofia 1958) 22... f:e6 23.d:e5 Tc3! ∓ (Iudovici).

37. 19.b:a3 e5 20.Cc4! Tb8+ (20... Nf5 21.Ra2! ± Iudovici) 21.Ra2 Ne6 22.T:d6 Dc3 23.T:e6+ f:e6 24.Cd6+ Rd7 25.Dh7+! Rc6 26.De4+ Rd7 27. Da4+ R:d6 28.D:a6+ Rd5 29.Dd3+ ± ± (Karanjac—Bekovac, Tuzla 1958).

38. Intercalarea schimbului la d4 ca şi a mutărilor h7—h6 şi Ng4—h4 produce confuzie în analiza acestei variante. Cititorul trebuie să compare mereu variantele 8 şi 9.

39. 11.h4 h:g5 12.h:g5 Cg4 urmat eventual de N:g5 şi D:g5+ Intercalarea mutării h7—h6 la mutarea a 10-a are ca scop împiedicarea sacrificiului de figură cu h2—h4, posibil, de ex. după 10...Da5 11.Rb1 (11.Nc4, 11.Dd2, 11.Ne2, 11.Nd3) 11...h6 12.h4 ~.

40. a) 12.e5 d:e5 13.D:e5 D:e5 14. f:e5 Cd5 15.N:e7 C:e7 16.Nd3! (16.Nb5 a6 17.Nd3 b5 18.Ne4 Tb8 ~ L. Schmid —Eliskases şi Alexander—Pomar, Olimp. München 1958); b) 12.Dg1!? Nd7 13.g4 Nc6 14.Ne1 Dc7 15.Nd3 d5 16.e5 Ce4 ~ (Toluş—Taimanov, 15 camp. U.R.S.S.); c) 12.Dd3 Td8 13. Ne2 Nd7 14.Dg3 Nc6 15.Nf3 e5 16.f5

b5 = (Spasski—Boleslavski, 24 camp. U.R.S.S.).

41. Sau 12...e5 13.f:e5 d:e5 14.Dd3 Dc5 (14...Ng4 15.N:f6! N:f6 16.Tdf1 ±) 15.Nb3! Ch5 16.N:e7 D:e7 17.Cd5 Dg5+ 18.Dd2 Dh4 19.g3 Dh3 20.Dc3 Ng4 21.Tdf1 Tae8 22.Cc7 Te7 23.Dc5 ± (Kupper—Paoli, 1958).

42. Sau 12...Nd7 (fără h6 și Nh4) 13.f5! Tac8 14.Nb3 e:f5 (e5) 15.e:f5 N:f5 16.Cd5! ± (Samkovici—Saighin, Spartachiada U.R.S.S., 1959); 13... Nd7 (cu h6 și Nh4) 14.f5 b5 15.f:e6 f:e6 16.e5! b:c4 17.e:f6 N:f6 18. N:f6 g:f6 19.T:f6 Dg5+ 20.Rb1 ± ± (Voitkevici—Rovner, Vilnius 1961).

43. 19.Df2! Nh3 (L. Schmid—Boleslavski, R. F. Germană — U.R.S.S., 1960) 20.g4! ±.

44. a) 9.N:f6 N:f6 10.C:e6 b:c6 11. D:d6 Db6! 12.Dg3 Tb8 13.b3 ∼; b) 9.Cb5 Da5! 10.N:f6 N:f6 11.C:d6 Td8 12.f4 e5! 13.Dd5 Dc7 14.f5 Cd4 15.Cb5 Da5 16.Dc4 N:f5! 17.b4 (17.e:f5 Tac8 18.Da4 D:a4 19.C:a4 Cb3+ 20.a:b3 Ng5+ 21.Rb1 T:d1+ 22.Ra2 T:c2 ∓) 17...Da6 18.C:d4 D:c4 = (Korcinoi—Boleslavski, 20 camp. U.R.S.S.); c) 9.f4 h6 10.Nh4 C:d4 duce la varianta 8. Mai slab este 9...C:d4 10.D:d4 Da5 11.Nc4 Nd7 (Gheller) 12.Rb1 Nc6 13. Thf1 Tad8 14.Nb3 h6 15.Nh4 Td7 16. f5! e5 17.Df2 Tc8 18.N:f6 N:f6 19.h4 ± (Nikitin—Averbach, Moscova 1964).

45. Mai slab este 9...a6 10.N:f6 N:f6 11.D:d6 N:c3 12.b:c3 Df6 13.Dg3 e5 14.Nc4 De7 15.Rb2 Nd7 16.Dd3 Tfd8 17.Dd6 ± (Tal—Kramer, U.R.S.S. — Olanda, 1962).

46. 10...a6 11.g4 Td8 12.Ne3 Dc7 13.h4 b5 14.g5 Cd7 15.g6! f:g6 (15... Cc5 16.g:f7+ R:f7 17.Nh3 ± Tal—Stoltz, telegraf 1960) 16.h5 g:h5 17. T:h5 Cf6 18.Tg5 Ce5 19.Dg2 Nf8 20. Ne2 Cc4 21.N:c4 b:c4 22.Cd4 Tb8 23. Th1! Tb7 24.Th6! ± (Tal—Mohrlock, Olimp. Varna 1962).

47. 12...Cd7 13.g4 (13.Cb5 Db8 14. g4 a6 15.C5d4 C:d4 16.C:d4 Dc7 17.h4 ±, Bronstein—Averbach, 1959) 13...a6 14.g5 Cce5 15.h4 b5 16.Rb1 b4 17.Ce2 Cc4 18.Nc1 ± (Altșuler—Sadomski, 6 camp. U.R.S.S. coresp.).

48. Fichtl—Mohrlock, Olimp. Varna 1962.

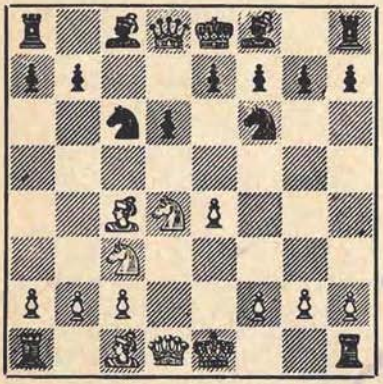

APĂRAREA SICILIANĂ

Atacul Sozin

1.e4 c5 2.Cf3 Ce6 3.d4 e:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ne4

	6	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*	
1		0—0	Nb3	Ne3[3]	f4	f5	c:b3	Te1	Df3[5]	f:e5	Dh3 !	C:e6	Tcd1 !	Cd5 [7]	
	e6[1]	a6	Dc7[2]	Ca5	b5	C:b3	Ne7 !	Dd7[4]	Nb7[6]	f:e5	0—0	Tfc8	C:e4		±
2	....	....	....		f4	Df3	e5	Dg3	f:e5	Dh3[9]	C:b3	Ca5	Cc4	D:h5	
				Ne7	Ca5	b5	Nb7	d:e5[8]	Ch5	C:b3[10]	D:e5	b4	Dc7	g6[11]	=
3	....	Nb3[12]	0—0[13]	Ne3[15]	f4	N:d4	De2[17]	C:b5	f:e5	Ne3[19]	Cc3	T:f7	N:f7+[20]		
		Ne7	0—0[14]	Nd7[16]	C:d4	Nc6	b5	e5 ![18]	d:e5	a6	C:e4	T:f7			±
4	....	....	....		f4	e5	f5[32]	f:e6	Cc6 !	D:d6 ![24]	a:b3	C:a7	Ta6	T:b8[26]	
				Ca5	b6[21]	Ce8	d:e5	C:b3[23]	Dd6	N:d6	N:e6	Tb8[25]	Cf6		±
5	....	....	f4	Ne3 [27]	N:d4	e5	f:e5	0—0	Ce4	Cd6	e:d6	De2	Tad1	a:b3	
			0—0	C:d4	b5 [28]	d:e5	Cd7	b4	Nb7	N:d6	Dg5	Nd5	N:b3	e5 [29]	±
6		0—0[30]	h3 [32]	Ne3	f4	N:d4	Nb3	Dd3	Cd5 [33]						
	Nd7	g6 [31]	Ng7	0—0	C:d4	Nc6	b5	b4							=

NOTE:

1. Alte continuări s-au dovedit a da negrului un joc inferior, de exemplu: a) 6...g6? 7.C:c6 b:c6 8.e5! Cg4 9.Nf4! Db6 10.Df3 Nf5 11.e:d5 e:d5 12. 0—0 0—0—0 13.Tfe1 d5 14.h3 ± (Lipniţki); b) 6...Db6?! 7.Cde2 e6 8.0—0 Ne7 9.Nb3 0—0 10.Rh1 ± (Fischer—Benkő, T. C. 1959); c) 6...e5 7.Cf5 N:f5

8.e:f5 Ne7 9.0—0 Dd7 10.g4! h6 11.f4 e:f4 12.N:f4 0—0 13.Cd5 ± (Sokolski—Makonen, 2 camp. coresp. U.R.S.S.).

2. Aici s-au mai încercat: a) 8... Ca5!? 9.f4 b5 10.f5! ± (nu 10.e5!? d:e5 11.f:e5 Nc5! ∓ Pitskaar—Krogius, camp. interechipe U.R.S.S. 1958); b) 8...Nd7? 9.Ne3 b5 10.f4 b4? (trebuia 10...Ca5 11.Cd4 Ne7 (după 11...C:e4 urmează 12.f5! ±) 12.f5 e5 13.Ce6! f:e6 14.f:e6 0—0 15.e:d7+ Rh8 16.Nd5 ± (Ciocîltea—Crețulescu, camp. României 1955); c) 8...Ne7 9.Ne3 0—0 10.f4 Ca5 11.Df3 b5 12.g4 b4 13.Cce2 Nb7 14. Cg3 C:b3 15.a:b3 d5 16.e5 Ce4 17.f5! ± (Heuer—Rantanen, meci R.S.S. Estonă—Finlanda 1963).

3. Merită atenție și 9.f4 cu posibilitățile: a) 9...C:d4? 10.D:d4 d5 11.Ne3 Cg4 12.Rh1 C:e3 13.D:e3 d:e4 14.D:e4 Ne7 15.f5 0—0 16.f:e6 N:e6 17.N:e6 f:e6 18.D:e6+ ± (Vasiukov—Suetin, camp. U.R.S.S. interechipe 1953); b) 9...d5 10.C:c6! b:c6 11.f5 Nd6 12.f:e6 f:e6 13.Rh1 0—0 14.Ng5 Rh8 15.e:d5 e:d5 16.Dd4 Ne5 17.Dh4 cu o bună poziție de atac pentru alb (Parma—Olafsson, Bled 1961).

4. La 13...Db7? urmează 14.f:e6 f:e6 15.b4 0—0 16.Db3 ± (Toluș—Taimanov, camp. U.R.S.S. 1952).

5. După 14.f:e6 f:e6 15.b4 0—0 16. Db3 Rh8 17.h3 e5 18.Cf5 Nb7 = (Keres—Taimanov, Zürich 1953).

6. Dacă 14...0—0 atunci poate urma 15.e5 Nb7 16.e:f6 N:f3 17.f:e7 D:e7 18. T:f3 ± (Suetin).

7. Mai departe, după 19...N:d5 20. T:d5 Nf6 21.Tf4! Db7 22.Df5 poziția negrului s-a prăbușit repede (Ciocîltea—Pîdevski, Sofia 1962).

8. Sau 13...Ch5?! 14.Dh3! C:b3 15. c:b3 g6 16.Tac1 Da5 17.f5! b4 18. f:e6 ±.

9. După 15.N:e6 poate urma 15... C:g3 16.N:f7+ Rd7 17.Ne6+ Re8 18. Nr7+ =

10. Slab este 15...D:e5? la care poate urma 16.N:e6! ± (Averbach—Taimanov, Zürich 1953).

11. Și după 20.De5 (dacă 20.De2, atunci 20...b:c3 21.b3 0—0 22.Tae1 Tad8 ∓ Bannik—Taimanov, 21 camp. U.R.S.S.) 20...D:e5 21.C:e5 b:c5 22. T:f7 c:b2 23.Tb1 Nd5 24.c4! Nd6! = (Smailbegovici—Djantar, camp. Iugoslaviei 1959).

12. Sau: a) 7.a3 Ne7 8.0—0 0—0 9.Na2 C:d4 10.D:d4 b6 (10...Nd7?! 11. f4 Nc6 12.f5 e5 13.Dd3 b5 14.Ng5 a5 15.N:f6 N:f6 16.Nd5 ± Bogdanovici—Puc, Sarajevo 1960) 11.Ng5 (11.Dd3 Nb7 ∓ Bialas—Korcinoi, Leipzig 1960) 11...Nb7 12.Tad1 Tac8 13.Tfe1 Tc5 (13...h6 14.Nc1 Dc7 15.Dd3 Tfd8 16. Dg3 Rh8 17.Dh3 Nc8 18.N:h6? g:h6 19.D:h6+ Ch7 ∓ Robatsch—Ghițescu, Varna 1962) 14.Nh4 Dc7 15.Nb3 Td8 16.Rh1 g5 17.Ng3 Ch5 18.Ca4 C:g3+ 19.h:g3 Te5 20.c4 Nf8 21.Cc3 De7 ∓ (Pogats—Bilek, Kecskemèt 1962); b) 7.Ne3 Ne7 8.De2 0—0 9.0—0—0 C:d4 10.N:d4 Da5 11.e5 d:e5 12.N:e5 b6 13. Cb5 Na6 14.Nc3 Da4 15.Td4 N:b5 16. N:b5 D:a2 17.Thd1 Tfd8 18.Ta4 T:d1+ 19.D:d1 Dd5 20.D:d5 C:d5 21.Nd4 Ng5+ 22.Rb1 h5 23.Nc6 Td8 24.N:a7 Cb4 25.Nd7! Cc6! = (Bogdanovici—Samkovici, Sarajevo 1963).

13. Alte continuări posibile: a) 7... Ne7 8.Ne3 0—0 9.f4 C:d4 10.N:d4 b5 (sau 10...Nd7 11.Df3 Nc6 12.g4 b5 13.g5 Cd7 14.h4 b4 15.Ce2 e5 16.Ne3 e:f4 17.C:f4 Ce5 18.Dg2 a5 19.Nd4 Dd7 20.g6 h:g6 21.C:g6 Nf6 22.N:e5 d:e5 23.C:f8 Dd4! ~ Bronstein—Averbach, Moscova 1961; sau 14...a5 15.a3 Cc5 16.Td1 Dc8 17.0—0 b4 18.N:c5 d:c5 19.Ce2 Da6 20.Cg3 c4 ∓ Perez—Ghițescu, Leipzig 1960) 11.e5 d:e5 12.f:e5 Cd7 și acum: a1 13.Df3 Tb8 14.Ce4 Nb7 15.Td1 Dc7 16.c3 C:e5 17.Dg3 Dc6 18. 0—0 Cg6 19.Nc2 ± (Nilsson—Lindblom, Varna 1962); a2) 13.Dg4 Nc5 14. 0—0—0 N:d4 15.D:d4 Dg5+ 16.Rb1 D:e5 17.D:e5 C:e5 18.C:b5 ± (Alexander—Hollis, Hastings 1962—63);

b) 7...Ca5 8.f4 C:b3 9.a:b3 b6 10.f5 Dd7 11.Ng5 Ne7 12.De2 0—0 13. 0—0—0 Cd5 14.Dg4 C:c3 15.f6 Nd8 16.b:c3 Dc7 17.Td3 Nb7 ± (Ivkov—Vasiukov, meci Iugoslavia—U.R.S.S., Lvov 1962).

14. Bine este și 8...C:d4, de exemplu: 9.D:d4 0—0 10.Rh1 b6 11.f4 Nb7? (corect este 11...Na6! 12.Tf3 d5 13.e:d5 Nc5 ∓ Fischer—Gheller, Curaçao 1962, sau 12.Te1 d5! 13.e:d5 Cg4 14.Ce4 Nc5 15.Dd2 Dh4 16.g3 Dh5 ∓ Kliavin — Boleslavski, Minsk 1957) 12.f5 e5 13.Dd3 h6 14.Tf3 Tc8 15.Th3 Rh7? trebuia 15...T:c3!) 16.Ne3 ± (Fischer—Kupper, Zürich 1959).

15. Intr-o partidă Hasin—Boleslavski, camp. U.R.S.S. 1956, albul a încercat 9.De2, avînd jucat în loc de 7.Nb3, mutarea 7.Ne3 și mai departe 9...a6 10.Tad1 Dc7 11.Nb3 b5 12.a3 Nb7 13.f4 Ca5 14.Nf2 C:b3 15.C:b3 Tc8 ∓. Sînt posibile și alte continuări, de exemplu: 9.Rh1 și acum: a) 9...C:d4 10.D:d4 b6 11.Ng5 Nb7 12.f4 Tc8 13. f5 Tc5! 14.Nh4 f:e6 15.f:e6 Dc8 ∓ (Jezek—Boleslavski, Baden 1957); b) 9... Ca5 10.f4 b6 11.e5 Ce8 12.Tf3 C:b3 13.Cc6 Dd7 14.C:e7+ D:e7 15.a:b3 f6! 16.e:d6 C:d6 17.Td3 Cf5 18.Ta4 De8! ∓ (Neikirch—Botvinnik, Leipzig 1960).

16. Sau 9...C:d4 10.N:d4 b5 (10...b6 11.f4 Nb7 12.De2 Dc8 13.Tf3 b5?! 14. D:b5 C:e4 15.C:e4 N:e4 16.Tg3 Ng6 17.f5! ± Gligorici—Larsen, Zürich 1961) 11.C:b5 C:e4 12.C:a7 Nb7 13. Cb5 e5 14.Ne5 d5 15.c3 Dd7 16.a4 ± (Ciocîltea—Bilek, Dresda 1956).

17. Mai puțin bine este 12.Dd3, de exemplu 12...b5 13.a3 a5 14.e5 d:e5 15.f:e5 Cd7 16.De3 b4 17.a:b4 a:b4 18. Ce2 Ta5! ∓ (Keres—Mikenas, camp. U.R.S.S. 1955).

18. La 13...C:e4 cu 14.c4! albul are șanse mai bune.

19. Sau 15.N:e5?! Db6+ 16.Cd4 Cd7 17.T:f7?! T:f7 ∓ (Paoli—Pidevski, Debrețin 1961).

20. Fischer—Nievergelt, Zürich 1959.

21. Sau 10...C:b3?! 11.c:b3 e5 12 Cf5 N:f5 13.e:f5 Da5 14.a3! Da6 15.g4! e:f6 16.T:f4 Tfe8 17.g5 Nd8 18.g:f6 T:e3 19.Tg4 Db6 20.T:g7+ ± (Ciocîltea—Filip, București 1953).

22. Perfect jucabil este 12.Df3! și după 12...Nb7 poate urma 13.Dg3 C:b3 14.a:b3 Dc8 15.Tad1 f5 16.e:f6 N:f6 17.Tf2 d5 18.Dh3 e5 19.D:c8 ± (Gligorici—Barden, Hastings 1961—62).

23. Pierde repede 13...f6?? din cauza 14.Cf5! C:b3 15.Cd5! Cd4 16.Cd:e7+ Rh8 17.Cg6+ (Gheller—Batnikov, 1/2. 18 camp. U.R.S.S.).

24. După 15.Cd5? urmează 15... Nh4! ∓ (Bilek—Petrosian, Oberhausen 1961).

25. Sau 17...Nc7?! 18.Ccb5! Nd7 19. C:c7 C:c7 20.N:b6 Cd5 21.Nc5 Tfd8 22.b4 f6 23.b5 Cf4 24.b6 ± (Ciocîltea—Pavlov, camp. României 1962)

26. Fischer—Korcinoi, Curaçao 1962.

27. Slab este 9.0—0?! din cauza 9...d5! cu continuările; a) 10.e:d5 e:d5 11.Rh1 Nc5 12.Cf3 d4 ∓; b) 10.e5 C:d4 11.D:d4 Cg4 12.f5 Db6! 13.D:b6 a:b6 14.Nf4 Nc5 ∓ (Estrin—Taimanov, Leningrad 1954).

28. Merită atenție aici și 10...e5, după care pot surveni următoarele variante: a) 11.f:e6 d:e6 12.N:e5 Da5 13.N:f6 N:f6 14.Df3 Ne6 ∓ (analiză Euwe); b) 11.Ne3 Cg4 12.Dd2 C:e3 13.D:e3 e:f4 14.D:f4 Nf6 =

29. Și după 20.Db5! albul a avut poziție cîștigată (Fischer—Olafsson. Stockholm 1962).

30. Alte continuări sînt: a) 7.Ng5 Da5 8.N:f6 g:f6 9.Cb3 Dg5 10.0—0 Tg8 11.g3 h5 12.Cd5 Tc8 13.f4 Dg7 14.Dd2 h4 (Gheller—Averbach, Zürich 1953); b) 7.f4 g6 8.C:c6 N:c6 9.e5? d:e5 10.D:d8+ T:d8 11.f:e5 Cg4 12. e6 f5 13.h3 Ce5 14.Nb5 Td6 15.Nf4 Ng7 16.0—0 T:e6 ∓ (Lipnitki—Boleslavski, camp. U.R.S.S. 1950); c) 7.

C:c6 N:c6 8.De2 e6 9.Nf4 Da5 10 0—0—0 0—0—0 11.Nb3 Ne7 12.Rb1 Td7 13.Td3 Thd8 — (Lein—Averbach, 29 camp. U.R.S.S.); d) 7.Nb3 și acum: d1) 7...g6 8.f3 Tc8 9.C:c6 b:c6 10.Ne3 Ng7 11.Dd2 0—0 12.0—0—0 Da5 13.Nh6 c5! 14.N:g7 R:g7 15.De2 Dc7 16.Nc4 Tb8 17.e5! d:e5 18.The1 e4 19.C:e4 De5! 20.Cc3 = (Ciocîltea—Gligorici, Belgrad 1962); d2) 7...C:d4 8. D:d4 g6 9.f3 Ng7 10.Ne3 0—0 11.Dd2 b5 12.0—0 (sau 12.Nh6 a5 13.N:g7 R:g7 14.a4 b4 15.Cd5 C:d5 16.N:d5 Tc8 17.0—0 Db6+ 18.Tf2 Tc7 19.Nb3 Tfc8 ∓ Pogats—Pietzsch, Kecskemét 1962) 12...a5 13.a4 b4 14.Cb5 Db8 15. De2 Tc8 = (Ciocîltea—Szylagyi, Bad Liebenstein 1962).

31. Dacă 7...Tc8 atunci: a) 8.Nb3 g6 9.Ng5 Ng7 10.C:c6 b:c6 11.Cd5! (Gereben—Kottnauer, Budapesta 1952); b) 8.Ng5 Ca5 9.Ne2 a6 10.N:f6 g:f6 11.Nh5 ± (Bialas—Niephaus, Hamburg 1925).

32. Alte posibilități: a) 8.a3 Ng7 9. Ced2 0—0 10.Cf4 Tc8 11.Na2 Rh8 12 Te1 Ce5 13.De2 Ce8 14.Ne3 ± (Pietzsch—Paoli, Kecskemét 1962); b) 8. Cde2 Ng7 9.f3 0—0 10.Ne3 Ce5 11. Nb3 b5? 12.Cf4 Cc4 13.N:c4 b:c4 14. De2 Dc8 15.Cfd5 C:d5 16.C:d5 Te8 17.c3 ± (Robatsch—Paoli, Kecskemét 1962); c) 8.Ng5 Ng7 9.C:c6 N:c6 10.Cd5 N:d5 11.e:d5 0—0 12.De2 a6 13.Tae1 Te8 14.f4 Da5 15.f5 Rh8 16.f:g6 f:g6 17. Rh1 C:d5 18.Tf7 ± (Honfi—Mednis Varna 1962).

33. Cistiakov—Batuev, 1952.

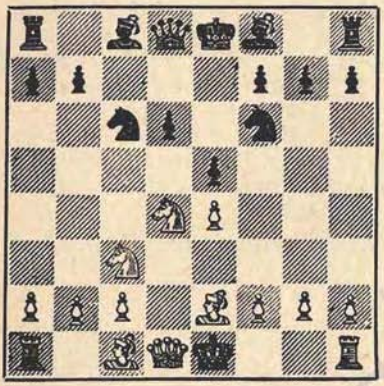

APĂRAREA SICILIANĂ

Varianta Boleslavski

1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 e:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ne2 e5

	7	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	
1	C:c6	0—0	Dd3 [1]	Dg3	f4 [3]	N:f4	N:e5	D:e5	Dh5	Rh1			∓
	b:c6	Ne7	Cd7 ! [2]	0—0	e:f4	Ce5 !	d:e5	Nd6 !	Db6+	D:b2 [4]			
2	Cf3	0—0 [6]	Ne3 [8]	Dd2 [10]	Tad1	Cd5 !	e:d5	N:a7	Db4	Nb5	Nd3	Nf5	±
	h6 [5]	Ne7 [7]	0—0 [9]	Ne6	Ca5 [11]	N:d5	Tc8	b6	Cd7	Cc5	Cd7	Cc4 [12]	⩲
3	Cb3	0—0 [13]	Ne3	Nf3 [15]	C:a5	Dd2	Tfd1 !	Tab1	a3	Tbc1	Ne2	f3	=
	Ne7	0—0	Ne6 [14]	Ca5 [16]	D:a5	Tfc8 !	Db4	h6 ! [17]	Dc4	a6	Dc7	Cfd7 [18]	
4	.....	.....	f4	N:f4	Rh1 ![21]	e5	Nd3	e:f6	De1	Ca4	Cac5 [22]		±
			e:f4 [19]	Ne6 [20]	d5	Ce4	f5 6	C:f6	Dd7	Nf7			
5	.....	.....	Ne3	Nf3	Cd5	e:d5	a3	c4	Ne2	Cd2	f4		=
			Ne6	a5 [23]	N:d5	Cb4	Ca6 [24]	Cd7	a4	f5	Cac5 [25]		
6	.....	.....	f3 [26]	Ne3 [28]	Cc1	Dd2	Nd3	a3 [29]					=
			a5 [27]	a4	Da5	Cd4 !	Ne6						
7	.....	Ng4 [30]	N:c7 [32]	N:d8	T:d1	T:d6+ [33]							=
		C:e4 [31]	C:c3	C:d1	R:d8	Re7							

NOTE:

1. Alte continuări dau negrului cel puțin egalitate, de exemplu: **a) 9.Nc4** 0—0 10.De2 Dc7 11.h3 Nb7 12.Ng5 h6 13.N:f6 N:f6 14.Tad1 Tab8 15.Td3 Na8 16.b3 a5 17.Dg4 Tbd8 ∓ Morel—Boleslavski, Olimp, Helsinki 1952); **b) 9.f4**

Cd7! 10.f5 (după 10.Dd3, cu 10...e:f4 11. N:f4 Ce5 12.Dg3 urmat de 12...Cg6 sau chiar 12...0—0—0 negrul obține joc superior) 10...0—0 11.Dd3 Nb7 12.Dg3 d5 13.Nh6? Nf6 14.Tad1 Rh8 15.Nc1 d4 16.Cb1 c5 ∓ (Fuller—Taimanov, Hastings 1955—56).

2. Mai puțin bine este 9...0—0, la care poate urma a) 10.Dg3 și acum: a1) 10...Tb8 11.b3 Cd7 (sau 11...Rh8 12.f4 Cd7 13.Rh1 Nf6 14.f5 cu bune șanse de atac, Honfi—Dr. Paoli, Kecskemét, 1962) 12.Td1 Cc5 13.f4 Db6 14. Rh1 Rh8 ∓ Pitlakowski—Taimanov, Szczawno Zdroj, 1950); a2) 10...Ne6 11.f4 e:f4 12.N:f4 Ce8 13.Tad1 ± (Hort —Șamkovici, Moscova 1962) sau alte continuări: b) 10.f4 Cd7 11.Ng4! Db6+ 12.Ne3 Cc5 13.N:c8 C:d3 14.N:b6 Tf:c8 15.c:d5 a:b5 16.f5 b5 17.a4! ± (Janosevici—Rabar, camp. Iugoslaviei, 1949); c) 10.Td1?! Ne6 11.f4 e:f4 12.N:f4 Db6+ 13.Ne3 Dc7 14.h3 Cd7 15.Nd4 Ce5 16.Dg3 Nf6 17.Rh1 g6 18.Ne3 Ng7 19.Nf4 a5 ∓ (Ortega—Gheller, Havana 1963).

3. La 11.Nh6 după 11...Nf6 12.Tad1 Cc5 13.Nc4 Ce6 14.Nc1 Cd4 negrul obține inițiativă puternică (Bogoliubov—Gligorici, 1949).

4. Analiză Gligorici și Sokolov.

5. Slab este 7...Ne7 din cauza: 8. Ng5 0—0 9.Dd2 Ne6 10.Td1 Da5 11. 0—0 a6? (trebuia 11...Tfd8!) 12.N:f6 N:f6 13.Cd5 N:d5 14.D:a5 C:a5 15. T:d5 ± (L. Steiner—Pirc, Saltsjobaden 1948)

6. Alte continuări duc, în general, la poziții avantajoase negrului, de exemplu: a) 8.Cd2 d5 9.C:d5 C:d5 10.e:d5 D:d5 11.0—0 Ne6 12.c3 Ne7 13.Nc4 Dd7 14.Db3 N:c4 15.C:c4 Td8 16.Ne3 0—0 17.Tad1 De6 = (Puc—Ivkov, camp. Iugoslaviei, 1958); b) 8. Nc4 Ne7 9.h3 0—0 10.0—0 Ne6 11. Nb3 Ca5 12.Te1 C:b3 13.a:b3 Dd7 14. Ne3 a6 15.Dd3 b5 ∓ (Steiner—Bronstein, Saltsjobaden 1948).

7. Sau 8...Ne6 9.Ne3 d5 10.Nb5 d4 11.C:e5 d:e5 12.C:c6 b:c6 13.N:c6+ Nd7 14.N:a8 e:f2+ 15.Rh1 D:a8 ∓; mai tare 10.e:d5! C:d5 11.C:d5 D:d5 12.D:d5 N:d5 13.Tfd1 ±

8. Alte posibilități întîlnite în practică: a) 9.Te1 Ne6 10.Nf1 0—0 11.b3 Tc8 12.Nb2 Ng4 13.Ne2 N:f3 14.N:f3 Cd4 15.Dd3 Da5 ∓ (Taimanov—Bronstein, 16 camp. U.R.S.S., 1947) sau 9...0—0 10.h3 Ne6 11.Nf1 Tc8 12.b3 a6 13.Nb2 Da5 14.a3 Cb8 15.Dd2 Dc5 16. Tac1 = (Kliavin—Fridstein, ½, 20 camp. U.R.S.S., 1952); b) 9.Te1 0—0 10.h3 a6 11.Nf1 b5 12.a3 Nb7 13.b3 Tc8 14.Nb2 Tc7 15.Cb1 Da8 16.Cdb2 Cd8 17.Nd3 Ce6 18.Tc1 Tfc8 ∓ (Unzicker—Taimanov, Stockholm, 1952); c) 9.b3 0—0 10.Nb2 Ng4 11.Te1 Tc8 12.h3 N:f3 13.N:f3 Cd4 14.Dd3 b5 15. Nd1! b4? (trebuia 15...a6!) 16.Ce2 Ce6 17.Cg3 g6 18.a3! a5 19.a:b4 a:b4 20. Cf1 Cf4 21.Db5 Tb8 22.Dc6 Tb6 23. Dc4 ± (Smîslov—Ciocîltea, Moscova 1956).

9. Sau 9...Ne6 10.Dd2 d5 11.e:d5 C:d5 12.Nb5 f6 13.Tad1 C:e3 14.D:e3 Db6 15.Dd3 Td8 16.Dg6+ ± (Paoli —Kottnauer, Trencianske Teplice 1949)

10. După 10.Te1 Ne6 11.Nb5 a6 12.Na4 Ca5! ± Rellstab—Bergquist, Olimp. Dubrovnik 1950).

11. Poate era mai bine 11...Dd7 12. h3 Tfd8 sau 12.De1 Tac8.

12. Bronstein—Boleslavski ± 15 camp. U.R.S.S. 1947.

13. Alte variante pe care albul le are la dispoziție sînt 8.h4!? h6? (trebuia 8...0—0!) 9.g4 Ne6 10.g5 h:g5 11.N:g5 Dd7 12.Dd2 0—0—0 13. 0—0—0 ± (Djaja—Markovici, Belgrad 1949); sau 11...a5 12.Nb5 a4 13. N:a4 C:e4 14.N:c6+ b:c6 15.C:e4 N:g5 16.C:g5 D:g5 17.D:d6 ± (Djaja—Marici, Novi Sad 1949).

14. Aici merită atenție și 9...a5 și acum a) 10.Nf3 a4 11.Cd2 a3 12.b:a3 Da5 13.Cd5 C:d5 14.e:d5 Cd4 15.N:d4 e:d4 16.Cb3 D:a3 17.C:d4 Nf6 18.Dd2 Db2! ∓ (Matanovici—Gligorici, 1952); b) 10.Cd2 Cd4 11.Cc4 b5! 12.N:d4 b:c4 14.Ne3 Ne6 (analiză Gligorici).

15. Alte continuări: a) 10.f4 d5! 11. f5 d4 12.f:e6 d:c3 13.Nc4 f:e6 14.N:e6+ Rh8 15.b:c3 D:d1 16.Ta:d1 C:e4 17.Td7 C:c3 18.g3 T:f1+ 19.R:f1 Tf8+ 20. Rg2 Tf6 = (Jdelcik—Barski, Vilnius 1953); b) 10.Dd2 a5 11.a4 Cb4 12. Tfd1 (sau 12.Cc1 Da5 13.f3 Tfe8 14.a3 h6 15.Nd3 Cd4 ∓ (Dubach—Kuzminîh, Leningrad 1948) 12...d5! 13.e:d5 C:d5 14.C:d5 C:d5 = (analiză Kuzminîh).

16. Mai bine 10...a5! 11.Cd5 N:d5 12.e:d5 Cb8! 13.a4 Cbd7 14.Ne2 Cb6 15.c4 Cbd7 16.Cbd2 Cfe8 17.Rh1 Ng5 ∓ (Pilnik—Petrosian, meci U.R.S.S. —Argentina, 1954).

17. Sau 14...a6 15.a3 Dc4 16.Ng5 Td8 17.b3 Dc7 18.a4 Ce8 19.N:e7 D:e7 20.a5 ± (Pilnik—Taimanov, Stockholm 1952).

18. Boleslavski—Euwe, Zürich 1953.

19. Cea mai bună continuare este considerată aici 9...a5!, cu următoarele posibilități: a) 10.Ne3 a4 11.Nc1 a3 12.Cb3 a:b2 13.Tb1 e:f4 14.N:f4 Cd7 15.T:b2 Nf6 16.Cd4 Cc5 ∓ Balogh—Pachman, București, 1949); sau 11. Cd2 e:f4 12.T:f4 Ce5 13.Cc4 C:c4 14. N:c4 Ne6 15.N:e6 f:e6 16.a3 Da5 17. De2 Da6 18.D:a6 T:a6 19.e5 d:e5 20. T:a4 Cd5 = (Ragozin—Rejfir, M Lazne 1956): b) 10.Rh1? a4 11.Cd2 e:f4 12.Cc4 C:e4 13.C:e4 d5 14.N:f4 d:e4 ∓ (Aronin—Kalman, 1957); c) 10.a4 Cb4 11.Rh1 Ne6 12.f5 Nd7! 13. Ng5 Tc8 14.Nf3 Nc6 15.De2 h6 16.Nh4 Dc7 ∓ (Lokvenc—Gligorici, Zagreb 1949); sau 11.Ne3 Ne6 12.Cd2 e:f4 13. T:f4 d5 14.e5 Cd7 15.Cf3 Db8 ∓ (Grunfeld-Boleslavski, Varșovia 1947).

20. Sau 10...Db6+ 11.Rh1 Ne6 12. Nf3 Tad8 13.De1 Ce5 14.Ne2 Cg6 15. Ng3 d5 ± (Janosevici—Gligorici, camp. Iugoslaviei 1948).

21. Alte continuări: a) 11.Nd3 Ce5 12.Nh1 Db6 13.De2 C:d3? 14.c:d3 N:b3? 15.Ne3 Db4 16.a:b3 D:b3 17.Ta5! ± (Botvinnik—Boleslavski, Sverdlovsk 1943); b) 11.Nf3 Ce5 12.Cd5 C:d5 13.e:d5 Nd7 14.N:e5 d:e5 15.c4 Na4 16.Rh1 Nd6 17.De2 b6 ∓ (Estrin—Boleslavski, camp. R.S.F.S.R. 1946).

22. Bronstein—Levenfiș, 17 camp. U.R.S.S. 1949.

23. Sau 10...Nc4 11.Te1 Tc8 12.Tc1 a5 13.Cd5 C:d5 14.e:d5 Cb4 15.a3 Ca6 16.Cd2 Nb5 17.c4 ± (Nedeljkovici—Janosevici, Split 1949).

24. Sau 13.c3 Ca6 14.a4 Cd7 15.Ne2 f5 (dacă 15...Cac5 atunci 16.Cd2! ± (Unzicker—Euwe 1954 și Pilnik—Nedeljkovici, Belgrad 1952).

25. Nedeljkovici—Marici, Split 1949.

26. Sau 9.Nf3 a6 10.a4 Ca5 (bine este și 10...Cb4) 11.C:a5 D:a5 12.Ne3 Ne6 13.Dd2 Tfe8 14.Tfd1 și cu 14... Db4 ∓ (Smîslov—Holmov, 17 camp. U.R.S.S. 1949).

27. Alte continuări: a) 9...Db6+ 10.Rh1 Ne6 11.Cd5 N:d5 12.e:d5 Cb4 13.c4 a5 14.Nd2 a4 15.Cc1 Ca6 16.Tb1 Cc5 17.Nc3 ± (Bisguier—Milici, Olimp. Helsinki 1952); b) 9...Ne6 10. Cd5 N:d5 11.e:d5 Cb4 12.c4 a5 13.Ne3 Ch5 14.Dd2 Cf4 15.Nd1! ± (Gheller—Barcza, turneul interzonal, Stockholm, 1952).

28. Sau 10.a4 Cb4 11.Ng5 Ne6! 12. N:f6 N:f6 13.Cd5 N:d5 14.e:d5 Ng5 = (analiză Kuzminîh).

29. Bronstein—Pachman, Helsinki 1952.

30. Sau 8.Ne3 0—0 9.f3! d5! cu joc bun pentru negru, cum demonstrează

variantele: **a)** 10.e:d5 Cb4 11.Nc4 Nf5 12.Tc1 Tc8; **b1)** 10.C:d5 C:d5 11.e:d5 Cb4 12.c4 Nf5; **b2)** 11.D:d5 Dc7! (dacă 11...D:d5 atunci după 12.e:d5 Cb4 13.0—0—0 Nf5 14.c3 C:a2+ 15. Rd2 Cb4 16.d6! N:d6 17.Re1 Cc2+ 18.Rf2 ± (Foltys—Platt, Trencianske Teplice 1949) 12.Dd2 Td8 13.Nd3 Cb5 14.0—0 Ne6 15.Cc1 Tac8 16.Tf2 Dd7! 17.De2 Da4 18.a3 C:c2 19.N:c2 T:c2 20.D:c2 T:d1+ 21.D:d1 D:d1+ 22.Tf1 Dd7 23.Tf2 = (Rabar—Gligorici, Opatija 1949).

31. Se poate juca și 8...0—0, cu următoarele continuări posibile: **a)** 9. Dd2 a5 10.a3 a4 11.Cc1 Ne6 12.0—0 Cd4 13.Td1 Tc8 cu inițiativă de partea negrului (Kasparian—Gheller, 1952); **b)** 9.N:f6 N:f6 10.Cd5 Ng5 11.Nc4 Ne6 12.h4 Nh6 13.g4 Nf4 14.De2 Tc8 15.c3 Ce7 ∓ (Reicher—Boleslavski, București 1953) sau 10.0—0 Ne6 11.Cd5 Ng5 12.Dd3 Ce7 13.c4? Tc8 14.Cd2 C:d5 15. c:d5 Nd7 ∓ (Taimanov—Boleslavski, 17 camp. U.R.S.S. 1949).

32. Sau 9.C:e4 N:g5 10.C:g5 (1C C:d6+ Re7 =) 10...D:g5 11.D:d6 De7 =

33. Böök—Bronstein, Saltsjobaden 1949.

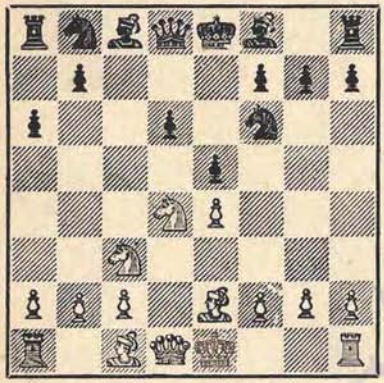

APĂRAREA SICILIANA
Varianta Najdorf

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 e:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6[1] 6.Ne2 e5[2]

	7	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	*19*
1	Cb3[3]	0–0	f4	f5	a4	a5	Ne3	a:b6	N:b6[5]	Rh1	N:b5	Cd5	∓
	Ne6	Cbd7	Dc7	Nc4	Ne7[4]	0–0	b5	C:b6	D:b6+	Nb5!	a:b5	C:d5[6]	
2		0–0	Ne3	a4[7]	Dd2	f3	Tfd1	De1	e:d5	Df2	d6	b:c3	±
	Ne7	0–0	Dc7	b6[8]	Db7[9]	Cbd7[10]	Tfd8[11]	d5	Nb4	N:c3	Dc6	Cd5[12]	
3	....	....		f4[13]	N:f4	Rh1	De1	Td1[15]	Cd5[16]	Ng4	a4	c4	+
			Ne6	e:f4	Cc6	Tc8[11]	Cd7	Cde5	Ng5	Rh8	a5	b6[17]	
4	....	....	Ne3[15]	a4	a5[19]	Cd5!	e:d5	a:b6	c4	T:a5	C:a5	Nd2	+
			Dc7[18]a	Ne6	Cbd7[19]a	N:d5	b5	C:b6	a5	T:a5	Cb:d5	Cf4[20]	
5	....	....	....		Dd3[21]	f4	f5	Dd2	N:c4	N:b6	Na5	N:b4	±
				b6	Ne6	Cc6	Cb4	Nc4	D:c4	Dc6[22]	Tfc8[23]	Db6+	
6	....	0–0	f4	a4[25]	Nd3	De2	f:e5	Nf4	Rh1	Cd4	Cf3	C:e5	=
		0–0	Cbd7	b6[26]	Nb7	Te8!	C:e5	Dc7	Cfd7	g6	Nf6	C:e5[27]	

NOTE:

1. Sau **a1)** 5...e5?! 6.Nb5+ Nd7 7. N:d7+ D:d7 8.Cb3! ±; **a2)** 8.Cf3 Dg4?! 9.Dd3! Ca6 10.0—0 Cc5 11.Db5+! Dd7 12.De2 Dc6 13.Te1 h6 14.Nd2 Ne7 15. Tad1 0—0 16.Nc1 ± (Dr. Nedelkovici—Kapici, Bled 1963); **a3)** 8...Dc6! 9.De2 h6 10.0—0 Cbd7 11.Td1 a6 12. Ce1 Tc8 13.Cd3 Ne7 14.Nd2 = (Parma—Bertok, Bled 1963).

2. Dacă 6...g6 poate urma 7.Ne3 Ng7 8.Dd2 Cbd7 9.Nh6 N:h6 10.D:h6 b5 11.0—0—0 Nb7 12.The1! ± (Averbach—Aronin, camp. Moscovei echipe 1963).

3. Mai puțin recomandabil este 7.Cf3, întrucît această mutare întîrzie atacul asupra centrului negru de pioni, prin înaintarea pionului „f". Poate urma 7...Ne7 (sau 7...h6 8.Ne3 Ne6 9. 0—0 Ne7 = Koska—Fichtl, Praga 1950) 8.0—0 0—0 9.h3 b5 10.Ne3 Nb7 11.Cd5 C:d5 12.e:d5 Cd7 13.c4 b:c4 14.N:c4 Cb6 15.Nb3 a5! = (Grecikin—Koblenz, Riga 1953) sau 7.Cf5 d5 8. Ng5 d4 9.N:f6 D:f6 10.Cd5 Dd8 11.Cg3 Cc6 12.0—0 Ne7 13.Ng4 0—0 14.N:c8 T:c8 15.Dg4 g6 16.Tad1 = (Marici—Bogdanovici, Bled 1963).

4. Sau **a1) 11...Tc8** 12.Ne3 Ne7 13. a5 h5 14.N:c4 D:c4 15.Ta4 Dc7 16.h3 h4 17.Tf2 b5 — 17...Dc6! — 18.a:b6 C:b6 19.N:b6 D:b6 20.De2 Ta8 21.Rh2 0—0 22.Tf1 Ta7 23.Tfa1 ± (Gheller—Najdorf, Zürich 1953); **a2) 12.a5** Ne7 13.N:c4 D:c4 14.Ta4 Dc7 15.Ne3 h6 16.Tf2 0—0 17:g4?! b5 18.a:b6 C:b6 19.N:b6 D:b6 20.De2 d5 21.T:a6 Db7 22.e:d5 Nb4 cu contrajoc suficient pentru pionul sacrificat (L. Schmid—L. Evans, 15 Olimp., Varna 1962).

5. Mai slab este **15.Rh1?!** după care negrul continuă cu 15...Tfc8 16. N:b6 D:b6 17.N:c4 T:c4 18.Cd5 C:d5 19.e:d5 Ng5 20.Ta3 Tac8 ∓ (Pîdevski—Lehmann, Sofia 1962).

6. Unzicker—Fischer, 15 Olimp., Varna 1962 și Tal—Fischer, Curaçao 1962, au continuat după 19.D:d5 Ta4! astfel: **a) 20.c3** Da6 21.Tad1 Tc8 22. Cc1 b4 23.Cd3 b:c3 24.b:c3 Ta5 = ; **b) 21.h3** Tc8 22.Tfe1 h6 23.Rh2 Ng5! 24.g3 Da7! 25.Rg2 Ta2 26.Rf1 T:c3 și negrul a cedat.

7. Gheller propune aici 10.Dd2, cu posibilitățile: **a1)** 10.Dd2 b5 11.Cd5 C:d5 12.e:d5 Nb7 13.Ca5 Cd7 14.Tac1 urmat de c2—c4 ± ; **a2) 10...Ne6** 11. f4 e:f4 12.T:f4 ± (Gheller—Polugaevski, camp. U.R.S.S. 1961); **a3) 11 . Cbd7** 12.f5 Nc4 13.g4?! d5! 14.C:d5 C:d5 15.e:d5 Cf6 16.Tad1 Ce4 17.De1 Nh4 ∓ (Yanovski—Gligorici, Stockholm 1962).

8. Merită atenție aici și 10...Ne6 după care pot surveni variantele: **a) 11.a5** Dc6 12.Nf3 Cbd7 13.Cd5! N:d5 14.e:d5 D:b5 15.Dd3! ± (Smîslov—Tal, Porto Roz 1959); **b) 11.a5** Dc6 12. Nf3 Tc8 13.Dd2 Cbd7 14.Tfd1?! Cf8 15.Cc1 Cg6 16.Ng5 b5 17.a:b6 D:b6 ∓ (Damianovici—Lehmann, Sofia 1962); **c) 11.a5** Cbd7 12.Cd5 C:d5 13.e:d5 Nf5 14.c4 Ng6 15.Tc1! Cc5 16.C:c5 d:c5 17.b4! ± (Gheller—Fischer, Curaçao 1962); Altă posibilitate este **10...Cbd7** 11.a5 b5 12.a:b6 C:b6 13.Ca5! ± (Gheller-Stein, Stockholm 1962). Vezi și varianta 5

9. Sau **11...Ne6** 12.Tfd1 Cdb7 13.f3 Tfd8! (13...Db7 14.Cc1! Tfd8 15.Cca2 Cc5 16.Cb4 a5 17.Cbd5 C:d5 18.C:d5 N:d5 19.D:d5 D:d5 20.T:d5 ± (Gheller—Bolbochan, Stockholm 1962) 14. De1 (14.Nf1 Cc5? 15.C:c5 d:c5 16.Df2 ± Gheler—Bertok, meci U.R.S.S.—Iugoslavia, Belgrad 1961) 14...Db7 15 Df1 Tdc8 16.Nd3 h6 17.Td2 Cc5 = (Stein—Gligorici, Stockholm 1962).

10. Slab este **12...Nc6** după care albul, continuînd cu **13.Tfd1** ajunge în poziții bune, de exemplu: **a1) 13...** Cbd7 14.De1 h6 15.Df1 Db7 16.Nc4 Tfc8 17.Td2 Cf8 18.Cc1 Cg6 19.C1a2 ± (Gheller—Fischer, Stockholm 1962); **a2) 13...Db7** 14.Nc4 Cbd7 15.De2 Tfc8 16.Td2 Nf8 17.Tad1 Cc5 18.C:c5 d:c5 19.Ng5 Ne7 20.N:f6 N:f6 21.Td6! ± (Stein—Ratsch, Berlin 1962).

11. Mai bine este 13...Tfc8! 14. Tac1 Nc6 15.De1 Db7 16.Df1 d5! 17. e:d5 C:d5 18.C:d5 N:d5 = (Suetin—Samkovici, camp. U.R.S.S. 1960).

12. Gheller—Polugaevski, ½ camp. U.R.S.S. 1955.

13. Sau: **a) 10.Dd2** Cbd7 11.a4 Tc8 12.a5 h6 13.Tfd1 Dc7 14.f3 Tfd8 15. Nf1 d5! 16.C:d5 C:d5 17.e:d5 N:d5 18.

D:d5 Cf6 19.Dc4 D:c4 20.N:c4 T:c4 21.T:d8 N:d8 22.Td1 Ne7 = (Penrose —Najdorf, Varna 1962); b) **10.Cd5** N:d5 11.e:d5 a5 12.c4 Ca6 13.f4 a4 14.Cd2 e:f4 15.T:f4 Cd7 16.Tf2 Cac5 17.Cf3 Nf6 ∓ (Pîdevski—Lombardy, Leipzig 1960).

14. Dacă 12...b5?! atunci poate urma 13.Cd4 C:d4 14.D:d4 Tc8 15.a4! Nc4 16.a:b5 N:e2 17.C:e2 a:b5 18.Cc3 Tc4 19.Dd3 ± (Smîslov—Schweber, Leipzig 1960).

15. Sau 15.Dd2 h6 16.Ne3 Te8 17. Cd5 Ng5 18.c3 N:d5 19.N:g5 D:g5 = (Darga—Bolbochan, Varna 1962).

16. Smîslov — Petrosian, camp. U.R.S.S. 1960.

17. Sau 8.Ne3 Dc7 9.Dd2 b5 10.f3 Cbd7 (10...Nb7!) 11.a4 b:a4 12.T:a4 0—0 13.0—0 Cb6 14.N:b6 D:b6+ 15. Rh1 Nd7 16.Ta5 Ta7 17.Tfa1 Tfa8 18. Nc4 Nd8 19.T5a2 Ne6 20.Ca5 Dc5 21. b3 h6 22.Cd5! ± (O'Kelly—Räisä, Varna 1962). O altă posibilitate este **8.Ng5** Ne6 9.N:f6 N:f6 10.Cd5 Cd7 11. 0—0 0—0 12.Dd3 Tc8 13.c3 Ng5 14. Tad1 g6 15.Rh1 Nh6∼ (Unzicker — Fischer, Santa Monica 1966).

18. Alte posibilități: **a) 9.Ng5** Cbd7 10.a4 b5 11.Nc4 Nb7 12.De2 Dc7 13. Tfd1 Tfc8 14.Cd2 h6 15.N:f6 C:f6 16. Nb3 Nc6 17. Cc4 ± analiză Euwe; **b) 9.a4** Ne6 10.f4 Dc7 și acum **b1) 11.f5** Nc4 12.Rh1 Td8 13.N:c4 D:c4 14.Ng5 Cbd7 15.De1 h6 16.Nh4 Te8 17.a5 d5 ∼ (Robatsch—Ivkov, Havana 1963); **b2) 11.Rh1** Cbd7 12.f5 Nc4 13.a5 b5 14.a:b6 c:b6 15.Ne3 Tfc8 = (Darga—Bobotov, Havana 1963).

18 a. Sau **9...Ne6** 10.f4 e:f4 11.N:f4 Cc6 12.Rh1 Tc8 13.De1 Ce5 14.Td1 Cfd7 15.Cd4 Db6 16.Nc1 Tfe8 17.Dg3 Nf8 18.Cf5± (Unzicker—Ivkov, Santa Monica 1966).

19. Dacă 11.f4?! atunci 11...e:f4! și nu 11...Cbd7? la care urmează 12.f5 Nc4 13.a5 Tfc8 14.Rh1 N:e2 15.D:e2 Dc4 16.Df3 h6 17.Ta4 Dc7 18.Tfa1 Dd8 19.Cd2 Tc6 20.Cc4 Tac8 21.Nb6 De8 22.De2 ± (Bogdanovici—Bertok, camp. Iugoslaviei echipe 1963).

19 a. Mai bine 11...Dc6 12.Nf3 Tc8 13.Te1 Cbd7 14.Te2 Dc7 15.Td2 h6 16. Ne2 Cc5= (Unzicker—Petrosian, Santa Monica 1966).

20. Bradvarevici—Nemet, Bled 1963.

21. Slab este 11.a5? din cauza 11... b5 12.Dd2 Cbd7 13.f3 Nb7 14.Cc1 d5! 15.C:d5 C:d5 16.e:d5 Cf6 17.Cd3 C:d5 ∓ (Mihaljcisin—Gligorici, Bled 1963)

22. După 16...d5 poate urma 17.e:d5 Cb:d5 18.C:d5 C:d5 19.Ca5! ± (Bogdanovici—Bobotov, Sarajevo 1962).

23. Mai bine este 17...Tab8 (Bogdanovici—Bertok, Vrnjacka Banja 1962).

24. 19.Rh1 D:b4 20.Dd3 h6 21.a5! Tc6 22.Ta4 Db7 23.Cd5 Tb8?? 24.Tb4 D:b4 25.C:e7+! și negrul a cedat (Bertok—Gligorici, Bled 1962).

25. Dacă 10.Rh1 atunci 10...b5 11. Nf3 Nb7 12.De1 Tc8 13.a3 Dc7 14.g4 d5! = (Judovici—Averbach, 1948).

26. Sau 10...Dc7 11.f5 b6 12.Nf3 Nb7 13.De2 Tfe8 14.Rh1 Tac8 15.g4 h6 16.Ne3 d5! ∓ (Kondratiev—Moiseev, ½, 20 camp. U.R.S.S. 1952).

27. Botvinnik—Petrosian, Budapesta 1952.

TABELA 32

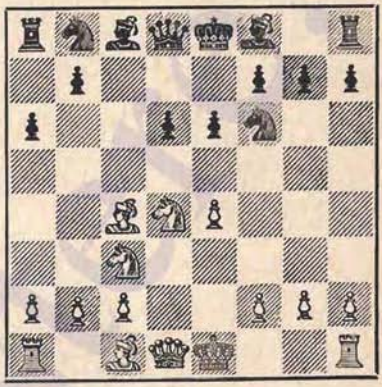

APĂRAREA SICILIANĂ
Varianta Najdorf

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ne4 e6[1]

	7	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	*18*	
1	Nb3[2]	f4 ![3]	Df3	g4	C:c6	g5	Ne3	0–0–0	Na4	N:d7	f5	f6 ![5]	±
	Ne7	0–0[4]	Dc7	Cc6	b:c6	Cd7	c5	c4	Tb8	N:d7	Db7		
2	....	....	....	f5[6]	Ne3	g4	a:b3	0–0–0	g5	Ca4	Thg1	C:f5[7]	±
				Cc6	Ca5	C:b3	Cd7	b5	b4	Nb7	e:f5	Tfe8	
3	....	....		Ne3	g4	g5	f5	Dh3	a:b3	0–0	Cf3	C:e5	±
			Cbd7?!!	Dc7	Cc5	Cfd7	Ce5	C:b3	g6	Te8	Nf8 !?[8]	d:e5[9]	
4		0–0[11]	f4[12]	f5	Cde2	C:e4	Cc3	Dh5 !	Cd5	N:d5	Ng5	N:f6	±
	b5[10]	Nb7	Cbd7	e5	C:e4	N:e4	Nc6	De7	N:d5	Tc8	Cf6	g:f6[13]	
5	0–0	Nb3	Df3	N:e6	C:e6	C:g7+	Cf5	Ng5[15]					∓
	Ne7[14]	b5	Nb7	f:e6	Dd7	Rd8	b4	Tf8					

NOTE:

1. Alte continuări duc la variante independente, de exemplu: a) **Sistemul Dragonului: 6...g6** 7.f3 Ng7 8.Ne3 b5 9.Nb3 Nb7 10.Dd2 Cbd7 11.Nh6! (mai slab este 11.0—0—0 din cauza 11...Cc5 12.Rb1 C:b3 13.c:b3 0—0 14. Nh6 N:h6 15.D:h6 b4 ∓ (Littlewood—Botvinnik, Hastings 1962) 11...N:h6 12.D:h6 b4 13.Ca4 Da5 14.Dd2 0—0 15.a3 De5 16.a:b4 d5 17.0—0—0 d:e4 18. f4 Db5 19.Tdg1! ± (Mazzoni—O'Kelly, Paris, 1962); b) **6...Cbd7** 7.0—0 Dc7 8.De2 g6 9.f4 Ng7 10.Cf3 b5 11.

Nb3 b4 12.Ca4 e5 (trebuia jucat 12... Nb7 13.e5 Ce4 14.e6 f:e6 15.N:e6 Dc6 16.Nb3 Cdc5 =) 13.f5! Nb7 14.Cg5 0—0 16.f:g6 f:g6 16.Df3 Nc6 17.Ne3 Nh6! (dacă 17...Db7, atunci 18.Dh3 N:e4 19.Cb6! Nf5 20.T:f5 g:f5 21. Nd5 ±) 18.Dh3 N:g5 19.N:g5 ± (Estrin—Aronin, ½ camp. U.R.S.S. 1959); Sau 7.Ng5 g6 8.0—0 (sau 8.Dd2 h6 9.Nh4 Ng7 10.0—0 0—0 11.Tad1 Rh7 12.Rh1 Dc7 13.Nb3 Dc5 14.f3 Cb6 15. Dd3 ± (Luik—Smîslov, camp. U.R.S.S. echipe, 1962) 8...Ng7 9.De2 0—0 10 Tad1 Dc7 11.Cd5 C:d5 12.e:d5 Cf6 13.Tfe1 Nd7 14.Nb3 Tac8 15.h3 Tfe8 16.c3 ± (Sagalovici—Aronin, camp. U.R.S.S. echipe 1962. Slab este c) 6... e5 din cauza 7.Cde2! Ne6 8.N:e6 f:e6 9.0—0 d5 10.e:d5 e:d5 11.Ng5! d4 12. N:f6 D:f6 13.Cd5 Dd8 14.c4 Nc5 15.Cg3 0—0 15.Ce4 ± (Ciocîltea—Milev, București 1953).

2. Negrul nu are probleme deosebite după 7.a3, prin care albul caută să evite schimbul nebunului la b3 prin manevra Cb8—c6—a5—b3, de exemplu: a) 7...Ne7 8.0—0 0—0 9.Na2 Cc6 (sau 9...b5 10.f4 Nb7 11.f5 e5 12.Cde2 Cbd7 13.Cg3 Tc8 14.Ch5 C:h5 15.D:h5 T:c3! 16.b:c3 Cf6 17.De2 C:e4 ∓ (Șipov—Terentiev, camp. R.S.F.S.R. 1963) 10.Ne3 C:d4 11.N:d4 b5 12.f4 Nb7 13. Dd3 Tc8 14.Tad1 (Cirici—Gheller, meci U.R.S.S.—Iugoslavia, Belgrad 1961); b) 7...Dc7?! 8.Na2 Cc6 9.f4 Ne7 10.Ne3 0—0 11.Df3 C:d4 12.N:d4 e5 13.Ne3 e:f4 14.D:f4 Ne6 15.0—0 Te8 16.Nb3 Nf8 17.Nd4 ± (Vasiukov—Djurasevici, Belgrad 1961); c) 7...b5 8.Na2 Nb7 9.De2 Cbd7 10.0—0 Tc8 11.Ng5 h6 12.Nh4 Db6 13.Tad1 Ne7 14.Rh1 g5 15.Ng3 Ce5 (Cirici—Velimirovici, camp. Iugoslaviei 1963).

3. Mai puțin bine este considerat 8.0—0, de exemplu: 8...0—0 9.f4 b5 10.a3 (dacă 10.f5, atunci 10...b4 11. Cce2 e5 12.Cf3 C:e4! 13.Nd5 Nb7! ∓ Fischer—Smîslov, Bled 1959) 10...Nb7 (jucabil este și 10...Cbd7 de ex. 11. Tf3!? Nb7 12.Th3 Tc8 13.Ne3 T:c3! ∓ Tal—Robatsch, 14 Olimp. Leipzig 1960) 11.f5 e5 12.Cde2 Cbd7 13.Cg3 Tc8 14.Ng5 T:c3?! (mai bine 14...Cb6 15. Ch5 T:c3 ∼ Olafson—Fischer, Bled 1959) 15.C:c3 C:e4 16.N:e7 D:e7 17. C:e4 N:e4 (și acum cu 18.c4!, în loc de 18.Nd5? cu posibilitatea 18...b:c4 19.N:c4 Cf6 20.De2 a5 21.Nd3 Na8 ∼ (Augustin—Pachman, camp. Cehoslovaciei, 1963).

4. Merită atenție și 8...Dc7 cu următoarele variante interesante: 9.Df3 b5 (Sau 9...0—0 10.f5 e5 11.Cde2 Cbd7 12.g4!? — mai bine este 12.Ne3 — 12...d5 13.N:d5 C:d5 14.C:d5 Nh4+ 15.Rd1 Dd8 ∼ Honfi—Ghițescu, Miskolcz 1963) 10.f5 b4 11.f:e6 b:c3 12.e5, cu variante cîștigătoare după 12...Nb7 13.e:f6! N:f3 14.f:g7, de exemplu: 14.. Tf8 15.e:f7+ T:f7 16.g8D+ Tf8 17. Nf7+ Rd7 18.D:h7 sau 15...Rd7 16. Ne6+ Rd8 17.g:f8D+ N:f8 18.Ng5+ De7 19.N:e7+ R:e7 20.g:f3); 14...Nf6 15.e:f6+ Rd7 16.g:h8D N:h8 17.f8D N:d4 18.D:f3 sau 15...Re7 16.Cf5+ Rd7 17.g:h8D N:h8 18.f8D c:b2 19. D:h8 b:a1D 20.D:a1 sau, în fine, 15... D:f7 16.N:f7+ R:f7 17.g:h8D N:h8 18. Tf1. După 12...d:e5 pot surveni următoarele variante: 13.Cf5 e4 14.C:g7+ Rf8 15.Dh3 c:b2 16.N:b2 R:g7 17.0—0 Dc5+ 18.Rh1 Dg5 19.Tf5 ± (Vitomski—Gleizer, Riga 1962).

Dacă 8...Cc6 (în locul mutării 8... Dc7), atunci devine interesantă varianta 9.Ne3 0—0 10.Df3 Dc7 11. 0—0—0 Nd7 12.g4 C:d4 13.T:d4 e5 14.Td2 e:f4 15.N:f4 Ne6 16.g5 Cd7 17. Thd1 ± (Kalinkin—Tatarințev, camp. R.S.F.S.R. 1963).

Într-o partidă Novopașin—Tal, 30 camp. U.R.S.S., negrul în locul mutării a6 a jucat e6 și partida a decurs astfel: 8.f4 Ca6!? 9.Df3 Cc5 10. Ne3 d5 11.e:d5 e:d5 12.0—0 Te8 13.h3 Ce4 14.C:e4?! (trebuia 15.Tad1 și după 14...C:c3 15.b:c3 ± sau simplu 14. Cce2) 14...d:e4 15.De2 Cd5 16.Tad1? (din nou cu 16.N:d5! D:d5 17.c4 Da5 18.b3 albul avea cel puțin egalitate) 16 C:e3 17.D:e3 Nc5 ∓

5. Interesant este 9.f5!?, de ex. 9... e5 10.Cde2 Cbd7 11.Cg3 b5 12.Ng5 Nb7 13.N:f6 C:f6 14.Ch5 C:h5 15.D:h5 Tc8 16.Nd5 N:d5 17.C:d5 T:c2 18.0—0 ± (Dely—Simaghin, Moscova 1962 și Pîdevski—Minici, Polanica Zdroi 1963); sau 9...e:f5 10.C:f5! (10.e:f5 Cc6 11. 0—0 d5 12.Rh1 Nc5 13.C:c6 b:c6 14. Ng5 a5 15.Df3 Nd4 ∓ Ciocîltea—Gligorici, Havana 1962) 10...N:f5 11.e:f5 Db6 12.Df3 Te8 13.Ne3 Nd8 14.Rd2 Dc6 15.Tae1 Na5 16.Nd4 ~ (Conrady—Gligorici, Varna 1962).

6. Sau 10.Ne3 Cc6 11.0—0—0 C:d4 12.N:d4 b5 13.g4 b4 și cu 14.g5! în locul mutării din partidă 14.Ce2? albul ar fi stat excelent (Perez—Smîslov, Havana 1962).

7. 19.Ch6+! cu atac puternic pentru alb (Petruşa—Kapengut, camp. R.S.S. Beloruse 1963).

8. Mai bine era 17...e:f5.

9. Bilek—Tringov, Kecskemét 1964. Negrul se poate apăra mai bine cu 10... Cc5! (în loc de 10...Dc7) de ex. 11. 0—0—0 Dc7 12.g4 b5 13.g5 Cf:e4! ~ (Ciocîltea—Jansa, Bad Liebenstein 1963). De aceea în loc de 10.Ne3 este mai promițător 10.g4!

10. După 7...Dc7 8.f4 Cbd7 9.g4 Cc5 10.Df3 b5 11.f5 b4 12.g5 C:b3 13. a:b3 b:c3 14.g:f6 c:b2 15.N:b2 e5 16. Cb5 Db6 17.f:g7 N:g7 18.Ca3 ± (Klovan—Pasman, Riga 1961).

11. Sau 8.f4 Nb7 (8...Dc7 9.f5 e5 10.Cf3 h6 11.a4 b4 12.Cd5 C:d5 13. N:d5 Nb7 14.f6 g:f6 15.0—0 N:d5 16. D:d5 Dc6 17.Dd3 Cd7 ~ Harskin—Vladimirov, Leningrad 1963) 9.0—0 (9.f5 e5 10.Cde2 Cbd7 11.Cg3 Ne7 12. Ng5 0—0 13.N:f6 C:f6 14.Ch5 C:h5 15.D:h5 Tc8 16.Nd5 N:d5 17.C:d5 T:c2 18.0—0 Nf6 19.b3 h6 20.Tfc1 T:c1+ 21.T:c1 Ng5 22.Tc7 ± Pîdevski—Minici, Polanica Zdroj 1963) 9...b4 10. e5 b:c3 11.e:f6 Cd7 12.f5 e5 13.N:f7+ R:f7 14.Dh5+ g6 15.f:g6+ h:g6 16. D:h8 e:d4 17.Dh7+ Re6 18.Dg8+ și negrul a cedat (Dely—Szabó, camp Ungariei 1962).

12. Sau 9.Te1 Cbd7 10.N:e6?! f:e6 11.C:e6 Db8 12.Cd5 Rf7 13.Cdc7 h6 14.Df3 Cc5 15.C:c5 D:c7 16.Db3+ Rg6 17.C:b7 D:b7 18.Dd3+ Rf7 = (Gavela—Ilici, Bled 1963).

13. Ciocîltea—Bertok, Sofia 1962.

14. Alte continuări care merită atenție sînt: **a) 7...Cc6** 8.Ne3 Ne7 9.f4 d5 10.e:d5 e:d5 11.Nb3 0—0 12. Rh1 Te8 13.f5 Ce5 14.Ng5 Cc4 14.Df3 h6 16.N:f6 N:f6 17.D:d5 (Holmov—Krogius, Soci 1963); **b) 7...b5?!** 8. Nb3 b4 9.Ca4 C:e4 10.Te1 Cf6 11.Ng5 Ne7 12.Cf5 0—0 (sau 12...e:f6 13.N:f6 g:f6 14.Dd5 Ta7 15.D:f7+ Rd7 16.Cb6+! ±) 13.C:e7+ D:e7 14.Cb6 Nb7 (14... Ta7 15.Cd5 Dd8 16.N:f6 g:f6 17.Dd4! ±) 15.C:a8 N:a8 16.N:f6 D:f6 17 D:d6 ± Jovcici—Zlatan, camp. Iugoslaviei, coresp. 1959).

15. Holmov—Boboțov, Soci 1963.

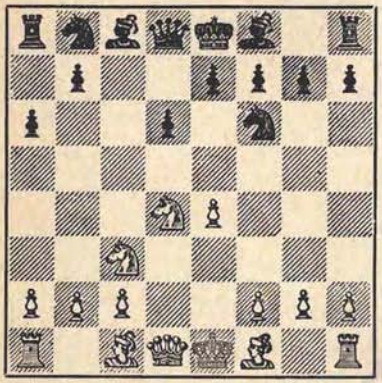

APĂRAREA SICILIANĂ
Varianta Najdorf

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 e:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6

	6	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*	
1	Ng5	Nc4	Dd2	0−0−0 !^{2}	Nb3^{3}	The1 !	N:f6	Df4	Dg4^{5}	Nd5^{6}	N:b7+	Cd5 !	±
	Cbd7	Da5^{8}	e6	b5	Nb7	Cc5^{4}	g:f6	Ne7	0−0−0	b4 ?^{7}	R:b7	e:d5	
2		f4^{8}	e5	f:e5	De2^{9}	0−0−0	C:e6^{11}	Dg4	Td8+	N:d8	b4	a3	±
	e6	b5	d:e5	Dc7	Cfd7	Nb7^{10}	f:e6	Cc5^{12}	D:d8	R:d8	Cd7	a5 !^{13}	
3	.....		Dd2^{14}	Tb1	e5^{15}	f:e5	Nc4	N:e6	0−0	D:g5	Dh5 !^{19}	C:e6	±
		Db6	D:b2	Da3	d:e5^{16}	Cfd7	Ne7^{17}	0−0	N:g5^{18}	h6	f:e6	T:f1+^{20}	
4	.....		Df3^{21}	0−0−0	g4	N:f6	g5	a3^{23}	Nh3	N:e6 !^{25}	C:e6	Cd5 !	±
		Ne7	Dc7^{22}	Cbd7	b5	C:f6	Cd7	Nb7	0−0−0^{24}	f:e6	Dc4 ?!^{26}	N:d5^{27}	
5	.....	.....	.....	.....	.....		f5^{28}	Dh3	Cce2	Cf4	Tg1	f:e6	~
						g:f6	Ce5^{29}	0−0	Rh8	Tg8	d5 !	d:e4^{30}	
6	f4	Cf3	a4	Nc4^{32}	De2	0−0	f:e5	Ng5	Tad1 !	Rh1	T:d7	C:e5	±
	e5^{31}	Cbd7	Ne7	0−0	b6	Nb7	d:e5	Ch5 ?^{33}	Nc5+	Dc7	D:d7	Dc7^{34}	
7	h3	g4	D:d4	Dd3	g5^{33}	Ne3	Dd2	0−0−0	f3	Rb1	h4	Nh3	±
	Cc6 !^{35}	C:d4	e5	Ne7	Cd7	Cc5	Ne6	0−0	Te8	Cd7	h5	N:h3 ?^{37}	
8	g3	Ng2	0−0	f4	g4 !	C:c6^{39}	g5	f5	Rh1	Nf4	f6	h4	~
	e6^{38}	Ne7	0−0	Dc7	Cc6	b:c6	Cd7	Te8	Nf8	Ce5	g6	a5^{40}	

NOTE:

1. Sau 7...h6 8.N:f6 C:f6 9.De2 e6 10.0—0—0 Dc7 11.f4 e5 (dacă 11... Ne7 atunci urmează 12.e5 d:e5 13.f:e5 Cd7 14.C:e6! f:e6 15.Dh5+ Rd8 16. N:e6 și atacul albului decide) și acum: a) 12.Cf5 Ne6 13.N:e6 f:e6 14.Ch4 g5 15.f:e5 d:e5 16.Thf1 Ne7 17.Cg6 ± (Matanovici—Korcinoi, meci U.R.S.S. —Iugoslavia, Rjeka 1963); b) 12.Cd5 C:d5 13.e:d5 Ne7 14.f:e5 d:e5 15.Ce6! Dd6 (dacă 15...f:e6 atunci 16.Dh5+) 16.C:g7+ Rf8 17.Ce6+! Re8 18.Thf1 Ng5+ 19.Rb1 b5 20.Dh5! albul a câștigat repede (Tal—Bilek, Amsterdam 1964).

2. O altă linie de joc începe cu 9.0—0, de exemplu: a) 9...h6 10.Nh4 și acum: a1 10...g5 11.Ng3 Ch5? (sau 11...Ce5 12.Ne2 b5 13.b4! D:b4 14.a4 Cec4 15.N:c4 b:c4 16.Tfd1 ± Samkovici — Filțev, Moscova 1961) 12.N:e6! f:e6 13.C:e6 C:g3 14.f:g3 Ce5 15.T:f8+ T:f8 16.D:d6 Tf6 (Tal — Petrosian, T. C. 1959); a2) 10...Ne7 11.Tad1 Ce5 12.Nb3 g5 13.Ng3 Ch5 14.Na4+ b5 15.N:e5 d:e5 16.Cc6 Dc7 17.C:e7 R:e7 ∓ (Tal—Korcinoi, 26 camp. U.R.S.S.); b) 9...b5? 10.Na5! e:d5 11.Cc6 Db6 12.e:d5 Ce5 13.Tae1 Nb7 14.Ne3! Dc7 15.f4 N:c6 16.f:e5 ± (Mnatakanian—Zurahov, ½, 26 camp. U.R.S.S.); c) 9...Ne7 10.Tad1! (sau 10.a3? h6! 11.Ne3 Ce5 12.Na2 Dc7 13.De2 b5 14.f4 Ceg4 15.h3 C:e3 16. D:e3 0—0 ∓ Spasski—Lombardy, Leningrad 1960) 10...Cc5 11.Tfe1 Nd7 12.Cf5! e:f5 13.e:f5 ±

3. Continuarea lui Spasski 10.Nd5 este considerată mai puțin bună din cauza 10...b4! 11.N:a8 b:c3 12.b:c3 Cb6 13.Cb3! Db5! 14.Cd4 Da5 15. Cb3 =. Dacă albul continuă cu 10. N:e6 atunci 10...f:e6 11.C:e6 Rf7! și acum: a) 12.N:f6 C:f6 13.Cg5+ Rg8 14.f4 b4 15.Cd5 h6 și mai departe negrul și-a realizat avantajul material (Sianovski — Aronin, ½, 26 camp. U.R.S.S.); b) 12.C:f3 T:f3 13.D:d6 b4 14.Cd5 D:a2 15.The1 Rg8 16.N:f6 g:f6? (negrul obținea avantaj clar după 16...C:f6 17.Ce7+ Rf7 18.e5 Ng4! 19.Dc7 Ce8) 17.Td3! ± (Tal—Kolarov, camp. mondial studențesc echipe 1957).

4. Alte posibilități: a) 11...Tc8 12. e5! C:e5 13.C:e6! f:e6 14.T:e5 d:e5 15. N:f6 Dc7 16.N:e5 Df7 17.f4 Nc6 18. De2 Ne7 19.g4 ±; b) 11...Ne7 12.f4 Cc5 13.N:f6 g:f6 14.De3 0—0—0 15.a3 C:b3+ 16.C:b3 Dc7 17.f5 Rb8 18. Cd4 ∼. (Estrin—Titen, ½, 5 camp. mondial coresp.); c) 11...0—0—0 12. f3?! (recomandabil este aici 12.f4! h6 13.N:f6 C:f6 14.a3 d5 15.e5 Cd7 16. Rb1 g6 17.g4 ± Rubineti—Bielicki, Buenos Aires 1964) 12...h6 13.Ne3 b4! 14.Cce2 d5 15.e:d5 C:d5 16.Ng1 Cc5 ∓ (Langeweg—Saidy, Tel Aviv 1964).

5. Sau 14.Cd5 e5! 15.C:f6+ Rd8 16. Df5 e:d5 17.Nd5 Nc8! 18.Df3 Ta7 19. e5 Cd7 20.C:d7 T:d7 21.N:f7 d:e5 22. T:e5 Dc7 ∓

6. Recomandabil este aici 15.Cd5! după care pot surveni următoarele variante: a) 15...C:b3+? 16.C:b3 D:a2 17.Cc3 ±; b) 15...The8 16.C:e7+ T:e7 17.Rb1 ±; c) 15...Td7 16.Dg7 Thd8 17. C:e7+ T:e7 18.D:f6 Ted7 19.Df3 ±.

7. Continuînd cu 15...Td7! negrul putea să se apere.

8. Și după 18.e:d5 Td7 19.Cc6 D:a2 20.D:b4+ albul a obținut atac câștigător (Stein—Tal, camp. U.R.S.S. echipe 1961).

9. Posibil și 10.e:f6 De5+ 11.Ne2 D:g5 12.0—0 și acum: a) 12...De5 13. Nf3 Ta7 14.Te1 D:f6 15.Nc6+ C:c6 16.C:c6 Td7 17.Cd5 Nc5+ 18.Rh1 Dh4! 19.Df3 0—0 ∓ (Ortega—Polugaevski, Havana 1962); b) 12...Ta7 13.Dd3 Td7 14.Ce4 De5 15.Cf3! D:b2 16.De3 Nb7 17.Tab1! (slab este 17.Tad1 din cauza 17...N:e4 18.f:g7 D:g7 19.D:e4 Nd6! ∓ van den Berg—Langeweg, Amsterdam 1961) 17...D:c2 18.Cfg5 g6 19.Tc1 D:a2 20.C:f7 T:f7 21.Cc3! ± (Estrin—Vitolins, 31 camp. U.R.S.S.).

10. Alte continuări s-au arătat a fi mai slabe, de exemplu: **a)** **11...Nb4** 12.Ce4! D:e5 13.Cf3 Dc7 14.a3 Nf8 15.g4 Nb7 16.Ng2 ± (Ghiterman — Stein, ½, 29 camp. U.R.S.S.); **b)** **11... Cc6** 12.C:c6 D:c6 13.Dd3! Nc5 14.Ne2 Dc7 15.Ce4 0—0 16.Dg3 Rh8 17.Nf4 ± (Tomson—Kovalevici, Lvov 1961).

11. Alte planuri de conducere a atacului sînt: **a)** **12.Dg4** Db6 13.N:b5?! a:b5 14.Cd:b5 C:e5 15.Df4 Cbd7? (15... Cbc6!) 16.T:d7! f6 17.T:b7! D:b7 18. N:f6 Cg6 19.Dc7 ± (Simovici—Vitolins, Moscova 1962); **b)** **12.Dh6?!** g6! 13.Dg4 D:e5 14.N:b5 h5 15.Dh4 Dg5+ ∓ (Boicovici—Vitolins, Iugoslavia—U.R.S.S., Rjeka 1963).

12. Sau: **a)** **13...Db6** 14.Td6! N:d6 15.D:e6+ Rf8 16.Nc4! b:c4 17.Tf1+ ±; **b)** **13...C:e5** 14.D:e6+ Ne7 15.N:b5+ Rf8 16.Thf1+ ± ; **c)** **13...Cc6** 14.D:e6+ Ce7 15.N:b5! a:b5 16.C:b5 Dc6 17. Cd6+ Rd8 18.C:b7+ D:b7 19.T:d7 ±

13. Analiză a maestrului olandez G. Hoevens.

14. Posibil și **8.Cb3** după care poate urma: **a)** **8...Cbd7** 9.Df3 Dc7 (sau 9... Ne7 10.Nd3 h6 11.Nh4 g5 12.Nf2 Dc7 13.0—0—0 — 13.g3! — 13...g:f4 14.Rb1 Ce5 15.D:f4 Nd7 16.Ne2 h5 17.h3 0—0—0 = Ciocîltea—Ivkov, Belgrad 1962) 10. 0—0—0 b5 11.a3 Nb7 12.N:f6 C:f6 13. f5! și acum: **a1)** **13...e5** 14.g4 h6 15.h4 Db6 16.Ng2 Ne7 17.g5 Cd7 18.f6! g:f6 19.g:h6 T:h6 20.Nh3 ± (Ciocîltea — Najdorf, Havana 1962); **a2)** **13...e:f5** 14.D:f5 Ne7 15.Cd5 C:d5 16.e:d5 Nf6 17.Nd3 Ne5 și acum cu 18.De4! în loc de 18.h4?! albul avea o poziție mai bună (Ciocîltea—Tringov, Sofia 1962); **b)** **8...De3+ 9.De2 D:e2+ ±** (Stein—Gligorici, Stockholm 1962).

Slab este **8.a3?** din cauza **8...Cc6!** 9.Cf3 Cg4 10.Dd2 h6 11.Nh4 g5! 12. f:g5 h:g5 13.N:g5 D:b2 14.Tb1 D:a3 15.Nd3 Ng7 ∓ (Szabo—Tringov, Kecskemét 1964).

15. Alte posibilități sînt: **a)** **10.f5** Cc6 11.f:e6 f:e6 12.C:c6 b:c6 13.e5 d:e5 14.N:f6 g:f6 15.Ce4 Ne7 16.Ne2 0—0 17.Tb3 Da4 18.c4! Rh8 19.0—0 cu complicații favorabile albului (Gipslis—Korcinoi, 31 camp. U.R.S.S.); Sau **13...Cd5** 14.Ce4 d:e5 (14...D:a2? 15.Tbd1 d:e5 16.Ne2±) 15.c3!± Boboțov); Cel mai bine este 13...Cfd7! (Boboțov) de ex. 14.e:d6 D:d6 15.Nd3 De5+ 16.Ce4 (Donner propune 16.Rd1) 16...Nd6 17.Rd1 Nc7 =; **b)** **10. N:f6** g:f6 11. Ne2 și acum: **b1)** **11...Ng7** 12.0—0 f5 13.Tfd1 Cc6 14. C:c6 b:c6 15.Tb3 Dc5+ 16.Rh1 0—0 17.D:d6 D:d6 18.T:d6 e5! ± (Matanovici—Bronstein, Beverwiik 1963); **b2)** **11...Cc6** 12.C:c6 b:c6 13.0—0 Da5 14.Rh1 Ne7 15.f5 e:f5 16.e:f5 N:f5 17. N:a6! (17.Nf3?! 0—0 18.N:c6 Tac8 19. Nb7? T:c3 20.T:f5 T:b3! și albul a cedat, Marici—Gligorici, Belgrad 1962) 17... D:a6 18.T:f5 d5 19.Te1 ± (Matanovici—Bertok, Vrnjacka Banja 1962).

16. Sau 10...h6 11.N:f6 g:f6 12.Ce4 f:e5 13.Tb3 Da4 14.f:e5 d:e5 15.Cf6+ Re7 16.Cf5+ e:f5 (16...R:f6? 17.Dd8+ R:f5 18.Nd3+ e4 19.0—0+ cu atac cîștigător) 17.Cd5+ Re6 18.Cc7+ Rf6=.

17. Interesant este **a)** **12...C:e5?!** la care poate urma 13.C:e6 Da5 14.Nb5+ (sau 14.Nd8 Cf3+! 15.g:f3 De5+ 16. Ce4 f:e6 17.Nh4 — 17.Na5! — 17... Cc6 18.0—0 b5 19.Nd3 Ne7 20.N:e7 R:e7 21.a4 ∼. Bednarski—Tringov, Kecskemét 1964) 14...Cbd7 15.N:d7+ N:d7 16.Cd5 D:d2+ 17.N:d2+ ± (Euwe); **b)** **12...Nb4!** 13.Tb3 Da5 14 0—0 0—0 și acum **b1)** **15.Nf6?!** C:f6! 16.e:f6 Td8 17.T:b4 D:b4 18.Dg5 g6 19.Ce4 Df8∓ (Ortega—Boboțov, Soci 1966); **b2)** **15.C:e6** f:e6 16.N:e6+ Rh8 17.T:f8 N:f8 18.Df4 Cc6! 19.Df7 Dc5+ 20.Rh1 Cf6!∓ (Tringov—Fischer, Havana 1965).

18. După 14...f:e6? urmează 15.C:e6 Cc6 16.Cd5! Nc5+ 17.Rb1 Cc:e5 18. C:f8 N:f8 19.Ce7± (Dückstein—Euwe, Chaumont 1956).

19. Şi după 16.Dh4? D:c3 17.T:f7 T:f7 18.Dd8 Cf8 ∓ (Bilek—Fischer, Stockholm 1962).

20. Analiza continuă cu 18.T:f1 De7 19.Df5 Cb6 20.Df8+ D:f8 21.T:f8+ Rh7 22.Cc7! ± (analiză Wolf, Şapoşnikov şi Ermakov).

21. Se poate juca şi 8.De2 Dc7 9. 0—0—0 Cbd7 10.g4 h6 11.N:f6 N:f6 12. Ng2 Cb6 13.h4 Nd7 14.Th3? (14. g5!) 14...h5! ∓ (Stein—Najdorf, Mar del Plata 1965).

22. Interesantă este şi varianta Goteborg care survine după **8...h6** 9.Nh4 g5 10.f:g5 Cfd7 11.Dh5 (după 11.C:e6 f:e6 12.Dh5+ Rf8 13.Nb5! Ce5! atacul albului este respins) 11...Ce5 12.Nf2 N:g5 13.h4 Ne7 (sau 13...Nf6 14. 0—0—0 Cbc6 15.Ne2 C:d4 16.N:d4 Nd7 17.Thf1 De7 18.g3 — mai bine este 18.Tf4! 0—0—0 19.Tdf1 ± Jansa—Minev, Bad Liebenstein 1963 — 18.. 0—0—0 = Stein—O'Kelly, Berlin 1962) 14.0—0—0 Cbc6 15.Ne2 Nd7! 16.Thf1 Da5 17.C:c6 N:c6 18.Ng3 Th7 19.Ng4 Tg7 (Benkö—Minici, Belgrad 1964).

De asemenea după **8...h6** 9.Nh4 dacă negrul continuă cu **9...Cbd7** după 10.0—0—0 Dc7 11.Ne2! pot surveni variantele: **a) 11...b5** 12.N:f6 C:f6 13. e5 Nb7 14.Dg3 d:e5 15.f:e5 Cd5 16. C:e6! f:e6 17.Dg6+ cu atac puternic (Zweig—Bednarski, Tel Aviv 1964); **b) 11...Tb8** 12.e5! (sau 12.Ng3?! 0—0 13.Rb1 b5 14.e5 b4! 15.Dc6 Da7 16. e:f6 N:f6 Gligorici—Bednarski, Tel Aviv 1964) 12...d:e5 13.f:e5 C:e5 14.Ng3! ± (Georgescu—Bednarski, M. Lazne 1962).

23. Sau 13.Nh3? b4! 14.C3e2 Nb7 15.Rb1 Cc5 16.Cg3 d5! ∓ (Smîslov—Fischer, T. C. 1959).

24. După 14...Cc5 survin posibilităţile: **a) 15.Thg1** g6 16.De3 e5 17.Cde2 Db6 18.Cd5 N:d5 19.e:d5 0—0 20.f:e5 b4 21.a:b4 D:b4 22.Tg4! ± (Schmidt—Stein, ½, 31 camp. U.R.S.S.); **b) 15.** De3 g6 16.f5! g:f5 17.e:f5 0—0—0 18. f:e6 Rb8 19.Thg1 ± (Olafsson—Garcia, Mar del Plata 1960).

25. Se poate juca şi **15.f5?!** la care poate urma 15...N:g5+ 16.Rb1 e5 17. Cd:b5 a:b5 18.C:b5 Dc5 (poate că este mai bine 18...Db6 şi la 19.C:d6+ Rc7 ∼) 19.C:d6+ Rb8 20.C:f7 ± (Gligorici—Fischer, T. C. 1959).

26. Tal propune 16...Db6! ca o apărare mai logică.

27. 18.e:d5 Rb7 19.b3 Dc8 20.Td3 Cb6 21.Tc3 Dd7 22.Tc7+ ± (Tal—Gligorici, Moscova 1963).

28. Mai slab este: **a) 13.h4?!** b4! 13.Cce2 Nb7 14.Cg3 d5 15.Ng2 d:e4 16.C:e4 0—0—0! ∓ (Holmov—Suetin. Moscova 1964); **b) 12.Ng2** Nb7 13. The1 0—0—0 14.a3 Cb6 15.Td3 Rb8 16.Ted1 d5! = (Gligorici—Fischer, Zürich 1959); **c) 12.a3** Nb7 13.f5 e5 14.Cde2 Cb6 15.Cd5 N:d5 16.e:d5 Tc8 ∓ (Mednis—Fischer, camp. S.U.A. 1960).

29. După 12...b4 Simaghin propune 13.f:e6! b:c3 14.e:d7+ N:d7 15.e5! Tb8 16.e:f6 Nf8 17.g5! ±

30. Gligorici—Fischer, T. C. 1959.

31. O altă posibilitate este **6...Dc7** după care poate urma **7.Nd3** şi acum: **a) 7...g6** 8.0—0 (sau 8.Cf3 Cc6 9. 0—0 Ng7 10.Rh1 0—0 11.De1 Cb4 12. Dh4 Ne6 13.e5! C:d3 14.c:d3 Cg4? 15.Cg5! ± Neikirch—Bobotov, Varna 1960) 8...Ng7 9.Rh1 0—0 10.De1 b5 11.a3 Nb7 12.Cf3 Cbd7 13.Dh4 e6 14. Ne3 d5? (14...Ch5! 15.g4 Nf6 16.Dh3 Cg7) 15.e5! Ce8 16.Cg5 h6 17.C:e6! f:e6 18.N:g6 Dd8 19.Dh3 De7 20.Ce2 ± (Najdorf—Reshewski, meci 1952); **b) 7...e5** 8.Cf3 şi acum: **b1) 8...Cbd7** 9.a4 b6 10.0—0 Nb7 11.De1 g6? (11.. Ne7!) 12.Dh4 Ng7 13.f:e5 d:e5 14.Nh6 0—0 15.Cg5 Ch5 16.N:g7 R:g7 17. T:f7+! Rg8 18.Tg7+! cu cîştig uşor (Kupper—Olafsson, Zürich 1959); **b2) 8...Ne6** 9.0—0 Cbd7 10.De2 Tc8

11.Rh1 Ne7 12.f:e5 d:e5 13.Ch4! Cc5 14.Cf5 N:f5 15.T:f5 ± '(Kottnauer—Szabados, Amsterdam 1950) ; **b3)** 8... Ne7 9.0—0 Ne6 10.De2 0—0 11.f5 Nc8 12.a4 b6 13.Cd5 C:d5 14.e:d5 Nb7 15. c4 Cd7 16.Ne3 a5 17.g4 Cc5 18.Nc2 f6 19.Rh1 Tac8 20.b3 Nd8 21.g5 ± (Ciocîltea—Sajtar, Bucureşti 1953).

32. Sau 9.Nd3 0—0 10.0—0 b6 11 De1 Nb7 12.Rh1 Te8 13.f:e5 d:e5 14. Ng5 Dc7 15.Dg3 Tac8 16.Ch4 g6 17. Cf5 Nf8 18.Ch6+ N:h6 19.N:h6 Ch5 20.Df2 ± (Penrose—O'Kelly, Madrid 1960).

33. Sau : **a) 13...h6** 14.N:f6 C:f6 15.Tad1 Dc7 16.Rh1 ± (Estrin—Reizmann, 1953) ; **b) 13...C:e4** 14.C:e4 N:e4 15.D:e4 N:g5 16.C:g5 D:g5 17 T:f7! ±

34. Clarke—Toran, Hastings 1956.

35. Mai slab este **6...b5?!** 7.Cd5! Nb7 8.C:f6+ g:f6 9.c4! b:c4 10.N:c4 N:e4 11.0—0 d5 12.Te1 e5? (12...e6!) 13.Da4+ Cd7 14.T:e4! cu atac puternic (Fischer—Najdorf, Varna 1962); **b) 6...g6** 7.g4 Ng7 8.g5 Ch5 9.Ne2 e5 10.Cb3 Cf4 11.Cd5! C:d5 12.D:d5 Cc6 13.Ng4! N:g4 14.h:g4 Dc8 15.Dd1 Cd4 16.c3 C:b3 17.a:b3 ± (Fischer—Reshewsky, camp. S.U.A. 1962).

36. Slab este **10.Ng2?** din cauza 10...Ne6 11.b3 0—0 12.Nb2 b5 13. 0—0—0 b4 14.Ce2 a5 15.f4 Cd7 16.f5 Cc5 17.Df3 a4! ∓ (Gereben—Gheller, Budapesta 1952).

37. Normal, trebuia continuat cu 17...Te8 la care putea urma eventual 18.g6!? h:g6 19.N:e6 f:e6 20.Dg2 Cf8 21.Ng5 (Fischer—Bolbochan, Stockholm 1962).

38... Sau **6...e5** 7.Cde2 Ne7 8.Ng2 0—0 9.0—0 Cbd7 şi acum **a) 10.a4** b6 11.Cd5 C:d5 12.D:d5 Ta7 13.Ne3 Tc7 = (Medina—Najdorf, Mar del Plata 1953) ; **b) 10.h3** b5 11.a4 b4 12.Cd5 C:d5 13.e:d5 Nf5 14.f4 Dc7 15. c3 b:c3 16.C:c3 e:f4 17.N:f4 0—0 18. Rh2 = (Boleslavski—Ciocîltea, Bucureşti 1953).

39. Sau : **a) 11.g5?!** C:d4! 12.D:d4 d5! ∓ ; **b) 11.Ne3** C:d4 12.N:d4 e5 ∓

40. Fischer—Gligorici, Varna 1962

TABELA 34

APĂRAREA SICILIANĂ

Variantele Paulsen şi Scheveningen

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4

	4	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	
1		Cc3	Ne3	Ne2	0–0	f4	De1	Dg3[1]	Tad1[3]	a3	Tf2[4]	a:b4	=
	Cf6	Dc7	a6	Cc6	d6	Nc7	0–0	Nd7[2]	b5	Rh8 !	b4 !	C:b4[5]	
2	.....		Ne2[6]	0–0	Ne3	f4	De1[8]	N:d4	Dg3[8a]	De3[9]	e5	f:e5	=
		d6	Ne7[7]	0–0	Cc6	Nd7	C:d4	Nc6	g6	Da5	d:e5	Cd7[10]	
3		Nd3[11]	Cb3[12]	0–0[13]	De2[15]	Ne3[17]	D:e5	c4	Cc3	Tfd1	Nf1	Tac1	+
	a6	Nc5	Na7	Cc6[14]	Cge7[16]	N:e3	e5	0–0	d6	Ne6	Db8	Td8[18]	=
4		Cb5	Nf4[19]	Ne3	C1c3[22]	Ca3[23]	Ng5[24]	Cd5	Nd2	Ng5	Nd2	C:f6+	±
	Cc6	d6	e5[20]	Cf6[21]	a6	Tb8 !	b5	Da5+	Dd8	Da5+	Dd8	D:f6[25]	
5	.....	Cc3	Ne2	Ne3	0–0[27]	Ca4[28]	g3 !	C:c6	Cb6	Nf3	N:e4	Dh5+	±
		a6	Dc7	Cf6[26]	Nb4	Nd6[29]	C:e4	D:c6:	Tb8	f5	f:e4	g6[30]	
6	....			f4	C:c6	Ne3	Nd4	Nf3	0–0	N:c3	N:g7	Nd4	±
				b5[31]	D:c6[32]	Nb4	Cf6	Nb7	N:c3	C:e4	Tg8	Dd6[33]	
7	....		Ne3	Nd3	0–0	C:c6 ![35]	e5	f3	De2	C:d5	N:c5	Rh1	=
			Cf6	Dc7[34]	b5[34a]	D:c6	Nb7	Nc5[36]	Cd5[37]	D:d5	D:c5+	0–0[38]	
8	....		g3	Ng2	0–0	b3[39]	D:d4	Nb2	Tac1[41]	Cd1	Ce3	c4	=
			Dc7	Cf6	Ne7	C:d4[40]	d6	0–0	b5	Nb7	1fd8	b4[42]	

NOTE:

1. O altă continuare este 11.Tad1, după care poate urma: **a) 11...C:d4** 12.N:d4 b5 13.Nd3 Nb7 14.Dg3 g6 15. a3 d5 16.e5 Nc5 17.Ce2 Ce4 18.De3 N:d4 19.C:d4 Db6 20.c3 ± (Bialas—Stahlberg, 1955); **b) 11.Tfd8** 12.Df2! Tab8 13.Rh1 b5? 14.C:c6 D:c6 15.e5 ± (Unzicker—Teschner, 1953).

2. Sau: **a) 11...Ce8?** 12.Tad1 Nf6 13.Df2 Nd7 14.g4 Tc8 15.g5 N:d4 16. N:d4 C:d4 17.D:d4 Dc5? (17...f6!) 18. e5! d5 19.f5! ± (Averbach—Barcza, meci Moscova—Budapesta 1949); **b) 11...d5** 12.e5 C:d4 13.N:d4 Nc5 14. N:c5 D:c5+ 15.Rh1 Ce4 16.C:e4 d:e4 17.c3 Nd7 =

3. Sau: **a) 12.Tae1!?** b5 13.a3 Rh8 14.Rh1 Tab8 15.Nd3 b4! 16.C:c6? N:c6 17.a:b4 T:b4 18.e5? d:e5 19.f:e5 Tg4! ∓ (Honfi—Janosevici, Budapesta 1964); **b) 12.Dg3** Rh8 13.Rh1! b5 14. e5! d:e5 15.f:e5 D:e5 16.Nf4 Da5 17. Cb3 Db6? (17...Dd8!) 18.Ne3 Dd8 19. Cc5 N:c5 20.N:c5 ± (Janosevici—Johanessen, Belgrad 1962).

4. Sau: **a) 14.Rh1** Tac8 15.f5 C:d4 16.N:d4 e5 17.Ne3 Nc6 = ; **b) 14.Cf3** b4! 15.a:b4 C:b4 16.Nd3 Ch5! 17.Dg4 Cf6 = (nu merge 17.Dh3 din cauza 17...C:f4 18.N:f4 e5 ∓ și nici 17.Df2 din cauza 17...e5 =); **c) 14.Nf3!?** Tad8 15.Rh1 C:d4 16.N:d4 Nc6 17.e5 d:e5 18.f:e5 N:f3 19.e:f6 D:g3 20.h:g3 N:f6 21.N:f6 T:d1 22.C:d1 N:d1 23.Ne7 Ne2 = (Szabo—Janosevici, Belgrad 1964).

5. Poate urma 16.Nd3 e5! 17.Cf5 (slab este 17.f:e5?! din cauza 17...Cg4! 18.e:d6 N:d6 19.Nf4 N:f4 20.T:f4 Db6 21.Cce2 Tad8! cu compensație suficientă pentru pion) 17...N:f5 18.e:f5 e:f4? (18...Cfd5! =) ± (Matanovici—Janosevici, Belgrad 1964).

6. Alte posibilități: **a) 6.g4** Cc6 7.g5 Cd7 8.Ne3 h6 și acum: **a1) 9. Ng2** Cde5 10.Cde2 Ne7 11.h4 h6! = (Nikitin—Estrin, camp. Moscovei 1964); **a2) 9.Tg1** C:d4 10.D:d4 b5 11. f4 Nb7 (poate mai bine este 11...b4! și la 12.D:b4 urmează 12...Tb8 ∼) 12. 0—0—0 Da5 13.a3 Tc8 14.Rb1 Cb8 15.Da7! Dc7 16.Nb6 Dd7 17.Nf2 Ne7 18.f5 0—0 19.f6 ± (Vasiukov—Simaghin, camp. Moscovei 1964); **b) 6.f4** Ne7 7.Ne2 0—0 8.0—0 a6 9.Nf3 Dc7?! 10.Rh1! și acum: **b1) 10...Cc6** 11.g4 C:d4 12.D:d4 e5 13.Dg1! ± (Cirici—Nedelkovici, Belgrad 1963).

7. După **6...a6** poate urma: **a) 7.a4** Cc6 8.0—0 Ne7 9.Ne3 0—0 10.Cb3 b6 11.f4 Nb7 12.Nf3 Tb8 13.De2 Ca5 14. C:a5 b:a5 15.Na7 Tc8 16.Tad1 Dc7 17.Df2 Cd7 18.Nd4 = (Bakulin—Korcinoi, 32 camp. U.R.S.S., 1965); **b) 7.** 0—0 și acum: **b1) 7...Ne7** 8.f4 Dc7 9. De1 0—0 10.Dg3 Db6? 11.Ne3 D:b2 12.Nf2! Db4 13.e5 d:e5 14.f:e5 Ce8 15.Nd3 Da5 16.Ce4 Cd7 17.Cf3 g6 18. Nd4 Cg7 19.Cf6+ cu atac puternic (Stein—Korcinoi, zonal, Moscova 1964); **b2) 7...Dc7** 8.f4 Cbd7 9.Nf3 g6 10.f5 Ce5 11.g4!? h6 12.Ne2 Ng7 13.Ne3 0—0 14.h4 ∼ (Medina—Darga, Tel Aviv 1964); **b3) 7...Cbd7** 8.f4 Ne7 9.Rh1 0—0 10.De1 Dc7 11.Dg3 Rh8 12.Cf3 Cc5 13.Cg5 h6 14.b4 Ced7 15. Ch3 b6 16.Nb2 Nb7 ∓ (Smîslov—Garcia, Tel Aviv 1964).

8. Sau **10.Rh1** și acum: **a) 10...C:d4** 11.N:d4 Nc6 12.Nd3 Cd7 13.De2 a6 14.Tad1 b5 15.a3 e5 16.Ne3 e:f4 17. N:f4 Dc7 18.Cd5 N:d5 19.e:d5 Cc5 = (Bannik—Osnos, 32 camp. U.R.S.S. 1965); **b) 10...a6** 11.Cf3 Dc7 12.De1 d5 13.e5 Cg4!? (13...Ce4!) 14.Ng1 f6 15.Cd4 Ch6 16.e:f6 N:f6 17.Dd2 N:d4 18.N:d4 C:d4 19.D:d4 Cf5 20.Dd2 (Matanovici—Portisch, Beverwijk 1965).

8 a. Sau **12.Nd3** Cd7 13.Dg3 e5 14. f:e5 Nh4 15.Dh3 Ce5 16.Cd5 N:d5 17.e:d5 g6 18.c4 Nf6 19.Rh1 Ng7 20.c5 Tc8∼ (Unzicker—Najdorf, Santa Monica 1966).

9. Sau **13.Nf3** de exemplu 13...b5 14.a3 a5 15.Tad1 b4 16.a:b4 a:b4 17. e5 N:f3 18.D:f3 b:c3 19.e:f6 N:f6 20.

D:c3 N:d4+ 21.D:d4 ± (Milici—Korcinoi, Belgrad 1964).

10. Poate urma: **a) 16.Ce4?** C:e5 17.Cf6+ N:f6 18.T:f6 Cd7 19.Tf2 e5 ∓ (Parma—Spasski, Belgrad 1964); **b) 16.Tad1!** Nc5 17.N:c5 D:c5 18.D:c5 C:c5 19.Nf3 Tac8 = (Holmov—Korcinoi, zonal, Moscova 1964).

11. Merită atenție aici și sistemul ce începe cu **5.Cd2**, de exemplu: 5...d5 6.Nd3 Cf6 7.0—0 Ne7 8.c4! 0—0 9.b3 Cbd7 10.Nb2 Te8 11.Tc1 Nf8 12.Rh1 d5 13.e:d5 e:d5 14.Nb1 g6 15.C2f3 Ng7?! (15...d:c4!) 16.c5! ± (Baghirov—Ghipslis, camp. U.R.S.S., Leningrad 1963).

12. După alte continuări negrul egalează cu ușurință, de exemplu: **6.Ne3** d6 și acum: a) 7.Cc3 Ce7! 8.0—0 Cd7 9.De2 b5 10.a4? Db6! ∓ (Gheller—Filip, Curaçao 1962); b) 7.0—0 Cd7 8.Cd2 Cgf6 9.f4 0—0 10.Rh1 e5 11.Cf5 N:e3 12.C:e3 e:f4 13.T:f4 Ce5 ∓ (Keres—Vladimirov, Moscova 1963).

13. Continuarea **7.Dg4** este riscantă, de exemplu: 7...Cf6 8.Dg3 (La 8.D:g7 urmează 8...Tg8 9.Dh6 N:f2+! ∓) 8... d6 și acum: **a) 9.C1d2** 0—0 10.Cf3 e5! 11.Ng5 Ne6 12.0—0 Cbd7 13.Tad1 Tc8 ∓ (Ghipslis—Taimanov, Alma Ata 1963); b) 9.0—0 Cc6 (sau 9...d6 10. Cc3 b5?! 11.Rh1 Nb7 12.f4 ± Ivkov—Polugaevski, Havana 1962) 10.Cc3 Ce5! 11.Ne3 Ch5 12.Dh3 N:e3 13.D:h5 g6 14.De2 Nh6 ∓. Posibil este și 7. De2 (în loc de 7.Dg4) după care poate urma 7...Cc6 8.Ne3 Cge7 9.N:a7 T:a7 10.0—0 0—0 11.Cc3 d6 12.De3 b5 13.f4 Cg6 (Holmov—Forintos, Soci 1964).

14. Sau 7...Ce7 8.Cc3 Cbc6 9.Dh5 Cg6 10.Ng5 Dc7 11.Tae1 0—0 12.Rh1 Cf4 13.Dg4 Nb8 14.e5 Cg6 15.f4 d6 (Teschner—Portisch, Stockholm 1962).

15. Sau: **a) 8.C1d2** Cf6 9.Cc4 d5 (9...Dc7!) 10.e:d5 e:d5 11.De2+ Ne6 12.Ce5 C:e5 13.D:e5 0—0 14.Cd4 Dd7 15.Nh6 N:d4 16.D:d4 Nf5 17.Tae1 Tfe8 ± (Larsen—Ivkov, Amsterdam 1964); **b) 8.Dg4?!** Cf6 9.D:g7? (recomandabil este aici 9.Dg3 d6 10.Rh1 e5 11.Cc3 Ch5 și acum după 12.Df3! negrul ar fi ajuns într-o poziție dificilă, Jimenez—Taimanov, Havana 1964) 9...Tg8 10.Dh6 Ce5! 11.Rh1 Tg6 12.Dh4 Cfg4! 13.D:h7 Df6 14.f4 Th6! 15.Dg8+ Re7 16.h3 Th8 ∓ (Sipov—Polugaevski, ½ camp. U.R.S.S. 1962).

16. Alte variante: **a) 8...d6** 9.Ne3 N:e3 10.D:e3 Cf6 și acum: **a1) 11. C1d2** e5 12.Tfd1 0—0 13.Nf1 d5 14. e:d5 C:d5 15.Dc5 Cf4 16.Ce4 Dh4 ~ (Stein—Polugaevski, camp. U.R.S.S., Leningrad 1963); **a2) 11.f4** Dc7 12. C1d2 0—0 13.Cc4 Cg4 14.De2 e5 ~.

17. Sau **9.C1d2?!** 0—0 10.e5? Cg6 11.Cf3 Dc7 12.N:g6 f:g6 13.c3 b5 14. Cbd4 Nb7 15.C:c6 D:c6 16.Ne3 Dc7 17.N:a7 N:f3! ∓ (Stein—Taimanov, camp. U.R.S.S., Leningrad 1963).

18. Boleslavski—Hodos, U.R.S.S. 1963.

19. Sau **6.c4** Cf6 și acum: **a) 7.C1c3** a6 8.Ca3 (dacă 8.Cd4?! atunci 8...Ne7 9.Ne2 0—0 10.0—0 Nd7 11.Ne3 C:d4 12.D:d4 Nc6 13.f3 Db8! 14.Dd3 b5! ∓ Krogius—Korcinoi, Erevan 1962) 8...Ne7 9.Ne2 0—0 10.0—0 Nd7 (sau 10...b6?! 11.f4 Nb7 12.Nf3 Cd7 13.Na3 Tc8 14.De2 Dc7 15.Tac1 Cc5 16.Tfd1 ± Filipovici—Langeweg, Tel Aviv 1964) 11.Ne3 și acum poate urma: **a1) 11...Ce5** 12.f4 Cg6 13.De1 Nc6 14.Nf3 Cd7 15.g3 Cc5 16.Td1 Dc7 17.Cc2 b6 18.Cd4 ± (Suetin—Taimanov, Erevan 1962); **a2) 11...Db8** 12.f4 Ca7! 13.Nf3 Nc6 14.Cc2 b5 15.Cd4 Nb7 16.c:b5 C:b5 17.Cd:b5 a:b5 18.Db3 ± (Bannik—Taimanov, Erevan 1962); **b) 7. C5c3?!** Ne7 8.Ne2 0—0 9.0—0 b6! 10. b3 Nb7 11.Nb2 și acum: **b1) 11...d5** 12.c:d5 e:d5 13.C:d5 C:d5 14.e:d5 Cb4 15.Cc3 C:d5 = (Lutikov—Taimanov, camp. U.R.S.S. 1960); **b2) 11...Tc8** 12.Cd2 Cd7 13.f4 Nf6 14.Cf3 Cc5 ∓ (Krogius—Spasski, Erevan 1962).

20. După 6...Ce5?! albul continuă cu 7.C1a3 Ne7 8.Dd4 Cf6 9.0—0—0 0—0 ±

21. Sau 7...a6, de exemplu: 8.C5a3 (se poate juca și 8.C5c3 Cf6 9.Ne2 Ne7 10.Cd5 =) 8...b5 9.c4 b4 10.Cc2 Cf6 11.Ne2 Ne7 12.0—0 0—0 13.Cd2 Tb8 14.Te1 Ne6 15.f3 Cd7 16.Nf2 Cc5 (Fischer—Reshewsky, Buenos Aires 1960).

22. Sau 8.Ng5 Ne6! 9.C1c3 a6 10. N:f6 g:f6 11.Ca3 Db6 12.Cc4 Dd4 13. D:d4 C:d4 = (Schmidt—Matulovici, Tel Aviv 1964).

23. Sau 9...b5 10.Cd5 C:d5 11.e:d5 Ce7 12.c4 Cf5 13.Nd2 Ne7 14.c:b5 Nf6 15.Ne2 e4 16.b6! 0—0! 17.Cc4 Nd4 (Fischer—Pachman, Buenos Aires 1960).

24. Mai slab este 10.Cd5?! la care poate urma 10...C:d5 11.e:d5 Ce7 12.c4 Cf5 ∓ (Kisnaukas—Taimanov, camp. U.R.S.S. echipe).

25. Aronin—Taimanov 30 camp. U.R.S.S., Erevan 1962.

26. Merită atenție aici 7...b5 (Taimanov) după 8.C:c6 D:c6 9.e5 Nb7 10.Nf3 Dc7 11.0—0 pot surveni următoarele variante: a) 11...Tc8 12.N:b7 D:b7 13.Dd3 Ce7 14.Tad1 Cg6 15.f4 Ch4 16.Tf2 Cf5 17.Rh1 C:e3 18.D:e3 Nc5 19.Df3 D:f3 20.T:f3 ± ; b) 11... Td8 12.N:b7 D:b7 13.Dg4 d6 14.Tad1! d:e5 15.T:d8+ R:d8 16.a4 b4 17. Td1+ ±

27. Sau 8.a4 Nd6 9.Dd2 C:d4 10. N:d4 Nf4 11.Dd3 e5 12.Ne3 N:e3 13. f:e3! d6? (13...b5!) 14.0—0—0 Re7 15. g4 h6 16.h4 ± (Ivkov—Wade, Havana 1963).

28. Aici este interesant și 9.C:c6, de exemplu: a) 9...b:c6 10.Dd4 c5 11.Dc4 Nb7 12.a3 (sau 12.Nf3 De5! 13.Nd2 0—0 ∓ Gligorici—Taimanov, Buenos Aires 1960) 12...N:c3 13.D:c3 C:e4 14. D:g7 0—0—0 (Heuer—Schmidt, Novgorod 1961); b) 9...D:c6 10.e5 N:c3 11.b:c3 Cd5 12.Dd4 b5 13.c4 b:c4 14. Dg4 Rf8 15.Tab1 (Heuer—Spasski, Spartachiada U.R.S.S. 1963).

29. Alte continuări: a) 9...Ce7! 10. Cf3 b5 11.Cb6 Tb8 12.C:c8 T:c8 13. Nd3 Cg4 14.De2 Cg6 15.g3 C:e3 16 D:e3 Nc5 17.De2 Ce5 ∓ (Dely—Janosevici, Budapesta 1965); b) 9...b5 10. C:c6 b:c6 11.Nc5! N:c5 12.C:c5 0—0 13.Dd4 e5 14.Dc3 a5 Tfd1 b4 16.De3 Td8 17.Dg5 ± (Suetin—Furman, Leningrad 1963).

30. Și după 16.Dh6 Ne5 17.Nf4! albul a obținut repede poziție cîștigată (Szabo—Langeweg, Kecskemét 1964).

31. Alte continuări: a) 7...Nb4 și acum a1) 8.C:c6 b:c6 9.Dd4 Nf8 10. e5 Ce7 11.Nd3 Cf5 12.N:f5 e:f5 13.Ne3 Tb8 14.0—0—0 ± (Unzicker—Taimanov, Buenos Aires 1960); a2) 8.Nf3 Ce5?! 9.f:e5 N:c3+ 10.b:c3 D:c3+ 11 Dd2 D:a1 12.0—0 ±; b) 7...Nc5 8. Ne3! d6 9.Dd3 Cge7 10.0—0—0 0—0 11.C:c6 și acum: b1) 11...C:c6 12.Nf3 Tb8 13.N:c5 d:c5 14.e5 Tfd8 15.Dc4 Cd4 16.Ce4 ± (Parma—Langeweg, Beverwijk 1963); b2) 11...N:e3+ 12 D:e3 b:c6 13.g4! c5 14.f5 Cc6 15.f6! g:f6 16.g5! cu atac puternic (Samkovici); c) 7...C:d4 9.D:d4 Ce7 9.Ne3 b5 10.0—0 Cc6 și acum: c1) 11.Dd3 Ne7 12.Tad1 Nb7 13.e5 Td8! 14.Ce4 Cb4 = (Bertok—Polugaevski, U.R.S.S. —Iugoslavia 1962); c2) 11.Dd2! Nb7 12.Tad1 Ne7 13.Cd5! e:d5 14.e:d5 Dc8 15.d:c6 d:c6 16.c4 ± (Boikovici—Mihaljcisin, camp. Iugoslaviei 1963).

32. Sau 8...d:c6 și acum: a) 9.0—0 Cf6 10.Nf3 e5 11.Rh1 Nd6 12.f5 Ne7 13.De1 Cd7 14.Dg3 0—0 15.Nh6 Nf6 16.Tad1 Rh8 17.Ne3 ± (Matanovici—O'Kelly, Beverwijk 1963); b) 9.Ne3 Nb7 10.0—0 Cf6 11.e5 Cd5 12.C:d5 c:d5 13.Nd3 ±

33. Ghipslis—Kliavin, camp. R.S.S Letone 1963.

34. Mai slab este 7...e5? la care urmează 8.C4e2 d5 9.e:d5 C:d5 10

C:d5 D:d5 11.0—0 f5 12.g4! ± (Spasski—Kinzel, Varna 1962).

34 a. Sau a) 8...Ce5 9.h3 b5 10.f4 Cc4 11.N:c4 D:c4 12.Dd3 d5 13.e5 Cd7 14. D:c4 d:c4 15.f5! C:e5 16.f:e6 N:e6 17. Tae1 Cd7 18.C:e6 f:e6 19.Nd4 0—0—0 20.T: e6 Cc5∼ (Fischer—Petrosian, Santa Monica 1966). De considerat este 12.e5 Cd5 (12...b4 13.Df3 Tb8 14.e:f6 b:c3 15.b3 Dc7 16.f5! ± Ivkov—Portisch, Amsterdam 1954) 13. C:d5 D:d5 14.De2 Nb7 15.Cb3 Tc8 16.c3 Dc4 17.Df2 Td5∼ (Vasiukov—Suetin, 33 camp. U.R.S.S.); b) 8...C:d4 9.N:d4 Nc5 10.N:c5 (Keres propune 10.N:f6 g:f6 11.Dg4) 10...D:c5∼.

35. Mai slab este: a) 9.De2 Nb7 10.Tad1 Ce5 11.Nf4 Nc5! 12.Cb3 Nb4 13.Cb1 Nd6 ∓ (Gheller—Tal, Curaçao 1962); b) 9. Te1 Nb7 10.Cb3 d6 11.f4 Ne7 12.Df3 0—0 = (Jansa—Pachman, M. Lazne 1960).

36. La 11...Cg4?! urmează 12.Ne4! C:e3 13.N:c6 C:d1 14.N:b7 Ta7 15. Tfd1 T:b7 16.Ce4 ±

37. Slab este 12...Cg4? 13.f:g4 N:e3+ 14.Rh1 Nd4 15.Ne4 Dc7 16.Df3! 0—0—0 17.N:b7 D:b7 18.Df4! (Pachman).

38. Analiză Dr. Euwe.

39. Se mai poate juca și: a) 9.Ne3 d6 10.h3 Nd7 11.De2 b5 12.C:c6 N:c6 13.d3 Db7 14.Nf4 0—0 15.Tfd1 Tfd8 16.Td3 a5! ∓ (Mnațakanian—Spasski, Erevan 1962); b) 9.Cce2 0—0 10.c4 Td8 11.Cc3 Tb8 12.b3 b6 13.e5 C:e5 14.Cdb5 a:b5 15.C:b5 Dc5 16. Ne3 Db4 17.Nd2 = (Dely—Filip, Budapesta 1961); c) 9.Cde2 0—0 10. Cf4 b5 11.a3 Nb7 12.Te1 d6 13.g4 b4! 14.a:b4 C:b4 15.g5 Cd7 (Euwe).

40. De considerat este 9...0—0 10. Nb2 d6 11.Cce2 e5! 12.C:c6 b:c6 13.c4 Ng4 14.f3 Nh5 15.Cc3 Cd7 16.Rh1 Cc5 17.b4 Tfb8! 18.a3 a5 19.b5 a4! ∓ (Sianovski—Spasski, Erevan 1962).

41. Sau 12.Tfc1 și acum: a) 12...b5 13.Cd1 Nb7 14.Ce3 Tfd8 15.a4 b:a4 16. T:a4 Nc6 (Koț—Tal, Erevan 1962); b) 12...Td8 13.Cd1 d5 14.e:d5 e:d5 15. c4! d:c4 16.T:c4 Db8 17.De5 Nd6 18. De2 Te8 19.Ce3 Ne5 (Stein—Tal, Erevan 1962).

42. Fischer — Petrosian, Curaçao 1962.

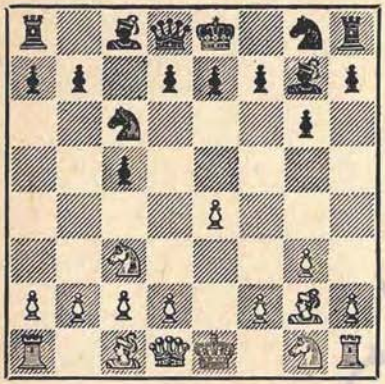

APĂRAREA SICILIANĂ
Varianta închisă

1. e4 e5 2.Cc3 Cc6[1] 3.g3 g6 4.Ng2 Ng7

	5	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
1	d3	f4	Cf3	0—0	Ne3	Dd2	Cd1	Ce1	N:f4	Rh1	±
	d6[2]	e5 !?[3]	Cge7	0—0	Cd4	Cec6[4]	Ng4 !	e:f4	Ce2+	C:f4[5]	
2	.....		Cf3	0—0	Rh1	Ne3	De2	Ng1 !	Cd1	c3	∼
		f5	Cf6	0—0	Nd7	Tb8	b5	b4	Ce8	Cc7[6]	
3	.....	Cge2	Cd5[8]	c3	e:d5	0—0	f4 ?!	h3	Ne3		∓
		e5 !?[7]	Cge7 !	C:d5	Ce7	0—0	Nd7	Dc7	Tae8[9]		
4	.....	Ne3	Dd2	Nh6	h4	D:h6	Dd2	Cd5	e:d5		±
		e5 !?[10]	Cge7[11]	0—0	N:h6 !	f6 !?[12]	Cd4	C:d5	b5[13]		
5		Ne3	Dd2	Cd1	R:d2	h3	f4	f:e5			=
	e6	d6[14]	Da5[15]	D:d2+	Cf6	Nd7	e5	C:e5[16]			
6		Cge2[17]	0—0	f4	g4 ?!	f5	Cf4	e:f5	Rh1	b:c3	∓
	b6	d6	Nb7	f5	f:g4	Dd7	g:f5	Nd4+	N:c3 !	Ce5[18]	

NOTE:

1. Jucabil este și 2...g6, de ex. 3.d4 c:d4 4.D:d4 Cf6 5.Cd5 Ng7 6.Ng5 Cc6 7.Dc3 0—0 8.N:f6 e:f6 9.0—0—0 f5 10.Dc4 f:e4 11.D:e4 d6 ∓ (Kasparian—Keres, 15 camp. U.R.S.S.; sau 5.e5 Cc6 6.Df4 Ch5 7.De4 d6 8.e:d6 D:d6 9.Ne3 Ng7 10.Cb5 Db8 11.c3 0—0 12. Ne2 a6 13.Cd4 C:d4 14.N:d4 Nf5 15 De3 Cf4 ∓ (Grob—Bronstein, Helsinki 1952).

2. Sau 3...d6 4.Ng2 Cf6 5.d3 Ng4 6.Cge2 (6.f3!) Cd4 7.0—0 (trebuia 7.h3) 7...Cf3+ 8.Rh1 h5! 9.h3 e5 10. Cd5 C:d5 11.e:d5 Dd7 12.Cc3 Df5 13. Ne3 h4 14.Ce4 Ne7 15.c4 h:g3 16.f:g3 T:h3+! și negrul a cîștigat repede (Pachmann—Najdorf, Mar del Plata 1955).

3. Rezultate mai slabe dau alte continuări, de exemplu: a) 6...Tb8 7.Cf3 e6 8.0—0 Cge7 9.e5! d:e5 10.f:e5 C:e5 11.Nf4 C:f3+ 12.D:f3 Ta8 13.Ne3 0—0 14.N:c5 Nd4+ 15.N:d4 D:d4+ 16.Rh1 Tb8 17.Ce4 ± (Bronstein—Keres, T.C,. Zürich 1953); b) 6...Cf6 7.Cf3 0—0 8.0—0 Tb8 9.h3 b5 (sau 9...Ce8 10.Ne3 Cd4 11.Dd2 b5 12.Cd1 b4 13.Ch4! f5 14.c3 b:c3 15.b:c3 Cb5 16.Tb1! ± (Barsonyi—Milici, coresp.) 10.g4 b4 11.Ce2 c4 12.Ne3 Na6 13.Ced4 C:d4 14.N:d4 Dc7 15.Tf2 Tfe8 16.f5 e5? 17. f:e6 f:e6 18.e5 ± (Smîslov—Taimanov, meci Moscova—Leningrad, 1959); c) 6...e6 7.Ne3 Cge7 8.Cf3 Cd4 9.Nf2 Cec6 10.0—0 C:f3+ 11.N:f3 Cd4 12. Ng2 Nd7 13.Tab1 Nc6 14.Cce2 C:e2+ 15.D:e2 0—0 16.a3 a5! ~ (analiză Koblenz).

4. Sau 10...Dc7 11.Ch4 f5! ∓ (Milev—Prahov, camp. Bulgariei 1961).

5. Minev—Vasiukov, Berlin 1962.

6. Și după 15.Tc1 Ce6? 16.Ce3 Da5 17.e:f6 g:f6 18.Ch4 ± (Smîslov—Larsen, München 1958). Trebuia jucat însă 15...b:c3 16.b:c3 Dc8 17.Cf2 Da6 cu șanse de ambele părți.

7. Alte continuări: a) 6...Cf6 7.0—0 0—0 8.h3 Ce8 9.Rh2? Tb8 10.Ne3 Cd4 11.Dd2 Cc7 12.Cf4? e6! 13.Tae1 b5! 14.h4? b4 15.Cd1 e5 16.Ch3 f5 17.c3 b:c3 18.b:c3 f4! ∓ (Robatsch—Najdorf, Varna 1962); b) 6...e6 7.0—0 Cge7 8.Nd2 0—0 9.h3 h6 10.Rh2 Tb8! 11.Dc1 Rh7 12.f4 b5 13.g4 f5! (Smîslov—Szabo, meci Moscova—Budapesta, 1949); sau 7.Ne3 Cd4 8.Dd2 Ce7 9.0—0 0—0 10.f4 f5! 11.Tae1 Tb8 12.Cd1 b5 13.c3 C:e2+ 14.D:e2 b4 15.e5 Na6 16.c4 Tc8 17.e:d6 D:d6 = (Kopilov—Petrosian, 17 camp. U.R.S.S. 1949).

8. La 7.0—0 negrul obține un joc bun după 7...Cge7 8.f4 0—0 urmat de 9...f5.

9. Smîslov—Botvinnik, meci 1954, a 15-a partidă.

10. Alte posibilități: a) 6...Tb8 7.Dd2 b5 8.Cd1 b4 9.f4! Nd7 10.Cf3 Cf6 11.h3 0—0 12.0—0 Dc8 13.g4 h5 14.g5 Ce8 15.Rh2 Cd4 16.Ch4 Da6 (Smederevac—Janosevici, camp. Iugoslaviei, 1955); sau 9...c3 Cf6 10.h3 h5 11.Ce2 b:c3 12.b:c3 Na6 13.0—0 Cd7 14.f4 Dc7 15.Tc1 0—0 ~ (Krivec—Fuderer, camp. Iugoslaviei, 1952); b) 6...Ch6 7.Dc1 Cg4 8.Nd2 Cd4 9.h3 Ce5 10.Cce2 Db6 11.f4 Cec6 12.c3 C:e2 urmat de Nd7 cu egalitate; c) 6... Cd4 7.f4 Ch6 8.h3 f5 9.Dd2 e6 10.Cf3 0—0 11.0—0 Cf7 12.Tae1 Nd7 13.Cd1 Cb5 14.c3 Tac8 15.Cf2 Nc6 16.g4 b6 = (Konstantinov—Petrosian, ½, 19 camp. U.R.S.S., 1951).

11. Sau 7...Ne6 8.f4 Cd4 9.f:e5 f:e5 10.Cd5 N:d5 11.e:d5 Tc8 12.c4 Ce7 13. Cf3 Cef5 = (Smederevac—Bogdanovici, camp. Iugoslaviei, 1955).

12. După 9...f5 poate urma 10.h5 f4 11.N:g7 R:g7 12.h:g6 C:g6 13. 0—0—0 Ng4 14.f3 Ne6 15.Nh3 Ng8 16.Nf5 ± (Smederevac—Bobotov, Belgrad 1961).

13. Smederevac—Stupica, camp. Iugoslaviei, 1959.

14. Alte planuri dau negrului poziții grele, de exemplu: a) 6...Cd4 7. Cce2 C:e2 8.C:e2 N:b2? 9.Tb1 Da5+? 10.Nd2 D:a2 11.T:b2 D:b2 12.Nc3 ±; sau 9...Na3 10.N:c5 Da5+ 11.Nb4 D:a2 12.0—0 ±; sau 9...Na3 10.Tb3 Da5+ 11.Dd2 D:d2+ 12.R:d2 Nb4+ 13.c3 Na5 14.N:c5 Ce7 15.Cd4 ±; b) 6...Da5 7.Cge2 Cd4 8.0—0 Ce7 9.

Rh1 0—0 10.a3 Cec6 11.Tb1 d6 12.b4! Dd8 13.Dd2 Tb8 14.Ng5 De8 15.Cg1! b5 16.Cd1 c4 17.c3 ± (Smîslov—Boleslavski, 1945).

15. Sau 7...Cd4 8.f4 (Pachmann propune ca mai tare continuarea 8.Cf3) 8...Ce7 9.Cd1 0—0 10.c3 Cdc6 11.Cf3 b5 12.0—0 b4 13.c:b4 C:b4 14. Cf2 Na6 15.Tfd1 Tb8 16.d4 c4 17.d5! ± (Smîslov—Moiseev, 20 camp. U.R.S.S., 1952).

16. Keres—Reshevsky, Helsinki, 1952.

17. Alte planuri: a) 6.Ne3 Nb7 7. Ch3 e6 8.0—0 Cge7 9.Dd2 Cd4 10.Nh6 0—0 11.N:g7 R:g7 12.Ce2 C:e2+ 13. D:e2 d5 14.e5 Tb8 15.c3 b5 16.Cf4 Cc6 17.Tfe1 b4 18.Tac1 b:c3 19.b:c3 Na6 (Smîslov—Kotov, Moscova 1946); b) 6.f4 Nb7 7.Cf3 e6 8.0—0 Cge7 9.Nd2 a6 10.Tb1 b5 11.e5 d5 12.Ce2 Db6 13.c3 b4 14.De1 a5 15.c4 Td8 16.Df2 d:c4 17.d:c4 şi acum cu 17...Cf5, în loc de 17...Cd4 = (Smîslov—Kotov, Moscova 1947).

18. Smîslov—Botvinnik, meci 1954,

www.stere

TABELA **36**

APĂRAREA SICILIANĂ
Diverse sisteme

1.e4 e5

	2	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	
1	Cf3	d4	C:d4	C:e6[1]	e:d5	Cd2[3]	Ne2	0–0	Nf3	De2[5]	Cb3[6]				±
	Cc6	e:d4	d5	b:c6	D:d5[2]	Cf6	e6[4]	Ne7	Dd6	0–0					
2	. . . .	. . . .		Cb5[7]	Cd6+[9]	D:d6	Dd1[10]	Cc3	h4[12]	Ng5	e:d5[14]	Tc1	a3		=
			e5	a6[8]	N:d6	Df6	Dg6[11]	Cge7	h5[13]	d5	Cb4[15]	f6 !?[16]	f:g5[17]		
3	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	Da3	Cc3	Ne3[20]	Cd5	e:d5	0–0–0	h4 !	Ne2[22]	±
							Cge7[18]	De6 !?[19]	b5	C:d5	Ce7[21]	d6	h6		
4	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	Dc7	Cc3	Nd3	0–0	f4[24]	Cd5	f5	D:b7	±
							Cge7	De6 !?[23]	b5	Tb8	Tb7	0–0	C:d5	Dd6 !?[25]	
5	. . . .	. . . .		Cc3	Cdb5[26]	Ng5[28]	Ca3[29]	Cc4	N:f6 !?[32]	Ce3	Nd3	0–0	Ccd5	c3[33]	±
			Cf6	e5	d6[27]	a6	Ne6[30]	Cd4[31]	g:f6	Tc8	h5	h4	Ng7		
6		d4[34]	Cc3[35]	Ne3[36]	Dd2[38]	d:c5[40]	Nd3	0–0	D:e3	Cb5 !	c3	Tfb1	T:b1	Dd2[42]	±
	g6	Ng7	Da5	Cf6[37]	Cc6[39]	Db4 !?[41]	Cg4	C:e3	D:b2	0–0	a6	D:b1+	a:b5		
7	Cf3	d4	C:d4	Cc3	g3[43]	f3[45]	Ne3[47]	Dd2	g4						~
	Cc6	e:d4	Cf6	d6	Ng4[44]	Nd7[46]	e6[48]	a6	Ne7[49]						
8	. . . .	. . . .	. . . .	. . . .	Ne3	Nb5	f:e3	0–0	N:c6	e5	Dh5	e:d6	Ce4	Tad1[52]	±
					Cg4	C:e3	Nd7	e6[50]	b:c6	Ne7[51]	0–0	N:d6	Ne7		=
9		Nb5	0–0	c3[54]	Ca3	e5	Nc4	Te1	Nb3	d4	C:d4	a:b3			=
		g6[52]	Ng7	Db6[55]	Cf6	Cd5	Cc7	0–0	Ca5	c:d4	C:b3	d5[56]			

NOTE:

1. Mai slab este: a) 5.Nb5 d:e4 6.C:c6 D:d1+ 7.R:d1 a6 8.Cd4+ (8. Na4 Nd7 9.C:e7? N:a4 10.Cc3? Td8+ 11.Nd2 N:e7 12.C:a4 Ng5+ Solmanis—Grecikin, ½, 17 camp. U.R.S.S.) 8... a:b5 9.C:b5 Ng4+ 10.Re1 Td8 11. C1c3 f5! 12.h3 Nh5 13.g4 f:g4 14.C:e4 g:h3 ∓ (analiză Gligorici, Sokolov); b) 5.Cc3 d:e4 6.C:c6 D:d1+ 7.R:d1 b:c6 8.C:e4 ±; c) 5.e:d5 D:d5 6.Ne3 e6 7.Cc3 Nb4 8.Cdb5 De5 9.a3 N:c3+ 10.b:c3?! a6 11.Cd6+ Re7 12.Cc4 D:c3+ 13.Nd2 Dd4 14.Nd3 b5 15.Ca5 De5+ 16.Ne2 C:a5 17.N:a5 Nb7 18.f3 Cf6 ∓ (Rubinstein—Nimzovici, Karlsbad 1923).

2. După 6...c:d5 negrul pierde un pion cu 7.Nb5+.

3. Alte continuări dau negrului poziții acceptabile: a) 7.Cc3 D:d1+ 8. C:d1 Cf6 9.Nc4 e6 10.Ce3 Ne7 11. 0—0 0—0 12.Td1 Cd5 13.Nf1 Tb8 = (Kopîlov—Keres, 19 camp. U.R.S.S., 1951); b) 7.De2 Cf6 8.Cc3 Ne6 9.Ne3 g6 10.0—0—0 Ng7 11.Nc52 ± (Buslaev—Timofeev, Tbilisi 1952).

4. Sau 8...e5 9.Nf3 Dd7 10.De2 Nd6 11.Cc4 ±.

5. Se poate juca și 11.Cc4 D:d1 12.T:d1 Cd5 13.Ce5 Nb7 14.c4 ±.

6. Analiză Gligorici, Sokolov.

7. Alte continuări sînt mai puțin energice, de exemplu: a) 5.Cf5 d5! 6. D:d5 D:d5 7.e:d5 N:f5 ∓; b) 5.Cf3 Ne7 6.Cc3 Cf6 7.Nc4 0—0 8.Ng5 d6 9.N:f6 N:f6 10.h3 Ne6 11.Nb3 Dd7 12. 0—0 Nd8 13.Dd3 N:b3 14.a:b3 (14. c:b3!) 14...Cb4 15.Dd2 Dc6 = (Kopaev-Kuzminîh, 1940); c) 5.Cb3 Nb4+ 6.c3 (6.Nd2!) 6...Ne7 7.Nc4 (7.c4!) 7...Cf6 8.Dd3 0—0 9.0—0 d6 10.Ca3 Ne6 11.Td1 a6 12.Ng5 Ce8 13.N:e7 C:e7 14.N:e6 f:e6 15.Cc4 Cg6 ∼. (Bannik—Kuzminîh, 1946); d) 5.C:c6 b:c6 6.Nc4 Cf6 7.Ng5 Ne7 8.De2 d5 9.N:f6 N:f6 10.Nb3 0—0 11.0—0 a5 12.e:d5 c:d5 13.Td1 d4 14.c4 Db6 ∓ (Mac Donnell—Labourdonnais, 1834).

8. Se poate juca și 5...d6 6.C1c3 a6 7.Ca3 b5 (7...Ne6 8.Cc4 Tc8 9.Cd5 N:d5 10.e:d5 Cb8 11.Ne2 Cd7 12.0—0 Cgf6 13.a4 Ne7 14.Ne3 0—0 15.a5 ± Matanovici—Larsen, Beverwijk 1960) 8.Cd5 Cf6 9.Ne3 C:d5 10.D:d5 Dc7 11.c4 Ne6 12.Dd3 b4 13.Cc2 Ne7 (Lokvenc—Pîdevski, Debrețin 1961).

9. Sau 6.C5c3 Cf6 7.Ng5 Nc5 8. Nc4 h6 9.N:f6 D:f6 10.0—0 0—0 11. Cd2 d6 12.Cd5 Dh4 13.c3 Rh8 ∼. (Foguelmann — Rossetto, Mar del Plata 1958).

10. a) 8.D:f6 C:f6 9.Cc3 d5! 10.Ng5 Cb4 11.N:f6 g:f6 12.Cd5 C:c2+ 13. Rd2 C:a1 14.Cc7+ Re7 15.C:a8 Ne6 = (Bihovski—Minici, Belgrad 1963); b) 8.Dd3 Cge7 9.Cc3 d5! 10.C:d5 C:d5 11.D:d5 Ne6 12.Dd1 Td8 13.Nd2 0—0 14.Nd3 Dg6 15.Df3 f5 16.Dg3 Df7 ∓ (Vlagsma—Dittz 1959); c) 8.Dd2 Cge7 9.Cc3 Dg6 10.Dg5 d5 11.D:g6 h:g6 12.Nd2 Ne6 13.e:d5 C:d5 14.C:d5 N:d5 15.0—0—0 0—0—0 16.f3 Td7 = (Robatsch—Kottnauer, Beverwijk 1962).

11. Slab este 8...Cge7, de exemplu: 9. Cc3 0—0 (trebuia totuși 9...Dg6) 10.Ne3 b5 11.Dd2 Dg6 12.f3 d6 13. 0—0—0 Td8 14.Rb1 Nb7 15.g4! f6 16. Cd5 C:d5 17.D:d5+ ± (Gligorici—Benkö, Dublin 1957); sau 10...d6 11. Dd2 b5 12.0—0—0 Td8 13.Rb1 Dg6 14.f3 Ne6 15.Cd5 Tac8 16.Nd3 f6 17. Tc1 Df7 18..c4 ± (Gligorici—Rossetto, Santa Fe 1960).

12. Următoarele continuări sînt mai puțin jucate: a) 10.Ne3 d5! 11.e:d5 Cb4 12.Nd3 Nf5 (12...C:d3+ 13.D:d3 D:d3 14.c:d3 Nf5 15.Td1 Td8 16.Re2 C:d5 17.C:d5 T:d5 18.d4 e:d4 19.T:d4 T:d4 20.N:d4 = Bertok—Cirici, Bled 1963) 13.N:f5 C:f5 14.Nc5 D:g2 15. Tf1 Ch4 16.N:b4 Cf3+ 17.Re2 ∓ (Hennings—Baumbach, camp. R. D

Germane 1963) ; b) 10.f3 0—0 11.Ne3 d5! 12.C:d5 C:d5 13.D:d5 Td8 cu compensație pentru pionul sacrificat (Bogdanovici—Minici, Bled 1963).

13. Sau 10...h6 11.h5 Df6 12.Ne3 0—0 13.Dd2 b5 14.0—0—0 b4 15.Ca4 a5 16.Cb6 Tb8 17.Dd6 D:d6 18.T:d6 ± (Boleslavski—Saharov, Kiev 1957).

14. După 12.N:e7 d4 poate urma: a) 13.Nc5 d:c3 14.b:c3 D:e4+ 15.De2 Nf5 16.D:e4 N:e4 17.0—0—0 Td8 = (Șianovski — Baumbach, București 1962) ; b) 13.Ng5 d:c3 14.b:c3 D:e4+ 15.Ne2 f6 16.Ne3 Ng4 17.Dd3 D:d3 18.c:d3 N:e2 19.R:e2 0—0—0 = (Fischer—Tal, Curaçao 1962).

15. Slab este 12...Cd4?! din cauza 13.Nd3 Nf5 14.N:f5 Ce:f5 15.Dd3 f6 16.Ne3 D:g2 17.0—0—0 Df3 18.Ce4 0—0 19.c3 Ce2+ 20.Rb1 Cf4 21.N:f4 D:d3+ 22.T:d3 e:f4 23.Cc5 Cd6 24. Ce6 Tf7 25.C:f4 ± (Saharov—Șianovski, camp. Moscovei 1962); sau 16... Dg4 17.N:d4 e:d4 18.Ce2 D:g2 19. 0—0—0 D:f2 20.Rb1 g6 21.De4+ Rf7 22.d6 ± (Vasiukov—Malich, Berlin 1962).

16. Sau 13...Nf5 14.d6 C:c2+ 15. T:c2! N:c2 16.Dd2 Cc6 17.d7+ Rf8 18.d8D C:d8 19.N:d8±.

17. 15.a:b4 g:h4 16.T:h4 Cf5 17.Th2 Cd4 18.Nd3 Nf5 19.Ce2 0—0—0 20.Cg3 e4 = (Jansa—Baumbach, Bad Liebenstein 1963) ; sau 15.h:g5 Ng4 16. Dd2 Cb:d5 17.C:d5 C:d5 18.D:d5 D:g5 19.Dd2 D:d2+ ∼ (Fuchs — Baumbach, Bad Liebenstein 1963).

18. Alte continuări : 8...Dg6 9.Ne3 D:e4 10.Cc3 Db4 11.D:b4 C:b4 12. 0—0—0 b5 (12...Ce7 13.Nc5 Cbc6 14.f4 d5 15.f:e5 Ne6 16.Nd6 d4 17.Ce4 Nd5 18.Nd3 Cg6 19.c4 d:c3 20.C:c3 Ne6 21.The1 ± Spasski—Uljacki, Kislovodsk 1960) 13.Nc5 Cc6 14.Ce4 d5 15.Cd6+ Rd7 16.C:f7 Tf8 17.Cg5 h6 18.Ce4 Re6 19.Cc3 b5 20.C:d5 ± (Drimer—Sajtar, București 1962).

19. Alte posibilități : a) 9...0—0 10.Ne3 d5 11.C:d5 C:d5 12.e:d5 Cd4 13.Nd3 Nf5 14.N:d4 e:d4 15.0—0—0 Tac8 16.Db3 N:d3 17.D:d3 Dg5+ 18. Rb1 D:d5 19.D:d4 ± (Drimer—Baumbach, București 1962) ; b) 9...Cd4 10. Nd3 0—0 11.Ne3 d6 12.0—0—0 Tb8 13.h4 b5 14.b4 Nb7 15.f3 Tfc8 16.Rd2 Tc7 17.Tc1 Tbc8 18.Cd1 d5 ∓ (Pogats—Szily, Kecskemét 1962).

20. Slab este 10.Cd5 din cauza 10... C:d5 11.e:d5 Ce7 12.c4 b5 13.h4 Dg6 14.Th3 b:c4 15.Te3 Ce7 16.N:c4 Dg4 17.Dc3 Cf5 18.Ne2 D:h4 ∓ (Szily—Baumbach, Bad Liebenstein 1963).

21. Sau 12...b4 13.Dd3 Ce7 14.d6 Cf5 15.0—0—0 Nb7 16.Nc5 0—0 17. N:b4 N:g2 18.N:g2 T:b4 19.Ne4 Td4 20.Df3 Dh6 + 21.Rb1 C:d6 22.T:d4 ± (Fichtl—Smejkal, camp. Cehoslovaciei 1963).

22. Honfi—Pietzsch, Kecskemét 1962.

23. Sau 9...Cb4?! 10.Nd3 d5 11.0—0 d4 12.Ce2 C:d3 (12...0—0 13.f4 C:d3 14.c:d3 Cc6 15.Db6 Dd8 16.Dc5 Dc7 17.Nd2 Ng4 18.Cg3 Nd7 19.Tac1 ± Kotov—Vladimirov, 1959) 13.c:d3 g5 14.Nd2 Cc6 15.Tac1 0—0 16.Cg3 h6 17.b4 Te8 18.a4 ± (Nejmetdinov—Saharov, 1957).

24. Sau 11.f4 0—0 12.0—0 Tb8 13. f:e5 Tb7 14.Dd6 C:e5 15.Dd4 Db6 16. Ne3 D:d4 17.N:d4 d6 18.a4 b4 19.Ce2 Tc7 ∓ (Pietzsch—Zinn, camp. R. D. Germane, 1962).

25. Bialas—Joppen, camp. R.F. Germane, 1961.

26. Alte continuări dau negrului un joc activ, de exemplu : a) 6.C:c6 b:c6 7.Ng5 Tb8! 8.N:f6 D:f6 9.Nc4 T:b2 10.Nb3 Nb4 ∓ (Malmgren—Alehin, 1935) ; b) 6.Cf5 d5 7.e:d5 N:f5 8.d:c6 D:d1+ 9.R:d1 b:c6 10.Na6 Tb8 11.Ne3 Ng6 ∓ ; c) 6.Cde2 Nb4 7.a3 Na5 8.b4 Nb6 9.Cg3 Nd4 urmat de d7—d5 ; d) 6.Cf3 Nb4 7.Nc4 0—0 8. Dd3 d5! 9.N:d5 C:d5 10.D:d5 D:d5

11.e:d5 Cd4 12.C:d4 e:d4 13.a3 Na5! 14.b4 Te8+ 15.Rd1 d:c3 16.b:a5 Ng4+ ∓ ; e) **6.Cb3** Nb4 7.Nc4! d6 8.0—0 Ne6! =.

27. Mai slabe sînt alte posibilități, după cum demonstrează următoarele variante: a) **6...Nc5** 7.Ne3! N:e3 8.Cd6+ Rf8 9.f:e3 Db6 10.Cc4 Dc5 11.Dd6+ D:d6 12.C:d6 ± (Bîvșev — Abramov, 1951) ; b) **6...h6** 7.Cd6+ N:d6 8.D:d6 De7 9.D:e7 R:e7 10.b3 urmat de 11.Na3 ±.

28. Dacă **7.a4** atunci poate urma 7...a6 8.Ca3 Ne6 9.Nc4 Tc8! 10.0—0 Ne7 11.Ne3 0—0 (Reihardt—Pelikan, camp. Argentinei 1961) sau **8...d5?!** 9.Ng5 d4 10.Cd5 Ne6 11.Nc4 N:d5 12. e:d5 Nb4+ 13.Rf1 Ca5 14.De2 Dd6 15.N:f6 D:f6 16.Nb5+ Rf8 (Letelier—Rossetto, Mar del Plata 1958).

29. Sau 8.N:f6 g:f6 9.Ca3 și acum: a) **9...b5** 10.Cd5 Ne6 11.c3! Tg8 12. Cc2 Nh6 13.a4! N:d5 14.D:d5 Ce7 15. Dd3 b:a4 16.T:a4 a5 17.Ca3 Rf8 18.g3 f5 19.e:f5 d5 20.f6 ± (Bhend—Kinzel, Veneția 1953); b) **9...f5** 10.Dh5 (10. Cc4 f:e4 11.C:e4 Cd4 12.c3 d5∼. Bazan—Pelikan, camp. Argentinei 1961) 10...b5 11.Ca:b5 a:b5 12.N:b5 Ta6 13. N:a6 N:a6 14.0—0—0 f4 15.g3 ± (Sokolski—Tokarev, ¼ camp. U.R.S.S. 1952) ; c) **9...d5!** — ideea lui Pelikan — 10.C:d5 N:a3 11.b:a3 Ne6! (și acum cl) ; **12.Ce3** Da5+ 13.Dd2 D:a3 14. Nd3 0—0—0 15.0—0 Tg8? (trebuia jucat 15...Td4 sau 15...Cb4 cu joc egal; la 15....Td7? urmează 16.Cd5! ± Sefc—Pilnik, M. Lazne 1956) 16.Tfb1 Td7 17.Rh1 (17.Cd5!) 17...Tgd8 18.De1 Td4 (Gheller—Pilnik, Amsterdam 1956) ; **c2) 12.Nc4** Da5+ 13.Dd2 0—0—0 14. Td1! D:a3 15.0—0 Thg8 16.De3! D:e3 17.f:e3 ± (Fischer—Rossetto, Buenos Aires 1960).

30. Sau a) **8...Ne7** 9.Cc4 Cd4 10. N:f6 g:f6 11.Cd5 f5 12.c3 Cb5 13. Ccb6 ± (Kopîlov—Kuzminîh, 1951); b) **8...b5** 9.Cd5 Ne7 10.N:f6 N:f6 11.c3 Ne6 12.Ne2 Ng5 13.Cc2 f5 14.a4 Tb8 15. a:b5 a:b5 16.e:f5 N:f5 17.Ccb4! + (Estrin—Romanov, 1956) ; c) **8...d5!?** 9.C:d5 N:a3 10.b:a3 Da5 11.Nd2 Dd8 12.C:f6+ D:f6 13.Nd3 0—0 14.0—0 ±.

31. Sau **9...Tc8** 10.Cd5 N:d5 11 e:d5 Cb8 12.Ne2 Ne7 13.0—0 0—0 14. a4 Cbd7 15.Ne3 Ce8 16.f3 f5 17.b4 Cef6 18.Ca5 Dc7 19.c4 Db8 20.Tc1 Nd8∼. (Sokolov—Trifunovici, camp. Iugoslaviei 1956).

32. Dacă **10.Ce3** atunci 10...Tc8 11 Nd3 Ne7 12.N:f6 N:f6 13.0—0 0—0 14.Ccd5 Ng5 15.c3 Cc6 16.De2 Ce7∼. (Karaklaci—Pilnik, Moscova 1958).

33. 15...Cc6 16.Df3 Th6 17.Cf5 ± (Bronstein—Pilnik, Moscova 1956).

34. Albul are și alte planuri de joc, variantele cele mai importante rezultînd după **3.Nc4! Ng7 4.c3 Dc7** și acum : a) **5.d4?** c:d4 6.Db3 e6 7.c:d4 b5! ∓ (Georgescu—Gheorghiu, București 1962) ; b) **5.0—0** d6 (5...Cf6 6.e5 Cg4 7.N:f7+ R:f7 8.Cg5+ Re8 9.D:g4 D:e5 10.Cf3 Df5 11.Dc4 Cc6 12.d4 c:d4 13.c:d4 b5! 14.Db3 C:d4 15.C:d4 N:d4 16.Cc3 Nb7! 17.D:b5 Nc6∼. Pavlov—Mititelu, București 1962) 6.d4 Cf6 7.e5 d:e5 8.d:e5 Cg4 9.Nf4 0—0 10.Te1 Cc6 11.De2 Ca5 12.Nd3 c4 13. Nc2 Db6 14.Na4 f6 ± (Stein—Bilek, București 1961) ; sau **3.c3** Ng7 4.d4 c:d4 5.c:d4 d5 6.e5 Ng4! 7.h3 N:f3 8. D:f3 e6 9.Cc3 Ch6 10.Nd3 0—0 11. 0—0 Cc6 12.Ne3 Dh4 13.Ce2 f6 14. e:f6 T:f6 ∓ (Radulov—Bilek, București 1961) ; sau **3.c3 d5** 4.d4 c:d4 5. e:d4 D:d5 6.c:d5 Ng7 7.Cc3 Da5 8. Nc4 Cf6 9.0—0 0—0 10.Te1 Dc7 11. Nb3 Cc6 12.Ce5 e6 13.Ng5 Ca5 14. Nc2 Cd5 ∓ (Holmov—Drimer, București 1962).

35. Alte continuări : a) **4.d:c5** Da5+ 5.Nd2 (5.c3 D:c5 6.Ne3 Dc7 7.Nd4 Cf6 8.e5 Cg4 9.e6 f6 10.h3 Ch6 11.Nb5 Cc6 12.e:d7+ N:d7 13. 0—0 Cf5 14.Db3 e5 15.Nc5 b6 16 Na3 0—0—0 17.Cbd2 Ca5∼. Drimer—Haag, Budapesta 1961) 5...D:c5 6. Nc3 Cf6 7.Nd3 0—0 8.0—0 Cc6 (8...d5

9.Nd4 Da5 10.e:d5 C:d5 11.N:g7 R:g7 12.Ne4 Cf6 13.Nd3 Cc6 14.Cc3 Td8 ∓ Radulov—Drimer, București 1961) 9. Cbd2 d6 10.Cb3 Db6 11.Dd2 e5 12 Ca5 Ng4 13.Cc4 Dc7 14.Ce1 d5 15 e:d5 C:d5 16.Ce3 C:c3 17.C:g4 Ca4 ∓ (Paoli—Bilek, Kecskemét 1962); **b) 4.c3** c:d4 5.c:d4 d5 și acum 6.e:d5 Cf6 7.Nb5+ Cbd7 8.d6 e:d6? (trebuia 8...0—0 9.d:e7 D:e7+ 10.Ne2 Te8 11. Cc3 b5 12.a3 Nb7 13.0—0 a6 14.Ng5 Dd6 15.Dd2 Cd5 cu inițiativă de partea negrului, Beni—Drimer. Berlin 1962) 9.De2+ De7 10.Nf4 D:e2+ 11. N:e2 d5 12.Cc3 0—0 13.0—0 Cb6 14.Tac1 Ng4 15.h3 N:f3 16.N:f3 ± (Pachman—De Greif, Havana 1963); **c) 4.c4** d6 (4...Cc6 5.d5 Cd4 6.C:d4 c:d4 7.Nd3 d6 8.0—0 Cf6 9.Cd2 0—0 10.Cf3 Db6 11.b3 Cd7 12.Nf4 e5 13. d:e5 f:e5 ∼. Pachman—Smîslov, Havana 1962) 5.Cc3 și acum **c1 : 5...Cc6** 6.Ne3 Ng4? (mai bună este varianta propusă de Barendregt 6...Db6 7.Cd5! Da5+ 8.Nd2 Dd8 9.Nc3 N:c3 10.C:c3 d:c5 (7.d:c5 d:c5 8.D:d8+ T:d8 9.N:c5 N:c3+ 10.b:c3 Cf6 11.Cd4! C:e4 12. C:c6 b:c6 13.N:a7 ± Smîslov—Botvinnik, meci 1957, a 12-a partidă); **c2) 5...Ng4!** 6.d5 Cf6 7.Ne2 0—0 8.0—0 Cfd7 9.Ce1!? N:e2 10.D:e2 e6 11.Dc2 Ce5 12.Ne2 e:d5 13.e:d5 Te8 14.h3? Ca6 15.a3 De7 16.Cf4 Tab8 17.Ta2 b5! ∓ (Ciocîltea—Bilek, București 1961); **d) 4.d5** b5! 5.e5? a6 6.a4 b:a4! 7.Nf4 f6 8.Cc3 f:e5 9.C:e5 Cf6 10.Ne2 0—0 11.Dd2 d6 12.Cc4 Cbd7 13.0—0 Cb6 14.C:b6 D:b6 15.C:a4 Db7 16 Cc3 Nf5! ∓ (L.Schmid—Bilek, Varna 1962).

36. Sau 5.d5 d6 și acum: **a) 6.Ne2** N:c3+ 7.b:c3 Cf6 8.0—0 C:e4 9.Nd3 f5 10.c4 Cd7 11.De2 Cdf6 12.h3 0—0 13.Nh6 Tf7 ∓ (Radovici—Haag, Kecskemét 1962); **b) 6.Cd2** N:c3 7.b:c3 D:c3 8.Tb1 Da5 9.Nd3 a6 10. 0—0 b5 11.a4 c4 12.N:c4! b:c4 13.C:c4 Dc7 14.Cb6 Nb7 15.Dd4 Cf6 16.Nh6 cu atac puternic (Vasiukov—Zaharov, camp. Moscovei 1961).

37. Sau 5...Cc6 6.d5 Ce5 7.Cd2 (7. C:e5 N:e5 8.Dd2 Cf6 9.f3 0—0 10.Nd3 d6 11.Cd1 D:d2 12.N:d2 Ch5 ∓ Jimenez—Letelier, Havana 1963) 7...d6 8. Ne2 a6 9.0—0 Cf6 10.h3 0—0 11.f4 Ced7 12.Cc4 Dc7 13.a4 Tb8 14.a5 b5 15.a:b6 C:b6 = (German—Bilek, Stockholm 1962).

38. Sau 6.Cd2 c:d4 7.Cb3 Dc7 8. N:d4 0—0 9.e5 Ce8 10.Cb5 Dd8 11. C:a7 Cc7 12.Cb5 C:b5 13.N:b5 Cc6 14.N:c6 d:c6 15.0—0 b6 16.Te1 Dc7 17.De2 c5 18.Nc3 Nf5, cu inițiativă de partea negrului (Bobotov—Bilek, Sarajevo 1962).

39. Sau 6...Cg4? 7.Cd5! (7.d:c5 C:e3 8.D:e3 Ca6 9.N:a6 D:a6 10.Cd5 0—0 11.c3 Tb8 12.C:e7+ Rh8 13. Df4 d6 14.D:d6 Ne6 15.D:a6 b:a6 16. 0—0—0 N:a2 17.c6! ± Ostojic—Deze, Bled 1963) 7...Dd8 8.Nf4 d6 9. d:c5 N:b2 10.c:d6 e:d6 11.Td1 0—0 12.c3 Na3 13.h3 Cf6 14.Ng5 C:e4 15 N:d8 C:d2 16.T:d2 T:d8 17.Cc7 ∼ (Alexander—Kotov, Hastings 1962—63).

40. La **7.h3?** negrul obține un final cîștigat după 7...c:d4 8.C:d4 C:e4 9. C:c6 D:c3! 10.b:c3 C:d2 11.Nd4 N:d4 12.c:d4 C:f1 13.Cb4 d6 14.Cd5 Rd7 ∓ (Pogats—Bilek, Budapesta 1961).

41. Sau **7...Cg4** 8.Nc4! (8.Nf4? D:c5 9.h3 Db4 10.0—0—0 N:c3 11.b:c3 Da3 + 12.Rb1 Cf6 13.De3 d6 14.Nc4 Ca5 15.Nb3 Ne6 ∓ Ivkov—Haag, Havana 1962) 8...Db4 9.Nb3 0—0 10. 0—0 N:c3 11.D:c3 D:e4 12.Tfe1 ±.

42. Matanovici—Bilek, Varna 1962.

43. Dacă 6.Cde2 atunci 6...e6 7.g3 d5! ∓ (Euwe—Pirc, meci, Bled 1949).

44. Slab este aici **6...e5** din cauza **7.Cde2** și acum: **a) 7...Ng4** 8.Ng2 Cd4 9.0—0 Tc8 (9...Cf3+? 10.Rh1 h5 11. Dd3 ±) 10.h3 N:e2 11.C:e2 C:c2 12. Tb1 Ne7 13.Nd2 0—0 14.Nc3 b5 15. Tc1 Cd4? (15...b4! 16.Nd2 Dc7 17.

N:b4 Db6! 18.Nc3 Cb4 19.Ta1 Tc7 ∼) 16.C:d4 e:d4 17.D:d4 Dd7 18.Nh4 ± (Boleslavski—Şagalovici, camp. R.S.S. Bieloruse 1955); b) **7...Ng4** 8.Ng2 Cd4 9.0—0 Tc8 (9...Cf3+? 10.Rh1 h5 11. Dd3 ±) 10.h3 N:e2 11.C:e2 C:c2 12. Tb1 Ne7 13.Nd2 0—0 14.Nc3 b5 15. Tc1 Cd4? (15...b4! 16.Nd2 Dc7 17. N:b4 Db6! 18.Nc3 Cb4 19.Ta1 Tc7 ∼) 16.C:d4 e:d4 17.D:d4 Dd7 18.Nb4 ± (Boleslavski—Şagalovici, camp. R.S.S. Bieloruse 1955); b) **7...Ne7** 8.Ng2 0—0 9.0—0 a6 10.h3 b5 11.Ne3 b4 12. Cd5 C:d5 13.e:d5 Ca5 14.b3 Cb7 15. Dd2 a5 16.a3 b:a3 17.T:a3 ± (Boleslavski—Bondarevski, 1953).

45. La 7.Dd3 urmează 7...Nd7 8. Ng2 g6 9.0—0 Ng7 10.Cb3 Tc8 ∼.

46. Este riscant 7...C:d4 din cauza 8.D:d4! şi acum după 8...N:f3?! poate urma 9.Nb5+ Cd7 10.0—0 Ng4 11.e5 Db6 12.D:b6 a:b6 13.Cd5 Ta5 14.a4 Ne2 15.Cc7+ Rd8 16.N:e2 T:e5 17. Nb5 R:c7 18.T:f7 Cf6 19.Nf4 Tc5 20. c3 ± (Matanovici—Beni, Viena 1951).

47. Sau 8.Ng2 a6 9.Cb3 (9.Ne3 e6 10.0—0 Ne7 11.De2 Dc7 12.Tad1 b5 13.Dd2 0—0 14.h3 b4 15.Cce2 d5 cu contrajoc suficient pentru negru, Fuderer—Najdorf, Bled 1950) 9...e6 10. Ne3 b5 11.f4 Tc8 12.0—0 Ne7 13.Rh1 Dc7 14.a3 0—0 ∓ (Pfeiffer—Ivkov, Bled 1960).

48. Sau 8...C:d4 9.D:d4 Da5 10. Nc4 g6 11.0—0—0 Nc6 12.Cd5 N:d5 13.N:d5 C:d5 14.e:d5 Tg8 15.Rb1 Ng7 16.Dc4 Rd7 17.Df4 ± (Klovan—Levin, Riga 1963).

49. Milici—Pirc, Belgrad 1951.

50. Alte continuări s-au dovedit slabe, de exemplu: a) **9...Ce5** 10.Cf3! N:b5 (10...C:f3+ 11.D:f3 f6 12.e5 N:b5 13.C:b5 d:e5 14.D:b7 ±) 11.C:b5 Dd7 12.C:e5 d:e5 13.D:d7+ R:d7 14.T:f7 ± (Ivkov—Taimanov, Hastings 1955—56); b) **9...g6** 10.N:c6 b:c6 11.Df3 f6 12.e5! d:e5 13.C:c6 Dd8 14.C:e5! f:e5 15.Df7+ Rd8 16.Tad1 Rc7 17.Dd5 Ng7 18.Da5+ Rb7 19.Db4+ Re7 20.Cd5+ şi negrul a cedat (Cirici—Klages, Anvers 1955, camp. mondial juniori).

51. Sau **11...d5** 12.Df3 De7 13.b4! g6 14.b5 c5 15.e4! Ng7 16.e:d5 0—0 17.Cc6 N:c6 18.d:c6 N:e5 19.Tae1 Nd4+ 20.Rh1 Tad8 21.Cd5 ± (Karaklaici—Averbach, meci U.R.S.S.—Iugoslavia, Belgrad 1956).

52. Karaklaici—Taimanov, Moscova 1956.

53. Alte posibilităţi: a) **3...Dc7** 4. 0—0 (sau 4.c3 a6 5.Na4 Cf6 6.De2 e5 7.0—0 d6 8.d3 d5 9.Nc2 Ne7 ∼) 4... Cf6 5.Cc3 e6 6.Te1 d6 7.d4 c:d4 8. Cd5! Dd8 9.C:d4 Nd7 10.Ng5 Ne7 11. C:e7 C:d4 12.N:d7 D:d7 13.N:f6 g:f6 14. Cd5 ± (Richter—Groman, 1950); b) **3...Db6** 4.Ca3 Cf6 5.De2 a6; sau 4.Cc3 e6 5.0—0 Cf6 6.Te1 Ne7 7.N:c6 D:c6 8.d4 0—0? (trebuia 8...d6) 9.d5! Da6 10. d6! Nd8 11.Ng5 h6 12.Nh4 ± (Vasiukov—Cicorani, Spartachiada U.R.S.S. 1963); c) **3...Cf6** 4.e5 Cd5 (slab este 4... Cg4 din cauza 5.N:c6 d:c6 6.0—0 g6 7.Te1 Ng7 8.h3 Ch6 ± Holmov—Keres, camp U.R.S.S. 1959) 5.0—0 a6? (ceva mai bine este 5...e6 6.N:c6 b:c6 7.c4 Cb4 8.d4! c:d4 9.a3 Ca6 10.D:d4 c5 11.Df4 Ne7 12.Dg4! ± Bronstein—Zaharov, Spartachiada U.R.S.S. 1959) 6.N:c6 d:c6 7.h3 h6 8.d3 Nf5 9.Ch4! Nd7? (9...Dd7) 10.f4 e6 11.Cf3 Ne7 12. De2 ± (Troianescu—Reicher, ½ camp. României 1962).

54. Sau 5.Te1 e5 6.Cc3 (posibil şi 6.c3 dar după 6...Cge7 7.d3 0—0 8. Cbd2 a6 9.Na4 b5 10.Nb3 Nb7 11.Cf1 Ca5 12.Nc2 Dc7 13.Ce3 d5 se obţine una din poziţiile Partidei Spaniole, cu şanse egale, Simaghin—Krogius, camp. U.R.S.S., Leningrad 1960) 6...Cge7 7. d3 0—0 8.Nc4 d6 9.Cd5 C:d5 10.N:d5 h6 11.Tf1 Ce7 12.Nb3 Rh7 13.c3 f5 ∓ (Troianescu—Ciocîltea, camp. României 1962).

55. Sau **a) 5...Cf6** și acum: **a1) 6.De2** 0—0 7.d4 c:d4 8.c:d4 d6 9.Td1 Ng4 10.Cc3 a6 11.N:c6 b:c6 12.h3 N:f3 13. D:f3 Db6 14.De2 Tb8 15.Tb1 Cd7 16. Ne3 Db7 17.b4! ± (Teschner—Stahlberg, Helsinki 1952) ; **a2) 6.Te1** (dacă 6.e5 atunci 6...Cd5 7.d4 Cc7 8.Nc4 c:d4 9.c:d4 0—0 10.Cc3 d6 11.De2 Ng4 12. Td1 d:e5 13.d:e5 Dc8 = Nejmetdinov—Boleslavski, Spartachiada U.R.S.S. 1959) 6...0—0 7.d4 c:d4 8. c:d4 d5 9.e5 Ce4 10.Cc3 C:c3 11.b:c3 Ng4 12.h3 (12...N:c6!) 12...N:f3 13. D:f3 Tc8 14.Na3! a6 15.Na4 Ca5! 16. Nb3 Cc4 ∼ (Barendregt—Gunsberger, Polanica Zdroj 1963) ; **b) 5...d5** 6.Da4! d:e4 7.N:c6+ b:c6 8.D:c6+ Nd7 9.D:e4 Cf6 10.Dh4 0—0 și în loc de 11.Ca3 albul ar fi obținut avantaj cu 11.d4! c:d4 12.Te1 d:c3 13.C:c3 ∓ (Tartakower—Boleslavski, Groningen 1946).

56. Nimzovici—Stoltz, 1934

TABELA 37

APĂRAREA SICILIANĂ
Diverse sisteme

1.e4 c5

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	Cf3	Cc3	d4	e:d5[2]	C:d5[3]	Ne3[4]	Ç:d4	Dd2[6]	R:d2	N:d4	f4	Td1				=
	Cf6	Cc6 !? [1]	d5	C:d5	D:d5	c:d4	Da5+[5]	D:d2+	C:d4	f6	Nf5	e6				
2	....	e5	Cc3[7]	C:d5	d4	d:c5	D:d5	Nc4	R:2	Tf1[11]	Cg5 !	Rd1[13]	Ce4[14]	e:d6	Dh5[16]	±
		Cd5	e6[8]	e:d5	Cc6[9]	N:c5	Db6[10]	N:f2+	0–0	Nc5	Cd4+[12]	Ce6	d6[15]	Tfd8		
3	Ce2	Cc3	e:d5	C:d5	d4[18]	Cc3	Nb5+[20]	De2	0–0	Td1	N:c6	N:b7+				∓
	Cf6[17]	d5 !	C:d5	D:d5	e5 !? [19]	D:d4	Nd7	Cc6	0-0-0	Dg4	D:e2	R:b7				
4	b4	a3[20a]	e:d5[22]	Nb2[23]	a:b4	Çc3	N:c3	Cf3	Ne2	0–0						∓
	c:b4	d5 !? [21]	D:d5	e5	N:b4	N:c3	Cc6	Cge7	0–0	f6[24]						
5	Cf3	b4	d4	Nd3	Cbd2	C:e4	Cg5 !? [29]	c4	Ch3	Cg1	Ce2	Cg3				∓
	d6[25]	c:b4[26]	Cf6	d5[27]	d:e4[28]	Cbd7	Dc7	h6	g5 !	Ng7	e5	0–0[30]				
6	Cf3	d4	C:d4	Cc3	Cf3[31]	Nc4[32]	Nb3	0–0	b:c3	Te1	Ng5	Nh4				∼
	a6	c:d4	Cf6	e5	Nb4	Dc7	0–0[33]	N:c3	d6[34]	Cbd7	h6	b6[35]				
7	....	c3[36]	e:d5	d4	Ne2	0–0	c:d4	Cc3	Ne3[40]	Cd2 !	Cde4[41]	C:e4	Cc3[43]			+
		d5	D:d5	Cf6[37]	e6[38]	c:d4[39]	Cc6	Dd6	Ne7	Cb4	C:e4	Dd8				=
8	g3	Ng2[44]	Cc3[45]	f3	C:f3	0–0	d3	De2	Rh1							=
	d5[42]	d:e4	f5	e:f3	Cc6	e5	Ne7 !	Cf6 !? [46]	Cd4							+

NOTE:

1. Continuarea 3...d5, la un joc corect, dă albului avantaj. Poate urma: 4.e:d5 C:d5 5.Nb5+ Cc6 (la 5...Nd7 poate urma 6.Ce5!, de ex. 6...Cf6 7. C:d7 Cb:d7 8.d4 a6 9.N:d7 C:d7 10. d5 ±) 6.Ce5! (desigur nu 6.0—0?! Ng4 cu joc egal, cum recomandă Pachmann) 6...C:c3 7.d:c3! și albul obține avantaj, de ex.: a) 7...D:d1 8.R:d1 Nd7 9.N:c6 N:c6 10.C:c6 b:c6 11.Ne3 ± (analiză Zak); b) 7...Db6? 8.N:c6+ b:c6 9.Df3+ ; c) 7...Cbd7 8. C:d7 N:d7 9.D:d7 R:d7 10.Nf4 ±

2. Sau: a) 5.e5 Ce4 6.Nd3 Nf5 =; b) 5.d:c5 d4 6.Cb5 e5= ; c) 5.Nb5? d:e4 6.Ce5 c:d4 7.C:c6 b:c6 8.N:c6+ Nd7 9.N:a8 d:c3 ∓ (analiză Breitman).

3. După 6.d:c5 C:c3 7.D:d8+ C:d8 8.b:c3 poate urma 8...g6 9.Ne3 Ng7 10. Nd4 0—0 11.Nd3 Ne6 12.0—0 Nd5 = sau 6.Nb5 e6! =

4. Dacă 7.d:c5, atunci 7...D:c5 8. Ne3 Da5+ 9.c3 e5 = sau 7...D:d1+ 8.R:d1 Ng4 9.c3 e5 10.b4 a5 11.Nb5 a:b5 12.N:c6+ b:c6 13.c:b5 f6 ∓ (Rusakov—Șestoperov, 1961).

La aceeași poziție se ajunge și după 1.e4 e5 2.Ce2 Cf6 3.Cbc3 d5 4.e:d5 C:d5 5.C:d5 D:d5 6.d4 Cc6 (vezi varianta 3).

5. Mai slab este 8...e5? din cauza 9.Cb5!, de exemplu: a) 9...Dd8 10. D:d8+ R:d8 11.0—0—0+ Nd7 12.Nc4 ± (Szomogyi—Witkowski, meci Ungaria—Polonia, 1956); b) 9...D:d1+ 10.T:d1 Nb4+ 11.c3 Na5 12.Nc5 Ce7 13.Cd6+ Rf8 14.Nc4 ± (Klovan—Mnațakanian, Erevan 1959).

De considerat este de ex., 9.Cb5 D:d1+ 10.T:d1 Tc8 11.C:a7 C:a7 12. N:a7 T:c2 13.Nd4 Tc8 14.Ne2 ±

6. De considerat este 9.c3 Nd7 (Liado—Bouwmeester, 1958) 10.Ne2! ± Varianta în continuare este o analiză a lui V. Zak.

7. Sau: a) 4.d4 c:d4 5.D:d4 (5 Nc4 Cc6 6.N:d5 Da5+ 6.Cc3 d:c3 8. 0—0 a6 9.N:c6 b:c6 ∓ H. Muller) 5... e6 6.Nc4 (după 6.c4 Cc6 7.De4 urmează 7...f5 ! ∓) 6...Cc6 7.De4 d6! și acum: a1) 8.0—0 d:e5 9.C:e5 Dc7! 10. N:d5? e:d5 11.D:d5 C:e5! 12.Te1 Nd6 13.f4 Ne6 14.Db5+ Cc6 ∼; a2) 8. N:d5 e:d5 9.D:d5 d:e5 10.D:d8+ R:d8 11.Cc3 f6 12.Ne3 Nf5 13.0—0—0+ Re8= Vasilciuk—Cistiakov, 1956; a3) 8.e:d6 Cf6 9.Dh4 Nd6 10.0—0 Dc7 11. Cc3 a6 12.Ng5 Ce5 13.C:e5 N:e5 14.Tad1 Nd7 15.Tfe1 ± (Gusakov—Livanov, 1960); b) mai slab este 4.c4, de ex. 4...Cc7 5.d4 c:d4 6.D:d4 Cc6 7.De4 d5 8 e:d6 D:d6 9.Cc3 Dg6 10.D:g6 h:g6 11. Nf4 Ce6 12.Ng3 Nd7! 13.0—0—0 g5 = (O'Hanlon—Kostici, Hastings 1921).

8. Sau: a) 4...C:c3, de exemplu 5. d:c3! e6 (5...d5? 6.e:d6 D:d6 7.D:d6 e:d6 8.Nf4 Ng4 9.0—0—0 N:f3 10 g:f3 Cd7 11.Nc4 f6 12.N:d6 N:d6 13. T:d6 0—0—0 14.f4! ± Rejfir—Szilagyi Cehoslovacia—Ungaria, 1956) 6.Nf4 Cc6 7.Dd2 Dc7 8.0—0—0 b6 9.Nc4 Nb7 10.The1 h6 11.h4 0—0—0 ± (Zak); b) 4...Cb4?! 5.Ce4 (5.d4!) 5...d6 6.c3 C4c6 7.d4 c:d4 8.c:d4 Nf5 9.Cg3 Ng4 (Spielmann—Tartakower, Berlin 1928)

9. Sau 6...d6 7.Nb5+! (7.Ng5 Da5+ 8.Nd2! Db6 9.Nc3 d:e5 10.C:e5 Ne6 11.Ne2 Cc6 12.C:c6 b:c6 13.0—0 c4 14.Ng4 f5 15.Te1 Rf7 16.T:e6 ± ± Ianoșevici—Kozomara, 1957) 7...Cc6 (7...Nd7 8.N:d7+ D:d7 9.0—0 Cc6 10.e:d6 ±) 8.0—0 Ne7 (8...Ne6 9.c4) 9.c4 Ne6 10.Ne3 Db6 11.a4 ± (Bouwmeester—Pomar, Berna 1962).

10. Mai slab este 8...d6, de exemplu: a) 9.Ne2! Ne6 10.De4 d:e5 11.C:e5 Da5+ 12.Nd2 Nb4 13.N:b4 D:b4+ 14.D:b4 C:b4 15.Rd2 Tc8 16.c3 Cd5 17.Cf3 ± Estrin—Schmidt, 1960; b) 9.e:d6 Db6 10.Nc4 N:f2+ 11.Re2 0—0 12.Td1! Ne6 13.De4 Tfe8 14.Rf1 Nd4 15.Nd3 f5 16. Df4 ± sau 14...Cd4+ 15.R:f2 C:c2+ 16.Rg3 C:a1 17.Cg5 g6 18.C:e6 f:e6 19. N:e6+ (Gawlikowski).

11. Merită atenție continuarea **11. Td1!**, de exemplu 11...Cb4 12.De4 d5 13.e:d5 Nd7 14.Ng5 Rh8 15.Ce5 ± (Aronin—Krasnov ½ camp. U.R.S.S. 1962) sau la 11...d6 12.e:d6 Ne6 13.De4! ±

12. Dacă 12...C:e5? atunci după 13. C:f7 C:f7 14.T:f7 De6+ 15.D:e6 d:e6 16.T:f8+ R:f8 17.Ne3 albul are un final clar avantajos, sau 13.D:e5 d5 14. D:d5! Te8+ 15.Rf3 Df6+ 16.Rg3 Nd6+ 17.Tf4! Ne6 18.C:e6 T:e6 19. D:d6 Dg6+ 20.Tg4 Te3+ 21.N:e3 D:d6+ 22.Rf2 ± (Spasski—Cirici, M. Lazne, 1963).

13. Slab este 13.Rd3?! din cauza 13...Dg6+ 14.De4 d5! 15.N:d5 Nf5 16. T:f5 C:f5 17.e6 Tad8 18.e:f5+ Rh8 19.c4 b5 20.b3 Df6 ∓ (Gligorici—Larsen, Zürich 1959).

14. Probabil cel mai bine este **14. c3!** d6 15.b4 N:b4 16.Tb1 C:g5 17. T:b4! Dd8 18.N:g5! D:g5 19.e:d6 Ng4+ 20.Rc2 Dg6+ 21.Nd3 De6 22. De4 D:e4 23.N:e4 Ne6 24.T:b7 ± (Djurasevici—Kozomara, Iugoslavia 1962)

15. Sau 14...Dc6, de ex. 15.Ce4 b5 16.D:c6 d:c6 17.N:e6! f:e6 18.T:f8 + N:f8 19.Ne3 Nb7 20.Nc5 Td8+ 21.Rc2 N:c5 22.C:c5 ± (Kupper—Krivetz, 1962).

16. Şi după analiza lui V. Zak, după 16...C:f4 (dacă 16...D:b2? atunci 17.Ne5 Nd4 18.N:d4 ±) 17.D:f7+! Rh8 18.D:f4 N:d6 19.C:d6 T:d6+ 20. Rc1 Tf6 21.De5! ± ; Mai bine este 16...N:d6 17.Nd3 f5! 18.T:f5 Cf8 19. C:d6 N:f5 20.Df7 Rh8 21.C:f5 Dg1+ 22.Rd2 Df2+ remiză (Ceremişin—Tenenbaum, Moscova 1961).

17. Alte continuări: **a) 2...d6** 3.g3 e5 (**3...g6** 4.Ng2 Ng7 5.0—0 Cc6 6.c3 e5! 7.d3 Cge7 8.a3 0—0 9.b4 b6 10.f4 e:f4! 11.g:f4 d5 12.e5 Ng4 13.h3 N:e2 14.D:e2 f6 15.b5 Ca5 ∓ (Keres—Fischer, T. C, Curaçao 1962) 4.Ng2 Cf6 5.c3 Cc6 6.0—0 Ne7 7.d4 Cd7 8. d5 Ca5 9.b4 Cc4 10.Db3 Ccb6 11.a4 a5 12.Ne3 c:b4 13.c:b4 a:b4 14.D:b4 Cc5 15.Cbc3 Cbd7 16.a5 0—0 17.f4 Nf6 18. Ta2 ± (Skvorțov—Goldfain, camp. echipe U.R.S.S., 1963); **b) 2...e5** 3.Cbc3 Cc6 4.g3 g6 5.Ng2 Ng7 6.Cd5 Cge7 7. Cec3 C:d5 8.C:d5 Ce7= (Kozomara—Bobotov, Sarajevo 1962); **c) 2...d5?** 3. e:d5 Cf6 4.d4 e6? 5.d:e6 N:e6 6.Cf4 ± (Keres—Opocensky, Praga 1943).

18. Slab este 6.Cc3 din cauza 6... Dd8 7.Nc4 Cc6 ∓ (Plater—Botvinnik, Moscova, 1947).

19. Sau: a) 6...c:d4 7.D:d4 D:d4 8.C:d4 a6 9.Ne3 Nd7 10.0—0—0 Cc6 (Keres—Kotov, Moscova, 1947) sau 9...e5 10.Cb3 Nf5 11.0—0—0 Cd7 12. Nd3 N:d3 13.T:d3 0—0—0 14.Ca5! ± (Keres—Byrne, meci U.R.S.S.—S.U.A., 1955); **b) 6...Cc6** 7.Ne3 duce la varianta 1.

20. La 8.Ne3 poate urma mutarea propusă de maestrul M. Rădulescu: 8...Ng4. Varianta în continuare este partida Keres—Filip, Helsinki 1952.

20 a. Interesant este **3.d4**, de exemplu: 3...d5 4.e5 (4.e:d5 D:d5 5.Cf3 Cf6 6.Ne2 Cc6 7.0—0 e6 8.a3 b5 9.c3 a6 10.a:b4 ± Bronstein—Arlamowski, 1955) 4...Cc5 5.Ce2 Nf5 6.Cf4 a6 7.Ne3 h6 8.Cd2 Cge7 9.Ne2 Cc8 10.0—0 Ne7 11.Ch5 0—0 (Klaman—Samkovici, ½, 22 camp. U.R.S.S.).

21. Alte continuări mai slabe sînt: **a) 3...b:a3** 4.C:a3 d6 5.Nb2 Cf6 6.Nc4 Cc6 7.De2 g6 8.Cf3 Ng7 9.d4 0—0 10.0.0 ± (Klaman—Dubinin, 15 camp. U.R.S.S., 1947); **b) 3...Cc6?** 4.a:b4 Cf6 5.b5 Cb8 6.e5 Cd5 7.d4 Dc7 8.c4 Cb6 9.c5 Cd5 10.b6! Dd8 11.T:a7 T:a7 12.b:a7 Da5+ 13.Cc3!! ± ±

22. Slab este 4.e5 din cauza 4...Cc6 5.d4 (sau 5.Nb2 Nf5 6.Cf3 e6 7.Nb5 Db6 8.Na4 b:a3 9.N:a3 N:a3 10.T:a3 Cge7 11.0—0 0—0 ∓ Klaman—Aronin, 15 camp. U.R.S.S.) 5...Db6 6.Ne3 Nf5! 7.Nd3 N:d3 8.D:d3 e6 9.a:b4 C:b4 ∓ (Koblenz).

23. Dacă **5.Cf3** atunci poate urma 5...e5 6.a:b4 N:b4 7.Na3 (7.Ca3 Cf6 8.Cb5 0—0! 9.Ne2 e4 10.Cfd4

Cc6 ∓ Rosetto—Iliescu, Mar del Plata 1943) 7...N:a3 8.C:a3 Cc6 ∼.

24. Spielman—Sämisch, 1925.

25. Sau : **a) 2...e6** 3.b4 c:b4 4.d4 d5 5.e5 Cc6 6.a3 b:a3 7.c3 a6 8.N:a3 Nd7 9.Nd3 f5? (trebuia 9...b5!) 10.g4! g6 11.g:f5 e:f5 12.De2 Ne6 13.Cg5 De7 ? 14.Cb5 și negrul a cedat (Keres—Remgelter, coresp. 1935—36) ; b) 2... **a6** 3.b4 c:b4 4.a3! d5? (era mai bine 4...b:a3 5.C:a3 e6 6.d4 d5 7.e5 Cc6 =) 5.e:d5 D:d5? (5...Cf6!) 6.a:b4 Ng4 7. Cc3 Dh5 8.Ne2 e6 9.0—0 Cf6 10.Ta5 Cd5 11.h3 N:f3 12.N:f3 C:c3 13 d:c3 Dg6 14.Dd4! ± (Keres—Gauffin, Helsinki 1935).

26. Se poate refuza gambitul și cu **3...Cf6** 4.b:c5 C:e4 5.c:d6 (5...C:d6 6. Nb2 Ng4 7.Ne2 e6 8.0—0 Cc6 9.Ce5 C:e5 10.N:e5 Cc4 11.Nc3 N:e2 12.D:e2 Dc7 13.d3 Cb6 14.g3 ± Spielmann—Landau, Amsterdam 1938) 5...e6! 6 Nb5+ Nd7 7.N:d7+ C:d7 8.De2 Cdf6 9.Ce5 C:d6 = (Pachmann).

27. Mai slab este **5...Cc6** din cauza 6.d5 Cb8 7.0—0 g6 8.De1 Cbd7 9. D:b4 0—0 10.Nb2 Cbd7 11.a4 ± (Freyman—Rovner, 1/2 camp. U.R.S.S. 1938)

28. Sau 6...e6 7.e5 Cd7 8.Cf1 Cc6 9.Cg3.

29. La 8.0—0 poate urma 8...C:e4 9.N:e4 Cf6 10.Nd3 e6 11.Ce5 a6 și albul nu are compensație suficientă pentru pionul sacrificat (Koblenz).

30. 14.0—0 e4 15.C:e4 C:e4 16.N:e4 D:c4 ∓ (Keres—Eliskases, Semmering—Baden, 1937).

31. Alte continuări uzuale întîlnite în practica concursurilor sînt : **a) 6.** Cde2 d6 7.Ng5 Ne6 8.Cd5 N:d5 9.e:d5 Da5+ 10.Cc3 Cbd7 11.Ne2 Ce4 12. Nd2 C:d2 13.D:d2 Ne7 14.0—0 0—0 ∓ (Smailbegovici—Ugrinovici, 17 camp. Iugoslaviei, 1962), sau **6...Nc5** 7.Cg3 d6! (dacă 7...Db6? poate urma 8.Dd2 Cg4 9.Cd1 Dg6? 10.b4! Ne7 11.Cf5 Cc6 12.C:e7 R:e7 13.f3 Cf6 14.Ce3 Thd8 15. a4 ± Fletzer—Prins, Veneția 1949) 8.Ne2 Ne6 9.0—0 0—0 10.Rh1 d5! ∓ (Koch—Euwe, 1950) ; **b) 6.Cb3** Nb4 și acum **b1) 7.Nd3 d5!** 8.e:d5 e4 9.Ne2 C:d5 ∓ ; **b2) 7.Dd3** d5 8.a3 N:c3 9. D:c3 0—0 10.e:d5 C:d5 11.Dg3 Nf5! ∓ (Van Steenis—O'Kelly, 1949) ; **b3) 7.Nd2** d6 8.Nd3 Cbd7 9.0—0 Cc5 10. Te1 **Ng4** ∓ ; **b4) 7.Ng5** h6 8.Nh4 d6 9.f3 Ne6 10.Ne2 N:c3+ 11.b:c3 Dc7 ∓ (Gligorici).

32. Sau: **a) 7.C:e5** 0—0! 8.Nd3 d5 9. 0—0 N:c3 10.b:c3 d:e5 11.Ne2 Dc7 ∓ (Keres—Olafsson, TC, 1959; **b) 7.Ng5** d6 8.Nc4 h6 9.Nd2 Cbd7 10.Cd5 C:d5 11. N:d5 Nc5 12.b4 Na7 13.De2 Cf6 14. Nb3 Ne6 15.0—0 Dc7 16.Ne3 N:e3 17. D:e3 0—0 ∓ (Smîslov—Muller, (Veneția 1950).

33. Alte continuări : **a) 8...N:c3+** 9.b:c3 D:c3+ 10.Nd2 Dc5 ∓ ; **b) 8...C:e4?** 9.N:f7+ R:f7 10.Dd5+ Re8 11.D:e4 N:c3+ 12.b:c3 D:c3+ 13.Re2 D:a1 14. C:e5 ± analiză Gligorici ; **c) 8...d6** 9. 0—0 N:c3 10.b:c3 C:e4 11.Na3 Cc5 12 N:c5 d:c5 13.C:e5 ±

34. Slab este 10...C:e4 din cauza 11.Te1 d5 12.D:d5 C:c3 13.Dd2 ± (Gheller—Taimanov, camp. U.R.S.S. 1958.

35. Și după Gligorici și Sokolov, negrul are contrajoc suficient.

36. Sau **3.c4** Cc6 4.d4 c:d4 5.C:d4 Cf6 (sau 5...e5 6.Cc2 — bine era 6. Cf5! — 6...Nc5 7.Nd3 d6 8.Cc3 Cge7 9.0—0 0—0 10.a3 Cd4 11.b4 Na7 12. Ce3 f5 ∼ Estrin—Gheller, 1951) 6. Cc3 e5 7.Cf5 d5 8.c:d5 N:f5 9.e:f5 Cd4 10.Nd3 C:d5 11.0—0 Nb4 (dacă 11... Ne7 atunci poate urma 12.Ne4 C:c3 13.b:c3 Cc6 14.Tb1 Dc8 15.Dg4 0—0 16.Nh6 Nf6 17.T:b7! Rh8 18.Tb6 ± Matanovici—Perez, Belgrad 1962) 12. Ne4 C:c3 14.b:c3 N:c3 14.Tb1 ± (Gligorici, Sokolov).

37. La 5...c:d4?! poate urma 6.c:d4 Ng4?! 7.Cc3 Dd8 8.Nc4! e6 9.d5 e5

10.d6! Nh5 11.C:e5 Ng6 12.Dd5 ± (Silov—Razdobarin, Kranoiarsk 1959).

38. Sau 6...c:d4 7.c:d4 e6 8.Cc3 Dd8 9.0—0 Cc6 10.Ne3 Ne7 11.Ce5! 0—0 12.Nf3 ± Poulsen—O'Kelly, 1949.

39. Slab este 7...Ne7! de ex.: 8. Nf4 Cc6 9.Ce5! C:e5 10.N:e5 0—0 11. Nf3 Dd8 12.Te1 Ta7 13.Cd2 b5 14.a4 b4 15.d:c5 b:c3 16.N:c3 N:c5 17.Cb3 Ne7 18.Ca5 ± (Stein—Bolbochan, interzonal, Stockholm 1962).

40. După 10.Ng5?! poate urma 10... Ne7 11.Dd2 0—0 ∓ (Lein—Bronstein, 29 camp. U.R.S.S., 1962).

41. Sau 12.Cc4 Dd8 13.Nf3 Cbd8 14.Ng5 0—0 15.Db3 Tb8 16.Tad1 b5 17.Ce5 Nb7 18.N:f6 N:f6 19.C:d5 e:d5 20.Cg4 Ng5 21.Ce3 ± (Gufeld—Taimanov, 31 camp. U.R.S.S., 1963).

42. Cirici—Taimanov ±, Rostov pe Don, 1961.

43. Jucabil este și 2...e6 3.Ng2 d5 4.e:d5 e:d5 5.Cc3 Cf6 6.d3 d4 7.Ce4 C:e4 8.N:e4 Nd6 ∓ (Smîslov—Trifunovici, Moscova 1947).

44. Sau 3.e:d5 D:d5 4.Cf3 Ng4 5. Ng2 De6+ 6.Rf1 Cc6 7.d3 Dd7 8.b3 Nf5 9.Cc3 e5 10.Ne3 Td8 = (Trifunovici—Petrosian, Belgrad 1956).

45. 4.N:e4!? Cf6 5.Ng2 Ng4! 6.Cc2 Cc6= (Koblenz).

46. 9...Nf6? 10.Ne3 Dd6? 11.Cb5 De7 12.Df2 ± (Spielmann — Bogoliubov, meci, 1932).

TABELA 38

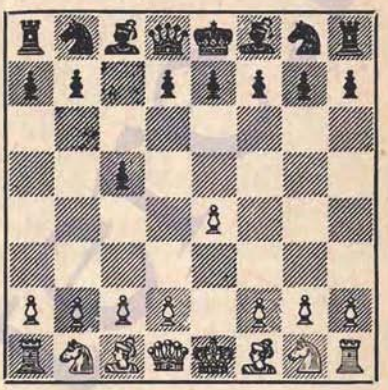

APĂRAREA SICILIANĂ
Diverse sisteme

1.e4 c5

	2	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	
1	c3	e:d5	d4	Cf3[2]	Ne2	c:d4	0–0[5]	Cc3	Ce5	C:d7	C:f6+	T:d1	±
	d5	D:d5	Cc6[1]	Ng4[3]	c:d4[4]	e6	Cf6	Dd7	N:e2	N:d1	g:f6	0-0-0[6]	=
2		e5	d4[8]	c:d4[10]	Cf3[12]	Cc3[13]	b:c3	e:d6	Nd3	Nd2[16]	0–0	Tb1	~
	Cf6[7]	Cd5	c:d4[9]	d6[11]	Cc6	C:c3	e6[14]	N:d6	Da5[15]	Dh5	0–0	a6	
3	d4	c3[17]	C:c3	Cf3	Nc4	0–0[20]	De2	Td1[23]	h3	Ne3[24]	b4[25]	N:e6	~
	c:d4	d:c3	Cc6[18]	d6	e6[19]	Cf6[21]	Ne7[22]	e5	0–0	Ne6	Tc8	f:e6[26]	
4	.....		e5	Nc4	Nb3	e:d6[30]	c:d4	Cf3	Cc3	0–0	Ne3	a3	∓
		Cf6[27]	Cd5	Cb6[28]	d5[29]	D:d6	Cc6	Nf5	e6	Ne7	0–0	Tfd8[31]	
5	f4	Cc3	Cf3	Nb5	e:d5	Ce5	N:c6	C:c6	0–0	Ce4	d3	Cg3	∓
	Cc6[32]	e6[33]	d5	Cge7[34]	C:d5 !	Nd7	N:c6	b:c6	Ne7	0–0	f5	Nf6[35]	+
6	b3 !?	e5	Nb2	g3	e:d6	Ng2							∓
	Cf6[36]	Cd5	Cc6	d6	e5 !	Ne6[37]							
7	c4	Cc3	f4	Cf3	d3	Ne2	0–0						+
	Cc6	e6[38]	Cge7 !	d5	g6	Ng7	0–0[39]						

NOTE:

1. Sau: a) 4...e5?! 5.Cf3 e4? 6. Ce5 Ne6 7.Nc4 Dd6 8.Db3 N:c4 9.D:c4 Dc7 10.0—0 Cf6 11.Ng5 Nd6 12.Cd2 h6 13.Nh4 g5 14.Ng3 0—0 15.Tae1 Rg7 16.f4 ± Matanovici—Udovcici, camp. Iugoslaviei 1953; **b)** 4...c:d4 5.c:d4 e5

6.Cf3 e:d4 (6...e6 7.Ne2 Cf6 8.0—0 Ne7 9.Cc3 Da5 10.a3 0—0 11.b4 Dd8 12.b5 ± Iliviţki—Antoşin, 22 camp. U.R.S.S.) 7.D:d4 D:d4 8.C:d4 a6 9. Cc3 Cf6 10.Ne2 (10.Ng5!) 10...Nc5! 11.Cb3 Nb4 12.Nd2 0—0 13.0—0 Cc6 14.a3 Ne6 = Marici—Eliskases, Sarajevo 1958); c1) 4...e6 5.Cf3 (5.d:c5! D:c5 6.Ca3! Nd7 7.Ne3 Da5 8.Cb5 ± Canal—Fletzer, San Benedetto del Tronto 1957) Cf6 6.Ca3 Dd8 7.Ne2 Cc6 8.0—0 c:d4 9.Cb5 Ne7 10.Cb:d4 C:d4 11.D:d4 0—0 12.Ng5 h6 13.Nh4 D:d4 14.C:d4 g5 15.Ng3 Cd5 ~ Trifunovici—Gligorici, camp. Iugoslaviei, 1953; c2) 6.Ne2 Cc6 7.0—0 c:d4 8.c:d4 Ne7 9.Cc3 Da5 10.Nb5! 0—0 11.Ce5 Cb4 12.De2 a6 13.Nc4 Dd8 14.a3 Cbd5 15.Td1 Nd7 16.Ng5 Tc8 şi după 17. Td3! ± Tartakower—Gligorici, Amsterdam 1950.

2. Sau 5.d:c5 D:c5 6.Ne3 Da5 7.b4 Dc7 8.Ca3 Cf6 9.Cb5 Db8 10.Cf3 e5 (după Dr. Euwe 10...Cg4! sau 10... g6! ∓) 11.Nc4 Ne7 12.Db3 0—0 13. Cg5 Cd8 14.Td1 ± Canal—Dr. Euwe, Zürich 1954.

3. Mai slabe sînt continuările: a) 5...e6 6.Ca3 a6 7.Cc4 Dd8 8.Ne3 b5 9.Cce5 C:e5 10.C:e5 Dc7 11.a4 Tb8 12.a:b5 a:b5 13.Df3 c4 14.Dc6+ D:c6 15.C:c6 Tb7 16.Ta8 ± Stoltz—Nedelkovici, 1952; b1) 5...c:d4 6.c:d4 e5 7.Cc3 Nb4 8.Nd2 N:c3 9.N:c3 e:d4 (9...De4+ 10.De2 ! ± Kikovici—Forintos, 1957) 10.C:d4 C:d4 11.D:d4 D:d4 12.N:d4 Cf6 ± (Gligorici—Sokolov).

4. Sau 6...e6?! şi acum: a) 7.0—0 Cf6 8.Ca3 ± ; b) 7.c4 Dd7 8.d5! e:d5 9.c:d5 N:f3 10.N:f3 Cd4 11.0—0 Cf6 12.Cc3 Ne7 13.Ne3 ± Angelov—Hristov, camp. Bulgariei, 1961; c) 7.h3! (propunerea lui Alehin) 7... Nh5 8.c4 Dd7 9.d5 ±.

5. Jucabil şi 8.Cc3, cu continuările: a) 8...Nb4 9.0—0 Da5 10.a3! Cf6 11. d5! e:d5 12.a:b4! D:a1 13.Cd2! ± Alehin—Podgorny, Praga 1942; b) 8... Da5 9.0—0 Cf6 10.Ne3 Cd5 11.C:d5 e:d5 = (Marici—Kozomara, Sarajevo 1958); c) 8...Dd7 9.Ne3 Nd6 10.0—0 Cf6 11.Dd2 0—0 = Perlis—Rubinstein, Viena 1908.

6. Matulovici—Trifunovici, camp. Iugoslaviei, 1958. Albul a jucat 14 Ne3 Nb4 15.Tac1, după care şansele s-au egalat. Albul putea continua însă cu 15.d5!, de exemplu 15...N:c3 16. d:c6 N:b2 17.c:b7+ ±

7. Un plan bun de joc începe pentru negru cu 2...e6 şi duce de obicei la anumite variante din Apărarea Franceză, unde negrul nu are probleme deosebite de rezolvat: a) 3.d4 d5 4. e:d5 e:d5 5.Cf3 Cc6 (mai slab este 5...Cf6 din cauza 6.Nb5+ Cc6 7.0—0 Ne7 8.d:c5 N:c5 9.Ng5 Ne6 10.Cbd2 ± Marici—Puc, camp. Iugoslaviei, 1953) 6.Nb5 Nd6 7.0—0 Cge7 8.d:c5 N:c5 9.Cbd2 0—0 10.Cb3 Nb6 11.Cbd4 Ng4 12.Dd3 Dd6 13.h3 Nd7 14.Ne3 Cg6 15. Tad1 Nc7 16.Tfe1 Tfe8 remiză, Bogdanovici—Gligorici, camp. Iugoslaviei, 1953; b) 11.Cfd4 a6 12.Ne2 Dd6 13. Ne3 Ce5 14.Cc2 Nc7 15.g3 b6 16 Cbd4 Df6 17.Cf3 C5g6 ∓ (Teschner—Filip, Stockholm 1962).

8. Sau 4.Cf3 Cc6 (4...d6 5.d4 Cd4 6.e:d6! D:d6 7.C:d4 a6 8.Ca3 ± Canal—Scafarelli, San Benedetto del Tronto 1957) 5.Ca3 g6 6.g3 Ng7 7. Ng2 Cc7 8.De2 0—0 9.0—0 d6 10.d4 c:d4 11.c:d4 Ng4 12.Td1 Ce6 ∓ (Bisguier—Fischer, Stockholm 1962).

9. După 4...e6?! 5.Cf3 c:d4 6.c:d4 d6 7.Cc3 C:c3 8.b:c3 Cc6 9.e:d6 N:d6 ± (Minev—Korcinoi, Oslo 1954).

10. Sau 5.D:d4 e6 şi acum: a) 6. Ng4 Cc6 7.De4 d6! 8.Cf3 (8.e:d6 Cf6 urmat de 9...N:d6 ∓) 8...Cb6 9.Nb3 Cd7 10.e:d5 Cc5 11.De2 N:d6 12.Nc2 Dc7 13.Ne3 b6 14.Ca3 a6 15.Cc4 Ne7 16.a4 Nb7 ∓ (Matulovici—Larsen, Sarajevo 1960); b) 6.Nc4 Cc6 7.De4 f5 8.De2 Dh4 9.Cf3 De4 10.N:d5 e:d5 11.Ne3 C:e5 12.Cbd2 C:f3+ 13.C:f3 ± Matulovici—Bogdanovici, camp. Iugo-

slaviei, 1958; c) **6.Cf3** Cc6 7.De4 f5 8.e:f6 C:f6 9.Dh4 d5 10.Nb5 Nd6 11. Nf4 0—0 12.N:c6 b:c6 13.0—0 N:f4 14.D:f4 Ce4 ∓ Matulovici—Matanovici, camp. Iugoslaviei, 1958.

11. Mai pasiv este 5...e6, de ex.: 6.Cf3 Ne7 7.Cc3 C:c3 8.b:c3 d5 9.e:d6 (9.Nd3 ±) 9...D:d6 10.Ne2 0—0 11.0—0 Cd7 12.a4 Dc7 13.Db3 b6= (Nimzovici—Vidmar, New York 1927).

12. Merită atenție și 6.Nc4, de ex.: a) 6...d:e5 7 d:e5 e6 8.Cf3 ± ; b) 6...Cb6 7.Nb5+ (7.Nb3) Cc6 (sau 7...Nf5 8.Cf3 e6 9.0—0 d5 10.Ng5 Ne7 11.N:e7 D:e7 12.Cc3 0—0 = Marici—Rabar, camp. Iugoslaviei, 1957) 8.e6 d5 9.e:f7+ R:f7 10.Cf3 e6 11.0—0 Nd6 = Kozomara—Trifunovici, camp. Iugoslaviei, 1957) 7...Nd7 8.De2 N:b5 9.D:b5+ Dd7 = Minev—Sajtar, M. Lazne 1954.

13. Alte continuări mai puțin energice: a) **7.Db3** e6 8.Nb5 (8.Cc3 C:c3 9.b:c3 d:e5 10.C:e5 C:e5 11.d:e5 Ne7 12.Na3 0—0 13.Td1 Dc7 14.Nd6? N:d6 15.e:d6 Dc6! 16.c4 Td8 17.Da3 e5 ∓ Pîdevski—Taimanov, Moscova 1956, Turneul Alehin) 8...Nd7 9.Cc3 C:c3 10.b:c3 d:e5 11.N:c6 b:c6 12.C:e5 Dd5 = (Minev—Najdorf, Olimp. Amsterdam 1954); b) **7.e:d6** D:d7 8.Cc3 Ng4 9.Ne2 e6 10.0—0 Ne7 11.Cb5 Dd8 12. C:e5 N:e2 ∓ (Marici—Pirc, camp. Iugoslaviei, 1953) sau 11.Db3 0—0 12. C:d5 e:d5 ∓ (Unzicker—Gheller, interzonal, Goteborg 1955); c) **7.Nc4** e6 8.0—0 Ne7 9.De2 Cb6 10.Nb3 d5 11. Cc3 Nd7 12.Td1 Tc8 13.Nc2 Cb4 ∼. (Stieg—O'Kelly, coresp. 1956—57).

14. După 8...d:e5 urmează 9.d5! Ca5? 10.C:e5 ± sau 9...e4 10.Cg5 ±

15. Minev recomandă 10...0—0 deoarece nu merge 11.N:h7+ R:h7 12. Cg5+ Rg6! și negrul cîștigă; după 11.0—0 Da5 12.Nd2 e5 13.Cg5 h6 14. Ce4 șansele sînt egale.

16. Sau 11.Dc6 b6 12.0—0 Na6 13. Ne4 Tc8 14.Te1 Ne7 15.Nd2 Nc4 = (Alehin—Foltys, Praga 1943). Varianta în continuare este o partidă Paoli—Filip, București 1954.

17. Un interesant gambit, cunoscut sub numele de Gambitul Morra sau Matulovici, pe care practica l-a dovedit jucabil. La **3.Cf3** e5 albul joacă 4.c3! d:c3 5.C:c3 (De considerat este analog Gambitului Nordic: 5.Nc4 c:b2 6.N:b2, de ex. 6...Nb4+ 7.Cc3 Da5!? 8.0—0! N:c3 9.D:c3 0—0 10.N:f7! ± Meistre-Klitzing, coresp. 1954—56. Turneul Dickhoff) și acum: a) 5...Cc6 6.Nc4 Nb4 (6...d6 7.Cg5 Ch6 8.0—0 Ng4? 9.N:f7+ ± Bondarevski—Kasparian 1937) 7.0—0 N:c3 8.b:c3 d6 9.Na3 Ng4 10.Tb1 ± Gereben—Szalay, camp. Ungariei, 1954) 5...d6 6.Nc4 h6? (6...Ne6 7.N:e6 f:e6 8.Db3 Dc8 9. Cg5 ±) 7.N:f7+ R:f7 8.C:e5+ Re7 9.Cd5+ Re6 10.Dg4+ ± (Krogius—Ojanen, 1951); **3...Cf6** 4.e5 Ce4 5. D:d4 d5 6.e:d6 C:d6 7.Nf4 Cc6 8.Dd2 Ng4 9.Ne2 Ce4 10.De3 Da5+ 11.c3 Cf6 12.Ca3 Cd5 13.Dc1 ± (Schmidt—Alster, Viena 1957).

18. Sau a) **4...d6** 5.Cf3 Cbd7 6.Nc4 e6 7.Nf4 e5? 8.Db3! ± (Ivkov—Bauza, Mar del Plata 1955); b) **5.Nc4**! Cc6 6.Cf3 a6 7.Ng5! (Andrici).

19. Alte continuări: a) **5...g6** 6.Nc4 Ng7 7.e5! (dacă 7.Nf4 atunci după 7...d6 8.0—0 Cf6 9.De2 0—0 10.Tfd1 Ng4 ∓ Nahlik—Holmov, Szczawno Zdroj 1957) 7...Da5 8.0—0 C:e5 9.C:e5 N:e5 10.Cd5 e6 11.Te1 f6 12.Nb3 Rf7 13.T:e5! f:e5 14.Df3+ Re8 15.Nh6 ± ± (Sokolov—Pete, Kikinda 1954); b) **5...e6** 6.Nc4 (6.Nf4 d6!, vezi Matulovici—Kotov, nota 23) 6...Nb4 7.0—0 Cge7 8.De2 0—0 9.Td1 N:c3 10.b:c3 d5 11.Nd3 d:e4 12.N:e4 Da5 13.Tb1 Td8 14.T:d8 D:d8 15.Na3 Da5 16.Nd6 Cd5 17.Ce5 ± (Matulovici—Rabar, Liubliana 1953).

Alte posibilități: a) 6...Cf6 7.e5 Cg4 8.e6 N:e6 9.N:e6 f:e6 10.Cg5 Cf6 11.C:e6 Dd7 12.De2 Ce5 ∼ (Sokolov—Djantar, Kragujevaț 1953); b) **6...a6** 7.0—0 Cf6 8.Ng5 (8.De2 Ng4 9.Td1

e6 10.Nf4 Db8 ~) 8...e6 9.De2 Ne7 10.Tfd1 Dc7 11.Tac1 0—0 12.Nb3 h6 13.Nf4 e5 14.Ne3 Dd8 = (Fischer—Korcinoi, Buenos Aires 1960).

20. Sau 7.Nf4 (Tartakower) și acum **a) 7...a6** 8.a4 Cf6 9.Dd2 Ne7 10.Td1 e5 11.Ng5 Ng4 12.N:f6 N:f6 13.D:d6 Cd4 ∓ (Kozomara—Vidmar, camp. Iugoslaviei, 1950). De considerat este **8.De2** Ne7 9.Td1 Cf6 ? 10 e5 Ch5 11.Nc1? (trebuia jucat 11.Ne3 d5 12.g4 Da5 13.Nb3 Db4 14.g:h5 ± sau 11...b5 12.e:d5! b:c4 13.d:e7 D:e7 14.Ce4!) ∓ Reicher—Szabó, București 1953; **b) 7...Cf6** 8.De2 Ch5 9.Ne5 Ne7 10.Td1 Da5 11.0—0 Cf6 12.Ng5 0—0 13.Cb5 d5! ~ (Tartakower—Lokvenc Veneția 1948).

21. Sau: **a) 7...Cge7** 8.Ng5 a6 9.De2 (9.Dd2!) 9...h6 10.Ne3 Cg6 11.Tfd1 b5 12.Nb3 Ne7 13.Tac1 Nd7 14.Cd4 C:d4 15.T:d4 0—0 ∓ (Mucinik—Estrin, 1951); **b) 7...a6** 8.De2 Nd7! 9.Td1 Ne7! 10.Nf4 e5 11.Ne3 Cf6 ∓ (Parma-Eliskases, Mar del Plata 1962).

22. O altă continuare frecventă este **8...a6 9.Td1 Dc7 10.Nf4** și acum: **a) 10...e5** 11.Cd5! Dd8 (La 11...C:d5 urmează 12.e:d5 Ne7 13.d:c6 e:f4 14.c:b7 N:b7 15.Tac1 ± Waligora—Morlock, 1955) 12.Ne3 C:d5 13.N:d5 (dacă 13. e:d5? atunci urmează 13...Ce7! ∓ Janosevici—Soos, meci Iugoslavia—România, Belgrad 1956) 13...Ne7 14. N:c6+ b:c6 15.C:e5 Dc7 16.Cc4 ± ; **b) 10...Ce5** 11.N:e5 (11.Nb3 Ne7 12. Tac1 Db8 13.Cd4! 0—0 14.Ng3! cu amenințarea 15.f4 ± Tal—Naiblut, 1962) 11...d:e5 12.Tac1 Db8! 13.Nb5+ Nd7 14.N:d7 C:d7 15.Cb5 a:b5 16.T:d7 R:d7 17.D:b5+ Re7 18.C:e5 ± (Grave—Peterson, camp. R.S.S. Lituaniene, 1958); **c) 10...Ne7** 11.Tac1 0—0 12. Nb3 Td8? 13.Cd5! e:d5 14.e:d5 Nf8 15.d:c6 b:c6 16.Cg5 Td7 17.Df3 Nb7 18.Ne5! c5 19.Dh3 d:e5 20.T:d7 D:d7 21.N:f7+ Rh8 22.Ne6 Dd2 23.D:h7+ C:h7 24.Cf7+ Rg8 25.C:e5+ Rh8 26. Cg6 (Matulovici—Papagopulos, Atena 1956).

23. Sau 9.Nf4? e5 10.Ne3 0—0 11. Tfd1 Ng4 12.a3 Dd7 13.h3 Nh5 14. Td2 a6 15.Tad1 b5 16.Nb3 Rh8 ∓ (Matulovici—Kotov, Zagreb 1958).

24. Sau **a) 11.Ng5** Ne6 12.N:f6 N:f6 13.Cb5 Ne7 14.N:e6 f:e6 15.Dd3 Dd7 16.Td2 Tad8 17.Td1 Dc8 18.Db3 a6 19. C:d6 N:d6 20.T:d6 Ch4! ∓ (Lokvenc—Bolbochan, Viena 1950).

25. Sau 12.Tac1 N:c4 (12...Tc8!) 13.D:c4 Tc8 14.Db5 b6 15.Ng5 De8 16.N:f6 N:f6 17.Cd5 Nd8 18.Da6 ± (Emma—Goldenberg, Argentina 1960).

26. Marici—Trifunovici, Sarajevo 1958.

27. Altă continuare care merită atenție este 3...d3 4.N:d3 Cc6 5.c4 de exemplu: **a) 5...g6** 6.Cf3 Ng7 7.0—0 d6 8.h3 Cf6 9.Cc3 Cd7 **10.Cd5** 0—0 11. Tb1 Cde5 12.C:e5 d:e5 13.b4 Ne6 14.Ne3 Cd4 15.f4 ± (Marici—Ivkov, camp. Iugoslaviei, 1956) sau **10.Ne3** Cde5 11.Tc1 Da5 12.Ne2 C:f3+ 13.N:f3 Ne6 14.Ne2 0—0 15.Dd2 Tfc8 16.b3 Tab8 17.Tfd1 a6 18.Ca4 D:d2 19.T:d2 Ce5 20.Cb6 ± (Ivkov—Szabo, Mar del Plata 1955).

28. Sau 5...Dc7 6.De2 Cb6 7.Nb3 d3 8.De4 Ca6 (8...Dc6! Gheller) 9.Ne3 e6 10.Cf3 d5 11.e:d6 N:d6 12.Cbd2 Cc5 13.N:c5 N:c5 14.0—0 Ne7 ~ (Matanovici—Janosevici, camp. Iugoslaviei, 1957).

29. Sau: **a) 6...d:c3?!** 7.C:c3 Cc6 8.Cf3 d6 9.e:d6 urmat de Cg5 ± ; **b) 6...d6** duce la aceleași variante după 7.e:d6.

30. Sau 7.c:d4 Cc6 8.Ce2 Ng4 9.f3 Nf5 10.Cbc3 e6 11.0—0 a6 12.Cg3 Ng6 13.f4 Ce7 14.a4 h5 15.a5 h4 16.f5! e:f5 17.Cge2 Cc4 18.Na4+ Cc6 19. N:c6+ b:c6 20.Da4 Tc8 21.b3 ± ± (Rakici—O'Kelly, Bognor Regis 1957)

31. Matulovici—Udovcici, camp. Iugoslaviei, 1957.

32. Posibil este și: **a) 2...Cf6** 3.d3 d5 4.e5 Cg8! 5.c3 Cc6 6.Ne3 e6 7.

Cf3 Ch6 8.g3 Cf5 9.Nf2 h5 = (Popa—Pachmann, Bucureşti 1949); b) 2...e6 3.Cf3 Cc6 4.Nb5 g6!? 5.N:c6! d:c6 6. d3 Ng7 7.0—0 Ce7 8.Cc5 0—0 9.De1 b6 10.a4 Na6 11.Dh4 Dd7 12.Ne3 c4 13.d:c4! ± (Larsen—Perez, Amsterdam 1964).

33. Sau 3...g6 4.Cg3 Ng7 şi acum: a) 5.Nc4 e6 6.d3 Cge7 7.De2 0—0 8. a4 d5 9.Na2 Cd4 ∓ (Ivkov—Sokolov, Vareş 1961); b) 5.Nb5 Cd4! 6.C:d4 c:d4 7.Ce2 Cf6 8.e5 Cd5 9.c3 0—0 10. Db3 Cc7 11.C:d4 d6 12.Cf3 C:b5 13. D:b5 d:e5 14.f:e5 f6 cu iniţiativă pentru pionul sacrificat (Pachmann—Najdorf, Leipzig 1960); sau 7...e6 8.0—0 Ce7 9.d3 0—0 10.Na4 d5 11.e5 b5! 12.N:b5 Da5 13.c4 d:c3 14.C:c3 Tb8 15.Na4 Na6 16.Tf2 f6! ∼ (Pietzsch—Udovcici, Dortmund 1961).

34. Sau: a) 5...a6 6.N:c6+ b:c6 7.d3 Cf6 8.0—0 Ne7 9.De1 0—0 10.b3 Dc7 11.Ca4 c4!? ∼ (Portisch—Pomar, Torremolinos 1961); b) 5...Cf6 6.e5 Cd7 7.N:c6 b:c6 8.0—0 Ne7 9.d3 0—0 10.De1 Tb8 11.b3 De8 12.Na3 Na6 13. Cd1! ± Kasparian—Bronstein, 15 camp. U.R.S.S., 1947.

35. Smîslov—Olafsson, T. C., 1959.

36. Planul albului cu b3 se poate juca şi sub forma: 2.Cf3 Cc6 3.b3 d6 4.Nb5 Nd7 5.0—0 Cf6 6.Te1 e5 7. Nb2 Ne7 8.c3 a6!? 9.Nf1 0—0 10.h3 Dc7!? 11.d4 ∼ Vasiukov—Bannik, ½ camp. U.R.S.S. 1963. Koblenz propune după 2.Cf3 Cc6 3.b3 d6 4.Nb2 Cf6 5.Cc3 g6 6.Nb5 Nd7 7.0—0 Ng7 8. Cd5 e5 9.C:f6 D:f6 10.c3 0—0 11.d4 e:d4 12.c:d4 a6 13.Nc4 Ng4! ∓

Alte posibilităţi: a) 2...Cc6 3.Nb2 Cc6 (3...e5 4.f4 e:f4 5.Cf3 d6 6.Nb5 C8e7 7.0—0 a6 8.N:c6+ C:c6 9.Cc3 Ne7 10.Cd5 0—0 11.C:f4 f5 12.De2 Nf6 13.N:f6 D:f6 14.Cd5 Dd8 15.d3! ± Czerniak—Plater, Polanica Zdroj 1963) 4.g3 Cf6 5.Ng2 g6 6.Ce2 Ng7 7.0—0 0—0 8.Ca3 Ng4 9.f3 Nd7 10.Cc4 b5 11.Ce3 Db6 12.Rh1 (Czerniak—Udovcici, Enschede 1963) 12...Cd4! 13.c3 Cge2 14.D:e2 =; b) 2...d6 3.Nb2 Cf6 4.Cc3 Cc6 5.Cf3 e5 6.Ne2 g6 7.0—0 Ng7 8.Ce1 0—0 9.Nc4 Ne6 10.N:e6 f:e6 11.d3 Nh6 ∼ (Simaghin—Averbach, 23 camp. U.R.S.S.).

37. Czerniak—Matulovici, Nathanya 1961.

38. Sau 3...Cf6 4.d3 e6 5.f4 d5 6.e5 Cg8 7.Cf3 Cge7 8.Ne2 Cf5 9.0—0 Ne7 10.De1 0—0 11.Cd1 d:c4 12.d:c4 Cb4 13.Dc3 Cd4 14.Nd3 b5! ∓ (Beni—Tal. 1958).

39. Carls—Euwe, Göteborg 1920

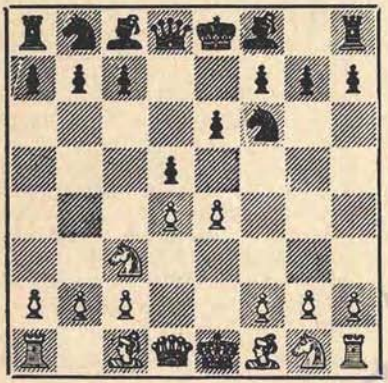

APĂRAREA FRANCEZĂ

Varianta clasică, atacul Alehin-Chatard, atacul Andersen şi varianta Steinitz

1.e4 e6 2. d4[1] d5 3.Ce3 Cf6

	4	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	
1	Ng5	e5	N:e7	f4	Cf3	d:c5[5]	Nd3	e:f6	g3[7]	De2	c:d3	0–0	±
	Ne7	Cfd7[2]	D:e7	0–0[3]	c5[4]	Cc6	f5	T:f6[6]	C:c5	C:d3+	Nd7	Ne8[8]	
2	.....	.....	.....		Cf3[9]	d:c5	Dd2	a3[11]	Df2	D:c5	Ce2	C2d4	=
				a6	c5[10]	Cc6	D:c5	b5	Nb7	C:c5	f6 !	C:d4[12]	
3	.....	.....	.....	Dd2[13]	f4[14]	Cf3	d:c5 ![15]	0-0-0[16]	Nd3	Ce2	C3d4	C:d4[17]	±
				0–0	c5	Cc6	C:c5	a6	b5	Nb7	C:d4		=
4	.....	.....	h4	N:e7[19]	Cb5	Cc7	C:a8	D:d4	Dd2	0-0-0	f3	Ce2	±
			c5[18]	D:e7[20]	0–0[21]	c:d4	f6[22]	Cc6	f:e5	Cf6	Dd6	Nd7[23]	
5	.....	.....		h:g5	Ch3	Cf4	Dd2 !	Ch5	Nd3	N:h7	C:g7+	Ce2 !	±[24]
			N:g5 ?	D:g5	De7	Cc6[24]	Cb6	Tg8	Nd7	Th8	Rd8	f6 ?[25]	
6	.....	N:f6	e5[27]	Dg4	Nd3[29]	d:c5	f4[32]	Dh3	0–0–0	g4	N:c4	Dg2	±
		N:f6	Ne7	0–0[28]	c5[30]	Cc6[31]	f5	b6	b:c5	c4	f:g4	Ca5 ?[33] [34]	
7	e5	f4	Cf3[35]	Ne3	Ca4[37]	c3	b4	c:b4	Nd2	C:d2	Tb1	Db3	=
	Cfd7	c5	Cc6	Db6[36]	Da5+	c:d4	C:b4	N:b4+	N:d2+	b6 !	Na6	Te8[38]	
8	.....	C3e2	c3	f4	Cf3	a3	Cg3	Nd3	f:e5	c:d4			=
		c5	Cc6[39]	f6[40]	Db6	Ne7	0–0	f:e5	c:d4	a5 ![41]			

NOTE:

1. Alte sisteme de joc, puțin uzitate, prin care albul caută poziții „neteoretice", nu aduc succese albului, care de cele mai multe ori obține joc inferior, de ex.: **a) 2.c4** d5 (bine este și 2...c5, partida trecînd într-una din variantele Apărării Siciliene) și acum: **a1) 3.c:d5** e:d5 4.e:d5 (sau 4.Da4+ Nd7 5.Db3 Cc6! 6.D:d5 Cf6 7.Dc4 Ne6 8.Da4 Nc5 ∓) 4...Cf6 5.Nb5+ Cbd7 6.Cc3 Ne7 7.Cge2 0—0 8.0—0 a6 = (Grob—Johner, Zürich 1941); **a2) 3. e:d5** 4.Da4+ Nd7 5.Db3 Nc6 (sau 5... Cc6 6.c:d5 Cd4 ∓) 6.d4 De7 7.Ne3 d:c4 8.D:c4 Cd7 9.Cc3 Cb6 10.Db3 Db4 ∓ (Toluș—Makogonov, meci Leningrad—Moscova, 1939); **b) 2.b3** d5 3.Nb2 Cf6 (sau 3...d:e4 4.Cc3 Cf6 5. De2 Ne7 6.0—0—0 Cc6! 7.C:e4 Cd4 = Keres) 4.e5 Cd7 5.f4 (sau 5.c4 d:c4 6.N:c4 Cb6 7.Cf3 C:c4 8.b:c4 b6 9. d4 Nb7 10.0—0 Ne7 11.d5 0—0 12. Cc3 Ca6 13.Dd4 Cc5 ∼. Swedenborg—Baxter, Tel Aviv 1964) 5...c5 6.Cf3 Cc6 7.Nd3 Dc7 8.c4 Cb4! 9.Ne2 d4 10. d3 b6 11.a3 Cc6 12.b4 Nb7 13.Cd2 f6! 14.e:f6 g:f6 15.b:c5 b:c5 16.g3 Ce7 ∓ (Tartakower—Böök, Dubrovnik 1950) sau chiar după 2.d4 d5: **a) 3.Nc3** d:e4 4.Cbd2 (sau 4.f3 b6 5.Cd2 e:f3 6.Cg:f3 Nb7 7.Nd3 Cf6 8.0—0 Ne7 9.Ce5 0—0 10.Cdf3 c5 11.c3 c:d4 12. c:d4 Cc6 13.C:c6 N:c6 14.Ce5 Nb7 15.De1 Cd5 16.Td1 Ng5 ∓ Heidenfeld—Lopez, Malaga 1961) 4...Cf6 5.c3 b6 6.g3 (sau 6.Nb5+ c6 7.Na4 Na6 8.Ce2 Ne7 9.Nf4 Dc8 ∓ Morel—Wechselbaumer, Helsinki 1952) 6...Nb7 7. Ng2 Ne7 8.Dc2 0—0 9.C:e4 = (Mieses—Janovski, Viena 1896); **b) 3.c4** d:e4 4.Cc3 Cf6 5.f3 c5 6.d5 e:d5 7.c:d5 e:f3 8.C:f3 Nd6 ∓ (Keres).

2. Continuarea lui Tartakower 5... Ce4 este mai puțin întrebuințată și variantele mai importante după 6.N:e7 sînt: **a) 6...D:e7** 7.C:e4 (sau 7.Nd3 C:c3 8.b:c3 c5 9.Cf3 Cc6 = Birn—Alehin, Karlsbad 1911, sau 7.Dg4 0—0 8.Nd3 C:c3 9.b:c3 c5 10.Cf3 f5 11.e:f6 D:f6 12.Dg3 Cc6 = Yates—Tartakower, Moscova 1925) 7...d:e4 8.De2 (sau 8.c3?! 0—0 9.Dc2 f5 10.0—0—0 c5 ∓ H. Steiner—Tartakower, Hastings 1946; merită atenție însă 10.f3! și după 10...e:f3 11.C:f3 b6 12.Nc4 jocul este complicat) 8...Cd7 9.0—0—0 f5 10.e:f6 C:f6 11.f3! e:f3 12.C:f3 0—0 ± (Keres); **b) 6...C:c3** 7.N:d8 (sau 7.Dg4 D:e7 8.D:g7 Db4 9.D:h8+ Rd7 10.b:c3 D:c3+ 11.Re2 D:c2 ∓ 12.Re3 De4+ 13.Rd2 D:d4+ 14.Nd3 D:a1 ∼) 7...C:d1 8.N:c7 C:b2 9.Tb1 Cc4 10 N:c4 d:c4 11.Rd2 ±

3. Sau 7...c5 8.Cb5 0—0 9.Cc7 c:d4 10.C:a8 f6 11.Cf3 f:e5 12.f:e5 Cc6 13. Nd3 Cd:e5 14.0—0 Cg4 15.Cd2! ± (Levenfiș—Farin, Karlsbad 1911).

4. Sau 8...f5 9.e:f6 T:f6 10.Dd2 c5 11. d:c5 C:c5 12.0—0—0 Nd7 13.g3 Ne8 14. Ng2 Nf7 15.The1 Dc7 16.Cg5 Cc6 17. C:f7 R:f7 18.C:d5 ± (Langeweg—Aaron, Tel Aviv 1964).

5. Sau 9.Nd3 și acum: **a) 9...f5** 10.e:f6 D:f6! (10...T:f6? 11.Dd2 Cc6 12.d:c5 C:c5 13.0—0 C:d3 14.c:d3 ± Bronstein—Janovski, Stockholm 1948) 11.Cg5 (sau 11.Cb5?! Cc6 12.Dd2 c4 13.Ne2 a6 ∓) 11...D:f4! 12.N:h7+ Rh8 13.Dh5 (este interesant de continuat cu 13.Dd2! D:d4 — indicat era 13... D:d2+ 14.R:d2 c:d4 — 14.D:d4 c:d4 15.Cb5 Ca6 16.C:d4 Cf6 17.Nd3 ± Ravinski—Orlov, camp. Moscovei 1964) 13...Cf6 (se putea juca și 13... Df2+) ∓ (Ravinski—Gusev, camp. Moscovei 1957); **a1)** 10.0—0 a6 11. d:c5 C:c5 12.Ce2 Cc6 13.c3 Nd7 ∓ (Bondarevski—Lilienthal, Stockholm 1948); **a2) 10.d:c5** Cc6 11.0—0 C:c5 12.Ce2 Nd7 13.c3 h6 ∓ (Liublinski—Gusev, camp. Moscovei 1952); **b) 9...** f6 10.d:c5 f:e5 (sau 10...Cc6 11.De2 f:e5 12.f:e5 C:c5 13.0—0 Nd7 14.Tae1 Ne8 15.De3 C:d3 16.c:d3 Ng6 = Kuipers—Donner, camp. Olandei 1963: sau 10...D:c5?! 11.Cd4 Db6 12.Dh5 f5 13.Ce2 Cc5 și acum 14.0—0 Korte—Stahlberg, Parana 1946) 11.f:e5 Cc6 =.

6. Dacă 11...D:f6 atunci 12.g3 C:c5 13.0—0 Nd7 14.Dd2 Ne8 15.Tae1 Td8 16.Ce5 C:e5 17.T:e5 Nf7 18.Cd1 ± (Keres—Lilienthal, 17 camp. U.R.S.S.)

7. Sau a) **12.Dd2!** C:c5 13.0—0 ± (Bronstein—Janovski, Stockholm 1948); b) 12.Ce2? D:c5 13.c3 e5 14.b4 De3 15.Nb5 Td6 16.f:e5 Cd:e5 17.C:e5 D:e5 18.0—0 Ng4 ∓ (Farré—Heidenfeld, Malaga 1961).

8. Gligorici—Heidenfeld, Malaga 1961.

9. Sau 8.Dg4 g6?! (mai bine 8...f5 9.e:f6 C:f6 10.Dg5 0—0 11.Cf3 c5 12. d:c5 D:c5 13.0—0—0 Cc6 14.Nd3 ± Matanovici—Czerniak, Belgrad 1955) 9.Cf3 c5 10.d:c5 Cc6 11.Nd3 C:c5 12. 0—0 Cb4 13.Ce1 Nd7 14.Ce2 Tac8 15. Dg3 0—0 16.Cd4 f5 17.e:f6 ± (Matanovici—Fuderer, Zagreb 1955).

10. Sau 8...b5 9.Nd3 Cb6 10.b3 c5 11.d:c5 D:c5 12.Dd2 (12.Ce2!) 12... Cc6 13.Ce2 ± (Riumin—Eliskases, Moscova 1936).

11. Alte posibilități: a) **11.Ce2** f6 12.C2d4 C:d4 13.C:d4 Db6 14.0—0—0 f:e5 15.f:e5 C:e5 16.Dg5 Cg6 17.Nd3 ± (Keres); b) **11.Nd3** b5 **12.a3** Nb7 13. Df2 Tac8 14.Ce2 D:f2+ 15.R:f2 f6! (Czerniak); b1) **12.Df2** Nb7 13.D:c5 C:c5 14.Ce2 d4! 15.C:d4 C:d4 16.C:d4 0—0—0 ∓ (Stahlberg—Alehin, Varșovia 1935).

12. Boleslavski—Guimard, Groningen 1946.

13. Practica a mai arătat și alte continuări: a) 7.Nd3 0—0 8.Ce2 (sau 8.f4 c5 9.Cb5 a6 10.Cd6 f6 = Kramer—Bergquist, Dubrovnik 1950) 8...c5 9.c3 f6 10.f4 f:e5 11.f:e5 c:d4 12.C:d4 C:e5! 13.N:h7+ R:h7 14.Dh5+ Rg8 15.D:e5 Cc6 16.C:c6 b:c6 ∓ (Keres); a1) 7... a6 8.Ce2 c5 9.c3 Cc6 10.Dd2 0—0 11. f4 f5 12.Cf3 b5 13.0—0 ± (Adams—Kashdan, camp. S.U.A. 1940); a2) 7...Db4 8.Cge2 c5 9.a3 Db6 10.d:c5 ±; b) 7.Cb5 Cb6 (sau 7...Dd8!? 8.c3 — 8.f4 a6 9.Ca3 c5 10.c3 c:d4 11.c:d4 Da5+ 12.Dd2 D:d2+ 13.R:d2 ± Pazo-Pilnik, Buenos Aires 1942 — 8...a6 9.Ca3 c5 10.Cc2 Cc6 11.f4 De7? — 11...c:d4! 12.c:d4 Da5+ ± — 12.Cf3 Cf8 13.Ce3+ Pfeiffer—Panagoupoulos, Dubrovnik 1950) 8.c3 a6 9.Ca3 f6 (sau 9...c5 10.f4 Cc6 — 10...c:d4 11.D:d4 C6d7 12.Cf3 Cc6 13.De3 b5 14.Cc2 Nb7 15.Nd3 ± Pfeiffer—Hugot, Dubrovnik 1950 — 11.Cc6 Ca4 12.Tb1 b5 13.Cf3 Nd7 14.Dd2 Tc8 15.Nd3 Cb6 16.0—0 c4=) și acum: b1) **10. Cf3** Cbd7 11.e:f6 D:f6 12.Nd3 e5 13. d:e5 C:e5 14.C:e5 D:e5 15.De2 =; b2) **10.Nd3** f:e5 11.Dh5+ Df7 12.D:e5 Cc6 ∓ (Spielman—Alapin, München 1909); b3) **10.f4** f:e5 11.f:e5 Dh4+ 12. Rd2 c5 13.Cf3 Dh6+ 14.Rc2 Cc6 ∓ (Keres); c) **7.Dg4** și acum: c1) 7...0—0 8.Cf3 c5 9.Nd3 c:d4 (sau 9...f6 10. e:f6 T:f6 11.Dh4 Cf8 12.d:c5 D:c5 13. 0—0 Cc6 14.Ta1 Nd7 15.Ce5 C:e5 16.T:e5 Db6 ∓ Bernstein—Lasker, Zürich 1934) 10.N:h7+ R:h7 11.Dh5+ Rg8 12.Cg5 D:g5! 13.D:g5 d:c3 ~ (Alehin); c2) **7...f5** 8.e:f6 C:f6 9. Dh4! c5 10.d:c5 Cc6 (sau 10... Cbd7?! 11.0—0—0 C:c5 12.Cf3 Nd7 13.Ce5! ±) 11.0—0—0 0—0 = (Keres); d) **7.Cf3** a6 8.Nd3 c5 9.d:c5 Cc6 10.De2 C:c5 11.0—0 b5 12.a3 Nb7 13. De3 Cd7 14.Ce2 f6 15.e:f6 g:f6 16 Cd4 C:d4 17.C:d4 ± (Donner—Stahlberg, Beverwijk 1963).

14. Sau: a) 8.Cce2 c5 9.c3 f6 10.f4 c:d4 11.c:d4 f:e5 12.f:e5 Cc6 13.Cf3 Cb6 14.Cg3 Db4 =; b) 8.Cd1 f6 9.f4 c5 10.c3 Cc6 11.Cf3 c:d4 12.c:d4 f:e5 13.f:e5 T:f3! 14.g:f3 Dh4+ 15.Rd2 C:d4 ∓ (Keres).

15. Alte continuări: a) **10.g3** Tb8 11.Ng2 b5 12.0—0 c:d4 13.Cce2 Na6 14.Ce:d4 Tfc8 15.C:c6 D:c6 16.Cd4 Tc4 17.Tfd1 Cb6~ (Rellstab—Kramer, Dubrovnik 1950); a1) **10...f6** 11.e:f6 C:f6 12.0—0—0 c:d4 13.C:d4 e5! 14.f:e5 D:e5 15.Ng2 Ng4 16.Cf3 Dh5 ∓ (Keres); b) **10.0—0—0** f6 11...e:f6 D:f6 (la 11...C:f6 urmează 12.d:c5! D:c5 13. g3 ± Fuderer—Wade, 11 Olimp. 1954)

12.g3 c:d4 13.C:d4 Cc5 14.Ng2 Nd7 15.The1 ± (Stahlberg—Keres, Kemeri 1937); **b1)** **10...Cb6** 11.h4 Nd7 12.Th3 C:d4 13.C:d4 c:d4 14.Ce2 f6 15.C:d4 f:e5 16.f:e5 Tac8 = (Wade—Eliskases, Helsinki 1952).

16. Sau 11.Nd3 f6 12.e:f6 D:f6 13. g3 C:d3+ 14.c:d3 (se poate juca și 14.D:d3 Nd7 15.0—0 Tac8 16.Tae1 Ne8 17.De2 Nh5 18.Dd2 = Bhend—Christoffel, Zürich 1961!) 14...e5! 15. 0—0 Nh3 16.Tfe1 Tae8 ∓ (Alehin).

17. Gligorici—Stahlberg, meci 1949.

18. Alte posibilități întîlnite: **a)** **6... 0—0?** 7.Nd3 c5 8.Ch3 (sau 8.Dh5 g6 9.Dh6 Te8 10.N:e7 D:e7 11.h5 Cf8 12. Cf3 c:d4 13.Cg5! ± Euwe—Maroczy, Amsterdam 1921) 8...Te8 (sau 8...h6 9.N:h6 g:h6 10.Dg4+ Rh8 11.Cg5 ±) 9.Cb5 și acum: **a1)** **9...f5** 10.Cd6 c:d4 11.C:e8 D:e8 12.Nb5 ± (Bogoliubov—Spielman, Viena 1922); **b)** **6...h6?!** și acum: **b1)** **7.Ne3** c5 8.Dg4 Rf8 9.Cf3! Cc6 10.0—0—0 c:d4 (sau 10...a6 11 Ce2 Da5 12.Rb1 Cb4 13.Cc1 c4 14.c3 Cc6 15.Th3 Dd8 16.Tg3 g6 17.Ce2 Re8 ± Szabo—Szyli, Kecskemét 1962) 11.N:d4 Da5 12.Th3 Cc5 13.Tg3 g6 14.Df4 Re8 15.Cd2 ± (Dubinin—Rabinovici, 9 camp. U.R.S.S.); **b2)** **7. Nf4** b6 8.Dg4 Nf8 9.0—0—0 Cc6 10. Cf3 Nb7 11.h5 De7 12.Ng3 Cdb8 13. Ne2 Na6 14.The1 N:e2 15.C:e2 Dd7 16.Nh4 Ca5 17.Cd2 Cbc6 18.f4 Cb4 19. Cc3 ± (Liberzon—Gusev, camp. Moscovei 1959); **c)** **6...a6** și acum: **c1)** **7.Dg4** f5 (sau 7...Rf8 8.Df4! c5 9. d:c5 Cc6 10.Cf3 ±; sau 7...f6 8.Dh5+ g6 9.e:f6 N:f6 10.De2 c5 11.Cf3 Cc6 ± Durao—Czerniak, Nathanya 1961) 8. Dh5+! g6 9.Dh6 N:g5 (sau 9...Rf7 10.h5! N:g5 11.h:g6+ Rf8 12.g:h7+ Rf7 13.Dh5+ Rg7 14.Cf3 Ne7 15.Ne2! ± Keres; sau 9...Nf8 10.N:d8 N:h6 11.N:c7 Cc6 12.Td1 b5 13.Cf3 Cf8 14. Nd6 Ca5 15.a4 Cc4 16.a:b5 C:b2 17. Tb1 Cc4 18.N:c4 d:c4 19.b6 ± Kluger—Ladstatter, Schluckenau 1933) 10.h:g5 Rf7 11.Cge2! c5 12.Cf4! Cf8 13.d:c5 Cc6 14.g4 C:e5 15.Ne2 Dc7 16.g:f5 Cf3+ 17.N:f3 D:f4 18.f6! ± Unzicker—Czerniak, Amsterdam 1954); **c2)** **7.b4?!** h6 8.Nd2 N:b4 9.Dg4 Nf8 10.Cge2 c5 11.Cf4 c:d4? (11...De7!) 12.C:e6! f:e6 și acum cu 13.Dg6+! Re7 14.C:d5+ e:d5 15.Nb4+ Cc5 16. N:c5+ Rd7 17.e6+ Rc7 18.Nb6+! albul ar fi cîștigat (Șapoșnikov—Agopian, Erevan 1964); **d)** **6...f6** și acum: **d1)** **7.Dh5!** Rf8 8.e:f6 C:f6 9.De2 (sau 9.Df3 c5 10.d:c5 Cbd7 11.Ch3 ± Alexander—Taylor, Brayton 1938) 9...c5 10.d:c5 Ca6 11.Cf3 (era indicat 11. Ch3! urmat de 12.Cf4!) 11...C:c5 12. 0—0—0 h~! 13.C:b5 Tb8 ~ (Spasski—Guimard, Goteborg 1955); **d2)** **7.Nd3!?** c5 (dacă 7...f:g5 atunci urmează 8. Dh5+ Rf8 9.Th3 g:h4 — sau 9...g6 10.N:g6 Rg7 11.Nf7! — 10.Tf3+ Cf6 11.Ch3 De8 12.D:h4 Rg8 13.e:f6 N:f6 14.T:f6! g:f6 15.D:f6 ± analiză Alehin) 8.Dh5 Rf8 9.C:d5 f:g5 10.Th3 g4! 11.Cf4 C:e5 12.d:e5 g:h3 13.C:h3 Rg8 14.Nc4 g6 15.Dg4 Cc6 16.N:e6+ N:e6 17.D:e6+ Rg7 ∓ (Keres).

19. O altă continuare tăioasă este 7.Cb5 și după 7...f6! pot surveni variantele: **a)** **8.Nd3** a6 9.Cd6+ (era indicat 9.Dh5+! Rf8 10.Th3! a:b5 11 Nh6! g:h6 — poate mai bine este 11.. Da5+ 12.Nd2 Dc7 13.Tg3 c:d4 14.Cf3 C:e5 15.T:g7! h6! 16.Nh7! R:g7 17. D:h6+ Rf7 18.Dh5+ —— Rossetto—Stahlberg, Vina del Mar 1947 — 12. D:h6+ Re8 13.Ng6+ — Kluger—Szabo 1935) 9...N:d6 10.e:d6 c:d4 11. Dh5+ Rf8 12.Cf3 Cc6 13.0—0—0 De8 14.Dg4 e5 ∓; **b)** **8.Dh5+** g6 9.Dh6 f:g5 10.h5 ~ (Ragozin—Janovski, Stockholm 1948). Sau în loc de 7.Cb5 albul continuă cu 7.Dg4, de ex.: 7... Cc6! 8.N:e7 R:e7 9.Dg5+ Rf8 10. D:d8+ C:d8 11.f4 Cc6 12.Cf3 a6 13. 0—0—0 b5 = (Lilienthal—Menskih, Moscova 1935).

20. Sau 7...R:e7 8.f4 și acum: **a)** **8...c:d4!** 9.D:d4 Cc6 10.Dd2 Db6! 11. 0—0—0 Cc5 12.Cf3 Nd7 =; **b)** **8...Cc6** 9.d:c5 C:c5 10.Dg4 Rf8 11.0—0—0 Nd7

12.Cf3 Tc8 13.Th3 (13.h5!) h5 14.Dg3 g6 15.Df2 Da5!= (Riumin—Stahlberg, Moscova 1935); c) **8...Db6** 9.Cf3 Cc6 10.Ca4! Da5+ 11.c3 c:d4 12.b4 Dc7 13.C:d4 a6 14.Th3 Cb6 15.Cc5 Nd7 16. a4 Tag8 17.a5 Cc8 18.Te3 ± (Gligorici—Janovski, Saltsjobaden 1948).

21. Sau **a) 8...Rd8?!** 9.f4 c:d4 10 Dd2 Cc6 11.Cf3 Db4 (dacă 11...f6? atunci 12.e:f6 C:f6 13.C:d4 ± Bogoliubov—Riddenstrom, 1921) 12.0—0—0 Da4 13.a3 Cc5 14.Cd6 d3 15.N:d3 C:d3+ 16.D:d3 D:f4+ 17.Rb1 Re7 18 Thf1 ± (Rellstab—Uberhagen, Berlin 1936); **b) 8...Dd8** 9.Dg4 0—0 10.Cf3 f5 11.Df4 Cc6 12.c3 b6 13.Nd3 Na6 14.a4 c:d4 15.c:d4 Cb4 16.Nb1 De7 17.Dd2 Cb8 18.0—0 C8c6 19.Te1 Ca5 20.Cd6 ± · (Weiss—Bachner, Viena 1946).

22. Alte continuări: **a) 10...C:e5** 11.D:d4 Cbc6 12.Dd2 ± (Riumin—Lilienthal, Moscova 1935); **b) 10...Db4+** 11.Dd2 D:b2 12.Td1 Cc6 13.Cf3 Cc5 14.Nd3 Nd7 15.Cc7 Tc8 ± (Dr. Christoffel—Guimard, Groningen 1946).

23. Mai departe: 16.Cc3 T:a8 17. Ce5! De7 18.C:f6+ D:f6 19.Nb5! ± (Bronstein — Stahlberg, Budapesta 1950).

24. Sau **a) 9...a6** 10.Dg4 Rf8? (10... g6 11.0—0—0 Cc6! Euwe) 11.Df3 Rg8 12.Nd3 c5 (12...h6!) 13.N:h7+! T:h7 14.T:h7 R:h7 15.0—0—0 f5 (15...Rg8 16.Th1 Cc6 17.Dh5 f5 18.Cc:d5 e:d5 19. e6 ±) 16.Th1+ Rg8 17.Th8+ și negrul a cedat (Keres—Wade, meci U.R.S.S.—Anglia, Londra 1954); **b) 9...Cf8?** 10.Dg4 f5 11.e:f6 g:f6 12. 0—0—0 ± (Alehin—Fahrni, Mannheim 1914).

25. Mai bine era 15...Cc4 16.Df4 C:b2 ∼.

26. 16.e:f6 D:f6 17.Dh6 D:h6 18.T:h6 Re7 19.Cf4! ± (Unzicker-Donner, Lenzerheide 1964).

27. Sau 6.Cf3 0—0 (mai bine 6...c5! 7.Nb5+ Cc6 8.e:d5 e:d5 9.De2+ Ne6 10.C:d5?! D:d5 11.c4 Dd8! 12.d5 Da5+! ∓ Karaklaici—Gligorici, 5 camp. Iugoslaviei 1949) 7.Nd3 c5 (7...Te8? 8.e5 Ne7 9.h4 c5 10.N:h7+ ± Alehin—Asgeirsson, 1931) 8.e5 Ne7 9.h4! ±

28. Practica a demonstrat că alte apărări ale punctului g7 sînt mai slabe, de ex.: **a) 7...g6** 8.h4 h5 9.Df4 a6 (sau 9...c5 10.d:c5 N:c5 11.0—0—0 Nd7 12.Cf3 Cc6 13.Cg5 De7 14.T:d5∼ Gragger—Dorningen, 1950) 10.Cf3 c5 11.d:c5 N:c5 12.0—0—0 De7 13.Cg5 b5 14.Ne2 b4? (14...Nb7!) 15.T:d5! ± (Richter—Vajda, Praga 1931); **b) 7...Rf8?** și acum: **b1) 8.Nd3** c5 9.d:c5 Cc6 10.Cf3 h5 11.Dg3 h4 12.Dg4 N:c5 13.0—0 Nd7 14.a3 Rg8 15.Tae1 Ne7 16.Ce2 ± (Mason-Bird, Hastings 1895); **b2) 8.h4** c5 9. d:c5 N:c5 10.Cf3 Cc6 11.Nd3 Cb4 12. 0—0—0 C:d3+ 13.T:d3 h6 14.Cd4 h5 15.Df4 Rg8 16.Thd1 Ne7 17.Cf3 a6 18. Cg5 ± (Cortlever—Kesten, Dubrovnik 1950); **b3) 8.f4?!** c5 9.d:c5 Cc6 10.Cf3 Da5 11.Cd2? (11.0—0—0!) 11...Db4 12. 0—0—0 C:e5!∼ Gunsberg—Bird, Hastings 1895).

29. Sau 8.0—0—0 (se poate și 8.Cf3 Cd7 9.h4 h6 — 9...c5! — 10.Th3 g6 11.Nd3 g5 12.Df4 Rg7 13.g4 Th8 14. 0—0—0 ± Letelier—Niemi, Raguza 1940) 8...f5 9.Dh3 c5 (după 9...b6? urmează 10.f4 c5 11.Cf3 c4 12.Tg1 b5 13.g4 ± Richter—Eliskases, Swinemünde 1936) 10.d:c5 și acum: **a) 10... Cc6** 11.f4 N:c5 (11...b6!) sau 11...Da5 12.Rb1 b6!) 12.g4 f:g4 13.Dg3! Da5 14.Rb1 ± (Richter—Stahlberg, Podebrady 1936); **b) 10...Cd7** 11.f4 C:c5 12.Nd3 b5 13.Cf3 b4 14.Ce2 C:d3+ 15.T:d3 Na6 16.Td2 N:e2 17.T:e2 Da5 ∓ (Richter—Koch, Berlin 1951).

30. Sau 8...f5 9.Dh3 c5 10.d:c5 Cd7 11.f4 C:c5 12.Cge2 Da5 13.g4 Ce4 14. g:f5! ± (Gragger—Beni, Viena 1947).

31. Sau: **a) 9...Cd7** 10.Cf3 C:c5 11.0—0—0 Da5? (11...C:d3+! sau 11... f5!) 12.N:h7+! R:h7 13.Dh5+ Rg8 14.

h4! ± (Richter—Darga, Berlin 1950); b) 9...f5 10.Dh3 Cc6 11.f4 Da5 12. 0—0—0 d4 ∼.

32. Este mai puțin preferabilă continuarea liniștită 10.Cf3 din cauza variantei 10...f5 11.Dh3 N:c5 12.0—0 Nd7 13.g4 Cb4 14.g5 d4 15.Ce2 C:d3 16.c:d3 f4 ∓ (Richter—Stahlberg, München 1936).

33. Era mai indicat 15...T:f4! 16.Nb3 Cd4 17.Ce2 C:b3+ 18. a:b3 Tf7 ∓.

34. 16.T:d5! ± (Pilnik—Stahlberg, Mar der Plata 1942).

35. Sau 6.d:c5 Cc6! 7.Cf3 N:c5 8. Nd3 și acum: a) 8...f6 9.e:f6 C:f6 10.De2 0—0 11.Nd2 Nd7 (sau 11...e5?! 12.f:e5 Ng4 13.0—0—0 Cd4 14.De1 Ch5 15.Ne2 T:f3? — 15...C:f3+! 16.g:f3! N:f3 17.N:f3 T:f3 18.De2 Tf5 19.Thf1 T:f1 20.T:f1 g6 21.Df3 ± — 16.g:f3 C:f3+ 17.N:f3 — 17.Df1! — 17...N:f3 18.Tf1 ± Nejmetdinov—Wade, București 1954) 12.0—0—0 Rh8 13.Tde1 b5! (Tringov—Fuchs, meci Bulgaria—R. D. Germană, Sofia 1958); b) 8...a6?! 9.De2 Cd4 10.C:d4 N:d4 11.Ne3 N:e3 12.D:e3 Nb6 13.D:b6 C:b6 14.Ce2! Nd7 15.Cd4 ± (Korcinoi—Stahlberg, București 1954).

36. Dacă 7...c:d4 atunci 8:C:d4 Nc5 9.Dd2! (9.Nb5?!) 0—0! 10.C:c6 b:c6 11.N:c5 C:c5 12.Dd4! Db6 13.b4 c:b5 14. b:c5 = Boleslavski—Guimard, meci U.R.S.S.—Argentina, Buenos Aires 1954) 9...C:d4 10.N:d4 N:d4 11.D:d4 Db6 12.Cb5! D:d4 13.C:d4 ± (Tal—Stahberg, Stockholm 1961).

37. Sau 8.Tb1!? c:d4! 9.C:d4 Nc5 10.Ca4 Da5+ 11.c3 N:d4 12.N:d4 C:d4 13.D:d4 b6 ∓ (Haas—H. Müller, corresp. 1928).

38. 16.a3 N:f1 17.T:f1 Tc4 18.Cb2 Tc4 18.Cb2 Tc3 19.Db4 D:a3 = (Bronstein—Portisch, Amsterdam 1964).

39. La continuarea lui Pirc 6...f6?! Keres propune: a) 7.f4 f:e5 8.d:e5! ±; b) 7.Cf4 De7 8.e:f6 ±

40. Alte continuări: a) 7...c:d4 8.c:d4 Nb4+ 9.Nd2 Db6 10.Cf3 0—0 11.N:b4 D:b4+ 12.Dd2 ±; b) 7...Ne7 8.Cf3 0—0 9.g3 c:d4 10.Ce:d4! ± (Alehin): c) 7...f5 8.Cf3 Ne7 9.Cg3 c:d4 10.c:d4 0—0 11.Ne2 Db6 12.0—0 g5 13.f:g5 C:e5 ∓ (Enevoldsen—Gilffer, Helsinki 1952).

41. Alte posibilități sînt mai slabe, de exemplu: a) 13...T:f3 14.g:f3! D:d4 15.f4 Cc5 16.Nc2 Ne7 17.De2 ∓; b) 13... g5 14.N:g5! T:f3 15.D:f3! N:g5 15.Tf1 ± Acum jocul este egal (Analiza lui Keres.

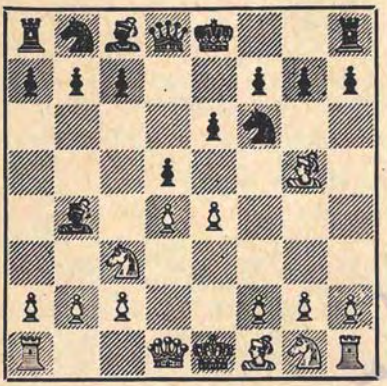

APĂRAREA FRANCEZĂ
Varianta Mac Cutcheon

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 Nb4

	5	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	
1	Nd3	N:e4	Nf3	N:f6	Cge2	0–0	Ce4	N:e4	Dd3	f4	c3	Rh1	=
	d:e4[1]	Cbd7[2]	h6[3]	C:f6	c6[4]	0–0	C:e4	Nd6	Dc7	c5	Nd7	Tad8[5]	
2	e:d5[6]	N:f6[7]	Dd2	Cge2	a3[10]	Tad1[11]	Cg3	Ne2					=
	D:d5	g:f6[8]	Da5[9]	Cd7	Cb6	Ne7	Nd7	Nc6[12]					
3	Cge2[13]	a3	N:f6	C:e4	C2c3[16]	Df3[18]	0–0–0	Cg3	Nc4	The1	C:d5	Nd3[22]	±
	d:e4	! Ne7	g:f6[14]	b6[15]	Nb7[17]	c6[19]	f5[20]	Cd7	Cf6[21]	Cd5	c:d5		=
4	e5 !	e:f6[23]	f:g7	h4	Dh5[25]	D:h4[27]	Cf3	Df4	D:c7	Df4	C:d4	De3	±
	h6	h:g5	Tg8	g:h4[24]	Df6[26]	D:g7	Cc6	Nd7[28]	Tc8	C:d4	e5	Rd8[29]	
5	.....	Ne3 ? !	Dg4[30]	Nd3	a3 ![32]	Nd2	R:d2	D:g5	T:a2	Ce2			∓
		Ce4	Rf8[31]	C:c3	Ca2+[33]	N:d2+	Dg5+	h:g5	Cc6 !	Nd7[34]			+
6	.....	Nh4 ? !	Ng3	Cge2	a3	C:c3	Dd3[36]	d:c5	0–0–0	D:c3	b:c3		=
		g5	Ce4	c5	N:c3+[35]	Da5	Cc6	Nd7	C:c3	D:c3	Tc8[37]		
7	.....	Nd2 !	b:c3[39]	Dg4[40]	Nc1[41]	Nd3[43]	d:c5	Nd2	h3 !	h:g4	N:e4	Ce2[46]	±
		N:c3[38]	Ce4	g6	c5[42]	C:c3[44]	Da5[45]	Da4 !	D:g4	Ce4	d:e4		=
8	.....	.....	.....		h4[47]	Th3[49]	Nd3[51]	Tg3 !	R:d2	D:d4	Df4	Cf3 !	±
				Rf8	c5[48]	Da5[50]	C:d2	g6	c:d4	Cc6	d4	D:c3+[52]	

partide.ro

NOTE:

1. Practica a demonstrat că după alte continuări, albul obține poziții superioare în majoritatea cazurilor, de ex.: 5...c5 și acum: a) 6.e5 h6 (dacă 6...c:d4 — propunerea lui Pachmann — albul continuînd, după cum arată Keres, cu 7.e:f6! g:f6 8.Nb5+ obține avantaj) 7.Nd2 c:d4 (la 7...Cfd7 urmează 8.Dg4 Rf8 9.d:c5 ±) 8.Cb5 N:d2+ 9.D:d2 Cfd7 10.Cd6+ Rf8 11.Df4 f6 12.e:f6 g:f6 13.C:c8 e5 14.Df3 e4 15.N:e4! ± (Marshall-Alehin, Petersburg 1914); b) 6.Cf3 Cc6 7.0—0 c:d4 (dacă 7...C:d4 atunci 8.e5 h6 9.Nh4 C:f3+ 10.D:f3 g5 11.e:f5 g:h4 12.Tad1 ± Pachmann) 8.Cb5 d:e4 9.N:e4 e5 10.De2 0—0 (10...Ne7 11.Te1 — sau 11...C:e4 12.N:e7 C:e7 13.D:e4 f6 14. C:e5! f:e5 15.D:e5 ± — 12.N:c6 b:c6 13.C:e5 ± analiză Henneberger) 11. Tad1 Ng4 12.c3 ±

2. Bine este și 6...h6 7.N:f6 D:f6 8.Cf3 0—0 9.0—0 c5 = (Honfi—Gunsberger, meci Ungaria — România. București 1963). Sau 6...c5 7.d:c5 (poate mai bine este 7.Cge2 c:d4 8.N:f6 D:f6 9.D:d4 D:d4 10.C:d4 Cd7=) 7... D:d1+ 8.T:d1 Cbd7 9.N:f6 C:f6 10.Nf3 N:c5 11.Cge2 Re7 și datorită perechii de nebuni negrul are perspective mai bune (Lasker—Tarrasch, meci 1908).

Într-o partidă Kozomara—Marici, Sarajevo 1957, negrul a jucat 6...Ne7?! și după 7.Cf3 (preferabil ar fi fost 7.Nf3) 7...C:e4 8.C:e4 N:g5 9.Ce:g5 h6 10.Ce4 b6 11.0—0 Nb7 12.Te1 0—0 13. c3 Cd7 14.Dc2 De7=

3. Pachmann propune 7...0—0 8.Cge2 c5 și negrul obține cu destulă ușurință egalitatea.

4. Sau 9...c5 10.d:c5 N:c5 11.D:d8+ R:d8 12.Td1+ Re7 13.Ca4 Nb4+ 14.c3 Nd6 15.c4 Nb4+ 16.Cac3 Nd7= (Pîdevski—Bronstein, Moscova 1962).

5. Ciociltea—Stahlberg, București 1954.

6. După 5...e:d5, considerat mai slab, pot surveni următoarele posibilități: a) 6.Nd3! h6 (6...0—0 7.Cge2 Ne6 8.a3 Ne7 9.Dd2 Cbd7 10.0—0 c5 11 d:c5 C:c5 12.Cd4 Cfe4 13.N:e7 C:d2 14.N:d8 Tf:d8 15.Tfe1 Tac8 16.f4 ± Alehin—Opocenski, Praga 1943) 7.Nh4 Cc6 8.Cge2 Ne7 9.a3 Ch5 10.N:e7 C:e7 11.0—0 ± (Penrose—Enevoldsen, Helsinki 1952); b) 6.Cf3?! 0—0 7.Ne2? c6 8.0—0 Cbd7 9.Nd3 Dc7 10.Te1 h6 11.Nh4 Ch5 12.C:e5 C:e5 13.T:e5 Cf4 14.Ng3 C:d3 15.D:d3 Db6 ∓ (König—Szabo, Hastings 1949—50).

7. După 6.Cf3? urmează 6...Ce4! 7. Nd2 N:c3 8.C:c3 C:d2 (bine este și 8...0—0 9.Nd3 c5 10.c4 Dh5 11.c3 Cc6 Marshall—Schlechter, Ostende 1906) 9.D:d2 Cd7 10.Nd3 c5 11.c4 Dd6 12.c3 b6 13.0—0 Nb7 ∓ (Lasker—Znosko-Borowski, Petersburg 1909).

8. Mai slab este considerat 6...N:c3+ 7.b:c3 g:f6, după care pot surveni variantele: a) 8.Dd2 Cd7 (8...b6? 9. Ne2 ±; 8...c5 9.De3 c:d4 10.c:d4 Cc6 11.c3 sau 9...Cd7 10.Ce2 urmat de Cf4 ± analiză Alehin) 9.c4! De4+ 10.Ce2 Cb6 (dacă 10...b6 atunci 11.f3 Dg6 12.Cg3 Nb7 13.Nd3 Dg5 14.f4 Dh6 15.a4! ± analiză Alehin) 11.f3 Dc6 12 c5 Cd5 13.c4 Ce7 14.Cc3 f5 15.Ne2 ± (Capablanca—Alehin, New York 1924); b) 8.Cf3 b6 9.g3 (mai bine 9.Ne2, de ex.: 9...Nb7 10.Dd2 Cd7 11.c4 Df5 12.0—0—0 0—0—0 ± Capablanca—Znosko-Borowski, 1913) 9...Nb7 10 Ng2 De4+ 11. Rd2 Dg6! 12.Ch4 Dh6+ 13.f4 Cc6 14.De2 0—0—0 ∓ (Tarrasch—Alehin, Peterburg 1914).

9. Jucabil este și 7...N:c3 8.D:c3 (posibil și 8.b:c3) 8...Cc6 9.Cf3 De4+ (sau 9...Nd7 10.Ne2 Tg8 11.g3 e5! 12.d:e5 — indicat este aici 12.0—0—0! — 12...f:e5 13.Td1 Cd4! 14.D:c7 Ne6! 15.C:d4 D:h1+ 16.Rd2 Dd5 17.Nb5+ Rf8 18.c4 D:d4+ 19.Rc1 De4 20.c5 Tc8 ∓ Diemer—Alehin, Karlsruhe 1935) 10.Rd2! Nd7 11.Tae1 Df4+ 12.De3 ± (Lasker—Marshall, meci 1907).

10. La 9.Cc1 negrul obține un joc bun continuînd cu 9...Cb6 10.Cb3 Dg5! 11.a3 (mai bine 11.f4 sau 11.D:g5) 11...D:d2+ 12.R:d2 Ne7 13.Nb5+ c6 14.Nd3 Nd7.

11. Desigur, nu se poate juca 10. 0—0—0? din cauza 11...N:a3 12.b:a3 Cc4 ∓.

12. Analiză Keres.

13. Alte continuări întîlnite în această poziție sînt: **a) 5.f3** h6 6.N:f6 D:f6 7.Cge2 d:e4 8.f:e4 e5 ∓ (Lasker—Tarrasch, meci 1916); **b) 5.N:f6** D:f6 6.e5 De7 7.Dg4 0—0 8.Ch3 f5 9.e:f6 D:f6 10.Nd3 c5 11.d:c5 N:c3+ ∓ (Terpugov—Gutov, Moscova 1959).

14. După **7...N:f6** pot surveni următoarele variante: **a) 8...b6** (Pachman propune 8...e5! 9.C:f6+ D:f6 10.d:e5 D:e5=) 9.g3 Nb7 (sau 9...Ne7?! 10.Ng2 c6 11.c4 Nb7 12.0—0 0—0 13.De4 Dc7 14.Tac1 c5 15.d5! e:d5 16.c:d5 Dd7 17. Db3! ± Napolitano—Cala, camp. Italiei coresp. 1939—40) 10.Ng2 Dc8 11. Cf4 Cd7 12.Dh5 g6? 13.C:f6+ C:f6 14.De5 Re7 15.d5 ± (Alehin—Araiza, San Remo 1930); **b) 8...Cc6** 9.C:f6+ (indicat este 9.c3) 9...D:f6 10.f4 0—0 11.g3 Tfd8 12.c3 e5! ∓ (analiză Keres).

15. Prematur este 8...f5 după care continuînd cu 9.C4c3 Nd7 (mai bine 9...b6) 10.Dd2 Nd6 11.0—0—0 ± (Lasker—Reti, New York 1924).

16. Interesantă este aici continuarea 9.g3 Nb7 10.Ng2 c6 11.Dd2 f5 12.C4c3 Cbd7 13.0—0 Dc7 și negrul nu stă mai rău, el avînd o poziție solidă.

17. Din nou este prea devreme mutarea 9...f5, din cauza 10.Cg3 Nb7 11. d5! ± (analiză Alehin).

18. Sau: **a) 10.Dd2** f5 11.Cg3 h5! și negrul are inițiativa (Panov—Levenfiș, Tbilisi 1937); **b) 10.Nb5+** c6 11.Nc4 f5 12.Cg3 Dd6 13.Dd2 Cd7 14.0—0—0 0—0—0 = (Poliak—Cistiakov, Moscova, 1945).

19. Sau 10...Rf8?! 11.Dd3 f5 12.Cg3 h5! 13.0—0—0 h4 14.Cge2 Cd7 15.Tg1 Cf6 16.h3 c5! ∼ (Scriba—Wilkins, 1939).

20. După **11...Cd7 12.Dg3!** se pot ivi variantele: **a) 12...f5?!** 13.Cd6+ N:d6 14.D:d6 De7 15.Df4 Cf6 16. Nc4 0—0—0 17. The1 Td7 18.f3! Thd8 (mai bine este 18..Thg8!) 19.g4! ± (Bernards—Niemann, 1936); **b) 12... Cf8?** (Sämisch a propus, la timpul său, interesantul sacrificiu de pion, după 12...Db8! 13. Dg7 Tf8 14.D:h7 Dc7, urmat de 15...0—0—0 și jocul negrului este plin de perspective) 13.d5! Db8 (la 13...e:d5 urmează 14.Dg7! Cg6 15.C:d5! cu poziție cîștigată) 14.d6 Nd8 15.Dg7! Cg6 16.Cb5! cu poziție cîștigată de alb (Muller—Niemann, 1937).

21. Mai indicat este 13...Dc7 (Kosté—Torre, Baden-Baden 1925) și după Keres poziția negrului merită preferință.

22. Unzicker—Kieninger, Düsseldorf 1954.

23. Nimic nu dă albului 6.N:f6?! deoarece după 6...g:f6 7.Dg4 f:e5 8.Dg7 Re7! 9.d:e5 Dg8 ∓. O variantă interesantă poate surveni după **6.Nc1?!** Ce4 7.Dg4 Rf8 8.a3 N:c3+ 9.b:c3 c5 10.Nd3 C:c3 = (Malich—Fuchs, Bad Liebenstein 1963).

24. După 8...T:g7 9.h5 albul obține un joc superior: 9...Cc6 10.Dd3! f5 11.h6 Th7 12.Dh3 Df6 13.0—0—0 Nf8 14.De3 Ce7 15.Cb5 Rd8 16.Cf3 N:h6 17.Ce5! Cg8! 18.Rb1 g4 19.Dg3 a6 20.Da3! ± (Eberding—Heublein, 1937).

25. Continuarea **9.Dg4** duce la poziții complicate; dintre cele mai importante variante întîlnite în practică sînt: **a)** 9...Ne7 10.g3 Nf6 (sau 10...c5 11.g:h4 c:d4 12.h5! ± Alehin—Grigoriev, Moscova 1915) 11.g:h4 T:g4 12.Nd3 (jucabil este și 12.Df4 a6 13.Cf3 c5 14. 0—0—0 c:d4 15.C:d4 ± (Romanovski—Cistiakov, 11 camp. U.R.S.S.) 12...Cd7! 13.Cf3 Cf6 14.Df4 Ch5 15.De3 c6

16.0—0—0∼ (Flad—Wilkins, coresp. 1937); **b) 9...Df6** 10.T:h4 D:g7 (după 10...T:g7 11.Th8+ Re7 12. Dh3, albul a avut frumoase şi reale perspective de atac, Grigoriev—Verlinski, Moscova 1930) 11.D:g7 T:g7 12.Th8+ Nf8 (interesantă este continuarea 12...Rd7 şi mai departe 13.Cf3 Cc6 14.0—0—0 b6 15.Nb5! f6 — trebuia jucat 15...Nd6 — 16.Th6 Ne7? 17. C:d5 Nb7 18.C:f6+ N:f6 19.T:f6 Re7 20.Th6 cu poziţie cîştigată pentru alb, Atiaşev—Abraşin, 2 camp. U.R.S.S. coresp. 1954—56) 13.0—0—0 Nd7 (mai bine 13...c6! urmat de 14.Cd7 şi mai departe b6, Nb7 şi 0—0—0) 14.Tde1! Nc6 15.f4 ± (Belavenet—Bondarevski, Tbilisi 1937).

26. Mai slab este 9...T:g7 de ex. 10.Cf3 Cd7 (preferabil 10...Cc6) 11.T:h4 Cf6 12.Dh6 Nf8 13.Df4 ± (Tartakower—Vidmar, Viena 1907).

27. Se mai joate juca şi: **a) 10.T:h4** D:g7 11.0—0—0 (sau 11.Cf3 Cd7 12. Ce5 Cf6 13.Df3 Nd6 14.g3 N:e5 15.d:e5 Cd7 16.0—0—0 C:e5 17.De3 c6 18.Ne2 Nd7 19.f4 Cg6 20.Th5! Feilitzsch—Gepan, coresp. 1936—37) 11...Nd7 12.Cf3 Cc6 13.Nb5 0—0—0 14.N:c6 N:c6 şi negrul a obţinut un joc bun (Kliatkin—Judovici, Gorki 1937); **b) 10.Cf3** Cc6! (mai slab este 10...Cd7, de exemplu: 11. 0—0—0 D:g7 12.D:h4 a6 13.Nd3! Cf6 14.Tde1 Nd7 15.g4! N:c3 16.b:c3 0—0—0 17.g5 Ce4 18.N:e4 d:e4 19.Ce5! ± Spielman—Maroczy, San Sebastian 1911) 11.T:h4 D:g7 12.0—0—0 Nd7 variantă asemănătoare cu a.

28. Mai bine era 12...Nd6 13.De3 Nd7=

29. Romanovski—Cistiakov, Moscova 1948.

30. Mai puţin indicat este sacrificiul de pion propus de Marshall **7.Nd3**, deoarece după 7...C:c3 8.Dd2 C:a2 negrul se apără uşor. Merită atenţie 7.Cge2 c5 8.a3 Na5 (sau 8...C:c3 9.C:c3 N:c3+ 10.b:c3 Da5 11.Dd2=. Dacă 11.Nd2 atunci 11...Cc6 12.Dg4 Rf8 13 Df4 Db6 14.Ne2 Db2 15.Nh5 Cd8 16.Tc1 D:a3 17.0—0 c4 18.Ta1 De7 19.Nc1 şi albul a avut bune şanse de atac, pe care însă nu le-a folosit în continuare suficient, negrul cîştigînd finalul cu un pion în plus, Paoli—O'Kelly, Bucureşti 1954) 9.b4 C:c3 10.C:c3 c:b4 11.Cb5 cu atac periculos pentru alb (Soller—Keres, 1934).

31. Sau **7...g6** 8.Nd3 (merită atenţie 8.a3 N:c3+ 9.b:c3 c5 10.Nd3 Da5 11.Ce2 c:d4 12.N:d4 Cc6 13.0—0 Cc5 14.N:g6 Tg8 15.N:f7+ R:f7 16.Dh5+ Re7 17.D:h6 ± Samkovici-Cistiakov camp. Moscovei 1961) 8...C:c3 9.a3 Ca2+ 10. Nd2 N:d2+ 11.R:d2 c5 12.T:a2 Cc6 ∓. Dacă 7...g5?! poate urma 8.h4 h5 9.h:g5!! h:g4 10.T:h8+ Nf8 11.C:e4 d:e4 12.Ne2 c5 13.0—0—0 Da5 14.Cc3 c:d4 15.C:e4! D:e5 16.N:d4 D:e4 17.Nb5+ şi, cu toate că apărarea negrului nu a fost cea mai corectă, sacrificiul damei merită atenţie.

32. După 9.Nd2 urmează 9...C:a2 10.c3 Ne7! 11.T:a2 c5 12.Cf3 c4 13.Nc2 b5 ∼ (Spielman—John, Ostende 1907).

33. Mai slab este 9...Na5?! de exemplu 10.N:d2 c5 11.b:c3 c:d4 (Pachman indică 11...Cc6 12.Cf3 c4 13.Ne2 Nd7 cu joc îndestulător pentru negru) 12.c:d4 N:d2+ 13.R:d2 Dg5+ 14.D:g5 h:g5 15.Ce2 ± (Teichman—John, Ostende 1907).

34. Analiză Euwe.

35. Continuarea 9...Na5?! dă albului un joc bun după 10.b4! (slab este 10.d:c5 din cauza 10...C:c3 11.C:c3 N:c3+ 12.b:c3 Da5 13.Dd2 Cd7, Rubinstein—Freiman, Vilno 1912) 10...C:c3 11.C:c3 c:b4 12.Cb5 C:a3+ 13.c3 ± (Pillsbury—Reggio, Monte Carlo 1902).

36. Interesantă este continuarea 11.d:c5 la care poate urma 11...C:c3 12.Dd2 Cd7 13.b:c3 C:c5 14.Nd3 Nd7 15.0—0 d4 16.f4 D:c3 17.De2 0—0—0! 18.Tab1 C:d3 19.c:d3 Nc6 20.Ne1 Dc5 ∓ (Stockl—H. Müller, camp. Vienei 1939).

37. Bernstein—Sviderski, Coburg 1904.

38. Practica a demonstrat că după **6...Cfd7** albul obține poziții favorabile, de ex.: **a) 7.Cce2** (ajungîndu-se în varianta clasică) 7...N:d2+ 8.D:d2 b6 9.f4 c5 10.c3 urmat de Cf3; **b) 7.Dg4** Rf8 (dacă 7...Nf8, atunci poate urmia 8.f4 c5 9.Nd3 c4? 10.Ng6! Cb6 11.f5 ± (Steiner—Tartakower, Hastings 1927—28) 8.f4 c5 9.a3 N:c3 10.b:c3 Cc6 11. Dd1! ± (Reti—Vukovici, Viena 1922).

39. Sau **7.N:c3?!** Ce4 8.Nb4 (după 8.Na5 De7 — sau 8...0—0 9.Nd3 Cc6 10.Nc3 C:c3 11.b:c3 f6 12.f4 f:e5 13.f:e5 Ce7 14.Cf3 c5= Fischer—Petrosian, Curaçao 1962 — 9.Dg4 0—0 10.f3 Cc6 ∓) 8...c5 9.N:c5 C:c5 10.d:c5 Da5+ 11.c3 D:c5 12.Dd4 Dc7 13.Cf3 Cc6 14.Nb5 0—0 15.N:c6 b:c6 16.b4 Na6 ∓ (Bogoliubov—Reti, Kiel 1926).

40. Alte posibilități dau negrului, în general, poziții preferabile, de ex.: **8.Nd3** C:d2 9.D:d2 c5 10.f4 (sau 10. Nb5+ Nd7 11.Tb1 0—0 12.N:d7 C:d7 13.h4 f6 14.Th3 f:e5 15.d:e5 C:e5 16.T:b7 Tb8 ∼ Mat—Baghirov, ½ camp. U.R.S.S. 1963) 10...Da5 11.Cf3 Cc6 și acum: **a) 12.Td1** c4 13.Ne2 D:a2 14. 0—0 Da3 (Teichman—Marshall, Ostende 1905); **b) 12.d:c5** D:c5 13.Tb1 a6 14.Cd4 Ca5! 15.Cb5 N:b5 16.N:b5+ Cc6 17.Dd4 D:b5! ∓ (Pilnik—Donner, Amsterdam 1950); **c) 12.Ne2** c:d4 (mai bine este 12...Nd7 13.0—0 c:d4 14.C:d4 C:d4 15.D:d4 Tc8 16.Tab1 b6 17.Tb4 Da3 18.Tf3 D:a2 19.f5 D:c2 20.f:e6 N:e6 ∓ Heuäcker—John, Leipzig 1940) 13.c:d4 D:d2+ 14.R:d2 Nd7 15.Thb1 Ca5 16.Ce1 Tc8 17.c3 Tc7 18.Cc2 Re7 19.a4 Thc8= (Pilnik—Guimard, Mar del Plata 1950).

41. După 9.Nd3 poate urma: **a) 9...C:d2** 10.R:d2 c5 și acum **a1) 11.d:c5** Dc7! 12.f4? D:c5 13.Ce2 Cc6 14.h4 Nd7 15.h5 0—0—0! 16.h:g6 f:g6 17.D:g6 d4! ∓ (Pachman—Katetov, Praga 1943); **a2) 11.Cf3** Cc6 12.h4 (sau 12.Df4 De7 13.d:c5! D:c5 14. Cd4 a6 15.Tb1 Cd8 16.h4 ± Judovici—Cistiakov, camp. U.R.S.S. 1939, 12.Tb1 c:d4 13.c:d4 Ca5 14.Df4 Nd7 15.h4 Tc8 16.h5 g5 17.Df6 ± Spasski—Panno, Amsterdam 1956) 12...Cc6 13.d:c5 C:e5 14.C:e5 D:e5 15.Tb1 Df6 16.Dd4 D:d4 17.c:d4 Rd8 18.g4 Rc7 19.h5 ± (Nejmetdinov—Stahlberg, București 1954); **a3) 11.h4** Cc6 (sau 11...Da5 12.Th3 c:d4 13.Tg3 D:c3+ 14.Re2 Tg8 15.Tb1 b6 16.Rd1 Cd7 17.f4 Cc5 18.Ce2 C:d3 19.T:d3 Da5 ∓ Nei—Sliwa, Riga 1959) 12.Th3 (mai tare 12.Cf3) 12...c:d4 13. c:d4 Db6 14.Ce2 (sau 14.Cf3 Nd7 15.Df4 0—0—0 16.g4 Db4+ ∓ Lilienthal—Bondarevski, Moscova 1947) 14... Db4+ 15.Rd1 C:e5 16.Df4 C:d3 17.T:d3 De7 ∓. Mai multă atenție merită în practică continuarea **9.Ne3** după care poate urma: b) 9...c5 10.Nd3 C:c3 11.d:c5 Da5 12.Cf3 Ce4+ 13. Rf1 C:c5 14.N:g6! cu atac puternic. Analiză Maroczy.

42. 9...C:c3 10.Nd3 Ca4! 11.Cf3 (sau 11.h4! c5 12.h5 g5 13.f4! c4 14.Nf1 Cc6 15.f:g5 Cb4 16.g6!! ± Honfi—Dely, Budapesta 1954) 11...c5 12.d:c5 C:c5 13.0—0 Cc6 14.h4 Dc7 15.Tb1 b6 16.Na3 Nb7 17.N:c5 b:c5 18.N:g6? 0—0—0? ∼ (Gereben—Dely, Budapesta 1955).

43. Interesantă continuarea **10.Ce2**, de exemplu 10...Da5 11.f3 C:c3 12.Nd2 C:a4 17.T:a4! N:a4 18.C:e6!! ± (Bolbochan—Rossetto, Mar del Plata 1942).

44. Sau 10...c:d4 11.Ce2 Cc6 12.N:e4 d:e4 13.D:e4 d:c3 14.f4 Da5 15.a4 (după 15.Tb1 Ce7 16.a4 Cd5 17.Na3 Nd7 18. T:b7 Nc6 19.Tb1 D:a4 20.D:a4 N:a4 negrul are inițiativa, Klovan—Kudriașov, ½ camp. U.R.S.S. 1963) 15...Db4 16. Dd3 Dc5 17.Na3 ± (Zurahov—Nei, Tallin 1948).

45. Alte posibilități: **a) 11...Cc6** 12. Cf3 Da5 13.0—0 Da4 (dacă 13... D:c5 atunci 14.Dh4! Ce7? — trebuia totuși 14...Nd7 — 15.Df6 Th7 16.a4 Dc7 17. Na3 ± Smîslov—Donner, Veneția 1950) 14.D:a4 C:a4 15.Ne3 Nd7 16.Tb1 0—0—0 17.Tb3 ± Barden—Donner.

meci Anglia—Olanda 1950) ; b) 11... Cd7 12.Cf3 Dc7 13.Nd2 Ce4? (Keres indică varianta 13...C:c5! ca mai corectă și dacă 14.N:g6 atunci 14...Tg8 15.N:c3 T:g6 cu joc bun pentru negru) 14.N:e4 d:e4 15.D:e4 C:c5 16.Df4 ± (Grecikin—Cistiakov, ½. 17 camp U.R.S.S., Tbilisi 1949).

46. Gligorici—Pachman, Amsterdam 1964.

47. Sau 9.Nc1 c5 (după 9...C:c3 urmează 10.Nd3 b6 11.h4 Na6 12.Th3 N:d3 13.T:d3 cu amenințarea 14.Tg3 ±) 10.Nd3 C:c3 (sau 10...Da5 11.Ce2 c:d4 12.0—0 d:c3 — 12...Cc5 13.c:d4 C:d3 13.c:d3 Cc6 15.a4 ± Milici—Kieninger, Liubliana 1955, 13.N:e4 d:e4 14.D:e4 Cc6 15.Td1!) 11.d:c5 (sau 11. Cf3? c4! 12.Nd2 c:d3 13.N:c3 d:c2 14. Tc1 Nd7 15.T:c2 Nb5 16.h4 Cc6 ∓ Kuipers—Sliwa, Tel-Aviv 1964) 11...Da5 (sau 11...Cc6 12.Cf3 Da5 13.0—0 D:c5 14.Ne3 Da3 15.Dh5 Rg8 16.Cd2 d4 17. Cc4 ± Richter—John, Svinemunde 1933) 12.Nd2 Da4 13.h3 D:g4 14.h:g4 Ca4 15.g5 h5= (Juhoviţki—Provorovici. Odesa 1951).

48. Mai slab 9...f5?! din cauza 10. Df4 c5 11.g4 c:d4 12.g:f5 e:f5 13. c:d4 Cc6 14.c3 Ne6 15.f3 C:d2 16.D:d2 Tc8 17.Ce2 Ca5 18.Cf4 Rg7 19.Dg2 ± (Djurasevici—Weise, Oberhausen 1961)

49. Sau 10.Nd3 C:d2 11.R:d2 Cc6 12.Cf3 Da5 13.Df4! c:d4 14.C:d4 C:d4 15.D:d4 Nd7 16.Th3 Tc8 17.Tg3 Nb5 18.a4 N:d3 19.c:d3 ± (Dorn—Schwammenhofer, Viena 1943).

50. Interesant este 10...C:d2 11.R:d2 c4 12.Tg3 Tg8 13.Df4 Nd7 14.Ne2 Dc7 15.Ch3 Cc6 16.Tf3 Ne8 17.g4 Ce7 ~ (Estrin—Baghirov, meci 1959).

51. Mai puțin energic 11.Df4, la care poate urma 11.C:d2 12.D:d2 Cc6 sau 11.Cf3 Cc6 12.Df4 Nd7 13.g4 Tc8 ∓ (Seibold—Keres, 1934).

52. Analiză Maroczy.

APĂRAREA FRANCEZĂ
Varianta modernă (Nimzovici)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4[1] 4.e5 c5 5.a3

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1		b:c3	Dg4	D:g7[4]	D:h7	Ce2	f4	Dd3[6]	h4 ![7]	h5	h6	h7	
	N:c3+	Ce7[2]	Dc7[3]	Tg8	c:d4	Cc6[5]	Nd7	d:c3	Cf5	0–0–0	Tg6	Th8[8]	±
2	.....	.....		Nd3[9]	Ce2	D:g7	D:h7[10]	Nf4	0–0	Dh5	Ng3	Df3	
			c:d4	Dc7	d:c3	Tg8	Cbc6 ![11]	Nd7	0–0–0	d4	Ne8	C:e5[12]	∓
3	.....	.....		Nd3	Df4[13]	Ce2	C:f4	Ne2	Ch5	Ng5	c:d4	0–0–0	
			Cf5	h5	Dh4[14]	D:f4	Ce7	h4	Th7	c:d4	Cbc6	Cg6[15]	+ =
4	.....	.....	Cf3	Nd2[17]	a4[19]	Ne2	0–0[20]	Te1[22]	d:e5	Nf1	g3 !	h4	
			Da5[16]	Cbc6[18]	Nd7	c4	f6[21]	f:e5[23]	0–0	Cg6	h6	Tf7[24]	± =
5	.....		Dg4	Dg3[25]	D:g7[27]	D:h7	Rd1[28]	Dh5+[30]	Ce2 ![32]	f4	Df3	Tb1[34]	
		Dc7[24a]	f5	Cge7[26]	Tg8	c:d4	Nd7[29]	Rd8[31]	d:c3[33]	Dc5 !	d4	Cbc6[35]	= +
6	.....	.....	Cf3	Ne2[37]	0–0	e:f6[39]	Ch4	Nh5	Dd3	Te1	C:g6	Ng4[40]	
			Cge7[36]	Cbc6[38]	f6	g:f6	Cg6	Dg7	Tg8	Rg8	h:g6		±
7		Dg4[41]	d:c5	b:c3	Cf3 ![42]	D:g7 ![43]	D:h7	Dh5	D:f3	Ne2[44]			
	Na5	Ce7	N:c3+	Cd7	Dc7	Tg8	C:e5	C:f3+	D:c5				±

NOTE:

1. Un sistem nou și puțin întrebuințat în practica turneelor, survine după 3...Cc6 4.e5 de ex. a) 4...Dd7 5. Cf3 f6?! 6.Nb5! a6 7.N:c6 D:c6 8.0—0 Nd7 9.e:f6 g:f6 10.Ce1! f:e5 11.Dh5+ Re7 cu atac cîștigător pentru alb (Va-

siliev—Roifman, Moscova 1964); b) 4...b6 5.Cce2?! Nb7 6.c3 Dd7 7.Cf3 ∼ (Bondoc—Reicher, București 1965); sau 4.Cf3 Cf6 (4...Cge7 5.Nf4 Cg6 6. Ne3 Nb4 7.e5 Cce7 8.a3 N:c3+ 9.b:c3 Cf5 (Ignatiev—Kuindji, meci, Moscova 1964) 5.Nd3 Nb4 6.e5 Ce4 7.0—0 C:c3 8.b:c3 N:c3 9.Tb1 fără compensație suficientă pentru pionul sacrificat (Nejmetdinov — Lein, camp. R.S.F.S.R., 1961).

2. Și aici negrul poate juca imediat 6...Da5, după care survin variantele: a) 7.Nd2 Cge7 8.Nd3 (mult mai bine este 8.Dg4!) 8...Cbc6 9.Cf3 c4 10.Nf1 Nd7 ajungîndu-se într-una din pozițiile variantei principale. După 6....Nd7 7. Dg4 g6 8.Cf3 Nc6 albul, jucînd 8... h4!, ar fi preluat în mod sigur inițiativa pe flancul regelui (Keres) în partida Goldin—Evard, camp. Armatei Sovietice, 1951; b) 7.Dd2 Cc6 8.Cf3 Da4? (mai bine 8...Cge7 9.a4 Nd7 10. Nd3 ∼ Fischer—Uhlmann, Mar del Plata 1960) 9.d:e5! Cge7 10.Nd3 0—0 (la 10...Cg6 urmează 11.De3, iar la 10...f6 11.e:f6 g:f6 12.Dh6! Rf7 13. Dh5+ Rg8 14.De8+ Rg7 15.Nh6+ ±) 11.0—0 f6 12.Tfe1 f:e5 (la 12...Cg6 urmează 13.e:f6 g:f6 14.Dh6 Cce7 15 Tab1 ± sau 13...T:f6 14.c5! d:c4 15. Te4 ±) 13.C:e5 Dh4 14.Cf3 Dh5 (mai bine este 14...Df6) 15.Dg5! Df7 16. Ne3 h6 17.Dg3 Cf5 18.N:f5 e:f5 19. Nf4! ± (Smîslov—Hollis, Hastings 1962—63).

3. La poziții dificile pentru negru duc continuările 7...0—0 sau 7...Rf8?, după cum demonstrează următoarele partide: a) 7...0—0 — albul obține șanse bune după 8.Cf3 (la 8.Ng5 negrul continuă cu 8...Cd7 9.Nd3 f5 10. Dh4 — indicat era 10.Dh3! sau 10. Dg3! ± — 10...Da5! 11.Nd2 Cg6 12. Dg3 Dc4 13.Cf3 c4 14.Nc2 D:c2 ∓ Blau—Trifunovici, Leibach 1949, sau simplu 8...Da5! Keres) 8...Cbc6 (greșit 8...c4? unde după 9.h4 Cf5 10.Ng5! Tf7 11.Rd2 Cd7 12.Nf6 Rh8 13.Dh5! cu atac cîștigător (Neistedt—Seiler, meci coresp. U.R.S.S.—Ungaria 1964) 9.Nd3 f5 10.e:f6 (sau 10.Dg3 Da5 11.Nd2 Da4 12.d:c5 Cg6 Nejmetdinov—Furman, ½ 19 camp. U.R.S.S.) 10...T:f6 11.Ng5! Tf7 12.N:e7 sau 12.Dh4 h6 13.Nd2 e4 14. Ne2 Da5 15.Ce5 C:e5 16.d:e5 Cf5 ∼ Smith—Sokolski, coresp. 1962) D:e7 13.Dh4 g6 14.0—0 c4 15.Ne2 Nd7 16. Tfe1 Da5 17.Ce5 Tae8 18.Cg4 D:c3 19.Df6 (sau 19.Cf6+? Rg7 20.C:e8+ T:e8 21.Ted1 D:c2 22.Nf1 b5 ∓ Puc—Reicher, Ploiești 1957) 19...Tg7 20. Ch6+ Rh8 21.Ted1 D:c2 ∓ Korcinoi—Bronstein, meci Leningrad—Moscova 1958; b) 7...Rf8? 8.Cf3 (bine este și 8.h4 unde după 8...Da5 9.Nd2 Da4 10.Rd1 Cbc6 11.Cf3 Nd7 12.h5 h6 13.Df4 c:d4 14.Nd3 Tc8 15.Th3 Da5 16.c:d4 Da4 17.Tb1 ± Vasiukov—Lahti, Helsinki 1956) 8...Cbc6 9.a4 Dc7 10. Nd2 b6 11.Nd3 c4 12.Ne2 Cf6 13.Dh5 Cce7 14.0—0 Nd7 15.Tfe1 Re8 16.g3 h6 17.Ch4 Rd8 18.Nc1 Rc8 19.Na3 ± (Tal—Günsberger, 15 Olimp. Varna, 1962).

4. Nerecomandabil este 8.Nd3, după care negrul obține cu ușurință egalitatea: 8...c4 9.Ne2 Da5 10.Nd2 Cf5 11. Df4 Nd7 12.Ng4 Da4 13.N:f5 e:f5 14. Dg3 Tg8 15.Cf3 Cc6 (Gligorici—Ivkov, Bled 1963).

5. Sau 10...d:c3 11.f4 Nd7? (indicat era 11...Cbc6 ajungîndu-se în varianta principală. Dacă 11...b6 atunci după 12.Cg3 Cd7 13.Ch5 Tf8 14.Nb5 Dc5 15.Dd3 a6 16.Cf6+ Rd8 17.N:d7 N:d7 18.Ne3 Da5 19.Nd4 ± Ivkov—Rosetto, Belgrad 1962) 12.Cd4! Db6 13.Ne3 Cbc6 (la 13...Db2 urma 14.Td1 D:a3 15.Cb5 ±) 14.Dd3 C:d4 15.N:d4 ± (Pîdevski—Portisch, Tel Aviv 1964). Într-o partidă Paoli—Schmidt, Vene-

ția 1953, negrul a continuat cu 10...Cd7 și după 11.Cf3 C:e5 12.Nf4 D:c3 13.C:e5 D:a1 + 14.Nc1 Tf8 ∓

6. Dacă 12.g3 (recomandația lui Levenfiș) atunci după 12...d:c3 13.Ne3 0—0—0 14.D:f7 Cf5 15.Nf2 Tgh8 negrul are cel puțin egalitate (Ivkov).

7. Cele mai multe dintre celelalte continuări dau negrului în general, un joc cu perspective, de exemplu: **a) 13. Tb1** (recomandarea lui Keres) și acum: **a1)** 13...d4?! 14.Cg3 (Keres propune 14.C:d4 C:d4 15.D:d4 Cf5 16.Df2 Nc6 17.Tg1 considerînd că negrul nu are nici o compensație deosebită pentru pionul sacrificat. Poziția este, însă, cu toată părerea marelui maestru Keres, greu de apreciat și realitatea este că în complicațiile ce urmează negrul poate obține contrașanse) 14...0—0—0 15.Ne2 urmat de 0—0 cu egalitate; **a2)** 13...Cf5 14.g3 d4 15.Ng2 0—0—0 16.Rf2 Ca5 17.Td1 Nc6 18.N:c6 D:c6 19.Df3 Dc5 cu complicații în care negrul nu stă slab; **b) 13.Cg3** 0—0—0 14.Ne2 Cf5! 15.C:f5 e:f5 16.0—0 d4 17.Tb1 f6! 18.e:f6 Tgf8 19.Nf3 T:f6 ∼ (Pîdevski—Berthold, meci Bulgaria—R. D. Germană 1958); **c) 13.Ne3?!** Cf5 și acum: **c1) 14.Cd4** Cf:d4 15.N:d4 0—0—0 16.g3! f6! 17.e:f6 e5! 18.f:e5 Tg4 19.Ne3 D:e5 20.Nh3 d4 ∓ (Pîdevski—Berthold, Dresda 1959); **c2) 14.Nf2** d4 (se poate juca și 14...0—0—0 15.Tb1 d4 16.Cg3 f6! 17.C:f5 e:f5 18.e:f6 D:f4 19.Ng3 Dh6 ∓ Fuchs—Uhlmann, Dresda 1956) 15.Cg3 0—0—0 16.C:f5? (trebuia 16.g3 și Nh3 propune Pachman) 16...e:f5 17. Nh4 Tde8 18.Rf2 Tg4 19.g3 T:e5 ∓ (Cobo—Ivkov, Havana 1963); **c3)** 14. **Nd4** 0—0—0 15.N:c3 d4 16.Nd2 f6! 17.e:f6 e5! 18.0—0—0 Tge8 19.g4 e4 20.Dh3 Cd6 21.Ne3 d3 22.Cc3 Cc4 cu atac cîștigător pentru negru (Fichtl—Golz, Dresda 1959); **d) 13.D:c3?!** și acum: **d1) 13...Cf5** 14.Nd2 Db6! 15.a4 Tc8 16.a5 Dd8 17.Dd3 a6 18.Ta3 Ca7 19.Tc3 Nb5 20.T:c8 D:c8 și negrul are joc excelent pentru pion (Bogdanovici—Uhlmann, Sarajevo 1963); **d2)** 13...0—0—0 14.Cg3 f6 15.e:f6 Cf5 16. C:f5 e:f5 17.f7 Tgf8 18.Ne2 T:f7 19.0—0 Ne6 20.Nf3 ± (Matulovici—Liebert, Polanica Zdroj 1963); **e) 13.C:c3** a6 14.Tb1 (sau 14.g3 Tc8 15.Ce2 Cf5 16. Nh3 Cce7 17.Cd4 C:d4 18.D:d4 D:c2 ∓) 14...Tc8 15.Nd2 Ca5 ∓ (Lilienthal—Levenfiș, Moscova 1936). Merită atenție linia de joc 14.Tb1 Tc8 15.h4 Cf5 16. Th3 Ccd4 17.h5 Cb5 18.Cd1 Cbd4 19. Cc3= (Duras—Schmidt, Malaga 1963).

8. Matulovici—Gunsberger, Polanica Zdroj, 1963.

9. Sau 8.c:d4 Dc7 9.Ce2 D:c2 10. D:g7 Tg8 11.Dh6 ± (Ivkov—Pietzsch, Dresda 1959).

10. Sau 11.Dh6! D:e5 12.N:h7 Tf8 13.Ng5 Cf5 14.Df6 Cc6 15.D:e5 C:e5 16.Nf6 Cd7 17.N:c3 ± (Gligorici—Sofrevski, Sarajevo 1959).

11. Mai slab este 11...D:e5?! la care urmează 12.Nf4 Df6 13.h4 Cbc6 14.Ng5 De5 15.Dh6 Nd7 16.Df6 ± (Gheller—Sokolski, 18 camp. U.R.S.S. Moscova 1951).

12. Unzicker—Uhlmann, Varna, 1962.

13. Se poate juca și **a) 9.Dh3**, de ex.: 9...c:d4 10.Cf3 (Pachman recomandă 10.N:f5 e:f5 11.Dg3 g6 12.c:d4 ±. Bine este și direct 10.g4 de ex. 10...Ce7 11.c:d4 Cbc6 12.Cf3 Dc7 13.0—0 Nd7 14.g:h5 0—0—0 15.Rh1 f6 16.Nf4 Cf5 17.N:f5 e:f5 18.Dg3 f:e5 19.C:e5 C:e5 20.N:e5 Dc6 21.Dg6 Th6 22.D:c6 ± Liberson—Liublinski, ½ camp. Moscovei 1961) 10...Dc7! 11.Tb1!? Cc6! (sau 11... d:c3 12.g4 Ce7 13.g:h5 Cbc6 14.Nf4 Cg6 15.Ng3 Cg:e5 ∼ Tal—Korcinoi, 1958) 12. g4 Cfe7 13.c:d4 C:d4 14.C:d4 Dc3 + 15. Nd2 D:d4 16.f4 Cg6 17.c3! Dc5 18.g:h5 Ce7! ∼ Konstantinopolski — Ivaskin, camp. U.R.S.S. coresp. 1952; **b) 9. Df3?!** c:d4 (9...Cc6 10.N:f5 e:f5 11.Dg3 g6 12.Ng5 h4 13.De3 Da5 14.Ce2 c:d4 15.C:d4 C:d4 16.D:d4 Ne6 ± Penrose—Van den Berg, meci Anglia—Olanda, 1959) 10.N:f5 e:f5 11.c:d4 Cc6

12.Ce2 Ne6 13.Dg3 ± (Karaklaici—Wade, Belgrad 1954).

14. După 9...c:d4 10.c:d4 (mai puțin precis este 10.N:f5?! e:f5 11.c:d4 Cc6 12.Ce2 (Karaklaici—Foguelman, Belgrad 1962) 10...Dh4 11.D:h4 C:h4 12.Ng5! Cf5 13.Ce2 Cc6 14.c3 Ca5 15. Cf4! ± (Janosevici—Uhlmann, Stockholm 1962, sau 9...Cc6 10.Cf3 Nd7 11.0—0 c:d4 12.N:f5 e:f5 13.c:d4 Ca5 14.Tb1 b6 15.Dg3 ± (Pietzsch—Stoltz, Helsinki 1952).

15. Gligorici—Foguelman, Belgrad 1962.

16. După 7...Cbc6 8.a4 Nd7 (sau 8... Cf5 9.d:c5 Nd7 10.Nd3 Ch4 11.C:h4 D:h4 12.De2 0—0 13.h3 f5 14.g3 De7 15.0—0 Tf7= Nejmetdinov—Tarasevici, Moscova 1964) și acum a) 8.Na3?! c:d4 10.c:d4 Da5+ 11.Dd2 D:d2+ 12.R:d2 Ca5=; b) 9.Dd2 f6! 10.Nb5 f:e5 11.Dg5 Cge7 12.0—0 0—0 13.C:e5 C:e5 14.D:e7 c:d4 15.c:d4 Tf7 16.Dc5 D:c5= (Nejmetdinov-Hasin, 29 camp. U.R.S.S.); c) 9.Nd3?! c:d4 (este recomandabil 9...Da5 10.Nd2 Ce8!) 10.c:d4 C:d4 11.0—0 C:f3+ 12.D:f3 D:e5 (sau 12...Ce7 13. Te1 Cg6 14.Dg3 f5 15.Na3 Tc8 16.h4 ∼ (Samkovici—Hasin, camp. Moscovei 1962) 13.Nf4 Df6 14.Dg3 ±

17. O altă continuare întîlnită în practică este 8.Dd2, după care poate urma a) 8...Cbc6 9.Ne2 Nd7 10.Tb1 c:d4 11.c:d4 D:d2+ 12.N:d2 ± (Liskov—Hasin, ½ 17 camp. U.R.S.S., 1949); b) 8...Da4 9.Tb1 c4 10.g3 (sau 10.Cg5 Cbc6 11.Ne2 0—0 12.h4? f6! ∓ Keres—Boleslavski, meci-turneu 1941) 10... Cbc6 11.Nh3 0—0 12.0—0 f6 13.e:f6 T:f6 14.De2 ± (Bondarevski—Boleslavski, meci-turneu 1941).

18. Sau a) 8...c4 9.a4 Cd7 10.Cg5 h6 11.Ch3 Cb6 12.Cf4 g6 13.h4 Nd7 14.h5 g5 15.Ce2 0—0—0 16.g4 Tdg8 17. Nh3 C:a4 18.f4 ± (Bronstein—Saighin, 14 camp. U.R.S.S. 1945); b) 8...Da4 9.d:c5 Cd7 10.Cd4 a6 11.Dg4 Cf5 12Df4 g5 13.D:g5 C:d4 14.c:d4 D:d4 15.Td1 D:e5+ 16.D:e5 C:e5 17.Ne3 f6 18.f4 Cd7 19.f5 ± (Ivkov—Broderman, Havana 1963); c) 8...Nd7 9.Cg5 h6 10. Ch3 c4 11.Cf4 Na4 12.Ch5 Tg8 13.g4 Cd7 14.f4 0—0—0 15.Nh3 f5 16.g:f5 C:f5 17.N:f5 e:f5 18.Cg3 Tdf8 ∓ (Tarnowski—Ivkov, Varna 1962).

19. Sau 9.Ne2 Da4 10.Tb1 c:d4? 11. Nb5 D:a3? 12.c:d4 0—0? 13.Tb3 Da2 14.Dc1 ± ± (Stein—Perez, Amsterdam 1964).

20. Dacă 11.Cg5 atunci după 11...h6 12.Ch3 0—0 13.0—0 f5 14.f4 Rb8 15. Tf3 Tc8 16.Tg3 = (Stein—Uhlmann, Stockholm 1962).

21. Jucabil este și 11...0—0—0 și apoi 12.Cg5 Tdf8 13.Nh5 Cd8 14.f4 f6 15.Cf3 f5 = (Suetin—Ivkov, meci U.R.S.S.—Iugoslavia, 1963).

22. Sau 12.e:f6 g:f6 13.Ch4 0—0—0 14.Nh5 (urmat de g3, Cg2 și Te1) ± (Bannik—Ivkov, meci U.R.S.S.—Iugoslavia, 1963).

23. După 12...Cg6 13.Nf1 Dc7 14.g3 0—0—0 15.De2 Tdf8 16.h4 f:e5 17.d:e5 h6 18.Nh3 Tf7 19.Cd4 C:d4 20.c:d4 ± (Boleslavski—Lutikov, 29 camp. al U.R.S.S.).

24. Și în continuare 17.h5 Taf8 18. Ng2! Cge7 19.Tf1 d4! 20.c:d4 c3 21.Ne3 Cb4 ± (Ciocîltea—Uhlmann, Bad Liebenstein 1963).

24a. La 6...b6 cel mai bine este 7.Dg4! Cg6 8.h4 h5 și acum: a) 9.Df3 C:h4 10.Dh3 Cf5! 11.g4 Ce7 12.g:h5 Na6 13.N:a6 C:a6 14.Ng5 Dd7 15.N:e7 D:e7∼ (Parma—Ivkov, Zenica 1963); b) 9.Dg3 Na6 10.Ce2 Dc8 11.Cf4 C:f4 12.N:f4 Rf8∼ (Fichtl—Ivkov, Leipzig 1960 și Keres—Matulovici, Zürich 1961); c) 9.Dd1! Na6 10.Ng5 Dd7 (10...Ce7 11.N:a6 C:a6 12.Ce2 Cb8 13. Cf4 g6 14.Nf6 Tg8 15.g4 h:g4 16.D:g4 Cd7, Zuidema—Matanovici, Belgrad 1964, 17.h5! ±) 11.N:a6 C:a6 12.Ce2 Dc6 (12...Da4 13.Th3! Ce7 14.Cf4 g6 15.Dd2 Rd7 16.N:e7 R:e7 17.Tf3 Taf8 18.Ch3 c5 19.Cg5 c4 20.C:f7! T:f7 21.Dg5+ Rf8 22. T:f7+ R:f7 23.Df6+

± Ivkov—Byrne, Varna 1962) 13.0—0 (f4!) 13...Cb8 (Rd7) 14.f4! Cd7 15.Dd3 Cdf8 16.f5 e:f5 17.T:f5 Ce6 18.Taf1 C:g5 19.h:g5 ± ± (Portisch—Ivkov, Zagreb 1965).

25. Mai puțină atenție merită mutarea lui Bronstein 8.Dh5+ la care acum negrul trebuie să răspundă 8...Df7 (după 8...g6? poate urma 9.Dd1! Nd7 10.Cf3 c4 11.a4 Cc6 12.Na3 Da5 13.Dd2 D:a4 14.Ne2 Da5 15.0—0 Dd8 16.Tfb1 ± (Bronstein—Hasin, camp. Moscovei 1961). De asemenea, după 8.e:f6 negrul poate obține o poziție aproximativ egală, după Keres, cu 8...C:f6 9. Dg3 D:g3 10.h:g3 Cc6 11.Ce2 e5. După 8.Nb5+ poate urma fie 8...Rf7 sau chiar 8...Cc6.

26. Sau 8...c:d4 9.c:d4 Ce7 10.Nd2 urmat de manevra Cg1-e2-f4 ± (Reshewski—Botvinnik, T.C. 1948).

27. Dacă 9.Nd2 atunci, după 9...0—0 10.Nd3 b6 11.Ch3 Na6 12.Cf4 Dd7 ∓ Smîslov—Botvinnik, meci 1957).

28. Sau 11.Ce2 Cbc6 12.f4 d:c3 13. Dh3 d4 14.Tb1 b6 ∓ (Saighin—Batîghin, camp. echipe U.R.S.S. 1953).

29. La 11...D:e5?! urmează 12.Cf3 și c:d4 ± sau 11...D:c3 12.Tb1 d3 13.N:d3 D:e5 14.Dh5 ± (Euwe). După 11...Cbc6 poate urma 12.Cf3 C:e5 13.Ng5! C5g6 14.N:e7 (Euwe recomandă 14.Nf6! cu inițiativă de partea albului) 14...C:e7 15.c:d4 Nd7 16.Nd3 Dd6 17.Dh5+ Cg6 18.Ce5 ± (Gligorici—Petrosian, T.C. 1959).

30. Mai slab este 12.Cf3 din cauza 12...Na4 13.Nd2 d:c3 14.Ng5 Cbc6 15. Dh4 b5 16.Tb1 a6 17.N:e7 D:e7 18. D:e7+ R:e7 19.g3 d4 20.Nd3 Tgd8 21.Te1 Td5 22.Rc1 a5 ∓ Licmin—Orlov, U.R.S.S. 1963).

31. Sau 12...Cg6 13.Ce2 d3 14.c:d3 Na4+ 15.Re1 D:e5 16.Ng5! ± (Tal—Botvinnik, meci 1960).

32. Mai slab este 13.Cf3?! la care poate urma 13...D:c3 14.Ta2 Cbc6 15 Tb2 Rc7 16.Tb5 Th8 17.D:h8 T:h8 18. Nd2 D:f3 19.g:f3 și acum cu 19...Th4! negrul ar fi avut compensație suficientă pentru calitatea sacrificată (Tal—Botvinnik, meci 1961).

33. Continuarea 13...Na4? dă un joc inferior negrului, după 14.Cf4! și mai departe după 14...D:e5 15.Df7 Nd7 16. Nd3 Dd6 17.Te1 e5 18.a4! Ne8 19.De6 ± (Ivkov—Portisch, Bled 1961). La 13...d3 albul obține avantaj după 14.c:d3 Na4+ 15.Re1 D:e5 15.Ng5 urmat de h2-h4 și Th1-h3.

34. Sau 16.D:b7 Cbc6 17.Da6 Tb8 18.Cg3 Ca5 19.a4 Cd5 20.Na3 Cb4 (se putea juca și 20...Cd3+ 21.Rc1 Tb2 22. Nd3 C:c2 ~) 21. Tb1 N:a4 22.N:b4 T:b4 23.T:b4 D:b4 24.Nd3 Db6 25.D:b6 a:b6 ∓ (Postler—Fuchs, camp. R. D. Germane, 1964).

35. Și după 17.Cg3 Ca5 18.Nd3 Nc6 19.Df2 Cd5 20.Ce2 Ce3+ 21.N:e3 d:e3 22.Dh4+ De7 ∓ (Ghipslis—Fuchs, Bad Liebenstein 1963).

36. Alte continuări: a) 7...Nd7 8.a4 Cc6 (sau 8...Ce7 9.Nd3 Cbc6 10.0—0 c4 11. Ne2 f6 12.Na3 0—0 13.Te1 Tf7 14.e:f6 g:f6 15.Nf1 Te8 16.Ch4 Cg6 17. Dh5 Tg7 18.g3 Da5 19.Nb2 Cd8 20.Te3 Cf7 ~ Fischer—Mednis, camp. S.U.A. 1963) 9.Na3 (sau 9.Ne2 Cge7 10.0—0 b6 11.Te1 Ca5 12.Dd2 h6 13.Nd3 c4 14.Nf1 ± Pavlov—Mititelu, camp. României, 1963) 9...b6 10.Nd3 (sau 10.Dd2 Cge7 11.Nd3 h6 12.0—0 Ca5 13.Df4 f5 14.Dh4 Rf7 15.g4 Cc4 16.Te1 g5 ∓ Robatsch—Botvinnik, Hastings 1962—63) 10...Ca5 11.0—0 Cge7 12.Te1 f5 (Taimanov propune 12...c4! 13.Nf1 h5) 13. e:f6 g:f6 14.De1 c4 15.Dh6 ± (Taimanov—Șamkovici, Leningrad 1961); b) 7...Cd7 8.Nd3 (mai bine este 8.a4) 8...Cb6 9.0—0 c4 10.Ne2 Ca4 11.Nd2 Nd7 12.Te1 Ce7 13.Cg5 h6 14.Ch3 0—0—0 15.Cf4 cu o poziție ceva mai preferabilă pentru alb, Panov—Liublinski, camp. Moscovei, 1944); c) 7... Cc6 8.Nd3?! c4 9.Ne2 Nd7 10.0—0 (sau 10.Ch4 Dd8 11.g3 g5 12.Cg2 Da5 13

Dd2 0—0—0 14.0—0 f6 ∓ (Matanovici—Florian, 1948) 10...0—0—0 11.a4 f6 12.Na3! Ch6 13.Nd6 Da5 14.e:f6 g:f6 15.Dd2 ± (Rauzer—Alatorzev, camp. U.R.S.S.).

37. Alte continuări: a) 8.Nd3?! Cbc6 9.0—0 Nd7 (mai bine 9...c4) 10. Te1 Ca5 11.a4 Cc4 12.N:c4 d:c4 13.d:c5 Nc6 14.Cd4 a6 15.Dh5 Nd5 16. Dh3 Cc6 17.Dg3 C:d4 ± (Radovici—Voiculescu, camp. României interechipe, Bacău, 1964); b) 8.a4 Cc6 (la 8...Cd7 poate urma 9.Nd3 Da5 10. Dd2 Cc6 11.0—0 f5 12.e:f6 C:f6 13.Na3 c4 14.Dg5! ± Keres-Lilienthal, 12 camp U.R.S.S. Bine este însă 8...b6 unde negrul, după 9.Nd3 Na6 10.0—0 N:d3 11.c:d3 Cbd7 12.Na3 0—0 ∓ Bertok—Gheller, Zagreb 1955) 9.Dd2 f6 10.e:f6 g:f6 11.Ne2 c4 12.Dh6 Cg6 13.Ch4 Tg8 14.Nh5 Dg7= (Smîslov—Bondarevski, Pernau 1947).

38. Sau 8...Nd7 9.a4 Da5 10.Nd2 c4 11.Db1?! Cc6 12.0—0 0—0 13.Dc1 Cc8?! (trebuia 13...f6) 14.h4 Cb6 15.h5 C:a4 16.h6 g6 17.Ng5! ± (Troianescu—Platz, Budapesta 1952).

39. Dacă 10.Nf4?! atunci poate urma 10...Cg6 11.Ng3 f5 ∓ dar albul are la dispoziție mutarea bună 10.Te1.

40. Panov—Toluș, 16 camp. U.R.S.S. (În urma acestei partide, maestrul Mititelu propune o ordine de mutări pe care o consideră mai exactă 8...Nd7 9.a4 Cc6 10.0—0 și numai acum 10...f6 11.e:f6 g:f6 12.Ch4 Cg6 13.Nh5 0—0—0! ∼. Albul poate trece însă pe parcursul acestei ordine de mutări în alte variante, de ex.: 10.Dd2 h6 (indicat este aici 10...c4 11.Ne2 0—0 urmat de 11...f6) 11.0—0 c4 12.Ne2 a5 13.Na3 Ce7 14.g3 Cc8 15.Ch4 Dd8? (corect era 15...Cf5) 16.f4 ± (Unzicker—Botvinnik, camp. Europei interechipe, Oberhausen 1961).

41. Alte continuări au dus de obicei la poziții complicate, în cele mai multe dintre ele șansele negrului nefiind mai slabe, de exemplu: a) 6.Nd2 c:d4 7.Cb5 Nc7 8.f4 Cc6 (8...Ch6 9.Dh5 Cf5 10.Cf3 g6 11.Dh3 h5 12.Nd3 Cc6 13. g4 ± Vasiukov—Koț, 29 camp. U.R.S.S. sau 8...a6 9.C:c7+ D:c7 10.Dg4 f6 11. Cf3 Cc6 12.Nd3 Ch6 13.Dh5+ Df7 ∓ Karaklaici—Marici, Belgrad 1962) 9. Dg4 g6 10.Cf3 ± (Janosevici—Matanovici, Novi Sad 1955); sau 6...Cc6 7.Cb5 N:d2+ 8.D:d2 C:d4 9.C:d4 c:d4 10.Cf3 Ce7 11.C:d4 (sau 11.D:d4 0—0 12.Nd3 Cc6 13.De3 f5 14.0—0 Nd7 =) 11...Cc6 12.C:c6 b:c6 13.Nd3 Db6 =; b) 6.d:c5 N:c3+ 7.b:c3 Ce7 8.Cf3 Cd7 9.c4 d:c4 10.N:c4 Da5+ 11.Nd2 D:c5 12.De2 Cc6! ∼; d) 6.b4 c:d4 și acum: d1) 7.Cb5 Nc7 8.Cf3 (dacă 8.f4 atunci urmează 8...Ce7 9. Cf3 Nd7 — sau 9...Cbc6 10.C:c7+ D:c7 11.Nb2 Cf5 12.Nd3 Nd7 13.De2 a6 = (Boleslavski—Nilson, Stockholm 1964) — 10.Cb:d4 Cbc6 11.c3! — mai slab 11.Nd3 Nb6 12.Ne3 N:d4 13. C:d4 0—0 14.0—0 Cf5 (Mihaljicișin—Sofrevski, Skoplje 1962) — 11...Nb6 12.Ne2 N:d4 13.c:d4 Cf5 = analiză Vukovici; d2) 7.Dg4 Ce7 (mai slabe sînt continuările 7...Rf8? unde după 8.b:a5 d:c3 9.Cf3 Ce7 10.Nd3 ± Unzicker—Botvinnik, Amsterdam 1954 sau 7...De7? unde după 8.D:g7! D:c3+ 9.Rd1 D:a1 10.D:h8 Rf8 11.C:a5 ±) 8.Cb5 (sau 8.D:g7 Tg8 9.D:h7 d:c3 10.b:a5 Cc6 11.Cf3 — la mari complicații se ajunge după 11.f4 D:a5 12.Cf3 Nd7 13.Cg5 Tf8 14. Tb1! 0—0—0 15.C:f7 T:f7 16.D:f7 Ne8! 17.D:e6 Nd7 18.Df6 Nf5 19.Ne2 Dc5! ∓ (Gligorici—Szabó, Santa Fé 1960). Greșia este însă 19...Da4? unde după 20.Tb3 Dd4 21.Dh4 N:c2 22.Dh3+ Nf5 23.D:c3 De4 24.Df3 ± (Astașin—Alalin, 1963). În loc de 17.D:e6 albul a jucat 17.Df6 în partida Matanovici—Mititelu, turneul zonal, Budapesta 1960, și totuși în continuare a intrat în dezavantaj după 17...Ng6 18.Ne2 N:c2 — 11...Dc7 12.Nb5 Nd7 13.Ng5 0—0—0 14.0—0 C:e5 15.C:e5 N:b5 16 C:f7 N:f7 = Fischer—Tal, 14 Olimp.

Leipzig, 1960) 8...Nc7 9.D:g7 Tg8 10. D:h7 a6 11.C:c7+ D:c7 12.Ce2 D:e5 13.Nb2 Cbc6 ∓.

Interesante analizele jucătorului sovietic Jdanov, care propune după **6.b4, 6...c:b4!?** contrar părerilor marilor maeştri Keres şi Pachman, care apreciază poziţia negrului ca slabă după 6...c:b4 7.Cb5. Jdanov consideră că acum după 7...Cc6 poziţia negrului este destul de solidă şi cu toată iniţiativa albului în cîteva variante, negrul se apără. După **8.a:b4 N:b4+ 9.c3 Ne7** jocul poate continua cu: **a) 10.Na3** Ch6 11.N:e7 (la 11.Cd6+ negrul poate continua după 11...Rf8 cu f7—f5 şi Ch6—f7 sau chiar direct Ch6—f5) 11...D:e7 12.Cd6+ Rf8 13.Nd3 f5 14. Ce2 Cf7 15.C:f7 R:f7 16.0—0 Td8 şi pentru pionul sacrificat albul nu a obţinut nimic deosebit (Bulat—Jdanov, 2 camp. coresp. R.S.S. Letone); **b) 10.f4** a6 11.Nd3 Tb8 12.Ca3 b5 13. Cf3 h5 14.g3 Ch6 = ; **c) 10.Dg4** Rf8 11.h4 h5 12.Df3! urmat de Cg1—h3—f4 ± ; **d) 10.Cf3** a6 11.Nd3 Tb8 12. Cd6+ N:d6 13.e:d6 D:d6 14.Na3 Dc7 15.0—0 Cf6 16.Ce5 Ce7 urmat de 0—0; **e) 10.Nd3** a6 11.Dg4 Rf8 12.Cf3 Nd7 13.Cd6 N:d6 14.e:d6 e5 15.Nf5 Cf6 16.Db3 e:d4 17.0—0 ,d:c3 18.Te1 şi analizatorul preferă jocul negrului (Konstantinopolski—Jdanov, 4 camp coresp. al U.R.S.S.).

42. Sau 9.D:g7 Tg8 10.D:h7 C:e5 11.Ne2 Dc7 12.Nd2 D:c5 13.Cf3 C:f3+ 14.N:f3 e5 15.Nh5 Tf5! ∓ (Reshewski—Botvinnik, 1948).

43. Dacă 10.Ne2 atunci 10...Cf5 11. 0—0 0—0 12.Dh3 C:e5 13.C:e5 D:e6 14.Nd3 g6 15.Tb1 Cg7 16.Tb4 Dc7 17. Dh6 f6 18.Th4 Cf5 = (Keres—Duckstein, Zurich 1959).

44. Samkovici—Ghipslis, 29 camp. U.R.S.S

45. Interesantă este continuarea 10. Rd1!? Cd7 (Sau 10...Cbc6 11.Cf3 d:c3 12.Cg5! Tf8 13.f4 Nd7 14.Dd3! 0—0—0 15.D:c3 Rb8, Minici—Korcinoi, Bucureşti 1966, — 16.a4! ±) 11.Cf3 C:e5 12. Nf4 D:c3 13.C:e5 D:a1+ 14.Nc1 Tf8! 15.Nd3 Nd7 16.Te1 Cc6!? ~ (Matulovici—Fuchs, Kislovodsk 1966).

TABELA 42

APĂRAREA FRANCEZĂ
Varianta modernă (Nimzovici)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4

	4	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	
1	e5[1]	Dg4[2]	d:c5[4]	b:c3	Cf3	Nb5[8]	N:d7	0–0	Db4	Te1 !	D:b7	Ne3	±
	c5	Ce7[3]	N:c3+[5]	Cd7[6]	Cg6[7]	0–0	N:d7	Da5	Da4	D:c2	Na4	D:c3[9]	
2	.....	Nd2[10]	Cb5[12]	D:d2	c3	f4	c:d4	Cf3	Nd3	N:f5	Nd3	D:a5	∓
		Ce7[11]	N:d2+	0–0	Cbc6[13]	c:d4	Cf5[14]	f6[15]	a6	a:b5	Da5	T:a5[16]	
3		a3[17]	b:c3	Dg4[19]	h4	Df3[21]	Dh3[22]	g4	g:h5	N:a6	Ng5[23]	N:e7	∓
	Ce7	N:c3+[18]	b6	Cg6[20]	h5	C:h4	Cf5	Ce7	Na6	C:a6	Dd7	D:e7[24]	+
4		Dg4[25]	Ng5[26]	Cf3	a3	Nd3	Nd2	h4	0–0–0	e:f6	Tde1	Dh3	±
	b6	Nf8	Dd7	Cc6[27]	Nb7	h6	0–0–0	Cge7	f5	g:f6	Tg8	f5[28]	
5		a3[29]	b:c3	Ne3[30]	N:a6	Dg4 !	Dh5+	De2 !	c4	Cf3[32]	Cg5	h4	~
	Dd7	N:c3+	b6	Na6	C:a6	f5	Df7	Cb8	Cge7[31]	d:c4	Dg6	f4 ![33]	
6	Nd3[34]	N:e4	Cge2[37]	Nf3	a3	b:c3	Ng5	N:c6+	e:d4	D:c4	Nd2	0–0	=
	d:e4[35]	c5[36]	Cf6	Cc6 ![38]	N:c3+	e5	c:d4	b:c6	e:d4	Da5+	Dd5	0–0[39]	
7	Dg4 ?	D:g7	Dh6	a3	De3	Nd2[41]	D:d4						∓
	Cf6	Tg8	c5 !	Tg6	Na5[40]	c:d4	Cc6[42]						
8	Cge2	a3	C:e4	Ne3[45]	C2c3	C4g3	Ne2	0–0					–
	d:e4	Ne7[43]	Cc6[44]	Cf6	0–0	b6	Nb7	Dd7[46]					

NOTE:

1. a) **4.e:d5** e:d5 și acum: **a1) 5.Df3** Cc6 6.Nb5 Cge7 7.Nf4 0—0 8.0—0—0 Ca5 9.Cge2 c6 10.Nd3 b5 11.h4 ~ (Larsen—Portisch, Amsterdam 1963); **a2) 5.Nd3** (sau 5.Cf3 Ce7 6.a3 N:c3+ 7.b:c3 0—0 8.Nd3 Nf5 9.0—0 Cbc6 10. Nf4 și acum cu 10...Ca5! negrul ar fi stat foarte bine, Treybal—Nimzovici, Karslbad 1923) 5...Cc6 (sau 5...Ce7 6. Cf3 Cbc6 7.h3 Ne6 8.0—0 Dd7 9.Nf4 N:c3+ — poate mai bine este 9...f6 — 10.b:c3 f6 11.Tb1 Cd8 urmat de 0—0 = Keres) 6.Ce2 Cge7 7.0—0 Nf5 8.Cg3 Ng6 9.Cce2 Dd7 10.f4 f5 11.a3 Nd6 = (Spielman — Nimzovici, Copenhaga 1923); b) **4.a3** N:c3 5.b:c3 d:e4 6.Dg4 Cf6 7.D:g7 Tg8 8.Dh6 c5 (sau 8...Tg6 9.De3 c5 10.Nb2 Dc7 11.0—0—0 Nd7 12.h3 c:d4 13.c:d4 Na4 14.Td2 Cbd7 15. Ce2 Cb6 16.Dc3 Nc6 ∓ Honfi—Mititelu, Sinaia 1964) 9.Ce2 (mai puțin bine este 9.Nb2 la care poate urma fie 9... Cbd7 10.Ch3 Dc7 11.0—0—0 b6 12.Nb5 Tg6 13.Df4 D:f4 14.C:f4 Tg4 15.g3 Nb7 16.The1 0—0—0 = Lein—Zagorovski, 1959, fie 9...Tg6?! 10.Dd2 Dc7 11. 0—0—0 c4 12.Ch3 b5 13.Cf4 Ng4 14. g3 Nb7 15.Nh3 ± Holmov—Florian, Balatonfüred 1959) 9...Tg6! (mai slab 9...Cc6 la care poate urma 10.d:c5 Tg6 11.Dd2! — la 11.De3 urmează 11... Da5! — 11...Nd7 12.Tb1! Dc7 13.Dd6 0—0—0 14.D:c7+ R:c7 ± Smîslov—Botvinnik, a 19-a partidă, meci 1954) 10.Dd2 (sau 10.De3 — după 10.Dh4 Cc6 11.Ng5 c:d4 albul nu a obținut nimic în partida Romanovski—Botvinnik, Leningrad 1938 — 10...Cc6 11.d:c5 Cg4?! — cu 11...Da5 negrul avea joc egal — 12.D:e4! ± Smîslov—Botvinnik, a 7-a partidă, meci 1954) 10...Cbd7! 11.Nb2 b6 (Botvinnik consideră că era mai exact 11...Dc7 și numai după aceea 11...b6) 12.h3 (Bronstein a propus 12. Cf4 Tg8 13.Nb5 Dc7) 12...Nb7 13.Tg1 Dc7 14.0—0—0 0—0—0 15.Df4 Dc6 16. g4 Cd5! = (Smîslov—Botvinnik, a 21-a partidă, meci 1954).

2. La poziții complicate și de mare luptă duce 5.d:c5, de ex.: **a) 5...Dc7** 6.Cf3 Cd7 7.Nf4 Ce7 8.Nd3 C:c5 9.0—0 N:c3 10.b:c3 C:d3 11.c:d3 și acum, în loc de 10...D:c3?!, Keres propune 10... 0—0 cu joc mai bun pentru negru (Kirilov—Baslavski, Leningrad 1949); **b) 5...d4** 6.a3 Na5 7.b4 d:c3 8.b:a5 — mai bine (după Keres) 8.Dg4! Ce7 9.b:a5 ± — 8...D:d1+ 9.R:d1 Ce7 10. Ce2 Cd7 11.C:c3 C:e5 12.f4 C5c6 13. Nd3 ± (Cistiakov—Liublinski, ½ 14 camp. U.R.S.S. 1945); c) **5...Ce7!** 6. Cf3 Cc6 7.Nd3 d4 (sau 7...Cg6 8.De2 d4 9.a3 Na5 — trebuia 9...Da5! — 10. b4 C:b4 11.a:b4 N:b4 12.0—0 N:c3 13.Tb1 Dc7 14.h4 Nd7 15.h5 Ce7 16.Cg5 ± Möhring—Golz, camp. R.D. Germane 1964) 8.a3 Na5 9.b4 C:b4 10.a:b4 N:b4 11.Nb5+ (era preferabil 11.0—0, sacrificiu de pion care dă albului o poziție cu perspective foarte bune, având inițiativă, de ex.: 11...N:c3 12.Tb1 Nd7 13.Cg5! Nc6 14.Dh5 Cg6 15.C:e6 f:e6 16.N:g6+ Rd7 17.Nd3 Df8 18.Nb5 Te8 19.Na3, Estrin—Baghirov, Baku 1958) 11...Nd7 (slab este 11...Cc6 din cauza 12.N:c6 b:c6 13.Ta5! N:c3+ 14.N:d2 ± Fine—Botvinnik, AVRO 1938) 12.D:d4 N:c3+ 13.D:c3 N:b5 = (analiză Keres).

3. Mai slab este a) **5...Rf8** 6.Cf3 c:d4 7.C:d4 Da5 8.Nd2 Cc6 9.a3 f5 10.Df4 C:d4 11.D:d4 Nc5 12.Df4 Dd8 13.0—0 Ce7 14.h4 Nd7 15.g4 Re8 16.Dg5 g6 (merită atenție 16...Rf7) 17.h5 Nc6 18. h:g6 C:g6 19.g:f5 d4 20.D:g6! ± (Gragger—Klochan, coresp. 1962—63); b) **5...g6** 6.a3 Da5 7.Cge2 c:d4? (trebuia 7...Cc6!) 8.a:b4! D:a1 9.Cb5 Rd7 10.Cbd4 Ca6 11.Cb3 Da4 12.Nd2 ± (Fazekas—König, Londra 1946).

4. În monografia sa „Apărarea Franceză" Keres propune ca variantă principală 6.D:g7?!, pe care o considerăm mai slabă datorită continuării 6...Tg8 7.Dh6 (dacă 7.D:h7 atunci 7...c:d4 8.a3 Da5 ∓) 7...c:d4 8.a3 Na5 9.b4 Nc7 (posibil și 9...Dc7) 10.Cb5 a6! 11.C:d4 N:e5 12.Cf3 Cf5 ∓

5. Alte posibilități: **a) 6...d4** 7.a3 Na5 8.b4 Nc7 9.Cb5 N:e5 10.Cf3∓ (Samkovici—Șapoșnikov, campionatul R.S.F.S.R. 1960); **b) 6...Cbc6** 7.Nd2 (Estrin propune — în loc de 7.Nd2 — direct 7.Cf3, la care după Dr. Euwe, poate urma 7.d4 și la 8.a3 Da5!) 7... 0—0 și acum **b1) 7...N:c5!?** 8.Cf3 Cg6 9.Dg3 f6 10.Nd3 Rf7 11.e:f6 g:f6 12. 0—0—0 în care totuși șansele albului sînt ceva mai bune (Tringov—Clarke, Kecskemét 1964); **b2) 7...d4** 8.Ce4 N:d2+ 9.R:d2 Cf5 10.Cf3 Da5+ 11. Rd1 Nd7 12.Dg5 Db4 13.Nd3 D:b2 14.Re2 cu poziție neclară (Lutikov—Lein, ½ 31 camp. U.R.S.S. 1963); **b3) 7...Cf5** 8.Nd3 — dacă 8.Cf3 N:c5 9.Nd3 h5 10.Df4 Cce7 11.h3 a6 12.0—0—0 Nd7 13.N:f5! ± negrul nu a jucat — probabil — prea exact pe parcurs (Bobekov—Dimitrov, Sofia 1957) — 8... 0—0 9.0—0—0 d4! 10.N:f5 e:f5 11.Dg3 Te8 12.Ng5 f4! 13.N:f4 Nf5 Volciok—Levin, ½ camp. R.S.S. Ucrainiene 1959); **b4) 7...0—0!** 8.Cf3 f5! (8...f6 9.0—0—0 N:c5 10.e:f6 T:f6 11.Ng5 Tf7 12.Nd3 Nd7 13.Ne3! ± Bronstein—Schmidt, Viena 1957) 9.e:f6 (sau 9. Dg3 d4! 10.Cb5 N:d2+ 11.R:d2 a6 12.Cd6 Da5+ 13.Rd1 D:c5 ∓ Jansa—Pietzsch, Bad Liebenstein 1963) 9...T:f6 10.0—0—0 e5 11.Dh5 Tf5 12.Dh4 N:c3! 13.b:c3 Da5 ∓ (Pietzsch—Uhlmann, camp. R.D. Germane 1963).

6. Sau 7...0—0 8.Cf3 Cbc6 9.Nd3 f5 10.e:f6 T:f6 11.Ng5 Tf7 12.Dh5 g6 13. Dh4 e5 14.c4 e4 15.c:d5 e:f3 16. 0—0—0 ± (Samkovici—Hasin, camp. Moscovei 1963).

7. O altă continuare este aici 8...Dc7 cu următoarele variante întîlnite în practică: **a) 9.D:g7** Tg8 10.D:h7 C:e5 11.Dh5 C:f3+ 12.D:f3 Nd7 13.Nf4 e5? (corect era 13...D:c5) 14.Ng3 și acum negrul nu poate juca 14...0—0—0 din cauza 15.Df6 ± (Samkovici—Ghipslis, camp. U.R.S.S., Baku 1961); **b) 9.Nb5** D:c5 10.Db4 Cc6 (după Euwe, era indicat 10...D:b4 11.c:b4 0—0 12.0—0 Cb6 13.Ne3 Nd7 cu contrajoc pe coloana c); **c) 9.Ne3?** Cf5 10.Nd3 C:e5 11.C:e5 D:e5 12.0—0 C:e3 13.Nb5+ Rf8 14.f:e3 D:e3+ 15.Rh1 D:c5 16.c4 a6 17.Dg5 De7 18.T:f7+ R:f7 19.Tf1+ Df6! ∓ (Szabó—Csanady, camp. Budapestei 1963).

8. Sau 9.Ne3 0—0 10.Nd3 Da5 11. 0—0 C:c5 12.N:c5 D:c5 13.Cg5! D:c3 14.Tael ± Spasski—Mititelu, camp. mondial studențesc echipe, Leningrad 1960).

9. Corect era 15...Tfb8 16.Tec1 Da5 17.c6 f6 (la 17...Nb5 urmează 18.Tc5! Tab8 19.a4 Da6 20.T:b5 T:b7 21.c:b7 Tb8 22.Tab1 ±) ± (Estrin—Sokolski, coresp. 1961—62).

10. O mutare mai rar jucată, care permite negrului să egaleze ușor.

11. Alte posibilități s-au dovedit mai slabe, de ex.: **a) 5...c:d4!?** 6.Cb5 N:d2+ 7.D:d2 Cc6 8.Cf3 (sau 8.f4 Ch6 9.Cd6+ Rf8 10.Cf3 ±) 8...f6 9.Df4 Ch6 10.Cd6+! Rf8 11.Nb5 Rg8 12.N:c6 b:c6 13.C:d4 ±; **b) 5...Cc6** 6.Cb5 N:d2+ 7.D:d2 C:d4 8.C:d4 (este interesant 8. Cd6+ Rf8 și mai departe 9.0—0—0 Ch6 10.Nd3 Cc6 11.f4 f5 12.g4 g6 13. g:f5 g:f5 14.Cf3 Cf7 15.C:f7 R:f7 16. Df2 ± Ortega—Garcia, Havana 1963) 8...c:d4 9.Cf3 Ce7 10.D:d4 0—0 11.Nd3 Cc6 12.De3 f5 13.0—0 Nd7 = (Aronin—Petrosian, ½ 15 camp. U.R.S.S. 1946).

12 Sau **a) 6.Cf3** c:d4 7.Cb5 N:d2+ 8.D:d2 0—0 9.0—0—0 Cbc6 10.Nd3 a6 11.Cb:d4 C:d4 12.c:d4 Cc6 13.De3 f6= (Dubinin — Bondarevski, Leningrad 1949); **b) 6.a3** N:c3 7.N:c3 c:d4 8.N:d4 Cc6 9.Cf3 Cf5 10.c3 c:d4 11.c:d4 Nd7=

13. Alte continuări dau albului un joc bun; iată cîteva dintre cele mai importante: **a) 8...b6** 9.f4 Na6 10.Cf3 Dd7 11.a4! Cbc6 12.b4 c:b4 13.c:b4 Nb7 14.Cd6 ± (Alehin—Nimzovici, San Remo 1930); **b) 8...Cf5** 9.Nd3 Nd7 10.Cf3 N:b5 11.N:b5 Db6 12.Nd3

Cc6 = (Stoltz—Nimzovici, 1934); c) 8...Cd7 9.Nd3 f6 10.f4 f:e5 11.f:e5 Cf5 12.Cf3 ±

14. Jucabil este aici și 10...Db6 11. Cf3 Nd7 12.Cc3 Cf5 ∓ (Ivașin—Sokolski, coresp. 1950—51).

15. Negrul obține joc bun și după 11...a6 12.Cc3 Nd7 13.Ne2 Tc8 14.0—0 Db6 15.Tfd1 Ca5 16.b3 Tc7 17.Nd3 C:d4 18.N:h7+ R:h7 19.C:d4 Tfc8 ~ (Rellstab—Nielsen, Dubrovnik 1950).

16. Negrul a obținut o poziție excelentă: 16.Rd2 Nd7 17.a3 Tfa8 18.Tac1 b4 (Lilienthal—Mikenas, 12 camp. U.R.S.S.)

17. Sau: a) 5.Cf3 b6 6.Nd2 Cf6? (trebuia 6...Na6 după care egalitatea negrului nu poate fi pusă la îndoială) 7.Nd3 Na6 8.N:f5! e:f5 9.Ce2 Ne7 10. 0—0 Cd7 11.e6 f:e6 12.Te1 Cf8 13.Cf4 Dd6 14.Ce5 Nf6 15.c4 ± (Antoșin—Ivkov, meci U.R.S.S.—Iugoslavia, Leningrad 1964); b) 5.Dg4, unde după 5...Cf5 sînt interesante liniile de joc introduse în practică de Uhlmann, care în continuare nu mută c7—c5, de ex.: b1) 6.Nd3 h5 7.Df4 Cc6 8.Cf3 Ne7 9.a3 a6 10.h4! b6 11.Nd2 Dd7 12.0—0—0 Nb7 13.g4 h:g4 14.D:g4 Tg8 15.h5 0—0—0 16.Ce2 ± (Jansa—Uhlmann, Bad Liebenstein 1963); b2) 6.Cf3 h5 7.Df4 Cc6 8.h4 Ne7 9.Nd2 b6 10.Nd3 Cb4 11.N:f5 e:f5 12.0—0—0 Ne6 13. Dg3 Tg8 14.Ng5! N:g5 15.C:g5 Dd7 16.a3 Cc6 17.Ce2 ± (Pietzsch—Uhlmann, Bad Liebenstein 1963); c) 5.Nd2 b6 6.Cf3 c5 (sau 6...Cf5 7.Cb5 Ne7 8. Nd3 h5 9.De2 a6 10.Ca3 g6 11.c3 a5 12.Cc2 Na6 13.N:a6 C:a6 14.Ce3 Dd7 = (Iafsson—Ivkov, Beverwijk 1961) 7. Cb5 N:d2+ 8.D:d2 0—0 9.c3 Na6 10. Ne2 Dd7 11.Cd6 N:e2 12.D:e2 Cc8 13. C:c8 T:c8 și negrul a obținut cu ușurință poziție egală (Tringov—Uhlmann, Sinaia 1964).

18. Sau 5...c:d4?! 6.a:b4 d:c3 7.Cf3! Dc7 (7...c:b2? 8.N:b2 f5 sau 8...Ce7 9.Dd2 0—0 10.Nd3 Cd7 11.Ng5 h6 12. Dg3 Cc6 13.Nc3 De7 ± Duras—Aloni, Nathania 1961. De asemenea este bine și 9.Nd3 Cbc6 10.Dd2 Cg6 11.b5 Cce7 12.h4 ± Wood—Wallis, coresp. 1946—9.e:f6 C:f6 10.Nd3 ±) 8.Dd4 Ce7 9. Nd3 Cd7 10.0—0 ±

19. Nu este indicat acum 7.Ch3, după care negrul continuă cu 7...Cg6! (mai slab este 7...Na6 din cauza 8.N:a6 C:a6 9.Cf4 și acum la 9...Cg6 urmează 10.Ch5! ±) 8.Cf4 C:f4 9.N:f4 Na6 10. Dg4 Tg8 11.N:a6 C:a6 12.Ng5 Dd7 13. 0—0 f5! 14.Dh5 g6 15.Dh3 Tg7 16.g4? (bine era 16.c4! c6 = Trifunovici) ± (Gligorici—Matulovici, Zürich 1961).

20. După mutarea standard 7...Cf5 albul continuă cu 8.Nd3 h5 9.Dh3 sau 9.Df4, negrul neavînd la dispoziție 9...Na6, nefiind motivată în această ordine mutarea 6...b6.

21. Deplin jucabil este aici și 9.Dg3, de ex.: 9...Na6 10.Ce2! Dc8 (negrul trebuie să joace 10...Dc8 pentru a dezvolta Cb8. Imediat 10...Cc6? urmează 11.Cf4 N:f1 12.C:g6 ±) 11.Cf4 C:f4 12.N:f4 Rf8 13.Nd3 și negrul nu a reușit să egaleze (Keres—Matulovici, Zürich 1961). Merită atenție, de asemenea, mutarea simplă 9.Dd1, de ex.: 9...Na6 10.N:a6 C:a6 11.Ng5 Dd7 12.Ce2 Da4 13.Th3 Ce7 15.Cf4 g6 15.Dd2 Rd7 16.N:e7 R:e7 17.Tf3 Taf8 18.Ch3 c5 19.Cg5 c4 20.C:f7! ± (Ivkov—R. Byrne, Varna 1962).

22. Sau 10.Dh3 Cf5! (la 10...Cg6, poate urma 11.Nd3 Dd7 12.Dg3 Cc6 13.N:g6 f:g6 14.D:g6+ Df7 15.D:f7+ R:f7 16.g4 ±) 11.g4 Ce7 12.g:h5 (poate urma 12.Ng5 Na6 13.N:a6 C:a6 14.Dd3 Cb8 15.T:h5 T:h5 16.g:h5 Rd7 17.c4 d:c4 18.D:c4 Cbc6 19.0—0—0 Re8 ± Matulovici—Antoșin, meci U.R.S.S.—Iugoslavia 1964) 12...Na6 = (Velimirovici—Matulovici, Belgrad 1963).

23. Mai slab este 14.Dg4 din cauza 14...Dd7 15.D:g7 0—0—0 16.Ce2 (trebuia 16.Dg3 sau 16.Dd3) 16...Cf5 17

Df6 Da4 18.Ta2 Tdf8 19.Rd1 Cb8 20. h6 Cd7 21. Dg5 f6 și negrul are inițiativa.

24. Și după 16.Dd3 Cb8 17.Dg3 Cd7! 18.Ce2 0—0—0 19.Rd2 Th7! negrul a stat din ce în ce mai bine (Parma—Ivkov, 19 camp. al Iugoslaviei, Zenica 1963).

25. Alte continuări: a) 5.Cf3 Dd7 6. Nd2 Nf8 7.a4 Cc6 8.Ne2 Cge7 9.0—0 f6 10.Te1! f:e5? (corect era 10...f5) 11.Nb5! Cg6 12.C:e5 C:e5 13.T:e5 a6 14.N:c6 D:c6 15.C:d5 ± (Gheller—Petrosian, Spartachiada U.R.S.S. 1963); b) 5.a3 N:c3+ (sau 5...Nf8 6.Cf3 Dd7 7.Ne2 Cc6 8.0—0 Nb7 9.b3?! 0—0—0 10.Nb2 f5 ~ Nedelkovici—Korcinoi, meci U.R.S.S.-Iugoslavia 1957) 6.b:c3 Na6 7.Dg4 (după 7.Nd3 Ce7 8.Ng5 Dd7 9.N:a6 C:a6 10.Dd3 Da4 11.Ce2 Dc4 12.Dd2 Cg6 13.0—0 h6 14.Ne3 0—0—0 15.a4 Cb8 ~ Tal—Taimanov, camp. U.R.S.S. interechipe, 1954) 7...Rf8 8. N:a6 C:a6 9.h4 c5 10.h5 c:d4 11.h6 C:h6 12.N:h6 g:h6 13.c:d4 Dg5 ~ (Ivkov—Korcinoi, meci U.R.S.S.-Iugoslavia 1957).

26. Alte posibilități: a) 6.Cf3 Cc6 (sau 6...Dd7 7.Cb5?! Cc6 8.c3 a6 9.Ca3 f5 10.Dg3 N:a3 11.b:a3 Nb7 12.Cg5 0—0—0 13.h4 Ch6 14.Nd3 Rb8 și negrul a avut o partidă bună, Joppen-Petrosian, Belgrad 1954) 7.Ne2 Dd7 8.0—0 Nb7 9.a3 0—0—0 10.b4 f6 11. e:f6 g:f6 12.Nf4 Te8 13.Tfd1 Ch6 14. Dh3 Cf5 15.Td2 h5 16.Nd3 Nd6 17. C:d5+ (Ghipslis — Bannik, camp. U.R.S.S. interechipe 1954); b) Într-o partidă Simaghin—Suskov, Moscova 1957, albul a continuat cu 6.Ch3 și după 6...Dd7 7.Cf4 Ch6 8.Dh3 Cf5 9. Ne3 Na6 10.N:a6 C:a6 11.g4 C:e3 12. f:e3 Nb4 13.0—0 N:c3 14.C:c3 Cb8 15. Ch5 Tg8 16 Tf6! a obținut o frumoasă poziție de atac.

27. Trebuia totuși 7...Na6.

28. Tal—Pîdevski, Moscova 1963.

29. Alte continuări interesante sînt: a) 5.Dg4 f5 6.Dh5+ (după 6.Dg3 b6 7.Nd2?! — mai elastic este sistemul cu 7.a3 Nf8 8.Nd3 Na6 9.Cge2 după deplasarea Dg3, g2—g4. Într-o partidă Olafsson—Petrosian, Bled 1961, albul a jucat 7.h4 și după 7...Nb7 8. Nd3 Cc6 9.Cge2 0—0—0 10.Nd2 Ch6 11.a3 Ne7 12.Nb5 Tdg8 13.Dd3 Cf7 14.0—0—0 Rb8 a obținut egalitatea — 7...Na6 — sau 7...Cc6 8.Nb5 Nb7 9. Cge2 a6 10.Nd3 0—0—0 11.a3 N:c3 12. N:c3 Df7 13.b4 Tf8 14.Cf4 Cd8 15.a4 Ce7 16.h4 Thg8 17.b5± (Hort—Bronstein) — 8.N:a6 C:a6 9.Cge2 Nf8 10. h4 Cb4! 11.0—0—0 0—0—0 12.Dh3 c5 13.g4!? f:g4 14.D:g4 Cc6 15.d:c5 N:c5 16.Cf4 Cd4! Tringov—Bronstein, Amsterdam 1964) 6...Df7 7.Df3 b6 8.a3 Nf8 9.Ch3 c6 10.Nd2 Na6 11.N:a6 (se putea juca și 11.0—0—0) 11...C:a6 12. Cf4 Cc7 13.Ca2 Ce7 14.Tc1 g5 15.Ce2 Tg8 ~ (Vitolins—Kapengut, camp. juniori U.R.S.S. 1964); b) 5.Ce2?! b6 6.Cf4 Ce7? (trebuia 6...Na6) 7.Dg4 g6 8.Nd3 Cf5?! 9.N:f5 e:f5 10.Df3 c6 11.0—0 0—0 12.Cc:d5± (Zuidema—Dunkelblum, Beverwijk 1964); c) 5. Ch3 b6 6.Cf4 Cc6?! 7.g3 Nb7 8.Nh3 0—0—0 8.0—0 h5 10.Cd3 Ne7 cu șanse mai bune pentru alb (Bednarski—Clark, Kecskemét 1964).

30. Dacă 7.Dg4 atunci negrul continuă cu 7...f5 și după 8.Dg3 Na6 9. N:a6 C:a6 urmat de 10...0—0—0. Taimanov este de părere că poziția negrului este destul de bună. Într-o partidă Fischer—Bisguier, camp. S.U.A. 1957, după 10.Ce2 0—0—0 11.a4 Rb7 12.0—0 Df7 13.c4 Ce7 14.Ng5 d:c4 15 Dc3 Cd5 16.D:c4 Ta8 17.Nd2 f4 18.Ta3 g5 19.a5 c6 20.a:b6 a:b6 21.Db3 albul a obținut o poziție în care șansele sale au fost ceva mai bune în pozițiile cu complicații.

31. Poate mai bine ar fi fost aici 12...d:c4 13.D:c4 Dd7~.

32. Merită atenție 13.c:d5 C:d5 14. c4 Cb4 15.Na3 a5 16.Cf3 și poziția albului este preferabilă.

33. Matulovici—Taimanov, meci Leningrad—Belgrad 1964.

34. Sau **4.Nd2.** Jocul negrului este clar avantajos după **4...d:e4 5.Dg4** (la 5.C:e4 urmează 5...D:d4 și mai departe după 5.Nd3 N:d2+ 6.D:d2 D:b2! 7. Tad1 Cbd7 albul nu are compensație suficientă pentru pionii sacrificați) **5...D:d4 6.0—0—0** (dacă 6.Cf3 atunci 6...Ch6! 7.Df4 sau 7.De6+ dau negrului un joc satisfăcător) **6...h5!** și acum: a) **7.Dh4** Ne7 8.Ng5 Dc5 9. C:e4 N:g5+ 10.C:g5 De7 11.Clf3 Cd7 12.Nc4 Cgf6∓ (Saicikov—Kitaev, camp. R.S.F.S.R. 1963); b) **7.Dg3** Nd6 8.Nf4 h4 9.Dg5 Df6 10.D:f6 C:f6 11.N:d6 c:d6 12.Cb5 Ca6 13.C:d6+ Re7 și negrul și-a realizat în final avantajul material (Lundquist—Uhlmann, M. Lazne 1961); c) **7...Dg5** Ne7 8.Dg3 Nd6 9.Nf4 h4! 10.Dg4 Cf6 11.Dg5 N:f4+ 12.D:f4 Dc5 13.C:e4 C:e4 14.D:e4 Cc6 15.Cf3 Nd7 16.Df4 0—0—0 17.D:f7 Cb4∓ (Ghițescu—Bertholdt, meci România—R.D. Germană, București 1959).

35. La poziții cu mari complicații duce **4...c5,** de ex: **5.e:d5 D:d5** și acum: a) **6.Nd2** N:c3 7.N:c3 c:d4 (sau 7...D:g2 8.Df3 D:f3 9.C:f3 c:d4 10.C:d4 Rf8 11.Tg1 f6 12.Nb4+ Rf7 13.Cb5 Cc6 14.Cd6+ Rf8 15.Na3! Cge7 16.0—0—0± Michel-Guimard, Mar del Plata 1948) 8.N:d4 D:g2 9.Df3 D:f3 10.C:f3 f6 11. Tg1 Rf7 12.0—0—0 Cc6 13.Nc5 Cge7 (sau 13...Ch6 14.Cd2 Cf5 15.Cc4 g5 16. Ne4 Tb8 17.Cd6+ C:d6 18.T:d6∼Sterner-Uhlmann, Dresda 1956) 14.Cd2! Cf5 15.Cc4 Td8 16.Ne4! (după 16.N:f5? e:f5 17.T:d8 C:d8 18.Cd6+ Rg8 19.Nd4 Rf8 20.C:c8 T:c8 21.N:a7 Ce6 22.a3 f4 23.f3 g5∓ Radovici-Șuteu, camp. României 1962) 16...e5 17.T:d8 C:d8 18. N:f5 N:f5 19.Cd6+ Re6 20.T:g7 Ng6 21. Tc7!± (Ciocîltea-Uhlmann, M./Lazne 1954); b) **6.d:c5** D:g2 7.Df3 D:f3 8.C:f3 Cd7 9.Tg1 cu inițiativă pentru alb (Pachmann); c) **6.Rf1** N:c3+ 7.b:c3 Cf6 8. C:2 Dc6 9.Cf4 Cbd7 10.Tb1 a6 11.De2± (Szilly-Rethy, camp. R.P. Ungare 1950). Dacă negrul răspunde cu 5... e:d5 atunci poate urma 6.d:c5! Cc6 7.Nd2 N:c5 8.Cf3 Cge7 9.0—0 0—0 10.Nf4 Cb4 11.Ca4! C:d3 12.D:d3 Nf5 13.Dd2= (Bilek-Oszwath, camp. R.P. Ungare 1955).

36. După 5...Cf6 6.Ng5 se ajunge într-una din pozițiile variantei Mac-Cutcheon. Dacă însă 6.Nf3 atunci poate urma 6...Cc6 și la 7.Ce2 atunci 7...e5! 8.d5 e4.

37. Sau 6.a3 Nc3+ 7.b:c3 Cf6 8. Nd3 0—0 9.Cf3 Cbd7 10. 0—0 b6 11. Ce5 Nb7 12.De2 Tc8= (Spielman-Przepiorka, Meran 1926).

38. Și după 7...c:d4?! 8.D:d4 D:d4 9.C:d4 a6 10.0—0 Cbd7 (sau 10...0—0 11.Ce4 Cbd7 12.C:f6+ C:f6 13.c3 Ne7 14.Te1 Te8 15.Nf4 Rf8 = Duckstein-Quinones, Tel Aviv 1964) 11.Te1 0—0 12.Nd2 Td8 13.a3 Nd6 14.Tad1± (Gligorici-Stahlberg, Zürich 1953).

39. Hort—Pietzsch, Kecskemét 1964.

40. Joc bun dă negrului și 8...N:c3+ 9.b:c3 c:d4 urmat de 10...C:e4 (Keres)

41. Dacă 9.Cf3? atunci cu 9...d:e4 negrul cîștigă o figură, iar la 9.Ce2 urmează 9...Cc6.

42. Analiză Keres.

43. O altă posibilitate este **5...N:c3+** de exemplu: 6.C:c3 Cc6! (slab este 6...f5? din cauza 7.f3 e:f3 8.D:f3 D:d4 9.Dg3! Cf6 10.D:g7 De5+ 11.Ne2 Tg8 12.Dh6 Tg6 13.Dh4 Nd7 14.Ng5 Nc6 15. 0—0—0 cu atac, Alehin-Nimzovici, Bled 1931) 7.Nb5 Cg7 8.Ng5 f6 9.Ne3 0—0 10.Dd2 f5! și acum: a) **11.0—0** a6 12.N:c6 C:c6 13.f3? f4! 14.N:f4 e:f3 15.Tad1 e5! 16.N:e5 Ng4! ∓ (Rădulescu-Bălănel, București 1948); b) **11. 0—0—0** a6 12.Ne2?! — trebuia 12. N:c6 C:c6 13.f3 e:f3 14.g:f3 Nd7 15.h4 Ne8 16.h5 Rh8 17.h6 g6 18.d5!± Pilnik-

Troianescu, Budapesta 1952 — 12... Cd5 13.C:d5 e:d5 14.h4 Ne6 15.Tdg1 f4 16.N:f4 C:d4∓ (Palda-Letelier, Dubrovnik 1950) : c) 11.f3 Cc6 12.N:c6 C:c3 13.D:c3 b:c6 14.Nf4 Dd5 15. 0—0—0 ± (Pachmann—Bondarevski ; Moscova 1947).

44. Sau 6...Cf6 7.Ceg3 0—0 8.Ne2 (mai slab este 8.Ne3 la care poate urma 8...C:e4 — dacă 8...Cc6 atunci 9.C:f6+ N:f6 10.c3 e5= De Rosi-Dunkelblum, Beverwijk 1964 —9.C:e4 f5 10.Cc3 f4 11.Nc1 Cc6 12.d5 e:d5 13.D:d5+ D:d5 14.C:d5 Nd6+ Keres-Mikenas, 12 camp. U.R.S.S.) 8...Cc6 9.C:f6+ N:f6 10.c3 e5 11.d5 Ce7 12.c4 Cg6! 13.Ch5 Ng5= (Pachman-Bronstein, Saltsjobaden 1948).

45. La 7.c3 negrul continuă cu 7... e5 și după 8.d5 Cb8 9.c4 f5 10.Cc3 Cf6 11.f4 e4 12.Cd4 0—0 13.C3e2 c6 14.Ne3 Rh8 15.Db3 c5 16.Cc2 b6 17. 0—0= (Minev-Bălănel, M. Lazne 1954)

46. Alehin-Euwe, a 5-a partidă, meci 1935.

www.stereo

APĂRAREA FRANCEZĂ
(Varianta Rubinstein)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 d:e4[1] sau 4...d:e4

	3	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
1	d:e4	Cf6	g:f6[2]	b6	Nb7	Nd6	Cd7	a6					±
2	.....	Cd7 !?	Cf6	C:f6+[8]	Ne7[10]	0–0	c5[13]	Da5+	D:c5	Td8	Nd7	Ne8[15]	=
3	.....	.....	.....	.....	b6	Nb7	Ne7	0–0	Dd5[18]	Tfd8	Dd6	h6[19]	±
4	.....	.....	Ne7	Cgf6	N:f6	c5	c:d4	0–0	g6	Cb6	De7	Ne4[23]	±
5	Cf6	Ng5	C:e4[24]	N:f6[26]	Cf3[27]	Dd2 !?[29]	0-0-0[31]	Df4[32]	Nd3	h4	h5[33]	.....	±
6	.....	.....	.....	g:f6	Cf3[34]	Nc4[36]	De2	0-0-0[37]	The1[38]	Rb1[39]	Nb3[40]	g3	±
					b6[35]	c6	Dc7	Nb7	Cd7	0–0–0	Thg8	Rb8[41]	
7	.....	.....	.....	.....	Nc4	c3	Cg3	Cf3	De2	0–0	Tfe1	Ce5	+
					c6	f5	Dd6 !?[42]	Cd7	Df4	0–0	Cf6	Cd5[43]	=
8	.....	.....	.....	.....	g3	Ng2	Ce2	Cf4	Cc3	De2	0–0–0	.....	=
					b6[44]	c6	Nb7	f5	Dd6	Cd7	0–0–0[45]		

NOTE:

1. Apărarea Marshall, 3...c5 dă, la un joc corect, avantaj albului, de ex.: 4.e:d5 e:d5 5.d:c5 d4 — dacă 5...Cf6, atunci 6.Ne3 — 6.Nb5+ Cc6 7.N:c6+ b:c6 8.C3e2 N:c5 ∓ Cf3 și negrul are greutăți pentru apărarea pionului d4.

2. Mai slab este 5...D:f6 din cauza 6.Cf3 h6 (după 6...Nd7 albul ajunge într-o poziție superioară cu 7.Ng5 Dg6 8.Nd3 f5 9.h4! Cc6 10.De2 h6 11.Nf4 0—0—0 12.0—0—0 Nd6 13.Ne5 — Tarrasch—Lasker, meci camp. lumii, 1908) **7.Nd3** (Nu sînt indicate continuările 7.Ne3 și 7.h4, după care negrul obține joc cel puțin egal — **7.Ne3** Nd7 8.Dd2 Cc6 9.0—0—0 0—0—0 10.Rb1 Rb8= Dubinin—Ufimțev, ½, 17 camp. U.R.S.S., Leningrad 1949; sau **7.h4** Cc6! — desigur nu 7...Dd8 8.Nd3 Cd7 9.De2 Cf6 10.Nd2 Nd7 11.Ce5 a6 12. 0—0—0 Cf6 13.c4± Fleurquin—Martinez, Montevideo 1946 — **8.Ng5? h:g5!** 9.h:g5 D:f3! ∓) 7...Nd6 8.0—0 0—0 9.De2 ± (Keres).

3. Mai puțin energic este 6.Ne3, la care poate urma 6...Cd7 7.Dd2 b6 8.Ne2 Nb7 9.Nf3 și acum **negrul trebuia să** răspundă în locul mutării 9...Dc8 la care a urmat 10.d5, cu 9...c6 obținînd un joc bun (Tartakower—Brinkmann, Kecskemét 1927). La 6.g3 poate urma 6...c5 unde după 7.Ne3 Db6 8.Ng2 Cc6 9.Ce2 c:d4 10.C:d4 Nc5 11.C:c6 N:e3 12.f:e3 C:c6 13.0—0 D:e3+ 14.Rh1 0—0 15.T:f6 Dg5 16.Df3 e5 = (Prins—Tartakower, Londra 1946).

4. Jucabilă este și continuarea 7. Nb5+, la care poate urma 7...c6 8.Nc4 (sau 8.Nd3 Nb7 9.Ne3 Dc7 10.De2 Cd7 11.Na6 N:a6 12.D:a6 Nd6 13. 0—0—0 b5 = Steiner—Kmoch, Bad Niendorf 1927) 8...Nb7 (sau 8...Na6 9. Nb3?! — bine este 9.N:a6 C:a6 10. c3 — 9...Dc7 10.c4 Cd7 11.0—0 0—0—0 12.De2 Nd6 13.a4 Tdg8 14.a5 c5∓ Boleslavski—Ufimțev, ½, 13 camp. U.R.S.S.. Omsk 1944) 9.Nf4 Nd6 10. Ng3 Dc7 11.De2 Cd7 12.0—0 0—0—0 13.Na6 ± Liublinski—Ufimțev, ½, 14 camp. U.R.S.S., Moscova 1945.

5. Sau 8.Nb5+ c6 9.Nd3 Nd6 10.Ng3 Dc7 11.De2 Cd7 12.0—0—0 0—0—0 13.Rb1 ± (Steiner—Tartakower, Groningen 1946).

6. Aronin—Ufimțev, 15 camp. U.R.S.S.

7. Posibil este și 4...Ne7 5.Cf3 Cf6 6.C:f6+ N:f6 7.Nd3 Cc6 8.Ne3 e5 9. d:e5 C:e5 10.C:e5 N:e5 11.Nb5+ Nd7 — trebuia 11...c6! — 12.Dd5! N:b2 13. De4+ ± (Pachman—Tartakower, Paris 1947).

8. S-au mai întîlnit continuările: a) **6.Nd3** c5 7.0—0 (mai bine 7.C:f6+) 7...C:e4 8.N:e4 c:d4 = (Keres); b) **6. Cg3** b6 7.Nb5 Nb7 8.Ce5 Dc8 9.0—0 c6 10.Nd3 Nd6 11.f4 0—0 12.De2 c5 = (Panov—Zagorianski, camp. Moscovei 1942); c) **6.Ng5** h6 7.C:f6+ C:f6 8. N:f6 D:f6 9.Nd3 Nd6 10.De2 Nd7 11. **Ne4 c6 și negrul se apără. Mai slab** este 11...0—0—0 la care urmează 12. 0—0 Rb8 13.c4 c5 14.d:c5 N:c5 15.b4! și albul obține atac periculos (Smîslov—Zagorianski, camp. Moscovei 1944).

9. Alte posibilități: a) **7.Ng5** h6 (sau 7...Ne7 8.Nd3 c5! 9.d:c5 — 9.0—0 0—0?! 10.d:c5 Da5 11.Te1 D:c5 12.Ce5 h6 13. b4! ± Richter—Alexandrescu, München 1936 — 9...Da5+ 10.c3 D:c5 11.0—0 Nd7 12.De2 Nc6 13.Ce5 Cd7 14.C:c6 D:c5 15.Cd4 Nc5 = Șamkovici—Barcza, Moscova 1962) 8.Nh4 Ne7 9.Nc4 (sau 9.Nd3 0—0 10.De2 Cd5?! 11.Ng3 c5 12.d:c5 N:c5 13.0—0 Nd6 14.Ce5 f5 15. Cg6 ± Matanovici—Aloni, Tel Aviv 1964) 9...c5. 10.De2 c:d4 11.0—0—0 0—0 12.T:d4 Da5 13.Thd1 ± (Ragozin—Zagorianski, ½, 19 camp U.R.S.S., Lvov 1951); sau **7...c5** 8.Nc4 c:d4 9. 0—0 Ne7 10.De2 a6 (sau 10...h6 11.Nf4 0—0 12.Tad1 Nd7 13.T:d4 Db6 14.Td3 Nb5 ± Tal—Benkö, Curaçao 1962) 11. Tad1 Cd7 12.N:e7 D:e7 13.C:d4 0—0

14.Cf5 Df6 15.Cd6 ± (Matanovici—Barcza, meci Iugoslavia—Ungaria 1962) sau 8.Dd3?! Ne7 9.N:f6 N:f6 10. Db5+ Nd7 11.D:b7 Tb8 12.D:a7 T:b2 13.Nd3 c:d4 14.0—0 Nc6 15.Da3 Db6 = (Tal—Petrosian, T.C. Curaçao, 1962); b) 7.Ce5 (mutarea lui Capablanca) 7... Dd5 (alte continuări dau albului avantaj, de ex: 7...Nd6 8.Df3! c6 9.a3 0—0 10.Ng5 Ne7 11.Nd3 Paulsen—Planas, Helsinki 1952, sau 8...Nb4+ 9.c3 D:d4? 10.Cc4 b5 11.c:b5, Enevoldsen—Tartakower, meci 1949) 8.Ne2! D:g2 (la 8...c5 urmează 9.Ne3 c:d4 10. D:d4 Nd6 11.Cc4 ±) 9.Df3 Dh3 10.Dd3! ± (Keres); c) 7.Ne3?! Ne7 8.Nd3 b6 (sau 8...c6 9.De2 Da5+?! 10.Nd2 Dc7 11.0—0—0 Cd5 12.Ce5 Nf6 13.f4 b5 14. Thf1 a6 15.Ne4 ~ Prins—Guimard, Dubrovnik 1950) 9.De2 0—0 10.0—0—0 Nb7 11.c4 și acum cu 11...Ne4! = Donner—Oren, Helsinki 1952; d) 7.0—0 0—0 8.Ce5 c5 9.d:e5 Da5 10.De2 D:c5 11.Ng5 (sau 11.Nd2) si poziția albului este preferabilă (Panov).

10. Sau 7...c5?! 8.d:c5 N:c5 (dacă 8...Da5+ atunci urmează 9.c3 D:c5 10. Ne3 Dc7 11.Nd4 ± (Pachman) sau chiar 9.Nd2 D:c5 10.De2 ± (Keres) 9.De2 (indicat este aici direct 9. Ng5 și dacă 9...Nd7, atunci 10.0—0 Nc6 11.De2 h5 12.Nh4 Dd5 13.Tad1 Dh5 14.N:f6 g:f6 15.Ne4 ± Euwe—Eliskases, Buenos Aires 1947. Posibil și 9.0—0 0—0 (9...a6 10.Ng5 Ne7 11.0—0—0 Cd5 ± Pîdevski—Barcza, Moscova 1962); 10.Ng5 b6?! 11.De2 Nb7 12. Tad1 Dc7 ~; sau 9.0—0 0—0 10.Ng5 Ne7 11.De2 Dc7 12.Tad1 Tfd8 13.c4 Nd7 14.Nd2 Tac8 15.Nc3 ± (Maroczi—Rubinstein, Karlovy Vary 1907).

11.Alte posibilități: a) 8.0—0 0—0 9.Ce5 c5 10.d:c5 N:c5 11.Ng5 h6 12. Nh4 Dd4 13.N:f6 g:f6 14.Cf3 Dg4 15. Dd2 Dg7 16.b4 Ne7 17.Tae1 ± (Lisițîn—Bondarevski, 11 camp. U.R.S.S.); b) 8.Ng5 h6 9.N:f6 N:f6 10.De2 Dd6 11.0—0—0 Nd7 12.Ne4 Nc6! = (Keres).

12. Sau 9.0—0 b6 10.c4 (preferabil 10.Ng5 Nb7 11.Tad1! Dc8 12.c4 Te8 13.Ce3 h6 14.Nd2 c5 15.Nc3 c:d4 16. N:d4 ± Szabo — Snaevarr, München 1936) 10...Nb7 11.Td1 De8 12.Nd2 Tad8 13.Nc3 Cd7 14.h4 ± (Najdorf—Stahlberg, T.C. Budapesta 1950).

13. Dacă 9...h6, atunci poate urma 10.N:f6 (sau chiar 10.h4) 10...N:f6 11. De4 g6 12.h4! cu atac puternic (Capablanca—Chajes, New York 1918).

14. Cel mai bine este aici 13.Ce5! h6 (dacă 15...T:d3? atunci 14.b4! Dd5 15. c4 De4 16.D:e4 C:e4 17.N:e7 Td2 18. Tad1 ± ± Euwe—Landau, meci 1939) 14.Nh4 Nd7 15.Tad1 ±

15. Și după 15.Tfe1 în loc de 15... Cd5?! după care negrul a avut greutăți, trebuia jucat 15...Tac8! cu șanse bune de a egala (Bronstein—Zita, meci Moscova—Praga 1946).

16. Alte continuări pun mai puține probleme grele negrului, de ex.: a) 8.0—0 Nb7 9.c3 (probabil și 9.b3 Ne7 10.Nb2 Dd5 11.Te1 Dh5 12.Ce5 D:d1 13.Ta:d1 ± Toluș—Ketlach, camp. Leningradului 1955) 9...Ne7 10.De2 0—0 11.Nf4 c5 12.d:c5 b:c5 13.Tfd1 Db6 14. Ce5 ± (Keres—Foltys, Szczawno Zdroj 1950); b) 8.Ce5 Nb7 9.Nb5+ c6 10.Df3 Dd5 11.D:d5 C:d5 12.N:c6+ N:c6 13. C:c6 Tc8 14.C:a7 T:c2 15.0—0 Ne7 și negrul are compensație suficientă pentru pion (Keres).

17. O poziție ceva mai bună obține albul și după 10.Tad1 0—0 11.0—0 N:f3 12.D:f3 Dd5 13.D:d5 C:d5 14.Nd2 (Pachman—Doerner, Hilversum 1947).

18. Sau 11...c5 12.Rb1 Dc7 13.Th3 Tfd8 14.Te1 Tac8 15.Ce5 cu atac (Milner Barry—Wade, camp. Angliei 1946).

19. Bronstein—Kan, camp. Moscovei 1947.

20. La poziții bune duc și alte continuări cum sînt: a) 6.c3 Cgf6 7.Nd3 c5 8.C:c5! C:c5 9.d:c5 N:c5 10.0—0 0—0 11.Ng5 h6 12.Nh4 Ne7 13.De2 Dc7

14.Tad1 Td8 (corect 14...Nd7) 15.Ce5! b6 16.Tfe1 Nb7 17.C:f7! ± (Kashdan—Tholfsen, Syracusa 1934) ; **b) 6.Nc4** Cgf6 7.C:f6+ N:f6 8.De2 0—0 (dacă 8...c5, atunci urmează 9.d:c5 Da5+ 10. Nd2 D:c5 11.0—0—0 0—0 12.Nf4 ±) 9.Nf4 c5 10.0—0—0 c:d4 11.Nd6 Tfe8 12.C:d4 ± (Ragozin—Makogonov, Leningrad 1934) ; **c) 6.g3** Cgf6 7.C:f6+ N:f6 8.Ng2 0—0 9.0—0 c5 10.Ne3 ±

21. Sînt bune și continuările : **a) 7.** 0—0 c5 8.C:c5! N:c5 9.d:c5 **C:c5** 10.De2 C:d3 11.Tfd1 Nd7 (este indicat aici 11...Dc7 12.T:d3 0—0) 12.T:d3 Dc7 13.Ce5 ± (Romanovski — Zagorianski, 1/2, 14 camp. U.R.S.S.) ; **b) 7.De2** C:e4 8.N:e4 0—0 9.0—0 Cf6 10.Nd3 după care se ajunge la pozițiile din nota 2 sau 8...c5 9.d5 (după 9.Ne3 0—0 10. 0—0—0 Cf6 — mai bine este 10...Dc7 — 11.Nd3 Dc7 12.d:c5 ± Keres—Pavey, meci U.R.S.S.—S.U.A., New York 1954) 9...e5? (trebuia 10...e:d5) 10.Nf5! 0—0 11.0—0 Nf6 12.Cd2 ± (Unzicker—Donner, Göteborg 1955).

22. Cu rezultate mai puțin bune decît 8.0—0 s-au mai întîlnit continuările : **a) 8.De2** 0—0 9.h4 e5! 10.N:h7+ R:h7 11.Cg5+ Rg8 12.Dh5 Te8 13.D:f7+ Rh8 14.Ne3 e:d4 = Pachman—Foltys, Trencianske Teplice 1949); **b) 8.c3** c5 9.Nc2 Dc7 10.0—0 b5? 11.d5! ± (Böök—Melngailis, Kemeri 1939).

23. Lilienthal—Bondarevski, 12 camp. U.R.S.S.

24. Dacă 5.N:f6 atunci după 5...g:f6 6.C:e4 f5 7.Cc3 (la 7.Cg3?! urmează 7...c5 8.Cf3 Cc6 9.Dd2 c:d4 10.Nb5+ Nd7 11.0—0 Db6 12.C:d4 0—0—0! 13. C:c6! N:c6 14.Nd3 h5 ∓ Steiner—Kmoch, Brno 1928) 7...Ng7 8.Cf3 c5! 9.d:c5 Da5 10.Dd2 D:c5 11.0—0—0 Cc6 ∓ sau 9.Nb5+ Nd7 10.Dd3 c:d4 11.C:d4 0—0 ∓ (Najdorf—Guimard, Mar del Plata 1945).

25. Sau 5...Cbd7 6.C:f6+ C:f6 7.Cf3 c5 8.Nc4 c:d4 9.0—0 Ne7 10.De2 h6 11.Nf4 0—0 12.Tad1 Nd7 13.T:d4 Db6 14.Dd2! Nc6 15.N:h6! ± (Tal—Portisch, meci 1965).

26. Fără perspective deosebite se arată continuările : **a) 6.Cc3** 0—0 7.Cf3 b6 8.Dd2 Nb7 9.Ne2 Cbd7 = (Tarrasch—Tartakower, Moravska Ostrava 1923); **b) Nd3** C:e4 7.N:e7 D:e7 8.N:e4 Cd7 9.Cf3 c5 10. 0—0 Cf6 = (Perlis—Forgacs, San Sebastian 1912) ; **c) 6. Cg3** b6 7.Nb5+ c6 8.Ne2 Nb7 9.Cf3 Cbd7 10.0—0 h6 = (Nejmetdinov—Cistiakov, 1/2, 17 camp. U.R.S.S., Tbilisi 1949) ; **d) C:f6+** N:f6 7.N:f6 D:f6 8.Cf3 (8.c3 0—0 9.Df3 Cd7 = Honfi—Nedeljkovici, meci Iugoslavia—Ungaria, Belgrad 1962) 8...c5 (sau 8...Cd7 9.Nd3 0—0 10.0—0 e5 11.Te1 e:d4 12.C:d4 g6 13.Cb5 Db6 14.a4 Cc5 15.a5 Dc6 16.Nc4 a6 17.Cc3 Ne6 18.Nd5 ± (Pilnik—Stahlberg, Beverwijk 1963) 9.c3 c:d4 10.D:d4 D:d4 11.C:d4 Re7 = Ghipslis—Teschner, Riga 1959.

27. Sau **a) 7.C:f6+** D:f6 8.Cf3 0—0 (la 8...c5?! urmează 9.c3 0—0 10.d:c5 Td8 11.Dc2 e5 12.Nd3 g6 13.0—0 Cc6 14.Tfe1 Nf5 15.Ne4 ± Rădulescu—Mititelu, camp. României, 1962) 9.c3 Cd7 10.Ne2 e5 11.d:e5 C:e5 12.C:e5 D:e5 13.0—0 Ne6+ Capablanca—Alehin, New-York 1927) ; **b) 7.c3** Cbd7 8.f4 Ne7 9.Dc2 c5 10.Cf3 Dc7 11.g3 b6 12.Ng2 Nb7 13.0—0—0 Cf6 = (Smîslov—Katetov, meci Moscova—Praga 1946). Sau 8.Cf3 0—0 9.Nd3 (9.Dc2 e5 10. 0—0—0 e:d4 11.C:d4, Boleslavski—Teschner, Hamburg 1960) 9...e5 10. Dc2 e:d4 11.c:d4 b6 12.h4 Nb7 13.h5 Cf6 14.h:g6 h:g6∼ (Spasski—Petrosian, a 21-a din meci, 1966).

28. După 7...0—0 8.c3 se ajunge la una din pozițiile variantei secundare de la nota 29. La 7...Ne7? pentru a păstra perechea de nebuni, albul ajunge repede în avantaj după 8.Nd3 b6 9.De2 Nb7 10.0—0—0 Cd7 11.Rb1 Cf6 12. C:f6+ g:f6 13.d5! e:d5 14.Cd4 c5 15. Cf5 ± (Ghipslis—Drazorieks, camp. R.S.S. Letone 1962. Se poate juca însă și 7...b6 după care albul trebuie să joa-

ce foarte exact pentru a ajunge la o poziție mai bună, de ex.: 8.Nb5+ Nd7 9.De2 N:b5 10.D:b5+ c6 11.Dd3 ± (Alexander—Spielman, Margate 1938). Sau 7...Nd7 8.Dd2! Nc6 9.C:f6+ D:f6 10.Ce5 0—0 11.0—0—0 Cd7? (Td8 sau Dd8) 12.C:c6 b:c6 13.h4! ± (Spasski—Petrosian, a 23-a din meci 1966).

29. Se poate continua și cu **8.c3** b6 9.C:f6+ (sau 9.Nd3 Nb7 10.De2 De7 11.0—0—0? 0—0—0 12.Na6 Cb8 13. N:b7 R:b7 = Eliskases—Stahlberg, Mar del Plata 1941) 9...g:f6 10.Nd3 Nb7 11.De2 c5 și acum: **a) 12.d:c5** C:c5 13.Nb5+ Re7 14.b4 Ce4 15.Tad1 C:c3! 16.T:d8 T:d8 17.Dc2 C:b5 18.0—0 Tg8 ∓ (analiză Alehin) sau 8.Nd3 b6 (la 8...c5 9.Nb6?! negrul egalează jocul destul de ușor după 9...c:d4 10. 0—0 0—0 11.C:d4 Cc5! 12.C:f6+ D:f6 13.c3 e5 ∼ Parma—Pavlenko, meci Iugoslavia—U.R.S.S., Belgrad 1961) 9. De2 Nb7 10.0—0—0 c6 11.Na6 N:a6?! 12.D:a6 Dc3 13.Dc4 Dc7 14.The1 0—0—0 15.Cc3 b5?! 16.Dd3 Cb6 17.g3 Cc4 18.Cd2 ± Hort—Fichtl, camp. Cehoslovaciei 1960. După **8.Nc4 0—0 9.** De2 Cb6 10.Nb3 Nd7 11.0—0 Na4? 12. C:f6+ g:f6 13.c4 N:b3 14.a:b3 c6 15. Te3 Rh8 16.Cd2! ± (Smislov—Stahlberg, T.C., Budapesta 1950).

30. Sau 8...Ne7?! 9.0—0—0 Cf6 10. Nd3 0—0 11.C:f6 N:f6 12.Df4! c5!? 13. d:c5 Da5 14.Dc4 Ne7 15.h4 D:c5 16.De4 f5? 17.De2 ± (Fischer—Benkö, T.C., Curaçao 1962)

31. Sau **a) 9.C:f6+** g:f6 10.d5 Nb7 11.d:e6 f:e6 12.Nb5 De7 13.0—0—0 0—0—0 14.De2! Thg8? (mai bine 14... Cb8) 15.Na6 e5 16.Cd4! Cb8 17.N:b7+ R:b7 18.De4+ c6 19.f4! ± (Fuchs—Kohn, camp. R. D. Germană 1963); **b) 9.Nb5** Nb7 10.C:f6+ g:f6 11.Dc3 a6! 12.Nc6 N:c6 13.D:c6 Ta7 14.0—0—0 Da8 ∼ (Persitz—Czerniak, Nathania 1961).

32. Jucabil este și 10.Nd3 și după 10...De7 11.Rb1 0—0—0 12.The1 The8 13.c4 h6?! 14.c5 albul a căpătat inițiativa (Ciocîltea—Alexandrescu, camp. României 1964).

33. Toluș—Bondarevski, 11 camp. U.R.S.S.

34. Alte posibilități: **a) 7.Dd2** f5 8. Cc3 c6 9.g3 b6 10.Ng2 Nb7 11.0—0—0 Cd7 12.Ch3 Cf6 13.The1 Dd6 = (Euwe—Flohr, meci 1932); **b) 7.Ce2** b6 8.Cf4 f5 9.Cg3 Dd6 10.Dd3 Cd7 11.0—0—0 Nb7= (Zagorianski—Ufimțev, ½, 17 camp. U.R.S.S., Leningrad 1949).

35. Se poate juca și imediat 7...f5 8.Cc3 c6 cu variantele **a) 9.Dd2** Cd7 10.0—0—0 Tg8 11.g3 b6 12.Ng2 Nb7 ± (Belavenet—Kasparian, Moscova 1937); **b) 9.g3** Cd7 10.Ng2 Dc7 11.De2 b6 urmat de 12...Nb7 = (Keres).

36. O pierdere de timp se dovedește **8.Nb5+**, de ex.: 8...c6 9.Nc4 Nb7 10. De2 Dc7 11.0—0—0 Cd7 12.The1 0—0—0 13.Rb1 Rb8 = (Steiner—Flohr, Ujpest 1934).

37. Sau 10.0—0?! Nb7 11.Tfe1 Cd7 12.Cg3 0—0—0 13.Na6 Rb8 14.N:b7 D:b7 ∼ (Rossolimo—Kramer, Amsterdam 1950).

38. Interesantă continuarea 11.Cd2 f5 12.Ceg3 Cd7 13.The1 Cf8 14.Cf3! ± (Levin—Makarov, camp. R.S.S. Ucrainiene 1958).

39. Corect este poate chiar acum 12. Nb3! pregătind nestingherit c2—c4, pentru că nu merge 12...b5? la care urmează 13.The1 0—0—0 14.c4! b:c4 15.N:c4 Thg8 16.Tc1 Rb8 17.g3 Da5 18.Cfd2 f5 19.Cb3 Dc7 20.Ced2 ± (Korcinoi—Petrosian, camp. echipe U.R.S.S. 1962).

40. Sau **13.Na6** și acum **a) 13...Thg8** 14.g3 f5 15.Ced2 Nf6 16.N:b7+ R:b7 17. c3 Cf8 18.Cc4 ± (Gligorici—Marovici, Hastings 1963); **b) 13...N:a6** 14.D:a6+ Rb8 15.De2 (slab este 15.c4 din cauza 15...Thg8 16.g3 f5 17.Cc3 Nb4 18.Te3 N:c3 19.T:c3 Cf6 20.Ce5 Ce4 21.Tc2 c5 ∓) 15...Thg8 16.g3 f5 17.Ced2 Cf6

18.Cc4 Ce4 19.Cfe5 Nb4 20.Tf1 b5 21 f3 Cf6 = (Stein—Minev, Berlin 1962).

41. Şi după 15.a3 (imprecis 15.c4 din cauza 15...Nb4, Sokolov—Marovici, Skoplje 1962) 15...f5 albul a stat mai bine în partida Sokolov—Krznik, camp. Iugoslaviei, 1964.Intr-o partidă Matanovici—Minev, Varna 1962, albul a continuat cu 16.Ced2 Cf6 17.Ce5 — trebuia 17.Cc4! — 17...Tgf8 18.Cdc4 c5 19.d:c5 N:c5 20.Cd3 Ne7 ±

42. Merită atenție propunerea maestrului olandez Kramer 9...Cd7! de ex. 10.De2 Dc7 11.Cf3 Cb6 12.Nb3 Cd5 13. Ce5 Cf4 14.Df3 Cg6 15.0—0 C:e5 16. d:e5 Nd7 =

43. Keres—Minev, Varna 1962.

44. Sau 7...Nb7 8.Cf3 Nc6 9.De2 Dd5 10.C4d2 Ca6 — mai bine 10...Cd7 — 11.a3 0—0—0 12.Ng2 ± (Smîslov—Boleslavski, meci-turneu, 1941).

45. Poziția în care s-a ajuns în partida Opocenski—Flohr, 1932. Maestrul Mititelu propune mutarea indicată în nota 8, avînd în vedere că după 7...f5 (așa cum s-a jucat în susmenționata partidă) 8.Cc3 c6 9.Ng2 b6 albul putea continua cu 10.d5! cu avantaj, după cum urmează: **a) 10...c:d5** 11.C:d5 e:d5 12.D:d5; **b) 10...e:d5** 11.C:d5 etc.; **c) 10...Nb4** 11.Dd4 N:c3+ 12.D:c3 0—0 13.d:c6.

WWW.SIEL.RO

APĂRAREA FRANCEZĂ
(Varianta Tarrasch)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 c5

	4	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	
1	e:d5	Nb5+	De2+	N:d7+[2]	d:c5	Cdf3[4]	C:e2	Ne3	0–0–0	N:c5	Cf4	Ce5[5]	±
	e:d5[1]	Nd7	De7	C:d7	C:c5[3]	D:e2+	Cf6	Ce4	Nc5	C:c5	0–0–0		=
2	.....	.....		d:c5[6]	Cf3[7]	N:d7[8]	0–0	Cb3	Dd3	C:c5[11]	Da3	c3	
			Ne7	Cf6	0–0	Cb:d7	Te8	N:c5[9]	Db6[10]	C:c5	Ce6	Db5[12]	=
3	....		De2+	d:c5	C:e2	Cb3	a4 !?[15]	a5	f4	C:f4	N:c6+	Cc5	
		Cc6	De7 !?[13]	D:e2+	N:c5	Nb6[14]	Cge7	Nc7	N:f4	a6	b:c6	Rd8[16]	±
4	.....	.....		d:c5	Cb3	Cf3	Ne3	0–0[18]	Dd1	Cd4	h3	Ne2	
			Ne7 !	Cf6	0–0	Te8[17]	Ce4	C:c5	Cfe4	Dc7	a6	¦ Nf6[19]	=
5	.....	Cf3[20]	Nb5	0–0	d:c5[24]	Cb3	Ne3 !?[26]	N:c6+[28]	f:e3	Dd2	Dc3	Tab1	
		Cc6[21]	Nd6[22]	Cge7[23]	N:c5	Nb6[25]	N:e3[27]	b:c6	0–0	Db6	Tb8	Na6[29]	±
6		Cf3[30]	Nc4	0–0	Cb3	Cb:d4	C:d4	c3	De2	Ng5	Tfe1	Nb3	
	D:d5	c:d4[31]	Dd8[32]	Cf6[33]	Cc6	C:d4	a6	Dc7	Ne7	0–0	Te8	Cd5[34]	=
7	.....	.....		0–0	Cb3[35]	Cb:d4[37]	C:d4[38]	Te1[39]	c3	Cf3	T:d1	Ce5	
			Dd6	Cf6	Cc6[36]	C:d4	a6	Ne7	e5 ?	D:d1	e4	Tf8[40]	±

NOTE:

1. Sacrificiul de pion al lui Șapoșnikov, **4...Cf6**, este dubios dacă albul alege o ordine de mutări corectă, de ex.: **5.Nb5+** (se poate juca și 5.d:e6 N:e6 6.Cgf3 — este periculos 6.Nb5+ de ex.: 6...Cc6 7.N:c6+ b:c6 8.Cdf3

c:d4 9.D:d4 Da5+ 10.Dd2 Db6 şi negrul a obţinut iniţiativă durabilă, Gavrilov—Şapoşnikov, coresp. 1950—51 — 6...Cc6 7.Nc4 c:d4 8.N:e6 f:e6 9.0—0 Nd6 10.De2 ± Bondarevski—Krogius, Leningrad 1951) 5...Nd7 6.N:d7+ D:d7 7.d:e6 D:e6+ 8.Ce2 Cc6 9.0—0 0—0—0 10.Cf3! (după 10.d:c5? N:c5 11.Cf4 Dd6 12.Df3 Cd4 13.Dc3 Cg4 şi negrul a obţinut un atac periculos, Ovcinik—Şapoşnikov, coresp. 1950—51) 10...Nd6 11.c3 h6 12.Nf4 g5 13.N:d6 T:d6 14.Dc2 Ce4 15.d:c5 ± (Vlasov—Gavrilov, coresp. 1950—51).

2. Mai slab este 7.D:e7+, de ex.: 7...N:e7 8.N:d7+ C:d7 9.d:c5 C:c5 10. Cb3 Ca4 11.Ce2 Nf6 12.c3 Ce7 13. 0—0 0—0 şi negrul a egalat cu uşurinţă jocul (Flohr—Botvinnik, meci 1933).

3. Sau 8...D:e2+ 9.C:e2 N:c5 10.Cb3 Nb6 (dacă 10...Cgf6?! atunci 11.C:c5 C:c5 12.Ne3 Ce6 13.0—0—0 0—0 14. Td3 ± Beni—Castaldi, 1950) 11.0—0 Cgf6 12.Ced4 0—0 13.Ne3 Ce5 14. Tad1 ± (Abramov—Iudovici, camp. Moscovei 1949).

4. Ceva mai mici şanse de a obţine o poziţie mai bună are albul dacă continuă cu **9.Cb3**, de ex.: **a) 9...Ca4** şi acum **a1) 10.Cbd4** a6 11.Ne3 C:b2 12. Cf5 Db4+ 13.Nd2+ De4 14.Tb1 Cc4 15.Nc3 ± ; **a2) 10.Ne3!** C:b2 11.Cf3 Cc4 12.0—0 C:e3 13.Tfe1 Cf6 14.Dd3 cu atac puternic pentru pionul sacrificat (analiză Levenfiş) ; **b) 9...D:e2+** 10.C:e2 C:b3 (sau 10...Ce6 11.Ne3 Cf6 12.0—0—0 b6 13.The1 0—0—0 14.Cd4 Cg4 15.h3 C:e3 16.T:e3 ± Taimanov—Bondarevski, Moscova 1948; sau 10... Ca4 11.Cbd4 0—0—0 12.0—0 Ce7 13. Tb1 Cc6 14.Ne3 Nc5 15.C:c6 b:c6 16.b3 d4 = Karaklaici—Marici, camp. Iugoslaviei, Sombor 1957) 11.a:b3 Nc5 12.Nd2 ((sau 12.0—0 Cf6 — Trifunovici recomandă 12...Ce7 13.Tfd1 0—0—0! 14.Ne3 N:e3 15.f:e3 Cc6 16.c3 The8 = — 13.Tdf1 0—0 14.h3 Tfe8 15. Rf1 h6 16.Ced4 a6 = Foltys—Gligorici, Budapesta 1948; sau 12.Cf4 Cf6 13.Cd3 Nb6 14.Nf4 0—0 15.0—0 Tfe8 16.Tfe1 Te4 17.Rf1 Tae8 ± Sokolski—Aronin, Leningrad 1947) 12...Cge7 13.Nc3 Cc6 14.0—0—0 N:f2 15.N:g7 Tg8 16.Nh6 T:g2 17.T:d5 Td8 18.T:d8+ C:d8 = (Euwe—Botvinnik, Moscova 1948).

5. Averbach—Szabó, Szczawno Zdroj 1950.

6. Mai slab este 7.Cf3!! după care urmează 7...Cf6 8.0—0 0—0 9.d:c5 N:c5 10.N:d7 Cb:d7 11.Cb3 Te8 12.Dd3 Nb5 13.Nf4 Te4 şi negrul a preluat iniţiativa (Minici—Korcinoi, Belgrad 1964).

7. Continuarea **8.Cb3** nu aduce niciun fel de greutăţi negrului, de ex.: 8...0—0 9.Ne3 Te8 (desigur nu 9...Cg4?! 10. 0—0—0 C:e3 11.f:e3 Ng5 12.N:d7 C:d7 13.h4 Nf6 14.T:d5 De7 15.Cf3 ± Gunsberger—Voiculescu, camp. României, 1962) 10.0—0—0 a6 11.Nd3 a5 12.Cf3 a4 13.Cbd4 N:c5 14.c3 Cc6 şi poziţia negrului este preferabilă (Makarov—Konstantinopolski, Lvov 1951).

8. Poate este mai bine **9.Cb3**, cum propune Keres, de ex.: 9...Te8 10.Ne3 N:c5 11.N:d7 Cb:d7 12.C:c5 C:c5 13. Db5! Tc8! 14.0—0 Dd7 15.D:d7 Cc:d7 16.c3 Cg4 17.Nd4 b6 18.Tfe1 f6 19.Tad1 remiză (Ivkov—Portisch, Hamburg 1965).

După **9.0—0** Te8 10.Cb3 N:c5 11.Dd3 a6 12.N:d7 Cb:d7 13.Ng5 (era indicat aici 13.Nc1—d2—c3—d4) 13...Na7! = (sau 13...Nf8 14.Tad1 Dc7 15.c3 h6 16. Nh4 Te4 17.Ng3 Db6 ± Botvinnik—Bronstein, meci Moscova 1951).

9. Şi după, **11...C:c5** practica a arătat că negrul nu are probleme în apărare, de ex.: **a) 12.Ng5** Dc7 13.C:c5 N:c5 14. Dd3 Ce4= (Aronin—Gheller 20 camp. U.R.S.S.) ; **b) 12.Ne3?!** C:b3 13.a:b3 Nc5 14.Dd3 N:e3 15.f:e3 De7 16.Tae1 De4 17.Dd2 ∓ (Shahar—Porath, Nathanya 1961).

10. Sau 12...Nb6 13.Nd2 Tac8 (la 13... Dc7 urmează 14.Nc3 Ce4 15.Nd4 Tac8

16.c3 ± Keres—Holmov, 16 camp. U.R.S.S.) 14.Tae1 Te4 15.Nc3 Dc7 = (Lutikov—Bondarevski, Leningrad 1951) ; sau 13.Ng5 h6 14.Nh4 Te4 = (Baghirov—Ivkov, Beverwijk, 1965).

11. Slab 13.Ng5?! de ex. : 13...h6 14. N:f6 N:f6 15.C:c5 D:c5 16.Tfe1 Te4 ! 17.c3 Tae8 18.Dd2 Db5 și negrul a obținut inițiativa (Minici-Ivkov, Bled 1963).

12. Sokolov—Ivkov, camp. Iugoslaviei 1964.

13. Nu este indicat 6...Ne6?! din cauza 7.Cf3 Ne7 8.0—0 Cf6 9.Tfe1 0—0 10.N:c6 C:c6 11.Cg5 Nd6 12.C:e6 f:e6 13.D:e6+ Rh8 14.Cf3 și negrul nu a avut compensație suficientă pentru pion (Iglișki—Verlinski, Moscova 1937).

14. După 9...Nd6? albul obține poziție superioară cu 10.Nf4 N:f4 11.C:f4 Cge7 12.0—0—0 a6 13.Ne2 Ne6 14.Cc5 Cd8 15.N:f3 (Zita—Muller, Karlovy Vary 1948).

15. Se poate juca și 10.Nd2 Cge7 (sau 10...Nd7 11.Nc3 f6 12.0—0 Cge7 13.Nd4! ±) 11.Nb4 a6 12.Nc5 Nc7 13. N:c6+ C:c6 14.0—0—0 Ne6 15.Cd4 0—0—0 16.C:c6 b:c6 17.Td4 ± (Euwe—Botvinnik, meci-turneu 1948).

16. Szabó—Barcza, Stockholm 1952.

17. Sau 9...Ce4 10.Ne3 Nf6 11. 0—0—0 ±

După 11.Cbd4 C:d4 12.N:d4 N:d4 13. C:d4 a6 14.Nd3 Te8 ∓ (Flohr—Stahlberg, Pernau 1937).

18. Negrul egalează fără greutate și după 11.0—0—0 C:c5 12.Nc4 C:b3+ 13.N:b3 Ne6 (Florian—Katetov, Praga 1943).

19. Gerstenfeld—Boleslavski, 12 camp. U.R.S.S.

20. Sau 5.d:c5 Cf5?! (mai bine este 5...N:c5 6.Cb3 Nb6 7.Cf3 Cf6 8.Nb5+ Cc6 9.0—0 0—0 10.c3 Ce4 11.Ne3 N:e3 12.f:e3 Db6 13.De2 Ng4 14.Cbd4 Tae8 ∓ Filipovici—Ivkov, Tel Aviv 1964) 6.Cb3 Ne7 7.Nb5+ Nd7 8.Nd3 0—0 9.Ce2 Ng4 10.f3 Ne6 11.Ne3 Cbd7 12.Ce4 De8 13.Cf5 ± (Bondoc—Voiculescu, camp. României interechipe 1963).

21. Alte continuări: a) 5...Cf6 6.Nb5+ Nd7 7.N:d7+ (sau 7.De2+ De7 8.Ce5 c:d4 9.0—0 a6 10.N:d7+ Cb:d7 12. Cdf3 Cg4 12.Te1 Cg:e5 13.C:e5 0—0—0 14.Nf4 f6?? 15.Cc6 ! ! și negrul a cedat, Hofman—Pozok, camp. Kievului 1940) 7...Cb:d7 8.0—0 Ne7 9.d:c5 C:c5 10.Cd4 (sau 10.Cb3 Ce4 11.Cfd4 0—0 12.Cf5 Te8 13.C:e7+ D:e7 14.Ne3 Dc7 15.Nd4 Cd7 16.Tfe1 Te6 = Averbach—Gheller, Stockholm 1952) 10...0—0 11.Cf5 Te8 12.Cb3 Ce6 13.Ne3 Dc7 14.c3 Tad8 15. Df3 ± (Gheller—Stahlberg, Zürich 1953) ; b) 5...a6?! și acum : b1) 6.d:c5 N:c5 7.Cb3 Na7 8.Nd3 — după 8.Ng5 Cf6 9.Cfd4 0—0 10.Ne2 Dd6 11.0—0 Ce4 12.Ne3 = Keres—Botvinnik, meciturneu 1948 — 8...Cf6 9.De2+ Ne6 10.Ne3 N:e3 11.D:e3 0—0 12.0—0 Cc6 13.Tfe1 Tfe8 14.Cfd4 ± (Gheller—Mikenas, 18 camp. U.R.S.S.) ; b2) 6.Ne2 c4 — se poate și 6...Cc6 7.0—0 Nd6 8.c4 Cf6 9.c:d5 C:d5 10.Nc4 Cb6 11. Tfe1+ Ne7 = — 7.b3 b5 8.b:c4 b:c4 9.0—0 ~) ; b3) 6.c4 Cf6 sau 6...Ne6 7.Ne2 Cc6 8.d:c5 N:c5 9.0—0 d:c4 10. Dc2 b5 11.Ce4 Db6 12.b3 Cd4 13.C:d4 N:d4 14.Nb2 și albul are inițiativă, Korcinoi—Ghinterman, Tallin 1948, sau 6...d:c4 7.N:c4 b5 8.N:f7+ R:f7 9.Ce5+ Re8 10.Dh5+ g6 11.C:g6 h:g6 12.D:h8 De7+ ∓ Van den Dijk-Donner, 1950) 7.Ne2 Cc6 8.c:d5 C:d5 9.0—0 c:d4 10. Cb3 Ne7 11.C:d4 0—0= (Szily—Botvinnik, Budapesta 1952) ; c) 5...c4 6.b3! (desigur nu 6.Ne2 ? la care poate urma 6...Cc6 7.0—0 Nd6 8.Te1 Cge7 9.Cf1 0—0 10.c3 Nd7 ∓ Prucha—Bartosek, Praga 1943. De asemenea după 6.c3?! negrul obține o poziție favorabilă, de ex. : 6...Da5 7.Ne2 Nd6 8.0—0 Ce7 9.Te1 0—0 10.Cf1 Cbc6 11.Nd2 Dc7 12.b3 b5 13.a4 Ca5 14.b4 Cb3 15. Ta2 b:a4 16.T:a4 a5, Matanovici— Korcinoi, meci Leningrad—Belgrad 1964) 6...c:b3 7.a:b3 ±

22. Sînt interesante și continuările: a) 6...a6 7.N:c6+ b:c6 8.0—0 Ne6 (sau 8...Nd6 9.d:c5 N:c5 10.Cb3 Nb6 11.Ne3 N:e3 12.Te1 Cge7 13.T:e3± Boleslavski—Rosetto, Helsinki 1952) sau 8...c:d4 9.Te1+ Ne7 10.Cb3 Rf8 11.D:d4 Nd7 12.Nd2 Tb8 13.Na5 Dc8 14.Nb6 h5 15. Nc5 ± Keres—Koberl, Szczawno Zdroj 1950) 9.Te1 Cf6 10.Cg5 c:d4 11.Cf3! (cu amenințarea 12.C:e6 și 13.Cg5 sau chiar mai simplu 12.C:d4) ± ; b) 6...c4 7. De2+ De7 8.b3! c:b3 9.a:b3 Nd7 10. N:c6 D:e2+ 11.C:e2 N:c6 12.Ce5 ± (Fuchs—Uhlmann, Berlin 1962). După 6...c4 Keres propune 7.0—0 Nd6 8.b3 c:b3 9.c4! (sau 9.a:b3 Ce7 10.Te1 0—0 11.Cf1 Ng4 12.c3 Dc7 13.Na3 ± (Keres—Stahlberg, Buenos Aires 1939) 9...d:c4 10.Te1+ Cge7 11.d5 a6 12.a:b3 Tb8 ± ; c) 6...Cf6 7.0—0 Ne7 8.d:c5 0—0 9.Cb3 Ce4 10.Ne3 Ng4 11.N:c6 b:c6 12.Dd3 ± sau 12.c3 Te8 13.Dd4 ± (Pachman—Opocenski, Brno 1944); d) 6...De7+!? 7.Ne2 c:d4 8.0—0 Dc7 9.Cb3 Nd6 10.Cb:d4 a6 11.b3 Cge7 12. Nb2 0—0 13.C:c6 b:c6 14.c4 ± (Keres—Capablanca, AVRO 1938).

23. După 7...c:d4 8.Cb3 Cge7 albul obține o poziție ceva mai bună cu 9. N:c6+ C:c6 10.Te1+ Ne7 11.C:d4 0—0 12.Nf4 C:d4 13.D:d4 (Averbach—Botvinnik, 19 camp. U.R.S.S.).

24. Sau 8.c4 0—0 (mai slab este 8...d:c4 din cauza 9.d5! C:d5 10.Ce4 0—0 11.N:c4 Ne6 12.Cfg5 ± Euwe. H. Müller propune însă pentru egalare la 9.d5, a6 și dacă 10.N:c6 b:c6 11.d:c6 atunci 11...Ne6! și după 12.Cg5 Nd5 =. Preferabil este însă 12.Dc2) 9.d:c5 N:c5 10.Cb3 Nb6 11.N:c6 d:c4 (dacă 11... b:c6? atunci 12.c5 Nc7 13.Cfd4 Dd7 14.Te1 Cg6 15.Nd2 Ce5 16.Na5 Nb8 17.De2 Db7 18.Nc3 Dc7 19.g3 Ng4 20.f3 Nd7 21.Cf5! ± analiză Fuchs) și acum: a) 12.D:d8 N:d8 13.Na4 c:b3 14.N:b3 Cc6 urmat de Nf6 = (Euwe); b) 12. Na4 D:d1 13.T:d1 c:b3 14.a:b3 Cc6 urmat de Ne6 = (Euwe).

25. O altă posibilitate este aici 9... Nd6, după care pot surveni următoarele variante: a) 10.Cbd4 0—0 11.b3 (sau 11.Ne3 Ng4 12.Dd2 Dc7 13.h3 Nh5 14. Ch4 C:d4 15.N:d4 Nf4 (Matulovici—Jansa, Tel Aviv 1964); 2) 11.Nd3 Cg6 12.Ng5 Ne7 13.N:e7 D:e7 14.Te1 Df6 15.N:g6 D:g6 = (Janosevici—Matanovici, Zenica 1964) 11...Da5 12.Nb2 Na3 13.N:a3 D:a3 14.Tfe1 Ng4 15.N:c6 C:c6 16.Dd2 N:f3 17.C:f3 Tad8 18.c3= (Karaklaici—Petrosian, meci U.R.S.S.—Iugoslavia, 1956); b) 10.Ne3 0—0 11. Dd2 (sau 11.N:c5 N:c5 12.C:c5 Db6 13.N:c6 D:c5 14.Na4 Ng4 15.Dd4 D:d4 16.C:d4 Tfd8 17.f3 Nd7 18.Nb3 a5 19. a3 Cf5 = Ivkov—Pachman, Sarajevo 1963) 11...Ng4 12.Ne2 Dc7 (sau 12... N:f3 13.N:f3 Ce5 ∓ Gligorici—Petrosian, Stockholm 1952) 13.h3 Nh5 14. Cbd4 C:d4 15.C:d4 N:e2 16.C:e2 Tfd8 = (Pîdevski—Pachman, Tel Aviv 1964); c) 10.Ng5 0—0 11.Tfe1 Ng4 12.Ne2 Dc7 13.h3 Ne6 = (Kan—Hasin, Moscova 1949).

26. Sau: a) 10.c3 0—0 11.Cbd4 Ng4 12.Dd3 Dd6 13.Na4 Cg6 14.Nc2 C:d4 15.C:d4 Nc7 16.g3 Df6 = (Bondarevski—Boleslavski, 12 camp. U.R.S.S.); b) 10.c4 0—0 11.Ng5 f6 (11...d:c4) 12. Nf4 a6 13.N:c6 b:c6 14.c5 ± (Consultanți—Stahlberg, Parana 1941).

27. După 10...0—0 jocul poate continua cu 11.Te1 (sau 11.Dd2 Ng4 12. Ne2 Nc7 13.Nf4 Cg6 14.N:c7 D:c7 15. h3 Ne6 = Petrosian—Kasparian, Tbilisi 1949) 11...Ng4 12.c3 N:e3 13.T:e3 Dd6 14.h3 Ne6 15.Dd2 Tad8 16.Cfd4 ± (Bannik—Poliak, camp. R.S.S. Ucrainiene 1948).

28. Sau 11.f:e3 0—0 12.Dd2 Db6 13. a4 a6! 14.N:c6 C:c6 15.a5 Db4 = (Czerniak).

29. Tal—Porath, Amsterdam 1964.

30. După 5.d:c5 urmează 5...N:c5 6. Cf3 Cf6 7.Nc4 Dd8 8.0—0 0—0 9.De2 Cc6 10.c3 Dc7 11.Ce4 Ne7 12.Ng5 Cd5 = (Pirc—Eliskases, Noordwijk 1938).

31. Alte posibilități dau albului un joc mai bun, așa cum demonstrează următoarele xariante: a) 5...Cc6 6.c4 (sau 6.Nc4?! Dd8 7.Cb3 c:d4 8.Cb:d4 C:d4 9.D:d4 D:d4 10.C:d4 a6= (Trifunovici—Garcia, Havana 1963) 6...Dh5 (mai bine este totuși 6...Dd8) 7.d5! e:d5 8.c:d5 D:d5 9.Nc4 cu atac periculos pentru pionul sacrificat (analiza maestrului ceh Skalicka); b) 5...Cf6 6.Nc4 Dc6 7.a4 (sau 7.0—0 b5 8.Ce5 Db6 9.Ne2 Cbd7 — mai bine 9...Nb7 și dacă 10. Nf3 atunci 10...Cc6 cum recomandă Pachman — 10.a4! Na6 11.a:b5 N:b5 12.N:b5 D:b5 13.Df3 ± Pachman—Richter, Praga 1945) 7...a6 8.Nb5 (sau 8.0—0 b6 9.Ce5 Dc7 10.Te1 Cc6 11.Cf3 C:e5 12.d:e5 Cd7 13.Cg5 Nb7 14.C:f7! R:f7 15.N:e6+ R:e6 16.Dg4+ Rf7 17.e6+ Rg8 18.e:d7 cu poziție cîștigată pentru alb; sau 8.De2 b6 9.Cb3 Nb7 10.d:c5 N:f5 11.C:c5 b:c5 12.0—0 Cbd7 13.a5 0—0 14.Ta3! Tad8 15.Tb3 ± Zagorianski—Cistiakov, Moscova 1952) 8... a:b5 9.a:b5 D:f3 10.T:a8! D:g2 11.Df3 D:f3 12.C:f3 Cfd7 13.Ce5 ±.

32. Slab este 6...Dh5?! la care urmează 7.0—0 Cc6 8.Cb3 Cf6 9.Cb:d4 C:d4 10.C:d4 (la 10.D:d4 negrul poate continua liniștit cu 10...Nc5 11.Nb5+ Re7! =) 10...D:d1 11.T:d1 a6 12.Ne2 (se poate juca și 12.Nf4 Nd7 13.Cf3 ±) 12...Ne7?! (era de preferat 12...Nd7 urmat de 13...0—0—0 cu șanse bune de a egala jocul) 13.Nf3 0—0 (la 13... e5 urma 14.Cc6! e4 15.C:e7 e:f3 16. C:c8 T:c8 17.Te1+ ±) 14.Nf4 Td8 15. c4 Ce8 16.Cc6! ± (Krogius—Barcza, Soci 1964).

33. Sau 7...Cc6 (după 7..a6 8.a4 Cc6 9.Cb3 Cf6 10.C:d4 C:d4 11.D:d4 D:d4= Lutovac—Trifunovici, camp. Iugoslaviei 1964) 8.Cb3 și acum se pot ivi următoarele posibilități: a) 8...Ne7 8.Cb:d4 (sau 9.De2 Nf6 10.Tfd1 a6 11. Cb:d4 N:d4 12.Ne3 Cge7 13.N:d4 C:d4 14.T:d4 Dc7 = Averbach—Stahlberg, Stockholm 1952) 9...C:d4 10.C:d4 a6 11.Nf4! (sau 11.Ne3 Nf6 12.c3 Cge7 13.Dh5 0—0 14.Tad1 ± Smislov—Stahlberg, Helsinki 1952) 11...Nf6 12.c3 N:d4 13.c:d4! ±; b) 8...Cf6 9.De2 Ne7 (sau 9...a6 10.a4 Nd6 11.Tfd1 Dc7 12.Cb:d4 0—0 13.Ng5 ±) 10.Tfd1 0—0 11.Cb:d4 Dc7 (sau 11...C:d4 12.T:d4 Db6 13.Ng5! D:b2 14.Tad1 ±) 12.C:c6 b:c6 13.Ng5 Nb7 14.De5 (mai tare este 14.Ce5! pentru că la 14...Cd5? urmează 15.N:e7 D:e7 16.C:c6! ± Pachman—Van Helden,Hilversum 1947) 14...D:e5 15.C:e5. Tfd8 16.Cd7! c5 17.C:f6+ N:f6 18.N:f6 g:f6± (Keres—Eliskases, Noordwijk 1938).

34. Ivkov—Bronstein, meci U.R.S.S.—Iugoslavia 1957.

35. Sau 7...Cc6 8.Cb3 și acum: a) 8...a6 9.a4 Cf6 10.Te1! Dc7? (corect este 10...Ne7 de ex.: 11.Cf:d4 C:d4 12. D:d4 Nd7 13.Nf4 D:d4 14.C:d4 Tc8 = Averbach—Stahlberg, Zürich 1953. Se poate juca și 10...Nd7 11.Ng5 Tc8 12. Nf1 Ne7 13.Cb:d4 C:d4 14.C:d4 0—0 15.c3 Tfd8= (Liebert—Fuchs, camp. R.D.Germane 1964) 11.Cb:d4 C:d4 12. D:d4 Nc5 13.Dh4 Ne7 14.b3! ± (Van den Berg—Donner, Beverwijk 1963); b) 8...Cf6 9.De2 (sau 9.Te1! Nd7?! 10. Cb:d4 a6 11.Ng5 Dc5 12.Nb3 0—0—0 13.c3 e5 14.C:c6 N:c6 15.Dc2 e4 ± Liebert—Uhlmann, camp. R.D. Germane 1963) 9...Ne7 10.Tfe1 (sau 10.Td1 e5 11.h3 — la 11.Nb5 urmează 11...Ng4 12.Ca5 0—0 13.C:b7 Dc7 ∓ Medina—Eliskases, Mar del Plata 1953) 10...a6 11.a4 0—0 12.Ng5 h6 13.Nh4 Ch5 14. N:e7 D:e7 15.g3 Nd7 16.Cb:d4 = (Bradvarevici—Fuchs, Kislovodsk 1964).

36. Sau 8..a6 9.D:d4 Cc6 10.Dh4 Ne7 11.Nf4? (era indicat 11.Ng5 0—0 12. Tfd1 Db4 13.a4! ± sau 12...Dc7 13.Nd3! h6?! 14.N:h6±) 11...Db4! 12.Nd2 Da4 ~ (Tapaszto—Ozsvath, camp. R.P. Ungare 1955).

37. După 9.Te1 a6 10.a4 Ne7 11.C:d4 C:d4 12.D:d4 D:d4 13.C:d4 Nd7 14.Nf4 Tc8 15.Nb3 Ch5 16.Ne3 0—0=(Bouwmeester—Darga, Tel Aviv 1964).

38. Jucabil este şi 10.D:d4 D:d4 — 11.C:d4 a6 (sau 11...Nd7 12.Nf4 Tc8 13.Nb3 Nc5 14.Tad1 0—0 15.a4 Tfd8 16.Td3 Na4 = Matanovici—Vasiukov, Belgrad 1961) 12.Ne2! Ne7?! (era mai indicat 12...Nd6) 13.Ng5 Cd5 14.N:e7 C:e7 15.Nf3 Ta7?! 16.Tfe1 b6 17.Te3 Nb7 18.Tb3 N:f3 19.C:f3 Tb1 ± (Trifunovici—Perez, Dortmund 1961).

39. Sau: a) **11.c3** Dc7 (după 11...Nd7 urmează 12.Df3 Dc7 13.Nd3 Nd6 14.h3 0—0 15.Ng5 Cd5 16.Ne4 ± Ivkov—Panno, Buenos Aires 1955) 12.De2 Nd6 13.h3 0—0 14.Ng5 Ce4 15.Ne3 b5 16. Nd3 Nb7 = (Baghirov—Djurasevici, camp. european interechipe, Oberhausen 1961); b) **11.Cf3** b5 12.Nb3 Nb7 13.c4 Cg4 14.D:d6 N:d6 15.Td1 = (Karaklaici—Djurasevici, Sombor 1957); c) **11.b3** Dc7 12.De2 Nd6 13.Cf5! N:h2+ 14.Rh1 0—0 15.C:g7! cu atac puternic (Gheller—Stahlberg, Göteborg 1955).

40. Keres—Benkö, Curaçao 1962.

WWW.store.ro

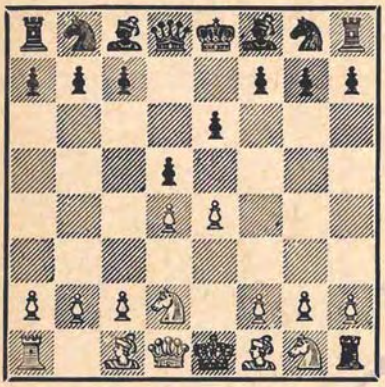

APĂRAREA FRANCEZĂ
(Varianta Tarrasch)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2

	3	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
1	—	e5	Nd3[32]	c3	Ce2[23]	Cf3	c:d4	e:f6[25]	0—0	Cc3[36]	Ne3	Tc1	±
	Cf6	Cfd7[21]	c5	Cc6	Db6[4]	c:d4	f6 !	C:f6	Nd6	0—0	Rh8[37]	Nd7[38]	
2	.....	.....	.....	.....	.....	.....	—	Rf1[19]	Cf4	C:e6	C:g7+	h6N	±
							Nb4+	f6 ![10]	f:e5	Cf6[11]	Rf8[12]	Rg8[13-14]	
3	.....	.....	.....	—	Ce2[15]	N:a6[16]	0—0	Cg3[18]	Dg4 !	e:f6	Ch5	De2	±
				b6'	Na6	C:a6	Ne7[17]	0—0	f5 !?[19]	T:f6	Tg6	Cc7[20]	
4	—	Cgf3	e5	c3 ?![23]	e:f6[24]	Nb5	Cf1[25]	Na4	Ng5	Ce3	C:d4	0—0	∓
	Cc6	Cf6[21]	Cd7[22]	f6	D:f6	Nd6	a6	e5	Df7	e:d4	0—0	C:d4[26]	
5	.....	.....	.....	Cb3 !	Nb5[28]	N:c6	0—0	c4 !	Ca5	e:f6	d:c5	Ng5	±
				f6[27]	a6[29]	b:c6	c5	d:c4 !	Cb6	D:f6[30]	Df5[31]	D:c5[32]	
6	.....	c3	e:d5	Cf3	Nc4	0—0	N:e6	Db3	c:d4[35]	Ce4 !	C4g5[36]	.....	±
		e5[33]	D:d5	e:d4[34]	Dh5	Ne6	f:e6	0—0—0	Cf6	Dd5			
7	—	e5[38]	c3	C2f3	Nd3[39]	Ce2	C2:d4	De2	c:d4[40]	a3	Ne3[41]	.....	±
	a6[37]	c5	Cc6	Nd7	Tc8	c:d4	Cge7	C:d4	Cc6	Ca5			

NOTE:

1. Merită atenția chiar 4...Cg8, de ex.: a) 5.C2f3 b6 6.Ng5 Dd7 7.h4 h5 8.Ch3 c5 9.c3 Na6 10.N:a6 C:a6 11.De2 Cc7 12.Cf4 Ce7 13.N:e7 N:e7 14.Th3 c4 15.Cd2 g6 16.g4 h:g4 17.D:g4 0—0—0 ∼ (Karaklaici—Korcinoi, meci

U.R.S.S.—Iugoslavia 1957); **b) 5.Cgf3** Ce7 6.Cb3?! b6 7.c3 Dd7 8.Nd3 a5 9.a4 Na6 10.0—0 Cf5 11.Te1 N:d3 12.D:d3 Ne7 13.Cbd2 0—0 14.Cf1 c5 ∓ (Teskovski—Zilberman, camp. studențesc al U.R.S.S. 1964); **c) 5.Nd3** c5 6.c3 Cc6 7.Ce2 Nd7 8.0—0 Dc7 9.Cf3 c4 10.Nc2 h6 11.Te1 0—0 12.b3 Ca5 13.Cf4 Ne8 14.Cd2 Rb8 ∼ (Stein—Baghirov, 31 camp. U.R.S.S.).

După 4...Ce4?! negrul nu reușește să scape de greutățile deschiderii, de ex.: 5.Nd3?! (mai bine este 5.C:e4! d:e4 6. Ne3 b6 7.Nb5+ c6 8.Na4 Na6 9.Ce2 Nb5 10.N:b5 c:b5 11.Cg3 ±) 5...f5 6. e:f6 C:f6 7.f4?! c5 8.c3 Cc6 9.Ce2 c:d4 10.c:d4 Db6 11.Cf3 Nd6! 12.a3 0—0 13. b4 Nd7 14.h3 Tac8 15.Ne3 Ch5 ∼ (Partoș—Ardeleanu, camp. României 1963).

2. O altă continuare importantă a acestei variante este 5.f4, de ex.: 5...c5 6.c3 Cc6 7.C2f3 (sau 7.C1f3?! c:d4 8.c:d4 Db6 9.Cb3 Nb4+ 10.Nd2 0—0 11.Nd3 f6 12.0—0 N:d2 13.D:d2 f:e5 14.f:e5 T:f3! 15.T:f3 Cd:e5 16.Th3 h6 17.Df2 Cg4 ∓ Dr. Vidmar—Kostici, Belgrad 1921) 7...Db6 (merită atenție și continuările: **a) 7...c4!** 8.g4 h5 9. g:h5 Cb6 10.Ce2 T:h5 11.Cg3 Th8 12.b4 Nd7 13.a4 a5 14.b5 Ce7 15.Na3 Cg6 16.N:f8 C:f8 17.Dc1 Cg6 18.Ne2 De7 și poziția negrului este preferabilă (Kupper—Petrosian, Tel Aviv 1964); **b) 7...c:d4** 8.c:d4 Cb6 9.Nd3 g6 10. Cge2 h5 = (Matanovici—Pietzsch, Moscova 1963); **c) 7...Ne7?!** 8.Nd3 Da5 9.Rf2 b5 10.Ne3 b4 11.Ce2 Na6 12.f5 Tb8 13.f:e6 f:e6 14.Cf4 b:c3 15.b:c3 Tb2+ 16.Rg3 N:d3 17.C:d3 T:a2 18. T:a2 D:a2 19.d:c5 ∼ (Baghirov—Katalimov, camp. U.R.S.S. echipe, Alma Ata 1962); **d) 7...f5** 8.Nd3 Ne7 9.Ce2 0—0 10.h3 c4 11.Nc2 b5 12.Cg5 Cb6 13.g4 a5 14.Cg3 Ta7 15.h4 De8 16.Nd2 b4 (Korcinoi—Larsen, Belgrad 1964) și acum iată posibilitățile acestei variante mult jucate: **a) 8.g3** c:d4 9.c:d4 Nb4+ (sau 9...f6 10.Nh3 f:e5 11.f:e5 Nb4+ 12.Rf1 Cf8 13.Ce2 Cg6 14.Rg2 0—0 15.Ng4 Nd7 16.h4 Na5 17.Tb1 Db5 18.h5 Cge7 19.h6 ± (Portisch—Tal, Oberhausen 1961) 10.Rf1 f6 11.Rg2 Dd8 12.Nd3 Cb6 13.Dc2 f5 14. Ce2 Ne7 15.a3 Nd7 16.b3 Tc8 = (Bronstein—Uhlmann, Budapesta 1961); **a1) 10...f5** 11.Rg2 a5! 12.Ce2 Cdb8 13. a3 Ne7 14.Cc3 Ca6 15.h3 Nd7 16.Th2 Cc7 17.Rh1 0—0 ∓ (Matanovici—Uhlmann, Zagreb 1955); **a2) 10...Ne7** 11.Rg2 Dc7 12.a3 Cb6 13.Nd3 Nd7 14.Ce2 Tc8 15.b3 a5 16.Nd2 a4 17.Cc3 a:b3 18.Cb5 Db8 19.D:b3 Cc4 ∼ (Pogats—Uhlmann, Budapesta 1961); **b) 8.Ce2** f6 9.g3 (Spielman a propus 9.a3 Ne7! 10.Cg3 0—0 11.Nd3 a5! =) 9...c:d4 **10.d:c4 Nb4+ 11.Nd2?** (11.Cc3! 0—0 12.e:f6 C:f6 =) 11...f:e5 12.f:e5 0—0 13.Ng2 C7:e5 14.d:e5 C6:e5 și acum: **b1) 15.C2d4** Cd3+ 16.Re2 C:b2 17.Db3 Da6+ 18.Rf2 N:d2 19. D:b2 Dd3 20.Tad1 De3+ ∓ (Hammann—Uhlmann, Halle 1963); **b2) 15. Cf4** De3!+ 16.Rf1 N:d2 17.D:d2 D:d2 18.C:d2 g5 ∓).

3. Sau 7.Cgf3 Db6 8.0—0 c:d4 9.c:d4 C:d4 10.C:d4 D:d4 11.Cf3 Dg4 12.h3 Dh5 13.Te1 Ne7 14.Rh2 f5 15.e:f6 C:f6 16.Nb5+ Rf8 cu inițiativă pentru pionul sacrificat (Șah Zade—Huseinov, Frunze 1964).

4. Pentru a obține egalitatea negrul poate încerca atacarea centrului alb prin 7...f6. Practica a arătat următoarele posibilități de continuare: **a) 8.Cf4** (sau 8.f4 c:d4 9.c:d4 f:e5 10.d:e5 Nc5 ∓; sau 8.e:f6 D:f6 9.Cf3 c:d4 10. c:d4 Nb4 11.Nd2 N:d2+ 12.D:d2 0—0 13.0—0 e5 14.d:e5 C7:e5 15.C:e5 C:e5 16.Cd4 ± Trifunovici—Matanovici, Belgrad 1954) 8...De7 și acum: **a1 9.e:f6** D:f6 (sau 9...C:f6 10.0—0 c:d4 11.c:d4 C:d4 12.Te1 Dd6 13.Cf3 C:f3+ 14.D:f3 Ne7 15.De2 Rf7 16.Ch3 Te8 17.Cg5+ Rg8 18.C:h7! cu atac decisiv, Traikovici—Matanovici, 10 camp. Iugoslaviei, Novi Sad 1955) 10.Cf3 c:d4 (sau 10... Nd6 11.Ch5 De7 12.0—0 g6 13.d:c5 Nc7? — 13...N:c5! 14.Cf4 0—0 ± — 14.Cg3 C:c5 15.c4! 0—0 16.Nh6 ±

(Szabo—Bălănel, M. Lazne 1951) 11. 0—0 Ce5 12.C:e5 C:e5 13.Nb5+ Nd7 (13...Cc6!) 14.N:d7+ R:d7 15.Te1 Tae8 16.c4 ! cu atac puternic (Keres—Czerniak, Helsinki 1952) ; b) 9.Rh5+ Df7! (la 9...Rd8? urmează 10.Dh3 f5 11. Cg6? — 11.Cf3+! — 11...h:g6 12.D:h8 c:d4 13.c:d4 C:d4 14.f4 Cc5 ∓ (Szabo—Bălănel, camp. României 1951) 10.Ng6 h:g6 11.D:h8 f:e5 ∓ ; c) 9.Cf3 c:d4 10.c:d4 f:e5 11.Cg6 h:g6 12.N:g6+ Rd8 13.Ng5 Cf6 14.d:e5 Db4+ 15.Rf1 Ne7 16.e:f6 g:f6 17.Ne3 ~ (Euwe—Kramer, meci 1940).

Sînt interesante și posibilitățile care survin după 7...c:d4 8.c:d4 f6 9.e:f6 (slab este 9.Cf4?! din cauza 9...C:d4! 10.Dh5+ Re7 11.Cg6+ h:g6 12.e:f6+ C:f6 13.D:h8 Rf7 14.0—0 e5 ∓ Hinne—Weise, R. F. Germană 1959) 9...Df6! (sau 9...C:f6 10.0—0 Nd6 11.Cf3 0—0 12.Te1 Dc7 13.Cc3 a6 14.h3 Nd7 15. Ng5 Tae8 16.Tc1 Nf4 = (Karaklaici—Bronstein, meci U.R.S.S.—Iugoslavia 1957) 10.Cf3 Nb4+ și acum: a) 11.C2c3 e5 12.Ng5 Dd6 13.d:e5 C7:e5 14.0—0 N:c3 15.b:c3 0—0 ∓ (Milici—Czerniak, Belgrad 1955) ; b) 11.Rf1 0—0 12.Cf4 Nd6 13.Ch5 Df7 14.Cg3 e5 ∓ (Vesely—Prado, camp. mondial studențesc, Lyon 1955).

In loc de 8...f6, negrul poate juca și 8...Cb6?! 9.0—0 Nd7 după care pot surveni variantele: a) 10.Cf3 Ne7 11. Cf4 a5 12.Ch5! g6 13.C:f6 ++ N:f6 14.e:f6 D:f6 15.Ng5 Dg7 16.Dd2 ! ± ; b) 10.a3 a5 11.b3 a4 12.b4 Tc8 13.Nb2 Ne7 14.Cg3 g6 15.Tac1 ± (Koblenz—Ravinski, Leningrad 1949); b1) 11.f4 g6 12.Cf3 h5 13.Cc3 a4 14.Dc2 Tg8 15.Df2 Ca5 16.Dg3 ~ (Szabó—Troianescu, Szczawno Zdroj 1950) ; b2) 11. Cf3 Ne7 12.Cg3 a4 13.Nd2 Ca5 14.Tc1 Cc4= (Bannik—Saighin 1948) ; c) 10.f4 Cb4 (sau 10...g6 11.Cf3 h6 12. Nd2 Cb4 13.Nb1 Cc4 14.Nc1 a5 15.b3 Cb6 16.a3 Cc6 17.a4! ±) 11.Nb1 a5 12.a3 Cc6 13.f5 e:f5 14.N:f5 N:f5 15. T:f5 ± (Ivkov—Puc, Novi Sad 1955).

5. Sau 10.Cf4 f:e5 11.C:e6 (sau 11. d:e5 Nb4+ 12.Rf1 Cd:e5 13.C:e5 C:e5 14.Dh5+ Cf7 15.N:h7 Dd4 16.Ne3 De5 17.De2 Na3 ∓ (Menke—Eichner, coresp. 1956—57) 11...e4 12.Nf4 e:f3 ∓

6. La variante interesante se ajunge după 12.Cf4 0—0 13.Te1 de ex. a) 13...Ce4 14.g3 N:f4 (sau 14...Dd7 ? 15. N:e4 d:e4 16.T:e4 Tae8 17.d5 ! ± Keres—Clarke, Amsterdam 1954) 15.N:f4 e5 16.C:e5 Nf5 17.C:c6 D:c6 18.f3 Cd6 19.Tc1 Db6 20.N:d6 D:d6 21.Te5 ± (Keres—Esposito, Mar del Plata 1957); b) 13...N:f4 14.N:f4 Nd7 15.Nd6 Tfe8 16. Nc5 Dc7 17.Tc1 ± (Gheller—Stahlberg, Stockholm 1952) ; c) 13...Nd7 14.C:e6 Tfe8 15.Nf5 ! Te7 (sau 15...Ca5 16.Ng5 N:e6 17.N:e6+ T:e6 18.T:e6 N:h2+ 19. R:h2 D:e6 = Lundquist—Schmidt, finala 2 camp. mondial coresp.) 16.Ng5 Tae8 17.C:g7 ! T:g7 18.N:d7 T:e1+ 19. D:e1 C:d7 20.De6+ ± (Keres).

Practica a mai arătat și alte posibilități în afară de 12.Cf4, de ex. a) 12.Nd2 0—0 13.Nc3 Nd7 14.Dd2 Tae8 15.Tae1 Te7 16.Cg3 Cg4 ?! 17.h3 Ch6 18.Nb1 N:g3 19.f:g3 e5 20.Dg5 ! ± (Henings—Uhlmann, camp. R.D. Germane 1963) ; b) 12.Dd2 0—0 13.Dg5 Dd8 (sau 13...Nd7 14.Db4 ?! Cb4 15. Nb1 Nb5 16.Te1 Cd3 17.N:d3 N:d3 18. Ce5 N:e2 19.T:e2 Da6 ~ Milici—Udovcici, Sombor 1957) 14.Cg3 h6 15.Dh4 Ch7 = (Matanovici— Barcza, Stockholm 1952) ; c) 12.Nf4 N:f4 13.C:f4 D:b2 ?! 14.Tb1 Da3 15.Cg5 Dd6 16. Cf:e6 N:e6 17.C:e6 D:e6 18.Te1 Ce4 19. N:e4 d:e4 20.d5 ± (Minev—Uhlmann, Berlin 1962) ; d) 12.b3 ?! 0—0 13.Nb2 Nd7 14.Cg3 Rh8 15.Nb1 a5 16.a3 Ta8 17.Te1 Ce7 18.Ce5 Ne8 19.Te3 N:e5 20.d:e5 Cd7 ~ (Florian—Uhlmann, Balatonfüred 1959) ; e) 12.a3 0—0 13. b4 ?! e5 14.d:e5 C:e5 15.C:e5 N:e5 16. Ta2 Cg4 ∓ (Janosevici—Djurasevici, Sombor 1957).

7. Sau 13...Nd7 14.Ce5 (sau 14.a3 Tae8 15.Tc1 Ce7 16.Ce5 Ne8 17.Dd2 Cd7 18.Ce2 ± Unzicker—Kanko, Tel

Aviv 1964; sau 14.Cb5?! Nb8 15.Cc3 a6 16.a3 Nd6 17.b4?! Dd8 18.Te1 De8 19.h3 Tc8 ∼ Szily—Uhlmann, Bad Liebenstein 1963) 14...Ne8 (după 14... Tae8?! 15.Tc1 Ce7 16.Dc2 h6 17.h3 Cc6? 18.N:h7+ ! ± Trifunovici—Gerenski, Vrnjacka Banja 1958) 15.Ca4 (15.Tc1 !) 15...Dc7 16.f4 Cb4 17.Nb1 Tc8 18.Cc3 Nh5 19.Dd2 Cg4 și negrul are inițiativă (Bradvarevici — Cirici, camp. Iugoslaviei 1963).

8. Și 15.Ca4 Dc7 17.h3 Tae8 17.Cc5 Nc8 18.Nb5 ± (Trifunovici—Schmidt, München 1958).

9. Jucabil este și 10.Nd2 N:d2+ 11. D:d2 Db4 12.Tc1 D:d2+ 13.R:d2 Cb6 (sau 13...0—0 14.Nb5 Cdb8 15.Cf4 Dd7 16.Nd3 h6 17.h4 f6 18.Cg6 Tf7 19.Re3 Ne8 20.g4 ± Ortega—Gonzales, Tel Aviv 1964) 14.b3 Ce7 15.h4 și albul are un final mai bun (Keres—Flores, Buenos Aires 1939).

10. Este pasiv 10...Ne7 de ex. 11.a3 Cf8 (11...a5!) 12.b4 Nd7 13.Ne3 Cd8 14.Cc3 a5 15.Ca4! ± (Alehin—Capablanca, AVRO 1938).

11. După 12...e4 13.Nf4 e:f3 14.Nc7 Cf6 15.N:b6! (la 15.C:g7+? urmează 15...Rf7 16.N:b6 Ng4! ∓ Spielmann—Stoltz, meci 1930) 15...N:e6 16.Nc5 N:c5 17.d:c5 f:g2+ 18.R:g2 0—0 19.Te1 ± (Keres).

12. La 13...Rf7 urmează 14.Ch5! C:h5 (sau 14...e4 15.Cg5+ Re7 16. C:f6 R:f6 17.Dh5 ±) 15.Cg5+ Re7 16. D:h5 D:d4 17.Ne2 Ne6? (17...Nd7!) 18.Dh6 Nf7 19.C:f7 R:f7 20.Ng5 și albul a câștigat repede (Levin—Lutikov, Leningrad 1951).

13. După 14...e4 urmează 15.Ch5+ Re7 16.C:f6 R:f6 17.Dc1! e:d3 18.Dg5+ Re6 19.Dg4+ ± (analiză Bondarevski și Abramov).

14. Și mai departe, după 15.Dc1!, partida poate continua în avantajul clar al albului, care are atac câștigător cu: a) 15...e4 16.Dg5 Rf7 17.Ch5 C:h5 18.D:h5+ Re7 19.Ng5+ Rf8 20.Ce5 și negrul a cedat (Rotaru—Diaconescu, camp. României coresp. 1960—61 și acum: a1) 20...C:e5 21.Nh6+ Re7 22. D:e5+ Ne6 23.Dg7+ Nf7 24.Ng5+ Rd6 25.Df6+ Ne6 26.De7 și albul câștigă ușor); a2) 20...Dc7 21.Nh6+ Re7 22.Df7+ Rd6 23.Df6+ Ne6 24.Nf4 și albul câștigă; b) 15...Cg4 16.Cf5! (sau 16.Ch5 Ne7 17.h3 Cb4 18.h:g4 C:d3 19. Dd2 N:g4 20.C:e5 ±) și albul a avut atac câștigător (Vasilciuk—Ciucarev, camp. Moscovei 1962).

15. Alte continuări, care caută evitarea schimbului nebunului de alb sau compensație imediată de poziție pentru aceasta, dau negrului, în general, joc satisfăcător, de ex.: a) 7.Da4 a5! 8. Dc2 Na6 9.C2f3 Dc8 10.Ch3 N:d3 11. D:d3 Da6 = (Keres—Mikenas 1940); b) 7.De2 c:d4 8.c:d4 Cc6 9.Cgf3 Cb4 10.Ng5 Ne7 11.N:e7 C:d3+ 12.D:d3 D:e7 ∓ (Marici—Ugrinovici, Belgrad 1959); c) 7.Ch3! Na6 8.N:a6 C:a6 9. 0—0 Ne7 (9...Dc7!) 10.Dg4 g6 11.Cf3 h6 12.Cf4 Cf8 13.b3! Dd7 14.Ne3 0—0—0 15.a4 Rb7 16.a5 h5 17.Dg3 Ch7 18.c4 ± (Simaghin — Goldberg, 23 camp. U.R.S.S.); d) 7.f4 Na6 8.C2f3 Dc8 9.Ch3 N:d3 10.D:d3 Da6 11.Cf2 D:d3 12.C:d3 Cc6 și albul are o poziție ceva mai bună, însă poziția negrului este apărată solid (Potucek—Key, Birmingham 1947); e) 7.C2f3 c:d4 (7... Na6!) 8.c:d4 Nb4+ 9.Nd2 N:d2+ 10. D:d2 Na6 11.Ce2 N:d3 12.D:d3 Cc6 13. Tac1 Tac8 14.Da3 De7 15.Da4 ± (Lisițin—Judovici, 11 camp. U.R.S.S.).

16. Sau: a) 8.Nb1 ?! Cc6 9.C2f3 c:d4 10.c:d4 Nb4+ 11.Nd2 (sau 11.Rf1? Tc8 12.Ne3 Ca5 13.Da4 Ne7 14.b4 N:e2+ 15.R:e2 Cc4 ∓ Ortega—Fernandez, Tel Aviv 1964) 11...N:d2+ 12. D:d2 De7 13.0—0 Db4 14.Tfd1 D:d2 15.T:d2 N:e2 16.T:e2 Tac8 ∓ (Prins—Schmidt 1950); b) 8. C2f3 Ne7 9.0—0 Dc8 10.Ng5 Cc6 11.N:e7 C:e7 12.Tac1 N:d3 13.D:d3 c4 =

17. Practica a mai dezvăluit și alte posibilități, cum sînt: a) 9...Cc7 10. Cg3 (sau 10.f4 f5 11.e:f6 C:f6 12.Cg3 Nd6 13.Cf3 0—0 14.Dd3 c4 15.Dc2 b5 16.Nd2 a5 17.Tae1 Tb8 ∼ Bradvarevici—Fichtl, Kislovodsk 1964; sau 10. f4 g6 11.Cf3 — 11.g4! — 11...h5 12. Ne3 c4 13.Nf2 Ne7 14.De1 b5 15.Nh4 N:h4 16.C:h4 Cb6 = Matanovici—Sofrevski, 17 camp. Iugoslaviei, Skoplje 1962; sau 10.Cf4 Ne7 11.Te1 0—0 12. Cf1 f6 13.Dg4 f5 14.Df3 Tf7 15.c4! g5 16.C:d5! e:d5 17.c:d5 g4 18.Db3 ± Milici—Sliwa, M. Lazne 1961) 10...Ne7 11.Dg4 g6 12.Cf3 h5 13.Df4 c4 14.Cg5 N:g5 15.D:g5 D:g5 16.N:g5 b5 17.a4 a5 18.a:b5 a4 19.Ta2 Ta5 = (Golovko—Gorenstein, camp. U.R.S.S. coresp. 1962); b) 9...Dc8 10.f4 g6 11.g4 Dc6 12.C2f3 h5 13.f5 h:g4 14.f:e6 g:f3 15. e:d7+ D:d7 16.T:f3 ± (Furman—Goldberg, 17 camp. U.R.S.S.); c) 9...g6 10.C2f3 Ng7 11.Ng5 Dc8 12.Dd2 h6 13. Ne3 Db7 și acum 14.h4! ± Ragozin—Botvinnik, meci 1940).

18. Alte linii interesante de joc: a) 10.f4 f5 11.e:f6 N:f6 12.f5 e:f5 13.Cf4 Cc7 14.Dh5+ g6 15.C:g6 h:g6 16. D:g6+ Rf8 17.Cf3 cu șanse bune ca atacul să reușească (Ravinski—Judovici, camp. Moscovei 1942); a1) 10... g6 11.g4! Dc7 (10...h5 11.f5!) 12.f5 g:f5 13.g:f5 0—0—0 (sau 13...Dc6 14.f6 Nf8 15.Cf3 Cc7 16.Cg3 Cb8 17.Nf4 Dd7 18. Ch5 ± Günsberger—Reicher, București 1965) 14.Cf4! ±); a2) 10...0—0 11.f5 Cc7 12.Cg3 f6 13.f:e6 C:e6 14.Dg4 Cc7 15.Cf5 g6 16.e6 ±); a3) 10... c:d4 11.c:d4 f5 12.e:f6 N:f6 13.Cf3 0—0 14.Cc3 ± (Kramer—Van Duisburg, Barn 1941); b) 10.Cf3 Cc7 11. Cf4 0—0 12.Te1 Rh8 13.g3 De8 14. De2 Rc8 15.Ch3 Tg8 16.Ng5 f6 17. e:f6 g:f6 18.Nf4 ∼ (Clarke—Sliwa, Hastings 1961).

19. Poate era mai bine 11...Rh8, trecînd la o apărare tenace.

20. Urmează 15.Cf3 Nd6 16.g3! e5 (după 16...De7 putea urma 17.Rh1 e5 18.Ch4 Te6 19.Cf5! ±) ± (Kotov—Keres, 16 camp. U.R.S.S.).

21. Alte posibilități: a) 4...Ch6 5.c3 (sau 5.Nd3 Cb4 — dacă 5...Ne7 atunci 6.0—0 0—0 7. Cb3 d:e4 8.N:e4 Cf5 9.Nf4 Nf6 10.c3 Cce7 11.Ce5 ± Filip—Barta, Brno 1949 — 6.Ne2 c5 7.0—0 c4! — 7...c:d4! 8.C:d4 Cc6 — 8.c3 Cc6 9.b3 c:b3 10.a:b3 Ne7 11.Nd3 0—0 12.Dc2 ± (Rossolimo—Fuderer, Hastings 1949—50) 5...f5 6.e:d5 e:d5 și acum: a1) 7.Nb5 De7+ 8.Ce5 Nd7 9.N:c6 N:c6 10.0—0 Df6 11.C2f3 Cf7 12.C:f7 R:f7 13.Ng5 Dd6 14.Dd2 ± (Aronin—Liublinski, Gorki 1950); a2) 7.Nd3! Cf7 8.0—0 Ne7 9.Te1 0—0 10.Cf1! Rh8 11.Ce3 f4 12.Cf5 Nd6 13. C:d6 D:d6 14.b4 ± (Estrin—Liublinski, Gorki 1950); b) 4...Cge7 5.c3 Cg6 6.g3 Ne7 7.h4 d:e4 8.C:e4 b6 9.h5 Cf8 10.h6 g6 11.Nb5 Nd7 12.d5! ± (Spielmann—Nimzovici, Berlin 1928); c) 4...g6 5.c3 Ng7 6.Nd3 Ch6 7.e5 (sau 7.0—0! 0—0 8.Te1 f6 9.b4 a6 10.a4 Te8 11.Db3 ± Sokolov—Korcinoi, 21 camp. U.R.S.S.) 7...f6 8.e:f6 D:f6 9.De2 Nd7 10.Cf1 Cf7 11.Ce3 De7 12.Nd2 0—0—0 13.0—0—0 The8 14.Cg4 e5 = (Djurasevici—Marici, 12 camp. Iugoslaviei, Sombor 1957); d) 4...f5?! 5.e:f5 e:f5 6.Nb5 Nd6 7. 0—0 Cf6 8.c4 0—0 9.c5 Ne7 10.N:c6 b:c6 11.Ce5 Nd7 12.Te1 ± (Boleslavski—Bondarevski, Pernau 1947); e) 4...e5?! 5.Nb5! (sau 5.e:d5?! C:d4 6.c3 C:f3+ 7.C:f3 =) 5...e:d4 6.0—0! Nd7 7.e:d5 Cb4 8.De2! Ne7 9.d6 c:d6 10.C:d4 ± (Foltys—Zita, Ostrava 1946); f) 4...g6?! 5.c4 Cge7 6.e5 Ng7 7.Ne2 f6 8.e:f6 N:f6 9.Cb3 Cf5 10. c5?! e5! 11.d:e5 C:e5 12.C:e5 N:e5 13.Nf3 c6 ∓ (Kuprianov—Matanovici, Zagreb 1964)

22. Sau 5...Ce4?! 6.c3 și acum: a) 6...f5 7.e:f6 C:f6 8.Nd3 Nd6 9.0—0 0—0 10.Te1 Nd7 11.Ce5 Ne8 12.Cf1 Ce7 13.Cg3 c5 14.Ng5 Cc6 15.C:c6 b:c6 16.T:e6 ± (Gheldîmamedov—Ivanov, camp. U.R.S.S. echipe 1964); b) 6...C:d2 7.N:d2 f6 8.Nb5 Nd7 9.De2

De7 10.e:f6 g:f6 11.Nf4 0—0—0 12. 0—0 Te8 13.c4 d:c4 14.D:c4 Db4 15. De2 a6 16. Nc4 ± (Şamkovici—Lein, 32 camp. U.R.S.S. 1965).

23. Merită atenţie şi continuarea 6.c4, după care pot surveni variantele: a) 6...f6 7.c:d5 e:d5 8.Nb5 a6 9.Na4 (dacă 9.Da4? atunci 9...a:b5! ∓. Se poate juca însă şi 9.N:c6 b:c6 10.Da4 Nb7 11.e:f6 urmat de 12.0—0 ±) 9...f:e5 10.C:e5 C:e5 11.d:e5 b5 12.Nb3 C:d4 13.0—0 c5 14.Cf3 (sau 14.e6 N:e6 15.Te1 ∼) 14...Ng4 15.Ne3 ∼ (Trifunovici—Szabo, Hilversum 1947); b) 6...d:c4 7.N:c4 Cb6 8.Nb5 Dd5 9.Db3 Nd7 10.D:d5 C:d5 =; b1) 7.C:c4 Cb6! 8.C:b6 a:b6 9.Nd3 Cb4 10.Ne4 Nd7 ∓ (Pachman).

S-au mai întîlnit şi alte continuări, de ex.: a) 6.Ne2! f6 7.e:f6 D:f6 (sau 7...C:f6 8.0—0 Nd6 9.c4 0—0 10.g3 Rh8 11.c5 Ne7 12.Nb5 Nd7 13.Te1 Ce4 14.C:e4 d:e4 15.T:e4 Ne8 16.Nc4 Nh5 17.g4 Ng6 ∼ Doroşkevici—Kotkov, 1964) 8.Cf1 (sau 8.Cb3?! Nd6 9.0—0 0—0 10.c4 d:c4 11.N:c4 Cb6 12.Nb5 a6?! — 12...e5! — ± Gligorici—Bondarevski, Moscova 1947) 8...e5 (sau 8...Nd6 9.Ce3 Cd8 10.0—0 Cf7 11.c4 c6 12.Cg4 Dd8 13.c:d5 e:d5 14.Nd3 0—0 15.Dc2 Cf6 16.C:f6 D:f6 17.N:h7 + ± Kuzmicev—Lein, 1964) 9.Ce3 e4 10.C:d5 Dd6 11.c4 e:f3 12. Nf4 ± (Korcinoi—Aratovski, Saratov 1948); b) 6.b3 a5! 7.Nb2 Ne7 8.a3 a4 9.Nd3 0—0 10.0—0 f5 11.e:f6 N:f6 12.b4 Ce7 =; b1) 6...f6?! 7.Nb2 f:e5 sau 7...g6 8.Nb5 Ng7 9.0—0 f:e5 10. d:e5 0—0 11.Te1 ± Ivkov—Corral, Hastings 1955) 8.d:e5 Nc5?! (8... Ne7!) 9.Nd3 De7 10a3 a5 11.c4! ± (Trifunovici—Bondarevski, Stockholm 1952); c) 6.g3 Ne7 7.Nh3 (7. h4!) 7...h5 8.Cb3?! g5! 9.g4 h:g4 10. N:g4 f5 11.e:f6 C:f6 12.h3 C:g4 13. h:g4 e5 ∓ (Pachman—Guimard, Praga 1946); d) 6.Nd3 Cb4 (la 6...f6? urmează 7.Cg5! C:e5 8.d:e5 f:e5 9.Dh5+ Rd7 10.Cf3! ± Lukis—Stahlberg, Mar del Plata 1942) 7.Ne2 c5 8.c3 Cc6 9.0—0 c:d4! (sau 9...f6? 10.e:f6 D:f6 11.c4! ±) 10.c:d4 f6 =; e) 6.Nb5?! a6 7.N:c6 b:c6 8.c4!? (sau 8.Cb3 c5 9.c4 — sau 9.Ng5 Ne7 10.Ca5 Cb8 11.N:e7 D:e7 12.c3 0—0 13.0—0 Nd7 14.Dd2 c4 15.Cb7 Nc8 16.Cc5 Cd7 17.b4 ± (Kuprianov—Marovici, Belgrad 1964) — 9...c6 10.Nd2 a5 11. c:d5 c:d5 12.d:c5 C:c5 14.C:c5 N:c5 14.Da4+? — 14.0—0! — ∓ Ban—Gereben, Budapesta 1948; sau 8.0—0 c5 9.c4 Nb7 10.Da4 d:c4 11.d:c5 N:c5 12.D:c4 0—0 13.Ce4 Ne7 14.Dc2 C:e5 15.C:e5 Dd5 16.Te1 D:e5 ∓ Pîdevski—Jimenez, Havana 1964) 8...d:c4 9.C:c4 Cb6 10.C:b6 c:b6 11.0—0 Ne7 12.Ne3 0—0 13.Cd2 Dd5 14.Db3 Nd7 15.Tac1 a5 16.a3 Tfc8 17.Dd1 Tab8 ∓ (Gligorici—Szabó, Stockholm 1948).

24. Nici alte continuări nu dau acum avantaj albului, din contra, cea mai mare parte dintre variante duc la poziţii preferabile pentru negru, de ex.: a) 7.Nb5 f:e5 8.d:e5 Ne7 9.0—0 0—0 10.Te1 De8 11.Cf1 Cc5 12.Cg3 a6 13.Nf1 b5 14.Dc2 b4 15.Ne3 a5 ∼ (Samaev—Vistanetkis, Sverdlovsk 1947); b) 7.De2 f:e5 8.d:e5 Ne7 9.g3 0—0 10.Ng2 a5 11.0—0 De8 12.Te1 b6 13.Cb3 Na6 14.Dd1 Df7 ∓ (Dubinin—Saighin, ½, 16 camp. U.R.S.S.); c) 7.Ch4 De7 8.Nd3 f:e5! 9.Dh5+ Df7 10.Ng6 h:g6 11.D:h8 e4 12.Cb3 Cf6 13.f3 (13.g4 e5!) 13...Nd7 14.f:e4 d:e4 15. 0—0 0—0—0 şi acum: c1) 16.g3 Nd6 17.Dh7 Ce7 18.Cg2 g5 19.Ce3 Cf5 ∓ (Rovner—Toluş, Leningrad 1946); c2) 16.Dh7 Ce7 17.Cc5 Nb5 18.T:f6 D:f6 ∓ (Kamîşov—Maghergut, camp. Moscovei 1947); d) 7.Nd3 f:e5 8.d:e5 C:e5 9.C:e5 C:e5 10.Dh5+ Cf7 11.N:h7 Nd7 12.Cf3 Df6 13.Cg5 Nc5! 14.f4 Nb6 15. Nd2 Re7 16.C:f7 D:f7 17.D:f7+ R:f7 18.Nd3 Nc6! ∓ (Keres).

25. Alte posibilităţi s-au arătat a fi mai slabe pentru alb, de ex.: a) 9.0—0 0—0 10.Da4 a6 11.N:c6 b:c6 12.b3 a5 ∓ (Verlinski—Saighin, Moscova 1945); b) 9.De2 0—0 10.Cf1 e5 11.N:c6? (11.

Ce3!) 11...b:c6 12.d:e5 C:e5 ∓ (Smîslov—Serebriski, Tallinn 1948).

26. Tartakower—Guimard, Groningen 1946.

27. Sau 6...Ne7?! 7.Nb5 (sau 7.c4?! f6 8.c:d5 e:d5 9.Nb5 0—0 10.0—0 f:e5 11.N:c6 b:c6 12.d:e5 Cb6 13.Dd4 De8 14.Rh1 Dh5 ∓ Keres—Byrne, Buenos Aires, 1964) și acum: a) 7...C6b8 8.h4 (se poate juca și 8.0—0 a6 — sau 8... 0—0! 9.Te1 b6 10.c3 c5 =; sau 8...b6 9.Ne3 c6 10.Ne2 Na6 11.c3 0—0 12.N:a6 C:a6 13.De2 Cc7 14.Tac1 c5 15.Ce1 Dc8 16.Dc2 a5 17.f4 ± Kolpakov—Muratov, Frunze 1964 — 9.Nd3 c5 10.d:c5 Cc6 11.Te1 C:c5 12.C:c5 N:c5 13.Cg5! h6 14.Dh5 ± Najdorf—Guimard, 1949) 8...b6 9.Ng5 (poate 9.Cg5!) 9...h6 10. N:e7 D:e7 11.De2 a5 12.a3 c6 13.Nd3 c5 14.d:c5 b:c5 15.c4 ± (Suetin—Furman, Tbilisi 1951); b) 7...a6 8.N:c6 b:c6 9.0—0 c5 10.Ca5 C7b8 11.d:c5 N:c5 12.De1 Ne7! = (Keres); c) 7...0—0 8. 0—0 Cb6 9.Te1 Nd7 10.Nd3?! Cc6 11. Nf1 Ca4 ± (Sokolov—Saighin, Kiev 1950).

28. Negrul scapă de orice greutate după 7.e:f6, de ex.: 7...D:f6 8.Ng5 Df7 9.Nh4 e5 10.d:e5 C7:e5 11.C:e5 C:e5 = (Flohr—Bondarevski, 15 camp. U.R.S.S.)

29. Sau: a) 7...Ne7 8.Nf4 0—0 9.e:f6 g:f6 10.0—0 Cb6 11.Te1 Nd5 12.Ng3 a6 13.Nd3 Ca4 14.Tb1 ± (Botvinnik—Boleslavski, 13 camp. U.R.S.S.); b) 7...f:e5 8.d:e5 Ne7 9.Nf4 0—0 10.Ng3 C6b8 11.0—0 a6 12.Nd3 c5 13.c4 ± (Pachman—Paul de Ruuyter, Hilversum 1947).

30. La 12...g:f6 putea urma 13.Ce5 și acum: a) 13...D:d4 14.Dh5+ urmat de 15.Cc6+; b) 13...f:e5 14.Dh5+ Rd7 15.D:e5 Tg8 (sau 15...Nd6 16.De4 Cd5 17.d:c5 d:c5 18.C:c4 Nc7 19.Ce5 ~ Saharov—Lein, 32. camp. U.R.S.S. 1965) 16.d:c5 Cd5 (la 16...Ng7 urma 17.Td1+ Cd5 18.T:d5+ e:d5 19.D:d5+ Re8 20. Dg8+) 17.c6+ Re8 18.Dh5 Re7 19. D:h7+ Ng7 20.Td1 De8 21.C:c4~.

De asemenea, după 12...g:f6 albul poate juca și 13.Cc4 de ex.: 13...C:c4 14.Da4+ Dd7 15.D:c4 Nb7 16.Nf4 Tg8 17.Ng3 Nd5 18.Dc3 c:d4 19.C:d4 f5 ~ (Cirici—Ostojici, 17 camp. Iugoslavieĭ, Skoplje 1962).

31. Alte posibilități: a) 13...Cd5 14. Te1 Tf7 15.Ng5 Df5 (sau 15...D:b2 16. Ce5+ Rg8 17.Dh5 g6 18.Df3 ±) 16. Te5±; b) 13...N:c5 14.Ng5 Df5 (sau 14... Dg6 15.Dd8+ Rf7 16.Ce5+ 15.Dd8+ ±

32. Și după 15.Dd8+ Rf7 16.Tad1! Nb7 17.C:b7 T:d8 18.C:c5 albul a avut poziție ușor cîștigată (Bronstein—Szabo, Stockholm 1952).

33. Sau: a) 4...f5? 5.e5 Ch6 6.C2f3! Cf7 7.h4 Ne7 8.g3 C6b8 9.Ne3 0—0 10. Ch3 c5 11.Nd3 c:d4 12.c:d4 Db6 13. Rf1! Cc6 14.Rg2 Nd7 15.Cf4 Ch6 16. Cg5 Cd8 17.g4! ± (Keller—Duckstein, Berna 1962); b) 4...d:e4 5.C:e4 Dd5 6.Cd2 (sau 6.Nd3 e5 7.De2! ± Keres) 6...e5 7.Cgf3 e:d4 8.Nc4 Df5 9.0—0 Ne6 10.N:e6 f:e6 11.Cb3 e5 12.C:e5?! C:e5 13.C:d4 Df6 14.f4 Cd7 15. Te1+ Rd8 16.Ce6+ Rc8 17.f5 ~ (Bielov—Doroșkevici, 1964).

34. Sau 6...Ng4? 7.Nc4 N:f3 8.Db3! Dd7 9.C:f3 e:d4 10.0—0 Ca5 11.N:f7+ Rd8 12.De6 D:e6 13.N:e6 d:c3 14.Cg5 Ch6 15.Nh3 Nd6 16.Te1 și albul a cîștigat repede (Keres—Christoffel, Zürich 1961).

35. Sau 11.D:e6+?! Rb8 12.C:d4 C:d4 13.c:d4 Nd6 14.Cf3 Cf6 15.Ne3 The8 16.Db3 Te4! cu inițiativă periculoasă.

36. Analiză Keres.

37. Alte posibilități: a) 3...g6 4.Nd3 Ng7 5.Cge2 Cge7 6.0—0 b6 7.c3 0—0 8.e5 c5 9.f4 Na6 =; b) 3...f5 4.e:f5 e:f5 5.Cgf3 (sau 5.Nd3 Nd6 6.C2f3 Cf6 7.Ce2

0—0 8.0—0 c6 9.Nf4 Rh8 10.c4 ± Rossolimo—Gudmunsson, Amsterdam 1950) 5...Cf6 6.c4 Nd6 7.c:d5 0—0 8.Ne2 C:d5 9.0—0 Rh8 10.Te1 Ne6 11.Nc4 Ng8 12. Ce5 Cd7 13.Cdf3 c6 14.Ng5 = (Gheller—Benkő, Curaçao 1962); c) 3...e5 4.d:e5 d:e4 5.De2! ±

38. Sau 4.Cgf3 c5 5.d:c5! (sau 5.e:d5 e:d5 6.d:c5 N:c5 7.Cb3 Nd6 — 7... Na7! ← 8.Ng5 Cge7 9.Nd3 0—0 10. 0—0 Cbc6 11.Nh4! ± Gheorghiu—Duckstein, Varna 1962) 5...N:c5 6.Nd3 Cc6 7.0—0 Cge7 8.a3 ± (Matanovici—Unzicker, Stockholm 1952).

39. Slab este 7.d:c5 din cauza 7... N:c5 8.Nd3 Ce7 9.Nf4 Nb6 10.Ng3 Nc7 11.De2 Db8 ∓ (Aronin—Botvinnik, 19 camp. U.R.S.S.).

40. Sau 10...C:d4 11.C:d4 Cc6 12.0-0 ± (Aronin—Samkovici, Tula 1952).

41. Analiză Euwe.

www.stere.ro

APĂRAREA FRANCEZĂ
(Varianta Nimzovici)

1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5

	4	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	
1	c3	Cf3	Nd3	c:d4	0–0[4]	C:d4	De2[5]	Cc3	Td1	N:a6	D:e5	N:b7	=
	Cc6[1]	Db6[2]	c:d4[3]	Nd7	C:d4	D:d4	Ce7	a6	Cc6	D:e5	C:e5	Ta7[6]	
2	.....	.....	a3	g3[8]	Cbd2	Ng2[10]	0–0	Te1	Cf1				=
			c4[7]	Ca5[9]	Nd7	0–0–0[11]	Rb8	Ce7	Cb3[12]				
3	.....	.....	Ne2[13]	Ca3[15]	c:d4	Cc2	Rf1	b4 ![18]	g4	C:h4	Ne3	Dd2	±
			Cge7[14]	c:d4	Cf5	Nb4+[16]	Ne7[17]	Nd7	Ch4	N:h4	f6[19]	0–0[20]	
4		Cf3[21]	Ne2[24]	0–0	D:e2	Dd1	d:c5 !	b4	Ca3	Ne3	Cb5	Nc5 !	±
	Db6	Nd7	Nb5[23]	N:e2	Da6[24]	Cc6 !?	N:c5	Ne7	Db6	Dd8	h5	Ch6[25]	
5	d:c5	Cf3	Nd3	De2	C:e5	Nf4	0–0	C:c6	Ne3	D:e3	.....	.....	=
	Cc6	N:c5	f6[26]	f:e5	Cf6[27]	0–0	Ce4	b:c6	N:e3	Cf6[28]			
6	Cf3	Nd3	0–0	Nf4[31]	Ng3	Cbd2	Te1	a3	Tb1	De2	h4 !	C:h4	±
	Cc6[29]	c:d4	Cge7[30]	Cg6	Ne7	Nd7	Tc8	a5	a4	0–0	N:h4	C:h4[32]	
7	Dg4	Cf3	Dg3[34]	Nd3	0–0	a3	b4	Df4					∓
	c:d4[33]	f5	Cge7[35]	Cec6	Cd7	Cc5	Ce4	h6[36]					
8	.....		Nd3	0–0	Te1	Dg3	N:g6+	D:g6+[39]	Dg3				=
		Cc6	Cge7[37]	Cg6	Dc7[38]	f6	h:g6	Df7	Th5[40]				

NOTE:

1. Este interesantă continuarea 4... Ce7 după care poate urma : 5.Cf3 (sau 5.Nd3 b6 6.Ce2 Na6 7.0—0 N:d3 8. D:d3 Cbc6 9.Ne3 Cf5 10.Cd2 c4 11.Dc2 b5 12.Cg3 g6 13.b3 Ne7 14.b:c4 b:c4 15.Cf3 Da5 16.Ng5 cu poziție aproximativ egală Tal—Bronstein, Spartachiada U.R.S.S., Moscova 1963) 5...Cf5 (sau 5...Cec6 6.Nd3 b6 7.0—0 Na6 8. N:a6 C:a6 9.De2 Cc7 10.Ng5 Ne7 11. N:e7 C:e7 12.d:c5 b:c5 13.c4 0—0 14. Cc3~ Honfi—Haag, Balatonfüred 1959) 6.d:c5! N:c5 7.Nd3 Cc6 8.b4 (sau 8.0—0 Ch4 9.Te1 Nd7 10.b4 Nb6 11 b5?! C:f3+ 12.D:f3 Ce7 13.Na3 Tc8 14.De2 Cg6 15.Cd2 T:c3 ∓ Barden—Botvinnik, Hastings 1962) 8...Ne7 9.b5 Ca5 10.0—0 h5 11.a4 g6 12.Na3 Nd7 13.Nb4! a6 14.Cbd2 a:b5 15.a:b5 0—0 16.De2 b6 17.h3 Nc5 (mai bine era 17... Te8, urmînd ca la 18.g4 să joace 18... h:g4 19.h:g4 Ch4) 18.N:f5! ± (Ciocîltea—Pietzsch, Havana 1962). De asemenea este interesant 4...Cd7 5.Cf3 Ce7 6.Nd3 Cc6 7.0—0 Db6 8.Ne2 Ne7 9.Ca3 c:d4 10.c:d4 0—0 11.Cc2 f6 12.e:f6 C:f6 ~ (Kostov—Hadjipetrov, camp. Bulgariei 1959).

2. Alte posibilități pentru atacarea punctului d4 dau albului poziții avantajoase, de ex : a) 5...Nd7, propunerea lui Euwe, după care jocul poate continua cu 6.a3 (poate mai indicat este totuși 6.d:c5 de ex.: 6...N:c5 7.N:d3 Cge7 8.0—0 Dc7 9.De2 Cg6 10.Te1 f6? — precis era, indică Pachman, 10...a6 urmat de 11...Tc8 — 11.e:f6 g:f6 12. c4! ± Pachman—Voiculescu, București 1954) 6...c4 7.b4 c:b3 8.D:b3 Ca5 9.Dc2 Ce7 10.Nd3 h6 11.0—0 Cf5 12.h3 Ne7 13.Cbd2 Dc7 14.a4 Tc8 15.Nb2 Ch4 16.C:h4 N:h4 17.f4 Ne7 18.g4 h5 19. Rg2 ± (Polugaevski—Simaghin, 23 camp. U.R.S.S., Leningrad 1956) ; b) 5...Cge7 6.Nd3 Cf5 7.d:c5 N:c5 8.0—0 0—0 9.Cbd2 Nb6 10.Cb3 ± (Havin—Lisițin, 13 camp. U.R.S.S.). Ideea acestei variante este jucabilă numai după 6...c:d4 ; c) 5...f6 6.Nb5 Nd7 7.0—0 Db6 8.N:c6 b:c6 9.e:f6 C:f6 (după 9... g:f6 albul poate juca 10.Ce5!) 10.Ce5 Nd6 11.d:c5 N:c5 12.Ng5 ± (Nimzovici—Leveniiș, Karlsbad 1911); d) 5... f5!? 6.Ne3 Db6 7.Dd2 Nd7 8.d:c5 N:c5 9.N:c5 D:c5 10.Ca3 a6 11.c4! Cge7 12. Tc1 d4 13.Ne2 (sau 13.Cc2 C:e5 14. Cf:d4 Td8 15.Cb3 Dc7 16.Ccd4 0—0 17.Ne2 C5c6! 18.De3 ∓ Claparède—Grob, 1942) 13... Cg6 14.Cc2 Cg:e5 15.Cf:d4 C:d4 16.C:d4 0—0 17.b4 De7 18.c5 Tad8 19.Dc3 Cc6 = (Claparède—Grob, meci coresp. 1942).

3. Este slab imediat 6...Nd7? din cauza 7.d:c5! N:c5 (sau 7...Dc7 8.Nf4 N:c5 9.0—0 Cge7 10.b4 Nb6 11.a4 ±) 8.0—0 f6 9.b4! Ne7 10.Nf4 f:e5 11.C:e5 C:e5 12.N:e5 Cf6 13.Cd2 0—0 14.Cf3 Nd6 (sau 14...a5 15.b:a5 T:a5 16.Tb1 Da7 17.Cg5 g6 18.Tb2! T:a2 19.Nd4 b6 20.N:g6 T:b2 21.Dh5! cu atac cîștigător, Koch—Nowarra, Orpenhausen 1938) 15. De2! Tc8 16.Nd4 Dc7 17.Ce5 ± (Nimzovici—Salve, Karlsbad 1911)

4. Apărarea pionului d4 aduce albului greutăți, după cum demonstrează variantele : a) 8.Nc2? Cb4 9. 0—0 Tc8 10.Cc3 C:c2 11.D:c2 Ce7 12.Tfd1 Cc6 13.a3 Ca5 14.b4 Cc4 ∓ (Basjuni—Uhlmann, Praga 1954) ; b) 8.Ne2 Cge7 9. b3 — preferabil 9.Ca3 și la 9...Cf5 10. Cc2 — 9...Cf5 10.Nb2 Nb4+ 11.Rf1 0—0! (se poate juca și 11...h5 de ex.: 12.g3 Tac8 13.Rg2 și negrul ar fi putut obține un joc superior cu 13...h4!, Nimzovici—Rubinstein, Karlsbad 1911) ajungîndu-se în varianta cu 6.Ne2 în loc de 6.Nd3, negrul avînd un tempo în plus, ceea ce desigur cîntărește mult în această poziție, de ex.: 12.g4 Ch6 13.Tg1 f6? 14.e:f6 T:f6 15.g5 T:f3! 16. N:f3 Cf5 ∓

5. Sau 10.Cc3 D:e5? 11.Te1 Dd6 12. Cb5 N:b5 13.N:b5+ Rd8 14.Ne3 Ce7 15.Tc1 Cf5 16.Nc5 D:f4 — era necesar 16...D:c5 — 17.g3 Dg5 18.D:d5+ e:d5 19.Nb6+!! și negrul a cedat (Foulds—Langa, 1956).

6. Ulvestad—Botman, camp. S.U.A. 1947.

7. Alte continuări, cum sînt 6...a5 sau 6...Nd7, dau albului, în cele mai multe cazuri, avantaj, de ex.: **a) 6...a5** 7.Ne2 (sau 7.Nd3 Nd7 8.Nc2! — la 8.d:c5!? poate urma 8...N:c5 9.0—0 Cge7 10.a4 Cg6 11.De2 0—0 12.Ca3 f6! 13.N:g6 h:g6 Suetin—Gheller, 21 camp. U.R.S.S. 1955 — 8...c:d4 9.c:d4 Cge7 10.Cc3 Cc8!? 11.0—0 Ne7 12.Te1 Dd8 13.Ce2! Cb6 14.Cf4 g6 15.g3 a4 16.h4 Ca5 17.Ch3 Nb5 18.Nh6 Dd7 19. Ch2! Nc4 20.Cg4 ± Ciocîltea—Golz, Dresda 1956) 7...c:d4 7...Nd7 8.b3 Cge7 9.0—0 Cg6 10.h4 Ce7 11.Nb2 ± Samarian—Mititelu, Bucureşti 1954) 8. c:d4 Cge7 9.b3 — Keres propune 9.Cc3 şi dacă 9...Cf5 atunci 10.Cb5 cu ameninţarea 11.g4 — 9...Cf5 10.Nb2 Ne7 11.0—0 Nd7 12.Rh1!? h5 13.Cc3 g5! 14.Ca4 Da7 ∓ (Kliavinş—Klasups, Vilnius 1955); **b) 6...Nd7** (la 6...f6 poate urma 7.e:f6 C:f6 8.b4 c:d4 9.c:d4 Nd6 10.Nb2 Nd7 11.Cc3 0—0 12.Ca4? — era indicat 12.Nd3 Tae8 13.0—0 = — 12...Dd8 13.Nd3 e5 14.C:e5 N:e5 15. d:e5 Cg4? — corect era 15...De8! — 16.Ne2! ± Schmidt—Flores, Dubrovnik 1950) 7.b4 c:d4 8.c:d4 şi acum: **b1) 8... Tc8** 9.Ne2 Cge7 10.0—0 Cf5 11.Nb2 (dacă 11.Ne3 atunci 11...Ne7 12.Dd2 f6 13.e:f6 N:f6 ∓ Silberman—Voiculescu, camp. României, Bucureşti 1953) 11...Ne7 12.Dd3 ± (Bend—Aloni, Helsinki 1952); **b2) 8...a5** 9.b5 Ca7 10.Cc3 Tc8 11.Nb2 Ch6 12.Nd3 ± Bisguier—Witthaker, camp. S.U.A. 1954); **b3) 8...Cge7** 9.Cc3 (sau 9.Nb2 Cf5 10.g4 Ch6 11.Tg1 f5 12.g5 Cf7 ± Kramer—Burstein, Amsterdam 1954) 9...Cf5 10. Ca4 Dd8 11.Ne2 Ch4 12.C:h4 D:h4 13. Ne3 f5 14.0—0 Ne7 15.f4 0—0 16.Cc5 N:c5 17.d:c5 ± (Unzicker—Gligorici, Stockholm 1952); **c)** este prematur **6... f6** la care poate urma 7.Nd3 c:d4 8.c:d4 Nd7 9.b4 f5 10.Ne3 Tc8 11.0—0 Cd8 12.Te1 Ce7 13.Dd2 ± (Nilsson—Thorgbergsson, München 1958).

8. Se poate juca şi **7.Ne2** la care poate, eventual, urma 7...f6?! (totuşi este mai bine 7...Nd7, de ex.: 8.0—0 Cge7 9.Cbd2 Ca5 10.Tb1 Cg6 11.g3 Ne7 12.h4 0—0—0 13.h5 Cf8 14.h6 g:h6 15. Rg2 Cg6 16.Th1 Tdg8 ∼ Korcinoi—Hasin, 23 camp. U.R.S.S., Leningrad 1956) 8.e:f6 C:f6 9.0—0 Nd6 10.Cbd2 0—0 11.b3 c:b3 12.Tb1 Nd7 13.Nb2 Dd8 14.c4 Ne8 15.Nd3 Nh5 16.c5 Nf4 17.D:b3 = (Witkowski—Bertholdt, Dresda 1959). Dacă 7.Cbd2 Dc7?! 8.g3 Cge7 9.Nh3 h6 10.0—0 g5 11.b3 c:b3 12.c4 b6 13.Nb2 Na6 14.Tc1 cu iniţiativă pentru alb (Zelevinski—Mednikov, Moscova 1958).

9. Un alt plan de joc începe cu **7...f6** şi continuă cu 8.e:f6 C:f6 9.Ng2 Nd6 10.0—0 0—0 11.De2 Rh8 12.Ce5 N:e5 13.d:e5 Cd7 14.Ne3 Cc5 15.Cd2 Da5 16.f4 Nd7 17.N:c5 D:c5+ 18.Df2 D:f2+ 19.T:f2 g5! ∓ (Alexandrov—Uhlmann, München 1958).

10. Merită atenţie aici 9.Nh3, de ex.: 9...f5 — prea devreme — 10.e:f6 g:f6 11.0—0 0—0—0 12.Te1 Ng7 13.Tb1 Te8 14.b3 c:b3 15.C:b3 C:b3 16.T:b3 Da6 17.Tb2 Nh6 18.Tbe2 ± (Prahov—Makarov, meci R.S.S. Ucraineană—Bulgaria, Kiev 1962).

11. Pachman recomandă şi 9...Cb3 şi dacă 10.C:b3, atunci 10...Na4 =

12. Alexander—O'Kelly, Hastings 1953.

13. Nu 6.d:c5 din cauza 6...N:c5 7.Dc2 Dc7 — Panov propune 7...f6! 8.Nd3 f:e5 — 8.De2 Cge7 9.Ne3 N:e3 10.D:e3 Cf5 11.De2 0—0 12.Ca3 f6 ∓ (Stoltz—Bronstein, Helsinki 1952).

14. **a) 6...c:d4 7.c:d4** şi acum: **a1) 7...Ch6** 8.Cc3 (poate este mai bine 8. N:h6! D:b2 9.Cbd2 g:h6 10.0—0 Ng7 11.Cb3 cu atac periculos pentru pionul sacrificat, Levin—Gorenstein, camp. R.S.S. Ucrainiene 1954) 8...Cf5 9.Ca4 Da5+ 10.Nd2! Nb4 11.Nc3 Nd7 (sau

11...N:c3 12.C:c3 Db6 13.Nb5 0—0 — după 13...Nd7 14.N:c6 N:c6 15.Tb1 Da6 16.De2 D:e2+ 17.C:e2 = Nimzovici—Stahlberg, meci 1934 — 14.N:c6 D:b2?! 15.Ce4 Db4+ 16.Dd2 D:d2+ 17.R:d2 b:c6 18.Cc5 f6! 19.Tab1 C:d4! Roselli—Van Rassem. Olimp. coresp. 1937) 12.a3 N:c3+ 13.C:c3 h5 14.0—0 Tc8 15.Dd2! Dd8 16.h3! Ca5 17.Tad1 Db6 18.Tfe1 ± (Nimzovici—Spielmann, Stockholm 1920); **a2) 7...Nb4+** 8.Cc3 Cge7 9.a3 N:c3+ 10.b:c3 Nd7 11.a4 (sau 11.0—0 0—0 12.Nd3 Cg6 13.h4 h6 14.h5 Cge7 15.Nc2 f5 16.e:f6 T:f6 17.Dd3 ± Wenzel—Trenkwitz, Viena 1951) 11...Ca5 12.Na3 Dd8 13.Tb1 0—0 14.Nd3 f5 15.g4! ±; **b) 6...Ch6** albul poate continua cu 7.N:h6 D:b2 de ex.: 8.Nc1! D:a1 9.Dc2 c:d4 10.0—0 Nd7 11.Cfd2 Ca5 12.Cb3 C:b3 13.D:b3 d:c3 14.C:c3 d4 15.Cb5 ± (Keres); **c) 6... Nd7** nu aduce negrului egalarea dorită, de ex.: 7.0—0 Tc8 8.d:c5! (sau 8.a3 c:d4 9.c:d4 Ca5 10.b4 Cc4 11.N:c4 T:c4 12.Cbd2 Tc8 13.Cb3 Na4 14.Cfd2 Ce7 15.Nb2 Cc6 16.Dg4 a5 17.Cc5 Nb5 18.C:e6~ Nicolici—Udovcici, camp. Iugoslaviei, Zenica 1964) 8...N:c5 (merită atenție 9...Dc7) 9.b4 Nf8 10.Ca3 Dc7 11.Cb5 Db8 12.Nf4 Cf6 13.Cd4 C:e5 14.C:a7 ± (Antoșin—Bannik, 22 camp. U.R.S.S. 1955). Dacă 7...Nd7 atunci 8.Cc3 Ch6 9.0—0 Cf5 10.Ca4 Da5 11.Nd2 Nb4 12.N:b4 D:b4 13.a3 De7 14.Tc1 0—0 15.Cc5 ± (Mikenas—Flohr, 1945).

15. Sau 7.b3 c:d4 8.c:d4 Cf5 9.Nb2 Nb4+ 10.Rf1 h5 (nu-i rău nici 10...0—0, de ex.: 11.g4 Ch6 12.Tg1 f6! 13.e:f6 T:f6 14.g5 T:f3 15.N:f3 Cf5 16.Tg4 Nd7∓) 11.h4 (sau 11.Cc3 N:c3 12.N:c3 Nd7 13.Dd2 a5 14.g3 — mai bine 14.h4 — 14...h4 15.g4 Cfe7 ∓ Holmov—Petrosian, 17 camp. U.R.S.S.) 11...Nd7 12.Cc3 N:c3 (la 12...a6 poate urma 13.Ca4 Da7 14.Tc1 Tc8 15.a3 Ne7 16.b4 ± Aitken—Christoffel, Hastings 1945—46) 13.N:c3 Tc8 ∓ (Aitken—Bondarevski, U.R.S.S.—Anglia, 1946).

16. Alte continuări: **a) 9...Ne7** 10.0—0 (bine este și 10.Tb1 a5 11.g4 Ch4 12.C:h4 N:h4 13.Ne3 Nd7 14.0—0 0—0 15.Nd3 ± Claparède—Grob, meci coresp. 1942—43. Dacă 10.g4!? atunci 10...Ch4 11.C:h4 N:h4 12.Tb1? — mai bine 12.0—0 — 12...C:e5! 13.0—0 Cg6 14.Nd3 Nd7 ∓ Claparède—Grob, coresp. 1942—43) 10...h5 11.Nd3 Cb4 12.C:b4 N:b4 13.N:f5 e:f5 14.Ng5 Nd7 15.a3 ± (Koch—Keirncross, 1948—49); **b) 9...Cb4** 10.C:b4 N:b4+ 11.Nd2 Nd7 12.N:b4 D:b4+ 13.Dd2 ±

17. Sau 10...b5 11.a3 Ne7 12.b4 Nd7 13.h4 Tc8 14.Ng5 N:g5 15.h:g5 Re7 16.Dd2 ± (Antoșin—Batîghin, camp. Moscovei 1954).

18. Sau: **a) 11.g4** Ch4 12.C:h4 N:h4 13.f4 0—0 (Claparède propune 10...g5!) 14.Rg2 f6 15.Thf1 f:e5 = **b) 11.g3** Nd7 12.Rg2 h5 13.h3 (sau 13.h4 Tc8 = Vasiukov—Suetin, ½ 22 camp. U.R.S.S. 1954) 13...Tc8 14.b3 Cb4 15.C:b4 N:b4 = (Klaman—Cistiakov, ½ 17 camp. U.R.S.S., Tbilisi 1949).

19. La 14...Ne7 Keres propune ca o continuare bună 15.Tb1.

20. Analiză Claparède.

21. Aici merită atenție ordinea de mutări **5.Nd3** pentru a continua la 5...Nd7 cu 6.d:c5 N:c5 7.De2. Într-o partidă Suttles—Mititelu, Tel Aviv 1964, a urmat 7...a5 8.Cd2 Dc7 9.Cb3 Nb6 10.Cd4 N:d4 11.c:d4 Cc6 12.Cf3 Cb4 13.0—0 C:d3 14.D:d3 Ce7 15.Ng5 ±

22. Sau **a) 6.a3!?** Nb5 7.Nd3 Da6? (după 7...N:d3 8.D:d3 Da6! 9.D:a6 C:a6 ∓ Toran—Heidenfeld, Veneția 1953) 8.Nc2! Cd7 9.a4 Cb6? 10.b3 Tc8 11.Ca3 Nd7 12.d:c5 N:c5 13.Nd3 Da5 14.b4 ± (Ciocîltea—Wade, București 1954); **b) 6.Nd3** c:d4! 7.C:d4 (după 7.c:d4 Cc6! negrul fortează intrarea într-o variantă favorabilă) 7...Cc6 8.Cf3 f6! ∓ (Van den Bosch—Donner, camp. Olandei 1954); **c) 6.Ca3** Cc6 7.Ne2 c:d4 8.c:d4 Nb4+ 9.Rf1 Ch6?! 10.Cc2

Ne7 11.N:h6 g:h6 12.Tb1 f6 = (Clarke—Heidenfeld, Ilford 1953).

23. Sau **6...c:d4** 7.c:d4 Nb4+ 8.Cc3 Nb5! 9.0—0 N:e2 10.C:e2 Cc6 11.a3 Ne7 12.b4 Tc8 13.Dd3 h5 14.Ne3 a6 15.Cc3 Ch6 16.h3 Cf5? — indicat era 16... Dd8 — ± (Honfi—Florian, Balatonfüred 1959).

24. Nu este indicat 8...Cc6 din cauza 9.Ne3 c:d4 10.c:d4 Cge7 11.Cc3 ± Heidenfeld—Wade, 1953).

25. După 16.Cfd4 Cg4 17.C:c6 b:c6 18.Cd6+ Rf8 19.De2 albul şi-a transformat repede iniţiativa într-un atac puternic la rege (Ciocîltea—Portisch, Ploieşti 1957).

26. La poziţii complicate şi de mare luptă duc continuările: **a) 6...Cge7** 7.Nf4 (sau 7.0—0 Cg6 8.Te1 Nd7 9.c3 Nb6 10.Ca3 a6 11.Cc2 Nc7 12.N:g6 h:g6 ∓ Nimzovici—Alehin, Peterburg 1914) 7...Db6 (Stalda apreciază ca mai indicat 7...Nd7 8.0—0 Cd4! 9.Cbd2 Cg6 10.Ng3 Cf5 considerînd poziţia egală) 8.0—0 D:b2 9.Cbd2 Db6 10.c4 (sau 10. Cb3 Cg6 11.Ng3 Ne7 12.h4 cu atac puternic, Nimzovici—Spielman, San Sebastian 1912) 10...h6 11.Dc1 Cb4 12. Ne2 Nd7 13.a3 Ca6 14.Tb1 cu iniţiativă periculoasă (Keres—Alexandrescu, München 1936); **b) 6...f5** 7.c3 a6 8. Cbd2 Cge7 9.Cb3 Na7 10.0—0 0—0 11. Te1 Cg6 12.Cbd4 Nb8 13.C:c6 b:c6 = (Tarrasch—Lasker, Peterburg 1914).

27. Sau 8...C:e5 9.D:e5 Cf6 10.Nb5+ Rf7 11.De2? (trebuia 11.0—0!) 11...Tf8 12.0—0 Rg8 13.Cc3 Dd6 14.Ng5! Nd7 15.Nd3 Nc6 16.Tad1 ± (Stalda—Castaldi, Firenze 1936).

28. Becker—Maroczy, Karlsbad 1929.

29. Sau: **a) 4...Cge7** 5.d:c5 C7c6 6. Nf4 Cd7! 7.a3?! (poate mai bine este 7.Nd3 şi dacă 7...N:c5 atunci 8.0—0 a6 9.Te1 Db6 10.Ng3 D:b2 11.Cbd2 Db6 12.c4! Cb4 13.Tb1 Dc7 14.Db3 ± Burgholdt—Henneberger, 1941) 7...Dc7 8. b4? a5! 9.c4 a:b4 10.c:d5 e:d5 11.D:d5 C:c5 ∓ (Keres—Stahlberg, Dresda 1936); **b) 4...Db6** 5.Nd3 (sau 5.Cc3 c:d4 6.C:d4 Nb4 7.Ne3 Dc7? — trebuia 7...Da5 — 8.C4b5 D:e5? 9.Dd4 ± Lebedev—Toluş, Moscova 1936) 5...c:d4 6. 0—0 Cd7 7.Cbd2 Ce7 8.Cb3 Cc6 9.Te1 g6 10.Nf4 Ng7 11.Dd2!? 0—0 12.h4 Dc7 13.De2 f6 14.e:f6 D:f4 15.D:e6+ Tf7 16.f:g7 Cde5 17.De8+ Rg7 18. T:e5! = (Keres—Stahlberg, Varşovia 1935); **c) 4...c:d4** 5.D:d4 Cc6 6.Df4 f5 7.Nd3 Cge7 8.0—0 Cg6 9.Dg3 Ne7 10. Te1 0—0 11.a3 Cb8 12.Cbd2 a5 13.Cb3 Ca6 = (Keres—Euwe, Zandwoort 1936).

30. Sau: **a) 6...f6** 7.Nb5 (slab este 7.Te1? din cauza 7...f:e5! 8.C:e5 C:e5 9.T:e5 Cf6 10.Ng5 Nd7 11.f4 Nd6 12. Cd2 Db6 13.Cf3 0—0—0! 14.Dc1 Tdf8 15.Nh4 Cg4! ∓ Stalda—Kunerth, coresp. 1933—34) 7...Nd7 8.N:c6 b:c6 9.D:d4 f:e5 (sau 9...Db6 — propunerea lui Keres — 10.Df4 Db4 11.Dg3 Cge7 12.c3 De4 13.Te1 Dg6 14.Df4 Cf5 15.b4 Ne7 16.Ne3 ± Ciocîltea—Mititelu, meci 1959) 10.D:e5 Cf6 11.Nf4 Nc5 12.Cc3 0—0 13.Ng3 ± (Alehin—Euwe, Nottinghamm 1936); **b) 6...Db6** 7.Te1 Cge7 (aici era indicat 7...f6!, cu joc complicat, dar cu bune şanse pentru negru) 8.h4 Nd7 9.a3 a5 10.a4 ± (Keres—Malmgreen, coresp. 1936).

31. Dacă 7.Te1? atunci 7...Cg6 8.a3 Ne7 9.b4 Dc7 10.De2 f6! 11.N:g6? f:g6 12.Nf4 g5! 13.b5 g:f4 14.b:c6 b:c6 ∓ (Ciocîltea—Porath, Varna 1962).

32. Sanguinetti—Albert, Mar del Plata 1957. A urmat 16.N:h7+ R:h7 17.Dh5+ Rg8 18.N:h4 f6 19.e:f6 şi albul a obţinut o poziţie excelentă.

33. Sau 4...Cc6 5.Cf3 C:d4 6.C:d4 c:d4 7.Nd3 Ce7 8.0—0 Cc6 9.Te1 f5? 10.e:f6 D:f6 11.Dh5+ g6 12.D:d5 ± (Honfi—Fuchs, Miskolcs 1963).

34. După 6.e:f6 C:f6 negrul obţine un avantaj clar.

35. Sau **a) 6...Cc6** 7.Nd3 g6 8.h4 Db6 9. h5 g:h5 10.T:h5 Nd7 11.a3? (era in-

dicat 11.Cg5!) ∓ (Estrin—Zagorianski ½ 17 camp. U.R.S.S., Leningrad 1949); **b) 6...Db6** 7.Nd3 Cd7 8.0—0 Ce7 9.c3 (sau 9.Cbd2 Cc5 10.C:d4 Cc6 11.Nb5 Nd7 12.N:c6 b:c6 13.c3 a5! ∓ Pachman) 9...Cc6 10.c:d4 C:d4 11.Cbd2 g6 12.h4 Ne7 13.Tfd1 Cc6 ∓ (Grecikin—Cistiakov, ½ 16 camp. U.R.S.S. 1948).

36. Gumprich—Platz, Berlin 1950.

37. Jucabil este și: **a) 6...Dc7**, de ex.: 7.0—0 f6 8.N:h7 C:e5 9.C:e5 f:e5 10.Ng6+ Rd8 11.h3 Cf6 12.Dd1 Nd6 ∓ (Smîslov—Lisițîn, camp. Moscovei 1942); **b) 6...g6** 7.h4 h5 8.Dg3 Cge7 9.0—0 Db6 10.Cbd2 (la 10.a4 poate urma 10...Cb4 11.Nb5+ Nd7 12.N:d7+ R:d7 13.Ca3 Cf5 14.Dh3 Tc8 15.Cg5 Re7 16.c3! Batik—Duhrssen, coresp. 1930) 10...Cb4 11.Cg5 C:d3 12.D:d3 Cf5 13.Cgf3 Nd4 ∓ (Bergamann—Duhrssen, coresp. 1930).

38. Se poate continua și cu 8...Ne7, de exemplu 9.Cbd2 0—0 10.Cb3 Dc7 11.Dg3?! (poate este mai bine 11.N:g6 f:g6 12.Cb:d4) 11...f6! 12.Cb:d4 C:d4 13.C:d4 f:e5?! (după 13...C:e5! ∓) 14. Cf3 = (Dr. Balogh—Tyroler, camp. României 1930).

39. Sau 11.c3 d3 12.D:g6+ Df7 13. D:d3 f:e5 14.C:e5 C:e5 15.T:e5 Nd6 16. De2 N:e5 17.D:e5 Df6 18.Dg3 0—0 19. Cd2 e5 20.Cf3 Te8 21.Ng5 Df5 22.Te1 ~ (Juhtman—Matulovici, U.R.S.S.—Iugoslavia 1959).

40. Marici—Antoșin, camp. mondial studențesc, Upsala 1956.

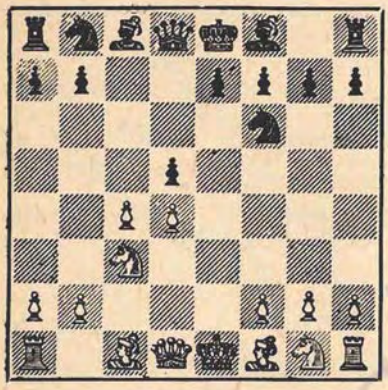

APĂRAREA CARO-KANN
(Atacul Panov-Botvinnik)

1.e4 c6 2.d4 d5 3.e:d5 c:d5 4.e4 Cf6[1] 5.Ce3

	5	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	
1		Cf3	c:d5[3]	Nd3[5]	0–0	Te1	C:d5	Ce5	T:e5 !	Dh5 !	Dh6[10]		=
	e6 !	Ne7[2]	C:d5[4]	0–0[6]	Cc6[7]	Nd7[8]	e:d5	C:e5	Ne6[9]	g6			
2	....	....	....	....	....		Ng5	De2	Tad1	Nb1	Ce5	De3	±
						Cf6	b6[11]	Nb7	Cb4	Tc8	Dd6	Cfd5[12]	
3	....	....	....	....	....		Ne4 !	Ce5	Dd3	Nh6	N:g7	C:d5	±
						Nf6	Cce7	Nd7[13]	g6	Ng7	R:g7	C:d5[14]	
4		Ng5 ![15]	Cf3	Ne2[17]	N:c4	0–0	a3	Dd3 !	N:d5 !	Ne4	C:g5	Nf3	±
	Cc6	e6[16]	Ne7	d:c4	0–0	b6	Nb7	Cd5[18]	N:g5[19]	f5	D:g5	Rh8[20]	
5		Db3	c:d5	Cf3[21]	Ng5	Nc4	Td1[22]	0–0	b:c3	Nb5	Nh4	Ng3	∓
	g6	Ng7	0–0	Cbd7	Cb6	Nf5	Ce4 !	C:c3	Tc8	h6	g5	D:d5[23]	
6	....	....	....	Ne2[24]	Nf3[25]	Cge2[26]	N:g4	a4	Cf4	0–0	Ne3	Cb5 !	±
				Cbd7	Cb6	Ng4[27]	C:g4	Cf6	Tc8	Ce8	Cd6	a6[28]	
7	....	Cf3[29]	c:d5	Nc4	0–0	Nb3	Te1	Ce5	Df3	Ng5	h3	N:f6	±
		Ng7	0–0[30]	Cbd7	Cb6	Cb:d5	Te8	Ne6	Dd6	Tad8	a6	e:f6[31]	

NOTE:

1. La **4...Cc6** albul obține avantaj, după cum arată următoarele variante:

5.c:d5 D:d5 6.Cf3 Ng4 (la 6...e5 urmează 7.Cc3 Nb4 8.Nd3 ±) 7.Ne2 c6 8.Cc3 Nb4 9.0—0 Da5 10.a3! și acum **a) 10...Cf6** 11.d5! e:d5 (dacă 11...Td8

sau chiar 11...0—0—0, atunci 12.Db3! ±, iar la 11...C:d5 urmează 12.C:d5 e:d5 13.a:b4 D:a1 14.Db3 N:f3 15.Ng5! D:f1 + 16.N:f1 Ne4 17.f3 ±) 12.a:b4! D:a1 13.Cd2! N:e2 14.D:e2 + Ce7 15. Te1 0—0 16.Cb3 Da6 17.D:a6 b:a6 18. T:e7 ± (Alehin—Podgornîi, Praga 1942); b) 10...N:c3 11.b:c3 D:c3 12. Tb1 0—0—0 (12...Cge7 13.T:b7 0—0 14.Da4! ±) 13.Da4 N:f3 14.N:f3 Cge7 15.Db5 Td7 16.Nf4 ± cu amenințarea 16...D:d4 17.N:c6 C:c6 18.D:c6 + ! analiză Alehin; c) 10...Cf6 11.d5! e:d5 12. a:b4 D:a1 13.Cd2! N:e2 14.D:e2 + Rf8 15.Cb3 Da6 16.b5 Db6 17.Ca4 Cd4 18. Dd1 ± analiză Alehin.

2. Nu este recomandabil 6...d:c4 din cauza 7.N:c4 Ne7 8.0—0 0—0 9. Ng5 Cbd7 10.De2 Cb6 11.Nb3 Nd7 12.Ce5 Tc8 13.Tfe1 Cfd5 14.C:d5! N:g5 15.C:b6 a:b6 16.C:d7 D:d7 17.Dg4! Dd8 18.T:e6! ± (Ivkov—Darga, Bled 1961).

De asemenea, după 6...Cc6?! poate urma 7.c5! și acum: a1) 7...Ce4 8. Nb5 C:c3 9.b:c3 Nd7 10.0—0 Ne7 11. Nf4 ±; a2) 7...Ne7 8.Nb5 0—0 9.Nf4 Nd7 10.0—0 b6 11.N:c6 N:c6 12.Ce5 ±.

În locul continuării 7.c5! s-au mai întîlnit și alte continuări, de ex.: a) 7.Ng5 Ne7 8.c5 Ce4 9.N:e7 D:e7 10.Tc1 0—0 11.Ne2 Cg5 12.0—0 C:f3 + 13.N:f3 Df6 14.Ce2 Td8 15.Dd2 e5 = (Gligorici—Szabó, Hastings 1961); b) 7.Ne2 d:c4?! 8.N:c4 Cd5 9.0—0 C:c3 10.b:c3 Nd6 11.Cg5! h6 12.Ce4 N:h2 + 13.R:h2 Dh4 + 14.Rg1 D:e4 15.Te1 Dh4 16.Na3 ± (Țarapkin—Romanovici, camp. U.R.S.S. 1964).

Merită atenție și 6...Nb4, după care se ajunge într-una din variantele Apărării Nimzovici, de ex.: a) 7.Nb3 Cc6 8.Ng5 d:c4 9.N:c4 Ne7 10.Nb5 Nd7 11.0—0 0—0 12.Nd3 Tc8! 13.Tad1 (la 13.D:b7? urmează 13...Tb8 14.Da6 Cb4 15.Dc4 Tc8 ∓) 13...h6 14.Nc1 Db6 = (Matanovici—Petrosian, Oberhausen 1961); b) 7.Ng5?! Da5! 8.Nd2 Ce4 9.Dc2 C:d2 10.C:d2 Cc6 11.Cb3 Dd8 12.c5 a5 ∼ (Pogats—Barcza, Debreczin 1961); c) 7.c:d5 C:d5 8.Nd2 Cc6 9.Nd3 Na5 10.0—0 Nb6 11.Ng5 Cde7 12.Ne4 h6 13.N:c6 + b:c6 14.N:e7 D:e7 15.Ce4 0—0 16.Dc2 Nb7 ± (Malich—Barcza, Berlin 1962).

3. De remarcat că planul lui Botvinnik, care începe cu 7.c5, nu duce la avantaj: a) 7...0—0 8.Nd3 b6 9.b4 a5! (pasiv este 9...Nd7? 10.Ne3 Cg4 11 0—0 a5 12.Ca4! ± Botvinnik—Golombek, Moscova 1956; de asemenea este slab 9...b:c5!?! la care se continuă cu 10.b:c5 Na6 11.N:a6 C:a6 12.Da4! Cb8 13.Nf4 ± Ivkov—Donner, Bled 1961) 10.Ca4 Cbd7! 11.a3 a:b4 12.a:b4 b:c5 13.b:c5 e5 = (Ivkov—Csermek, Bled 1961); a1) 7...b6 8.b4 0—0 9. Nd3 Nb7 10.0—0 a5 11.Ca4 Cbd7 12. Nb5 Tc8 13.Ce5 C:e5 14.d:e5 b:c5 15. e:f6 N:f6 16.C:c5 N:a1 ∓ (Matulovici—Pfeiffer, Oberhausen 1961).

4. Mai slab este 7...e:d5 după care albul, așa cum arată Pachman, poate obține avantaj, de ex: 8.Nb5 + Cc6 (la 8...Nd7 urmează 9.N:d7 + Cb:d7 10.0—0 0—0 11.Nf4 ± (Alehin) sau 10.Db3 Cb6 11.0—0 0—0 12.Te1 Dd6 13.Ng5 Tfe8 14.Cb5 Dd7 15.Ce5 ± Penrose—Porath, Varna 1962) 9.Ce5 Nd7 10.0—0 0—0 11.Te1 Tc8 12.Ng5! Ne6 13.N:c6 b:c6 14.Ca4 c5? 15.d:c5 N:c5 16.C:c5 T:c5 17.Dd4! Db6 18. N:f6 g:f6 19.Cd3 Tc4 20.D:f6 Tg4 21 Cf4 ± (Pachman—Szabo, Leipzig 1960).

De remarcat că la Bled (1961) Tal și Trifunovici au uitat de această partidă. Tal a jucat 12.Nf4 în loc de 12. Ng5! și partida s-a terminat rapid la egalitate.

5. Albul a ajuns într-o variantă din gambitul damei semiclasic, cu o mutare în plus (vezi tabela 67 var. 3—5). Alehin prefera aici 8.Nb5 + Nd7 (la 8...Cc6 urmează 9.Ce5 Dc7 10.Da4 ± Eliskases—Portisch, Torremolinos 1961, sau 9.0—0 0—0 10.Te1 cu avantaj de spațiu pentru alb, cum recomandă Alehin) 9.N:d7 + D:d7 (mai pasiv

este 9...C:d7, la care urmează 10.C:d5 e:d5 11.Db3 Cb6 12.0—0 0—0 13.Nf4 Nd6 14.N:d6 D:d6 15.Tfe1 Tac8 16. Tac1 ± (Alehin—Eliskases, Buenos Aires 1939) 10.Ce5 C:c3 11.b:c3 Db5 12.c4 Da5+ 13.Nd2 Nb4 14.Tb1 ± sau 11...Dd5 12.0—0 Cc6 13.Te1 ± analiză Alehin.

6. Interesantă este mutarea 8...b6?! analizată de jucătorul sovietic Gorin: a) 9.0—0 Nb7 10.Nb5+ Nc6 11.Da4 Dd7! (slab este aici 11...N:b5 din cauza 12.D:b5+ Dd7 13.C:d5 e:d5 14. Db3 sau 14.De2 ±) 12.N:c6 (la 12. Ce5? urmează 12...C:c3!) 12...C:c6 13 C:d5 D:d5 și nu mai merge 14.Ce5 din cauza 14...b5! și negrul scapă de greutăți; b) 9.Da4+ Nd7 10.Db3 Nc6 11.Ce5 Cb4 ∼; c) 9.C:d5 D:d5 10. 0—0 Cd7 11.Te1 Cdf6 12.Ng5 Nb7 13. N:f6 N:f6 14.Ne4 Dd7 15.d5 Td8! = sau 15.N:b7 D:b7 16.d5 0—0 17.d:e6 N:b2 =; d) 9.Nb5+ Nd7 10.N:d7+ D:d7 (este posibil și 10...C:d7 11.C:d5 e:d5 12.Da4 0—0 13.0—0 Dc7 =) 11. Ce5 C:c3 12.b:c3 Db7! 13.0—0 0—0 14. c4 Cd7 =; e) 9.Ce5 0—0 10.Dh5 f5 11.0—0 Nb7 12.De2 Nf6 13.Te1 ∼; f) 9.Ne4! 0—0 10.Db3 Nb7 11.0—0 ±

7. Sau 9...Cd7 10.C:d5! e:d5 11. Nf4?! (bine este și 11.Db3!) 11...Cf6 12.Db3 Db6! 13.D:b6 a:b6 14.Tfe1 Nb4 15.Te3 Nd7 = (Gligorici—Szabo, Oberhausen 1961).

8. Sau alte continuări: a) 10...C:c3 11.b:c3 b6 12.De2 Nb7 13.De4 g6 14. Nh6 cu atac puternic (Moiseev—Lipnițki, camp. U.R.S.S. 1952); sau 12. Dc2 g6 13.Nh6 Te8 14.h4 Nf8!? 15. Ng5 Ne7 16.Nb5 Nd7 17.De4 Ca5 18. N:d7 D:d7 19.Ce5 Dd8 20.C:f7 și negrul a cedat (Penrose—Nilson, Varna 1962); b) 10...Ccb4 11.Nb1 Dc7 12. Ce5 C:c3 13.b:c3 D:c3 14.Te3 D:a1 15.Tb3 D:b1 16.T:b1 Cd5 17.Dg4 Td8 18.Tb3 Nf8 19.Tf3 f6 20.Dh5! Td7 21 C:d7 N:d7 22.Th3 ± (Ghipslis—Halilbeili, 1961); c) 10...a6 11.Ne4 Cf6 12. N:c6 b:c6 13.Ca4 ±

În legătură cu această variantă vezi și tabela 67 variantele 4 și 5 (cu o mutare în plus).

9. Sau 13...Nd6 14.T:d5 Dc7 15 Th5 ± (Keres—Donner, Bled 1961)

10 Analiză.

11. Altă posibilitate: 11...a6 12.Tc1 Cb4 13.Nc4 b5 14.Nb3 Nb7 15.a4 b:a4 16.C:a4 N:f3 17.D:f3 D:d4 18.Tc7 Nd6 19.T:f7! T:f7 20.D:a8+ Tf8 21.Df3 Rh8 22.T:e6 Cd7 23.De3 ± (Sorokin—Krasnov, 1963).

12. Mai departe 17.Dh3 f5 18.Nd2 Cf6 19.a3 Cbd5 20.Cb5 Db8 21.Na2 ± (Ghipslis—Savon, camp. U.R.S.S. 1961)

13. Alte continuări dau avantaj albului: a) 11...Cde7 12.Ne3 b6 13.Da4 (sau 13.Ce5) 13...Nb7 14.Tad1 ±; b) 11...C:c3 12.b:c3 Nd7 13.Na3 Te8 14. Db1! ± (Averbach—Djurasevici, meci U.R.S.S.—Iugoslavia, 1959).

14. 17.C:d5 e:d5 18.Db3! ± (Gligorici—Eliskases, Mar del Plata 1960).

15. Sau 6.Cf3 Ng4 7.c:d5 C:d5 8. Db3 N:f3 9.g:f3 e6 10.D:b7 C:d4 11. Nb5+ C:b5 12.Dc6+ Re7 13.D:b5 C:c3 14.b:c3 Dd5 15.D:d5 e:d5 16. Tb1 ± analiză Panov. De aceea merită mai multă atenție mutarea lui Rabinovici 6.Ng5!

16. Poziții interesante survin după 6...Db6?!, de ex.: a) 7.c:d4 C:d4 (greșit este 7...D:b2? din cauza 8.Tc1 Cb4 9.Ca4 D:a2 10.Nc4 Ng4 11.Cf3 și negrul a cedat, Botvinnik—Spielmann, Moscova 1935) 8.Cge2! Cf5 9.Dd2 Cd6 10.Ne3 Da5 11.Cg3 ± analiză Fine; b) 8.Ne3 e5 9.d:e6 Nc5 10.e:f7 + (sau 10.Da4+ Re7 11.b4? — 11.0—0—0! N:e6 = — 11...N:b4 12.N:d4 T:d4 ∓ (Estrin—Baghirov, Baku 1958) 10... Re7 și acum: b1) 11.Nc4 Td8 12.Cf3 D:b2 13.Dc1 C:f3+ 14.g:f3 Db4 15. N:c5+ D:c5 10.De3+ D:e3 17.f:e3 Ne6 = Hugovițki-Baghirov, camp. U.R.S.S. 1957); b2) 11.Nd3?! Td8 12.Cge2 Cf3+! 13.g:f3 N:e3 14.0—0 Nh3 ∓

(Brasilski—Kogan, Moscova 1959); b3) 11.Cge2 D:b2 12.Tc1 Td8 13.C:d4 N:d4 14.N:d4 T:d4 15.Dc2 (la 15. De2+ urmează 15...Te4!).

Dacă 6...d:c4?! albul continuă cu 7.d5! şi după 7...Ce5 8.Dd4 Cd3+ 9. N:d3 c:d3 10.Cf3! Nf5 11.0—0 h6 12 N:f6 g:f6 13.Df4 Nd7 14.Tad1 Db8 15. De3 f5 16.Tfe1 Dd6 17.Ce5 Ng7 18. Cc4 Df6 19.d6 Ne6 20.d7+! ± (O'Kelly—Bobotov, 1961).

La 6...Ne6 (propunerea lui Flohr) urmează 7.Cf3 g6 8.N:f6 e:f6 9.c5 ± analiză Panov.

17. Sau 8.Tc1 0—0 9.a3 Ce4 10. N:e7 D:e7 11.Ne2 C:c3?! 12.T:c3 ± (Gibbs — Litmanowicz, Beverwijk 1964).

18. La 12...Ca5 urmează 13.Na2 N:f3 14.D:f3 D:d4? 15.b4 Cc4 16. Tad1 ±

19. Sau 13...e:d5 14.N:e7 C:e7 15. Tfe1 ±

20. 17.Tfe1 Tad8 18.Df1! T:d4 19. Db5! Td6 20.Ce4 Dg6 21.C:d6! ± (Alehin—Richter, 1952).

21. Alte posibilităţi: a) 8.g3 e6! 9.Ng2 C:d5 10.Cge2 Cc6 11.0—0 Cb6 12.Td1 De7 13.Ne3 Db4 ∓; b) 8.Cge2 Ca6! 9.g3 Db6 10.D:b6 a:b6 11.Ng2 Cb4 12.0—0 Td8 13.Ng5 Cb:d5 14. C:d5 C:d5 15.Tfe1 h6 16.Nd2 Ne6 ∓ (Walther—Petrosian, Zürich 1961).

22. Nici 11.N:f6 nu dă nimic albului, de ex.: 11...N:f6 12.Td1 Tc8 13. Nd3 Ng4 14.Ne4 Cc4 15.h3 N:f3 16 N:f3 Da5 (16...Db6!) ∓

23. Tal — Bronstein, 29 camp. U.R.S.S. 1961.

24. Sau 8.Nc4 Cbd7 9.Cge2 Cb6 10. 0—0 C:c4 11.D:c4 b6 12.Ng5 Nb7 13. Cf4 Dd7 14.Tfe1 Tfd8 15.Db4 Dg4 16. N:f6 N:f6 17.Te4 Df5∓ (Alehin—Euwe, Berna 1932).

La 8...Ce8?! urmează 9.Cf3 Cd6 10. Nf4 Ng4 11.Td1 N:f3 12.N:f3 Cd7 13. 0—0 Cb6 14.Tfe1 Cbc4 15.Cb5! Dd7 16.C:d6 C:d6 17.h3 Tfe8 18.Ng4 Dc7 19.Tc1 ± (Vasiukov—Doda, Belgrad 1961).

25. Merită atenţie şi 9.Ch3, de ex.: 9...Cb6 10.Cf4 Ng4 11.f3 Nf5 12.h4 Te8 13.g4 Nd7 14.g5 Ch5 15.C:h5 g:h5 16.Ne3 e6 17.d6 Nc6 18.Ce4 N:e4 19. f:e4 D:d6 20.Tc1 ± (Usov—Reşko, camp. Leningradului 1962).

26. Sau 10.Ng5 Nf5 11.a4 Dc8 12. Cge2 Dc4 13.D:c4 C:c4 14.b3 Cd6 15. 0—0 h6 16.Ne3 Nc2 17.Ta3 Tfc8 18. Tc1 Nf5 19.Taa1 a6 20.a5 ± (Szabó—Flesch, Miskolcz 1963).

27. Probabil mai tare este 10...Nf5 11.Ng5 a5 (11...Nd3!) 12.0—0 Nd3 13.d6 e:d6 14.N:b7 Tb8 15.Nf3 h6 16. N:f6 D:f6 17.Dd1 Na6 18.Te1 Tfe8 19. Ce4 De7 şi, cu toate inexactităţile comise, negrul are suficientă compensaţie pentru pionul sacrificat (Tal—I. Zaiţev, 30 camp. U.R.S.S. 1962).

28. Minici—Ostoici, Belgrad 1963.

29. Alte continuări: a) 6.Ng5 Ce4 7.c:d5 C:g5 8.h4 Ce4 9.C:e4 D:d5 10. Cc3 Da5 11.Df3 Nh6 12.Nb5+ Cbd7 13.h5 Db4 14.h:g6 h:g6 15.De3 D:b2 16.Tad1 e6 17.T:h6 (mai bine 17.Cd5! Rd8 18.T:h6 T:h6 19.Dg5+ f6 20.D:h6 e:d5 21.Dh8+ Rc7 22.N:d7 R:d7 23. D:f6 ± sau 17...Ng7 18.T:h8+ N:h8 19.Cc7+ Rd8 20.C:a8 D:b5 21.Df4 ± (Lehmann—Flesch, Beverwijk 1964). b) 6.c:d5 C:d5 7.Nc4 Cb6 8.Nb3 Ng7 9.d5 0—0 10.Cf3 Ng4 11.h3 N:f3 12. D:f3 Cbd7 13.0—0 Cc5 14.Ng5 Dd7 = (Robatsch—Pachman, Havana 1963)

30. Sau 7...C:d5 8.Db3 C:c3 9.b:c3 0—0 10.Ne2 Cc6 11.0—0 b6 12.Ng5 ± (Nacht—Neamţu, camp. României, 1963.

31. Bradvarevici — Iancev, camp. Iugoslaviei, 1962.

APĂRAREA CARO-KANN

1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3[1] d:e4 4.C:e4

	4	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	
1		Cg3	Cf3	h4[2]	Nd3	D:d3	Nd2[4]	0–0–0	Rb1[5]	c4 !	Nc3[7]	C:d4[8]	±
	Nf5	Ng6	Cd7[2]	h6	N:d3	e6	Cgf6	Dc7	0–0–0	c5[6]	c:d4	a6[9]	=
2	.....	.....	.....	.....	h5	Nd3	D:d3	Th4 ![11]	Nf4	N:d6	Ce4	0–0–0	±
					Nh7	N:d3[10]	Dc7	e6	Nd6	D:d6	De7[12]	Cgf6[13]	±
3	.....	.....	C1e2	h4[15]	Cf4	Nc4[16]	0–0[18]	C:e6 ? ![20]	N:e6	Te1	Ng8+	N:h7	=
			Cf6[14]	h6	Nh7	e6[17]	Nd6[19]	f:e6	Dc7[21]	Cbd7	Rf8	T:h7[22]	
4	.....	.....	Nc4	C1e2	Cf4[24]	C:g6[25]	Ng5	0–0	f4 ?	a3	b4	Ne2	=
			e6	Cf6[23]	Nd6	h:g6	Cbd7	Da5 !	0–0–0	Dc7	Cb6	Ne7[26]	
5		C:f6	Cf3[28]	Ne2	0–0	c4	Nf4	d5	N:c7	e:d5	Tc1	Cd4	±
	Cf6	g:f6[27]	Ng4	Ca6[29]	Cc7	Dd7	Ng7	c:d5	D:c7	0–0	Dd6	N:e2[30]	
6		Nc4[31]	Cg5[32]	De2[34]	Nb3[35]	C5f3	d:c5[37]	c6	Ch3	Ne3	0–0–0	g4	∓
	Cd7	Cgf6	e6[33]	Cb6	h6	c5[36]	Cbd7[38]	b:c6	Nd6[39]	Dc7	0–0	C:g4[40]	
7	.....	.....	.....	.....	.....		Ch3[41]	Ne3	0–0–0	f:e3	Ce5	g4	±
						Ne7	c5[42]	Cbd5	C:e3	Dc7	a6	Nd6[43]	
8	.....	Cf3	Cg3[44]	Nd3	0–0	C:d4	Cf3	De2	Tad1	Ng5	Ch5	Ne4	±
		Cgf6	c5	c5	c:d4	Nc5	0–0	b6[45]	Cd5	Dc7	Rh8	f6[46]	

NOTE:

1. Sau 3.Cd2 g6, de ex.: 4.e5 Ng7 5.Nd3 c5 6.c3 Cc6 7.Ce2 Db6 8.0—0 Ng4 9.d:c5 D:c5 10.Cb3 Db6 11.e6?! N:e6 12.Cf4 Cf6 13.C:e6 f:e6 14.Ne3 Dc7 15.Cc5 Dc8 16.Db3 Tb8 17.Tae1 0—0 18.Ng5 Cd8 cu inițiativă de partea albului (Gheller—Botvinnik, camp. U.R.S.S. interechipe 1964).

2. Este periculos 6...Cf6!? la care poate urma 7.h4 Ch5 8.Ce2! (8.C:h5? N:h5 ∓) 8...Cd7 9.g4 Chf6 10.h5 Ne4 11.Cg3 Da5+ 12.Nd2! Dd5 13.Ng2 N:f3 14.D:f3 D:d4 15.g5 Cd5 16.0—0—0 cu inițiativă pentru alb (Suetin—Ratner ½ 19 camp. U.R.S.S.). De asemenea este greșit 6...h6? de ex.: 7. Ce5 Nh7 8.Dh5 g6 9.Nc4! e6 10.De2 De7 11.0—0 Cf6 12.Te1 Cd5 13.Nd2 Ng8 14.Ce5 ± (Winirater—Sukla, Tel Aviv 1964).

3. Sau **a)** 7.Nd3 Cgf6 8.0—0 e6 9. Te1-Ne7 10.c4 (sau 10.Ng5 N:d3 11. D:d3 0—0 12.c4 Te8 13.Tad1 Dc7 14. Ce5 Tad8 15.De2 Cf8 = Gligorici—Darga, Bled 1961) 10...0—0 11.N:g6 h:g6 12.Nf4 Te8 13.Dc2 c5 14.Tad1 c:d4 15.C:d4 Nb4 16.Nd2 N:d2 17. D:d2 a6 18.b3!? (este energic 18.b4! Dc7 19.Tc1 Tad8 20.Dc3 Cb6 ± Najdorf—Kotov, Zürich 1953) 18...Dc7 = (Parma—Marovici, Zenica 1963); **b)** 7.c3 Cgf6 8.Nc4 e6 9.De2 Ne7 10.0—0 0—0 11.Te1 Cd5 12.Nb3 = (Yates—Reti, New York 1924).

4. Sau 10.Nf4 Cgf6?! (aici este corect 10...Da5+ 11.Nd2 Dc7, ajungîndu-se la varianta principală. Dacă la 10...Da5+ albul continuă cu 11.c3 atunci 11...e6 12.0—0 Ne7 13.Tfe1 0—0 14.Cf5 Tfe8 15.C:g7?! R:g7 16.Ce5 Th8 17.Dh3 Th7 18.c4 Cf8 19.Tad1 Td8 ∓ Tal—Keres, Spartachiada U.R.S.S 1959) 11.0—0—0 Cd5 12.Nd2 Dc7 și acum: **a)** 13.Rb1 0—0—0 14.c4 C5f6 15.De2 c5 16.Nc3 c:d4 17.C:d4 a6 18 Cb3 Nd6 19.Cd4 Ne5 20.Na5 b6 21. Nb4 ± (Ivkov—Foguelman, Belgrad 1962); **b)** 13.c4 C5f6 14.Rb1 Ne7 15. De2 0—0—0 16.Nc3 The8 17.The1 ± Ivkov—Kulzinski, Bled 1964).

5. Mai slab este **a)** 12.The1 0—0—0 și acum: **a1)** 13.Rb1 c5! 14.c3? (14.c4!) 14...Nd6 15.Ce4 C:e4 16.D:e4 Cf6 17. De2 c4 18.Ne3 Rb8 19.Cd2 Tc8! ∓ (Rabinovici—Makogonov, 1939); **a2)** 13.De2? c5? (sau 13...Cd5 14.Ce5 C:e5 15.d:e5 Ne7 16.h5 The8 17.Dg4 Nf8 18. f4 c5 19.Ce4 c4! ∓ Grigoriev—Panov, Moscova 1928) 14.Rb1 c4! ∓ (Lisițin—Makogonov, 12 camp. U.R.S.S.); **b)** 12.De2 Nd6 13.Ce4 Nf4! 14.g3 N:d2+ 15.Ce:d2= (Averbach—Holmov, 16. camp. U.R.S.S.); **c)** 12.c4!? 0—0—0!? (era indicat 12...Nd6! 13.Ce4 Nf4!=) 13.Nc3 și acum: **c1)** 13...Df4+? 14. Rb1 Cc5 15.Dc2 Cce4 16.Ce5! C:f2 17. Tdf1 și negrul a cedat (Fischer—Steinmeyer, camp. S.U.A., New York 1964); **c2)** 13...Nd6 14.Ce4 C:e4 15.D:e4 Cf6 16.De2 The8 17.Rb1 (sau 17.The1 c5 18.d:c5 N:c5 19.Ce5 T:d1+ 20.T:d1 Td8 21.T:d8+ R:d8 22.g4! ± Kostici—Bidev, Belgrad 1948) 17...Rb8 18.Ce5 ±); **d)** 12.Ce5!? C:e5 13.d:e5 D:e5 (sau 13...Cg4 14.De2 C:e5 15.Nf4 Cd3+ 16. T:d3 D:f4+ 17.Rb1; sau 15.f4 Cg6 16. f5 D:g3 17.f:g6 D:g6 ∼) 14.The1! Dd6 (14...Db5!) 15.Db3 Dc7 16.Na5! ∼ (analiză Samkovici).

6. Alte posibilități: **a)** 13...Nd6 14. C:e4 (sau 14...Nf4 15.C:f6 g:f6? 16.Nc3 Nd6 17.d5! Nc5 18.d:e6 f:e6 19.De2! ± Lilienthal — Makogonov, 13 camp. U.R.S.S.) 15.D:e4 Cf6 16.De2 c5 17.Nc3 și acum: **a1)** 17...a6 (la 17...c:d4 urmează 18.N:d4 Nc5 19.N:c5 D:c5 20. Ce5 Dc7 21.c5! ± analiză Fine) 18.Ce5 N:e5 19.d:e5 Cd7 20.Td6 Cb8 21.Thd1 Cc6 22.h5! ± (Fine—Hannauer, New York 1940); **a2)** 17...The8 18.Td3 a6 19.Thd1 c:d4 20.C:d4 Nf8 21.Df3 Td7 22.Cb3 T:d3 23.D:d3 Td8 24.T:d8+ D:d8 25.N:f6 D:f6 26.D:f6 g:f6 27.g4! ± (Ivkov—Marovici, Zenica 1963).

7. O altă continuare des întîlnită este 11.De2, după care pot surveni următoarele variante: **a)** 14...Nd6 15.Ce4

(sau 15.d:c5?! C:c5 16.Ne3 Cg4 17.Nd4 e5 18.Nc3 Ca4 19.Ne1 Na3! ∓ Kuipers—Pomar, Tel Aviv 1964) 15...C:e4 16. D:e4 Cf6 17.De2 c:d4 (sau 17...a6 18.Nc3 Te8 19.The1 c:d4 20.C:d4 Nc5 = Parma—Ivkov, Sarajevo 1964) 18.C:d4 Db6 19.Cb5 Nc5 20.Nf4 Dc6 = (Lilienthal—Barcza, Moscova 1962); **b) 14...c:d4?!** 15.C:d4 a6 16.Cb3 Cc5 17. Na5 T:d1+ 18.T:d1 b6 19.Df3 Cfd7 20. Nc3 f6 ± (Parma—Marovici, Zagreb 1964); **c) 14...Rb8** 15.Ce5 C:e5 16.d:e5 Cd7 17.f4 Ne7 18.h5 Ra8 19.Nc3 Cb8 20.Ce4 ± (Ivkov—Puc, Bled 1963).

8. Sau 15.N:d4?! N:c5 16.Ce4 N:d4 17.D:d4 C:e4 18.D:e4 Cc5 19.De3 T:d1+ 20.T:d1 Td8 = (Teschner—Barcza, Stockholm 1962).

9. Poate urma: **a) 16.Cf3!** Nc5 17. De2 Nd6 18.Ce4 Ne7 19.The1 C:e4 20. D:e4 Nf6 21.De3 N:c3 22.D:c3 ± (Spasski-Matulovici, Belgrad 1964); **b) 16.De2** Nd6 (sau 16...Cc5 17.Dc2 Nd6 18. Cge2 Cce4 19.Ne1 Td7? 20.f3 Cg3 21. c5! ± Rudakovski—Makogonov, Moscova 1940) 17.Ce4 Ne5! (sau 17...C:e4?! 18.C:e4 Cf6 ± Smîslov—Botvinnik, meci 1958; trebuia 18...Cc5! 19.Dc2 Ne5! 20. The1 Nf6 21.g3 Td7! ∓ Unzicker—Porath, München 1958) 18.Cf3 C:e4 19. N:e5 C:e5 20.D:e4 C:f3 21.D:f3 T:d1+ 22.T:d1 Td8 = (Zuidema—Matulovici, Belgrad 1964).

10. Sau 9...Cgf6 10.N:h7 C:h7 11. Nf4 Da5+ 12.c3 e6 13.0—0 Ne7 14.c4 0—0 15.a3 Tfc8 16.Te1 Cdf6 17.Ce5 Td8 18.b4 Da6= (Holmov—Bronstein, camp. U.R.S.S. interechipe 1962).

11. Alte continuări: **a) 11.c4** e6 12. Nd2 Dc7 13.0—0—0 0—0—0 (sau 13... Nd6 14.Ce4 Nf4 15.Rb1 C:e4 16.D:e4 N:d2 17.T:d2 0—0 = Bhend—Reilly, Tel Aviv 1964) 14.Rb1 c5 15.Nc3 c:d4 16.C:d4 Cc5 17.Dc2 a6 18.Cb3 C:b3 19. T:d8+ D:d8 20.D:b3 Dc7 21.Td1 Ne7 = (Robatsch—L. Szabó, Kecskemét 1962); **b) 11.Nf4** Cd5?! (sau 11... Da5+! 12.Nd2 Dc7 13.0—0—0 e6 14. Rb1 Nd6 15.Ce4 C:e4 16.D:e4 0—0—0 17.c4 The8 18.Nc3 f5? 19.Dc2 Cf6 20 d5! ± Suetin—Gurghenidze, Minsk 1962) 12.Nd2 e6 13.c4 C5f6 14.0—0—0 Db6?! 15.Rb1 0—0—0 16.Nf4 Ne7 17. Dc2 c5 18.d5 ± (Holmov—Fazekaș, Kecskemét 1962); **c) 11.Nd2** Cgf6 și acum: **c1) 12.0—0—0** e6 13.Rb1 c5 14.c4 c:d4 15.C:d4 a6 16.C:e6 f:e6 17. Dg6+ Rd8 18.The1 Rc8 19.T:e6 b6 20.Df5 și albul a cîștigat repede (Evans—Berger, Amsterdam 1964); **c2) 12.Rf1?!** 0—0—0 13.Te1 e6 14.b4 Nd6 15.Da3 Db6 16.c4 Cb8 17.c5 Db5+ 18.Ce2 Nc7 19.Db3 b6 20.a4 Da6 21.b5 cu atac puternic (Schmid—Marici, coresp. 1964).

Sau 11...e6 12.De2! Cgf6 13.0—0—0 0—0—0 14.Ce5 C:e5 (Ch6, Holmov) 15.d:e5 Cd7 16.f4 Ne7 17.Ce4 ± (Spasski—Petrosian, meci 1966).

12. După 14...Db4+ 15.c3 D:b2 16 Cd6+! Re7 17.Tb1 și albul capătă atac puternic.

13. Și acum: **a) 16.C:f6+** g:f6! (16...C:f6? 17.Ce5 0—0—0 18.Dg3 ± Keres—Baghirov, Spartachiada U.R.S.S. 1959) 17.Dd2 Cb6 18.Da5 Dd6 19.Td3 Dd5! 20.Da3 Cc4 21.Db4 Cd6 22.b3 a5! 23.Dd2 a4 și negrul a avut inițiativa (Gligorici—Petrosian, Porto Roz 1959).

14. Pasiv este 6...e6 7.Cf4, de ex.: **a) 7...Cf6** 8.h4 Nd6 9.h5 Nf5 10.C:f5 Da5+ 11.Nd2 D:f5 12.Nd3 Dg4 13.D:g4 C:g4 14.h6! g6 15.Ne2 Cf6 16.Nf3 Cbd7 17.0—0—0 Cd5 18.Cd3 b5 19.b3 C7b6 20.Na5 ± (Stein—Spiridonov, Tel Aviv 1964); **b) 7...Dh4** 8.Ne2 (merită atenție 8.C:g6 h:g6 9.Dd3 (8...Cd7 9.Ne3 Nd6 10.Dd2 De7 11.C:g6 (11.h4!) 11... h:g6 12.Ce4 Nc7 13.c4 Cgf6 14.Cg5 0—0—0 15.0—0—0 e5 ∼ (Novopașin—Furman, 3i camp. U.R.S.S. 1963). In loc de 6...e6?! se poate continua cu **6...Cd7**, de ex. 7.h4 h6 8.Cf4 Nh7 9. Nc4 e5 și acum: **a) 10.Cd3!** e:d4 11. 0—0 Cgf6 12.Ch5 C:h5 13.D:h5 Df6 14.De1+ Ne7 15.De2 ± (analiză Tal); **b) 10.De2** De7 11.d:e5 D:e5! 12.Ne3 Nc5 13.N:c5 D:e2+ 14.R:e2 C:c5 =

(Tal—Botvinnik, a 7-a partidă, meci 1960).

15. Sau **7.Cf4**, după care poate urma: a) 7...e5 8.C:g6 h:g6 9.d:e5 și acum: a1) 9...Da5+! 10.Nd2 D:e5+ 11.De2 D:e2+ 12.N:e2 Cbd7 13. 0—0 0—0—0 14.Tad1 Cb6 15. Nc1 Nd6 16.Td4 Nc7 = (Tal—Botvinnik, camp. U.R.S.S. interechipe 1964); a2) 9...D:d1+ 10.R:d1 Cg4 11. Ce4 C:e5 12.Nf4 Cbd7 13.c3 ± (Stein—Holmov, Moscova 1964); b) 7...Cd5!? 8.C:g6 h:g6 9.Ne2 Cf6 10.Dd3 e6 11. Nd2 Cbd7 12.0—0—0 Dc7 13.Nf3 0—0—0 ± (Suetin—Bronstein, Moscova 1964).

16. Sau 9.Ne3 și acum: a) 9...Cd5? (9...e6!) 10.C:d5 D:d5 11.Ne2 Cd7 12. 0—0 e6 13.c4 Dd6 14.d5! e:d5 15.c:d5 D:d5 16.D:d5 c:d5 17.Tfd1 Nd6 18. Ch5 ± (Levenfiș—Kasparian, Soci 1952); b) 9...Cbd7 10.Nd3 N:d3 11. D:d3 e6 12.0—0—0 Da5 13.Rb1 0—0—0 14.De2 Nd6 15.Cgh5 e5 16.Cf6 C:f6 17.d:e5 ~ (Karaklaici—Flesch, Beverwijk, 1965).

17. O continuare activă este 9...e5, cu următoarele posibilități: a) 10.d:e5 D:d1+ 11.R:d1 Cg4 12.Te1 C:f2+ 13. Rd2 (13.Re2! Ce4 14.C:e4 N:e4 15. e6! ±, sau 13...Cg4! 14.e6! ±) 13...Ca6! 14.N:a6 b:a6 15.Rc3 Cg4 16.Cd3 Ne7 17.Ce4 N:h4 18.Cd6+ Re7 19.Tf1 f6! ∓ (Averbach—Weiss, Moscova 1951); b) 10.De2! D:d4 (10...e4! 11.Ne3 Cbd7 12.0—0—0 Dc7 13.Cgh5! C:h5 14.C:h5 Cb6 15.Nf4 Dd7 16.d5! ± Bonci Osmolowski—Panov, Moscova 1952) 11.0—0 Cbd7 12.Td1, cu inițiativă pentru pionul sacrificat (Alexandrovici—Weiss, Moscova 1950).

18. Sau: a) De2 Nd6 11.Ne3 Cbd7 12.Cgh5 C:h5 13.C:h5 Tg8! 14.g4 Dc7 15.g5 Ng6! 16.0—0—0 0—0—0 17.Cg3 h:g5 18.N:g5 Nf4+ 19.N:f4 D:f4+ 20. De3 Dh6! ∓ (Tal—Botvinnik, a 5-a partidă, meci 1960); b) **10.Nb3** Nd6 11.Cfh5?! Tg8! 12.Nf4 N:f4 13.C:f4 Cbd7 14.Dd2 Dc7 15.0—0—0 0—0—0 16.Cd3 c5! ∓ (Ciocîltea—Botvinnik, Tel Aviv 1964); c) **10.c3** Cbd7 11.De2 De7 12.0—0 g5 13.h:g5 h:g5 14.Ch3 g4 15. Cg5 Ng6 16.f4 g:f4 17.D:f3 Nh6 18.Nf4 Cd5 19.N:d5 N:g5 20.Ne4 Th4 cu atac puternic (Aronin—Kasparian, Soci 1952).

19. Sau 10...Cd5?! 11.Dg4! Cd7 12 N:d5! c:d5 13.C:d5 Da5 (13...e:d5? 14 Te1+ Ne7 15.D:g7! ±) 14.Cc3 Cf6 15. De2 Ne7 16.Nf4 ±

20. Dacă 11.Te1 atunci 11...0—0! 12 c3 Te8=

21. Era indicat 12...Cbd7 și apoi 13. Te1 (13.Ch5!) Dc7=

22. Și acum 16.Cf5 g6! 17.N:h6+ Rg8 18.C:d6 D d6 19.Ng5 Te7 20.Dd3 Rg7 = (Tal—Botvinnik, meci 1960)

23. Ceva mai slabă este continuarea 7...Nd6?!, la care poate urma: a) **8.h4!** h6 9.Cf4 N:f4 (9...Nh7 10.Cgh5 ±) 10.N:f4 Cf6 11.h5 Nh7 12.De2 Cbd7 13.0—0—0 Cd5 14.Nd2 C7f6 15.Nd3 N:d3 16.D:d3 Dc7 17.Rb1 0—0—0 18. Th4 De7 19.c4 și albul are inițiativa (Gheller—Baghirov, 27 camp. U.R.S.S.); b) **8.Nf4** Cf6 9.Dd2 Dc7 10.0—0 Cbd7 11.N:d6 D:d6 12.Td1 0—0 13.Nb3 Tad8 = (Libert—Vranesici, Tel Aviv 1964); c) **8.Cf4** Dh4 9.Ch5 N:h5 10. D:h5 D:h5 11.C:h5 și acum: c1) 11...Rf8 12.0—0 Cd7 13.Te1 Cgf6 14.Cg3 Td8 15.Nf1 Cb6 16.c3 Cbd5 17.Ce4 C:e4 18. T:e4 h6 = (Gligorici—Portisch, Stockholm 1962); c2) **11...g6** 12.Cg3 Cf6 13.0—0 Cbd7 14.Te1 0—0—0 15.Ng5 h6 16.N:f6 C:f6 17.Ce4 C:e4 18.T:e4 Td7 = (Yanovski—Barcza, Stockholm 1962).

24. Altă posibilitate este 8.0—0 Nd6 9.f4?! după care pot surveni variantele: a) 9...Dc7 10.f5! e:f5 11.C:f5 N:h2+ 12.Rh1 0—0 13.g3 N:f5 14.T:f5 N:g3 15.T:f6! De7 16.Df1 De4+ 17.Df3 Dh4+ 18.Rg2 Dh2+ 19.Rf1 Dh3+ 20. Dg2 D:g2+ 21.R:g2 g:f6 22.R:g3 ± (Keres—Golombek, Moscova 1956); b) 9...Nf5?! 10.C:f5 e:f5 11.Cg3 g6 12

Te1+ Rf8 13.Dd3 (sau 13.Df3 Cbd7 14.Nd3 h5 15.c4 h4 16.Ce2 Dc7 17.a3 Ch5 — 17...a5 — 18.b4 Ne7 19.Ne3 Td8 20.Ted1 ± Nikitin—Halilbeili, Ialta 1962) 13...Dc7 14.Nd2 Cbd7 15.Te5? h5 16.Tae1 a5 ∓ (Mikenas—Furman, Soci 1961).

25. Alte continuări: a) **9.Nb3** Dc7 (sau 9...Cd5 10.C:g6 h:g6 11.Ce4 Ne7 12.0—0 Cd7 13.c4 C5f6 14.Cg5! Ch7 15.Cf3 Dc7 16.g3 c5 17.d5 e5 18.Na4 ± Korcinoi—Petrosian, Stockholm 1962) 10.Df3 Cbd7 11.h4 și acum: **a1) 11...** Cd5 12.C:g6 h:g6 13.Ce4 C7f6 14.C:d6+ D:d6 15.Ng5 0—0—0 16.0—0—0 e5 17.c4 Cc7 18.c5 Df7 19.d:e5 ± (Polugaevski—Balcerovski, Bad Liebenstein 1963); **a2) 11...e5!** 12.C:g6 (era indicat 12.d:e5 C:e5 13.De2! ±) 12...h:g6 13.Te1 0—0—0 14.N:f7 e:d4 15.N:g6 Ce5 16.Nf5+ Rb8 17.Dd1 g6 18.Nh3 Cd5 și negrul are poziție activă pentru pionul sacrificat (Keres—Petrosian, Los Angeles, 1963); **b) 9.0—0** Dc7 10.Df3 0—0 11.Nb3 Cbd7 12.h4 Nf5 13.C:f5 e:f5 14.Ch3 Da5 15.c4 c5 16.D:f5 g6 17.Df3 Tfe8 18.Ne3 c:d4 19.N:d4 Ne5 20.Tad1 N:d4 21.T:d4 De5 22.Tf4 (22.Tfd1!) 22...D:b2 = Simaghin—Flohr, Vilnius 1960).

26. Tal—Botvinnik, meci 1960.

27. **Sau 5...e:f6** și acum: **a) 6.c3** Nd6 7.Nd3 0—0 8.Dh5 g6 9.Dh4 Cd7 10.Ce2 c5 11.0—0 Db6 12.Nc4 c:d4 13.c:d4 f5 14.Cc3 Db4 15.Nb3 Ne7 16 Ng5 N:g5 17.D:g5 D:d4 18.Cd5 ± (Medina—Donner, Beverwijk 1965); **b) 6. Nc4** Nd6 și acum: **b1) 7.De2+** De7 8.D:e7+ R:e7 9.Ce2 Ne6 10.N:e6 f:e6 = (Ravinski—Averbach, camp. Moscovei 1964); **b2) 7.Df3!** 0—0 8.Ce2 Te8. 9. 0—0 Cd7 10.Nf4 Cb6 11.Nd3 Nf8 12. c4 ± (Robatch—Donner, Havana 1964).

28. Alte posibilități: **a) 6.Ne3** Nf5 7.Dd2 e6 8.Ce2 Cd7 9.Cg3 Ng6 10.Ne2 Dc7 11.0—0?! h5 12.Tfd1 h4! 13.Cf1 h3 14.g3 0—0—0 15.c4 c5! 16.d5 e5 17.Tac1 f5 18.b4 Nd6 19.f3 f4 cu inițiativă pentru negru (Bakulin—Bronstein, 32 camp. U.R.S.S.); **b) 6.c3** Nf5 7.Ce2 Ng4 8.f3 Nf5 9.Cg3 Ng6 10.f4 f5 ∼ (Liberson—Hort, Moscova 1963); **c) 6.Ne2** Nf5 7.Cf3 e6 8.0—0 Ng7 9.c4 0—0 10.Ne3 Cd7 11.d5 Ng6 12.Db3 Dc7 13.Tfd1 c5 = (Ivkov—Donner, Santa Monica 1966); **d) 6.Ce2** h5 7.Dd3 Da5+ 8.Nd2 Df5 9.Db3 Nh6 10.0—0—0 D:f2 11.N:h6 T:h6 12.Cc3 e6 13.Ne2 Df4+ 14.Rb1 Dc7 15.Ce4 De7 16.De3 Th8 17. c4 f5 18.Cc3 Cd7 ∼ (Van den Berg—Pachmann, Beverwijk 1965); **e) 6.Dd3** Dc7 7.Ce2 h5 8.h4 e5?! 9.d:e5 f:e5 10.Cg3 Ne6 11.Ng5 Cd7 12.Ce4 f5 13. Cg3 e4 14.Dc3 Rf7 15.Nc4 De5 16.N:e6 D:e6 17.0—0—0 ± (Marici—Marovici, Belgrad 1961).

29. **Sau a) 7...Dc7?!** și acum: **a1) 8.h3** Nh5 9.0—0 Cd7 10.d5! Td8 11.c4 Cb6 12.Ne3 N:f3 13.N:b6 a:b6 14.N:f3 c:d5 15.c:d5 Nh6 16.Da4+ Rf8 ± (Smîslov—Pachman, Amsterdam 1964); **a2) 8.0—0** Cd7 9.Ch4 N:e2 10.D:e2 e6 11. c4 0—0—0 12.a3 Tg8 13.Cf3 Rb8 14.b4 Nd6 15.c5 Nf4 16.a4 Ra8 17.b5 Cb8 ± (Hecht—Pachman, Kecskemét 1964); **b) 7...e6** 8.Ne3 Nd6 9.h3 Nh5 10.0—0 Dc7 11.Te1 Cd7 12.c4 0—0—0 13.Da4 Rb8 14.b4 Thg8 15.d5 c5 16.Tab1 Tg7 17.b:c5 C:c5 18.Da3 Tdg8 ∼ (Muhin—Hodos, ½ 32 camp. U.R.S.S.).

30. 16.C:e2 Tfd8 17.Cc3 f5 18.Dh5 Dg6 19.Dh4 ± (Gligorici—Cirici, Belgrad 1964).

31. Merită atenție 5.Nd3 Cgf6 6.Cg5 e6 7.f4 h6 8.C5f3 b6 (8...c5!) 9.Ce2 Nb7 10.0—0 Dc7 11.f5 ± (Litlewood—Hon, Tel Aviv 1964).

32. **Sau 6.C:f6+** C:f6 7.c3 și acum: **a) 7...e6** 8.Cf3 Ne7 9.0—0 0—0 10.De2 b5 11.Nd3 Nb7 12.Nf4 Db6 13.Ce5 Tad8 14.a4 a6 15.a5 Da7 16.b4 c5 17.b:c5 Da8 18.f3 Cd5 19.Nd2 Tfe8 20.f4 ± (Stein—Vasiukov 32 camp. U.R.S.S.); **b) 7...Nf5?** 8.Db3! Cd5 9.D:b7 Cb6 10. Cf3! f6 11.Nb3 Dd6 12.Da6 g5 13.Ne3 Nc8 14.De2 a5 15.Cd2 a4 16.Ce4 Db8 17.Nc5 ± (Keres—Pfleger, Hastings 1965).

33. Continuarea **6...Cd5?!** s-a dovedit mai slabă pentru că după 7.C1f3 h6 8.Ce4 C7b6 9.Nb3 Nf5 10.Cg3 pot surveni continuările: **a) 10...Ng4** 11.h3 N:f3 12.D:f3 g6 13.Nd2 a5 14.a3 a4 15. Na2 Ng7 16.0—0—0 0—0 17.h4! ± (Suetin—Bronstein, 31 camp. U.R.S.S.); **b) 10...Nh7** 11.0—0 e6 12.Ce5 Cd7 13.c4 C5f6 14.Nf4 C:e5 15.N:e5 Nd6 16.De2 0—0 17.Tad1 ± (Fischer—Portisch, Stockholm 1962).

34. Interesantă este continuarea **7. Ce2**, de ex.: **a) 7...h6** 8.Cf3 Nd6 (sau 8...b5 9.Nd3 Nb7 10.c3 Db6 11.a4 a5 12.a:b5 c:b5 13.Cg3 Nd6 14.De2 0—0 15.Ce5 ± Bronstein—Vasiukov, 32 camp. U.R.S.S.) 9.0—0 Dc7 10.Te1 (sau 10.Cc3 b5 11.Nd3 b4 12.Ce4 C:e4 13. N:e4 Cf6 14.Nd3 0—0 15.De2 Nb7 16. Nd2 c5 cu inițiativă pentru negru, Simaghin—Smislov, Moscova 1963) 10... 0—0 11.Cc3 a6 12.Ce4 b5 13.C:d6 D:d6 14.Nf1 c5 15.d:c5 D:d1 16.T:d1 C:c5 17.Ne3 ± (Gheller—Smislov, camp. U.R.S.S. interechipe 1964); **b) 7...Cb6** 8.Nb3 c5 9.c3 Ne7 10.0—0 c4 11.Nc2 Nd7 12.Cf4 g6 13.Te1 Nc6 14.b3 Cfd5 15.Cg:e6! ± (Simaghin—Korcinoi, meci Moscova—Leningrad 1960).

35. Se poate juca și **8.Nd3**, după care pot surveni următoarele variante: **a) 8...h6** 9.C5f3 c5 10.d:c5 N:c5 și acum: **a1) 11.Ce5** 0—0 (sau 11...Cbd7 12.Cgf3 C:e5 13.C:e5 0—0 14.0—0 b6 15.Td1 De7 16.Nf4 ± Matanovici—Pfleger, Tel Aviv 1964) 12.Cgf3 Cbd5 13.a3 Nd6 14.0—0 Dc7 15.c4 Ce7 16.b4 a5 17.Nd2 a:b4 18.a:b4 T:a1 19.T:a1 Cf5 20.N:f5 e:f5 21.c5 ± (Gheorghiu—Janovski, Tel Aviv 1964); **a2) 11.Nd2** Nd6 12.0—0—0 Cbd7 13.Ch3 a6 14.Rb1 b5 15.Nf4 Db6 16.Ce5 Nb7 17.C:d7 C:d7 18.Ne4 0—0—0 = (Ivkov—Filip, Tel Aviv 1964); **b) 8...c5** 9.d:c5 N:c5 10. C1f3 h6 11.Ce4 C:e4 12.D:e4 Dd5 13. 0—0 D:e4 14.N:e4 Nd7 15.Cd2! g5 16. Cb3 Nb6 17.Nd2 0—0 18.Nc3 ± (Parma—Tot, Pola 1964).

36. Alte continuări: **a) 9...Nd6** 10. Ce5 Nd7 11.C1f3 și acum: **a1) 12.Nd2** c5 13.d:c5 N:c5 14.0—0 (sau 14.0—0—0 0—0—0 15.The1 The8 16.Ne3 N:e3 17. D:e3 Rb8 18.Rb1 Ra8 19.Cd4 Cbd5 20. Dg3 ± Stein—Liberson, Kislovodsk 1964) 14...a6 15.a3 Tc8 16.c4 Nc6 17.C:c6 T:c6 18.Na2 Nd6 19.b4 Nb8 20.Tac1 0—0 21.Tfd1 ± (Gheorghiu—Pachman, Kecskemét 1964); **a2) 12.0—0** c5 13. Ne3 0—0 14.c4 ± (Fuderer—Matanovici, Zagreb 1949); **b) 9...a5** 10.a3 a4 11.Na2 și acum: **b1) 11...c5** 12.d:c5 N:c5 13.Ce5 Cbd7 14.Cgf3 C:e5 15.C:e5 0—0 16.0—0 b6 17.Ne3= (Gufeld—Bronstein, Moscova 1961); **b2) 11... Ne7** 12.Nd2 c5 13.d:c5 Cbd7 14.Ce5 C:c5 15.Cgf3 Cce4 16.Db5+ Nd7 17. C:d7 D:d7 18.D:d7+ C:d7 19.Ne3 Nc5 ∓ (Marșalek—Smislov, Oberhausen 1961).

37. Bine este și 10.Ne3 Dc7 11.Ce5 a6 (11...Nd6? 12.Cgf3 0—0 13.g4 c4 14.C:c4 C:c4 15.N:c4 C:g4 16.Tg1 e5 17.0—0—0 C:e3 18.D:e3 Rh8 19.T:g7! cu atac câștigător pentru alb, Smislov—Holmov, 29 camp. U.R.S.S. 1962) 12. Cgf3 Cbd5 13.0—0 c:d4 14.N:d4 Nc5 15.Na4+ Re7 16.Cc6+ C:c6 17.N:c5 ± (Fichtl—Barcza, Berlin 1962).

38. Sau 10...N:c5 și acum: **a) 11.** Ce5 Cbd7 12.Cgf3 C:e5 13.C:e5 0—0 14.0—0 b6 15.Ne3 N:e3 16.D:e3 Nb7 ± (Bertok—Trifunovici, Zenica 1963); **b) 11.Nd2** 0—0 12.Ce5 Cbd5 13.Cgf3 b6 14.0—0—0 Dc7 15.g4 a5 16.g5 h:g5 17.N:g5 a4 18.N:d5 C:d5 19.Thg1 a3 20.T:d5! ± (Trapl—Perez, Oberhausen 1961).

39. Sau 12...Ne7 13.0—0 Db6 14.Cf4 Na6 15.c4 c5 16.Cd3 0—0 17.Cde5 Tfd8 = (Suetin—Petrosian, Moscova 1959).

40. Și 16.Thg1 Cdf6 17.Rb1 e5 18. Nc1! Rh8 19.Cd2! e4 20.C:e4 C:e4 21 D:e4 și albul a câștigat repede în atac (Ciocîltea—Barcza, Debrețin 1961).

41. Alte posibilităţi: **a)** 10.Nd2 c5 11.d:c5 Cbd7 12.c6 b:c6 13.Cd4 Db6 14.Cgf3 c5 15.Cb5 Nh7 16.a4 a6 17.Ca3 0—0 = (Vasiukov—Pachman, Moscova 1959); **b)** 10.c3 c5 11.Ch3 c:d4 12.C:d4 0—0 13.0—0 Te8 14.Td1 Nd7 15.Cf4 e5?! 16.D:e5 Nf8 17.Da5 ± (Gheller—Letelier, Havana 1963).

42. Mai logic este 10...g5! 11.Chg1? a5 12.c3 a4 13.Nc2 a3 14.b3 Cbd5 15. Nd2 c5 16.d:c5 N:c5 17.Ce5 Dc7 18 Nd3? N:f2+ ∓ (Gaprindaşvili—Gheorghiu, Hastings 1965).

43. Şi după 16.g5 h:g5 17.C:g5 N:e5 18.d:e5 D:e5? 19.Td8+! Re7 20.T:h8 D:g5 21.Dd2 negrul a cedat (Tal—Benkö, Amsterdam 1964).

44. Sau 6.C:f6+ C:f6 7.Nc4 Nf5 8. 0—0 e6 9.c3 Ng4 10.h3 N:f3 11.D:f3 Nd6 12.Ng5 h6 13.Nd2 Dc7 14.Tfe1 0—0—0 15.Tad1 Cd5 16.a3 De7 17.Nd3 Df6 18.Ne4 = (Bannik—Bronstein, 32 camp. U.R.S.S. 1965).

45. Recomandabil 11...Dc7!

46. Tal—Vasiukov, 32 camp. U.R.S.S. 1965.

WWW.ster

TABELA 49

APĂRAREA CARO-KANN

1.e4 c6

	2	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	
1	d4	e5	c4[1]	N:c4	Cc3	Cge2[3]	0—0	Nb3	Cg3	Cce4	C:f5	Ce3	±
	d5	Nf5	d:c4[2]	e6	Cd7	Ce7	Cb6	h6[4]	Ng6	Cf5[5]	N:f5	Ng6[6]	
2	.....	.....	h4	g4	h5[8]	c3	f4 !	Cf3	Ca3[9]	c:d4	Cc2	Ce3	~
			h6[7]	Nd7	e5	e6	Db6	Cc6	c:d4	0-0-0	Rb8	Cge7[10]	
3	Cc3	Cf3	C:e4	C:f6+	d4[12]	Nd3[13]	0—0	Ne3	c4	Nc2 ? !11	h3	d:c5 ?	∓
	d5	d:e4	Cf6[11]	e:f6	Nd6	0—0	Ng4	Cd7	c5	Dc7	Nh5	N:c5[16]	
4	.....		h3	D:f3	d4[19]	De3[20]	C:e4	D:e4	Dd3	c4	Ne2	d5 !	±
		Ng4[17]	N:f3[18]	Cf6	d:e4	Cbd7[21]	C:e4	Cf6	Dd5	Dd6	e5	e4[22]	=
5	.....	.....	.....	.....	d3[23]	Nd2[24]	g4 !	0-0-0	h4 !	g5	Nh3	Tde1	±
					e6	Cbd7[25]	g6	Ng7	h5[26]	Cg4	Db6	Ce5[27]	
6	d4	f3 ? !	Cc3[28]	Ce2[29]	f:e4	Cg3	d:e5	Ne3	Dd4	0-0-0	Nf4	Ng5	∓
	d5	e6 !	Nb4	d:e4	Dh4+	e5 !	Cd7	C:e5	De7	Cf6	Cg6	Nc5 !30	

NOTE:

1. Alte posibilități: a) 4.Ce2 c6 5. Cf4 și acum: a1) 5...h6 6.c3 (sau 6. Nd3 N:d3 7.C:d3 Cd7 8.0—0 c5 9.d:c5 C:c5 10.C:c5 N:c5 11.Dg4 g6 12.c4 Ce7 13.Cc3 Tc8 14.Td1 Dc7 15.c:d5 ± Cirici—Hocievar, camp. Iugoslaviei, echipe 1960) 6...c5 7.d:c5 Cc6 (7...Dc7!) 8. Nd3 Dc7 9.0—0 Ne4 10.Cd2 g5 11.N:e4

d:e4 12.Ch5 D:e5 13.Cc4 ± (Mikenas—Bannik, 24 camp. U.R.S.S.); **a2)** 5... **Nc7?!** 6.Nd3 N:d3 7.C:d3 h5 8.Cd2 Cd7 9.0—0 g6 10.Cf3 Ch6 11.N:h6 T:h6 12. Dd2 Th7 13.a4 Rf8 ± (Szabó—Barcza, camp. Ungariei 1959); **a3)** 5...c5 6.d:c5 N:c5 7.Nd3 Ce7 8.0—0 0—0 9.c3 Cd7 10.De2 Dc7 11.Te1 Tac8 12.Cd2 a6 13.Cf3= (Ciocîltea—Golombek, memorial Alehin, Moscova 1956).

În loc de 5.Cf4 albul poate continua și cu **b)** 5.Cg3 și acum: **b1)** 5... Ng6 6.c4 (sau 6.h4 h5 7.Cd2 c5 8.d:c5 N:c5 9.Cb3 Db6 10.C:c5 D:c5 11.c3 Cc6 12.Ne3 Da5= Spasski—Bronstein, camp. U.R.S.S. interechipe 1960) 6... d:c4 (sau 6...Ce7 7.Cc3 Cd7 8.Ne3 d:c4 9.N:c4 Cd5 10.0—0 C7b6 11.Nb3 Dd7 12.Tc1 Ne7 13.De2 f6 14.e:f6 ± Penrose—Portisch, Varna 1962) 7.N:c4 Cd7 8.0—0 Cb6 9.Nb3 Dd7 10.Cc3 Td8 (10...0—0—0!) 11.Ne3 h5? 12.Cge2! Ch6 13.Cf4 ± (Delv—Cisar, Budapesta 1960); **b2)** 5...Ce7 6.c4 (sau 6. Cd2 Ng6 7.h4 h6 8.h5 Nh7 9.Cb3 Cd7 10.Nd3 N:d3 11.c:d3 Dc7 12.Ne3 c5= Filip—Barcza, Debrețin 1961) 6...Ng6 7.Cc3 Cf5? (7...Cd7!) 8.C:f5 N:f5 9.c:d5 c:d5 10.Nd3 N:d3 11.D:d3 Cc6 12.0—0 Ne7 13.f4 Tc8 14.Ne3 g6 15.g4! ± (Honfi—Orendi, camp. Ungariei 1961).

c) 4.Cc3 e6 5.g4 Ng6 6.Cge2 și acum: **c1)** 6...Dh4 7.Ne3 Ch6 8.N:h6 g:h6 9.Cg3 Ne7 10.f4 f6 11.Ng2 ± ; **c2)** 6...f6 7.Cf4 (7.f4!) 7...Nf7 8.Cd3 h5 9. g:h5 N:h5 10.Ne2 Nf7 = ; **c3)** 6...c5! 7.h4 Cc6! (sau 7...h6!? 8.Cf4 Nh7 9.Ne3 Ce7 10.d:c5 Cec6 11.Nb5 Cd7 12.De2 ± Korcinoi—Bîvșev, Leningrad 1951) 8. h5 Ne4 9.C:e4 d:e4 10.Ng2 (10.c3! c:d4 11.c:d4 Nb4+ 12.Nd2=) 10...c:d4 11. N:e4 Nc5 12.Nf4 Cge7 13.Dd3 Da5+ 14.Rf1 0—0—0 ∓ (Kuzin—Weiss, Moscova 1958).

d) 4.g4 și acum: **d1)** 4...Ng6 5.h4 h5 6.e6 f:e6 7.Nd3 N:d3 8.D:d3 h:g4 9.Dg6+ Rd7 10.D:g4 Cf6 11.Dh3 Th5 ∼ ; **d2)** 4...Nd7 5.c4 e6 6.Cc3 Ce7 7.c5?! b6 8.b4 a5 9.Ca4 Cc8 10.Tb1 a:b4 11.T:b4 b:c5 12.d:c5 ∼ (Bronstein — Petrosian, 27 camp. U.R.S.S.)

2. O altă continuare întîlnită destul de des este 4...e6 5.Cc3 Cd7, de ex. **a)** 6.c:d5 c:d5 7.Cge2 Ce7 8.Cg3 Ng6 9.Ng5 Db6 10.Dd2 Cc6 11.Ne7 Ne7 = ; **b)** 6.Cge2 d:c4? (6...Ce7!) 7.Cg3 Nd3? 8.N:d3 c:d3 9.0—0 Ce7 10.Cce4 Cd5 11.D:d3 Db6 12.Td1 h6 13.Df3 Ne7 14.Ch5 ± (Tal—Kasparian, 24 camp. U.R.S.S.).

3. Mai rar se joacă **7.Cf3!?** Cb6 8.Nb3 Ce7 9.0—0 Ced5 10.De2 Ne7 11.Ce4 0—0 și acum: **a)** 12.Cc5? Dc7 13.Nd2 N:c5 14.d:c5 Cd7 15. N:d5 c:d5 16.Tac1 Ng4 ∓ (Johanssen—Porath, Leipzig 1960); **b)** 12. Nd2 a5 13.a3 Cd7 14.Tad1 0—0 15. Nc1 Db6 16.Nc2 Tfd8 17.Cg3 Ng6! = (Kotov—Flohr, 22 camp. U.R.S.S.).

4. Sau 9...Ced5 10.Cg3 Ng6 11. Cce4 Ne7 12.f4 Dd7 13.a4 a5 14.Cb4 15.Nd2! D:d4+ (15...0—0—0!) 16. Ne3 Dd8 17.f5 ± (Bronstein—Garșeva, Vilnius 1961).

5. Mai bine 11...N:e4!

6. Și albul a decis repede partida după 14.f4 Cd5 15.f5 e:f5 16.C:f5 Dd7 17.Ce3! Cc7 18.Cc4 Ce6 19.Ne3 (Damianovici — Flohr, Balatonfüred 1960).

7. Sau: **a)** 4.h5 și acum: **a1)** 5.Ce2 e6 6.Cge3 g6 7.C:f5 g:f5 8.c4 c5 9.c:d5 (9.Ng5!) 9...D:d5 10.Cc3 D:d4 11.Df3 (11.Nb5+!) = (Tal—Botvinnik, meci 1960); **a2)** 5.c4 e6 6.Cc3 Cd7 7.Che2 Ce7 8.Cf4 (8.Cg3!) 8...d:c4 9.N:c4 Cg6 10.C:h5 Cd:e5 11. Ne2 Cd3+ 12.N:d3 N:d3 ∓ (Tal—Averbach, 29 camp. U.R.S.S.); **b)** 4...Dd7 5.Cc3 h6 6. Ne3 e6 7.g4 Nh7 8.Cge2 Ca6 9.Cf4 Cc7 10.Dd2 0—0—0 ± (Aronin—Sciațkes, camp. Moscovei 1961).

8. Alte continuări: **a)** 6.Ne3 c5 7.c3 Cc6 8.a3 a5 9.b3 e6 10.h5 b5 11.Cf3 Db8 12.Ng2 c4 13.b:c4 b:c4 14.Dc2 a4 15.Cbd2 Ca5 16.0—0 Cb3 17.Ta2 Ce7 ∼ (Bronstein—Donner,

Budapesta 1961); b) 6.c3 c5 7.Ng2 e6 8.Ce2 Nb5 9.Ca3? (9.Cf4!) 9...N:e2 10.D:e2 c:d4 11.c:d4 N:a3 12.b:a3 Cc6∓ (Tal—Botvinnik, meci 1960); c) 6.c4 e6 (Bronstein recomandă 6...Dc8! 7.g5 Nf5=) 7.Cc3 Ce7 8.c5! b6 9.b4 b:c5 10.d:c5 Nc8 11.Ne3 Na6 12.N:a6 C:a6 13.Da4± (Bronstein—Portisch, Moscova 1961).

9. Sau 10.Nd3 c:d4 11.c:d4 f6 12. Cc3 0—0—0 13.0—0 Cge7 14.Ca4 Dc7 15.Cc5± (Tal—Baghirov, 29 camp. U.R.S.S.)

10. Cu contrajoc suficient pentru negru (Tal—Pachman, Bled 1961).

11. După 4...Cd7 5.Nc4 Cgf6 6.Cg5 se ajunge în Varianta Nimzovici.

Interesant este 4...Ng4 după care pot surveni variante în care contrajocul negrului este însă de mică importanță, de ex. a) 5.h3 N:f3 6.D:f3 și acum: a1) 6...Cd4 7.d4 (sau 7.Cg5 Cgf6 8.Db3 e6 9.D:b7 Ne7 10.Cf3?! 0—0 11.Da6 e5∼ Ciocîltea—Golombek, București 1953) 7...Cgf6 8.C:f6+ C:f6 9.c3 e6 10.Nd3 Nd6 11.0—0 h6 12.a4 g5 13.b4± (Gheller—Koberl, Szczawno Zdroj 1950); a2) 6...e6 7.d4 Cd7 8.Nd3 Cgf6 9.C:f6+ D:f6 10.De4! Nd6 11.0—0—0—0—0 12.b4 e5 13.b5 c:b5 14.Dd5± (Gheller—Zita, Szczawno Zdroj 1950).

12. Sau 6.Nc4 Nd6 7.0—0 (altă cale este 7.De2+ De7 8.D:e7+ R:e7 9.0—0 Ne6 10.Te1 Rd7 11.Ne2 a5 12. d4 a4 13.Ne6 Ca6 14.c3 Cc7 15.c4± Klovan—Vistanetkis, Pernau 1964) 7...0—0 8.d4 Cd7 9.Te1 Cb6 10.Nb3 Cd5 11.c4 Cf4 12.c5 Nc7 13.N:f4 N:f4 14.d5± (Boleslavski—Barcza, Debrețin 1961).

13. Euwe recomandă 7.Ne2, de ex. 7...0—0 8.0—0 Te8 9.h3 Cd7 10.Nd3 Cf8 11.c4± (Teichmann—Tartakower, Karlsbad 1911).

14. Mai bine 11.Ne2.

15. Corect este 13.d5 și după 13... Ce5 atunci 14.g4 Ng6 15.N:g6 C:g6 16. Ce1=.

16. Și dacă 14.N:c5, atunci 14...C:c5 15.Dd5 g6! 16.b4 Ce6 17.c5 Tad8 18. Db3 N:f3∓ (Kuypers—Flohr, Amsterdam 1963).

17. Mai slab 3...d4?! de ex. 4.Ce2 c5 5.Cg3! Cc6 6.Nc4 e5 7.d3 Ne7 8. 0—0 Cf6 9.Ch4! 0—0 10.a4 C:e4 11. C:e4 N:h4 12.f4!± (Keres—Tartakower, Paris 1954).

18. Jucabil este și 4...Nh5 5.e:d5 c:d5 după care pot surveni următoarele posibilități: a) 6.d4 Cc6 7.Nb5 e6 8. g4 Ng6 9.Ce5 Che7 10.h4 f6 11.C:g6 h:g6 12.Ne3 Tc8 13.Nd3 Cb4 14.Nf1 Rf7 15.a3 Cc6 16.Nd3= (Keres—Filip, Buenos Aires 1964); b) 6.Nb5+ Cc6 7.g4 Ng6 8.Ce5 și acum: b1) 8...Dd6? 9.d4 f6 10.C:g6 h:g6 11.Dd3 0—0—0 12.N:c6 D:c6 13.D:g6 e5 14 Nd2 Ce7 15.Dd3 e4 16.De2 Cg6 17 0—0—0 Ch4 18.Cb5! Db6 19.c4! a6 20.Cc3±; b2) 8...Dc7 9.d4 e6 10.De2! Cf6 11.h4 Nb4 12.h5 Ne4 13.f3 0—0 14.N:c6 b:c6 15.g5 c5 16.Ne3 N:f3 17.C:f3± (Suetin—Veresov, Minsk 1955); b3) 8...Tc8 9.h4 (sau 9.d4 e6 10.De2 Nb4 11.h4 Db6 12.a3 N:c3+ 13.b:c3 Ce7 14.h5 Ne4 15.0—0! h6? (15...f6!=) 16.f3 Nh7 17.Te1± Mnațakanian—Volovici, Rostov pe Don 1961) 9...f6 10.C:g6 h:g6 11.d4 e6 12. Dd3 Rf7! 13.h3 g:h5 14.g:h5 Cge7 15.Ne3 Cf5 16.N:c6 T:c6 17.Ce2 Da5+ 18.c3 Da6!∓ (Fischer—Smîslov, 1959)

19. Merită atenție și alte continuări, de ex. a) 6.e5 Cfd7 7.Dg3 e6 8.Ne2 Dc7 (8...c5!) 9.f4 a6 10.b4?! (Spasski—Resko, camp. Leningradului 1961); b) 6.Ne2 e6 7.0—0 Cbd7 8.d4 d:e4 9.C:e4 C:e4 10.D:e4 Cf6 11. Dd3 Nd6 12.c4 0—0 13.Nf3 Te8 14. Te1± (Parma—Matulovici, camp. Iugoslaviei 1963).

20. Sau 7.C:e4?! D:d4! 8.Nd3 Cbd7! 9.Ne3 Da5 10.Td1 e6 11.0—0 Ne7 12.

C:f6+ C:f6 13.Dg3 Nd6∓ (Dubinin—Ilivițki, camp. R.S.F.S.R. 1957).

21. Nerecomandabil 7...Da5+ din cauza 8.Nd2 Df5 9.0—0—0 Cbd7 10. f3 e:f3 11.g4 și albul a avut inițiativa (Neamțu—Alexandrescu, camp. României 1964).

22. Și după 14.Dc2 Ne7 15.d:c6 D:c6 16.0—0 0—0 17.Ne3± (Fischer—Keres. Bled 1961).

23. Alte continuări: a) **6.g3** e6 (merită atenție 6...d:e4 7.C:e4 C:e4 8.D:e4 Dd5 9.D:d5 c:d5 10.Ng2 e6 11.c4 Cc6! 12.c:d5 Cb4! urmat de 13.. C:d5=) 7.Ng2 g6 8.0—0 Ng7 9.d3 0—0 10.Ng5 h6 11.Nd2 Cbd7 12.De2 Db6 13.Cd1 d:e4=; b) **6.g4** d:e4 7.C:e4 C:e4 8.D:e4 Dd5 9.Ng2 e6 10. 0—0 D:e4 11.N:e4± (Bivșev—Simaghin, meci Moscova—Leningrad 1962).

24. Sau **7.a3** și acum: a) **7...Ne7** 8.g4 Cfd7 9.d4 Cf8 10.Ne3 Cg6 11. Dg3! Nh4 12.Dh2 Cd7 13.0—0—0 Db8 14.f4 d:e4 15.C:e4 Cf6 16.C:f6± (Smîslov—Botvinnik, meci 1939); b) **7...Cbd7** 8.g3 g6 9.Ng2 Ng7 10.0—0 0—0 11.De2 Ce8 12.Rh2 f5 13.f4 Cd6= (Matanovici—Petrosian, meci U.R.S.S —Iugoslavia 1957).

25. Recomandabilă este continuarea **7...Db6** după care pot surveni posibilitățile: a) **8...d4** 9.Ce2 Ca6 10.Rb1 c5 11.g4 Cb4 12.g5 Cd7 13.Dg3 0—0—0 14.h4 Ne7 15.Nh3 Db5 16.f4± (Tringov—Foguelman, Amsterdam 1964); b) **8...Ca6** 9.g4 Ne7 10.g5 Cd7 11.h4 Tf8 12.d4 0—0—0 13.Nh3 Cc7 14.Nf4± (Panno—Bukici, Sarajevo 1964).

26. Sau 10...Db6 11.g5 Ch5 12.Nh3 Nd4 13.Dg2 0—0—0 14.f4 d:e4 15. d:e4 Cc5 16.Df3 Td7 17.f5 Thd8 18. Ng4 Cg7~ (Parma—Hort, Sarajevo 1964).

27. Și după 14.Dg3 d:e4? (14...d4!) 15.T:e4 c5 16.The1 Cc6 17.T:e6+ f:e6 18.T:e6+ albul a cîștigat repede (Darga—Donner, Beverwijk 1964).

28. Sau **4.Ne3** și acum: a) **4...** d:e4? 5.Cd2 e:f3 6.Cg:f3 Cf6 7.Cc4 Cd5 8.Dd2 Ne7 9.Nd3 Nh4+ 10.g3 Nf6 11.De2 a5 12.a3 0—0 13.h4! Ne7 14.Cg5± (Smîslov—Gereben, Budapesta 1949); b) **4...Db6** 5.Cd2 Cd7 (sau 5...D:b2 6.Cb3 Da3 7.c3 De7 8. Nd3 g6? 9.h4!± Honfi—Tipary, Budapesta 1950) 6.Nd3 c5 7.c3 c4 8.Nc2 D:b2 9.Ce2 Da3 10.0—0 Cb6 11.e:d5 (11.f4!) 11...e:d5 12.Te1 Nd7 13.Cf1 0—0—0 14.Nc1 Da5 15.a4 Nd6 16.Ce3 Ce7∓ (Smîslov—Makogonov, Moscova 1944).

29. Sau 5.Ne3 Cf6 6.e5 Cfd7 7.f4 c5 8.Cf3 Cc6 9.a3 N:c3+ 10.b:c3 c4 (11.f4!) 11...e:d5 12.Te1 Nd7 13.Cf1 14.Nf2 h5!=.

30. Sau 14.Dd2 h6 15.e5 h:g5 16. e:f6 g:f6! 17.Cce4∓ (Christoffel—Vidmar 1950)

TABELA **50**

APĂRAREA ALEHIN

1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.d4 d6

	4	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	
1	Cf3	h3	D:f3	d:e5	De4[2]	Nc4	0–0	Te1	Cd2[4]	.....	±
	Ng4[1]	N:f3	d:e5	e6	Cd7	c6	Dc7	Ce7[3]			
2	....	Ne2	0-0[5]	N:f3	d:e5	De2[6]	c4	Ng4	f4	.....	=
		c6	N:f3	d:e5	e6	Dc7	Ce7	Cd7	h5[7]		
3	.....	.	0–0[9]	c4	e:d6[11]	Cc3	d5	c:d5	g:f3[12]		±
		e6[8]	Cc6	Cde7[10]	D:d6	Cg6	e:d5	N:f3			=
4		Ne2[13]	0–0[14]	c4	e:d6	Ce3	Ne3[16]	b3	c5		∓
	g6	Ng7	0–0	Cb6	c:d6	Cc6[15]	Ng4	d5	Cc8[17]		
5	c4	Cf3	Ne2	c5[19]	e:b6	N:f3	D:f3	D:b7	Nf4[21]		~
	Cb6	Ng4	d:e5[18]	e4	e:f3	N:f3	a:b6[20]	Cd7			
6	.....	e:d6	Ne2[23]	c5	Cf3	0–0	Ce5	f4	f:e5		=
		e:d6[22]	d5	C6d7	Ne7	Cf8	Cbd7	C:e5	Ce6[24]		
7	.....	f4	f:e5	Ne3[25]	Cc3	Ne2[26]	Tc1	Cf3[27]	0–0	a3	=
		d:e5	Cc6	Nf5	e6	Cb4	c5	Ne7[28]	0–0[29]	c:d4[30]	
8	.....	.....	.....	.....	.....		Cf3	0–0	d5[31]		~
						Dd7	0-0-0	f6	C:e5[32]		

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
9	.....	.....	.....	.....	.....	.....	Cf3	0—0	Ch4[33]	∓
						Ne7	0—0	f6	f:e5[34]	
10	.....	.....	Cf3[35]	e:d6	Cc3	Nd3	0—0	Ne3	Ne2	±
		Nf5	e6	c:d6	Ne7	Ng4	Cc6	Nf6	0-0[36]	

NOTE:

1. De luat în considerare este și: **a) 4...Cc6** de ex.: **a1) 5.Nb5** a6 6.N:c6+ b:c6 7.0—0 e6 8.Cbd2 Ne7 9.Cc4 a5 10.Te1 a4 11.Nd2 Nd7 12. Dc1 0—0 13.Cg5 Db8 14.Ce4 f5 = (Samkovici—Larsen, Moscova 1962); **a2) 5.c4** Cb6 6.e6 f:e6 7.h4 Cd7 8. Ng5 Cf6 9.d5 e:d5 10.c:d5 Ce5 11.f4 Ceg4 12.Nd3 c6∓ (Christoffel—Larsen, Zürich 1961); **b) 4...Cb6** 5.e:d5 c:d5 6.Nb5+ Nd7 7.Ne2 g6 8.0—0 Ng7 9.Nf4 0—0 10.Dd2± (Ghițescu —Schmidt, Varna 1962).

2. Alte continuări uzuale: **a) 8.Nd2** Cd7 9.De2 (dacă 9.Dg3, atunci poate urma 9...Cc5 10.Cc3 C:c3 11.N:c3 Ce4 12.De3 C:c3 13.D:c3 Dd5 14.Ne2 Dc5 = analiză Mikenas) 9...c6 10.Cc3 C:c3 11.N:c3 Db6∼ (Panov — Cerepkov, Odesa 1955); **b) 8.a3** și acum **b1) 8...c6?!** 9.Cd2 Dc7 10.Dg3 Cd7 11.Ce4 0—0—0 12.Nd3± (Panov—Rabinovici, 10 camp. U.R.S.S.); **b2) 8...** Cc6? 9.Nb5 Dd7 10.c4 Cde7 11.0—0 Td8 12.Cc3 a6 13.Td1± (Boleslavski—Havin, 13 camp. U.R.S.S.); **b3) 8...** Cd7 9.Dg3 h5 10.Cbd2 h4 11.Db3 Th5 12.Cf3 C:e5∓ (Panov—Mikenas, Moscova 1943); **c) 8.Dg3** Cd7 9.Ne2 c6 10.Ca3 Ce7 11.0—0 Cf5 12.Df4 N:a3 13.b:a3 0—0 = (Boleslavski—Mikenas, 12 camp. U.R.S.S.); **d) 8.Nc4!** Cc6! 9.De4 Cde7! 10.c3 Cg6 11.Nf4 C:f4 12.D:f4 g5! 13.De3 Ng7 14.Nb5 Dd5 ∓ (Ghipslis—Mikenas, Riga 1963).

3. Bine este 11...0—0—0.

4. Lutikov—Liebert, R.D. Germană 1960.

5. O altă continuare recomandabilă aici este **6.Cg5** cunoscută din partida Boök — Reshevsky, Kemeri 1937, în care a urmat: **6...Nf5** și după 7.Nd3 N:d3 8.D:d3 h6 9.Cf3 e6 10. 0—0 d:e5 11.d:e5 Cd7 12.Tfd1 Dc7 negrul a obținut joc mai bun. Albul putea, însă, să continue foarte tare cu **7.e6!**, de ex. 7...f:e6 8.Ng4± (Turn —Keres, Tallin 1945) sau 7...N:e6 8. C:e6 f:e6 9.Ng4± (Pachman—Seimeanu, București 1949). Sau **6...N:e2** 7.D:e2 d:e5 8.d:e5 e6 9.0—0 Cd7 și acum: **a) 10.f4** (Euwe) cu continuările **a1) 10...Nc5+** 11.Rh1 0—0 12.Dd3 g6 13.Dg3± ; **a2) 10...Ne7** 11.Ce4 0—0 12.c4 ± ; **a3) 10...h6** 11.Ce4 Db6+ 12.Rh1 0—0—0 13.c4 ± ; **b) 10.c4** Ce7 11.Cc3 Cf5 (11...Dc7 12.Te1 Cf5 13.Cf3 Nb4 14.Nd2± Unzicker—Schmid, camp. R.F. Germane 1959) și acum: **b1) 12.Td1** (12.Cf3) 12...Ne7 13.Cce4 c5 14.Dh5 g6 15.Df3 h6 16. Ch8 Cd4 17.Dd3 C:e5∓ (Kirilov—Kopîlov, ½ 16 camp. U.R.S.S.); **b2) 12.Nf4** Ne7 13.Cge4 g5 14.Ng3 h5 (Saighin—Furman, U.R.S.S. 1952); **b3) 12.Cc3** h6 13.Cf3 g5 14.Ce4 Cg6∼ (analiză Kopîlov).

6. Dacă **9.c4** atunci poate urma 9...Ce7 10.D:d8+ R:d8 **11.Nf4** Cd7 12.Te1 Rc7 13.Cc3 Cg6 14.Ng3 Nb4∓ (Zurahov—Kopîlov, ½ 22 camp. U.R.S.S., sau **11.Nd2** Cd7 12.Nc3 Cg6 13.Te1∼ (Panov — Kopîlov, meci Moscova—Leningrad 1959). Albul nu obține nimic nici după 9.Te1 la care poate urma 9...Dc7 10.a3 Cd7 11.De2 h6 12.g3 Ce7 13.Cd2 g5 14.Cc4 Cg6 15.Nd2 a5 ∼ (Kotkov—Kopîlov ½ camp. R.S.F.S.R. 1963). Practica turneelor a arătat că albul nu trebuie să se grăbească cu înaintarea c4. El poate obține joc bun jucînd în această variantă astfel: 9.Te1 Cd7 10.a3

Dc7 11.De2± (Rubel—Kopîlov, camp. Leningradului 1959).

7. Şi după 13.Nh3 0—0—0 14.Ne3 Cf5 15.N:f5 e:f5 negrul nu a avut greutăţi în partida Botvinnik—Flohr, Nottingham 1936. Merită atenţie şi 13...Cf5 şi dacă 14.N:f5 atunci 14... e:f5 15.e6 Cc5 sau 15...Cf6∓ (Kopîlov).

8. Continuarea 5...Cc6 s-a dovedit, de asemenea, pe deplin jucabilă. De ex. a) 6.c4 Cb6 7.Cbd2 e6 8.e:d6 c:d6 9.b3 Ne7 10.Nb2 0—0 11.0—0 d5 12.c5 (12.Tc1 d:c4 — 12...Nf6! — 13.b:c4 Tc8 14.h3 Nf5 15.Db3 Dd7 16.Tfd1 Ca5 17.De3 Da4± Smislov—Baghirov, Moscova 1960) 12...Cd7 13. Te1 b6 14.Nb5 Dc7 15.b4 a6= (Averbach—Baghirov, 27 camp. U.R.S.S.); b) 6.c4 Cb6 7.e6?! 8.Cc3 g6 9.Cg5 N:e2 10.C:e2 Dd7 11.d5 e:d5 12.c:d5 Cb4 13.0—0 C4:d5∓ (Simaghin—Fridstein, Moscova 1947); c) 6.0—0 Cb6 7.Cc3 (mai bine era 7.h3!, de ex. 7...N:f3 8.N:f3 e6 9.e:d6 N:d6 10. N:c6 b:c6 11.Cc3 0—0 12.Ce4± (Listengarten—Mikenas, ½ 30 camp. U.R.S.S.) sau 9...D:d6 10.c3± (Boleslavski—Mikenas, camp. U.R.S.S. echipe 1962).. Mai bine este 7.h3! N:f3 8.N:f3 d:e5 9.d:e5 D:d1 10.T:d1 e6 cu joc aproximativ egal (Novopasin—Mikenas, ½ 30 camp. U.R.S.S.) 7...e6 8.Cc3 g6 9.Cg5 N:e2 10.C:e2 Dd7 11.d5 e:d5 12.c:d5 Cb4 13.0—0 C4:d5∓ (Simaghin—Fridstein, Moscova 1947).

9. Albul poate juca imediat şi 6.c4, la care poate urma 6...Cb6 7. e:d6 c:d6 8.0-0 Ne7 9.Cc3 0-0 10.b3 Cc6 11.Nb2 d5 12.c5 N:f3 13.N:f3 Cd7 14.a3 Nf6 15.Ca4 b5 16.c:b6 C:b6= (Zurahov—Vişomirski, camp. U.R.S.S. echipe 1953).

10 Practica a demonstrat corectitudinea mutării 7...Cb6, de ex. 8.e:d6 c:d6 9.d5 e:d5 10.c:d5 N:f3 11.N:f3 Ce5 12.Ne4 Ne7 13.Cc3 0—0∓ (Kopaev—Mikenas, ½ 19 camp. U.R.S.S.).

11. Mai slab 8.Da4. la care după 8...d5 9.Cc3 Dd7 negrul nu a avut greutăţi, obţinînd chiar un joc mai bun în partidă (Bannik—Mikenas, ½ 17 camp. U.R.S.S.).

12. După 12...Cce5 13.Cb5 Dd7 14 f4 Ch4 15.f:e5 Dh3 16.C:c7+ Rd8 17. Ce6+ negrul cedează (Aronin—Mikenas, ½ camp. U.R.S.S. echipe 1951).

13. Sau a) 5.Nc4 Cb6 6.Nb3 Ng7 7.De2 Cc6 8.c3 d:e5 9.C:e5 C:e5 10 d:e5 Nf5∓ (Ivkov—Korcinoi, meci U.R.S.S.—Iugoslavia 1958); b) 5.Cg5 f6 (mai bun este planul propus de Panno 5...c6 6.De2 h6 7.Cf3 Ng7 8.c4 Cc7 9.Nf4 Ce6=) 6.c4 Cb6 7.e:f6 e:f6 8.Cf3 Ng4 9.Ne2 Ng7 10.0—0 0—0 11.Cc3 Cc6= (Krogius—Korcinoi, camp. R.S.F.S.R. 1958).

14. Sau 7.e:d6 c:d6 (7...e:d6! — dar numai după manevra Nc8—g4 de ex.: 4...Ng4 5.Ne2 g6 6.h3 N:f3 7.N:f3 c6 8.0—0 Ng7 9.De2 0—0 10 Td1 Cc7 11.Cc3 Cd7 12.Ng4 f5 13.e:f6 e:f6 14.N:d7 D:d7 15.d5 f5∓ Asztalosz—Colle, Bled 1931) 8.h3 0—0 9. Cc3 Cc6 10.0—0 d5 11.c5 Cc4 12.b3 C4a5 13.Ne3 b6 14.c:b6 a:b6 15.Tc1 Nf5 16.Dd2± (Averbach—Korcinoi, ½ 21 camp. U.R.S.S.).

15. Merită atenţie 9...Ng4, de ex.: 10.h3 N:f3 11.N:f3 Cc6 12.c5 d:c5 13: d:c5 Cc4 14.Nd5 C4a5 15.Nf4 Tc8∓ (Gufeld—Bivşev, ½ 27 camp. U.R.S.S.).

16. Interesant este 10.h3 e5 11.Ng5 Dd7 12.d:e5 d:e5 13.D:d7 C:d7 14.Tad1 f5 15.Ne3 e4 16.Cg5 Cf6 17.c5 h6 18.Nc4+ ± (Scerbakov — Korcinoi, ½ 21 camp. U.R.S.S.).

17. Mai departe 13.h3 N:f3 14.N:f3 e6 15.b4 a6 16.b5 a:b5 17.C:b5 C8e7 18.Ng5 Da5 ∓ (Toran—Korcinoi, camp. mondial studenţesc).

18. După 6...Cc6 albul poate urma cu 7.Cbd2 şi dacă 7...d:e5 atunci 8.d5 Cb4 9.a3± (Pronko—Trofimov, U.R.S.S. 1959).

19. Sau **7.C:e5** N:e2 8.D:e2 D:d4 9.0—0 C8d7 10.C:d7 C:d7 (după 10... D:d7 urmează 11.Cc3 e6 12.Td1 Dc6 13.Cd5 ± analiză Kopilov) 11.Cc3 c6 12.Ne3 Da5 13.Tad1 e6 14.Df3 0—0—0 15.N:a7 ± (Alehin—Reshevsky, Kemeri 1937).

20. Mikenas propune 10...Cc6, cu continuarea 11.0—0 e6 12.Cc3 a:b3 13. d5 e:d5 14.C:d5 Ta5 15.Te1 + Ne7 = dar albul poate obține avantaj, de ex. 16.C:e7 C:e7 17.Ng5 T:g5 18.Tad1 Dc8 19.De3 ± (Ciocîltea—Șutiman, camp. României 1952).

21. Alehin—Euwe, meci 1955.

22. La 5...c:d6 poate urma: **a) 6.** Cc3 g6 și acum **a1) 7.Nd3** Ng7 8. Cge2 Cc6 9.Ne3 0—0 10.0—0 e5 11. d5 Cb4 12.b3 C:d3 13.D:d3 Cd7 ± (Fischer—Berliner, camp. S.U.A. 1963); **a2) 7.h4** h6 8.Nd3 Ng7 9.Ne3 Cc6 10.Cge2 e5 11.d5 Ce7 12.h5 g5 13.c5 d:c5 14.N:c5 0—0 15.d6 ± (Tal —Samkovici, ½ 23 camp. U.R.S.S.); **a3) 7.Cf3** Ng7 8.Ne3 0—0 9.Ne2 Cc6 10.Tc1 d5 11.c5 Cc4 12.N:c4 d:c4 13. Da4 Ng4 14.Cd2 N:d4 15.N:d4 D:d4 16.D:c4 D:c4 ∓ Walter—Larsen, Zürich 1961); **b) 6.Ne3** g6 7.Cf3 Ng7 8.Ne2 Ng4 9.Cbd2 0—0 10.0—0 Cc6 11.d5 Ce5 12.C:e5 N:e2 13.D:e2 C:e5 14.Cf3 Ng7 15.Tad1 Cd7 ∓ (Bronstein—Baghirov, 31 camp. U.R.S.S.).

23. Sau **a) 6.Ne3** g6 7.Cf3 (7.Dd2 Cc6 8.Nh6 N:h6 9.D:h6 Nf5 10.Cc3 Dd7 11.0—0—0 0—0—0 12.c5 d:c5 13.d:c5 De6 ∓ Oglazov—Zaițev, 1959) 7...Ng7 8.Cbd2 Cc6 9.Ne2 0—0 10.Db3 Te8 11.0—0 a5 12.Tfe1 a4 13.Da3 d5 14.c5 Cd7 15.b4 Cf8 16.b5 Cc7 = (Toluș—Mikenas, 13 camp. U.R.S.S.); **b) 6.Cc3** și acum **b1) 6...Cc6** 7.Ne3 Ne7 8.Cf3 Ng4 9.b3 d5 10.c5 Cc8 ∼ (Hasidovski—Mikenas, Vilnius 1963); **b2) 6...g6** 7.Cf3 Ng7 8.Ng5 f6 9.Ne3 c6 10.a4 Ng4 11.a5 Cc8 12.Db3 Dc7 13.Ne2 0—0 14.0—0 Rh8 15.Nf4 ± Ragozin—Sefc, M. Lazne 1956); **b3) 6...Ne7** 7.Nd3 Cc6 8.Cge2 0—0 9.0—0 Te8 10.a3 Nf6 11.Ce4 Ne7 12. C4g3 g6 13.b3 Nf6 14.Ne3 d5 15.c5 Cd7 16.b4 a6 ± (Zaharov—Mikenas, ½ 31 camp. U.R.S.S.); **c) 6.Nd3 g6** 7.Cf3 Ng7 8.Ng5 f6 9.Ne3 0—0 10.Cc3 Cc6 11.0—0 Rh8 12.Te1 Ng4 13.h3 N:f3 14.D:f3 f5 15.Tad1 Dh4 16.c5 f4 17.Nc1 C:d4 18.D:b7 ± (Fuchs—Liebert, camp. R.D. Germane 1959).

24. Smîslov—Mikenas, 17 camp. U.R.S.S.

25. Interesantă este aici continuarea veche (1927) a maestrului sovietic Sorokin **7.Cf3 Ng4** 8.e6 f:e6 9.c5 cu posibilitățile **a) 9...Cd5** 10.Nb5 Dd7 11.Cbd2 g6 12.Da4 (sau 12.Cc4 Ng7 13.Ca5 0—0 14.C:b7 N:f3 15.g:f3 Tab8 16.Da4 Cdb4 17.D:b4 T:b7 ∓ Czerniak—Penrose, Amsterdam 1954) 12...Ng7 13.Ce5 N:e5 14.d:e5 Ce3 15. De4 (15.Rf2!) 15...Dd4 16.N:c6 + b:c6 17.D:d4 Cc2 ∓ (Ilin Jenevski—Levenfiș, camp. Leningradului 1936); **b) 9...N:f3** 10.D:f3 C:d4 11.Df2 Ca4 12.Ne3 Dd5 13.Cc3 C:c3 14.b:c3 Cf5 (analiză Mikenas); **c) 9...e5** 10.c:b6 e4 11.d5 e:f3 12.Da4 D:d5 13.D:g4 Da5 + 14.Rd1 Td8 + 15.Cd2 g6 16. b:c7 D:c7 17.Nb5 ± (Szabó—Zwetkov, Hilversum 1947).

26. Sau **9.Cf3** și acum **a) 9...Ng4** 10.Dd2 Ne7 11.0—0—0 0—0 12.h3 Nh5 13.g4 Ng6 14.h4 Cb4 15.h5 Nc2! 16.Te1 a5 = (Sianovski—Spasski, ½ 27 camp. U.R.S.S.); **b) 9...Ne7** 10. d5 Cb4 11.Cd4 Ng5 12.C:f5 e:f5 13. N:g5 D:g5 14.Dd2 D:d2 + 15.R:d2 0—0—0 ∓ (Saharov—Mikenas, ½ 14 camp. U.R.S.S.).

27. Dacă 11.d5? atunci 11...e:d5 12.c:d5 Cc4 ∓ (Ghiorghadze—Kopîlov, camp. U.R.S.S. echipe 1948).

28. Jucabil este și 11...Ng4, de ex.: 12.0—0 N:f3 13.N:f3 C:c4 14.Ng5 C:b2 15.Dd2 Cc4 16.Df4 D:d4 + 17 D:d4 c:d4 18.Cb5 = (Kamîșov—Arcnin, Moscova 1945).

29. Dacă 12...c:d4? atunci 13.C:d4 Ng6 14.Cdb5 ± (Spasski—Kopîlov, ½ 26 camp. U.R.S.S.).

30. Poate urma 14.C:d4 Cc6 15. C:f5 e:f5 16.D:d8 (la 16.T:f5 urmează 16...g6 17.Tf1 Ng5, 18.Nc5 Te8 19.D:d8 Ta:d8 20.Tcd1 C:e5 = Keres—Sajtar, Praga 1943) 16...Tf:d8 17.T:f5 g6 18.Tf4 Ng5 19.Te4 N:e3+ 20.T:e3 Te8 21.Cd5 T:e5 22.T:e5 C:e5= (Pietzsch — Lengyel, Kecskemét 1962).

31. Dacă 12.e:f6, atunci 12...g:f6 13.d5 Ce5 14.N:b6 C:f3+ 15.T:f3 (sau 15.N:f3 c:b6 16.Rh1 Nc5 17.a3 e5 18.b4 Nd4 19.Cb5 N:a1 20.C:a7+ Rb8 21.Cb5 Nd4 22.Da4 Df7 23.d6± analiză Euwe) 15...a:b6 16.d:e6 N:e6 17. D:d7+ N:d7 18.T:f6 Ng7 19.Tf3 Ng4 20.Tg3 Nd4+ 21.Rh1 N:e2 22.C:e2 N:b2 ∓ (analiză Pachman).

32. Cu posibilitățile, după 13.C:e5 f:e5: a) **14.Tc1** Rb8 15.Cb5 a6 16.c5 C:d5 17.c6 C:e3 18.D:d7 T:d7 19.c:d7 Ne7; b) **14.Cb5** a6 15.c5 N:c5 16. N:c5 a:b5 17.Db3 D:d5 18.Da3 Ca4 19.Nf2 Nd3 20.N:d3 D:d3 ∓ (Pîrțhalava—Kasparian, 1952); c) **14.Db3** Rb8 15.c5 C:d5 16.c6 D:c6 17.Nb5 Nc2! ∓ (analiză Pachman); d) **14.a4** Rb8 15.Db3 Ng6 16.Tad1 ± (V. Korn). Kopîlov propune în loc de 10...0—0—0, 10...Td8, de exemplu 11.0—0 Ng4 12. c5 Cd5 13.C:d5 D:d5 14.Cg5 N:e2 15.D:e2 Td7 16.Df2 Cd8 ∼.

33. Sau 12.e:f6 N:f6 13.Dd2 De8 (13...Tf7 14.Tad1 Td7 15.c5 Cd5 16. C:d5 e:d5 17.Ce5 N:e5 18.T:f5 Nf6 19.Ng4 ± Lutikov—Baghirov, 27 camp. U.R.S.S.) 14.Tad1 (14.Ng5 N:g5 15. D:g5 Td8 16.Tad1 Td7 17.h3 Dd8 18. De3 De7 19.Td2 h6 20.a3 Tdd8 21. b4 ± Șapoșnikov—Cerepkov, Sverdlovsk 1951) 14...Td8 15.Dc1 g6 16.Rh1 ∼ (Suetin—Korcinoi, 20 camp. U.R.S.S.)

34. Poate urma 13.C:f5 e:f5 14. d5! Cd4! 15.N:d4 e:d4 16.D:d4 Cd7 17.Rh1 Nc5 18.Dd2 De7 19.Tae1 Ce5 20.a3 f4 21.d6 D:d6 22.Dd5+ Rh8 23.b4 Ne3 ∓ (Pușcașu—Ciocîltea, camp. României 1961). În locul mutării 18.Dd2 se poate juca 18.Dd3, de ex.: 18...Dg5 19.Cb5 Tae8 20.Nf3 (20.C:c7 Te3 21.Ce6 Dh6 22.C:c5 C:c5 23.Dc2 Ce4 24.Rg1 Db6 25.Rh1 Tf6 26.Tf3 T:f3 27.N:f3 Cg3+ și albul a cedat. Arakelov—Baghirov, camp. R.S.S. Azerbaidjane 1960) 20...Te3 21.Dd2 Tf6 23.b4 Ne7 23.C:c7 Th6 24.Ce6 Dg3 ∓ (turneu radio, U.R.S.S. 1960).

35. Sau 6.Cc3 e6 7.Cf3 (la 7.Ne3 se poate juca și 7...Ca6 8.C:3 c5 Medina—Trifunovici, Montevideo 1953) 7...Ne7 8.Ne3 0—0 (mai bine 8...d5! 9.c5 Cc4 10.Nc1 b6 11.b3 C4a5 analiză Mikenas) 9.Nd3! d5 10.N:f5 e:f5 11.c5 Cc4 12.Nf2 ± (Stein—Mikenas, 30 camp. U.R.S.S.).

36. Matanovici — Olafsson, Bled 1961.

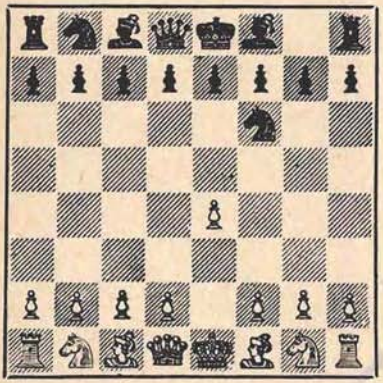

APĂRAREA ALEHIN

1.e4 Cf6

	2	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
1	e5	Cc3	b:c3[32]	f4	f:e5	Df3	Nd3[38]	e:d3	Dg3	....	....	....	....	~
	Cd5	C:c3[31]	d6[33]	d:e5[34]	Nf5[35]	De8	N:d3	e6	c5[37]					
2	....	Ne4	Nb3	De2	Cf3[36]	e:d6	Cc3	....	....	....	....	....	....	=
		Cp6	c5	Cc6	d5	e6 !	N:d6[39]							+
3	....	e4	c5[10]	Cb3	d:e3	Ng5 !![12]	Db3	D:b7	b4	Ne3	Cf3	Dc6	D:e6+[14]	
		Cb6	Cd5	C:e3	d6 ![11]	d:e5	Ne6[13]	Cd7	f6	Rf7	Dc8	a6		±
4	....	....	....	Nc4	Ce3	d:c3[17]	Nf4	Dg4	N:g5[19]	Ch3	f4	f:e5	Dh5[20]	
				e6[15]	C:c3[16]	Cc6[13]	N:c5	g5 !	Tg8	Ne7	C:e5	N:g5		∓
5	....	d4	Nc4	Nb3	Df3	d:e5	Dg3	Cf3	D:f3	Dg3	f4	Ne3	Rf2	
		d6	Cb6[21]	d:e5	e6	Cc6	Cd4[22]	C:f3+	Dd7 !	Dd4	De4+	Nc5	N:e3+[23]	+
6	Cc3	e5[24]	e:f6	f:e7[26]	De2	D:e7+	N:b2	Cf3	Ne2	N:f6	0—0	h3	Tfe1	
	d5	d4[25]	d:c3	D:e7+	c:b2	N:e7	0—0	Cd7	Nf6	C:f6	Ng4	Nh5	Tad8[27]	=
7	d3	f4	Cf3	e:d5	f:e5	Ne2	N:f3	g3	De2	c3	....	....	....	
	e5	Cc6	d5	C:d5	Ng4	N:f3	Dh4+	Dh5	0—0—0	D:e5[28]				=

NOTE:

1. O altă continuare întîlnită este aici 3...e6, cu următoarele posibilități:

a) 4.C:d5 e:d5 5.d4 (sau 5.Df3 c6 6.Dg3 d6 7.f4 Nf5! 8.c3 Cd7 ∓ Nagy —Vukovici, Györ 1924; 5.f4 d6 6. Cf3 Ng4 7.Ne2 N:f3 8.N:f3 d:e5 9.f:e5

Cc6 10.0—0 Nc5+ 11.Rh1 0—0=) 5... d6 6.Cf3 Cc6 7.Ne2 Ne7 8.Nf4 0—0 9.0—0 f6 10.e:f6 N:f6= (Sämisch—Alehin, Budapesta 1921); b) **4.d4!** d6 5.Cf3 Cc6 6.Nb5 C:c3 (merită atenție aici 6...a6 7.Na4 Cb6= analiză Kopîlov) 7.b:c3 d:e5 8.C:e5 Nd7 9.C:d7 D:d7 10.0—0 Ne7 11.Dg4 0—0 12.Nh6 Nf6 13.Tad1 ± (Bîvșev—Aronin, ½ 24 camp. U.R.S.S.). Interesant este **3...Cb6?!**, de ex.: 4.d4 d5 5.Nd3 Cc6 6.Cf3 Ng4 7.Ne3 e6 8.Dd2 Ne7 9.h3 Nh5 10.g4 Ng6 11.h4 ∼ (Shahar—Aloni, Nathania 1961).

2. Mai puțin frecventă este continuarea 4.d:c3, de ex.: a) 4...d6 5.Cf3 (după 5.e:d6 D:d6 6.D:d6 c:d6 ∓ Maroczy — Euwe, Karlsbad 1929, sau 5.c4 Ne6 6.Cf3 d:c4? — mai bine 6...c6 7.Cg5 Nf5 sau chiar 7.Cd4 Dd7 = — 7.D:d8+ R:d8 8.Cg5 Nd5 9.e6! Cehover—Mikenas, ½ 15 camp. U.R.S.S.) 5...Cc6 (merită atenția și 5...d:e5 6. D:d8+ R:d8 7.C:e5 Re8 8.Nc4 e6 9 Nf4 — sau 9.f4 Nd6 10.Cd3 Cd7 = Georgescu—Urseanu, camp. României 1961 — 9...Nd6 10.Ng3 Cd7 11.Cf3 Cb6 12.Ne2 Nd7 13.Ce5 f6 14.C:d7 C:d7 15.0—0—0 Re7 = Tarrasch—Reti, Baden—Baden 1925) 6.Nb5 (mai slab este 6.Nc4 d:e5 7.D:d8+ C:d8 8.C:e5 f6 9.Cd3 e5 = Nejmetdinov—Spasski, 26 camp. U.R.S.S.) 6...Nd7 7.De2 C:e5 (dacă 7...e6 atunci 8.Nf4 Ne7 9.0—0—0 d5 10.c4! ±) 8.C:e5 d:e5 9.D:e5 c6? (mai bine este aici 9...f6 10.Dh5+ g6 11.De2 e5 urmat de 0—0 sau 0—0—0) 10.Nc4 Db8 11.De4 e6 12.Ng5 h6 13.Nh4 Nd6 14.0—0—0 Dc7 15.Dd4 Ne5 16.Dc5 ± (Keres—Schmid, Zürich 1961); b) 4...d5 5.Cf3 c5 6. Nf4 Cc6 7.Dd2 Ng4 8.0—0—0 e6 9.h3 N:f3 10.g:f3 Dc7 11.Ng3 c4 12.f4 g6 13.Rb1 h5 14.Nh4 Ne7 15.Ng5 N:g5 16.f:g5 C:e5 17.De3 0—0 ∓ (Yates—Capablanca, Moscova 1925); c) 4... Cc6 5.Nf4 g6 6.Nb5 Ng7 7.De2 d6 8 0—0—0 0—0 9.N:c6 b:c6 10.De3 Ne6 11.Ce2 c5 12.Nh6 Dd7 13.h4 ± Sipov—Pismennii, Moscova 1964).

3. Mai multă atenție merită **4... d5**, de ex.: 5.d4 c5 6.Cf3 Cc6 7.Ne2 c4 8.0—0 Nf5 9.Ch4 e6 10.C:f5 e:f5 11.Tb1 Dd7 12.g4 Ce7 13.Na3 f4 14.g5 h5 = (Gufeld—Kopîlov, 1947).

4. S-au mai întîlnit în practică și alte posibilități: a) **5...Nf5** 6.Cf3 d:e5 7.f:e5 Dd5 8.Ne2 Cc6 9.0—0 C:e5 10. C:e5 D:e5 11.d4 Da5 12.Tb1 ∼ (Lisițin—Toluș, 16 camp. U.R.S.S.); b) 5... g6 6.Cf3 Ng7 7.d4 f6 (sau 7...c5, Grob—Grünfeld, Merano 1926) 8.Nc4 d5 9.Nd3 c5 10.0—0 c4 11.Ne2 Cc6 12.Ch4 f5 13.g4 e6 ∓ (Sokolski—Mikenas, 13 camp. U.R.S.S.); c) 5...c5 6.Cf3 Cc6 7.Nb5?! (Mai bine 7.Tb1! d:e5? — 7...g6 — 8.C:e5! C:e5 9.f:e5 a6 10.Df3! Dc7 11.De4 g6 12.d4 c:d4 13.c:d4 Ng7 14.Nd3 Tb8 15.0—0 Ne6 16.Na3! ± Bilek—Navarovski, camp. Ungariei 1955) 7...a6 8.N:c6+ b:c6 9.0—0 g6 10.d4 c:d4 11.c:d4 Ng7 12.e:d6?! D:d6 ∓ (Ciocîltea—Mikenas, Sofia 1962).

5. După 6...Dd5 poate urma 7.Cf3 Cc6 8.d4 De4+ 9.Rf2! Ng4 10.Nd3 Dd5 11.De2 e6 12.Ne4 Dd7 13.Tb1 ± (Mattison—Grunfeld, Karlsbad 1929). De asemenea fără perspectivă este 6... **e6?!** de ex: 7.Cf3 Ne7 8.d4 b6 9.Nb5+ c6 10.Nd3 Na6 11.c4 Nb7 12.Ne4 ± (Bilek—Rinder, Zagreb 1955).

6. După 8.Cge2 e6! (8...N:c2 9.Cd4 Ng6 10.e6!?) poate urma 9.d3 Cc6 10.Nf4 Ne7 = analiză Pachmann.

7. Taimanov—Toluș, camp. Leningradului 1948.

8. Sau 6.c3 e6 7.Cf3 d5 8.e:d5 c:d5 9.0—0 0—0 10.d4 c:d4 11.c:d4 Ne7 12.Td1 Nf6 ∼ (Seitz—Grunfeld, Debrețin 1925).

9. Yates—Rubinstein, Dresda 1926.

10. Dacă 4.b3?! atunci 4...d5 5.Nb2 d:e5 6.N:e5 Cc6 7.Nb2 e5 ∓ (Spielman—Landau, meci 1933) sau 4...c5 5.Nb2 Cc6 6.Cf3 d6 7.e:d6 D:d6 8.d4

C:d4 9.C:d4 c:d4 10.D:d4 D:d4= (Tartakower—Colle, Bled 1931).

11. Slab este 6...Cc6?! din cauza 7. Cf3 g6 8.Nc4 Ng7 9.Nf4 0—0 10.Dd2 b6 11.h4! ± (Stoltz—Colle, Bled 1931)

12. Mai puțin indicat este 7.Nc4, de ex.: 7...d5! 8.D:d5 D:d5 9.N:d5 e6 10.Nc4 N:c5 = (Alehin—Fine, Pasadena 1932).

13. Sau 8...Dd7 9.Td1 Df5 10.Nc4 Cc6 11.Nd5 h6 12.Db5 Dg6 13.Cf3 a6 14.Da4 Nd7 15.Ne3 e6 16.Ne4 Df6 17. Db3 Tb8 18.T:d7 R:d7 19.N:c6+ ± (Poletaev—Rahno, coresp. 1948).

14. Matkevici—Bodișko, Tula 1958.

15. Sau 5...c6 6.Cc3 d6 7.C:d5 (dacă 7.c:d5 atunci 7...e:d5 8.Db3 d:e5 9.C:d5 c:d5 10.N:d5 Dc7 11.Cf3 Nd6 12.0—0 0—0 13.d3 Cd7 14.Ne3 Cf6 15.Tac1 De7 16.Ng5 h6= (Dubinin—Kopîlov ½ 15 camp. U.R.S.S.; la 7.Df3 sau 7.Db3 negrul răspunde cu 7...Cd7 =) 7...c:d5 8.N:d5 e6 9.Nf3 d:e4 10.b4 e4 ∓ (analiză Kopîlov).

16. Periculos pentru negru este 6.. N:c5 din cauza 7.Dg4 C:c3 8.D:g7 Tf8 9.b:c3 Db4 10.d4 N:d4 11.c:d4 D:d4 12.Ce2 D:c4 13.Na3 d6 14.Tc1 Da4 15. N:d6± (Vinocur—Benediktov, Sverdlovsk 1954) Sau 6...d6 7.C:d5 e:d5 8. N:d5 c6 9.N:f7+ R:f7 10.c:d5 De8 și acum: a) 11.De2 c5 12.Cf3 N:d6 13.Cg5+ Rg6 14.Dd3+ R:g5 15.D:d6 și după 15...Cc6 negrul s-ar fi putut apăra (Nejmetdinov—Mikenas, meci 1947); b) 11.Df3+ Rg8 12.De3 Ne6 13.Ce2 Cd7 14.0—0 C:e5 15.D:e5 Nc4 16.D:e8 T:e8 17.d3 N:d3 18.Td1 N:e2 19.d7 Td8 20.Ng5 N:d1 = (Vasiukov—Spasski, 26 camp. U.R.S.S.).

17. Sau 7.b;c3 N:c5 (posibil și 7. d5 8.c:d6 c:d6 9.e:d6 N:d6 10.d4 0—0 11.Cf3 Dc7! 12.Dd3! Cd7 13. 0—0 b6 14.Nb3! Nb7 15.h3 e5 Sergeant—Tartakower, Hastings 1945—46) 8.Dg4! Rf8 9.d4 Ne7 10.h4! ±

18. Nu este recomandabil 7...N:c5 deoarece după 8.Dg4! Rf8 9.Nf4 d5 10. 0—0—0 Cd7 11.Nd3 Ne7 12.h4 albul obține o poziție foarte bună de atac (Schwartz—Herzog, coresp. 1926—28) sau chiar 8.d4 Ne7 9.Dg4 g5 10.h4 h5?! 11.h:g5 h:g4 12.T:h8+ Nf8 13.g6 f:g6 14.Nh6 De7 15.Nd3 d6 16.N:g6+ Rd7 17.N:f8 Dd8 18.Ng7 D:h8 19.N:h8 Cc6 20.Nh5 ± (Schippers — Brink-Clausen, Beverwijk 1964).

19. Dacă 10.D:g5 atunci 10...D:g5 11.N:g5 C:e5 12.Nf6 C:c4 13.N:h8 C:h2 14.Nd4 Ne7 ∓ (Ciocîltea—Orev, Sofia 1962).

20. Vasiukov—Korcinoi, camp. echipe 1952.

21. Mai slab este 4...e6 din cauza 5.Cf3 Ne7 6.0—0 Cc6 7.Te1 0—0 8. Cc3 C:c3 9.b:c3 d5 10.Nd3 Ca5 11 Cd2 ± (Canal—Grunfeld, Karlsbad 1929).

22. După 8...Dd4 urmează 9.Cf3 De4+ 10.Ne3 Nd7 = (analiză Pachman).

23. Blaghidze — Mikenas, Tbilisi 1945.

24. Sau 3.e:d5 C:d5 4.Nc4 și acum: a) 4...c6 5.Df3 Ne6 6.Cge2 Cc7 7.Nb3 Cd7 8.d4 g6 = (Spielman—Sacconi, Meran 1926); b) 4...Cb6 5.Nb3 c5 6.Dh5 e6 7.d3 Cc6 8.Cge2 g6 9.Df3 Ng7 = (Pachmann); c) 4...e6 5.Cf3 Ne7 6.0—0 0—0 7.d4 C:c3 8.b:c3 Cd7 9.De2 c5 = (Pachmann).

25. Alte continuări: a) 3...Cfd7 4. e6?! (sau 4.d4 c5 5.d:c5 e6 6.f4 N:c5 7.Cf3 Cc6 8.Nd3 f5 9.e:f6 C:f6 10.De2 0—0 11.Nd2 c5 12.f:e5 Te8 13.0—0—0 Ng4∓ Liublinski—Aronin, ½ 17 camp. U.R.S.S. sau 4.C:d5 C:e5 5.Ce3 c5 6. Cf3 C:f3+ 7.D:f3 Cc6 8.Nb5 Nd7 9.b3 Cd4 10.N:d7+ D:d7 11.Dh5 Tc8 12. Nb2 g6 13.De5 f6∓ Holzhausen—Kluch, Grussen 1928) 4...f:e6 5.d4 și acum: a1) 5...e5 (mai bine 5...g6! 6.h4 Ng7 7.h5 Cf8 8.Nd3 Cc6 9.h:g6 h:g6 10.

T:h8 N:h8 11.Ne3 e5 12.d:e5 d4 13. Nh6 d:c3 14.Df3 Nf5 15.N:f5 C:e5 ∓ Bobkov—Sokolov, coresp. 1969) 6. C:d5? e:d5 7.Nf4 e5 8.Nd3 Nd6 9.Dh5+ Rf8 10.Ng5 De8 (Bronstein—Mikenas. Baku 1944); **a2)** 5...c5 6.Cf3 (dacă 6.d:c5 Cc6 7.Nd3 Cf6 8.Cf3 g6 9.0—0 Ng7 10.De2 0—0 11.Ng5 Rh8! 12.a3 e5! ∓ Havin—Mikenas, 13 camp. U.R.S.S.) 6...Cc6 7.d:c5! (la 7.Nf4 poate urma 7...c:d4 8.C:d4 Cf6 9.Nb5 Nd7 10.0—0 Db6! 11.Cf3 g6 12. Te1 Ng7 13.De2 0—0 14.Ca4 Da5 15. Cc5 Ce4! ∓ Van Steenis—Pachman. Hilversum 1947) 7...g6! 8.h4 Cf6! 9.Nb5 Nd7 10.Ne3 Ng7 = (analiză Pachman): **b)** 3...Ce4 4.Cce2 d4 5.Cf4 (sau 5.d3 Cc5 6.b4 Ce6 7.Cf3 c5 8.b:c5 Cc6 9 Nb2 b6 10.c3 b:c5 = Filțev—Bronstein. camp. Moscovei 1959) 5...Cc6 6.Nb5 Cg5 7.d3 a6 8.N:c6+ b:c6 9.Dh5 Ce6 10.Cge2 C:f4 11.C:f4 g6 12.Df3 Dd7 13.0—0 Ng7 14.Te1 0—0 15.c4 d:c4 16.b:c4 Tb8 17.Na3 ± (Honfi—Lengyel, Kecskemét 1962).

26. Sau 5.f:g7 c:d2+ 6.D:d2 D:d2+ 7.N:d2 N:g7 8.0—0—0 Cc6 9.Nc4 0—0 10.Ce2 Ce5 11.Nb3 c5 12.f4 c3 13.f:e5 c:b3 14.a:b3 N:e5 15.Cg3 Ng4 16.Tde1 f6 = (Haag—Bilek, camp. Ungariei 1961).

27. Barczay—Bronstein, Miskolcz 1963.

28. Analiză Euwe.

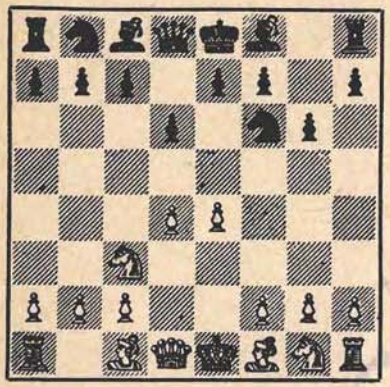

APĂRAREA IUGOSLAVĂ

1.e4 d6 2.d4[1] Cf6 3.Ce3[2] g6

	4	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	
1	Cf3[3]	Ng5[4]	Ne3	Nf4	Dd2								±
	Ng7	h6[5]	Cg4	Cd7	e5 ![6]								
2	....	Nc4[7]	Nb3	e5	Nf4	h3	Ne3	e:f6	Ce2	Cf4	0–0	Te1	=
		c6[8]	d5	Cfd7	Cf8 !	Ce6	f6	e:f6	Cd7	Cb6	0–0	Te8[9]	
3	Ne2	Cf3[10]	0–0[11]	a4[13]	e5	d:e5	Nf4	N:d1	h3	g4[15]	Tc1[16]		∼
	Ng7	0–0	c6[12]	a5[14]	d:e5	Cg4	D:d1	Ca6	Ch6	Cb4			
4	....	h4	Ne3	d5	N:d4	D:d4	Dd2	f3	g4	Th2	Cg:e2	0–0–0	∼
		Cc6[17]	e5	Cd4[18]	e:d4	0–0	Te8	Ch5	Cg3	C:e2	c5	Da5[19]	
5	f3	Ne3	Dd2	Ch3 !	Cf2	Ne2	0–0	Nh6	N:g7	a4 !	Cd1	Ce3[23]	±
	c6[20]	Cbd7[21]	Ng7[22]	Da5	a6	b5	0–0	Dc7	R:g7	b4	a5		
6	f4	Cf3	Nb5+[24]	e5	e6	e:f7+	C:b5	Cc3	C:d4	Ce4 ![26]	Cg3 ![28]		±
	Ng7	c5	Nd7[25]	Cg4	N:b5	R:f7 !	Da5+	c:d4	Dh5	Cc6[27]			
7	....		Ne2[29]	d:c5	0–0	Rh1	Çd2	Çb3[32]	a4	g4 ? ![33]	N:g4	D:g4	∓
		0–0	c5	Da5	D:c5+	Çc6 ![30]	a5[31]	Db6	Cb4	N:g4 !	C:g4	Ç:c2[34]	
8	....	....		0–0	e5	Ne3	Dd3	Çg5[36]	Ç:h7	e6	e:d7		=
			c6	Çbd7[35]	Çe8	Db6	Da5	f6	R:h7	f5 !	N:d7[37]		
9	....	....	Nd3	De2[39]	d5	a4[40]	d:e6	a5	0–0	Df2	Ne2	h3	∼
			Cbd7[38]	c5	Çb6	e6	N:e6	Cbd7	Te8	c4	Tc8	Çc5[41]	

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
10	....	....		e5[42]	d:e5	C:d5	De2	N:f5	Ne3	0—0	Tfd1		~
			Cc6	d:e5	Cd5	D:d5	Nf5![43]	g:f5	Tad8	h6	De4[44]		
11	....	....	e5	f:e5	Ne4[46]	De2	N:d5	C:d5	c4	d5	d6	Ne3	~
			d:e5[45]	Cd5	Ne6	e5!	N:d5	D:d5	Dd7	e6	f6	b6[47]	

NOTE:

1. Mai slab este 2.Cc3 Cf6 3.f4 g6 4.Cf3 Ng7 5.Nc4 0—0 6.d3 c6 7.0—0 b5 8.Nb3 a5 9.a3 Ca6 10.f5 Cc5 11. De1 Na6 12.f:g6 h:g6 13.Na2 b4! ∓ (Șofman—Tal, camp. U.R.S.S. echipe, 1962).

2. Sau a) 3.Nd3 Cc6 4.c3 e5 5.Cf3 g6 6.h3 Ng7 7.Ng5 h6 8.Ne3 0—0 9. Cbd2 Ch5 10.g4 Cf4 11.N:f4 e:f4 12. Dc2 Nd7 13.0—0—0 Tb8 ~ (Pidevski-Vasiukov, Moscova 1962); b) 3.f4 Ng7 4.Cf3 c5 5.d:c5 Da5+ 6.Cbd2 D:c5 7.Cb3 Db4+ 8.Cfd2 Cf6 9.Df3 0—0 10.Nd3 Db6 11.Cc4 Dc7 12.0—0 ± (Suetin — Polugaevski, 31 camp U.R.S.S.).

3. De considerat este continuarea 4.Ng5 de ex a) 4...Cbd7 5.f4 h6 6.Nh4 Ng7 7.Df3 0—0 8.0—0—0 ~ Suetin—Kampenus, 1/2 27 camp. U.R.S.S. 1959; b) 4...h6 5.Nh4 c6 6.f4 b5 7.a3 Da5 8. b4 ±; c) 4...c6! 5.Dd2 (5.f3 b5! Szabó—Pirc, Kecskemét 1962) 5...b5? (de considerat 5...Da5, 5...Cbd7 și 5...h6) 6.Nd3 Cbd7 (b4) 7.f4! Ng7 8.Cf3 b4 9.Cd1 ± (Novopașin — Saharov, 31 camp. U.R.S.S.); d) 4...Ng7 5.Dd2 h6 6.Ne3 Cg4 7.Nf4 e5 8.d:e5 C:e5 9.0—0—0 Cbc6 10.h3 Ne6 11.Ne3 Cc4 12.N:c4 N:c4 13. Cf3 Ne6 14.Cd5 Dd7 ∓ (J. Zaițev—Savon, 30 camp. U.R.S.S.). Cu 4.Nc4 Ng7 5.Cf3 se ajunge la varianta 2.

4. Continuarea 5.Ne2 duce la varianta 3.

5. Sau 5...0—0 6.Dd2 c5 (6...d5!? 7.Nd3 c5 8.d:c5! C:e4 9.C:e4 d:e4 10. N:e4 D:d2+ 11.R:d2 Ca6 ± Mnațakanian—Hodos, 30 camp. U.R.S.S.) 7. d:c5 d:c5 8.0—0—0 Da5 9.Nh6? C:e4! 10.C:e4 D:a2 ∓ (Aronin—Jeliandinov, 1/2 camp. U.R.S.S., 1962).

6. Gheorghiu—Günsberger, București 1963.

7. Mutările 4 și 5 ale albului pot fi inversate.

8. Cea mai bună apărare. La 5.. 0—0 poate urma: 6.h3 (6.0—0 Cc6 7. d5 Cb8 8.h3 c6 9.d:c6 C:c6 10.Ng5 Db6 11.Nb3 Ne6 = Witt-Balcerowski, Tel Aviv 1964) 6...c6! (6...C:e4!? 7.N:f7+ T:f7 8.C:e4 e6 9.0—0 Cd7 10.Cfg5 Te7! 11.d5 Cb6 12.C:e6 N:e6 13.d:e6 T:e6 14.Cg5 Te7 ~ Schweber—Matanovici, Tel Aviv 1964) 7.Nb3 d5 8.e5 Ce8 9. Ne3 Cd7 10.Dd2 f6~ (Paoli—Pirc, Kecskemét 1962).

9. Bouwmeester—Botvinnik, Amsterdam 1963. Albul trebuie să joace exact pentru a menține echilibrul.

10. Alte posibilități: a) 5.Ne3 0—0 (5...c6 6.Dd2 Da5!? 7.a3 Cbd7 8.g4 0—0 9.h4 b5 10.b4 Dc7 11.Nh6 Te8 12.h5 ± (Orev—Tringov, Sofia 1962) 6.Dd2 c6 7.h4 b5 8.f3 Cbd7 9.Ch3 e5 10.g4 b4 11.Cd1 d5 12.Cdf2 d:e4 13. f:e4 e:d4 14.N:d4 c5 15.Ne3 Nb7 = (Hort—Larsen, Moscova 1962); b) 5. g4!? c5! 6.g5 Cfd7 7.Cf3 Cc6 8.d5 (Ne3) Cd4 9.C:d4 c:d4 10.Cb5 Db6 11.c3 d:c3 12.C:c3 0—0 13.Dc2 Cc5 14.Ne3 Nh3 15.Tg1 Tfc8 ∓ (Rădulescu—Gheorghiu, București 1963)

11.. Sau 6.Nf4 Cc6 (6...c6 7.0—0 Ng4 8.h3 N:f3 9.N:f3 Cbd7 10.e5 Ce8 11. Te1 d:e5 12.d:e5 Cc7 13.Ng4 Cc5 14. Ne3 ± Minev—Ghipslis, Bad Liebenstein 1963) 7.d5 e5! = (Unzicker—Botvinnik, Varna 1962).

12. a) 6...Ng4 7.Ne3 Cc6 8.Dd2 e5 9.d:e5 d:e5 10.Tfd1 Dd2 11.T:d2 Tfd8

12.Tad1 T:d2 13.T:d2 Ce8∼ (Larsen—Ivkov, Reshevsky = Ivkov, Santa Monica 1966); **b) 6...Cbd7** 7.e5 Ce8 8.Nf4 Cb6 (8...c6 9.Te1 d:e5 10.d:e5 Cc7 11.Dc1 Ce6 12. Nh6 a5 13.N:g7 R:g7 14.Nc4 ± Gligorici—Robatsch, Hastings 1962) 9.Te1 c6 10. h3 Cc7 11.Ng3 f5 (Filip—Petrosian, Curaçao 1962) 12.e:d6 e:d6 13.d5! ±; **c) 6...e5!** = (Euwe); **d) 6...c5** 7.d5 Ca6 8.Te1 Cc7 9.a4 a6 10.h3 Nd7 11. e5! Ce8 12.Nf1 b5 13.Ng5! ± (Taimanov—Polugaevski, 1/2 26 comp. U.R.S.S. 1958).

13. Sau **a) 7.h3** Cbd7 8.e5 d:e5 9. d:e5 Cd5! = (Milici—Bouwmeester. Zevenaar 1961); **b) 7.Ng5** Ng4 8.h3! N:f3 9.N:f3 Cbd7 10.a4 ± (Kozomara—Sokolov, camp. Iugoslaviei 1962).

14. De considerat este 7...Cbd7, de ex. 8.Te1 e5 9.a5 e:d4 10.C:d4 Te8 11.Nf1 Cc5 12.f3 d5 = (Filip—Bednarski, Tel Aviv 1964).

15. Mai slab este 13.Ne2, de ex: 13...Cb4 14.Tac1 Nf5 15.Cd4 Tad8 16. Tfd1 c5 17.C:f5 C:f5 18.Ce4 Cd4! ∓ (Langeweg—Smîslov, Tel Aviv 1964)

16. În partida Langeweg—Bobotov, Beverwijk 1963, a urmat: 14...Ne6 (f5) 15.Ne2 Tad8 16.Ne3 f6 17.Cd4 Nc8 18.e:f6 e:f6 19.Cb3 f5 20.C:a5 f:g4∼. Albul păstrează inițiativa.

17. **a)** 5...h5 6.Ng5 Cc6 7.Dd2 a6 8.0—0—0 ±, de ex. 8...b5? 9.e5! d:e5 10.Nf3! e4 11.C:e4 Cd5 12.Ce2 Tb8 13.C4c3 Ne6 14.Cf4 Ccb4 15.Cc:d5 C:d5 16.N:d5! N:d5 17.The1 ± ± (Beni—Garcia, Tel Aviv 1964); **b)** 5...c5 6.d:c5 Da5 7.Rf1! D:c5 8.Ne3 Da5 9.h5 Cc6 (g:h5) 10.h6 Nf8 11.Cd5! ± (Mikenas—Bîvșev, U.R.S.S. 1957).

18. Sau 7...Ce7 8.h5 c6 (8...c5 9. Dd2 a6, Tarasov) 9.h6 Nf8 10.Ng5 Cfg8 11.Dd2 c5 12.f4 f6 13.f:e5 f:g5 (Mikenas — Tarasov, Moscova 1957) 14.Cb5! d:e5 15.d6 ±.

19. Keres—Bouwmeester, Haga 1962. Negrul are un contraatac puternic.

20. Mai slab pare a fi 4...Ng7, de ex. 5.Ne3 0—0 6.Dd2 b6 7.Nh6 c5 8.d5 e5 9.d:e6 N:e6 10.N:g7 R:g7 11.0—0—0 Cc6 12.h4 h5 13.Ch3 Cd4 14.Cb5 C:b5 15.N:b5 a6 16.Nc6! ± (Ciocîltea—Balcerowski, Tel Aviv 1964).

21. Sau **a)** 5...**Db6** 6.Dc1 (de considerat este sacrificiul de pion 6.Dd2 D:b2 7.Tb1 Da3 8.Nc4) 6...Ng7 7.Nd3 0—0 8.Cge2 Cbd7 9.h4 Te8 10.e5 Cd5 11.C:d5 c:d5 12.e6 Cf6 13.e:f7 + R:f7 14.g4 Nd7 15.h5 Nb5 16.Dd2 N:d3 17. D:d3 Db4 + 18.Cc3 Tac8 19.0—0—0 Dc4 ∼ (Gheorghiu—Benkö, Tel Aviv 1964); **b)** 5...Dc7 6.Dd2 b5 7.a3 a6 8. Nd3 Cbd7 9.Ch3 Cb6 10.Cf2 (Radovici—Macskassy, Tel Aviv 1964) 10... Cc4 ∼; **c) 5...b5** 6.Dd2 Cbd7 7.Cge2 Cb6 8.b3 a5 9.a4 b4 10.Cd1 Cbd7 11. Cb2(c3) Ng7 12.Nh6 N:h6 13.D:h6 Na6 14.Cg3 N:f1 = (Minici—Pirc, Skoplje 1962).

22. 6..b5 duce la nota 21, c.

23. Ciocîltea—Domnitz, Tel Aviv 1964.

24. Alte posibilități sînt mai slabe: a) 6.d:c5 Da5 și acum: **a1) 7.Cd2** D:c5 8.Cb3 Dc7 9.Ne2 Cbd7 10.Ne3 Cb6 11. Nd4 0—0 12.0—0 Nd7 13.Rh1 Nc6 14.Nd3 e5 15.f:e5 d:e5 16.Nc5 Te8 = (O'Kelly—Farré, Torremolinos 1961); **a2) 7.Dd3** D:c5 8.Ne3 Da5 9.Ne2 0—0 10.0—0 a6 11.Rh1 Cbd7 12.a3 Cc5 13 Dd2 Dc7 14.Nd3 e6 15.De1 Cg4 ∓ (Gheller—Nicolaevski, camp. R.S.S. Ucrainiene 1958); **a3) 7.Nb5** + Nd7 8. N:d7 + Cb:d7 9.0—0 D:c5 + 10.Rh1 (Dworzinski—Plater, camp. Poloniei 1956) 10...Cg4!; **a4) 7.Nd3** D:c5 8.De2 Cc6 9.Ne3 Da5 10.0—0 0—0 = (Jansa—Olexa, camp. Cehoslovaciei 1960 și Pupel—Kampenus, Riga 1957); **b) 6. e5!?** d:e5 7.Nb5 + Cfd7 8.d:e5 0—0 9.0—0 a6 10.Nd3 Cc6 11.De1 e6 12.Ce4 Cb4 13.Cd6 C:d3 14.c:d3 b6 ∓ (Strautins—Kampenus, Riga 1961).

25. Alte posibilități: **a) 6...Rf8!?** 7.e5 d:e5 8.f:e5 Cg4 9.h3 Ch6 10.d:c5 D:d1 + 11.C:d1 Nd7 12.Nc4 Cc6 13.

0—0 ± (Lengyel—Oszvath, camp. Ungariei 1962); b) 6...Cfd7 7.Ne3 0—0 8.Dd2 a6 9.N:d7 C:d7 10.h4 b5 11.h5 Nb7 12.h:g6 h:g6 13.Df2 e6 ~ (Pupel—Kampenus, Riga 1958).

26. Mai slab este 13.Df3 Cc6 14. Cde2 Ch6 15.D:h5 g:h5 = (Krogius—Polugaevski, camp. U.R.S.S. 1958).

27. Recomandația lui Barden. La 13...Ch6 poate urma 14.D:h5 g:h5 15. f5! C:f7 16.Ne3 Cc6 17.0—0—0 (Lein—Kampenus, Leningrad 1959) și după 17...C:d4 18.N:d4 N:d4 19.T:d4 Tac8 Kampenus este de părere că este greu pentru alb să obțină avantaj.

28. Nu dă nimic 14.C:c6 b:c6 15.h3 Cf6! 16.C:f6+ N:f6 17.D:h5 g:h5 =; după 14.Cg3! negrul este pus în fața unor probleme dificile, de ex.: 14... Da5+ 15.Nd2 Ce3 16.C:c6! ± (Nu 16. N:a5? Filipowicz—Suttle, Tel Aviv 1964); Sau 14...Dh4 15.Cf3 Df6 16. Cg5 Ch6 17.c3! (Ermakov și Șaposnikov).

29. Alte posibilități mai puțin uzitate: a) 6.Ne3 c5 7.d:c5 Da5 8.Nd3 Cg4? (d:c5!) 9.Nd2 D:c5 10.De2 Cc6 11.h3 Ch6 12.g4 f5 13.g:f5 g:f5 14.Tg1 Cd4 15.T:g7+ ± (Heilimo-Redemit, coresp. 1956). Sau 6...c6 7.Dd2 Cbd7 8.e5? Cg4 9.Ng1 c5 10.e:d6 c:d4 11. N:d4 e5 12.C:e5 Cd:e5 13.N:e5 C:e5 14.f:e5 N:e5 ∓ (Lein—Savon, 31 camp. U.R.S.S.); b) 6.Nc4 C:e4 7.N:f7+ T:f7 8.C:e4 Tf8 9.0—0 h6 10.Cg3 e6 11. Dd3 Df6 12.Nd2 Cc6 13.c3 Nd7 = (Euwe, Pirc)

30. a) 9...Cg4 10.Cd5! Cc6 (10... Cf2+? 11.T:f2 D:f2 12.Ne3 ± ±) 11. c3! a5 12.Dd3 b6 13.Cd4! ± (Pachman); b) 9...b5 10.e5! d:e5 11.f:e5 Cg4 12.Dd5! Cf2+ (12...Db6 13.h3 Ch6 14.D:a8 Nb7 15.Cd5 Da6 16.Cb4 Db6 17.Ne3! ± Vlagsma—Bobikiewicz, Beverwijk 1962) 13.T:f2 D:f2 14.D:a8 b4 15.Cd5 D:e2 16.C:e7+ (Ng5!) Rh8 17.C:c8 Df1+ 18.Cg1 T:c8 19.Db7 Te8 20.e6! ±± (Vlagsma—Jungen?).

31. a) 10...Ne6 11.Cb3 N:b3 (11... Db6 12.f5 Nd7 13.Ng5 ± O'Kelly—Robatsch, 1961) 12.a:b3 Cb4 13.Nf3 a5 (Sokolov—Pirc, 1962) 14.Te1 Cd7 15. e5±; b) 10...Cd4 11.Cb3 C:b3 12.a:b3 Ne6 (12...Nd7 13.e5 Ce8 14.Ne3! Dc7 15.Cd5 ± Vasiukov—Bastrikov, ½ 25 camp. U.R.S.S.; 12...b5 13.e5! d:e5 14.f:e5 Ce8 15.b4 Db6 16.Ng5 e6 17. Ne7 ± Liberzon—Kudinov, Moscova—Leningrad 1958) 13.g4? Tfd8 14.f5 g:f5 15.g:f5 Nd7 ∓ (Ostojic — Pirc, Skoplje 1962).

32. Merită atenție 11.Cc4 Ng4 12 Ne3 D:c4 13.N:c4 N:d1 14.Ta:d1 Cb4 15.Nb3 a4 16.C:a4 C:e4 17.c3± (Juravlev—Schmidt, Riga 1963).

33. Sau a) 13.f5 d5! 14.f:g6 h:g6 15.C:d5 Cf:d5 16.e:d5 Nf5! ~ (Juravlev—Savon, camp. R.S.S. Ucrainiene 1962); b) 13.Nf3 Ne6 14.Cd4 Nc4 15. Cce2 e5 16.Cb5 d5! 17.f:e5 d:e4 18.Cd6 Tfd8! 19.b3 e:f3 20.b:c4 Ce4 21.T:f3 N:e5 (0—1, Lotov—Schmidt, Riga 1963).

34. Fischer—Korcinoi, Curaçao 1962.

35. a) 7...b5 8.e5! Cfd7 (8...Ce8 9.Ce4 Cc7 10.c3 f5 11.Ceg5 h6 12.Ch3 ± Estrin—Gusev, Moscova 1956) 9.a4 b4 10.Ce4 Cb6 11.Nd2 (mai bine 11.a5! Cd5 12.De1 ± Barden) 11...a5! = Hasin—Kotov, Kiev 1957); b) 7...Ca6 8.e5! Cd5 9.C:d5 c:d5 10.c3 Cc7 11. Nd3 a6 12.De1 e6 13.Ne3 Nd7 14.Nf2 Nb5 15.N:b5 C:b5 16.Nh4 ± (O'Kelly—Bouwmeester, Utrecht 1961).

36. Barden propune 11.h4! cu atac.

37. Fischer — Udovcici, Bled 1961.

38. a) 6...c5 7.d:c5! d:c5 8.De2 (sau 8.Ne3 Da5 9.Nd2 Ng4 10.e5 Cfd7 11. h3 N:h3 12.D:f3 Cc6 13.h4 ± Spasski—Garcia, Mar del Plata 1960) 8...Cc6 9.e5 Cd5 10.C:d5 D:d5 11.Ne4 ± (Tan—Pirc, Beverwijk 1963 și Ivanenko—Gufeld, camp. R.S.S. Ucrainiene 1963); b) 6...Ng4 7.h3 N:f3 8.D:f3 Cc6 (8...e5 9.d:e5 d:e5 10.f5 Cc6 11.Ng5 Cd4 12

Df2 c6 13.Dh4 b5 14.0—0 ± Robatsch—Perez, Havana 1963) 9.Ne3 e5 10.d:e5 d:e5 11.f5! ± (Fischer—Benkő, New York 1964); c) 6...c6 (o mutare rar jucată) 7.0—0 (7.e5 Cd5) 7... Cbd7 (7...b5 8.a3 a6 9.Rh1 Dc7 10.e5 Cd5 11.Cg5 C:c3 12.b:c3 h6 13.Cf3 d:e5 14.f:e5 Ne6 15.De1 Nd5 16.Dh4 ± Matanovici—Tartakower, turneul Staunton 1951) 8.Rh1 Cb6 9.De1 d5 10.e5 Ce8 11.f5 N:f5 12.N:f5 g:f5 13.Ng5 f6 14.e:f6 e:f6 15.De6 + Rh8 16.Nf4 Cc4 ~ (Ed. Lasker—Najdorf, Havana 1952).

39. La 7.0—0 negrul poate răspunde 7...e5!, de ex. 8.f:e5 d:e5 9.d:e5 C:e5! 10.C:e5 Dd4 + 11.Rh1 D:e5 12. Df3 (sau 12.Nf4 Dc5 13.Df3 Ne6 14. Ne3 Dh5 15.Dg3 c6 16.Ne2 Da5 17. Tad1 Cd7 ∓ Larsen—Bouwmeester, Copenhaga 1952) 12...c6 (Ne6!) 13.Nf4 De6 (Dc5) 14.Tae1 Cg4 15.e5! ± (Gligorici—Kuypers, Tel Aviv 1964); b) 7.e5!? Ce8 8.0—0 c5 9.e:d6 C:d6 10. d:c5 C:c5 11.Ne3 C:d3 12.D:d3 Ne6 13.Tfd1 Cc4 ∓ (Weiss—L. Paulsen, 1883); mai bine însă 8.Ce4! c5 9.c3 Db6 10.Cd2 c:d4 11.Cc4 Dc6 12.c:d4 Cc7 13.0—0 Cb6 14.Ce3 Cbd5 15.C:d5 C:d5 16.De2 ± (Gligorici — Rocha, Hastings 1964—65).

Într-o partidă Quinones—Smîslov (Amsterdam 1964) s-a jucat mai bine: 8.De2 c5 9.Ne3 (9.d5 Cb6 10.Ne3 Cc7 ∓ Blek—Kampenus, Riga 1953) 9...c:d4 10.N:d4 d:e5 11.f:e5 Cc7 12. Nc4 Cb6 13.N:b6 a:b6 14.Td1 De8 și cu 15.0—0 albul ar fi putut obține o poziție bună (Euwe).

40. Euwe propune 9.0—0, de ex. 9...e6 10.d:e6 N:e6 11.f5 sau 9...Dc7 10.Cb5 Dd8 11.c4, sau 9...a6 10.a4 Dc7 11.De1!

41. Polugaevski—Ghipslis, 31 camp. U.R.S.S. După 16.Cg5 negrul putea obține un joc bun cu 16...h6!

42. a) 7.d5 Cb4 (Cb8!) 8.0—0 (8.Ne2!) c6 9.a3 C:d3 10.D:d3 c:d5 11.C:d5 C:d5 12.D:d5 Db6+ 13.Rh1 Nd7 = (Yanovsky—Botvinnik, Tel Aviv 1964); b) 7.0—0 Ng4 și acum: b1) 8.Ce2 e5 9.f:e5 d:e5 10.d5 Cd4 11.Ne3 Ch5 12.N:d4 e:d4 13.h3 N:f3 14.T:f3 Cf6 = (Toluș—Polugaevski, ½ 31 camp. U.R.S.S.); b2) 8...e5 d:e5 9.d:e5 Cd5 10.C:d5 D:d5 11.h3 N:f3 12. D:f3 D:f3 13.T:f3 Tad8 = (Baghirov—Averbach, 31 camp. U.R.S.S.); b3) 8. Ne3 Cd7 9.e5 Cb6 10.h3 N:f3 11.D:f3 e6 12.Tad1 Cb4 13.Ce4 ± (Bisguier—Udovcici, Tel Aviv 1964).

43. Mai bine decît 10...Ng4 11.Ne4 Da5 + 12.Nd2 Db6 13.Nc3 Tad8 14. Df2 f6! = (Gufeld—Polugaevski, 31 camp. U.R.S.S.).

44. Zuidema—Balcerowski, Tel Aviv 1964. Inițiativa este de partea negrului.

45. Alte posibilități sînt considerate mai slabe: a) 6...Ce8 7.Ne3 c6 8.Nd3 b5 9.0—0 f5 10.De2 d5 11.Ch4 Cd7 12.g4 e6 13.Cf3 Cb6 14.Dg2 a5 15.h4 Ta7 16.h5 ± (Joppen—Pirc, (Belgrad 1954); b) 6...Cfd7 7.Nc4 (interesant este și 7.h4 c5 8.h5 c:d4 9. D:d4 d:e5 10.Df2 e:f4 11.h:g6 h:g6 12.N:f4 Cf6 13.Dh4 Da5 14.Cg5 Ng4 15.Nd3 Cbd7 16.0—0! ± Bronstein—Palmiotto, München 1958) 7...c5 (7... Cb6 8.Ne2 d:e5 9.f:e5 Cc6 10.0—0 ± Bogdanovici—Robatsch, Liubliana 1955 și Bertok—Pirc, Zagreb 1955) 8.e6 Cb6 9.e:f7 + Rh8 10.Ne2! c:d4 11.C:d4 Cc6 12.Ne3 T:f7 13.0—0 Nd7 14.Dd2 ± (Holmov — Ghipslis, ½ 26 camp. U.R.S.S.).

46. Sau 8.Ce4 Nf5 9.Cg3 Ng4 10.c4 Cb6 11.Ne3 c5 12.d:c5 C6d7 13.Ne2 Cc6 = (Bertok—Sandor, Bratislava 1957).

47. Într-o partidă Koch—Rittner (coresp. 1953—56) a urmat 16.e:f6 N:f6 17.Td1 Cc6 18.0—0 Tae8 19.a3 e5 20.Td5 e4 21.Cg5 Cd4 cu șanse egale.

TABELA 53

APĂRAREA 1...g7—g6
(Sistemul Robatsch)

1.e4 (d4) g6 2.d4 (e4) Ng71

	3	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	
1	Cc3	f4[2]	Cf3	Ne2	Ne3	C:e4	Ce5	D:e2	Cg5	0—0—0	Rb1	Nd2	=
	d6	c6[3]	Ng4	d5[4]	d:e4	Cd7	N:e2	Cgf6	0—0	De8	Cd5	C:e5[5]	
2		Cf3[6]	Ne3	Dd2	d:c5[9]	Cd5	D:a5	Rd2	R:c2	Td1			=
	c5	Da5[7]	Cf6	Cc6[8]	Cg4	C:e3	C:e2+	C:a5	Tb8	e6[10]			
3	c4	Cc3[12]	d5[14]	h4 !	Ne2	Ch3	f3	Cf2	Ng5	Ne3	Dd2	g4[17]	±
	d6[11]	e5[13]	Ce7[15]	h5	Cd7	a5	Cc5	Cg8	f6	Nh6	Nd7		
4	....		Ne3[18]	d5[19]	g4[21]	f3[24]	h3	Dd2	Nd3	Cge2	C:e4	C2c3	=
		Cc6	e5	Cce7[20]	f5	Cf6	0—0	c5	a6	f:e4	b5 !	b:c4[23]	
5	f4	d5[25]	Cf3	Nb5+	N:d7+	e5	De2	Cbd2	N:d2	0—9	f:e5		±
	c5[24]	d6[26]	Cf6[27]	Nd7	Cb:d7[28]	Ce4 !	Da5+	C:d2	Db6	d:e5	0—0[29]	..	∓
6	Cf3[30]	Nc4[32]	e5[34]	C:e5	0—0	Cc3	De2	a3	Na2	Te1	Ne3	C:d5	~
	d6[31]	Cf6[33]	d:e5	0—0	Cbd7	c6	a5	Cb6	Nf5	a4	Cfd5	C:d5[35]	
7	....	....	Cbd2	De2	Nb3	0—0	d:e5	Cc4	c3 !?[37]	Ccd2			=
			0—0	c6[36]	Dc7	e5	d:e5	Cbd7	b5	Ch5[38]			

NOTE:

1. Caracteristica acestui sistem (denumit adeseori Apărarea Robatsch, după numele unui mare maestru austriac care o joacă foarte des) este întîrzierea dezvoltării calului g8. Negrul joacă un hibrid între Apărarea Iugo-

slavă și Indiana Regelui, încercînd să valorifice faptul că diagonala nebunului g7 rămîne deschisă.

2. După 4.Cf3 Cf6 se ajunge la Apărarea Iugoslavă (tabela 52, var. 1 și 2). Se poate juca însă 4.Ne3, de ex. 5.Dd2 b5 6.g3! Cd7 7.Ng2 Nb7 8.Cge2 Cgf6 9.Nh6 ± (Goldenov—Bronstein, 32 camp. U.R.S.S. 1965).

3. a) 4...c5 5.d:c5! Da5 (5...d:c5 6. D:d8+ R:d8 7.Ne3 N:c3+ 8.b:c3 b6 9.Nc4 e6! 0.Cf3 Cf6 11.f5! ± O'Kelly—Castillo, Paris 1963; 5...N:c3+ 6.b:c3 Da5 7.D:d8+ R:d8 8.Nc4 e6 9.f5 Cc6 10.f:g6 h:g6 11.Cf3 ± Brink Clausen—Larsen, Copenhaga 1963) 6.c:d6 N:c3+ 7.b:c3 D:c3 + 8.Nd2 ± (O'Kelly); b) 4...Cd7 5.Cf3 c6 6.a4 e5 7.d5 c5 8.Nb5! e:f4 9.N:f4 De7 10.0—0 f6 11.Dd3 a6 12.N:d7+ N:d7 13.Cd2 g5 14.Ng3 Ch6 15.Cc4 Cf7 16.Ce3 ± (Liberzon—Volovici, camp. Moscovei 1960); c) 4...e5? 5.d:e5 d:e5 6.D:d8+ R:d8 7.Cf3 e:f4 8.N:f4 c6 9.0—0—0+ Re8 10.e5 Nf5 11.Nd3 Nh6 12.Cg5 ± (Fichtl—Marșalek, camp. Cehoslovaciei 1960); d) 4... Cc6! 5.Ne3 Ch6 6.Cf3! Ng4 7.Ne2 d5 8.C:d5 (8.e:d5 Cf5 9.d:c6 C:e3 10.Dd2 N:f3 11.N:f3 D:d4 12.c:b7 Td8 13.D:d4 C:c2+ urmat de C:d4 ∓ (Șapoșnikov) 8...e6 9.Cc3 N:f3 10.N:f3 C:d4∓ (Șapoșnikov și Ermakov).

4. Șapoșnikov propune 6...Db6 7.e5 Ch6 (bine este și 7...N:f3, Simaghin—Iuhtman, Moscova 1958) 8.Ce4 0—0 9.c3 c5 10.d:c5 Dc6 11.Cf2 d:e5 12.C:g4 C:g4 13.h3 Ch6 14.f:e5 Cf5 15.Nf4 De4 16.Dc1 Cc6∓ (Terentiev—Șapoșnikov, Novorosiisk 1961).

5. Donner—Petrosian, Bled 1961.

6. 4.d5 d6 duce la Sistemul Benoni (tabela 101).

7. 4...c:d4 5.C:d4 Cc6 duce la Varianta Simaghin din Apărarea Siciliană.

8. Nu 6...Cg4? 7.Cd5! Dd8 8.Nf4 d6 9.d:c5 ± (Alexander—Kotov, Hastings 1962—63 și Kovács—Avner, Cracovia 1964).

9. Sau 7.d5 (7.h3? c:d4 8.C:d4 C:e4 9.C:c6 D:c3! ∓ Pogats—Bilek, Budapesta 1961) 7...Cb4 8.Ne2 C:e4 9.C:e4 C:c2+ 10.Rd1 D:d2+ 11.R:d2 C:a1 12.T:a1 d6 13.Cc3 Nd7 14.a4 0—0 = (Kostro—Bilek, meci Varșovia—Budapesta, 1962).

10. Gheorghiu—Bilek, Varna 1962.

11. După 3...c5 albul poate trece cu 4.d5 d6 5.Cc3 Cf6 în sistemul Benoni, sau cu 4.Cf3 c:d4 5.C:d4 Cc6 în Varianta Simaghin din Apărarea Siciliană.

12. Sau 4.Cf3 Ng4 5.Ne2 Cc6 6.Ne3 e5 7.d5 N:f3 8.N:f3 Cd4 și acum: a) 9.Cc3 Ce7 10.h4 c5 11.Ng4 (Salm—O'Kelly, coresp. 1958) 11...0—0! 12.h5 f5 13.Nh3 f4 14.N:d4 e:d4 15.Ne6+ Rh8 16.h:g6 h6!∓ (O'Kelly); b) 9.h4! h5 10.Cc3 c5! 11.g3 C:f3+ 12.D:f3 Nh6 = (Barden).

13. Probabil cel mai bine pentru negru este trecerea în Indiana Regelui prin 4...Cf6. Alte posibilități: a) 4...c5 5.Ne3 (5.Cf3 Cc6 6.Ne3 duce la Apărarea Siciliană) 5...Db6 (5...Cc6! sau Da5, Euwe) 6.Cge2! Cc6 7.Cd5 Da5+ 8.Nd2 Dd8 9.Nc3 e5 10.d:e5 d:e5 11.Cc1 Cf6 12.Nd3 0—0 13.0—0 Cd4 14.b4! ± (Olafsson—Barendregt, Beverwijk 1959); b) 4...Cd7 5.Cf3 e5 6.Ne2 Ce7 (Cgf6! cu trecere în Indiana Regelui) 7.0—0 0—0 8.Ne3 e:d4 9.N:d4 Ce5 10.C:e5 N:e5 11.f4 N:d4 12.D:d4 Cc6 13.Dd2 ± (Van Scheltinga—Pirc, Beverwijk 1963).

14. Sau 5.d:e5 d:e5 6.D:d8+ R:d8 7.Ng5 + f6 8.Td1 +! Cd7 9.Ne3 c6 (9...Nh6 10.Nc5 b6 11.Na3 ±) 10.g3 Rc7 11.Nh3! Nh6! (11...Ch6 12.Cge2 Cf7 13.b3 Te8 14.0—0 Nf8 15.Ca4 Cg5 16.Ng2 Ce6 17.f4 ± Poschel—Saidy, S.U.A. 1960) 12.f4 Ce7 13.Cge2 și acum, după Euwe, negrul menține echili-

brul cu 13...Te8, de ex. 14.N:d7 N:d7 15.Nc5 Cc8 sau 14.Rf2 Cf8 15.N:c8 C:c8 =

15. Din nou, mai bine este 5...Cf6 trecînd în Indiana Regelui; Sau 5...c5 6.Ne2! Ch6 7.h4 f6 8.Ne3 Cf7 9.Ch3 Ca6 10.a3 Nd7 11. Tb1 f5 12.e:f5 N:f5 13.Cg5! N:b1 14. Ce6 Df6 15.D:b5 ± (Uhlmann—Barendregt, Beverwijk 1961).

16. La 6.Cf3 poate urma 6...Ng4, de ex.: 7.Ne2 0—0 8.Ne3 Cd7 9.Cd2 N:e2 10.D:e2 f5 11.f3 c5 = (Furman—Kotov, meci Leningrad—Moscova, 1960).

17. Averbach—Kottnauer (Hastings 1959—60).

18. Sau 5.d5 Cd4 și acum a) 6. Ne3 e5 7.Cge2 trecînd în varianta principală; b) 6.Cge2 e5 7.d:e6 C:e6 8.g3 Ce7 9.Ng2 0—0 10.0—0 f5 11. e:f5 C:f5 12.b3 a5 = (Dittman—Penrose, München 1958).

19. Sau 6.Cge2 f5 7.f3 Cf6 8.d5 Ce7 9.Dd2 0—0 10.0—0—0 a6 11.c5 b5! ∓ (Bobotov—Kottnauer, Hastings 1959—60).

20. Mai slab este 6...Cd4 7.Cge2 C:e2 8.N:e2 f5 9.e:f5 g:f5 10.Nh5+ Rf8 11.f4 e:f4 12.N:f4 Dh4+ 13.g3 Dh3 14.De2 Cf6 15.Nf3 Nd7 16.0—0—0 Te8 17.Df1! D:f1 18.Th:f1 Rf7 19.c5 ± (Barden).

21. Sau 7.Dd2 f5 8.f3 Cf6! 9.Nd3 f:e4 10.C:e4 Cf5 ∼.

22. Sau 8.g:f5 g:f5 9.Dh5+ Cg6 10.e:f5 Dh4 ∼.

23. 15.C:f6+ N:f6 16.Ne4! Nh4+ 17.Nf2 N:f2+ 18.D:f2 Nd7 = (Clarke—Kotov, Hastings 1962—63).

24. La 3...d6 poate urma 4.Cc3 trecînd în varianta 1.

25. a) 4.c3 c:d4 5.c:d4 d6 6.Cf3 (Cc3!) Ng4 7.Ne2 Db6 8.Ne3 Cc6 9. Cbd2 N:f3 10.C:f3 e5! (Celebi—Alexander, München 1958); b) 4.Cf3 c:d4 5.C:d4 Cc6 ∓; c) 4.d:c5 Da5+ 5.Nd2 (5.Cd2!? D:c5 6.Cgf3 d6 7.Cb3 Dc7 8.Nd3 Cf6 9.De2 0—0 10.0—0 Cc6 11.Rh1 a6 ∓ Ader—Kotov, Mar del Plata 1957) 5...D:c5 6.Nc3 Cf6 7.Dd4 D:d4! 8.N:d4 Cc6 =

26. De considerat este 4...e6 5.Cc3 a6 6.a4 d6 7.Cf3 (d:e6!) e:d5 8.C:d5 Cf6 9.C:f6+ D:f6 10.Nc4 0—0 11. 0—0 ∼ (Pomar—Bilek, Stockholm 1962).

27. De considerat este și 5...e6, de ex. 6.d:e6 f:e6 7.e5 d5 8.c4 Ce7 9.Cc3 a6 (Van Scheltinga—L. Schmid, Dublin 1957) și acum Pirc propune 10. h4 sau 10.Ne2 urmat de h4.

28. Alexander recomandă 7...D:d7.

29. Dückstein—Alexander, München 1958. Cu 14.Nc3! albul ar fi putut obține joc superior.

30. Alte posibilități: a) 3.h4!? Cf6 4.Cc3 d6 5.Ne2 c5 6.d:c5 Da5 7.Nd2 D:c5 8.e5 0—0! 9.Ch3 N:h3 = (O'Kelly); b) 3.g3? d5! 4.e:d5 D:d5 5.Cf3 Ng4 ∓ (M.C.O., X); c) 3.Nc4 poate duce după 3...d6 4.Cf3 la varianta principală. Negrul poate alege însă și o altă cale: 3...e6!? 4.Cc3 Ce7 5.d5!? d6 6.d:e6 N:e6 7.N:e6 f:e6 8. Cge2 Dd7 ∼ (Samarian—Ozols, coresp. 1965). Răspunsul 3...c5 poate duce la complicații, de ex.: 4.d:c5 Da5+ 5.c3 D:c5 6.Db3 e6 7.Ne3 Dc7 8.Ca3 a6 9.Nb6 Dc6 (van den Berg—Wade, Tel Aviv 1958) 10.Nd5!? ∼.

31. De considerat este și 3...c5, dar după 4.d5 negrul n-are ceva mai bun decît trecerea în Sistemul Benoni prin d7—d6, deoarece gambitul 4...b5!? dă șanse mai bune albului, de ex. 5.e5 a6 6.a4 b:a4 7.Nf4 f6 8.Cc3 (d6!) f:e5 9.C:e5 Cf6 10.Ne2 0—0 11.Dd2 d6 (L. Schmid—Bilek, Varna 1962) și cu 12.Cf3! albul ar fi obținut avantaj.

32. 4.Cc3 Cf6! duce la Apărarea Iugoslavă.

33. La 4...c6 poate urma 5.Nb3! Cf6 6.Cbd2! 0—0 7.0—0 d5 8.e5 Ce8 9.Te1 b6 10.Cf1 a5 11.c3 Cbd7 12.Ce3 e6 13.Cg4 f6 (Parma—Udovcici, Bled 1963) 14.e:f6! urmat de Ce5+ ; de considerat este 4...Cc6, de ex. 5.h3 Cf6 6.De2 Cd7 7.N:f7+ R:f7 8.Cg5+ Re8 9.Ce6 C:d4 10.C:g7+ Rf7 ∓ (Bogdanovici—Udovcici, Pola 1963).

34. Sau **5.De2** c6! 6.Nb3 şi acum: **a) 6...0—0** 7.0—0 a5 8.a4 Ng4 9.Cbd2 d5 10.e5 Cfd7 11.h3 N:f3 12.C:f3 e6 (Ghipslis—Botvinnik, Moscova 1963) 13.c4 ± ; **b) 6...**e5 7.d:e5 d:e5 8.0—0 Dc7 9.Td1 0—0 10.Cbd2 Cbd7 11.Cc4 (Milici—Robatsch, Beverwijk 1963) Cc5 !∼.

35. 15.c4 C:e3 16.D:e3 Dc7 17.c5 Tad8 18.Tad1 Dc8∼ (Pidevski—Petrosian, Tel Aviv 1964).

36. Pasiv este 6...Cfd7 7.h4! Cb6 8.h5 Cc6 9.h:g6 h:g6 10.Nb3 Ng4 11. c3 e5 12.d:e5 C:e5 13.De3 ± (Ciocîltea—Czerniak, Nathania 1965).

37. Cu 11.Td1! se ajunge la nota 34.b.

38. Soos—Czerniak, Nathania 1965.

WWW.STEREO

TABELA 54

APĂRAREA SCANDINAVĂ

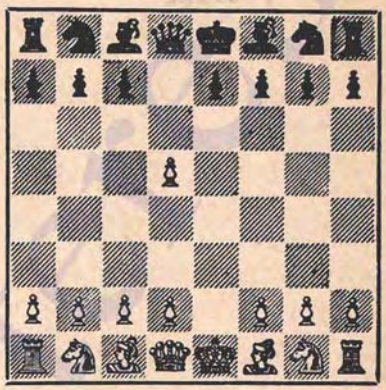

1.e4 d5[1] 2.e:d5

	2	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	
1		Çc3	d4	Nc4[4]	Çf3[6]	Nf4	0–0[7]	d5	h3	C:d5	D:f3	Tad1	
	D:d5	Dd8[2]	g6[3]	Çh6[5]	Ng7	0–0	Ng4	c6	c:d5	N:f3	Çc6	Dc8[8]	
2	....		d4[9]	Çf3[11]	h3[13]	D:f3	Nc4'[5]	0–0	Nf4	Tfe1			±
		Da5	Çf6[10]	Ng4[12]	N:f3[14]	c6	e6	Çbd7	Ne7	0–0[15]			
3		Nb5+	Nc4[19]	f3	Cc3[22]	De2[23]	Nb3	d6 !	a4	d3	N:e6	D:e6	±
	Cf6[17]	Nd7[18]	Ng4[20]	Nf5[21]	Cbd7	Cb6	Dd7	c:d6[24]	a5	Ne6 !	D:e6	f:e6[25]	=
4	....	....		Nb3[26]	f3[27]	De2[28]	c4[29]	D:c4	Na4+	d:e6	D:e6+	N:d7+	~
		b5	Ng4	Nc8	a6	b:c4[30]	e6	Nd7	f:e6	Ne7	Çb:d7[31]		
5	....	d4[32]	c4	Cf3[34]	Ne2[35]	Ne3[37]	N:f3	N:c6+	Da4	D:c6+	D:d7+		=
		C:d5	Cb6[33]	Ng4	Cc6[36]	N:f3	Ç:c4	b:c6	Cb6	Dd7	R:d7[38]		
6	....	....	....	....	c5 !	D:f3	Db3	Ng5	Çc3	Ç:d5	D:d5	c6 ![41]	±
					N:f3[39]	Cd5	b6	Dd7	e6[40]	D:d5	e:d5		
7	....	....	....		Çc3	h3	Ne3[43]	Dd2	0–0–0	d5	b3[45]		±
				g6[42]	Ng7	0–0	Cc6	Te8[44]	e5	Ça5			
8	....	....	Cf3	Ne2	0–0	h3[47]	c3	Çe5	D:e2	d:e5	Td1	Td3	=
			Ng4[46]	ţe6	Cc6	Nh5	Ne7	N:e2	Ç:e5	0–0	Db8	Td8[48]	
9	....	....		Ne2	0–0	Te1[49]	c3	Ca3	Nd3	D:d3	Cc4	Cce5[51]	+
			g6	Ng7	0–0	Nf5[50]	c6	Dc7	N:d3	Te8	Cd7		=

NOTE:

1. Această apărare, jucată cu mult succes de către Mieses și Marshall la începutul acestui secol, a fost considerată multă vreme ca insuficientă pentru egalare. În ultimul timp însă au fost găsite noi linii de joc pentru negru, în special în varianta de gambit (2...Cf6), care duc la mari complicații și care, în orice caz, oferă foarte bune șanse practice.

2. Retragerea aceasta este considerată pasivă. Se pare însă că sistemul legat de fianchettarea nebunului la g7 oferă negrului contrașanse suficiente.

3. Mai slab este 4...Cf6, de ex. 5. Nc4 Ng4 6.f3 Nc8 7.Ng5 e6 8.f4 Cbd7 9.Cf3 Cb6 10.Nb3 a5 11.a4 Ne7 12.0—0 0—0 13.De2 c6 14.Tad1 Cbd5 15.Ce5 ± (Fuderer—Bronstein, Iugoslavia—U.R.S.S. 1959); sau 5.Ne3 c6 6.Nd3 Ng4 7.Cge2 e6 8.Dd2 Nd6 9.Cg3 Dc7 10.h3 N:g3 11.h:g4 ± (Tarrasch—Pillsbury, M.C.O. 1903).

4. Continuarea cea mai frecventă; mai tare pare să fie însă 5.Nf4 Ng7 6.Dd2! (6.Cb5 Ca6 7.Cf3 Cf6 8.c4 c6 9.Cc3 Ng4! 10.Ne2 0—0 11.0—0 Cd7 12.Ne3 e5! = Bronstein—Holmov, 26 camp. U.R.S.S.) 6...Cf6 (Ch6) 7.0—0—0 c6 8.Nh6 0—0!? 9.h4 Da5 10.h5 g:h5 11.Nd3 Cbd7 12.Cge2 Td8 13.g4! Cf8 14.g:h5 Ce6 15.Tdg1 Rh8 16.N:g7+ C:g7 17.Dh6 Tg8 18.Tg5 Dd8 19.Thg1 Cf5? 20.N:f5 (1—0 Fischer—Robatsch, Varna 1962). Altă posibilitate este 5.Cf3 Ng7 6.h3 h5 7.Nf4 Ch6 8.Nc4 Cf5 9.Ne5 Cd7 10. N:g7 C:g7 11.Dd2 Cb6 12.Nb3 c6 13.0—0—0 Ne6 (Krogius—Henkin, 1962); sau 5.Cf3 Ng7 6.0—0 Ch6 7.d4 Cf5 8.Nf4! 0—0! 9.Ne3 (Hasin—Juhtman, 1959) 9...Cd6! 10.Nb3 Ng4! = (H. Müller).

5. Bine este și 5...Cf6 6.Cf3 Ng7 7.0—0 (7.Nf4 0—0 8.De2 c6 9.0—0—0 Ng4! = Stockl—H. Müller, Viena 1960) 7...0—0 8.h3! Cc6! 9.Te1 Cd7! = (Keres—Lutikov, 26 camp. U.R.S.S.).

6. a) 6.Ng5 Cf5 7.Cf3 Ng7 8.Dd2 0—0 9.0—0—0 h6 10.Nf4 Cc6!? 11. Cb5 a6 12.C:c7 Ta7 13.d5 = (Juravlev—Kuznețov, 1958); b) 6.Df3 Cf5 7.Cge2 Cd6 8.Nb3 Ng7 9.Nf4 0—0 10.Ne5 Cc6 11.N:g7 R:g7 12.h4 h5 13. Df4 N:e2 14.R:e2 (Terpogosov—Cernișev, 1959).

7. 8.h3 Cf5 9.Ne5 N:e5 10.d:e5 D:d1+ 11.T:d1 e6 12.g4 Ce7 13.Cg5 Cbc6 14.f4 a6 (Kostov—Drimev, camp. Bulgariei 1961).

8. 14.c3 e6 15.Cf6+ N:f6 16.N:h6 Ng7 17.N:g7 R:g7 = (Samkovici—Kuznețov, Moscova 1962).

9. a) 4.b4!? D:b4 5.Tb1 (sau 5.Cf3 c6 6.Tb1 Dd6 7.d4 Cf6 8.Nd3 b6 9.Ce2 Ng4 10.Ce5! cu atac, Nikitin—Constantinopolski, 1954) 5...Dd6 6.Cf3 Cf6 7.d4 a6 8.Nc4 e6 9.0—0 Ne7 10.Te1 b5 11.Nb3 Nb7 12.Nc5 Cbd7 ∓ (Thomas—du Mont, 1912); b) 4.Cf3 Ng4 5.h3 Nh5 6.b4 Db6 7.Ne2 e6 8.0—0 e6 9.Tb1 Cf6 10.b5 Dc7 11.d4 Nd6 12.b:c6 b:c6 13.Cd2 ± (Goldberg—Matkevici, Moscova 1948); c) 4.Nc4 Cf6 5.d3 Cc6 6.Nd2 Cd4 7.Cb5 Db6 8.C:d4 D:d4 9.Cf2 Dd6 10.De2 e6 11. 0—0 Nd7 12.Ce5 ± (Schlechter—Mieses, Praga 1908).

10. a) 4...e5 5.Cf3! Nb4 (5...Ng4 6.Nb5+ c6 7.Ne2! ±) 6.Nd2 Ng4 7. Ne2 e:d4 8.C:d4 De5 9.Ccb5! N:e2 10.D:e2 N:d2+ 11.R:d2 D:e2+ 12. R:e2 Ca6 13.The1 0—0—0 14.C:a7+ Rb8 15.Cac6 +! ± (Tarrasch—Mieses, Göteborg 1920); b) 4...c6 (o mutare elastică, care permite trecerea în diferite sisteme) 5.Cf3 Cf6 6.Ne2 (6.Nc4 Ng4 7.h3 N:f3 8.D:f3 e6 9.Nd2 Dc7 10.0—0—0 Cbd7 11.The1 0—0—0 (Katalimov—Mașkevici, 1955) 6...Ng4 7.Ce5 N:e2 8.D:e2 Da6! 9.Nf4 (9.Ne3 D:e2+ 10.R:e2 e6 11.f3 Cbd7 12.C:d7 C:d7 13.Ce4 Ne7 14.c4 0—0 15.Thd1

f5 Kostiucenko—Serebriiski, 1955) 9.. e6 10.Cc4 Cd5 11.Nd6 C:c3 12.b:c3 Cd7 (Zveriaka—Matkevici, 1955).

11. Bune sînt şi continuările: a) 5.Nc4 c6 (5...Cc6 6.Ce5 Cb4 7.Nb3 Ng4 8.f3 Nf5 9.De2 Ced7 10.g4 Ng6 11.Nd2 0—0—0 12.Ca4 Da6 13.D:a6 b:a6 14. h4 ± Aronin—Klaman, Leningrad 1956) 6.Cf3 Nf5 7.Ce5 e6 8.0—0 Cbd7 9.De2 Ne7 10.Td1 Cd5 11.Ce4 ± (Parma—Germek, Bled 1961); b) 5.Nd2 c6 6.Nc4 Nf5 7.Cf3 Dc7 8.0—0 e6 9.Ce2 Nd6 10.Cg3 Ng6 11.Te1 Cbd7 12.c3 Td8 13.De2 0—0 14.Tad1 ± (Maroczy—Mieses, Viena 1908).

12. Mai slab este: a) 5...Nf5, de ex. 6.Nd2 (bine este şi 6.Ce5 cu ameninţarea Cc4. Vezi şi 11 b) 6...c6 7.Nc4 Dc7 8.Ce5 e6 9.g4 Ne4 10. C:e4 C:e4 11.Nf4 Cd7 12.Df3 Da5+ 13.c3 Cf6 14.0—0—0 C:e5 15.N:e5 ± (Korcinoi—Resko, Leningrad 1957); b) 5...Cc6 6.Nb5 Ng4 7.h3 Nd7 8.d5 Ce5 9.C:e5 N:b7 10.Nd2 ±

13. Mutarea lui Laskery considerată aproape ca o răsturnare a acestei variante. Se poate juca şi 6.Ne2 Cc6 7.Ne3 0—0—0 8.Cd2 N:e2 9.D:e2 Df5 10.Cb3 (10...e5! 11.0—0—0 e:d4 12.C:d4 C:d4 13.N:d4 Nc5 = (Duras —Spielman, Viena 1907).

14. Mai slab este 6...Nh5 7.g4 Ng6 8.Ce5 c6 9.h4 (merge şi 9.Ng2 e6 10.De2 Nb4 11.0—0 Cbd7 12.C:d7 C:d7 13.d5 ± Zagorovski—Bondarevski, 1/2 22 camp. U.R.S.S.) 9...Ce4 (sau 9...Ne4 10.Cc4 Dc7 11.C:e4 C:e4 12 Df3 Cf6 13.Nf4 Dd7 14.g5 Dd5 15.Db3 b5 16.Ce5 e6 17.g:f6 D:h1 18.Cf3 g:f6 19.0—0—0 ± Samkovici — Zaharov, 1961; sau 10...Dd8 11.C:e4 C:e4 12.c3 e6 13.Nd3 Cd6 14.Ce5 ± Balogh—Fahrni, coresp. 1928—29) 10.Nd2 Db6 (10...C:c3 11.N:c3 Dd5 12.f3 ± ; 10... C:d2 11.D:d2 f6 12.C:g6 h:g6 13.Nd3 g5 14.h5 Cd7 15.Ng6 + ±) 11.C:g6 C:c3 12.N:c3 h:g6 13.Dd2 e6 14.0—0—0 Dc7 15.Te1 ± (Purdy).

15. Bine este şi 8.Nd2, de ex.: a) 8...Dd8 9.0—0—0 g6 10.d5 Ng7 11.Nc4 0—0 12.Nb3 c:d5 13.C:d5 C:d5 14.N:d5 Db6 15.c3 Cc6 16.h4 ± (Sianovski—Gherşunski, Kiev 1961); b) 8...Cbd7 9.0—0—0 e6 10.Nc4 Dc7 11. The1 0—0—0 12.Nb3 ± (Zaiţev—Persiţ, coresp. 1948, Filip—Klodera, Praga 1949).

16. Botvinnik — Konstantinopolski, 20 camp. U.R.S.S.

17. Gambitul 2...c6 este riscant şi insuficient analizat, de aceea necesită din partea albului un joc atent. Poate urma 3.d:c6 C:c6 4.Cf3 (Pachman recomandă 4.d3 e5 5.Cf3 Nc5 6.Ne2 Cf6 7.0—0 ± iar Gunderam 5... Nd6 6.Ne2 f5 7.Cc3 Ne6 8.Ng5 Cf6 9.0—0 0—0 ~) 4...e5 5.Nb5 Nd6 (Gunderam) 6.d4 e4 7.d5 a6 8.d:c6 a:b5, de ex. 9.C:b7 N:b7 10.Cd4 Dd7 11.Dh5 Nd5 12.0—0 g6 13.De2 b4 etc. (Neckert—Deppe, coresp. 1959).

18. a) 3...Cbd7 4.c4 a6 5.N:d7+ D:d7 6.Cc3 ± ; b) 3...c6!? 4.d:c6 b:c6 5.Ne2 (5.Nc4 e5 6.d3 Nc5, Mieses—Tartakower, Karlsbad 1907, 7.Cf3 ±) 5...e5 6.d3 Nc5 6.d3 Nc5 7.Cf3 Cg4 8.0—0 f5 9.Cc3 Df6 10.De1 0—0 11. h3 ± (Maroczy—Helbing, Dresda 1936).

19. a) 4.N:d7 D:d7 5.Cc3 C:d5 6. C:d5 D:d5 = ; b) 4.Ne2 C:d5 5.d4 g6 6.c4 Cb6 (Cf6!) 7.Cc3 Ng7 8.c5! Cc8 9.d5 c6 10.Db3 b6 11.Nf3 ± (Bronstein—Lutikov, 1960). Mai bine 5... Nf5! 6.Cf3 e6 7.0—0 Ne7 8.a3 0—0 9.c4 Cf6 10.Cc3 Ce4 = (Gurghenidze-Kuznețov, 1/2 28 camp. U.R.S.S.).

20. a) 4...c6!? 5.d:c6 C:c6 6.d4 (mai prudent este 6.c3 e5 7.Cc3 Nc5 8.b4 Forintos—Gawlikovski, 1962) 6...e5! 7.d:e5 C:e5 8.De2 Nb4+ 9.c3 0—0 ∓ (Gheller—Kolodziejczyk); sau 6.Cf3 e5 7.Cg5 Nc5 8.N:f7+ Re7 (pentru doi pioni, negrul are atac); c) 4...g6 5.d4 Ng7 6.Cf3 b5 7.Nb3 0—0 8.0—0 a5 9.a3 Nc8 10.Cc3 Na6 11.Te1 b4 (Blumich—Richter, 1937) 12.Ca4 ±.

21. O încercare interesantă este 5... Nc8, de ex.: 6.Cc3 Cbd7 7.De2 Cb6 8.Dd2 g6 9.Cge2 Ng7 10.Cg3 0—0 11. 0—0 a6 12.b3 C:c4 13.b:c4 b5 14.Tb1 b:c4 15.D:c4 e6 16.d:e6 N:e6 17.Da4 Cd5 (Belov—Jilin, 1961).

22. a) **6.g4!?** Nc8! (6...Ng6 7.Cc3 c6 8.f4! h5 9.f5 Nh7 10.g5 C:d5 11. D:h5 Dd7 12.g6! ± Sagalovici—Veresov, 1961) 7.Cc3 c6! 8.d:c6 C:c6 (Euwe); b) **6.c3** a6! 7.a4 (7.g4 N:b1 8.T:b1 b5! 9.Nb3 C:d5) 7...Cbd7 8.a5 Ce5 = ; c) **6.Ce2!** C:d5 7.Cg3 Ng6 8.0—0 e6 9.f4 Cc6 (9...Cb6 10.Nb3 Nc5+ 11.Rh1 0—0 12.Cc3 Cc6 13. Cce4 ± Mieses — Marshall, Karlsbad 1907) 10.d4 Cce7 11.Cc3 (11.Nb3 h5! 12.De2 h4 13.Ce4 N:e4 14.D:e4 Cf5 = Bergraser—L. Schmid. coresp. 1954—56) 11...Cb6 12.Nb3 h5 13.De1! D:d4+ 14.Ne3 De7 15.f5! e:f5 16.N:b6 a:b6 17.Td1 ± (Kjellander—Bergraser, 2 camp. mondial coresp. 1956).

23. a) **7.g4!?** Cb6 8.De2 Nc8! 9.Dd3 g6 10.b3 Ng7 11.Nb2 0—0 12.0—0—0 a6 13.Cge2 C:c4 14.b:c4 b5! 15.Ce4 b:c4 16.C:f6+ N:f6 17.D:c4 Tb8 18. N:f6 e:f6 19.Cc3 ~ (Aronin—Samkovici, 1959); b) 7.d3 Cb6 8.Cge2 Cb:d5 9. C:d5 C:d5 (Fichtl—Karaklaici 1957, Fichtl—Plater 1957); c) **7.d4** (!) Cb6 8.Nb5+ Nd7 9.Nd3 Cb:d5 10.Ce4 e6 11.c3 (Pehota—Witkowski, 1957) 11... Nc6 12.Ce2 Dd7 13.0—0 0—0—0 ±); d) **7.Cge2** Cb6 8.Nb3 Cf:d5 9.C:d5 C:d5 10.Cg3 Ng6 11.0—0 e6 12.f4 Ce7 13. d4 = (Cirici—Tot, Skoplje 1956).

24. a) **9...D:d6** 10.Cb5 Dd7 11.De5 0—0—0 12.C:a7+ Rb8 13.Cb5 Cfd5 14.a4 f6 15.De2 Cf4 16.Df2 ± (Sagalovici—Roizman, Minsk 1961); b) **9...** c6 10.d:e7 N:e7 11.d3 0—0 12.Df2 e5 13.Cge2 Tac8 14.0—0 c4 15.d:c4 C:c4 16.N:c4 ± (Holmov—Goldenov 1961).

25. 14.Cb5 Rd7 ± (Gawlikowski).

26. Sau **5.Ne2** C:d5 6.Nf3 (6.d4 e6 7.Ci3 Nd6 8.0—0 0—0 9.Ce5 N:e5 10. d:e5 Cc6 11.Nb5 C:e5 12.Ne3 c5 = Gruşevski—Lutikov, Spartachiada, Moscova 1963;; sau 8...Nc6 9.a4 b4 10. c4 b:c3 11.b:c3 0—0 12.c4 Cf4= Matulovici—Bronstein, Hamburg 1965) 6... Nc6 7.Ce2 Cf6 8.N:c6 C:c6 9.0—0 e6 10.d4 Ne7 11.Dd3 a6 12.a4 Cb4! 13.Dd1 0—0 = (Suetin—Bronstein, 32 camp. U.R.S.S.).

27. Sau 6.Cf3 C:d5 7.Cc3 C:c3 8.b:c3 e6 9.h3 N:f3 10.D:f3 Cd7 11.a4 b4 (Kopilov—Reşko, Leningrad 1961).

28. Sau **7.a4** b4 8.c4 c6 şi acum: a) 9.d:c6 C:c6 10.Ce2 e5 11.0—0 Nc5+ 12.Rh1 Nf5 13.Nc2 Nd3! 14.b3 h5! 15. Nb2 h4 16.N:d3 D:d3 17.Cc1 Ch5!! 18. g4 Cg3+! 19.h:g3 h:g3+ 20.Rg2 Th2+ 21.R:g3 Dh7 22.Ne5 g5 (0—1 Schindl—Seipl, 1959); b) **9.d4** c:d5 10.c5 Cc6 11.Nf4 g6 12. Ce2 Ng7 13.0—0 0—0 14.Dd2 a5 15. Tf1 Na6 16.Nc2 Ch5 17.Ne3 e5 18.d:e5 C:e5 19.Cd4 Ce4∓ (Erdeuş—Samarian, Bucureşti 1959).

29. 8.a4 b4 9.Dc4 Dd6 10.a5 Nb7 11.Na4+ Cbd7 12.N:d7 C:d7 13.d4 N:d5 = (Bakulin—Reşko, 1960).

30. Interesant este şi 8...c6!? 9.Cc3 C:d5 10.C:d5 C:d5 11.c:d5 Nb7 12.a4 N:d5 13.N:d5 D:d5 14.a:b5 e6 15.De4 Nc5 16.Ce2 Ta7! 17.D:d5 e:d5 18.Cc3 d4 (Bondoc—Samarian, Bucureşti 1959).

31. 14.d4! Tb8 15.a3 Tb6 (Duţă—Samarian, Bucureşti 1959).

32. Continuarea cea mai frecventă. Alte posibilităţi: a) **3.e4** c6 4.d:c6 (4.d4 duce la varianta Panov a Apărării Caro-Kann) 4...C:c6 **5.Cf3** e5 6.d3 şi atît după 6...e4 cît şi după 6...Nf5 negrul obţine un atac puternic care compensează pe deplin pionul sacrificat, de ex.: 1) **6...e4** 7.d:e4! D:d1+ 8.R:d1 C:e4 9.Ne3 Ng4 10.Ne2 0—0—0+ 11.Rc1 Nc5 12.N:c5 C:c5 13.Cc3 Cb4 14.Td1 Nf5 ∓ (Zurahov—Zaharov, Kiev 1960) sau 2) **6...Nf5** 7. Ne2 Nb4+ 8.Nd2 N:d3 9.N:b4 C:b4 10.Db4+ Cc6 ∓ (Hoen—Bergraser, 1962). În loc de 5.Cf3 albul poate juca

5.Cc3, de ex.: 5...Nf5! 6.Cf3 Nc5! 8. Ne3 (8.Ng5) 8...Db6 9.Dd2 Td8! ∓ ; b) 3.Cc3 d5 duce la o variantă a Apărării Alehin (1.e4 Cf6 2.Cc3 d5 3.e:d5 C:d5).

33. a) 4...Cb4!? (Gambitul Kiel): a1) 5.Da4+ C8c6 6.a3! Ca6 7.d5 (7. Ne3!!) Cc5 8.Dd1! Ce5 9.b4 Ccd7 10. Nb2 Cg6 11.Cf3 Cf5 12.Nd3 e6 13. 0—0 ± (Koț—Serebriiski, 1955); a2) 5.a3 C4c6 6.d5 Ce5 7.Cf3 C:f3 (7...Cbd7 8.Nf4 C:f3+ 9.D:f3 ± Sokolov—Evdokimov, 1956) 8.Df3 e5!? 9.Dg3 Cd7 10.Nd3 g6 11.Cc3 Ng7 12.f4 ± (Aratovski—Evdokimov, 1956); b) 4...Cf6 5.Cf3 Ng4 6.Ne2 e6 7.Ne3 Ne7 8.Cc3 e6 9.0—0 0—0 10.Ce5 N:e2 11.D:e2 Cbd7 12.f4 ± (Sokolski—Stremer, Leningrad 1940).

34. 5.Cc3 e5! 6.d5 (6.d:e5 D:d1+ 7.C:d1 Cc6 8.f4 Ne6 9.b3 0—0—0 10. Cf3 Cb4 11.Ce3 Nc5 12.a3 Cd3+ ∓ Nedelkovici—Karaklaici, 1952 și Pîdevski—Karaklaici, Liubliana 1955) 6...Nc5 7.Nd3 (sau 7.Ce4!? Ne7 8.Cf3 Ng4 9.h3 Nurmamedov—Reșko, 1960) 9...C:f3 10.D:f3 0—0 ∼) 7...0—0 8.Cf3 f5 9.C:e5 Te8 10.f4 C8d7 11.Rd2 C:e5 12.f:e5 (Halilbeili — Amirhanov, 1960) 12...Dg5+ 13.Rc2 D:g2 13.Nd2 T:e5∼ (Gawlikowski).

35. a) 6.Ne3 e5! 7.Ne2 e:d4 8.C:d4 Nb4+ 9.Cd2 N:e2 10.D:e2 0—0 = (Samkovici—Saharov, 1959; sau 7. d:e5 D:d1+ 8.R:d1 Cc6 9.Ne2 0—0—0+ 10.Cbd2 N:f3 11.g:f3 C:e5 12.b3 Nb4 (Boleslavski—Karaklaici, 1956); b) 6.Cc3 e6 (6...e5!? Lasker—Alehin, Peterburg 1914) 7.c5 Cd5 8. Da4+ c6 9.Ce5 Nf5 10.g4 Ng6 11. Db3 b6 12.Ng2 f6 13.C:g6 h:g6 14.Dc2 Rf7 = (Korolev—Reșko, 1961).

36. a) 6...e6 7.0—0 c5 8.d5! e:d5 9.c:d5 D:d5 10.De1 De6 11.Cc3 Ne7 12.Cg5! N:g5 13.N:g4 D:e1 14.T:e1+ Ne7 15.Cb5 ± (Șapoșnikov—Redeleit, coresp. U.R.S.S.—Germania 1961—62); b) 6...g6 7.Cc3 Ng7 8.0—0 0—0 9. Ne3 Cc6 10.d5 N:f3 11.N:f3 Ce5 12. c5! Cbc4 13.Nc1 C:f3 14.D:f3 b6 15. De4 Ce5 (Honfi—Benkö, 1961) 16.c6 ±

37. Nimic nu dă 7.d5 N:f3 8.N:f3 Ce5 9.Ne2 c6, de ex. 10.Dd4 Cg6 11. 0—0? e5! 12.De4 c:d5 13.c:d5 D:d5 14.Cc3 D:e4 15.C:e4 Ne7 ∓ (Kuprijanof—Karaklaici, 18 camp. Iugoslavia 1962).

38. Teichman—Mieses, 1914.

39. La 6...Cd5 urmează 7.Db3! cu amenințarea 8.D:b7 Ce5, de ex. 7... N:f3 8.D:b7 Ne4 9.Cd2! ±.

40. Relativ mai bine este 10...C:c3 11. b:c3 e6 ±

41. Suetin—Samkovici, 32 camp. U.R.S.S. 1965.

42. Așa numita variantă Gruzină.

43. Ordinea mutărilor poate fi și 6.Ne3 Ng7 7.Cc3 0—0 8.Dd2 Cc6 9.h3 etc. Un alt plan este 8.Ne2 (în loc de 8.Ne3) 8...Cc6 9.Ne3 e5! 10.d5 Ce7 11.0—0 h6 12.Dd2 (Panov recomandă 12.Nc5 și 13.d6) 12...Cf5 13.c5 C:e3 14.f:e3 Cd7 15.b4 a5 16.a3 a:b4 17. a:b4 T:a1 18.T:a1 e4! = (Tal—Gurghenidze, Spartachiada U.R.S.S. 1959).

44. 9...e5!? 10.d5 Ce7 11.g4! f5 12. 0—0—0! f:g4 13.Cg5 h6 14.Ce6 N:e6 15.d:e6 D:d2 16.T:d2 Cf5 17.c5! Cc8 18.h:g4 C:e3 19.f:e3 ± (Samkovici—Kuznețov, 1960).

45. Mai slab este 12.N:b6 a:b6 13. b4 e4! 14.Cg1 Dd6 15.Cb1 Nf5 16.b:a5 T:a5 17.Ce2 e3! 18.f:e3 Nh6 19.Db2 N:e3+ ∓ (Zlotnik—Ghik, 1963). Din cauza poziției proaste a calului a5, negrul are greutăți. O partidă Lutikov—Hodos (Spartachiada U.R.S.S. 1959) a continuat cu 12...e4 13.Ce1 Cd7!? 14. b4 Df6 15.Rc2 b5 16.Nd4 Ce6 17.b:a5 b:c4 18.C:e4 Nf5 19.f3 ± ±.

46. Mai slab este 4...Nf5 5.a3 (5. Nd3 Ng6! 6.Ce5 e6) 5...c6 6.c4 Cb6 7.Cc3 Ne7 8.Db3 Dc8 9.c5 Cbd7 10. Nf4 Cf6 11.Nc4 c6 12.0—0 Cd5 13. N:d5 e:d5 14.Tae1 Ne6 15.Ng5 N:g5

16.C:g5 0—0 17.Ce2 ± (Bronstein—Samkovici, camp. Moscovei, 1961).

47. Sau: a) 7.c3 Nd6 8.Ce5 N:e2 9.D:e2 N:e5 10.d:e5 Dh4! 11.Cd2 Cf4 12. De4 Dg4 13.Rh1 C:e5! 14.Cc4! Cfd3 15. D:b7 C:f2+ 16.Rg1 Ch3+ remiză prin șah etern (Dückstein — Bergraser, München 1958); b) 7.Te1 Ne7 8.h3 Nh5 9.c3 0—0 10.Ce5 N:e2 11.D:e2 C:e5 12.d:e5 Ng5 13.Ca3 N:c1 14. Ta:c1 De7 15.Cc2 Dc5 = (Marici—Tot, 12 camp. Iugoslaviei, Sombor 1957)

48. Minici—Karaklaici, 18 camp. Iugoslaviei 1962.

49. Bine este și 7.c3, de ex. 7...Ng4 8.h3 N:f3 9.N:f3 c6 10.Te1 (10.Db3 Dd7 11.c4 și 12.Td1 ± Zagorovski) 10...e6 11.Cd2 Cd7 12.Cc4 Dc7 13.De2 Tae8 14.Ce5 f6 15.C:d7 D:d7 16.Nd2 e5 = (Konstantinov—Hodos, camp. R.S.F.S.R. 1959); sau 7...Cc6 8.Nb5 Nd7 (9.Te1!) 9.Ca3 (9.Td1!) 9...a6 10.Na4 Cb6 11.Nb3 Nf5 12.Nf4 Ca5 13.Nc2 N:c2 14.C:c2 Cd5 = (Lutikov—Jilin, camp. R.S.F.S.R. 1959).

50. 7...Cb6!? 8.c3 Cc6 9.Nf4 Cd5 10.Ng3 a6 11.Cbd2 Nf5 12.Cf1 Nh6 13. Nc4 Ne6 14.De2 b5 15.Nb3 Te8 16. De4 Ca5 17.Dh4 ± (Rabar—Marici, Belgrad 1953).

51. Braniko — Witkowski, Polonia 1957.

WWW.ste

BIBLIOGRAFIE

BILGUER, P. R. v.	Handbuch des Schachspiels, ed. VIII, revăzută de K. Schlechter (1916)
EUWE, M.	Theorie de Schacheroffnüngen I—XII (1957—65) Schach—Archiv (1952—65)
FLORIAN-GELENCZEI	Nimzoindiai védelem I—II (Budapesta, 1958)
GLIGORICI, S.	Poluslavenska odbrana (Zagreb, 1947)
GLIGORICI—SOKOLOV	Siţilianskaia zaşcita I (Belgrad, 1964)
GRUNFELD, E.	Taschenbuch der Schacherröfnungen I—II (Viena, 1950)
KERES, P	Teoria deschiderilor în şah, I—II (Bucureşti, 1952)
KERES, P.	Franţuzskaia zaşcita (Moscova, 1958)
KMOCH, H.	Nachtrag zum Handbuch des Schachspiels (Berlin, 1929)
KOBLENZ, A.	Siţilianskaia zaşcita (Moscova, 1955)
KORN, W.	Modern Chess Openings (MCO) ed. VII—X (ultima revizuită de Larry Evans (1965)
KUTIANIN—ESTRIN	Zaşcita Griunfelda (Moscova 1959)
LEVENFIŞ, G.	Sovremennii Debiut (Moscova, 1939)
NEIŞTADT, I. I.	Priniatîi ferzevîi gambit (Moscova, 1965)
PACHMAN, L.	Moderne Schachtheorie I—IV (Berlin, 1963—65)
PANOV, V.	Kurs debiutov, ed. III (Moscova, 1961)
SCHWARTZ, A.	Die Sizilianische Verteidigung (Hamburg, 1961)
SCHWARTZ, A.	Die Bird Eröffnung (Hamburg, 1960)
SCHWARTZ, A.	Englisch/Bremer Partie (Hamburg, 1963)
SOKOLSKI, A.	Şahmatnîi debiut, ed. II (Minsk, 1960) Debiut 1.b2—b4
TAIMANOV, M.	Die Nimzoindische Verteidigung (Berlin, 1961)
TARTAKOWER, S.	Die Hypermoderne Schachpartie (1924)
VAINSTEIN, S.	Meranskaia sistema (Moscova, 1956)
ZWETKOV şi NEIKIRCH	Şahmatni debiuti, I—III (Sofia, 1955—58)

REVISTE ;

Revista de Şah şi Revista Română de Şah (1925—1965)
Şahmati v S.S.S.R. (1932—65)
Şahmatnii Biuleten (1957—65)
Teoriski Bilten (Sokolov) (1963—65)
British Chess Magazine (1962—65)
Schach—Echo (1957—65)
Şahmatna Misl (1953—65)
Ceskoslovensky Sach (1947—65)
Schach (1955—65)
Europe Echecs (1959—65)
Sahovsky Glasnik (1956—65)
Şahmati (Riga) (1961—65)

Buletine şi cărţi ale turneelor şi meciurilor disputate în ultimii 20 de ani.

www.stere.ro

INDEXUL DESCHIDERILOR

	Tabela	Pagina
PARTIDA SPANIOLĂ	1 —17	13— 98
Sisteme de apărare cu 3...a7—a6	1 —14	13— 82
Varianta închisă (Cigorin)	1 — 5	13— 39
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0—0 9.h3 Ca5 10.Nc2 c5 11.d4 Dc7	1	13
Diferite posibilităţi ale negrului la mutarea a 11—a: Cd7, c:d4, Cc6	2	21
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0—0 9.h3	3	25
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 d6 8.c3 0—0	4	32
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 0—0 (Atacul Marshall)	5	35
Varianta deschisă (Tarrasch)	6 — 9	40— 53
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 C:e4 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.d:e5 Ne6 9.c3 Nc5!	6	40
Diferite posibilităţi ale negrului la mutarea a 9-a .	7	45
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 C:e4 6.d4 b5 7.Nb3 d5 8.d:e5 Ne6	8	50
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 C:e4 .	9	54
Diferite posibilităţi ale negrului la mutarea a 5-a		
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0. . .	10	57
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6	11	61
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 (Steinitz întîrziată)	12	67
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4	13	76

	Tabela	Pagina
Varianta schimbului (la mutările 4, 5 și 6)	14	80
Sisteme fără 3...a7—a6	15—17	83— 98
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 Nc5 (Cordel) Cd4 (Bird) . .	15	83
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 f5 (Iänisch)	16	90
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 d6 (Steinitz) Cf6 (berlineză)	17	95
PARTIDA ITALIANĂ, GAMBITUL EVANS		
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Nc5 (4.b4)	18	99
JOCUL CELOR DOI CAI		
Varianta clasică :		
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.Cg5 d5 5.e:d5 . .	19	104
Varianta modernă :		
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nc4 Cf6 4.d4 e:d4	20	109
JOCUL CELOR TREI ȘI PATRU CAI		
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Cc3	21	113
DESCHIDEREA ȘI GAMBITUL SCOȚIAN, DESCHIDEREA PONZIANI		
1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.d4 ; 3.c3	22	118
APĂRAREA RUSĂ, PHILIDOR, GAMBITUL LETON etc		
1.e4 e5 2.Cf3 Cf6 ; 2...d6 ; 2...f5	23	123
DESCHIDEREA VIENEZĂ, GAMBITUL CENTRAL etc.		
1.e4 e5 2.Cc3 ; 2.d4	24	129
GAMBITUL REGELUI		
1.e4 e5 2.f4	25	133
APĂRAREA SICILIANĂ	26—38	139—197
Varianta Dragonului (S. Sm.)	26—27	139—148
1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 g6	27	193
1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 g6 6.Ne3 Ng7 7.f3 0—0 8.Dd2 Cc6	27	143
Atacul Rauzer (S. Sm.)		
1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ng5 e6	28	149

	Tabela	Pagina
Atacul Sozin		
1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Nc4 . . .	29	154
Varianta Boleslavski		
1.e4 c5 2.Cf3 Cc6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 d6 6.Ne2 e5 . .	30	158
Varianta Najdorf		
1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6. Ne2 e5	31	162
1.e4 c5 2 Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Nc4 e6	32	165
1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 ; 6.f4 e5	33	168
Variantele Paulsen și Scheveningen		
1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4	34	173
Varianta închisă		
1.e4 c5 2.Cc3 Cc6 3.g3 g6 4.Ng2 Ng7	35	178
APĂRAREA SICILIANĂ	36—38	181—197
APĂRAREA FRANCEZĂ	39—46	198—249
Diverse sisteme (Pelikan, Nimzovici, Löwenthal etc) .	39—46	198
Variante clasice		
1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.Ng5; 4.e5	39	198
Varianta Mac Cutcheon		
1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 Nb4	40	204
Varianta modernă		
1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4 4.e5 c5 5.a3	41	210
1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4	42	217
Varianta Rubinstein		
1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 d:e4 ; 3...Cf6 4.Ng5 d:e4	43	224
Varianta Tarrasch		
1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 c5 4.e:d5	44	230
1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cd2 Cf6 ; 3.Cc3 ; 3...a6	45	236
Varianta Nimzovici		
1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 c5	46	244
APĂRAREA CARO-KANN	47—49	250—264
Atacul Panov—Botvinnik		
1.e4 c6 2.d4 d5 3.e:d5 e:d5 4.c4 Cf6 5.Cc3	47	250

	Tabela	Pagina
Variante clasice		
1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cc3 d:e4 4.C:e4 Nf5 ; 4...Cf6 ; 4...Cd7 . .	48	254
Alte continuări	49	261
APĂRAREA ALEHIN	50—51	265—273
Varianta principală		
1.e4 Cf6 2.e5 Cd5 3.d4 d6 4.Cf3 ; 4.c4	50	265
Alte posibilităţi	51	270
APĂRAREA IUGOSLAVĂ (V. Ciocîltea şi S. Samarian)		
1.e4 e6 2.d4 Cf6 3.Cc3 g6	52	274
APĂRAREA ROBATSCH (V. Ciocîltea şi S. Samarian)	53	279
APĂRAREA SCANDINAVĂ (S. Samarian)		
1.e4 d5 2.e:d5	54	283

WWW.SIEC.IO

www.stere.ro

Redactor responsabil : AL. EFREMOV
Tehnoredactor : NESTOR PANAITIDE

Dat la cules : 02.03.1966. Bun de tipar 12.11.1966. Apărut 1966. Tiraj 10 000 + 120 ex. broşate, hîrtie scris II A 61×86 de 63 g/m². Coli editoriale 20,07. Coli tipar 18,5. Nr. 1735/1966. C.Z. pentru bibliotecile mici 79CR.

Întreprinderea Poligrafică „Informaţia"
Str. Brezoianu. Nr. 23—25. Bucureşti
Republica Socialistă România.
Comanda Nr. 85

WWW.stere.ro

EDITURA UNIUNII DE CULTURĂ FIZICĂ ŞI SPORT

LEI 12,50